

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 132

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

65. évfolyam

2022. március 24.

Tartalom

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2021–2022

2021. október 4–7-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Európai Parlament

2021. október 6., szerda

2022/C 132/01	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az Unió fejlesztési politikájának a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend kontextusába illeszkedő szerepéről a biológiai sokféleség csökkenésének kezelésében a fejlődő országokban (2020/2274(INI))	2
2022/C 132/02	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a mesterséges intelligenciáról a büntetőjogban, és annak a rendőrség és az igazságügyi hatóságok általi felhasználásáról büntetőügyekben (2020/2016(INI))	17
2022/C 132/03	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a partnerkapcsolati erőszak és a felügyeleti jog nőkre és gyermekekre gyakorolt hatásáról (2019/2166(INI))	27
2022/C 132/04	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keretről – Ajánlások a zéró-elképzelés felé vezető következő lépésekről (2021/2014(INI))	45
2022/C 132/05	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a földközi-tengeri halállományok helyreállításáról: értékelés és a következő lépések (2019/2178(INI))	56

HU

2022/C 132/06	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a 2-fenilfenol (beleértve sóit is, mint például a nátriumsóját), a 8-hidroxikinolin, az amidosulfuron, a bifenox, a klórmekvát, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a dimetaklór, az etofenprox, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a paraffinolaj, a penkonazol, a pikloram, a propakizafop, a proszulfokarb, a kizalofop-P-etil, a kizalofop-P-tefuril, a kén, a tetrakonazol, a triallát, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2021. szeptember 3-i (EU) 2021/1449 bizottsági végrehajtási rendeletről (2021/2869(RSP))	65
2022/C 132/07	Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az EU és az USA közötti kapcsolatok jövőjéről (2021/2038(INI))	70
2021. október 7., csütörtök		
2022/C 132/08	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az uniós vagyonkezelői alapokról és a törökországi menekülteket támogató eszközről szóló végrehajtási jelentésről (2020/2045(INI))	88
2022/C 132/09	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az Unió kibervédelmi képességeinek állapotáról (2020/2256(INI))	102
2022/C 132/10	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az Északi-sarkvidékről: lehetőségek, problémák és biztonsági kihívások (2020/2112(INI))	113
2022/C 132/11	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a fogyatékossgal élő személyek petíciók útján történő védelméről: tanulságok (2582/2013., 2551/2014., 0074/2015., 0098/2015., 1140/2015., 1305/2015., 1394/2015., 0172/2016., 0857/2016., 1056/2016., 1147/2016., 0535/2017., 1077/2017., 0356/2018., 0367/2018., 0371/2018., 0530/2018., 0724/2018., 0808/2018., 0959/2018., 0756/2019., 0758/2019., 0954/2019., 1124/2019., 1170/2019., 1262/2019., 0294/2020., 0470/2020., 0527/2020., 0608/2020., 0768/2020., 0988/2020., 1052/2020., 1139/2020., 1205/2020., 1299/2020. és 0103/2021. számú petíciók) (2020/2209(INI))	129
2022/C 132/12	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a bankunióról – 2020. évi éves jelentés (2020/2122(INI))	151
2022/C 132/13	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a káros adózási gyakorlatokkal kapcsolatos uniós politika reformjáról (beleértve a magatartási kódexszel foglalkozó csoport reformját) (2020/2258(INI))	167
2022/C 132/14	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a mianmari emberi jogi helyzetről, többek között a vallási és etnikai csoportok helyzetéről (2021/2905(RSP))	179
2022/C 132/15	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása Paul Rusesabagina ügyéről Ruandában (2021/2906(RSP))	186
2022/C 132/16	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az abortuszra vonatkozó állami törvényről Texasban (USA) (2021/2910(RSP))	189
2022/C 132/17	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a belarusz helyzetről az egy éve tartó tiltakozások és azok erőszakos elnyomása után (2021/2881(RSP))	196
2022/C 132/18	Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a Tigrében kialakult humanitárius helyzetről (2021/2902(RSP))	205

III Előkészítő jogi aktusok

Európai Parlament

2021. október 5., kedd

2022/C 132/19

P9_TA(2021)0397

Környezetvédelem: az Aarhusi Egyezmény ***I

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1367/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))

P9_TC1-COD(2020)0289

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2021. október 5-én került elfogadásra a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló 1367/2006/EK rendelet módosításáról szóló (EU) 2021/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 212

2022/C 132/20

Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata az EU–Egyesült Királyság Parlamenti Partnerségi Közggyűlésbe delegált küldöttség felállításáról és létszámáról (2021/2917(RSO)) 215

2022/C 132/21

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodásnak és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvnek az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037(NLE)) 216

2022/C 132/22

Az Európai Parlament 2021. október 5-i nem jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodásnak és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvnek az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037M(NLE)) 217

2022/C 132/23

Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata Julia Laffranque-nak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 255. cikke alapján létrehozott bizottságba történő kinevezésére irányuló javaslatról (2021/2171(INS)) 221

2022/C 132/24

Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) elnökének kinevezésére irányuló javaslatról (N9-0058/2021 – C9-0369/2021 – 2021/0902(NLE)) . . 222

2022/C 132/25

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyes ipari termékeknek a Kanári-szigetekre történő behozatalára vonatkozó, a Közös Vámtarifa szerinti autonóm vámtételek ideiglenes felfüggesztéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0392 – C9-0351/2021 – 2021/0209(CNS)) 223

Jelmagyarázat

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat
- ***II Rendes jogalkotási eljárás: második olvasat
- ***III Rendes jogalkotási eljárás: harmadik olvasat

(Az eljárás típusát a tervezet által javasolt jogalap határozza meg.)

A Parlament módosításai:

Az új szövegrészeket ***félkövér és dőlt*** betűtípus mutatja. A törléseket a ***■*** jel vagy áthúzás jelöli. A módosított szövegrészeknél az új szöveget ***félkövér és dőlt*** betűtípus, a törléseket pedig törlés vagy áthúzás jelöli.

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2021–2022

2021. október 4–7-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

2021. október 6., szerda

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2021)0404

A fejlesztéspolitika szerepe a biológiai sokféleség csökkenésére való reagálás tekintetében a fejlődő országokban a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrenddel összefüggésben

Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az Unió fejlesztési politikájának a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend kontextusába illeszkedő szerepéről a biológiai sokféleség csökkenésének kezelésében a fejlődő országokban (2020/2274(INI))

(2022/C 132/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Természetvédelmi Világszövetségre,
- tekintettel a biológiai sokféleségről szóló 1992. évi ENSZ-egyezményre (CBD) és az egyezmény részes felei konferenciájának soron következő 15. ülésére (COP15),
- tekintettel a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezményre,
- tekintettel az őslakos népek jogairól szóló 2007. évi ENSZ-nyilatkozatra,
- tekintettel a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló 2018-as ENSZ-nyilatkozatra,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének (IPCC) éghajlatváltozásról és földhasználatról szóló, 2019. évi különjelentésére,
- tekintettel az IPCC-nek az éghajlatváltozás összefüggésében az óceánokról és a krioszféráról szóló, 2019. évi különjelentésére,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. évi globális értékelő jelentésére,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak a biológiai sokféleségről és a világhírványokról szóló munkaértekezletéről készült, 2020. október 29-i jelentésére,
- tekintettel az őslakos népek jogaival foglalkozó különleges ENSZ-előadó által 2016-ban az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elé terjesztett jelentésre,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) őslakos és törzsi népekről szóló, 1989. évi 169. sz. egyezményére,
- tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezmény titkárságának a biológiai sokféleség globális kilátásairól szóló, 2020. szeptember 15-i ötödik dokumentumára,

2021. október 6., szerda

- tekintettel a biológiai sokféleséggel foglalkozó, 2020. szeptember 30-i ENSZ-csúcstalálkozóra,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményére,
- tekintettel a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a gyepterületeken és legelőkön folytatott fenntartható legeltető állattartás és állattenyésztés előmozdításáról szóló, a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 13. konferenciáján, 2016. december 14-én tett cancúni nyilatkozatra,
- tekintettel a Világélelmelész-biztonsági Bizottság (CFS) élelmézbiztonsággal és táplálkozással foglalkozó magas szintű szakértői testületének „Agroökológiai és egyéb innovatív megközelítések a fenntartható mezőgazdaság és élelmiszerrendszerek számára, amelyek fokozzák az élelmézbiztonságot és a táplálkozást” című, 2019. júliusi jelentésére,
- tekintettel a FAO által „A talajok biológiai sokféleségéről szerzett jelenlegi ismereteink – jelenlegi helyzet, kihívások és lehetőségek” címmel 2020-ban kiadott jelentésre,
- tekintettel a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezményre (CITES) és a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezményre (CMS),
- tekintettel a „Front Line Defenders” 2020. évi globális elemzésére,
- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség által elindított, „A biológiai sokféleségre vonatkozó európai mutatók 2020. évi korszerűsítése” (SEBI 2020) elnevezésű programra,
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című, 2020. március 9-i közös közleményére (JOIN(2020)0004),
- tekintettel „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia” című, 2021. február 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0082),
- tekintettel „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381),
- tekintettel a Bizottságnak „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 25-i közleményére (COM(2020)0380),
- tekintettel az uniós jog alapján biztosított jogok megsértése tekintetében a tagállamokban a jogsértés megszüntetésére irányuló és kiegészítő kollektív jogorvoslati mechanizmusok közös elveiről szóló, 2013. június 11-i 2013/396/EU bizottsági ajánlásra ⁽¹⁾),
- tekintettel a világ erdeinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló, 2019. július 23-i bizottsági közleményre (COM(2019)0352) és az azt követő tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az őslakos népekről szóló, 2017. május 15-én elfogadott tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a fejlesztéspolitikára vonatkozó, 2017. évi új európai konszenzusra,
- tekintettel az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdőgazdálkodásra és a fatermékek kereskedelmére vonatkozó, 2003 novemberében elfogadott uniós cselekvési tervre,

⁽¹⁾ HL L 201., 2013.7.26., 60. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel a kereskedelem és a biodiverzitás a Külső Politikák Főigazgatósága által 2020 júniusában közzétett mélyreható elemzésére ⁽²⁾,
- tekintettel az uniós biodiverzitási stratégia felidős értékelésére ⁽³⁾,
- tekintettel a Belső Politikák Főigazgatósága által 2020 decemberében közzétett, „A biológiai sokféleség csökkenése és a zoonotikus betegségek növekvő terjedése közötti kapcsolat” című részletes elemzésre ⁽⁴⁾,
- tekintettel „A világban az őslakos népeket érő jogsértések, beleértve a nagyarányú földszerzést” című, 2018. július 3-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Unió Külső Politikák Főigazgatósága által 2014 szeptemberében közzétett, „Az őslakos népek, a nyersanyag-kitermelő iparágak és az emberi jogok” című tanulmányra ⁽⁶⁾,
- tekintettel a Külső Politikák Főigazgatósága által 2020 júniusában közzétett, „A környezet és az őslakos népek jogaival kapcsolatos kihívások az Amazonas térségében” című mélyreható elemzésre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokkal ellátott, az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről szóló, 2020. október 22-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az európai zöld megállapodásra,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0258/2021),

- A. mivel a világon élő szegény emberek mintegy 70 %-ának sorsa függ közvetlenül a biológiai sokféleségtől;
- B. mivel a biológiai sokféleség csökkenése jórészt a fejlődő országokban következik be;
- C. mivel a biológiai sokféleség továbbra is a gyógyszerfejlesztés fontos forrása;
- D. mivel a legátfogóbb globális becslés szerint az ökoszisztéma-szolgáltatások évi 125–140 milliárd USD hasznot hoznak, ami a világ GDP-jének több mint másfélszerese ⁽⁹⁾;
- E. mivel nemcsak az éghajlatváltozás érinti a biológiai sokféleséget, hanem a biológiai sokféleség az általa támogatott ökoszisztéma-szolgáltatások révén szintén jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz;
- F. mivel a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások az előrejelzések szerint az elkövetkező évtizedekben csökkenni fognak, míg a jelenleg piaci értékkel bíró természeti erőforrások (élelmiszer, takarmány, faanyag és bioenergia) kínálatában és keresletében növekedés várható;
- G. mivel a szárazföldi, tengeri és egyéb vízi biológiai sokféleségre nehezedő nyomás legfőbb forrásai közé tartoznak a következők: az élőhelyek elvesztése és felaprózódása (különösen a mezőgazdaság terjeszkedése és intenzívebbé válása miatt), a természeti erőforrások (például a halak) túlzott kizsákmányolása, a szennyezés, az idegenhonos inváziós fajok és az éghajlatváltozás;
- H. mivel a biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. évi globális értékelő jelentése szerint a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020-ra kitűzött célkitűzések többsége nem teljesült;

⁽²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA\(2020\)603494_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA(2020)603494_EN.pdf)

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-annex-eu-biodiversity-strategy-2030_en.pdf és https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0034_HU.html

⁽⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA\(2020\)658217_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA(2020)658217_EN.pdf)

⁽⁵⁾ HL C 118., 2020.4.8., 15. o.

⁽⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU\(2014\)534980_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU(2014)534980_EN.pdf)

⁽⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA\(2020\)603488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA(2020)603488_EN.pdf)

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0285.

⁽⁹⁾ Biodiverzitás: Pénzügyi, gazdasági és üzleti fellépési indítékok. Összefoglaló és szintézis, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), 2019. május, 7. o.

2021. október 6., szerda

- I. mivel a Világgaazdasági Fórum globális kockázatokról szóló, 2020. évi jelentése a környezeti kockázatokat jelölte meg a globális gazdaságunkat fenyegető legnagyobb rendszerszintű kockázatként;
- J. mivel az OECD évi 500 milliárd dollárra becsüli a biológiai sokféleségre esetlegesen káros (a fosszilis tüzelőanyagok és a mezőgazdaság támogatásán alapuló) pénzügyi mozgásokat, ami nagyságrendileg tízszer nagyobb, mint a biológiai sokféleség megőrzését és fenntartható felhasználását érintő globális pénzügyi mozgások, és mivel a biológiai sokféleség csökkenésével kapcsolatos intézkedések elmaradásának költségei magasak, és várhatóan növekedni fognak ⁽¹⁰⁾;
- K. mivel az IPBES beszámolója szerint az újonnan megjelenő betegségek több mint 30 %-át a földhasználat megváltozása, a mezőgazdaság terjeszkedése és az urbanizáció okozza;
- L. mivel a legújabb tanulmányok szerint 1,65–1,87 milliárd őslakos nép, helyi közösség és afrikai származású nép él a világnak a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából fontos területein; mivel egy másik megállapítás azt mutatja, hogy a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából fontos területeken élő emberek 56 %-a alacsony és alacsony-közepes jövedelmű országokban él; mivel csak 9 % él magas jövedelmű országokban; mivel ez rávilágít, hogy a konzerváció – amint arra a „Jogok és erőforrások” kezdeményezés rámutat – aránytalan hatást gyakorol a déli országokra;
- M. mivel tudományos bizonyítékok állnak rendelkezésre a biológiai sokféleség csökkenése és a zoonotikus betegségek, például a Covid19 növekvő kockázata közötti összetett kapcsolatról;
- N. mivel az őslakos népek és a helyi közösségek alapvető szükségleteik és megélhetésük tekintetében nagymértékben függenek a földtől, a természeti erőforrásoktól és az ökoszisztémáktól, figyelembe véve, hogy alacsony életszínvonaluk és a politikai és gazdasági életből való kirekesztésük jelentős konfliktusokat szülhet a természeti erőforrások felhasználásával és a földtulajdon- és földhasználati jogokkal kapcsolatban;
- O. mivel a hagyományos őslakos területek a világ földterületének mintegy 22 %-át teszik ki és a bolygó biológiai sokféleségének mintegy 80 %-át foglalják magukban;
- P. mivel a védett területek lehetőséget kínálnak a biológiai sokféleségnek az egész emberiség javára szolgáló megőrzésére, egyes esetekben azonban őslakos népekkel és helyi közösségekkel szemben elkövetett nagyszabású emberi jogi jogsértésekben voltak érintettek;
- Q. mivel az őslakos népek továbbra is a legszegényebbek között vannak, és mivel az egyik legnagyobb nehézség, amellyel az őslakos népek világszerte szembesülnek, az az ősi földjeik kollektív tulajdonának jogi elismerése, különösen akkor, ha ezeket védett területekké nyilvánították;
- R. mivel a becslések szerint a védett területek 50 %-át világszerte olyan területeken hozták létre, amelyeket hagyományosan az őslakosok birtokolnak és használnak, és ez az arány az amerikai kontinensen a legmagasabb, és Közép-Amerikában akár a 90 %-ot is meghaladhatja;
- S. mivel a nagyarányú földszerzés veszélyének teszi ki az őslakos népeket és közösségeket az, hogy nem ismerik el a földtulajdon- és földhasználati jogaikat, veszélyeztetve ezzel megélhetésüket és azzal kapcsolatos képességüket, hogy válaszolni tudjanak az éghajlatváltozásra vagy a biológiai sokféleség csökkenésére;
- T. mivel az őslakos népek jogaival foglalkozó különleges ENSZ-előadó az ásványi nyersanyag-kitermelő ipart a konfliktusok és erőszak fő forrásaként határozta meg az őslakos népek területein;
- U. mivel a Front Line Defenders 2020. évi globális elemzése szerint 2020-ban legalább 331 emberijog-védőt gyilkoltak meg, akiknek 69 %-a a környezetvédelmi jogok, 26 %-a pedig az őslakosok jogainak védelmében dolgozott;
- V. mivel az EU célja a biológiai sokféleség megővására vonatkozó legalább 30 %-os célérték elérése az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye (CBD) alapján;
- W. mivel egyre több kutatás mutatja ki, hogy az őslakos népek és a helyi közösségek létfontosságú szerepet játszanak a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban és a biológiai sokféleség megőrzésében, a vidéki megélhetés javításában, valamint a lakosság és a közösségek rezilienciájának fokozásában; mivel a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális célok nem érhetők el az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak elismerése és tiszteltben tartása nélkül;

⁽¹⁰⁾ Biodiverzitás: Pénzügyi, gazdasági és üzleti fellépési indítékok. Összefoglaló és szintézis, OECD 2019. május.

2021. október 6., szerda

- X. mivel az EU határozott ökológiai kötelezettségvállalásokat és célokat tűzött ki az európai zöld megállapodásban, de az EU teljes ökológiai lábnyoma továbbra is magas, ami negatív következményekkel jár a fejlődő országok környezetére nézve; mivel az uniós biodiverzitási stratégia célja, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel összhangban 2050-re elérjék, hogy a világ összes ökoszisztémája helyreálljon, ellenálló és megfelelően védett legyen, továbbá elkötelezett amellett, hogy 2050-re elérjék, hogy a generációk közötti felelősség és az egyenlőség elve, többek között az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak tiszteletben tartása által vezérelve, illetve teljes körű és hatékony részvételük biztosítása révén emberi tevékenység miatt ne haljanak ki fajok; mivel az EU és tagállamai fejlődő országokat támogató stratégiáját úgy kell megtervezni, hogy előre lehessen számolni az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenésének hatásaival;
- Y. mivel a biológiai sokféleség világszerte kritikus fontosságú az élelmezésbiztonsághoz, az emberi jóléthez és a fejlődéshez; mivel az emberek ökoszisztémákból származó előnyei közé tartozik többek között a víz és a levegő tisztítása, a kártevők és a betegségek elleni védekezés, a növények beporzása, a talajtermékenység, a genetikai sokféleség, az édesvízellátás, az árvízvédelem, a szénmegkötés és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia; mivel az erdők a világ szárazföldi biológiai sokfélesége több mint 75 %-ának adnak otthont, és a világ népességének több mint 25 %-a az erdők erőforrásaira támaszkodik a megélhetéséhez; mivel a Covid19-világjárvány rávilágított az agrár-élelmiszeripari rendszerek közötti egyenlőtlenségek területeire, valamint annak szükségességére, hogy a fejlődő országokban átalakítsák és javítsák a mezőgazdasági kistermelők termelésének fenntarthatóságát, valamint hogy átalakítsák az agrár-élelmiszeripari rendszereket, a mezőgazdaságot pedig az éghajlati fenntarthatóság felé irányítsák;
- Z. mivel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) éghajlatváltozásról és földhasználatról szóló, 2019. augusztus 8-i különjelentése bemutatja, hogy az őslakos népek régóta alkalmazkodnak az éghajlat változékonyságához hagyományos ismereteikre támaszkodva, ami növeli rezilienciájukat;
- AA. mivel az óceán és a krioszféra változó éghajlati körülmények között fennálló helyzetéről szóló, 2019. szeptember 24-i IPCC-különjelentés ugyancsak bizonyítékkal szolgál arra, hogy előnyökkel jár a reziliencia fokozása érdekében ötvözni egymással a tudományos ismereteket, valamint a helyi ismereteket és az őslakosság tudását;
- AB. mivel a Biológiai Sokféleség Egyezmény 8. cikkének j) pontja arra kötelezi a részes államokat, hogy vegyék figyelembe és tartsák fenn az őslakos és helyi közösségeknek a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható hasznosítása szempontjából fontos ismereteit, újításait és módszereit; mivel azonban az egyezmény nem tartalmazza az őslakos népek emberi jogainak kifejezett elismerését;
- AC. mivel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) becslése szerint világszinten a növények genetikai sokféleségének mintegy 75 %-a veszett el, míg a világ élelmiszerének 75 %-át jelenleg már csak 12 növényből és öt állatfajból állítják elő, ami komoly veszélyt jelent a globális élelmezésbiztonságra nézve;
- AD. mivel a genetikai sokféleség csökkenése, és különösen a helyi, jól alkalmazkodó fajták pótlása, növeli a kártevők, a betegségek és a környezeti változások, többek között az éghajlatváltozás iránti érzékenységet; mivel a mezőgazdaság piaci globalizációja fokozottan előmozdította a mezőgazdasági biológiai sokféleség csökkenését, ami az innovációs és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességének csökkenését jelenti;
- AE. mivel becslések szerint világszinten a fajokat fenyegető veszélyek 30 %-át a nemzetközi kereskedelem okozza;
- AF. mivel a vadon élő állatok és növények illegális kereskedelme, valamint a fa és a nyersanyagok illegális kereskedelme felgyorsíthatja a biológiai sokféleség romlását és pusztulását a gyenge intézményekkel és környezetvédelmi előírásokkal rendelkező országokban;
- AG. mivel az óceánok a biológiai sokféleség hatalmas tárházai és a globális éghajlat elsődleges szabályozói; mivel megőrzésük rendkívül fontos a fenntartható fejlődés szempontjából, és hozzájárul a szegénység felszámolásához, emberek milliárdjai számára biztosítva a fenntartható megélhetést és az élelmezésbiztonságot; mivel a tengeri ökoszisztémák műanyaggal való szennyezése globális és helyi probléma is, amely súlyos következményekkel járhat a fejlődő országokban a vadon élő állatokra és növényekre, a gazdasági tevékenységekre és az emberi egészségre nézve; mivel e szennyezés mértékét nagymértékben alábecsülték, és továbbra is hiányosak az ismeretek, különösen a part menti területekre és közösségekre gyakorolt hatások tekintetében; mivel az ENSZ Környezetvédelmi Programjának „Neglected: Environmental Justice Impacts of Marine Litter and Plastic Pollution” (A tengeri hulladék és

2021. október 6., szerda

a műanyagszennyezés környezeti igazságszolgáltatási hatásai) című, nemrégiben kiadott jelentése szerint e szennyezés aránytalanul nagy hatást gyakorol a kiszolgáltatott személyekre, veszélyezteti az emberi jogok teljes körű és tényleges gyakorlását, és jelentős akadályokat gördít a fenntartható fejlesztési célok elérése elé;

- AH. mivel az uniós biodiverzitási stratégia elkötelezett a biológiai sokféleséghez kapcsolódó genetikai erőforrások használatából fakadó előnyök igazságos és méltányos elosztása, valamint a kutatási, innovációs és technológiai eszközök felhasználásával a támogató keret előmozdítása mellett;
- AI. mivel a környezeti bűncselekmények, amelyek összértékét az ENSZ Környezetvédelmi Ügynöksége és az Interpol a globális támogatási költségvetés kétszeresére becsülte, felgyorsítják a biológiai sokféleség csökkenését és az éghajlatváltozást, elsősorban az erdészeti bűncselekmények révén;
- AJ. mivel átfedések vannak a biológiai sokféleség szempontjából különösen fontos területek és a szegénységben élő területek között, mivel a legtöbb jelentős természetvédelmi terület olyan országokban található, ahol gyakori a szegénység és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága;
- AK. mivel a Maldív Köztársaság 2019. december 3-i nyilatkozatában a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumának módosítását szorgalmazta a környezetrombolásnak minősülő bűncselekmények elismerése céljából;
- AL. mivel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform jelentése szerint a vadon élő állatok és növények jogszerű nemzetközi kereskedelmének értéke 2005 óta 500 %-kal, az 1980-as évek óta pedig 2 000 %-kal nőtt ⁽¹¹⁾;
- AM. mivel az EU a vadon élő állatok és növények és a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos termékek egyik legnagyobb importőre a világon;
- AN. mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes globális kereskedelme a határokon átnyúló szervezett bűnözés egyik legjövedelmezőbb formája;
- AO. mivel egy szabályozás nélküli forgatókönyvben az éghajlatváltozás 2100-ig várhatóan 30–40 %-kal csökkenti a halak biomasszáját a trópusi régiókban, és erőteljesen befolyásolja a tengeri biológiai sokféleséget; mivel ezen övezetek országai nagymértékben függenek a halászatától, de nem rendelkeznek az alkalmazkodáshoz és a jövőre való felkészüléshez szükséges társadalmi erőforrásokkal és pénzügyi forrásaikkal;
- AP. mivel a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) támogatja, hogy 2020-ig az összes tengeri élőhely legalább 30 %-át alakítsák át szigorúan védett tengeri területek hálózatává;
- AQ. mivel a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat veszélyezteti a világ tengeri erőforrásainak fenntarthatóságát azáltal, hogy hozzájárul azok túlhalászáshoz;

1. riasztónak tartja, hogy a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások csökkenése az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak mintegy 80 %-a esetében akadályozza az értékelt célkitűzések megvalósítása tekintetében történő előrelépést; kéri az EU-t, hogy világszerte folytassa biológiai sokféleséggel kapcsolatos lábnyomának csökkentését, és azt szorítsa vissza bolygónk ökológiai határain belülre;

2. rámutat, hogy a népesség csaknem fele megélhetése szempontjából közvetlenül a természeti erőforrásoktól függ, és a legkiszolgáltatottabb és legszegényebb emberek közül sokan a napi létfenntartási szükségleteik kielégítését illetően közvetlenül a biológiai sokféleségtől függenek; kiemeli ezért, hogy a biológiai sokféleség csökkenése azzal a kockázattal jár, hogy fokozza az egyenlőtlenséget és a legkiszolgáltatottabbak marginalizálódását azáltal, hogy csökkenti az egészséges élethez való hozzáférésüket, és csökkenti választási és fellépési szabadságukat; emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás veszélyezteti a biológiai sokféleséget, ami fokozza ezen emberek kiszolgáltatottságát, és aláássa alapvető jogait és méltóságukat; úgy véli, hogy támogatni kell a fejlődő országokat az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó hatékony politikák kidolgozásában és végrehajtásában;

3. kéri az EU-t, hogy a biológiai sokféleségre világszerte nehezedő nyomás csökkentése érdekében átfogóan foglalkozzon a biológiai sokféleség csökkenésének kiváltó okaival, és külső fejlesztési együttműködési politikájában és partnerségeiben érvényesítse a megőrzésre, az erőforrások fenntartható felhasználására és az ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó kötelezettségeket, összhangban a politikák fejlesztési célú koherenciájának elvével;

⁽¹¹⁾ IPBES Munkaértekezlet a biológiai sokféleségről és a pandémiákról, munkaértekezleti jelentés, 2020., 23. o.

2021. október 6., szerda

4. emlékeztet arra, hogy a fenntartható fejlődéshez megfelelő egyensúlyra van szükség a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziók között; emlékeztet arra is, hogy a biológiai sokféleség megőrzése, fenntartható kihasználása és helyreállítása számos fejlesztéspolitikai célkitűzés – többek között az emberi egészség védelme, az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a korai figyelmeztetőrendszer, a katasztrófakockázatok csökkentése, a vízellátás, az élelmezés- és táplálkozásbiztonság, a vidéki térségek fejlesztése és a munkahelyteremtés szavatolása, valamint az erdők és mezőgazdasági ökoszisztémák fenntartható hasznosítása és a reziliens élelmiszerrendszerek megteremtése és fenntartása – teljesítése szempontjából is létfontosságú; emlékeztet arra, hogy az ökoszisztéma pusztulásának káros hatásait aránytalan mértékben a szegények, főként a nők, a fiatalok, valamint az őslakos népek és természeti erőforrásoktól függő egyéb közösségek viselik;
5. kiemeli, hogy az EU is felelős a biológiai sokféleség globális megőrzéséért és a biológiai sokféleség fenntartható használatáért is; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós célkitűzéseknek szilárd tudományos ismeretekre kell épülniük, és azokat teljes mértékben be kell építeni az EU külső fellépésébe, különösen a partnerségi stratégiák és megállapodások, köztük a fejlődő országokkal kötött halászati megállapodások terén; ragaszkodik ahhoz, hogy fokozzák a megőrzésükre és helyreállításukra tett erőfeszítéseket ezen országokban, különösen regionális szinten;
6. emlékeztet az EU és a fejlett harmadik országok felelősségére a biológiai sokféleség globális szintű csökkenéséért; kéri az EU-t, hogy az új globális célok elérése, a környezeti bűnözés elleni fellépés és a biológiai sokféleség csökkenésének kiváltó okai elleni küzdelem érdekében világszerte fokozza a fejlődő országok pénzügyi és technikai támogatását;
7. hangsúlyozza, hogy az államok kötelesek megvédeni és fenntarthatóan kezelni a gazdag természetes és a biológiai sokféleséggel rendelkező ökoszisztémákat, valamint védelmezni az őslakos népek, a helyi közösségek és az afrikai származású népek emberi és földhöz fűződő jogait, akiknek túlélése függ ezektől az ökoszisztémáktól;
8. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy erősítsék ki az Európai Unió Alapjogi Chartáját a biztonságos, tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog elismerésével, támogassák e jog emberi jogként való globális elismerését, és támogassák a természet, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák – mint az élet alapjai – átfogó védelmét és óvását, elismerve valamennyi ember – köztük a jövő nemzedékek – természettel való kölcsönös függőségét és a természethez való jogát, különösen az átláthatóságra, a nyilvánosság részvételére és az igazságszolgáltatáshoz való jogra vonatkozó szigorú normáknak az Aarhusi Egyezményrel és a nemzetközi joggal összhangban történő érvényesítésével; ebben az összefüggésben és tekintettel arra, hogy az ökoszisztémákat a fejlődő országokban éri a legsúlyosabb kár, szükségesnek tartja az ökoszisztémákban okozott környezeti károk valamennyi formája elleni küzdelmet, beleértve minden olyan harmadik országban, amellyel az EU együttműködik, illetve olyan környezetekben, amelyekből a világ szegényei függnek, és rámutat, hogy adott esetben meg kell vizsgálni a természet kiaknázásához fűződő jogok jelentőségét és az ezen jogok megadásához fűződő érdeket;
9. mélyszéles aggodalmát fejezi ki az adatok, mutatók és a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához szükséges finanszírozás jelentős hiánya, valamint a biológiai sokféleség finanszírozásával kapcsolatos jelentéstétel és nyomon követés következtelenségei miatt; emlékeztet arra, hogy a 2020 utáni kerethez kapcsolódó konkrét, mérhető és számszerűsíthető céltértek és mutatók meghatározása elengedhetetlen ahhoz, hogy javítani lehessen az előrehaladás nyomon követhetőségét;
10. üdvözli a „Nagy Zöld Fal” elnevezésű afrikai kezdeményezést, és felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa ezt a projektet;
11. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérésének és megbecsülésének javítására irányuló erőfeszítéseiket, és építsék be ezeket az értékeket a döntéshozatalba;
12. üdvözli, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa hozzá fog járulni a többéves pénzügyi keret biológiai sokféleséggel kapcsolatos átfogó célkitűzéséhez; hangsúlyozza, hogy az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális céljainak elérése szempontjából a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) tervezése, ellenőrzése és nyomon követése kulcsfontosságú; emlékeztet arra, hogy az NDICI-Globális Európa programnak hozzá kell járulnia ahhoz a célkitűzéshez, hogy 2024-ben a többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 7,5 %-át biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre, 2026-tól pedig a többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 10 %-át biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák; kéri, hogy az uniós kiadásokban és programokban hatékonyan alkalmazzák a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet; kéri, hogy javítsák a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós külpolitika jelentéstételi és nyomonkövetési keretrendszerét, például a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre és mutatókra vonatkozó részletes rendelkezések révén; tágabb értelemben felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy mozgósítsák elő a biológiai sokféleség megőrzésére és védelmére irányuló kutatást és innovációt, valamint a kulcsfontosságú fejlesztési előnyöket biztosító agroökológiai megoldásokat, ezáltal segítve a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását;

2021. október 6., szerda

13. sajnálja, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos politika támogatására szánt külső uniós költségvetés az éghajlat-változási politikákra elkülönített költségvetéshez képest továbbra is rendkívül alacsony; felszólít a biológiai sokféleség védelmére szánt források hatékony növelésére a többéves pénzügyi keretről szóló megállapodással összhangban, valamint technikai segítségnyújtásra hív fel az erőforrások mozgósítására szolgáló további eszközök kidolgozásához a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális kötelezettségvállalásoknak való megfelelés érdekében; hangsúlyozza, hogy nyomon kell követni, jelenteni kell és fokozatosan meg kell szüntetni a környezeti szempontból káros támogatásokat, és azokat a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel és a vonatkozó nemzetközi egyezményekkel és kötelezettségekkel összhangban a biológiai sokféleséget elősegítő tevékenységek felé kell irányítani; kéri, hogy az éghajlat-politikai intézkedésekre szánt uniós hivatalos fejlesztési támogatás jelentős részét az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó biodiverzitás-támogató megoldások támogatására fordítsák;

14. kéri az EU-t kötelező erejű átvilágítási jogszabály elfogadására, amely a vállalatokat és finanszírozóikat közvetlenül felelőssé teszi annak biztosításáért, hogy behozatalaikkal összefüggésben ne kerülhessen sor emberi jogi jogsértésre, például földfoglalásra és környezetkárosodásra (például erdőirtásra vagy a biológiai sokféleség csökkenésére); tágabb összefüggésben arra kéri az EU-t, hogy követelje meg a gazdasági és pénzügyi intézményektől a biológiai sokféleségre irányuló kötelezettségvállalásaik fokozását, például a hatásvizsgálatra, a kockázatkezelésre, a nyilvánosságra hozatalra és a külső jelentéstételre vonatkozó szigorú és kötelező rendelkezések révén; felkéri az OECD-t, hogy a vállalatok által tett erőfeszítések támogatása érdekében dolgozzon ki átvilágításra és biológiai sokféleségre irányuló gyakorlati intézkedéseket;

15. üdvözli a Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy jogalkotási javaslatot dolgoz ki a vállalatok számára a kötelező emberi jogi és környezeti vállalati átvilágítással kapcsolatban, az ellátási láncuk egészére vonatkozóan; javasolja, hogy ez a jogalkotási javaslat támogassa és könnyítse meg a környezeti és éghajlatváltozási hatásokra vonatkozó közös hatásmérési módszertanok kidolgozását; hangsúlyozza, hogy fontos a különböző érintett vagy esetlegesen érintett résztvevőkkel, köztük az emberi jogi jogvédőkkel, a környezetvédőkkel, a civil társadalommal, a szakszervezetekkel, az őslakosokkal és a helyi közösségekkel folytatott hatékony, érdemi és tájékoztatáson alapuló egyeztetés; sajnálatosnak tartja a jogok védelmére, tiszteletben tartására és a jogorvoslatra vonatkozó ENSZ-keretrendszer, valamint az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvek végrehajtásának súlyos hiányosságait az őslakos népek jogai és földhöz való jogai tekintetében; ismételten kéri az EU-t, hogy konstruktív módon vegyen részt az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának egy olyan nemzetközi jogilag kötelező erejű eszközrel kapcsolatos munkájában, amely az emberi jogok nemzetközi jogában szabályozza a transznacionális vállalatok és más üzleti vállalkozások tevékenységét, és amely tartalmaz az őslakosok védelmére vonatkozó különös előírásokat;

16. megismétli azt a kérését, hogy a Bizottság mihamarabb nyújtson be javaslatot az EU által előidézett globális erdőirtás és erdőpusztulás megállítására és visszafordítására vonatkozó uniós jogi keretrendszerre, amely előírja a vállalatok számára, hogy kellő gondossággal járjanak el annak biztosítása érdekében, hogy az EU piacán forgalomba hozott termékek ne kapcsolódjanak erdőirtáshoz, a természetes ökoszisztémák átalakításához, valamint az őslakos népek és helyi közösségek jogainak megsértéséhez;

A fejlesztésre vonatkozó politikai koherencia

17. ismételten emlékeztet arra, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos külső uniós politika hatékonysága a biológiai sokféleségre vonatkozó és más szakterületeken folytatott kulcsfontosságú uniós külső politikák, például a kereskedelmi és beruházási megállapodások közötti szakpolitikai koherenciától függ;

18. megjegyzi, hogy az IPBES 2019-es, a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló átfogó értékelési jelentése bemutatja a biológiai sokféleség védelmi megközelítésének korlátait a védett szárazföldi és tengeri területek térbeli kiterjedésén keresztül, amely azon kevés, a biológiai sokféleségre vonatkozó aicsi cél közé tartozik, amelyet részben sikerült elérni;

19. kiemeli, hogy a biológiai sokféleség áll számos, különösen a növénytermesztéshez, az állattartáshoz, az erdőgazdálkodáshoz, a halászathoz kapcsolódó gazdasági tevékenység, valamint az idegenforgalom számos, közvetlenül a természetre és az egészséges ökoszisztémára épülő formájának középpontjában; felhívja az EU-t a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások érvényre juttatására valamennyi vonatkozó – köztük a fejlesztési és szegénységcsökkentési politikákat és fellépéseket illető – szakpolitikai területen, többek között a mezőgazdaságban, a halászatban, az erdőszetben, az energetikában, a bányászatban, a kereskedelemben, az idegenforgalomban és az éghajlatváltozásban, valamint az innovatív és megvalósítható megoldások előmozdítására a biológiai sokféleség csökkenésének kezelése érdekében, ugyanakkor mindenki számára biztosítva az egészséges, biztonságos, hozzáférhető és megfizethető élelmiszereket;

20. aggodalommal jegyzi meg, hogy az uniós fogyasztás – az olyan mezőgazdasági áruk behozatalától való függése miatt, mint a pálmaolaj, a hús, a szója, a kakaó, a kávé, a kukorica, a faanyag, a gumi – a globális erdőirtás mintegy 10 %-áért felelős; megismétli felhívását, amely szerint a Bizottság 2021-ben terjesszen elő javaslatot az EU számlájára írható globális erdőirtás megállítására és visszafordítására irányuló uniós jogi keretre, biztosítva, hogy az uniós piaci és fogyasztási csatornák ne befolyásolják hátrányosan az erdőket és a biológiai sokféleséget a fejlődő országokban, figyelembe véve ennek a lakosságukra gyakorolt dominóhatását; kéri az EU-t, hogy támogassa az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságának megvalósítását a fejlődő országokban a rövid ellátási láncok, az agroökológia fejlesztése és a mezőgazdasági kistermelők támogatása révén, biztosítva a helyi közösségek földbirtoklási és egyéb jogait;

2021. október 6., szerda

21. kéri az EU-t, hogy minden nemzetközi fejlesztési fellépése során mozdítsa elő a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokat a világ erdőinek védelme és helyreállítása érdekében, különös tekintettel a fenntartható vízkészlet-gazdálkodásra, a leromlott talaj helyreállítására, valamint a biológiai sokféleséggel bíró, sok ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtó és az éghajlatváltozás mérsékléséhez hozzájárulni képes területek védelmére és helyreállítására; kéri az EU-t, hogy gyorsítsa fel az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó cselekvési terv (FLEGT), és különösen az önkéntes partnerségi megállapodások végrehajtását, hogy csökkentse az illegális fakitermelésből származó faanyag iránti keresletet és az ehhez kapcsolódó kereskedelmet, és erősítse meg a fakitermelés által érintett közösségek és őslakosok jogait;

22. emlékeztet arra, hogy az EU-ban – termékek gyártásával, energiatermeléssel és biogazdaság céljaira történő felhasználással összefüggésben – a fa iránti kereslet az uniós kínálatot meghaladó mértékben nő, ami növeli az import által előidézett erdőirtással, a földfoglalással, a kényszerű áttelepítéssel és az őslakosok és a helyi közösségek jogainak megsértésével kapcsolatos kockázatokat; megismétli, hogy az EU bioenergia-politikájának szigorú környezetvédelmi és társadalmi kritériumoknak kell megfelelnie;

23. kiemeli, hogy az ökoszisztémák védelme és a biológiai sokféleség csökkenésének megelőzése érdekében az uniós mezőgazdasági, erdészeti vagy halászati beruházásoknak vagy a talajra, gyepterületekre, erdőkre, édesvizekre vagy tengerre hatást gyakorló vállalkozásokba történő uniós beruházásoknak összhangban kell állniuk a Világélelmelés-biztonsági Bizottság (CFS) által, a földtulajdonnak és -használatnak, a halászatnak, valamint az erdőgazdálkodásnak a nemzeti élelmelésbiztonság keretében történő felelősségteljes irányításához kidolgozott önkéntes iránymutatással (VGGT) és a mezőgazdasági és élelmiszeripari rendszerekbe történő felelős befektetések a FAO/CFS által kidolgozott elveivel;

24. felszólít arra, hogy a következő Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközben az erdők védelme és helyreállítása és a biológiai sokféleség védelme kapjon prioritást; kiemeli, hogy az erdők csak akkor tudják kialakítani az éghajlati és környezeti funkcióikat, ha az erdőgazdálkodás fenntartható módon történik;

25. hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség védelme és az éghajlatváltozás enyhítése nem feltétlenül támogatják egymást; kéri a megújulóenergia-irányelv (RED) felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az összhangban legyen az EU által a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend, a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény keretében vállalt nemzetközi kötelezettségekkel, ami többek között társadalmi fenntarthatósági kritériumok bevezetését és a nagyarányú földszerezés kockázatainak figyelembevételét vonná maga után; hangsúlyozza, hogy e célból a RED II-nek meg kell felelnie a tulajdonjogokra vonatkozó nemzetközi szabványoknak, azaz az ILO 169. sz. egyezményének és a FAO/CFS földtulajdonlással kapcsolatos önkéntes iránymutatásainak, valamint a mezőgazdasági és élelmiszeripari rendszerekbe történő felelős befektetésre vonatkozó elveknek;

Mezőgazdaság és a halászat

26. emlékeztet arra, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszerek és a mezőgazdasági kistermelők egyaránt függenek a biológiai sokféleségtől, és jelentős hatást gyakorolnak arra; kiemeli, hogy a biológiai sokféleség mezőgazdaságban való hatékony érvényesítéséhez olyan pénzügyi ösztönzők, valamint önkéntes és szabályozási intézkedések biztosítására van szükség, amelyek képzés, technológiahasználat és innováció, valamint a jó fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok révén előmozdítják a biológiai sokféleség és a környezeti előnyök mezőgazdasági termelők általi elterjedését és megvalósítását, ami többek között magában foglalja a korlátozott vízforrások helyreállítását, valamint a talajromlás és az elsivatagosodás kezelését; kiemeli, hogy a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvével összhangban azonosítani kell és az uniós szinten hozott döntésekkel összhangban fokozatosan meg kell szüntetni a környezeti szempontból káros támogatásokat; felszólít az uniós támogatású ilyen beruházások kötelező előzetes és utólagos környezeti hatásvizsgálatára; e célból felszólítja az EU-t, hogy fokozza a fejlődő országoknak nyújtott pénzügyi és technikai támogatását;

27. emlékeztet arra, hogy az IPCC, az IPBES és a Világbank meghatározó jelentései, valamint a FAO vezetésével végzett globális mezőgazdasági felmérés (IAASTD) szerint is az agroökológia egyedülálló módon képes összeegyeztetni a fenntarthatóság gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozásait; úgy véli, hogy a mezőgazdaságra fordított uniós külső finanszírozásnak összhangban kell lennie a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, a Párizsi Megállapodás és az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményének átalakító jellegével; úgy véli, hogy ennek megfelelően előnyben kell részesíteni a helyi igényekhez igazított és erőforrás-hatékony növényekre, az agroökológiára, az agrárerdészetre és a növénytermesztés diverzifikálására irányuló beruházásokat;

28. emlékeztet arra, hogy a géntechnológiával módosított vetőmagok használata olyan szabadalmak hatálya alá tartozik, amelyek aláássák a mezőgazdasági kistermelők és az őslakos népek vetőmagjuk megmentéséhez, használatához, cseréjéhez és értékesítéséhez való jogát, amit olyan nemzetközi megállapodások rögzítenek, mint a növénygenetikai források élelmelési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény (ITPGRFA), az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat (UNDRIP) és a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat

2021. október 6., szerda

(UNDROP); emlékeztet arra, hogy a géntechnológiával módosított növények esetében általában nagyobb mértékű a gyomirtó szerek használata; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az Unió nemzetközi megállapodások szerinti kötelezettségeit, és biztosítsák, hogy a fejlesztési támogatást ne használják fel a fejlődő országokban a géntechnológiai módosítások (GM) előmozdítására;

29. emlékeztet arra, hogy a vetőmagok és a növények sokféleségének a rezisztens fajtákra való átállás révén történő növelése elengedhetetlen a mezőgazdaság ellenálló képességének kiépítéséhez, valamint a változó körülményekhez – például az éghajlatváltozáshoz, a biológiai sokféleség csökkenéséhez, az új zoonózis-betegségekhez, kártevőkhöz, aszályokhoz vagy áradásokhoz – való alkalmazkodáshoz, figyelembe véve az élelmiszer-keresletet és az élelmiszerbiztonságot a fejlődő országokban; felhívja a Bizottságot, hogy fejlesztési támogatási, valamint kereskedelmi és beruházási politikáinak keretein belül támogassa az olyan gazdálkodást, amely összhangban van az ITPGRFA rendelkezéseivel, amely biztosítja a kistermelők jogát saját vetőmagjaik és hagyományos ismereteik fenntartására, ellenőrzésére, védelmére és fejlesztésére (többek között pénzügyileg, technikailag, vetőmagbankok létrehozásával a hagyományos vetőmagok megőrzése és cseréje érdekében, valamint szabadkereskedelmi megállapodások keretében); hangsúlyozza, hogy az új növényfajták oltalmának uniós rendszere (UPOV-rendszer) nem felel meg a fejlődő országok érdekeinek, amelyek esetében a mezőgazdasági termelők által fenntartott vetőmagrendszerek (az informális vetőmagágazat) és a vetőmagok betárolásának, használatának, cseréjének és értékesítésének gyakorlata van elterjedve; sürgeti az EU-t, hogy mozdítsa elő az informális vetőmagrendszert, és reformálja meg az UPOV-rendszert oly módon, hogy lehetővé tegye a mezőgazdasági kistermelők számára a megtakarított vetőmagok használatát, és vezessen be méltányos haszonmegosztási mechanizmust; emlékeztet a Bizottság azon kötelezettségvállalására, hogy a kereskedelmi és beruházási megállapodásokban prioritásként kezeli a Biológiai Sokféleség Egyezmény hatékony végrehajtását, és sürgeti az EU-t, hogy támogassa a helyileg adaptált vetőmagfajták és a mezőgazdasági termelők által betakarított vetőmagok fejlesztését, amelyek védik a mezőgazdasági termelők azon jogát, hogy az élelmiszerbiztonság és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából megőrizzék a genetikai erőforrásokat;

30. felhívja az Uniót azon szellemi tulajdonjogi rendszerek támogatására, amelyek előmozdítják a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó vetőmagfajták kifejlesztését és maguk a gazdálkodók által eltett vetőmagok alkalmazását;

31. emlékeztet arra, hogy a mezőgazdaságban és az erdészetben alkalmazott nem fenntartható gyakorlatok, például a túlzott vízkivonás és a veszélyes vegyi anyagok általi szennyezés jelentős környezetkárosodást és a biológiai sokféleség csökkenését okozzák; felhívja az EU-t, hogy támogassa a fejlődő országokat a peszticidek jelentette kockázatok szabályozásának megerősítésére irányuló erőfeszítéseikben, hogy értékeljék peszticid-nyilvántartásaikat és hangolják össze azokat a FAO/WHO növényvédőszer-gazdálkodásról szóló nemzetközi magatartási kódexével, többek között a dél-dél együttműködésen keresztül, fokozzák a peszticidek alternatíváival kapcsolatos kutatást és oktatást, valamint növeljék az agroökológiai és ökológiai gyakorlatokba és termelésbe – többek között a fenntartható öntözési és vízgazdálkodási gyakorlatokba – irányuló beruházásaikat; felszólítja továbbá az EU-t, hogy hagyjon fel az EU-ban betiltott növényvédő szerek kivételével, összhangban a politikák fejlesztési célú koherenciájára vonatkozó uniós kötelezettségvállalásokkal, a zöld megállapodással, a „ne árts” elvvel és az 1998-as rotterdami egyezményrel; felhívja a Bizottságot, hogy lépjen fel az EU-ban betiltott veszélyes anyagok EU-ból történő kivételének megtiltása érdekében; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az exportált termékek ugyanazoknak a szabványoknak feleljenek meg, mint az európai gyártókéi, elkerülve az EU-ban nem engedélyezett veszélyes anyagokat, és világszerte egyenlő versenyfeltételeket biztosítva;

32. megjegyzi, hogy a géntámadási technológiák – mint például a kórokozó-átvivők által terjesztett betegségek megfékezésére szolgáló, géntechnológiával módosított szúnyogok – komoly és újszerű fenyegetést jelentenek a környezetre és a természetre nézve, ideértve az élelmiszerláncok és az ökoszisztémák visszafordíthatatlan változásait, valamint a biológiai sokféleség csökkenését, amelyektől a világ legszegényebb rétegei megélhetése függ; ismételten aggodalmát fejezi ki azon új jogi, környezeti, biológiai védelmi és irányítási kihívások miatt, amelyek a genetikailag módosított, géntámadással létrehozott szervezeteknek többek között természetmegőrzési célokból a környezetbe történő kibocsátásából eredhetnek; megismétli, hogy az IPLC szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezését minden olyan technológia kiadása előtt meg kell szerezni, amely hatással lehet hagyományos tudásukra, innovációjukra, gyakorlataikra, megélhetésükre, valamint a föld, az erőforrások és a víz használatára; hangsúlyozza, hogy ezt a telepítés előtt, valamennyi potenciálisan érintett közösség bevonásával, részvételen alapuló módon kell megvalósítani; tekintettel arra, hogy géntámadási technológiák aggályokat vetnek fel a létrehozott szervezetek viselkedése előrejelzésének nehézségei miatt, és mivel a géntámadással módosított szervezetek önmagukban is invazív fajokká válhatnak, úgy véli, hogy az elővigyázatosság elvével összhangban nem szabad engedélyezni a géntechnológiával módosított, géntámadással létrehozott szervezetek kibocsátását, természetmegőrzési célokra sem;

33. emlékeztet arra, hogy a tengeri ökoszisztémák megőrzése, helyreállítása és fenntartható kezelése kulcsfontosságú az éghajlatváltozás-mérséklési stratégiák szempontjából, ugyanakkor biztosítja a kisüzemi halászok és a part menti közösségek jogainak és megélhetésének tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy az óceán és a krioszféra változó éghajlati körülmények

2021. október 6., szerda

közepette fennálló helyzetéről szóló IPCC-különjelentés bizonyítékkal szolgál arra, hogy előnyökkel jár a reziliencia fokozása érdekében ötvözni egymással a tudományos ismereteket, valamint a helyi ismereteket és az őslakosság tudását; sürgeti az EU-t, hogy dolgozzon ki emberi jogokon alapuló megközelítést az óceánpolitikai irányítással kapcsolatban;

34. kiemeli, hogy a világon körülbelül 3 milliárd ember számára a halászati termékek jelentik a fő fehérjeforrást; felhívja a figyelmet, hogy a nemzetközi halkereskedelem keretében felhasznált túlzott halászati kapacitás – mint például a Seychelle-szigeteki vizeken élő sárgaúszójú tonhal esetében – veszélyezteti a fejlődő országok parti közösségeinek élelmezésbiztonságát és tengeri ökoszisztémáit; emlékeztet az EU elkötelezettségére a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia és a jó kormányzás elve mellett; úgy véli, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodásokat meg kell erősíteni annak érdekében, hogy valóban fenntarthatóvá váljanak, összhangban legyenek a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel, és figyelembe vegyék a különböző hatályos halászati megállapodások kumulatív hatásait; felhívja az EU-t, hogy a tengeri és part menti ökoszisztémák helyreállítása és védelme érdekében támogassa a fenntartható halászati tevékenységeket a fejlődő országokban; hangsúlyozza a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan (IUU) halászat elleni, a kapcsolódó bűncselekményekért kiszabott szankciók szigorítása és pénzügyi források előirányzása révén történő küzdelem folytatásának és fokozásának jelentőségét;

35. kéri a Bizottságot, hogy támogassa a talaj biológiai sokféleségének felhasználására és kezelésére irányuló globális kapacitásépítési programot és a talaj biológiai sokféleségével foglalkozó globális megfigyelő központ létrehozását; kéri a Bizottságot, hogy támogassa a genetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásával foglalkozó FAO-bizottság olyan globális cselekvési terv kidolgozására irányuló folyamatos erőfeszítéseit, amely élelmezési és mezőgazdasági szempontból foglalkozik a biológiai sokféleség romlásával és előmozdítja annak fenntartható kezelését;

36. hangsúlyozza, hogy a kisüzemi halászok megélhetésük szempontjából közvetlenül függnek a parti és tengeri biológiai sokféleségtől; hangsúlyozza, hogy a világ óceánjait és tengerpartjait súlyosan fenyegetik például a nem fenntartható halászati gyakorlatok, a gyors éghajlatváltozás, a tengereket és óceánokat elérő szárazföldi szennyezés, a tengerszennyezés, az óceánok pusztulása, az eutrofizáció és a savasodás; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a tengerszennyezés és a halak pusztulása kiváltó okainak holisztikus kezelésére egy olyan átfogó és integrált megközelítés révén, amely figyelembe veszi valamennyi uniós ágazati politika külső hatását, beleértve az agrárpolitikából eredő tengerszennyezést is, annak érdekében, hogy hatékonyan tudjon megfelelni a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásainak;

37. felhívja a figyelmet a tengeri erőforrások fontosságára a fejlődő országok alapvető emberi szükségleteinek kielégítése szempontjából; felszólít az óceán mint globális közös erőforrás elismerésére a fenntartható fejlesztési célok fejlődő országokban való megvalósításához való hozzájárulás, és hatékony védelmének biztosítása érdekében; ennek megfelelően felszólítja a Bizottságot, hogy a nemzetközi többoldalú fórumokon, például a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben a nemzeti joghatóságokon is túlmutatóan ösztönözze a tengeri biológiai sokféleségre és a tengeri genetikai erőforrásokra vonatkozó ambíciózus irányítási modellt; hangsúlyozza továbbá, hogy a kék gazdaság valamennyi ágazatában integrált és ökoszisztéma-alapú, tudományos alapokon nyugvó megközelítést kell alkalmazni; ennek megfelelően hangsúlyozza a tagállamok azon kötelezettségét, hogy tartózkodjanak az olyan intézkedések meghozatalától, köztük az olyan nagyszabású fejlesztési projektek végrehajtásától, amelyek hátrányosan érinthetik a belvízi és tengeri kisüzemi halászok megélhetését, területeiket vagy hozzáférési jogait, hacsak nem szerzik meg szabad és előzetes tájékoztatáson alapuló beleegyezésüket, és biztosítják, hogy a bíróságok megvédjék ezeket a jogokat; hangsúlyozza, hogy előzetes értékeléseket kell végezni a nyersanyagkitermelő-ipari projektek esetében különösen annak érdekében, hogy felmérjék azok helyi halászközösségekre gyakorolt esetleges kedvezőtlen emberi jogi hatásait;

Kereskedelem

38. hangsúlyozza, hogy az EU-nak a biológiai sokféleség csökkenését kiváltó közvetett okok felszámolása tekintetében viselt felelőssége tudatában a biológiai sokféleség és a földszerzések elleni biztosítékok tárgykörét rendszeresen fel kell vennie a fejlődő országokkal folytatott kereskedelmi tárgyalásokba és párbeszédbe;

39. felhívja a Bizottságot, hogy átfogó, szilárd tudományos adatok és értékelési módszerek alapján gondosan értékelje a kereskedelmi megállapodások erdőirtásra, a biológiai sokféleség csökkenésére és az emberi jogokra gyakorolt hatásait a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban;

40. rámutat, hogy a FAO szerint a világ élelmiszereinek mintegy egyharmada vesz el vagy kerül szemétkbe, és a betakarított élelmiszerek mintegy egyharmada vesz el az élelmiszerszállítás vagy a feldolgozási folyamat során; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy a megfizethető és hozzáférhető élelmiszerellátás biztosítása érdekében mozgósítsák elő azokat a gyakorlatokat, amelyek világszerte csökkentik az élelmiszervesztéseket és -pazarlást, és biztosítsák a fejlődő országok

2021. október 6., szerda

élelmiszer-önrendelkezéshez való jogát a táplálkozásbiztonság, a szegénység csökkentése, valamint az inkluzív, fenntartható és méltányos globális ellátási láncok és helyi és regionális piacok elérésének eszközeként, különös figyelmet fordítva a családi gazdálkodásra; ezzel összhangban felszólít arra, hogy kezeljék prioritásként azon helyi termelést és fogyasztást, amely támogatja a kisüzemi gazdálkodást, különösen a nők és a fiatalok javát szolgálja, biztosítja a helyi munkahelyteremtést, tisztességes árakat garantál a termelők és a fogyasztók számára, valamint csökkenti az országok importfüggőségét és különösen a fejlődő országok nemzetközi áringadozásokkal szembeni kiszolgáltatottságát;

41. megjegyzi, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetei nem érvényesíthetők hatékonyan; kéri a Bizottságot, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások összefüggésében erősítse meg a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezeteket, különösen a biológiai sokféleséggel kapcsolatos rendelkezések tekintetében; hangsúlyozza, hogy a hatékony végrehajthatóság érdekében az uniós szabadkereskedelmi megállapodások biológiai sokféleséggel kapcsolatos rendelkezéseinek és környezetvédelmi célkitűzéseinek egyértelműnek és konkrétaknak kell lenniük, és végrehajtásuknak ellenőrizhetőnek kell lennie; felhívja a Bizottságot, hogy a 15-pontos cselekvési terv során következő felülvizsgálata során mérlegeljen további intézkedéseket és forráselosztást annak érdekében, hogy lehetővé váljon a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek hatékony végrehajtása, a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia elvének alkalmazásával;

42. rámutat, hogy az EU már biológiai sokféleséggel kapcsolatos, nem kereskedelmi rendelkezéseket is belefoglal a kereskedelmi megállapodásokba, ugyanakkor megvalósítható, mérhető és reális garanciákat is mérlegelni lehetne;

43. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi kereskedelem következtében csökkent a termesztett növények és a tenyésztett állatok biológiai sokfélesége; felszólít az uniós szabadkereskedelmi megállapodások által a biológiai sokféleségre gyakorolt közvetlen és közvetett hatások teljes körű értékelésére;

44. kéri a Bizottságot, hogy gondosan vizsgálja felül a kereskedelempolitikáját, különösen a gazdasági partnerségi megállapodást annak biztosítása érdekében, hogy az ne legyen ellentétes a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elveivel, a Párizsi Megállapodással és a zöld megállapodással; kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy ne kössenek olyan új szabadkereskedelmi megállapodásokat, amelyek hozzájárulhatnak a világ erdőirtásának és a biológiai sokféleség csökkenésének fokozásához;

Közegészségügy

45. hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség csökkenése és az ökoszisztémák romlása nemcsak közvetlen, hanem közvetett hatásokat is gyakorol a közegészségre;

46. megjegyzi, hogy a változatos étrendek a mérsékelt kalória- és húsfogyasztás globális konvergenciájával ötvözve számos területen javítanak az egészséget és az élelmiszerbiztonságot, és jelentősen csökkentenék a biológiai sokféleségre gyakorolt hatásokat is;

47. emlékeztet a biológiai sokféleség csökkenése és a zoonózis-kórokozók elterjedése közötti kapcsolatra; emlékeztet arra, hogy a világjárványok kockázatát növelik azon emberi eredetű változások, amelyek a vadon élő állatokat, az állatállományt és az embereket közelebb hozzák egymáshoz, mint például a földhasználat megváltozása, az erdőirtás, a mezőgazdaság terjeszkedése és intenzívebbé válása, valamint a vadon élő állatok és növények legális és illegális kereskedelme és fogyasztása, illetve a demográfiai nyomás; felhívja a figyelmet arra, hogy a globális egészségzsemlélet érvényesülése szempontjából az ökológiai helyreállítás alapvető fontossággal bír; tágabb értelemben hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány bebizonyította annak fontosságát, hogy elismerjék az emberi egészség, az állati egészség és a biológiai sokféleség közötti szerves kapcsolatot; ennek megfelelően hangsúlyozza a globális egészségzsemlélet jelentőségét, és azt, hogy ezt követően nagyobb hangsúlyt kell fektetni az egészségügyre, a betegségmegelőzésre és a gyógyszerekhez való hozzáférésre a fejlődő országokban, biztosítva a kereskedelmi, egészségügyi, kutatási és innovációs politikák fejlesztési politikával való koherenciáját; felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal együttműködésben erősítse meg a pandémiák és más egészségügyi veszélyek elleni uniós fellépést, figyelembe véve a zoonózisok és a biológiai sokféleség csökkenése közötti összefüggéseket, a határokon átterjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló új bizottsági javaslattal összhangban, az uniós partnerországokkal folytatott együttműködésre építve a jövőbeli zoonózis-világjárványok kockázatának csökkentése és a világjárványokról szóló nemzetközi egyezmény WHO keretében történő kidolgozásának támogatása érdekében;

48. emlékeztet arra, hogy az egészségügyi ellátásra és a betegségek megelőzésére használt gyógyszerek többsége a biológiai sokféleségnek – nevezetesen a világ növényeinek – köszönhető, ugyanakkor számos fontos gyógykezelés az őslakosok ismereteiből és a hagyományos orvoslásból ered;

49. felhívja a figyelmet a gyógyszerekhez való hozzáférést, a generikus gyógyszerek előállítását és a gazdálkodók vetőmaghoz jutását illetően a fejlődő országokban a genetikai források és a hagyományos tudás kapcsán felmerülő szellemi tulajdonjogi kihívásokra;

2021. október 6., szerda

50. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a természet genetikai erőforrásaiból származó előnyök igazságos és méltányos elosztását, és hangsúlyozza, hogy e tekintetben következetességre van szükség a nemzetközi megállapodások között; hangsúlyozza, hogy a genetikai forrás és az ahhoz kapcsolódó hagyományos tudás védelmét szolgáló szabályozásnak meg kell felelnie az őslakos népek jogainak előmozdítását és tiszteletben tartását szolgáló, az őslakos népek jogairól szóló, 2007. évi ENSZ-nyilatkozatban, valamint az őslakos és törzsi népekről szóló 169. számú, 1989. évi ILO-egyezményben megállapított nemzetközi kötelezettségeknek; hangsúlyozza, hogy a 98/44/EK irányelvvel⁽¹²⁾ összhangban a szabadalmi eljárások során nyilvánosságra kell hozni a genetikai erőforrások eredetét, amennyiben az ismert; felhívja a Bizottságot, hogy a biokalózkodás hatékony megelőzése érdekében törekedjen arra, hogy a WTO szabályait összhangba hozza a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény Nagojai Jegyzőkönyvével;

Őslakos és helyi közösségek

51. felhívja a figyelmet az IPBES globális értékelésének megállapítására, amely szerint az őslakos és helyi közösségek fontos szerepet játszanak a biológiai sokféleség globális megőrzésében és az ökoszisztéma-kezelésben; sajnálja, hogy e nagy lehetőségek ellenére az őshonos lakosság ismereteit nem használták fel hatékonyan, miközben az őslakos vagy törzsi népek és jogaik kifejezett elismerése sok ország jogi, politikai és intézményi keretrendszeréből hiányzik, és annak megvalósítása továbbra is fontos kérdés;

52. hangsúlyozza, hogy a legeltető állattenyésztők és más természetközeli földhasználók a legelőkön és természetes gyepterületeken hozzájárulnak a természetes és a hazai biológiai sokféleség megőrzéséhez és fenntartható használatához;

53. felhívja a figyelmet arra, hogy az ENSZ őslakos népek jogaival foglalkozó különleges előadója például a megnövekedett ásványi anyag-kitermelés, a megújuló energiával kapcsolatos projektek fejlesztése, az agrárium bővítése, a mega-infrastruktúra fejlesztése és a természetvédelmi intézkedések eredményeként az őslakos népek jogainak széles körben tapasztalható megsértésére vonatkozó számos állásról számolt be;

54. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák az uniós finanszírozású projektek és kereskedelmi megállapodások ellenőrzését az emberi jogi visszaélések megelőzése és felderítése, valamint az ilyen visszaélések elleni fellépés lehetővé tétele érdekében, különös figyelmet fordítva azokra a projektekre és megállapodásokra, amelyek érintetik az őslakos népek és a helyi közösségek földjeit, területeit vagy természeti értékeit, beleértve azokat az eseteket is, amikor védett terület létrehozásáról vagy bármely meglévő ilyen terület bővítéséről van szó; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődési mechanizmusnak olyan projektek finanszírozására kell irányulnia, amelyek az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése által leginkább kiszolgáltatott személyek javát szolgálják, továbbá e mechanizmus tekintetében emberi jogi hatásvizsgálatot kell végezni, hogy csak pozitív hatású projekteket lehessen regisztrálni; kitart amellett, hogy a harmadik országokban működő európai pénzügyi intézmények – nevezetesen az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank – valamennyi tevékenysége összhangban legyen az EU éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalásaival, és kövesse az emberi jogokon alapuló megközelítést; a bankok azon egyéni vagy csoportos panaszkezelési mechanizmusának megerősítését és elmélyítését szorgalmazza, akiknek jogait az ilyen tevékenységek megsértették, és akik jogorvoslatra lehetnek jogosultak;

55. emlékeztet az államok azon nemzetközi jogi köteletségére, hogy ismerjék el és védelmezzék az őslakosok közös földterületeik birtoklására, fejlesztésére, ellenőrzésére és használatára, valamint a természeti erőforrások kezelésében és megőrzésében való részvételre vonatkozó jogait; nyomatékosan kéri az EU-t annak biztosítására, hogy a hivatalos fejlesztési támogatás forrásaiból finanszírozott valamennyi projekt esetében alkalmazzanak jogalapú megközelítést, különös figyelmet fordítva a pásztorokra, illetve az őslakos és helyi közösségekre, gondoskodva többek között az emberi jogi szerződésekből, és különösen az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban rögzített önrendelkezési jog és a földjogok teljes körű elismeréséről; hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani az őslakos és törzsi népekről szóló, 1989. évi 169. sz. ILO-egyezményben meghatározott szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvét, többek között a védett területekkel kapcsolatos valamennyi döntéshozatal tekintetében, valamint elszámoltathatósági, panaszvételi és jogorvoslati mechanizmusokat kell létrehozni az őslakosok jogainak megsértése esetére, nem utolsósorban a természetvédelmi tevékenységekkel összefüggésben; felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt eddig nem tették meg, hogy ratifikálják az ILO 169. sz. egyezményét; hangsúlyozza, hogy az ILO 169. számú egyezménye valamennyi ratifikáló államot arra kötelezi, hogy összehangolt intézkedéseket dolgozzon ki az őslakosok jogainak védelme érdekében;

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 98/44/EK irányelve (1998. július 6.) a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról (HL L 213., 1998.7.30., 13. o.).

2021. október 6., szerda

56. felhívja a figyelmet arra, hogy az emberijog-védők helyzetével foglalkozó különleges ENSZ-előadó a környezetvédők jogainak széles körben tapasztalható megsértésére vonatkozó számos állításról számolt be, elítélve az ellenük elkövetett támadások, halálos fenyegetések és gyilkosságok növekvő számát; emlékeztet az államok azon kötelezettségére, hogy védelmezzék a környezetvédőket és családjaikat a zaklatással, megfélemlítéssel és erőszakkal szemben, amint azt a nemzetközi emberi jogi jogszabályok is rögzítik, valamint hogy garantálják alapvető szabadságaikat; felhívja az EU-t, hogy továbbra is ruházzon be és erősítse meg a környezetvédelmi emberijog-védőkre, valamint az őslakos népekre és a helyi közösségekre vonatkozó konkrét védelmi mechanizmusokat és programokat, és többek között biztosítsa a ProtectDefenders.eu projektek folytatását; hangsúlyozza, hogy el kell ismerni jogaikat, ismereteiket és tapasztalataikat a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás elleni küzdelemben;

57. sürgeti az EU-t annak biztosítására, hogy a NaturAfrica kezdeményezés védelmezze a vadon élő állatokat és a kapcsolódó ökoszisztémákat a védelem jogokon alapuló megközelítésével összhangban, amely megköveteli az érintett őslakos és helyi közösségek, valamint az őket támogató civil társadalmi csoportok szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezését; kéri az EU-t, hogy e célból nyújtson technikai és pénzügyi támogatást;

58. ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy az Afrikai Unió afrikai legeltetési állattenyésztésre vonatkozó politikai keretének végrehajtása és tágabb értelemben a legeltető állattenyésztők és őslakosok jogainak elismerése érdekében támogassák az afrikai kormányzati struktúrát és különösen az Afrikai Emberi Jogi és Népjogi Bíróságot;

59. hangsúlyozza, hogy a földbirtoklási jogok biztosítása a biológiai sokféleség hatékony általános érvényesítésének előfeltétele; megjegyzi ugyanakkor, hogy a jogokon alapuló hatékony megőrzést elsődlegesen az akadályozza, hogy az őslakos népek nem rendelkeznek kollektív földtulajdonjoggal;

60. emlékeztet arra, hogy a zöld és digitális gazdaságra való áttérésnek komoly következményei vannak a bányászati ágazatra nézve, és hogy egyre nagyobb aggályok övezik azt, hogy a bányászat érzékeny erdőtájakra fog áttérni, hozzájárulva az erdőirtáshoz és az erdők pusztulásához; emlékeztet arra, hogy a világ erdeinek 80 %-a őslakos népek hagyományos földjét és területét képezi; kéri az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a felelős és fenntartható bányászati gyakorlatok előmozdítására irányuló erőfeszítéseiket, egyúttal gyorsítsák fel a körforgásos gazdaságra való áttérést; különösen arra kéri az EU-t, hogy dolgozzon ki egy egész régióra kiterjedő keretet az ásványi nyersanyag-kitermelő ipar számára, amely szankcionálná az emberi jogokat megsértő vállalatokat, és jogorvoslatot biztosítana azoknak az őslakos népeknek, akiknek a jogait megsértették; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy minden védett területen – többek között a nemzeti parkokban és a világörökség részét képező helyszíneken is – meg kell tiltani az ásványi anyagok feltárását és kitermelését;

Környezeti bűncselekmények

61. hangsúlyozza, hogy a környezeti bűnözés globális fenyegetést jelent a természetvédelemre, a fenntartható fejlődésre, a stabilitásra és a biztonságra;

62. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi együttműködés megkönnyítése érdekében a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmét a nemzetközi szervezett bűnözésről szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban súlyos bűncselekménynek kell minősíteni, különösen olyan körülmények között, ahol a vadon élő állatok kereskedelme és fogyasztása jelentős kockázatot jelent a jövőbeni világjárványok szempontjából;

63. kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési tervet az illegális vadkereskedelem visszaszorítása érdekében; üdvözlí a Bizottság által közzétett intézkedéstervezeteket, amelyek célja az elefántcsont-kereskedelem hatékony betiltása; e tekintetben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék az elefántcsont iránti kereslet megállítására és az elefánt orvvadászati válság kiváltó okainak kezelésére irányuló nemzetközi fellépést az afrikai országokkal való együttműködésük és a nyújtott támogatás fokozása révén; felszólít a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv⁽¹³⁾ felülvizsgálatára az irányelv hatályának kiterjesztése és a szankciókra vonatkozó konkrét rendelkezések bevezetése révén annak biztosítása érdekében, hogy a környezeti bűncselekményeket – beleértve az illegális halászatot, a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményeket és az erdőkkel kapcsolatos bűncselekményeket – súlyos bűncselekményként ismerjék el és megfelelően szankcionálják, különösen a szervezett bűnözéssel összefüggésben, ezáltal erős visszatartó erőt teremtvé;

64. sürgeti a származási, tranzit- és célországokat, hogy mélyítsék el a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének leküzdéséért folytatott együttműködésüket a lánc teljes hosszában; konkrétan arra sürgeti a származási országok kormányait, hogy: i) javítsák a jogállamiságot, és hozzanak hatékony visszatartó erejű intézkedéseket a nyomozás, a büntetőeljárás alá vonás és a büntetés kiszabásának megerősítése révén; ii) vezessenek be szigorúbb jogszabályokat,

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.).

2021. október 6., szerda

amelyek a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmét ugyanolyan mértékű figyelmet és elbírálást érdemlő „súlyos bűncselekményként” kezelik, mint a nemzetközi bűnözés más formáit; iii) biztosítsanak több erőforrást a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének leküzdésére, elsősorban a vadvédelmi bűnüldözés, a kereskedelmi ellenőrzések, a nyomon követés, valamint a vámvizsgálatok és lefoglalások megerősítésével; iv) a „zéró tolerancia” politikájának alkalmazásával a korrupció tekintetében;

65. megjegyzi, hogy a környezeti bűnözés veszélyezteti az emberi biztonságot azáltal, hogy károsítja a megélhetéshez nélkülözhetetlen erőforrásokat, erőszakot és konfliktusokat okoz, növeli a korrupciót és egyéb károkat okoz; felhívja az EU-t, hogy a környezeti bűnözés elleni küzdelmet kezelje kiemelt stratégiai politikai prioritásként mind a nemzetközi igazságügyi együttműködés során, mind pedig a többoldalú fórumokon, különösen azáltal, hogy szankciók elfogadása, a bevált gyakorlatok cseréje, valamint a Nemzetközi Büntetőbíróság hatáskörének a környezetrombolásnak minősülő bűncselekményekre való kiterjesztése révén előmozdítja a többoldalú környezetvédelmi megállapodások betartását; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy rendeljenek megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokat a környezeti bűncselekmények megelőzéséhez, kivizsgálásához és büntetőeljárás alá vonásához;

66. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi jog immár olyan új koncepciókat is elismer, mint az emberiség közös öröksége, a fenntartható fejlődés és a jövő generációi, de hangsúlyozza, hogy nincs állandó nemzetközi mechanizmus a globális közjavakat vagy ökoszisztéma-szolgáltatásokat befolyásoló környezeti károk és pusztítások nyomon követésére és kezelésére; felszólítja ezért az EU-t és tagállamait, hogy a paradigmaváltást támogatva építsék be a környezetpusztítás büntetését és a jövő generációk jogainak védelmét a nemzetközi környezetvédelmi jogba;

o

o o

67. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0405

Mesterséges intelligencia a büntetőjogban, és annak a rendőrség és igazságügyi hatóságok általi felhasználása büntetőügyekben**Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a mesterséges intelligenciáról a büntetőjogban, és annak a rendőrség és az igazságügyi hatóságok általi felhasználásáról büntetőügyekben (2020/2016(INI))**

(2022/C 132/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 2. és 6. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), és különösen annak 6., 7., 8., 11., 12., 13., 20., 21., 24. és 47. cikkére,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre,
- tekintettel az Európa Tanács 108. egyezményére az egyéneknek a személyes adatok gépi feldolgozása során való védelméről és annak módosító jegyzőkönyvére („108+ egyezmény”),
- tekintettel az Európa Tanácsnak az Igazságszolgáltatás Hatékonyságáért küzdő Európai Bizottsága (CEPEJ) által elfogadott, a mesterséges intelligencia igazságszolgáltatási rendszerekben és azok környezetében való alkalmazásáról szóló európai etikai chartára,
- tekintettel „Az emberközpontú mesterséges intelligencia iránti bizalom növelése” című, 2019. április 8-i bizottsági közleményre (COM(2019)0168),
- tekintettel a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának 2019. április 8-án közzétett, a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatásaira,
- tekintettel „A mesterséges intelligencia – a kiválóság és a bizalom európai megközelítése” című, 2020. február 19-i bizottsági fehér könyvre (COM(2020)0065),
- tekintettel az „Európai adatstratégia” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0066),
- tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv visszavonásáról szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendeletre (általános adatforgalmi rendelet) ⁽¹⁾;
- tekintettel a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.⁽²⁾ HL L 119., 2016.5.4., 89. o.⁽³⁾ HL L 295., 2018.11.21., 39. o.⁽⁴⁾ HL L 201., 2002.7.31., 37. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/794 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a George Floyd halálát követő, rasszizmus elleni tiltakozásokról szóló, 2020. június 19-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel „A nagy adathalmazok alapjogi vonatkozásai: magánélet, adatvédelem, megkülönböztetésmentesség, biztonság és bűnüldözés” című, 2017. március 14-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság (LIBE) által a „Mesterséges intelligencia a büntetőjogban, és annak a rendőrség és az igazságügyi hatóságok általi felhasználása büntetőügyekben” címmel 2020. február 20-án megrendezett meghallgatásra,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság 2020. februárban az Egyesült Államokba látogató küldöttségének jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, valamint a Jogi Bizottság véleményeire,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A9-0232/2021),
- A. mivel általában a digitális technológiák és különösen a mesterséges intelligencián (MI) alapuló adatkezelés és adatelemzés terjedése rendkívüli ígéretekkel, de ugyanakkor kockázatokat is hordoznak magukban; mivel a mesterséges intelligencia fejlesztése nagy előrelépést tett az elmúlt években, és a XXI. század egyik stratégiai technológiájává tette azt, jelentős előnyöket hozva a hatékonyság, a pontosság és a kényelem terén, és ezáltal pozitív változást okozva az európai gazdaságban és társadalomban, ugyanakkor komoly kockázatot jelentve az alapvető jogokra és a jogállamiságon alapuló demokráciákra nézve; mivel a mesterséges intelligenciát nem önmagában vett célnak, hanem az embereket szolgáló eszköznek kell tekinteni, amelynek végső célja az emberi jólét, az emberi képességek és a biztonság növelése;
- B. mivel a számítógépek adatfeldolgozási sebessége és a memóriakapacitás terén megfigyelhető folyamatos fejlődés ellenére egyelőre még nincsenek olyan programok, amelyek több területen vagy az összefüggések megértését vagy kritikus elemzést kívánó feladatok terén felvehetnék a versenyt az emberi rugalmassággal; mivel egyes MI-alkalmazások már képesek ellátni a szakértők és szakemberek feladatait bizonyos konkrét esetekben (pl. jogi technológia), és drasztikusan nagyobb sebességgel és szélesebb körben képesek dolgozni;
- C. mivel egyes országok – köztük több tagállam – nagyobb mértékben használják a mesterségesintelligencia-alkalmazásokat vagy a beépített MI-rendszereket a bűnüldözésben és az igazságszolgáltatásban, mint mások, ami részben a mesterséges intelligencia bizonyos célokra történő használatát lehetővé tevő vagy tiltó szabályozás hiányának és szabályozási különbségeinek tudható be; mivel a mesterséges intelligencia büntetőjog területén való egyre gyakoribb használata elsősorban olyan ígéreteken alapul, hogy az csökkenteni fogja a bűnözés egyes fajtáit, és objektívebb döntéseket fog eredményezni; mivel azonban ezek az ígéretek nem mindig válnak valóra;
- D. mivel a Chartában rögzített alapvető jogokat és szabadságokat a mesterséges intelligencia és a kapcsolódó technológiák teljes életciklusa – különösen tervezésük, fejlesztésük, telepítésük és használatuk – során garantálni kell, és azokat minden körülmények között alkalmazni kell a bűnüldözés során;
- E. mivel a mesterségesintelligencia-technológiát úgy kell fejleszteni, hogy az emberközpontú legyen, méltó legyen a közvélemény bizalmára, és mindig az emberek érdekét szolgálja; mivel az MI-rendszereknek végső esetre egy oly módon kialakított biztonsági kapcsolóval kell rendelkezniük, hogy e rendszert az azt kezelő személy mindig ki tudja kapcsolni;
- F. mivel a mesterségesintelligencia-rendszereket úgy kell kialakítani, hogy azok a társadalom valamennyi tagjának védelmét és javát szolgálják (beleértve a kiszolgáltatott és marginalizált csoportok figyelembevételét a tervezés során), hogy megkülönböztetésmentesek és biztonságosak legyenek, továbbá döntéseiknek megmagyarázhatónak és átláthatónak kell lenniük, valamint tiszteletben kell tartaniuk az emberi autonómiát és az alapvető jogokat annak érdekében, hogy a mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoport etikai iránymutatásaiban leírtaknak megfelelően megbízhatóak legyenek;

⁽⁵⁾ HL L 135., 2016.5.24., 53. o.

⁽⁶⁾ HL C 362., 2021.9.8., 63. o.

⁽⁷⁾ HL C 263., 2018.7.25., 82. o.

2021. október 6., szerda

- G. mivel az Unió a tagállamokkal együtt kritikus felelősséggel tartozik annak biztosításáért, hogy a mesterségesintelligencia-alkalmazások életciklusát és használatát övező döntéseket átlátható módon hozzák meg az igazságszolgáltatás és a bűnüldözés területén, teljes mértékben védelmezve az alapvető jogokat, és különösen hogy ne adjanak teret a már meglévő megkülönböztetésnek, elfogultságnak vagy előítéleteknek; mivel a vonatkozó politikai döntéseknek tiszteletben kell tartaniuk a szükségesség és az arányosság elvét az alkotmányosság, valamint a tisztességes és humánus igazságszolgáltatási rendszer biztosítása érdekében;
- H. mivel a mesterségesintelligencia-alkalmazások egyszerű lehetőségeket kínálhatnak a bűnüldözés területén, különösen a bűnüldöző szervek és az igazságügyi hatóságok munkamódszereinek javítása, valamint bizonyos típusú bűncselekmények – különösen a pénzügyi bűncselekmények, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása, a gyermekek online szexuális zaklatása és kizsákmányolása, valamint a kiberbűnözés bizonyos típusai – elleni hatékonyabb küzdelem terén, hozzájárulva ezáltal az uniós polgárok biztonságához, ugyanakkor jelentős kockázatot jelenthetnek az emberek alapvető jogaira nézve; mivel a mesterséges intelligencia tömeges megfigyelés céljából történő általános alkalmazása aránytalan lenne;
- I. mivel az MI-rendszerek rendőrség és igazságügyi hatóságok részére történő fejlesztése és működtetése számos egyén, szervezet, gépalkatrész, szoftveralgoritmus és emberi felhasználó – gyakran összetett és kihívást jelentő környezetben megvalósuló – közreműködését foglalja magában; mivel a bűnüldözésben és az igazságszolgáltatásban használt MI-alkalmazások eltérő fejlesztési szakaszban vannak, ami a tervezéstől a prototípuskészítésen vagy értékelésen át a jóváhagyás utáni használatig terjed; mivel a világszerte folyó tudományos kutatás következtében a technológiák kiforrottabbá válásával a jövőben új felhasználási lehetőségek merülhetnek fel;
- J. mivel a büntetőjog területén elengedhetetlen fontosságú, hogy egyértelmű minta létezzen az MI-rendszerek lehetséges káros hatásaiért való jogi felelősség megállapítására; mivel az e területre vonatkozó szabályozási rendelkezéseknek mindig fenn kell tartaniuk az emberi elszámoltathatóságot, és mindenekelőtt arra kell irányulniuk, hogy elkerüljék a káros hatások bekövetkeztét;
- K. mivel végső soron a tagállamok feladata garantálni, hogy az MI-rendszerek bűnüldözés és igazságszolgáltatás terén való használatakor teljes mértékben tiszteletben tartsák az alapvető jogokat;
- L. mivel az alapvető jogok és a hatékony rendfenntartás közötti kapcsolatnak mindig az arra irányuló megbeszélések lényeges elemét kell képeznie, hogy használható-e és ha igen, hogyan használható a mesterséges intelligencia a bűnüldözésben, ahol a döntések hosszú távú következményekkel járhatnak az egyének életére és szabadságára nézve; mivel ez különösen fontos, mivel a mesterséges intelligencia képes arra, hogy vizsgálati elemzést és segítséget nyújtva bűnügyi igazságszolgáltatási ökoszisztémánk állandó részévé váljon;
- M. mivel a bűnüldöző szervek olyan alkalmazásokban használják fel a mesterséges intelligenciát, mint például az arcfelismerő technológiák, a gyanúsítottak adatbázisaiban való keresés, az emberkereskedelem vagy a gyermekek szexuális kizsákmányolása és bántalmazása áldozatainak azonosítása, az automatizált rendszámfelismerés, a beszédazonosítás, a beszélő azonosítása, a sajról olvasási technológiák, a hallás utáni megfigyelés (lövésfelderítő algoritmusok), az azonosított adatbázisok autonóm kutatása és elemzése, előrejelzés (prediktív rendfenntartás és bűnügyi forró nyomos elemzés), a viselkedésfigyelő eszközök, fejlett virtuális boncolás a halál okának megállapítására, a pénzügyi csalás és a terrorizmusfinanszírozás azonosítására szolgáló autonóm eszközök, a közösségimédia-figyelés (adatgyűjtés adatbányászati kapcsolatokhoz), és automatizált megfigyelési rendszerek különböző észlelési képességekkel (mint például szívritmusfigyelés és hőkamerák); mivel a bűnüldözés terén használt, mesterséges intelligencián alapuló technológiákhoz kapcsolódó egyéb lehetséges vagy jövőbeli alkalmazások mellett a fent említett alkalmazások megbízhatósága és pontossága, valamint az alapvető jogokra és a büntető igazságszolgáltatási rendszerek dinamikáira gyakorolt hatása rendkívül eltérő lehet; mivel ezen eszközök közül sokat nem uniós országokban használnak, de az uniós adatvédelmi vívmányok és ítélkezési gyakorlat értelmében illegálisak lennének; mivel az algoritmusok rutinszerű alkalmazása, még akkor is, ha csekély a hamis pozitív arány, azt eredményezheti, hogy a téves riasztások száma messze meghaladja a helyes riasztások számát;
- N. mivel világszerte számos országban az igazságszolgáltatás is alkalmazza a mesterségesintelligencia-eszközöket és -alkalmazásokat, többek között az előzetes letartóztatásra vonatkozó határozatok indoklása, az ítélethozatal, a vizsga- és valószínűségének kiszámítása és a próbaidő meghatározása, az online vitarendezés, az ítélkezési gyakorlat kezelése és a joghoz való könnyebb hozzáférés biztosítása során; mivel ezáltal torzulnak és csökkenek a színes bőrűek és más kisebbségek esélyei; mivel jelenleg az EU-ban – néhány tagállam kivételével – használatuk elsősorban polgári ügyekre korlátozódik;
- O. mivel a mesterséges intelligencia bűnüldözésben való használata számos potenciálisan magas és egyes esetekben elfogadhatatlan kockázatot rejt magában az egyének alapvető jogainak védelme szempontjából, mint például az átláthatatlan döntéshozatal, a megkülönböztetés különböző típusai és az alapul szolgáló algoritmusban rejlő hibák, amelyeket visszacsatolási hurkok erősíthetnek meg, valamint a magánélet és a személyes adatok védelmével,

2021. október 6., szerda

a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának védelmével, az ártatlanság védelmével, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos kockázatok, valamint az egyének szabadságát és biztonságát érintő kockázatok;

P. mivel a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás által használt MI-rendszerek szintén ki vannak téve a mesterséges intelligencián alapuló információsrendszer-támadásoknak vagy adatkorruptciónak, amelynek során rossz adatkészlet kerül a rendszerbe azzal a céllal, hogy félrevezető eredmények szülessenek; mivel ezekben a helyzetekben az ebből eredő kár még jelentősebb lehet, és exponenciálisan nagyobb kárt okozhat mind az egyéneknek, mind a csoportoknak;

Q. mivel a mesterséges intelligencia bűnüldözés és igazságszolgáltatás területén való alkalmazását nem pusztán technikai eszköznek, hanem a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatási rendszerek kialakítására és célkitűzéseire vonatkozó politikai döntésnek kell tekinteni; mivel a modern büntetőjog azon az elképzelésen alapszik, hogy a hatóságok az elkövetést követően reagálnak a bűncselekményre, és nem feltételezik azt, hogy az emberek veszélyben lennének vagy állandó megfigyelésre szorulnának az esetleges ártalmas cselekedetek megelőzése érdekében; mivel a mesterséges intelligencián alapuló megfigyelési technikák komolyan megkérdőjelezzik ezt a megközelítést, és sürgőssé teszik, hogy a jogalkotók világszerte alaposan értékeljék az olyan technológiák alkalmazásának lehetővé tételével járó következményeket, amelyek csökkentik az emberek szerepét a bűnüldözésben és az ítélethozatalban;

1. ismételten megjegyzi, hogy mivel a mesterséges intelligencia középpontjában nagy mennyiségű személyes adat feldolgozása áll, a magánélet és a személyes adatok védelméhez való jog a mesterséges intelligencia valamennyi területére vonatkozik, és hogy teljes mértékben tiszteletben kell tartani az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó uniós jogi keretet; emlékeztet ezért arra, hogy a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás vonatkozásában az EU már vezetett be adatvédelmi előírásokat, amelyek a mesterséges intelligenciával kapcsolatos minden jövőbeni szabályozás alapját képezik; emlékeztet arra, hogy a személyes adatok feldolgozásának jogszerűnek és tisztességesnek, az adatkezelés céljának megnevezettnek, egyértelműnek és jogszerűnek, a feldolgozás céljához képest relevánsnak és arányosnak, pontosnak és naprakésznek kell lennie, a pontatlan adatokat – kivéve, ha korlátozások alkalmazandók – helyesbíteni vagy törölni kell, az adatokat a szükségesnél hosszabb ideig nem szabad tárolni, egyértelmű és megfelelő határidőket kell megállapítani a törléshez vagy az ilyen adatok tárolásának időszakos felülvizsgálatához, és biztonságos módon kell kezelni őket; hangsúlyozza továbbá, hogy meg kell akadályozni az egyének mesterségesintelligencia-alkalmazás általi, korábban anonimizált adatok felhasználásával történő esetleges azonosítását;

2. újólal megerősíti, hogy a Chartával és az emberi jogok európai egyezményével összhangban a mesterséges intelligenciával kapcsolatos valamennyi bűnüldözési és igazságszolgáltatási megoldásnak teljes mértékben tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot, a megkülönböztetésmentesség elvét, a mozgás szabadságát, az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jogot – így a hallgathoz való jogot –, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a gyűlekezés és az egyesülés szabadságát, a törvény előtti egyenlőséget, a fegyveregyenlőség elvét, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot; mivel a mesterséges intelligencia használatát meg kell tiltani minden olyan esetben, ha az összeegyeztethetetlen az alapvető jogokkal;

3. elismeri, hogy a mesterségesintelligencia-alkalmazások világszerte történő fejlesztésének sebessége nem teszi lehetővé az alkalmazások kimerítő felsorolását, és ezért olyan egyértelmű és koherens irányítási modellt tesz szükségessé, amely garantálja mind az egyének alapvető jogait, mind a fejlesztők számára a jogi egyértelműséget, figyelembe véve a technológia folyamatos fejlődését; úgy véli azonban, hogy tekintettel a rendőrség és az igazságügyi hatóságok szerepére és felelősségére, valamint a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése, a büntetőeljárás alá vonás vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából hozott döntéseik hatására, a mesterségesintelligencia-alkalmazások használatát magas kockázatúként kell besorolni azokban az esetekben, amikor fennáll annak lehetősége, hogy jelentősen befolyásolják az egyének életét;

4. e tekintetben úgy véli, hogy a bűnüldöző szervek vagy az igazságszolgáltatás által kifejlesztett vagy használt mesterségesintelligencia-eszközöknek legalább biztonságosnak, nagy teljesítményűnek, védettnek és a célnak megfelelőnek kell lenniük, tiszteletben kell tartaniuk a méltányosságot, az adattakarékosságot, az elszámoltathatóságot, az átláthatóságot, a megkülönböztetésmentességet és a megmagyarázhatóságot elvét, és fejlesztésüket, telepítésüket és használatukat kockázatelemzésnek és szigorú szükségességi és arányossági tesztnek kell alávetni, ahol a biztosítékoknak az azonosított kockázatokkal arányosnak kell lenniük; kiemeli, hogy a polgárok által az EU-ban kifejlesztett, bevezetett és alkalmazott mesterséges intelligencia használatába vetett bizalom e kritériumok maradéktalan teljesítésétől függ;

5. elismeri, hogy a mesterségesintelligencia-alkalmazások bizonyos típusai Unió-szerte pozitívan járulnak hozzá a bűnüldözés és igazságügyi hatóságok munkájához; kiemeli például az ítélkezési gyakorlat irányítása terén a további keresési opciókat biztosító eszközök révén elért javulást; úgy véli, hogy a mesterséges intelligencia bűnüldözés és igazságszolgáltatás terén való használata egyéb, feltárára váró lehetőségeket rejt, amelyek vizsgálata során figyelembe kell

2021. október 6., szerda

venni a CEPEJ által elfogadott, a mesterséges intelligencia igazságszolgáltatási rendszerekben és azok környezetében való alkalmazásáról szóló etikai charta öt alapelvét, különös figyelmet fordítva a CEPEJ által meghatározott, „a legnagyobb fenntartásokkal kezelendő felhasználásoknak”;

6. hangsúlyozza, hogy a technológia rendeltetése módosítható, és ezért szigorú demokratikus ellenőrzést és független felügyeletet szorgalmaz különösen az olyan, mesterséges intelligencián alapuló technológiák bűnüldöző és igazságügyi hatóságok általi használata terén, amelyek tömeges megfigyelés vagy tömeges profilalkotás céljára is használhatók; ezért komoly aggodalommal veszi tudomásul a bűnüldözési ágazatban tömeges megfigyelési célokra használt egyes mesterségesintelligencia-technológiákban rejlő lehetőségeket; kiemeli azt a jogi követelményt, hogy meg kell előzni a mesterségesintelligencia-technológiákkal végzett tömeges megfigyelést, amely meghatározásánál fogva nem felel meg a szükségesség és az arányosság elvének, és be kell tiltani az esetlegesen ezt eredményező alkalmazások használatát;

7. hangsúlyozza, hogy a tömeges megfigyelési technológiák fejlesztésével, telepítésével és használatával kapcsolatban egyes nem uniós országokban alkalmazott megközelítés aránytalanul beavatkozik az alapvető jogokba, és ezért azt az EU-nak nem kell követnie; hangsúlyozza ezért, hogy a mesterségesintelligencia-technológiákkal a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok általi visszaélések elleni biztosítékokat is az egész Európai Unióban egységesen kell szabályozni;

8. hangsúlyozza a mesterségesintelligencia-alkalmazások, például a gépi tanulási eszközök használatából eredő lehetséges részrehajlást és megkülönböztetést, ideértve az algoritmusokat, amelyeken az ilyen alkalmazások alapulnak; megjegyzi, hogy az alapul szolgáló adatkészletek részrehajlók lehetnek, különösen akkor, ha múltbeli adatokat használnak, amelyeket az algoritmusok fejlesztői tápláltak be, vagy amelyek akkor keletkeznek, amikor a rendszereket valós körülmények között alkalmazzák; rámutat arra, hogy a mesterségesintelligencia-alkalmazások által nyújtott eredményeket szükségszerűen befolyásolja a felhasznált adatok minősége, és hogy az ilyen eredendő részrehajlások hajlamosak tovább növekedni, és ezáltal állandósítják és felerősítik a meglévő megkülönböztetést, különösen a kisebbségi etnikai csoportokhoz tartozó személyek vagy a faji alapon megkülönböztetett közösségek esetében;

9. hangsúlyozza, hogy számos, jelenleg alkalmazott algoritmikus azonosítási technológia aránytalanul téves azonosítást és téves besorolást eredményez, és ezért kárt okoz a rasszizált személyeknek, az egyes etnikai közösségekhez tartozó személyeknek, az LMBTI-személyeknek, a gyermekeknek és az időseknek, valamint a nőknek; emlékeztet arra, hogy az egyéneknek nemcsak ahhoz van joguk, hogy megfelelően azonosíthatók legyenek, hanem ahhoz is, hogy egyáltalán ne lehessen őket azonosítani, kivéve, ha azt nyomós és jogos közérdekre hivatkozva törvény írja elő; hangsúlyozza, hogy a személyek egy konkrét csoportjának jellegzetességein alapuló mesterségesintelligencia-előrejelzések a megkülönböztetés meglévő formáinak felerősödéséhez és megismétlődéséhez vezetnek; úgy véli, hogy határozott erőfeszítéseket kell tenni az automatizált megkülönböztetés és részrehajlások elkerülése érdekében; szilárd kiegészítő biztosítékokat szorgalmaz arra az esetre, ha a bűnüldözés során, illetve az igazságszolgáltatásban a mesterségesintelligencia-rendszereket kiskorúak esetében vagy velük kapcsolatban használják;

10. rámutat a mesterségesintelligencia-technológiákat alkalmazók és a tőlük függők közötti erőviszonyokban tapasztalható aszimmetriára; hangsúlyozza, hogy feltétlenül szükséges, hogy a mesterséges intelligencia bűnüldöző és igazságügyi hatóságok általi használata ne idézzon elő egyenlőtlenséget, társadalmi szakadékot vagy kirekesztést; hangsúlyozza a mesterségesintelligencia-eszközök használatának a gyanúsítottak védelemhez való jogára gyakorolt hatását, a működésükre vonatkozó érdemi információk beszerzésének nehézségét, valamint a kapott eredmények bíróság előtti vitatásának ebből eredő nehézségeit, különösen a vizsgálat alatt álló személyek esetében;

11. tudomásul veszi különösen az adatszívárgásokkal, az adatvédelmi incidensekkel és a mesterségesintelligencia-rendszerek által kezelt személyes adatokhoz és például nyomozásokhoz vagy bírósági ügyekhez kapcsolódó más információkhoz való jogosulatlan hozzáféréssel kapcsolatos kockázatokat; hangsúlyozza, hogy a bűnüldözés terén és az igazságszolgáltatás által használt mesterségesintelligencia-rendszerek biztonsági és védelmi szempontjait gondosan meg kell vizsgálni, és azoknak kellően szilárdnak és ellenállóknak kell lenniük ahhoz, hogy megelőzzék a mesterségesintelligencia-rendszerek elleni rosszindulatú támadások esetlegesen katasztrofális következményeit; hangsúlyozza a beépített biztonság, valamint az egyes kritikus alkalmazások működtetése előtti konkrét emberi felügyelet fontosságát, és ezért felszólítja a bűnüldöző és igazságügyi hatóságokat, hogy a céltól való eltávolodás elkerülése érdekében csak olyan mesterségesintelligencia-alkalmazásokat használjanak, amelyek tiszteletben tartják a beépített adatvédelem elvét;

12. hangsúlyozza, hogy a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok által használt egyetlen mesterségesintelligencia-rendszer esetében sem engedhető meg, hogy kárt tegyen az emberek testi épségében, sem pedig az, hogy a jogokat adjon az egyéneknek vagy jogi kötelezettségeket rójon rájuk;

13. a mesterségesintelligencia-rendszerek összetett fejlesztésére és működtetésére tekintettel elismeri az esetleges károkért való jogi felelősség és kötelezettség pontos meghatározásával kapcsolatos kihívásokat; úgy véli, hogy egyértelmű és méltányos rendszert kell létrehozni az e fejlett digitális technológiák által okozott lehetséges káros következményekkel kapcsolatos jogi felelősség és kötelezettség megállapítására; hangsúlyozza azonban, hogy mindenekelőtt már az elején az

2021. október 6., szerda

ilyen következmények megelőzésére kell törekedni; ezért az elővigyázatosság elvének alkalmazását szorgalmazza a mesterséges intelligencia bűnüldözéssel összefüggő valamennyi alkalmazása esetében; hangsúlyozza, hogy a jogi felelősségnek és kötelezettségnek mindig egy természetes vagy jogi személyt kell terhelnie, akit mindig azonosítani kell a mesterséges intelligencia támogatásával hozott döntések esetében; hangsúlyozza ezért, hogy biztosítani kell a mesterségesintelligencia-rendszereket előállító és irányító vállalatok szervezeti felépítésének átláthatóságát;

14. a védelemhez való jog hatékony gyakorlása és a nemzeti büntető igazságszolgáltatási rendszerek átláthatósága szempontjából egyaránt elengedhetetlennek tartja, hogy konkrét, egyértelmű és pontos jogi keret szabályozza a mesterségesintelligencia-eszközök bűnüldözés és igazságszolgáltatás téren való használatának feltételeit, módozatait és következményeit, valamint az érintett személyek jogait, továbbá hatékony és könnyen igénybe vehető panasztételi és – többek között bírósági – jogorvoslati eljárásokat; hangsúlyozza a büntetőeljárásban részt vevő felek azon jogát, hogy hozzáférjenek az adatgyűjtési folyamathoz és a kapcsolódó értékelésekhez, amelyeket a mesterségesintelligencia-alkalmazások révén végeztek vagy szereztek; hangsúlyozza, hogy az igazságügyi együttműködésben részt vevő végrehajtó hatóságoknak, amikor egy másik tagállamba vagy nem uniós országba való kiadatás (vagy átadás) iránti kérelemről döntenek, értékelniük kell, hogy vajon a mesterségesintelligencia-eszközök kérelmező országban való használata nem sértheti-e egyértelműen a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogot; felhívja a Bizottságot, hogy adjon ki iránymutatásokat arra vonatkozóan, hogyan kell elvégezni az értékelést a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés keretében; ragaszkodik ahhoz, hogy a tagállamok az alkalmazandó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően biztosítsák, hogy az egyének tájékoztatást kapjanak, ha a bűnüldöző hatóságok vagy az igazságszolgáltatás személyüket érintő mesterségesintelligencia-alkalmazásokat használnak;

15. rámutat, hogy ha az emberek kizárólag a gépek által szolgáltatott adatokra, profilokra és ajánlásokra támaszkodnak, nem fognak tudni független értékelést végezni; kiemeli, hogy különösen a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás terén súlyosan hátrányos következmények származhatnak abból, ha egyes tisztviselők túlzott mértékben bíznak a mesterségesintelligencia-eszközök látszólagosan tárgyilagos és tudományos jellegében, és nem veszik figyelembe, hogy ezek az eszközök téves, hiányos, irreleváns vagy hátrányosan megkülönböztető eredményt adhatnak; hangsúlyozza, hogy el kell kerülni, hogy túl nagy mértékben támaszkodjanak a mesterségesintelligencia-rendszerek által biztosított eredményekre, és kiemeli annak szükségességét, hogy a hatóságok szükséges magabiztossággal és ismeretekkel rendelkezzenek ahhoz, hogy megkérdőjelezzenek vagy felülbíráljanak egy algoritmikus ajánlást; fontosnak tartja, hogy realisztikus elvárások legyenek az ilyen technológiai megoldásokkal kapcsolatban, és hogy ne várjanak el tökéletes bűnüldözési megoldásokat és az összes elkövetett bűncselekmény felderítését;

16. hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatás és a bűnüldözés terén minden jogi vagy hasonló következménnyel járó döntést mindig olyan embernek kell meghoznia, aki felelősségre vonható a meghozott döntésekért; úgy véli, hogy a mesterséges intelligenciával működő rendszerek hatálya alá tartozó személyeknek jogorvoslattal kell rendelkezniük; emlékeztet arra, hogy az uniós jog értelmében mindenki jogosult arra, hogy ne terjedjen ki rá az olyan, kizárólag automatizált adatkezelésen alapuló döntés hatálya, amely rá nézve joghatással járna, vagy őt jelentős mértékben érintené; kiemeli továbbá, hogy az automatizált döntéshozatal nem alapulhat a személyes adatok különleges kategóriáin, kivéve ha az érintett jogainak, szabadságainak és jogos érdekeinek védelmét megfelelő intézkedések biztosítják; hangsúlyozza, hogy az uniós jog tiltja az olyan profilalkotást, amely a személyes adatok különleges kategóriái alapján természetes személyekkel szembeni megkülönböztetéshez vezet; kiemeli, hogy a bűnüldözés terén hozott határozatok szinte mindig olyan határozatok, amelyek a bűnüldöző hatóságok és intézkedéseik végrehajtási jellegénél fogva joghatással vannak az érintett személyre; megjegyzi, hogy a mesterséges intelligencia használata befolyásolhatja az emberi döntéseket és hatással lehet a büntető eljárásjog minden szakaszára; ezért úgy véli, hogy a mesterségesintelligencia-rendszereket használó hatóságoknak rendkívül szigorú jogi normákat kell fenntartaniuk, és biztosítaniuk kell az emberi beavatkozást, különösen az ilyen rendszerekből származó adatok elemzése során; kéri ezért, hogy tartsák fenn a bírók saját szuverén mérlegelési jogát és az eseti döntéshozatalt; felszólít a mesterséges intelligencia és a kapcsolódó technológiák használatának betiltására a bírósági határozatokra irányuló javaslatok területén;

17. kéri, hogy a felügyelet szükséges elemként az algoritmusok legyenek megmagyarázhatók, átláthatók, nyomon követhetők és ellenőrizhetők annak biztosítása érdekében, hogy a mesterségesintelligencia-rendszerek fejlesztése, telepítése és használata az igazságszolgáltatás és a bűnüldözés számára megfeleljen az alapvető jogoknak és élvezze a polgárok bizalmát, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a mesterségesintelligencia-algoritmusok által generált eredmények érthetővé tehetőek legyenek a felhasználók és az e rendszerek hatálya alá tartozók számára, továbbá hogy átláthatók legyenek a forrásadatok és az, hogy a rendszer hogyan jut egy bizonyos következtetésre; rámutat, hogy a műszaki átláthatóság, megbízhatóság és pontosság biztosítása érdekében az Unióban csak olyan eszközök megvásárlását lenne szabad engedélyezni a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok számára, amelyek legalább a rendőri szervek, az igazságszolgáltatás és a független auditorok számára ellenőrizhető és hozzáférhető algoritmusokkal és logikával rendelkeznek, hogy lehetővé tegyék értékelésüket, auditálásukat és átvilágításukat, és az eladók azokat ne tudják lezárni vagy tulajdonjoggal felcímkézni; rámutat, hogy a dokumentációnak világos és érthető nyelvezeten kell tájékoztatást nyújtania a szolgáltatás jellegéről, a kifejlesztett eszközökről, a várható működési teljesítményről és feltételekről és az esetlegesen felmerülő kockázatokról; felhívja ezért a bűnüldöző és igazságügyi hatóságokat, hogy biztosítsanak proaktív és

2021. október 6., szerda

teljes körű átláthatóságot a bűnüldözési és igazságszolgáltatási célokat szolgáló mesterségesintelligencia-rendszereket számukra nyújtó magánvállalatok esetében; ezért javasolja nyílt forráskódú szoftverek lehetőség szerinti alkalmazását;

18. ösztönzi a bűnüldöző és igazságügyi hatóságokat, hogy azonosítsák és értékeljék azokat a területeket, ahol egyes személyre szabott mesterségesintelligencia-megoldások előnyösek lehetnek, valamint osszák meg egymással a mesterséges intelligencia bevezetésével kapcsolatos bevált gyakorlatokat; kéri a tagállamokat és az uniós ügynökségeket, hogy a bűnüldözésben vagy az igazságszolgáltatásban használt mesterségesintelligencia-rendszerek esetében fogadjanak el megfelelő beszerzési eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek az alapvető jogoknak és az alkalmazandó jogszabályoknak, beleértve annak biztosítását, hogy a szoftverdokumentációk és algoritmusok rendelkezésre álljanak és hozzáférhetőek legyenek az illetékes és felügyeleti hatóságok számára felülvizsgálat céljából; felszólít különösen olyan kötelező erejű szabályokra, amelyek előírják a köz- és magánszféra közötti partnerségek, szerződések és beszerzések, valamint a beszerzésük céljának közzétételét; hangsúlyozza, hogy a hatóságok számára biztosítani kell a szükséges finanszírozást és szakértelmet, hogy garantálni lehessen a mesterséges intelligencia bevezetéséhez kapcsolódó etikai, jogi és műszaki követelmények maradéktalan betartását;

19. kéri, hogy a mesterségesintelligencia-rendszerek és a döntéshozatali eljárás legyenek nyomon követhetők, ami – kötelező dokumentációs kötelezettségek révén – körvonalazza funkcióit, meghatározza a rendszerek képességeit és korlátait, és aminek segítségével nyilván lehet tartani, hogy a döntéshez szükséges attribútumok honnan származnak; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a képzési adatokat, azok hátterét, célját, pontosságát és közvetett következményeit, valamint az algoritmusok építői és fejlesztői általi feldolgozását és az alapvető jogoknak való megfelelést teljes körűen dokumentálják; kiemeli, hogy mindenkor biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a mesterséges intelligencia számításait emberek számára érthető formára egyszerűsítsék;

20. az MI-rendszereknek a jogérvényesítésben vagy az igazságszolgáltatásban történő bevezetése vagy telepítése előtt kötelező alapjogi hatásvizsgálatot kér az alapvető jogokat érintő esetleges kockázatok felmérése érdekében; emlékeztet arra, hogy az előzetes adatvédelmi hatásvizsgálat kötelező minden olyan – különösen az új technológiákat használó – adatkezelési módszer esetében, amely valószínűleg nagy kockázatot jelent a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve, és véleménye szerint ez a helyzet a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás terén használt összes MI-technológia esetében; hangsúlyozza az adatvédelmi hatóságok és az alapjogi ügynökségek szakértelmének fontosságát a rendszerek értékelésében; hangsúlyozza, hogy ezen alapjogi hatásvizsgálatokat a lehető legnyilvánosabban és a civil társadalom aktív bevonásával kell elvégezni; követeli, hogy a hatásvizsgálatok egyértelműen határozzák meg az azonosított kockázatok kezeléséhez szükséges biztosítékokat, és azokat a lehető legnagyobb mértékben tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé bármely MI-rendszer bevezetése előtt;

21. hangsúlyozza, hogy csak a mesterséges intelligenciával kapcsolatos, független értékeléssel rendelkező szilárd európai irányítás teszi lehetővé az alapvető jogokkal kapcsolatos elvek szükséges működését; a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás által használt valamennyi MI-rendszer független hatóság által végzett, kötelező időszakos ellenőrzését kéri azokban az esetekben, amikor fennáll annak lehetősége, hogy jelentősen befolyásolják az egyének életét, az algoritmikus rendszerek, hátterük, céljuk, pontosságuk, teljesítményük és méretük tesztelése és értékelése céljából, üzembe helyezésük utáni pedig a nem kívánt és káros hatások felderítése, kivizsgálása, diagnosztizálása és orvoslása, valamint az MI-rendszerek tervezett teljesítményének biztosítása érdekében; ezért egyértelmű intézményi keret létrehozására szólít fel e célból, beleértve a megfelelő szabályozási és felügyeleti ellenőrzést, a teljes körű végrehajtás biztosítása, valamint a mesterséges intelligencia szükségességével és arányosságával kapcsolatos, teljes körű tájékoztatáson alapuló demokratikus vita garantálása érdekében a büntető igazságszolgáltatás területén; hangsúlyozza, hogy ezen ellenőrzések eredményeit nyilvános nyilvántartásokban hozzáférhetővé kell tenni, hogy a polgárok megismerjék a bevezetett MI-rendszereket, illetve hogy milyen jogorvoslati intézkedéseket hoztak az alapvető jogok megsértésének esetére;

22. hangsúlyozza, hogy a mesterséges intelligencia és a kapcsolódó technológiák fejlesztése keretében, az adatkezelés különböző szakaszaiban végzett osztályozások, értékelések és előrejelzések során használt adatkészletek és algoritmikus rendszerek a személyek hasonló jellemzőkkel bíró csoportjaival szembeni eltérő bánásmódhoz és közvetlen vagy közvetett megkülönböztetéshez is vezethetnek, különösen mivel a prediktív rendszeti algoritmusok tanításához használt adatok a folyamatban lévő felügyelet prioritásait tükrözik, és ennek következtében a meglévő elfogultságok megismétléséhez és felerősítéséhez vezethetnek; hangsúlyozza ezért, hogy az MI-technológiákhoz – különösen a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás általi használatra – interdiszciplináris kutatásra és tartalomra van szükség többek között a tudományos és technológiai tanulmányok, a kritikai faji tanulmányok, a fogyatékkal élővel foglalkozó tanulmányok és a társadalmi kontextushoz igazított egyéb tudományágak területéről, beleértve a különbségek felépítését, a besorolással kapcsolatos munkát és annak következményeit; hangsúlyozza ezért, hogy szisztematikusan be kell fektetni abba, hogy ezeket a szabályokat minden szinten beépítsék a mesterséges intelligenciával kapcsolatos tanulmányokba és kutatásba; hangsúlyozza továbbá, hogy biztosítani kell, hogy a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás számára MI-rendszereket tervező, fejlesztő, tesztelő, karbantartó, telepítő és beszerző csapatok – a megkülönböztetés kockázatának csökkentését célzó nem technikai eszközökként – lehetőség szerint tükrözzék általában a társadalom sokféleségét;

2021. október 6., szerda

23. kiemeli emellett, hogy a megfelelő elszámoltathatósághoz, felelősség- és kötelezettségvállaláshoz átfogó szakmai képzésre van szükség az etikai rendelkezéseket, valamint az MI-technológia lehetséges veszélyeit, korlátait és megfelelő használatát illetően, különösen a rendőrségi és igazságügyi dolgozók esetében; hangsúlyozza, hogy a megfelelő szakmai képességeknek és képesítéseknek szavatolniuk kell, hogy a döntéshozók – mivel az adatállományok akár diszkriminatív és elfogult adatokon is alapulhatnak – jártassággal rendelkezzenek a torzítás eshetőségével kapcsolatban; támogatja az annak biztosítását célzó figyelemfelhívó és ismeretterjesztő kezdeményezések létrehozását, hogy a bűnüldözésben és az igazságszolgáltatásban dolgozó egyének ismerjék és értsék az MI-rendszerek használatához kapcsolódó korlátokat, képességeket és kockázatokat, ideértve az automatizálással járó torzulás kockázatát is; emlékeztet arra, hogy a mesterséges intelligenciával kapcsolatos megállapításokban, pontszámokban és ajánlásokban elkerülhetetlenül rasszista elfogultsághoz vezet, ha a rendőri erők feladataik ellátása során történt rasszista példáit beépítik a mesterséges intelligencia tanításához használt adatkészletekbe; ezért ismételten arra kéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a megkülönböztetés elleni politikákat, és dolgozzanak ki rasszizmus elleni nemzeti cselekvési terveket a rendfenntartás és az igazságszolgáltatás területén;

24. megjegyzi, hogy a prediktív rendészet a bűnüldözés területén használt MI-alkalmazások egyike, figyelmeztet azonban arra, hogy habár a prediktív rendészet képes elemezni a szükséges adatkészleteket a mintázatok és az összefüggések azonosítása érdekében, azonban nem adhat választ az okozati kérdésekre és nem adhat megbízható előrejelzést az egyéni viselkedéssel kapcsolatban, és ezért nem képezheti a beavatkozás kizárólagos alapját; rámutat, hogy az Egyesült Államok több városában megszüntették a prediktív rendészeti rendszereket az ellenőrzéseket követően; emlékeztet arra, hogy az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság küldöttségének 2020. februárban az Egyesült Államokba való látogatása során New York város és Cambridge (Massachusetts) rendőrsége arról tájékoztatta a képviselőket, hogy a hatékonyság hiánya, a megkülönböztető hatás és a gyakorlati működésképtelenség miatt fokozatosan megszüntették prediktív rendészeti programjaikat, és inkább a közösségi rendfenntartás felé fordultak; megjegyzi, hogy ez a bűnözési mutatók csökkenését eredményezte; ellenzi ezért, hogy a bűnüldöző hatóságok azzal a céllal használják a mesterséges intelligenciát, hogy egyének vagy csoportok tekintetében a történelmi adatok és múltbeli viselkedés, csoporttagság, helyszín, vagy bármely más hasonló tulajdonság alapján viselkedési előrejelzéseket készítsenek, és ezek alapján próbálják meg azonosítani azokat az embereket, akik bűncselekményt követhetnek el;

25. tudomásul veszi az arcfelismerés használatának különböző típusait, például – de nem kizárólag – az ellenőrzést/hitelesítést (azaz egy élő arcnak a személyazonosító okmányban szereplő fényképhez való igazítása, pl. intelligens határigazgatás), az azonosítást (azaz a fényképek egy meghatározott adatbázisával való összevetését) és a felderítést (azaz arcok valós idejű felderítését olyan forrásokból, mint például a CCTV-felvételek, és azoknak az adatbázisokhoz való hozzárendelését, pl. valós idejű megfigyelés), amelyek mindegyike különböző következményekkel jár az alapvető jogok védelme tekintetében; szilárd meggyőződése, hogy az arcfelismerő rendszerek bűnüldöző hatóságok általi telepítését egyértelműen szükséges célokra kell korlátozni az arányosság és a szükségesség elvének és az alkalmazandó jog teljes körű tiszteletben tartása mellett; újólal megerősíti, hogy az arcfelismerő technológia alkalmazásának meg kell felelnie legalább az adattakarékossággal, az adatok pontosságával, a tárolás korlátozásával, az adatbiztonsággal és az elszámoltathatósággal kapcsolatos követelményeknek, jogszerűnek, méltányosnak, átláthatónak kell lennie, valamint a tagállami vagy az uniós jogban egyértelműen meghatározott konkrét, kifejezett és jogszerű célt kell szolgálnia; úgy véli, hogy az ellenőrzési és hitelesítési rendszereket csak akkor lehet továbbra is telepíteni és sikeresen használni, ha káros hatásai csökkenthetők, és a fenti kritériumok teljesülnek;

26. felszólít továbbá a más emberi jellemzők – például testtartás, ujjlenyomat, DNS, hang, illetve egyéb biometrikus jelek és viselkedésminták – automatikus elemzésére és/vagy felismerésére irányuló, köztereken való használat végleges betiltására;

27. az azonosítási funkcióval ellátott arcfelismerő rendszerek – a szigorúan a bűncselekmények áldozatainak azonosítása céljából történő használat kivételével – bűnüldözési célú telepítésének moratóriumára szólít fel azonban mindaddig, amíg a technikai standardok nem tekinthetők az alapvető jogoknak teljes mértékben megfelelőnek, a belőlük származó eredmények torzultak és nem megkülönböztetésmentesek, a jogi keret nem biztosít szigorú biztosítékokat a visszaélések ellen, valamint szigorú demokratikus ellenőrzést és felügyeletet, és nem áll rendelkezésre empirikus bizonyíték az ilyen technológiák telepítésének szükségességét és arányosságát illetően; megjegyzi, hogy amennyiben a fenti kritériumok nem teljesülnek, a rendszereket nem szabad használni vagy telepíteni;

28. komoly aggodalmát fejezi ki a magántulajdonú arcfelismerési adatbázisok – például a Clearview AI, azaz a közösségi hálózatokról és az internet más részeitől, köztük uniós polgároktól jogellenesen összegyűjtött több mint három milliárd képet tartalmazó adatbázis – bűnüldöző szervek és hírszerző szolgálatok általi használata miatt; kéri a tagállamokat, hogy kötelezzék a bűnüldöző szerveket arra, hogy hozzák nyilvánosságra, használják-e a Clearview AI által fejlesztett technológiát, vagy más szolgáltatók hasonló technológiáit; emlékeztet az Európai Adatvédelmi Testület véleményére, miszerint az Európai Unióban a Clearview AI-hoz hasonló szolgáltatások bűnüldöző hatóságok általi igénybevétele „valószínűleg nem egyeztethető össze az uniós adatvédelmi rendszerrel”; kéri a magántulajdonú arcfelismerési adatbázisok bűnüldözésben való használatának betiltását;

2021. október 6., szerda

29. tudomásul veszi a prűmi határozat⁽⁸⁾ lehetséges módosításáról szóló bizottsági megvalósíthatósági tanulmányt, beleértve az arcképeket is; tudomásul veszi az azzal kapcsolatos korábbi kutatásokat, hogy egyetlen lehetséges új azonosító, pl. íriszazonosítás vagy arcfelismerés sem lenne ugyanolyan megbízható kriminalisztikai szempontból, mint a DNS vagy az ujjlenyomat; emlékezteti a Bizottságot, hogy a jogalkotási javaslatnak minden esetben bizonyítékokon kell alapulnia, és tiszteletben kell tartania az arányosság elvét; sürgeti a Bizottságot, hogy egy teljes körű hatásvizsgálatot, valamint az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület ajánlásainak figyelembevételét követően csak akkor bővítse a prűmi határozat keretét, ha szilárd tudományos bizonyítékok támasztják alá, hogy az arcfelismerés a DNS-hez vagy az ujjlenyomathoz képest kriminalisztikai szempontból megbízható;

30. hangsúlyozza, hogy a biometrikus adatok felhasználása tágabb értelemben az emberi méltósághoz való jog elvéhez kapcsolódik, amely a Charta által garantált valamennyi alapvető jog alapját képezi; úgy véli, hogy az alapvető jogokra nézve egyedi kockázatokat vethet fel a biometrikus adatok távoli azonosítási célokra való felhasználása és gyűjtése, például a közterületeken, valamint a repülőtéri határellenőrzésekhez használt automatizált határellenőrzési kapuknál végzett arcfelismerés útján, és ennek következményei jelentősen eltérhetnek a felhasználás céljától, körülményeitől és körétől függően; hangsúlyozza az érzelemfelismerő technológiák – például a szemmozgást és a pupillaméret változását észlelő kamerák – vitatott tudományos érvényességét a bűnüldözés keretében; úgy véli, hogy a biometrikus azonosításnak a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás keretében történő használatát mindig „magas kockázatúnak” kell tekinteni, és ezért a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának ajánlásai szerint további követelményeknek kell alávetni;

31. mélyszéges aggodalmának ad hangot a Horizont 2020 program keretében finanszírozott azon kutatási projektek miatt, amelyek mesterséges intelligenciát telepítenek a külső határoakra, ideértve például az iBorderCtrl projektet, egy olyan, Magyarországon, Lettországon és Görögországon tesztelt „intelligens hazugságvizsgáló rendszert” is, amelynek keretében az utazók az utazás előtt webkamera segítségével részt vesznek egy automatizált, számítógépes interjúban, és ennek alapján, illetve egy 38 mikro-arcifejezést vizsgáló, mesterséges intelligencián alapuló elemzésre támaszkodva profilt alkotnak róluk; felhívja a Bizottságot ezért, hogy jogalkotási és nem jogalkotási eszközökkel, szükség esetén pedig kötelezettségszegési eljárások révén ültesse át a gyakorlatba a biometrikus adatoknak, többek között az arcképeknek a bűnüldözési célú, a közterületek tömeges megfigyelés alá vonásához vezető kezelésére vonatkozó tilalmat; kéri továbbá a Bizottságot, hogy a továbbiakban ne finanszírozzon olyan biometrikus technológiával kapcsolatos kutatást vagy olyan programok bevezetését, amelyek a közterületeken végzett tömeges megfigyeléshez vezethetnek; ezzel összefüggésben kiemeli, hogy különös figyelmet kell fordítani és szigorú keretet kell alkalmazni a drónok rendőrségi műveletek során történő használatára;

32. támogatja a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának az egyének mesterséges intelligencián alapuló tömeges pontozása betiltásának támogatására vonatkozó ajánlásait; úgy véli, hogy a polgárok hatóságok általi nagyarányú normatív pontozásának minden formája – különösen a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás területén – az autonómia elvesztéséhez vezet, veszélybe sodorja a megkülönböztetés tilalmának elvét és az uniós értékekkel – különösen az uniós jogban is rögzített emberi méltósággal – összeegyeztethetetlennek minősülhet;

33. fokozott általános átláthatóságot kér az MI-alkalmazások Unióban belüli használata tekintetében egy átfogó értelmezés kialakítása céljából; kéri a tagállamokat, hogy nyújtsanak átfogó tájékoztatást a bűnüldözés és igazságügyi hatóságok által használt eszközökről, a használt eszközök típusairól, használatuk céljairól, a kapcsolódó bűncselekmények típusairól, valamint az ezen eszközöket kifejlesztő vállalatok és szervezetek nevével; kéri a bűnüldözés hatóságokat és az igazságszolgáltatást, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot is, és biztosítsanak kellő átláthatóságot abban az esetben, ha hatáskörük gyakorlása során mesterséges intelligenciát és kapcsolódó technológiákat használnak, ideértve a szóban forgó technológia hamispozitív- és hamisnegatív-arányainak közzétételét is; kéri, hogy a Bizottság egyetlen helyen gyűjtse össze és frissítse az információkat; kéri a Bizottságot, hogy tegye közzé és frissítse a mesterséges intelligencia igazságszolgáltatási és bűnüldözési feladatokkal megbízott uniós ügynökségek általi használatára vonatkozó információkat is; felhívja az Európai Adatvédelmi Testületet, hogy értékelje a bűnüldözés hatóságok és az igazságszolgáltatás által használt mesterségesintelligencia-technológiák és -alkalmazások jogszerűségét;

34. emlékeztet arra, hogy az MI-alkalmazások, többek között a bűnüldözéssel és az igazságszolgáltatással összefüggésben használt alkalmazások világszerte rohamosan fejlődnek; sürgeti az összes európai érdekelt felet, köztük a tagállamokat és a Bizottságot, hogy nemzetközi együttműködés révén biztosítsák az EU-n kívüli partnerek bevonását a normák nemzetközi szintű emelése, valamint a mesterséges intelligencia használatára vonatkozó közös és kiegészítő jogi és etikai keret kialakítása érdekében, különösen a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás tekintetében, amely teljes mértékben tiszteletben tartja a Chartát, az európai adatvédelmi vívmányokat és szélesebb körben az emberi jogokat;

⁽⁸⁾ A Tanács 2008/615/IB határozata (2008. június 23.) a különösen a terrorizmus és a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre irányuló, határokon átnyúló együttműködés megerősítéséről (HL L 210., 2008.8.6., 1. o.).

2021. október 6., szerda

35. felhívja az EU Alapjogi Ügynökségét, hogy az Európai Adatvédelmi Testülettel és az európai adatvédelmi biztossal együttműködésben dolgozzon ki tervezetet átfogó iránymutatásokra, ajánlásokra és bevált gyakorlatokra a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok általi használatra szolgáló MI-alkalmazások és -megoldások fejlesztésére, használatára és telepítésére vonatkozó kritériumok és feltételek további pontosítása érdekében; vállalja, hogy tanulmányt készít a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv⁽⁹⁾ végrehajtásáról annak megállapítása érdekében, hogy a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok adatkezelési tevékenységei során hogyan biztosították a személyes adatok védelmét, különösen az új technológiák kifejlesztése vagy bevezetése során; felhívja továbbá a Bizottságot annak megfontolására, hogy szükség van-e a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok által az MI-alkalmazások és -megoldások fejlesztésére, használatára és alkalmazására vonatkozó kritériumok és feltételek további pontosítására irányuló konkrét jogalkotási fellépésre;

36. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0406

A kapcsolati erőszak és a felügyeleti jog hatása a nőkre és a gyermekekre**Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a partnerkapcsolati erőszak és a felügyeleti jog nőkre és gyermekekre gyakorolt hatásáról (2019/2166(INI))**

(2022/C 132/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 6., 8. és 67. cikkére,
- tekintettel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (az áldozatok jogairól szóló irányelv),
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a Charta) 21., 23., 24. és 47. cikkére,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére (isztambuli egyezmény), amely 2014. augusztus 1-jén lépett hatályba,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának a gyermeknek az erőszak minden formájától való mentességéhez való jogáról szóló, 2011. április 18-i, 13. sz. általános megjegyzésére,
- tekintettel a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i hágai egyezményre,
- tekintettel a gyermekeknek a nemzetközi örökbefogadások terén való védelméről és az ilyen ügyekben történő együttműködésről szóló, 1993. május 29-i hágai egyezményre,
- tekintettel a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/800 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-án elfogadott ENSZ-egyezményre, valamint a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölésével foglalkozó bizottság 19. számú, nők elleni erőszakról szóló általános ajánlását aktualizáló 35. számú, a nőkkel szembeni nemi alapú erőszakról szóló általános ajánlására,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére, és különösen annak 2. elvére,
- tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendre, amely 2016. január 1-jén lépett életbe, és különösen az 5. számú, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó fenntartható fejlődési célra, valamint a 16.2. számú, a gyermekek bántalmazásának, kizsákmányolásának, kereskedelmének, valamint az ellenük elkövetett erőszak és kínzásuk minden formájának felszámolásáról szóló fenntartható fejlődési célra,
- tekintettel a Bizottságnak az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló, 2016. március 4-i javaslatára (COM(2016)0109),

⁽¹⁾ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.⁽²⁾ HL L 132., 2016.5.21., 1. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel a Bizottság „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i közleményére (COM(2020)0152), különösen az ebben kitűzött első számú célra, amely „az erőszaktól és a sztereotípiáktól való mentesség”,
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. november 12-i közleményére (COM(2020)0698),
- tekintettel a Bizottság „Az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025)” című, 2020. június 24-i közleményére (COM(2020)0258),
- tekintettel a Bizottság „2019. évi jelentés a nők és férfiak közötti egyenlőségről az Unióban” című, 2019. március 6-i munkadokumentumára (SWD(2019)0101),
- tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2017. szeptember 12-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az EU isztambuli egyezményhez való csatlakozásáról és a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet célzó egyéb intézkedésekről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó tanácsi formáció szükségességéről szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziójáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az európai védelmi határozatról szóló 2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló, 2013. június 12-i 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,
- tekintettel a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁰⁾ (Brüsszel IIa. rendelet),
- tekintettel a nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatójára, amelyet a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) tett közzé,
- tekintettel az EIGE „A partnerkapcsolati erőszak megismerése az Unióban: az adatok szerepe” című, 2019. június 12-i tanulmányára,
- tekintettel az EIGE „Útmutató a rendőrség számára a nőkkel szembeni partnerkapcsolati erőszak kockázatértékeléséhez és kockázatkezeléséhez” című, 2019. november 18-i tanulmányára,

⁽³⁾ HL C 337., 2018.9.20., 167. o.

⁽⁴⁾ HL C 232., 2021.6.16., 48. o.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0379.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0024.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0025.

⁽⁸⁾ HL L 338., 2011.12.21., 2. o.

⁽⁹⁾ HL L 181., 2013.6.29., 4. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 338., 2003.12.23., 1. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) „Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés” című, 2014. március 3-i jelentésére,
 - tekintettel a nőket érő megkülönböztetés és erőszak kérdésével foglalkozó független szakértői mechanizmusok platformjára (EDVAW platform) és annak „A nőket érő partnerkapcsolati erőszak alapvető tényező a gyermek feletti felügyelet meghatározásában” című, 2019. május 31-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni fellépéssel foglalkozó szakértői csoportja elnökének, Marcelline Naudinak a „Sok nő és gyermek számára az otthon nem biztonságos hely” című, a világjárvány idején az isztambuli egyezmény normái fenntartásának szükségességéről szóló, 2020. március 24-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel az eljárási szabályzat 58. cikke alapján a Jogi Bizottság, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság közös tanácskozásaira,
 - tekintettel a Jogi Bizottság, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0254/2021),
- A. mivel a nemek közötti egyenlőség alapvető uniós érték és emellett az Unió egyik fő célkitűzése, amelyet minden uniós szakpolitikának tükröznie kell; mivel az egyenlő bánásmódhoz és a megkülönböztetésmentességhez való jog a Szerződésben ⁽¹¹⁾ és a Chartában ⁽¹²⁾ rögzített alapvető jog, amelyet teljes mértékben tiszteletben kell tartani mivel a nemi alapú erőszak minden formája a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés szélsőséges megnyilatkozása és az emberi jogok megsértése, a nemek közötti egyenlőtlenségben gyökerezik, amelyet segít fenntartani és megerősíteni; mivel az ilyen típusú erőszak a nők és férfiak szerepével és képességeivel kapcsolatos nemi sztereotípiákból, valamint a társadalmon belüli egyenlőtlen hatalmi viszonyokból ered, és fenntartja ezeket; mivel továbbra is széles körben elterjedt, és életkortól, iskolázottságtól, jövedelemtől, társadalmi helyzettől, származási vagy lakóhely szerinti országtól függetlenül a társadalom minden szintjén érinti a nőket, és mivel a nemek közötti egyenlőség megvalósításának egyik legsúlyosabb akadályát képezi; mivel a tagállamok eltérő politikái és jogi szabályozása miatt az Unióban a nők és a gyermekek nem élveznek egyenlő védelmet a nemi alapú erőszakkal szemben;
- B. mivel a nemek közötti egyenlőség számos hivatalos elismerése, valamint a nemek közötti egyenlőség terén elért számos eredmény ellenére a nőket továbbra is diszkriminálják és hátrányos helyzetbe hozzák, és továbbra is fennállnak társadalmi, gazdasági és kulturális egyenlőtlenségek; mivel az EIGE 2020. évi nemek közötti egyenlőség mutatója szerint a nők és férfiak közötti egyenlőség még egyetlen uniós országban sem valósult meg teljes mértékben; mivel még mindig lassú az Unió által a nemek közötti egyenlőség terén elért fejlődés, a mutató átlagosan kétévente emelkedik egy ponttal; mivel ebben az ütemben majdnem 70 évbe telne megvalósítani a nemek közötti egyenlőséget az Unióban; mivel ez a Parlament már kérte a nemek közötti egyenlőségért felelős miniszterekből és államtitkárokból álló, új tanácsi formáció létrehozását;
- C. mivel az elnyomás formái nem egymástól elkülönülten léteznek, hanem halmozódnak, az egyént egyidejűleg érintik, és a megkülönböztetés interszekcionális formáit váltják ki; mivel a nemi alapú megkülönböztetés gyakran egybeesik más alapon, például faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetéssel;
- D. mivel ebben az évtizedben a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai ellen irányuló látható és szervezett, globális és uniós szintű támadásnak lehetünk tanúi, többek között az Unióban is;

⁽¹¹⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke és 3. cikkének (3) bekezdése és az EUMSZ 8., 10., 19. és 157. cikke.

⁽¹²⁾ A Charta 21. és 23. cikke.

2021. október 6., szerda

- E. mivel a nemek közötti egyenlőség elengedhetetlen feltétele az innovatív, versenyképes és virágzó uniós gazdaságnak, és új munkahelyek létrehozását és a termelékenység növekedését eredményezi, különösen a digitalizációval és a zöld gazdaságra való áttéréssel összefüggésben;
- F. mivel partnerkapcsolati erőszaknak nevezünk minden olyan fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági bántalmazást, amely házastársak vagy élettársak, illetve volt házastársak vagy élettársak között történik, függetlenül attól, hogy az elkövető ugyanott lakik vagy lakott-e, mint az áldozat; mivel a partnerkapcsolati erőszak a nemi alapú erőszak egyik legelterjedtebb formája, és a becslések szerint a nők 22 %-a tapasztalja meg a fizikai és/vagy szexuális erőszakot, 43 %-uk pedig a lelki erőszakot partnere részéről⁽¹³⁾; mivel ez a típusú erőszak aránytalanul sújtja a nőket és a gyermekeket; mivel a kapcsolati erőszak fogalmába beletartoznak a fizikai, a szexuális, a pszichológiai vagy a gazdasági erőszak mindazon cselekményei, amelyek a családon vagy a háztartási egységen belül, vagy a volt vagy a jelenlegi házastársak vagy partnerek között történnek, függetlenül attól, hogy az elkövető az áldozattal azonos helyen lakik vagy lakott-e⁽¹⁴⁾; mivel a kapcsolati erőszak súlyos és gyakran hosszú távú, valamint gyakran rejtve maradó társadalmi probléma, amely súlyos következményekkel jár, rendszeres fizikai és/vagy pszichológiai traumát okoz az áldozatoknak, és komoly hatással van az egész család érzelmi, gazdasági és társadalmi jólétére, mivel olyan személy követi el, akiben az áldozatnak egyébként bízni kellene; mivel az erőszak áldozatává váló gyermekek 70–85 %-a ismeri a bántalmazóját, és mivel e gyermekek túlnyomó többsége olyan ember áldozata, akiben megbízik⁽¹⁵⁾; mivel az áldozatokra gyakran olyan kényszerítésen alapuló kontrollt gyakorolnak bántalmazóik, amelyet a megfélemlítés, az irányítás, az elszigetelés és a bántalmazások határoznak meg;
- G. mivel a partnerkapcsolati erőszak aránya a vidéki és távoli közösségekben még nagyobb, mint a városi térségekben; mivel a vidéki és távoli területeken élő nők nagyobb arányban tapasztalják meg a partnerkapcsolati erőszakot és nagyobb gyakorisággal és súlyossággal a fizikai, lelki és gazdasági bántalmazást, amit az a tény is súlyosbít, hogy távolabb élnek az olyan rendelkezésre álló forrásoktól és szolgáltatásoktól, ahol segítséget kérhetnének; mivel az, hogy a kapcsolati erőszakot a vidéki és távoli régiók egészségügyi, szociális és jogi szolgáltatói nem ismerik kielégítően, jelentős problémaként azonosítható a partnerkapcsolati erőszak túlélői számára;
- H. mivel uniós szinten az egyszerűsített háztartások többségét egyedülálló anyák vezetik, akik gazdaságilag különösen kiszolgáltatottak, különösen az alacsony bérkategóriába tartozók, és nagyobb valószínűséggel hagyják el korán a munkaerőpiacot szülővé válásukkor, emiatt hátrányos helyzetbe kerülnek, amikor megpróbálnak újra belépni a munkaerőpiacra; mivel az Unióban 2019-ben az egyszerűsített háztartások 40,3 %-a volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának⁽¹⁶⁾;
- I. mivel a korábbi vagy jelenlegi partner szexuális áldozatává váló nők 30 %-a gyermekkorban is elszenvedett szexuális erőszakot, valamint mivel a partner által elkövetett szexuális erőszakot elszenvedő anyák 73 %-a jelezte, hogy legalább az egyik gyermekük tudomást szerzett arról, hogy ilyen erőszak történik⁽¹⁷⁾;
- J. mivel számos tagállamban a Covid19-világjárvány alatti lezárások és a közösségi kontaktusok korlátozására irányuló intézkedések a partnerkapcsolati erőszak, a lelki erőszak, a kényszerítésen alapuló kontroll és az online erőszak előfordulási gyakoriságának és intenzitásának exponenciális növekedésével, valamint a kapcsolati erőszak áldozatait általi segítségkérés 60 %-os növekedésével párosultak⁽¹⁸⁾; mivel az otthontartózkodás előírása és az „árnyékjárvány” riasztó terjedése miatt a nők és a gyermekek nehezen jutottak hozzá a hatékony védelemhez, a támogató szolgáltatásokhoz és az igazságszolgáltatáshoz, és világossá vált, hogy a támogatási források és struktúrák nem elégségesek, és az áldozatok csak korlátozott mértékben férnek hozzá a támogató szolgáltatásokhoz, sokuk számára pedig nem biztosított megfelelő és kellő időben rendelkezésre álló védelem; mivel a tagállamoknak meg kell osztaniuk egymással az áldozatok időben történő és hozzáférhető segítésére irányuló konkrét intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokat, például a vészhelyzeti sms-rendszerek vagy a gyógyszerértékekben és szupermarketekben kialakított, segítségkérésre szolgáló kapcsolattartó pontok létrehozását; mivel a jelenség elterjedtsége ellenére az Unióban az

⁽¹³⁾ Az FRA „Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés” című, 2014. március 3-i jelentése.

⁽¹⁴⁾ Az isztambuli egyezmény.

⁽¹⁵⁾ Európa Tanács, „Emberi Jogi Csatorna: A gyermekek szexuális bántalmazásának megállítása a sportban”, hozzáférés: 2021. július 21.

⁽¹⁶⁾ Eurostat, „A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek”, 2020. októberi adatok.

⁽¹⁷⁾ Az FRA „Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés” című, 2014. március 3-i jelentése.

⁽¹⁸⁾ Dr Hans Henri P. Kluge, az Egészségügyi Világszervezet európai regionális igazgatójának „A Covid19-világjárvány idején az erőszak továbbra is megelőzhető, nem elkerülhetetlen” című, 2020. május 7-i sajtónyilatkozata.

2021. október 6., szerda

áldozatok, családjaik, barátai, ismerőseik és szomszédai különböző okokból még mindig csak kevés esetben jelentik be a nőkkel szembeni partnerkapcsolati erőszakot, különösen a Covid19-világjárvány idején, és mivel jelentős hiány mutatkozik átfogó, összehasonlítható és nemek szerint lebontott adatokból, ami megnehezíti a válság hatásának teljes körű értékelését; mivel az FRA nők elleni erőszakra szóló felmérése szerint az áldozatok a partnerkapcsolati erőszak legsúlyosabb eseteinek csak 14 %-át jelentik be a rendőrségnek, és hogy a női áldozatok kétharmada szisztematikusan nem tesz bejelentést a hatóságoknak félelemből vagy az áldozatok jogaival kapcsolatos információk hiánya miatt vagy azon általános meggyőződés miatt, hogy a partnerkapcsolati erőszak magánügy, amelyet nem kell a nyilvánosság elé tárni ⁽¹⁹⁾;

- K. mivel a kapcsolati és a nemi alapú erőszak aránya növekedett a Covid19-világjárvány alatt hozott kijárási korlátozások eredményeként, és a legfrissebb Europol-jelentés ⁽²⁰⁾ szerint a gyermekek online szexuális zaklatásának aránya drámaian nőtt az Unióban;
- L. mivel a kijárási korlátozások alatt az LMBTI+-személyek, különösen a fiatalok ellen elkövetett kapcsolati erőszak arányának növekedését jelentették;
- M. mivel a nők gazdasági bántalmazása – például vagyoni kár okozása, pénzügyi forrásokhoz, oktatáshoz vagy munkaerőpiachoz való hozzáférés korlátozása vagy olyan gazdasági kötelezettségeknek elmulasztása formájában, mint a tartásdíjfizetés – megfelelő figyelmet kíván, mivel a pénzügyi függetlenség és a család jólétének akadályozása együtt jár az erőszak más formáival, és további csapdát jelent az áldozatok számára; mivel azok az áldozatok, akik pénzügyi szempontból nem függetlenek, gyakran kényszerülnek arra, hogy az elkövetővel egy háztartásban maradjanak, elkerülendő a pénzügyi bizonytalanságot, a hajléktalanságot vagy a szegénységet, és mivel ezt a tendenciát a Covid19-világjárvány csak megerősítette; mivel a tisztességes javadalmazás és a gazdasági függetlenség elengedhetetlen ahhoz, hogy a nők képesek legyenek kilépni a visszaélészerű, erőszakos kapcsolatokból; mivel bizonyos tagállamokban a pénzügyi ellentételezéssel kapcsolatos bírósági határozatok végrehajtása során megkövetelhetik az áldozattól, hogy kapcsolatban maradjon a bántalmazóval, ami további fizikai és érzelmi erőszak kockázatának teszi ki az áldozatot;
- N. mivel a gyermekek otthon és a családi környezetben tanúként is elszenvedhetnek az erőszakot ⁽²¹⁾, ha a fizikai, verbális, pszichológiai, szexuális vagy gazdasági erőszak révén a bántalmazás bármely formáját tapasztalják olyan személlyel szemben, aki számukra referenciaszemély vagy érzelmileg fontos; mivel az ilyen erőszak rendkívül súlyos következményekkel jár a gyermek pszichológiai és érzelmi fejlődésére nézve, és mivel ezért alapvetően fontos kellő figyelmet fordítani az ilyen típusú erőszakra a különválások és a szülői felügyeleti megállapodások során, biztosítva, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke legyen az elsődleges szempont, különösen a különválási ügyekben a felügyeleti és láthatási jogok meghatározása érdekében; mivel a tanúként elszenvedett erőszak nem mindig ismerhető fel könnyen, és mivel a kapcsolati erőszak áldozatát esett nők feszültségben és érzelmi nehézségek között élnek; mivel a kapcsolati erőszakot és a gyermek védelmét egyszerre érintő ügyekben a bíróságoknak olyan szakértőkhöz kell fordulniuk, akik rendelkeznek a szükséges ismeretekkel és eszközökkel, hogy elkerülhetők legyenek az anyával szembeni olyan döntések, amelyek nem veszik megfelelően figyelembe az összes körülményt;
- O. mivel az oktatásnak alapvető szerepe van a gyermekek és fiatalok egészséges kapcsolatok kialakítására való képességének formálásában, nevezetesen az által, hogy tanulnak a nemi normákról, a nemek közötti egyenlőségről, a párkapcsolatok hatalmi dinamikáiról, a beleegyezésről és a határok tiszteletben tartásáról, az oktatás továbbá segít leküzdeni a nemi alapú erőszakot; mivel az UNESCO szexuális oktatásra vonatkozó nemzetközi technikai iránymutatásai szerint az átfogó szexuális oktatásra irányuló, tantervre épülő programok lehetővé teszik, hogy a gyermekek és a fiatalok ismeretekhez jussanak és pozitív hozzáállást és készségeket fejlesszenek ki e téren, beleértve az emberi jogok tiszteletben tartását, a nemek közötti egyenlőséget, a beleegyezést és a sokféleséget, és felvértezik a gyermekeket és a fiatalokat;
- P. mivel a nemi alapú erőszak felszámolásának érdekében konzisztens és összehasonlítható adminisztratív adatokra van szükség, amelyek megbízható és összehangolt adatgyűjtési kereten alapulnak; mivel a tagállamok bűnüldöző és igazságügyi hatóságai által gyűjtött, jelenleg rendelkezésre álló adatok nem tükrözik a partnerkapcsolati erőszak teljes mértékét, valamint a nőkre és a gyermekekre gyakorolt hatását és hosszú távú hatását, mivel a legtöbb tagállam nem gyűjt nemek szerint bontott, összehasonlítható adatokat az erőszakra, és nem ismerik el a partnerkapcsolati erőszakot

⁽¹⁹⁾ Az FRA „Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés” című, 2014. március 3-i jelentése.

⁽²⁰⁾ Az Europol „Az elszigeteltség kihasználása: a gyermekek online szexuális zaklatásának elkövetői és áldozatai a Covid19-világjárvány idején” című, 2020. június 19-i jelentése.

⁽²¹⁾ Az Európa Tanács 2011. május 11-i magyarázó jelentése az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményéhez.

2021. október 6., szerda

mint a bűncselekmények külön kategóriáját, ami miatt olyan szürke zóna alakul ki, amely tükrözi, hogy a partnerkapcsolati erőszak előfordulása és gyakorisága igen kevésbé számszerűsített és feltérképezett; mivel az adatok hiányosak azokra a konkrét csoportokra vonatkozóan is, amelyekben a kapcsolati és partnerkapcsolati erőszak kockázata és előfordulási gyakorisága fokozott, például a hátrányos helyzetű vagy diszkriminált nők csoportja esetében;

- Q. mivel egyes tagállamokban gyakran elhanyagolják a nőkkel szembeni, partnerkapcsolati erőszakot, és úgy tűnik, hogy a közös felügyelet vagy a szülői felügyeleti jog általános szabálya érvényesül a gyermek feletti felügyeletre, a kapcsolattartásra és a láthatásra vonatkozó megállapodások és döntések esetében; mivel az ilyen erőszak figyelmen kívül hagyása súlyos következményekkel jár a nőkre és a gyermekekre nézve, ami nőgyilkossághoz és/vagy csecsemőgyilkossághoz vezethet; mivel a partnerkapcsolati erőszak áldozatai különleges védelmi intézkedéseket igényelnek; mivel az áldozatok helyzete jelentősen romlik, ha gazdaságilag vagy szociálisan függnek az elkövetőtől; mivel ezért alapvető fontosságú, hogy a különválásról és a felügyeleti jogról szóló döntések meghozatalakor teljes mértékben figyelembe vegyék az ilyen típusú erőszakot, és hogy az erőszakról szóló állításokkal előbb foglalkozzanak, mint a felügyeleti jog vagy a láthatás kérdésével; mivel a tagállamok bíróságainak biztosítaniuk kell, hogy a felügyeleti és láthatási jogok meghatározásának érdekében átfogó értékelésre kerüljön sor a „gyermek mindenek felett álló érdeke” elvének megfelelően, többek között a gyermek meghallgatása, az összes érintett szolgálat bevonása, pszichológiai támogatás nyújtása és az eljárásba bevont szakemberek véleményének figyelembevétele révén;
- R. mivel a legtöbb tagállamban a bűnüldöző kockázatelemzés nem tartalmazza rendszerszinten azokat az információkat, amelyeket a gyermekek szolgáltatnak a partnerkapcsolati erőszakra vonatkozó tapasztalataikról;
- S. mivel a gyermek mindenek felett álló érdekének mindig elsődleges szempontnak kell lennie a gyermekekkel kapcsolatos valamennyi döntésben, beleértve a családjogi vitákat is, és mivel a mindkét szülővel való kapcsolattartáshoz való jogot – amelyet az emberi jogok európai egyezményének 8. cikke és a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 9. cikke rögzít –, amennyiben az szükséges, a gyermek mindenek felett álló érdekének megfelelően korlátozni kell;
- T. mivel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 12. cikke és az (EU) 2016/800 irányelv 4. és 16. cikke szerint a gyermekeknek joguk van minden őket érintő ügyben, beleértve az igazságügyi és adminisztratív eljárásokat, kifejezni véleményüket, gyermekbarát keretek között, és mivel véleményüket elsődleges szempontnak kell tekinteni, a gyermek életkorának és érettségének megfelelően;
- U. mivel a mentális egészséggel foglalkozó legrangosabb intézmények közül kettő – az Egészségügyi Világszervezet és az Amerikai Pszichológiai Szövetség – elutasítja az úgynevezett szülői elidegenítés szindrómájának és hasonló fogalmaknak és kifejezéseknek a használatát, mivel ezek az erőszak áldozatai elleni stratégiaként alkalmazhatók, megkérdőjelezve az áldozatok szülői készségeit, figyelmen kívül hagyva az általuk elmondottakat és az erőszakot, amelynek a gyermek ki van téve; mivel az EDVAW platform ajánlása szerint a bántalmazó apák által az anyák ellen irányuló, a szülői elidegenítésre vonatkozó gyanúsításokat úgy kell tekinteni, mint a hatalom és a kontroll meghosszabbítását az állami ügynökségeken és szereplőkön keresztül – beleértve azokat, amelyek a gyermek feletti felügyeletről döntenek ⁽²²⁾;
- V. mivel a névtelen panaszok és az áldozatok által később visszavont panaszok hátráltathatják a hatóságok által folytatott további vizsgálatokat, és akadályt jelentenek a további erőszak megelőzésében;
- W. mivel a kapcsolati erőszak miatti panasz nyomán indított büntetőeljárásokat gyakran teljesen külön kezelik a különválasztási és a felügyeleti jogi eljárásoktól; mivel ez azt jelentheti, hogy elrendelik a gyermekek feletti közös felügyeletet és/vagy olyan láthatási jogokat írnak elő, amelyek veszélyeztetik az áldozat és a gyermekek jogait és biztonságát; mivel ennek visszafordíthatatlan következményei lehetnek a gyermekek mentális és érzelmi fejlődésére, és lényegében a gyermekek mindenek felett álló érdekeit érintik; mivel ezért a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az áldozatok – szükségleteiknek megfelelően – térítésmentesen igénybe vehessék a bizalmas áldozatsegítő szolgáltatásokat, amelyek a büntetőeljárás előtt, alatt és – megfelelő ideig – után az áldozatok érdekében járnak el, többek között pszichoszociális támogatási rendszer révén, különösen a kihallgatási eljárások során és után, amely figyelembe veszi a körülményekhez kapcsolódó érzelmi feszültségeket;
- X. mivel az EUMSZ 67. cikke értelmében az „Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat”, ehhez pedig elengedhetetlen az igazságszolgáltatáshoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés jogának biztosítása mindenki számára;

⁽²²⁾ Az EDVAW platform 2019. május 31-i nyilatkozata: „A nők elleni partnerkapcsolati erőszak alapvető tényező a gyermek feletti felügyelet meghatározásában”.

2021. október 6., szerda

- Y. mivel szükség van annak biztosítására, hogy elsődlegesen az áldozatok biztonságát és védelmét tartsák szem előtt a családjogi ügyekben, és mivel az olyan ügyekben, amelyek a nők és gyermekek elleni erőszakot érintik, a bírósági eljárások előtt és során nem szabad alternatív vitarendezési mechanizmusokat, például közvetítést használni, elkerülendő a további károkozást az áldozatok számára;
- Z. mivel az isztambuli egyezmény előírja a részes felek számára, hogy jogalkotási vagy egyéb szükséges intézkedéseket fogadjanak el annak biztosítása érdekében, hogy a kapcsolati erőszak eseteit figyelembe vegyék a gyermek feletti felügyeleti és láthatási jogok meghatározásakor, és hogy a láthatási vagy felügyeleti jog gyakorlása ne veszélyeztesse az áldozatok vagy gyermekek jogait és biztonságát⁽²³⁾; mivel a hatálybalépése óta eltelt nyolc év alatt az isztambuli egyezményt hat tagállam és az Unió még nem ratifikálta; mivel az isztambuli egyezmény a nemi alapú erőszak megelőzésének és leküzdésének legfontosabb meglévő nemzetközi kerete;
- AA. mivel a partnerkapcsolati erőszak meglete mellett elrendelt közös felügyelet további, egyébként megelőzhető erőszaknak teszi ki a nőket azáltal, hogy földrajzi közelségbe kényszeríti őket a bántalmazókkal, és további fizikai és lelki erőszaknak, valamint érzelmi erőszaknak teszi ki őket, aminek közvetlen és közvetett hatása lehet a gyermekükre; mivel partnerkapcsolati erőszak esetén a nők és a gyermekek védelemhez és fizikai és lelki erőszaktól mentes élethez való jogának elsőbbséget kell élveznie a közös felügyelet előnyben részesítésével szemben; mivel a partnerkapcsolati erőszak elkövetői a gyermekek bántalmazását felhasználhatják arra, hogy hatalmat gyakoroljanak az anya felett, és erőszakos cselekményeket kövessenek el ellene, ami a közvetett nemi alapú erőszak egyik típusa, amelyet egyes tagállamokban helyettes erőszakként ismernek;
- AB. mivel a segélyvonalak a támogatás elérésének alapvetően fontos csatornái, de csak 13 tagállam vezette be a 116 006-os, a bűncselekmények áldozatainak szóló uniós segélyvonalat, és csak néhány tagállam rendelkezik a partnerkapcsolati erőszak áldozataira szakosodott segélyvonalakkal;
- AC. mivel a partnerkapcsolati erőszak természeténél fogva összekapcsolódik a gyermek elleni erőszakkal és a gyermekbántalmazással; mivel a gyermekek kapcsolati erőszaknak való kitételt a gyermekek elleni erőszaknak kell tekinteni; mivel a kapcsolati erőszaknak kitett gyermekek negatív mentális és/vagy fizikai egészségügyi hatásoktól szenvednek, amelyek akut és krónikus természetűek lehetnek; mivel a nők elleni erőszak esetén a gyermekek viktimizációja folytatódhat és erősödhet a felügyelettel és gondozással kapcsolatos szülői vitákkal összefüggésben; mivel a gyermekek mentális egészségét és jóllétét a Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések rontották; mivel a gyermekekkel foglalkozó mentális egészségügyi szolgáltatások száma tagállamonként jelentősen eltér, és sok tagállamban nem elégséges;
- AD. mivel az erőszakos otthoni környezetben való nevelkedés nagyon hátrányosan befolyásolja a gyermek fizikai, érzelmi és szociális fejlődését és későbbi felnőtt viselkedését; mivel a gyermek erőszaknak való kitettsége – bántalmazottként és/vagy partnerkapcsolati erőszak tanújaként – kockázati tényezőt jelent az áldozattá vagy felnőttként erőszak elkövetőjévé válás vagy viselkedési, fizikai vagy mentális problémák jelentkezése szempontjából;
- AE. mivel az előrelépések ellenére a legutóbbi jelentések azt mutatják, hogy a bűncselekmények áldozatai továbbra sem tudják teljes mértékben gyakorolni jogait az Unióban; mivel a támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvetően fontos a partnerkapcsolati erőszaknak kitett nők számára; mivel továbbra sem áll rendelkezésre elegendő speciális és általános támogató szolgálat a partnerkapcsolati erőszak áldozatai számára, és mivel az áldozatok az információhiány, valamint a nem megfelelő támogatás és védelem miatt gyakran nehézségekbe ütköznek az igazságszolgáltatás terén; mivel az áldozatok gyakran másodlagos viktimizációval szembesülnek a büntetőeljárások során és a kártérítés igénylésekor; mivel számos olyan eset van, amikor a bűnüldöző szervek tagjai és az igazságszolgáltatási rendszerek nem képesek elegendő támogatást nyújtani a kapcsolati erőszak áldozatául esett nőknek és gyermekeknek, és mivel a nemi alapú erőszak áldozatai az erőszak bejelentése során még közömbös magatartásnak és nem helyénvaló megjegyzéseknek is ki lettek téve; mivel a civil társadalmi és állami szervezetek – különösen azok, amelyek a gyermekekért és a kapcsolati és a nemi alapú erőszak áldozataival és áldozataiért dolgoznak – fontos szereplők a kapcsolati és a partnerkapcsolati erőszak megelőzésében és kezelésében; mivel helyi szinten és közvetlenül szerzett tapasztalataik nyomán az ilyen szervezetek értékes hozzájárulást biztosíthatnak a szakpolitikákhoz és a jogszabályhoz; mivel az olyan uniós finanszírozási programok, mint a Jogérvényesülés program és a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program felhasználható a kapcsolati és nemi alapú erőszak áldozatainak védelmére és támogatására irányuló tevékenységek támogatására, beleértve az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és az áldozatokkal dolgozó civil társadalmi szervezetek finanszírozásának biztosítását;

⁽²³⁾ Az isztambuli egyezmény 31. cikke.

2021. október 6., szerda

- AF. mivel a határokon átnyúló különválási és felügyeleti jogi eljárások összetettebbek és általában hosszabb időt vesznek igénybe; mivel az Unión belüli fokozott mobilitás egyre több, határokon átnyúló, szülői felelősséggel és gyermek feletti felügyelettel kapcsolatos vitát eredményezett; mivel problematikus a felügyeleti joghoz kapcsolódó olyan eljárásokra vonatkozó döntések automatikus elismerése, amelyekben nemi alapú erőszak történt, mivel a nemi alapú erőszakra vonatkozó jogszabályok tagállamonként különböznek, és nem minden tagállam ismeri el a partnerkapcsolati erőszakot bűncselekményként és a nemi alapú erőszak egyik formájaként; mivel a Bizottságnak fokoznia kell erőfeszítéseit annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban előmozdítsa a gyermek jogairól szóló, az összes uniós tagállam által ratifikált ENSZ-egyezményben foglalt elvek és célkitűzések következetes és konkrét végrehajtását; mivel a tagállamoknak – a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény részes feleiként – a gyermek mindenek felett álló érdekeit kell elsődlegesen szem előtt tartaniuk minden közintézkedés során, beleértve a határokon átnyúló családi vitákat; mivel az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése szabályozási minimumok megállapítását teszi lehetővé a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan az olyan különösen súlyos bűncselekmények esetében, amelyek jellegüknél vagy hatásuknál fogva a több államra kiterjedő vonatkozásúak, illetve amelyek esetében különösen szükséges, hogy az ellenük folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék; mivel az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdése szabályozási minimumok megállapítását teszi lehetővé a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan, az uniós szakpolitika hatékony végrehajtásának érdekében egy harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó területen;
- AG. mivel az EUMSZ 82. cikkének (2) bekezdése a több államra kiterjedő vonatkozású büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében a tagállamokban alkalmazandó szabályozási minimumok megállapításának lehetőségéről rendelkezik, különösen a bűncselekmények áldozatainak jogai tekintetében;

Általános megjegyzések

1. a lehető leghatározottabban elítéli a nemi alapú erőszak, a kapcsolati erőszak és a nők elleni erőszak minden formáját, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők és a gyermekek, a maguk sokféleségében, továbbra is ki vannak téve a partnerkapcsolati erőszaknak, ami súlyosan sérti emberi jogait és méltóságukat, valamint hatást gyakorol a nők gazdasági szerepvállalására, ezt a jelenséget pedig a Covid19-válság súlyosbította;
2. emlékeztet az ENSZ nők elleni erőszakkal foglalkozó különleges előadójának megjegyzésére, miszerint a Covid19-válság rámutatott arra, hogy a nemi alapú erőszak elleni védelmet és annak megelőzését szolgáló nemzetközi egyezmények végrehajtása nem megfelelő; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen foglalkozzanak a partnerkapcsolati erőszak Covid19-világjárvány alatti fokozódásával, és arra ösztönzi őket, hogy osszák meg egymással azokat a nemzeti innovációkat, iránymutatásokat, bevált gyakorlatokat és protokollokat, amelyek hatékonyan bizonyultak a partnerkapcsolati erőszak kezelésében és az áldozatok támogatásában, különösen vészhelyzetekben; felszólítja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő ezeket a gyakorlatokat; felhívja a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy mérjék fel a nemi alapú erőszak elterjedtségét, és támogassák a nemi alapú és a kapcsolati erőszak áldozatait az által, hogy garantálják biztonságukat és gazdasági függetlenségüket a konkrét lakhatáshoz és az olyan alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük által, mint az egészségügyi ellátás, a közlekedés, valamint a hozzáértő pszichológiai támogatás; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki európai uniós protokollt a nők elleni válság- és vészhelyzetben elkövetett erőszakról; a nők elleni erőszak megelőzése és az áldozatok támogatása érdekében olyan vészhelyzetekben, mint a Covid19-világjárvány, hozzon létre egy biztonságos és rugalmas vészhelyzeti riasztási rendszert, és vegye fontolóra, hogy az áldozatok védelmét szolgáló szolgáltatások, például a segélyvonalak, a biztonságos elhelyezés és az egészségügyi szolgáltatások „alapvető szolgáltatásoknak” minősüljenek a tagállamokban; hangsúlyozza ezzel összefüggésben, hogy konkrét intézkedésekre van szükség a tagállamok közötti, a jogszabályok, a szakpolitikák és a szolgáltatások terén megnyilvánuló különbségek felszámolására, valamint a kapcsolati és a nemi alapú erőszak Covid19-világjárvány során tapasztalható növekedésének kezelésére;
3. kiemeli, hogy az elkövetők gyakran a peres eljárásokat használják fel hatalmuk és ellenőrzésük kiterjesztésére, valamint arra, hogy továbbra is megfélemlítsék és rettegésben tartsák áldozataikat; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az erőszakos szülő gyakran manipulálja a gyermeket és közös felügyelet iránti kérelmet, hogy a különválás után is elérje az anyát; hangsúlyozza, hogy az elkövetők azzal a szándékkal, hogy ártsanak partnerüknek vagy volt partnerüknek, gyakran bántalmaznak a gyermekeket, vagy azzal fenyegetőznek, hogy ártnak nekik, vagy elviszik őket, ami komoly hatást gyakorol a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésére; emlékeztet rá, hogy ez a nemi alapú erőszak egyik formája; megjegyzi, hogy a tartásdíj visszatartását az elkövetők fenyegetésként és a bántalmazás egyik formájaként felhasználhatják áldozataikkal szemben; kiemeli, hogy ez a gyakorlat nagy pszichológiai sérülést okozhat az áldozatoknak, és pénzügyi nehézségekhez vezethet, illetve súlyosbíthatja azokat; felszólítja a tagállamokat, hogy tegyenek intézkedéseket annak biztosítására, hogy a tartásdíjat az áldozatok számára létrehozott alapokon keresztül fizessék ki az áldozatoknak, elkerülendő a pénzügyi visszaéléseket és az áldozatnak okozott további kár kockázatát;

2021. október 6., szerda

4. üdvözlí, hogy a Bizottság a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiában elkötelezte magát a nemi alapú erőszak elleni küzdelem mellett, és e tekintetben hangsúlyozza a stratégia fő célkitűzései teljes körű és gyors végrehajtásának fontosságát; kiemeli, hogy a nemi alapú erőszakra szóló adatok riasztóak, és nyilvánvalóvá teszik, hogy a patriarchális magatartást sürögősen meg kell változtatni; emlékeztet arra, hogy a közös fellépés elengedhetetlen ahhoz, hogy Európában a nők jogait harmonizálják és felfelé közelítsék egymáshoz; ezért szorgalmazza, hogy az Európai Tanács keretében hozzanak létre a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó tanácsi formációt, hogy a tagállamok képviselői rendszeresen találkozhassanak, jogszabályokat alkothassanak, és megosszák egymással a bevált gyakorlatokat; hangsúlyozza, hogy a nemi alapú és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemre irányuló intézkedések terén interszekcionális megközelítést kell alkalmazni abból a célból, hogy az intézkedések a lehető leginkluzívabbak legyenek, és kerüljenek mindenféle diszkriminációt;

5. rámutat arra, hogy az isztambuli egyezmény kulcsfontosságú eszköz a nőkkel szembeni nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemhez; sajnálattal állapítja meg, hogy az egyezményt az Európai Unió még nem ratifikálta, és a tagállamok közül egyelőre csak 21 ratifikálta; felszólít az egyezmény gyors ratifikálására és végrehajtására tagállami és uniós szinten; sürgeti Bulgáriát, Csehországot, Magyarországot, Lettországot, Litvániát és Szlovákiát, hogy ratifikálják az isztambuli egyezményt; megismétli, hogy határozottan elítéli a lengyel igazságügyi miniszter azon közelmúltbeli döntését, hogy hivatalosan kezdeményezi Lengyelország kilépését az isztambuli egyezményből, ami komoly visszaesést jelentene a nemek közötti egyenlőség, a nők jogai és a nemi alapú erőszak elleni küzdelem tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemre irányuló szakpolitikák, programok és egyéb kezdeményezések átfogó keretének kidolgozását, és biztosítson elegendő és megfelelő forrásokat az isztambuli egyezmény végrehajtásához kapcsolódó fellépésekre a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret rendelkezéseiben biztosított finanszírozási programjain és a Daphné ágon keresztül; helyesel minden olyan kampányt, amely az isztambuli egyezmény ratifikálását és végrehajtását szorgalmazza; támogatja a Bizottságnak az egyezmény uniós szintű ratifikálásának előmozdítására irányuló tervét; határozottan elítéli az isztambuli egyezmény hiteltelenítésére tett kísérleteket és elítéli a nemi alapú erőszak, beleértve a kapcsolati erőszak elleni küzdelem eredményeinek visszavetésére tett kísérleteket, amelyek bizonyos tagállamokban folynak; mély aggodalommal jegyzi meg, hogy az egyezmény tényleges végrehajtása továbbra sem egységes Unió-szerte; felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ratifikálták az egyezményt, hogy biztosítsák teljes körű, tényleges és gyakorlati végrehajtását, különös figyelmet fordítva 31. cikkére, és tegyenek meg minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a gyermekek felügyeleti és láthatási jogának meghatározása során figyelembe vegyék a partnerkapcsolati erőszak eseteit, és hogy a láthatási vagy felügyeleti jog gyakorlása ne veszélyeztesse az áldozat vagy gyermekek jogait és biztonságát;

6. felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a nemi alapú erőszakot adja hozzá az EUMSZ 83. cikk (1) bekezdésében felsorolt bűncselekményi területekhez, figyelembe véve, hogy különösen szükséges, hogy az e bűncselekmény ellen folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék; felkéri a Bizottságot, hogy használják ezt jogalképnt kötelező erejű intézkedésekre és egy holisztikus uniós keretirányelvre tett javaslatához, a nemi alapú erőszak minden formájának megelőzése és leküzdése érdekében, beleértve a partnerkapcsolati erőszak nőkre és gyermekekre gyakorolt hatását, valamint, hogy az említett javaslatok tartalmazzanak egységes normákat és a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettséget az adatgyűjtésre, az erőszak megelőzésére és kivizsgálására, az áldozatok és a tanúk védelmére, valamint az elkövetők elleni eljárásokra és büntetésükre vonatkozóan; emlékeztet arra, hogy az ilyen jogszabályi intézkedéseknek minden esetben összhangban kell lenniük az isztambuli egyezményben foglalt jogokkal, kötelezettségekkel és célkitűzésekkel, és ki kell egészíteniük az egyezmény ratifikálását; javasolja, hogy az isztambuli egyezményt tekintsék minimális normának és igyekezzenek további előrelépést tenni a nemi alapú és a kapcsolati erőszak megszüntetése érdekében;

7. felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy fogadjanak el konkrét intézkedéseket a gyermekeket és különösen a lányokat aránytalanul érintő online erőszak – többek között az online zaklatás, az internetes megfélemlítés és a nőellenes gyűlöletbeszéd – felszámolására, és kifejezetten foglalkozzanak a nemi alapú erőszak e formái előfordulásának a Covid19-világjárvány idején tapasztalható növekedésével; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő megfelelő szabályozást és egyéb lehetséges intézkedéseket a gyűlöletbeszéd és az online zaklatás felszámolása érdekében;

8. sajnálattal állapítja meg, hogy a Bizottság és a tagállamok a jelenség mértékéhez képest alulfinanszírozzák a kapcsolati erőszak elleni harcot; megállapítja, hogy azok a tagállamok, amelyek jelentősen megnövelték ezt a finanszírozást, eredményeket értek el, különösen a nőgyilkosságok számának csökkentése terén; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a kapcsolati erőszak elleni küzdelemre szánt finanszírozást; aggályosnak tartja a finanszírozás széttagoltságát, a rövid távú finanszírozást és az adminisztratív terheket, amelyek miatt csökkenhet a szervezetek finanszírozáshoz való hozzáférése, és ez hatással lehet a kapcsolati erőszak áldozatainak és gyermekeiknek biztosított támogatás minőségére; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy részesítsék előnyben a stabil és hosszú távú finanszírozást;

2021. október 6., szerda

A nemi alapú erőszak áldozatainak védelme, biztonsága és támogatása – a partnerkapcsolati erőszak figyelembevétele a felügyeleti jogot és láthatást szabályozó határozatokban

9. emlékeztet rá, hogy a gyermekekre vonatkozó minden intézkedés során a gyermek mindenek felett álló érdekét kell elsősorban szem előtt tartani; emlékeztet rá, hogy az egyik vagy mindkét szülőjétől elválasztott gyermeknek joga van mindkét szülővel rendszeres személyes és közvetlen kapcsolatot tartani, kivéve, ha ez a gyermek érdekeivel ellentétes; leszögezi, hogy a közös felügyelet és a felügyelet nélküli láthatás elvben kívánatos annak biztosítása érdekében, hogy a szülők egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzenek, kivéve, ha ez a gyermek érdekeivel ellentétes; hangsúlyozza, hogy ezen érdekekkel ellentétes, ha a törvény automatikusan szülői felelősséget ruház az egyik vagy mindkét szülőre; emlékeztet rá, hogy a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény szerint a gyermek mindenek felett álló érdekének értékelése egyedi tevékenység, amelyet minden egyes esetben el kell végezni, figyelembe véve az egyes gyermekek sajátos körülményeit; hangsúlyozza, hogy a partnerkapcsolati erőszak egyértelműen összeegyeztethetetlen a gyermek mindenek felett álló érdekével és a közös felügyelettel és gondozással, mivel súlyos következményekkel jár a nőkre és a gyermekekre nézve, beleértve a szélsőséges tettek, a válást követő erőszak, a nőgyilkosság és a csecsemőgyilkosság kockázatát is; hangsúlyozza, hogy a felügyeletre, a kapcsolattartásra és a láthatási jogokra vonatkozó megállapodások meghatározásakor a nők és gyermekek erőszakkal szembeni védelmének és a gyermek mindenek felett álló érdekének kell döntőnek lennie, és elsőbbséget élveznie más kritériumokkal szemben; hangsúlyozza ezért, hogy az elkövetők vagy feltételezhető elkövetők jogait vagy követeléseit – beleértve az ingatlanra, a magánéletre, a gyermekfelügyeletre, kapcsolattartásra és láthatásra vonatkozóakat – a bírósági eljárások alatt és után a nők és a gyermekek élethez és fizikai, szexuális és pszichológiai sértetlenséghez való emberi joga alapján kell meghatározni, valamint a döntést a gyermek mindenek felett álló érdekének elve kell, hogy vezérelje⁽²⁴⁾; hangsúlyozza ezért, hogy a további erőszak és az áldozatok másodlagos viktimizációja megelőzésének egyetlen módja lehet az erőszakos partner felügyeleti és láthatási jogának megvonása, valamint az, hogy az anya kizárólagos felügyeleti jogot kap, amennyiben erőszak áldozatává válik; hangsúlyozza, hogy az összes szülői felelősség egyik szülőnek ítéletét kompenzációs mechanizmusokkal kell kísérni, például szociális ellátással, valamint kollektív és egyéni gondozási lehetőségekhez való elsőbbségi hozzáféréssel;

10. hangsúlyozza, hogy ha a felügyeleti jogot és láthatást szabályozó határozatokban nem foglalkoznak a partnerkapcsolati erőszakkal, akkor gondatlanságból megsértik az élethez való emberi jogot, az erőszakmentes élethez való jogot, valamint a nők és gyermekek egészséges fejlődéshez való jogát; határozottan sürgeti, hogy az erőszak bármilyen formáját, ideértve azt is, ha a gyermek a szülő vagy egy közeli személy ellen elkövetett erőszak szemtanúja, a törvényben és a joggyakorlatban az emberi jogok megsértésének és a gyermek mindenképp felett álló érdekével ellentétes cselekménynek tekintsek; rendkívül aggasztónak tartja, hogy a nőgyilkosságok – a nők elleni erőszak legszélsőségesebb formája – száma továbbra is riasztóan magas Európában; aggasztónak tartja, hogy a nők számára biztosított védelem nem elégséges, amit az olyan nőgyilkosságok és csecsemőgyilkosságok száma is bizonyít, amelyekre az után kerül sor, hogy a nők bejelentették a nemi alapú erőszakot; hangsúlyozza, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekében a nőgyilkossági ügyekben a gyanúsított szülő felügyeleti jogát szisztematikusan fel kell függeszteni az eljárás teljes időtartamára; hangsúlyozza továbbá, hogy a leszármazottakat mentesíteni kell az olyan szülővel szembeni tartási kötelezettségek alól, akit elítéltek nőgyilkossággért; sürgeti a tagállamokat annak biztosítására, hogy az igazságszolgáltatás és az áldozatok támogatása a partnerkapcsolati erőszak áldozatává vált minden nő számára – a maguk sokféleségében és tekintet nélkül jogállásukra – hozzáférhető, megfelelő és ingyenes legyen, és szükség esetén biztosítsanak tolmácsolási szolgáltatásokat; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a szolgáltatások vegyék figyelembe a nők és a gyermekek által elszenvedett megkülönböztetés interszekcionális formáit; felkéri a tagállamokat, hogy erősítsék meg a nemi alapú erőszakot bejelentő nők gondozását, figyelemmel kísérését és védelmét; felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a támogató szolgáltatások koordinált megközelítést alkalmazzanak a veszélyeztetett nők azonosítása során, hogy biztosítsák, hogy mindezek az intézkedések minden joghatóságuk alá tartozó nő és lány számára elérhetőek és hozzáférhetőek legyenek; hangsúlyozza, hogy ha az elkövetőt tettenérés során tartóztatják le, az áldozatot biztonságos helyre kell vinni, és kötelezően biztosítani kell a gyermekek védelmét a támadótól, hangsúlyozza továbbá, hogy amennyiben a letartóztatáshoz szükséges jogi körülmények nem adóttak, az állítólagos elkövetőt akkor is azonnal el kell távolítani az áldozat otthonából, és távol kell tartani az áldozat munkahelyétől a további erőszak kockázatának megelőzése érdekében;

11. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan rendszereket, amelyeket lehetővé teszik harmadik személyek és szervezetek számára, hogy a gyermeknek az erőszakos volt partnerrel való találkozásait intézzék, csökkentve így a kapcsolati erőszaknak áldozatul esett anyák kitettségét abban az esetben, ha volt partnerüknek továbbra is van láthatási, lakhatási vagy közös felügyeleti joga; úgy véli, hogy ezeknek a mechanizmusoknak elérhetőnek kell lenniük a nők számára, amint a kapcsolati erőszakot bejelentetik; úgy véli, hogy ez a feladat különleges készségeket igényel, és a gyermekekkel foglalkozó személyeknek megfelelő képzést kell kapniuk; úgy véli, hogy ezeket a mechanizmusokat szakosított szervezeteknek és intézményeknek kell ellátniuk;

12. aggodalmát fejezi ki a nemi alapú erőszak elleni fellépés terén a tagállamok között fennálló jelentős különbségek miatt; aggodalmának ad hangot a nemi alapú erőszak olyan női áldozatainak helyzete miatt, akik olyan területeken élnek, ahol hiányoznak a támogatási struktúrák és jogaik védelmében nehéz a jogorvoslathoz, a közszolgáltatásokhoz és jogi szolgáltatásokhoz való hozzáférés; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a speciális támogató szolgáltatásokat nem minden

⁽²⁴⁾ Egyezmény a nőekkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről, a 19. számú, nők elleni erőszakra szóló általános ajánlását aktualizáló, 35. számú, a nőekkel szembeni nemi alapú erőszakra szóló általános ajánlás.

2021. október 6., szerda

tagállamban biztosítják egyformán, és felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák az áldozatokat segítő azonnali, rövid és hosszú távú speciális szolgáltatások megfelelő földrajzi eloszlását, függetlenül a nők tartózkodási jogállásától, és attól, hogy képesek-e vagy hajlandók-e együttműködni a feltételezett elkövető elleni eljárásban; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsanak egyetemes hozzáférést a megfizethető jogi szolgáltatásokhoz és személyre szabott szolgáltatásokhoz, valamint találjanak megoldást azokra a speciális helyzetekre, amikor a partnerkapcsolati erőszak a vidéki térségekben következik be; kiemeli, hogy hálózatba kell szervezni a különféle szolgáltatásokat és programokat a vidéki és távoli régiókban a nőkkel szembeni nemi alapú erőszak sikeres leküzdése érdekében; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy uniós forrásokat fordítsanak a problémára, kiváltképp a regionális fejlesztés számára elkülönített alapok keretében;

13. üdvözli az áldozatok jogairól szóló uniós stratégiát (2020–2025), amely foglalkozni fog a nemi alapú erőszak áldozatainak sajátos szükségleteivel, különösen a nők elleni lelki erőszak sajátos jellegével és a nők mentális egészségére gyakorolt hosszú távú hatásaival; felhívja a Bizottságot, hogy az áldozatok jogairól szóló irányelv értékelése során foglalkozzon az uniós jogszabályok jelenlegi hiányosságaival, vizsgálja meg, hogy a viktimizáció nemi aspektusát megfelelően és hatékonyan figyelembe veszik-e, különös tekintettel a nők elleni erőszakra vonatkozó, például az izstambuli egyezményben meghatározott nemzetközi normákra, és megfelelően erősítse meg az áldozatok jogaira, védelmére és kártérítésére vonatkozó jogszabályokat; kéri, hogy meglévő eszközök, például az európai védelmi határozat révén is folytassák az áldozatok jogainak előmozdítását; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az áldozatok jogairól szóló irányelvet minden tagállam átültesse a nemzeti jogszabályaiba, és felszólít az irányelv maradéktalan végrehajtására, hogy a partnerkapcsolati erőszak áldozatai teljeskörűen hozzáférjenek a segítő szolgáltatásokhoz, beleértve a speciális és általános szolgáltatásokat, például a bűncselekmények áldozatainak 116 006-os segélyhívó vonalat;

14. javasolja a tagállamoknak, hogy biztosítsanak alternatív mechanizmusokat azon áldozatok számára, akik nem tesznek panaszt, hogy gyakorolhassák a partnerkapcsolati erőszak áldozatainak elismert jogait, mint amilyenek a szociális és a munkavállalói jogok, például olyan szakértői jelentéseken keresztül, amelyeket a nemi alapú erőszak áldozatainak státuszát elismerő szakosodott közszolgálatok dolgoznak ki;

Védelem és támogatás: hozzáférés a jogvédelemhez, a szükségsszálláshelyhez és az áldozatokat segítő alapokhoz

15. kiemeli az áldozatok gazdasági támogatásának döntő szerepét az erőszakot elkövető partnertől való pénzügyi függetlenség elérésében; hangsúlyozza, hogy a nők többsége szegényebb lesz a különválásra és a házasság felbontására irányuló eljárások során, és hogy egyes nők a szülői felügyelet elvesztésétől való félelem miatt lemondanak a méltányos részesedésükről és arról, amire jogosultak; felkéri ezért a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet arra a kockázatra, hogy a kapcsolati erőszak áldozatainak helyzete a különválás és a házasság felbontása során még bizonytalanabbá válik; hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni azokat a gazdasági akadályokat, amelyek arra késztetik a nőket, hogy ne jelentsék be az elszennvedett erőszakot; rámutat, hogy a megfelelő jövedelem és a gazdasági függetlenség alapvető fontosságú tényező ahhoz, hogy a nők ki tudjanak lépni a bántalmazó és erőszakos kapcsolatokból; felhívja a tagállamokat, hogy hajtsanak végre konkrét intézkedéseket a gazdasági bántalmazás leküzdése, a nemi alapú erőszak áldozatai tőkéjének és jövedelmének védelme érdekében, és hozzanak létre egy olyan keretet, amely gyors és hatékony döntéseket biztosít a gyermekek után járó tartásdíjról, és amelynek célja a nemi alapú erőszak áldozatai önrendelkezésének, pénzügyi biztonságának és gazdasági függetlenségének biztosítása, lehetővé téve számukra, hogy maguk irányítsák az életüket, többek között a női vállalkozók és munkavállalók támogatása révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák és mozdítsák elő ezt a fajta függetlenséget; üdvözli a megfelelő minimálbérekéről szóló irányelvre irányuló javaslatot⁽²⁵⁾ és a bérek átláthatóságára vonatkozó, kötelező intézkedésekről szóló javaslatot⁽²⁶⁾; hangsúlyozza a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelv⁽²⁷⁾ végrehajtásának fontosságát, mivel ez különösen fontos az egyedülálló szülők számára, segítve őket abban, hogy megbirkózzanak speciális foglalkoztatási helyzetükkel és gondozási feladataikkal, például úgy, hogy biztosítják a elérhető és megfelelő gondozó létesítmények rendelkezésre állását; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő pénzügyi támogatást és kártérítési mechanizmusokat az áldozatok számára, és hozzanak létre mechanizmust a nők elleni gazdasági bántalmazás megelőzését célzó intézkedések végrehajtásának és hatékonyságának koordinálására, nyomon követésére és rendszeres értékelésére;

16. felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő és garantálják a megfelelő jogvédelemhez, a tényleges meghallgatáshoz és a távoltartási végzéshez, menedékhelyekhez és tanácsadáshoz, valamint az áldozatokat segítő alapokhoz és a pénzügyi önrendelkezést elősegítő programokhoz való teljes körű hozzáférést a partnerkapcsolati erőszak női áldozatai számára; felszólítja a tagállamokat, hogy közösségi, oktatási és pénzügyi támogatáson, például a kapcsolati erőszak áldozataivá vált nőket segítő alapok révén biztosítsák a kapcsolati erőszak áldozatává vált anyák és gyermekeik támogatását annak

⁽²⁵⁾ A Bizottság javaslata (2020. október 28.) az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekéről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (COM(2020)0682).

⁽²⁶⁾ A Bizottság javaslata (2021. március 4.) a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (COM(2021)0093).

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1158 irányelve (2019. június 20.) a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról (HL L 188., 2019.7.12., 79. o.).

2021. október 6., szerda

biztosítása érdekében, hogy ezek az anyák rendelkezzenek a gyermekeik ellátásához szükséges eszközökkel, megelőzendő, hogy elveszítsék a felügyeleti jogot; felhívja a tagállamokat, hogy alkalmazzanak közös minimumnormákon alapuló különleges eljárásokat, és támogassák a kapcsolati erőszak áldozatait annak megakadályozása érdekében, hogy a közös felügyelet miatt vagy a gyermekeik feletti felügyeleti jog teljes elvesztése miatt ismét áldozattá váljanak; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a kapcsolati erőszak áldozatainak jogi költségeit fedezzék, ha maguknak nincs elegendő forrásuk, és garantálják számukra a kapcsolati erőszakra szakosodott ügyvédek által nyújtott megfelelő védelmet; felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje a védelmi határozatokra vonatkozó minimumszabályok kialakítását az egész Unióban; felszólítja a tagállamokat, hogy a bírósági eljárások minden szakaszában biztosítsanak hozzáférést a partnerkapcsolati erőszak áldozatai számára a pszichológiai támogatáshoz és a tanácsadáshoz;

17. sajnálattal állapítja meg, hogy nincsenek megfelelő vészhelyzeti és szükségsszálláshelyek a partnerkapcsolati erőszak áldozatai és gyermekeik számára; felhívja a tagállamokat, hogy nyissanak a partnerkapcsolati erőszak helyzetére szakosodott szükségsszálláshelyeket, és tegyék ezeket mindig elérhetővé annak érdekében, hogy a kapcsolati erőszak női áldozatai és az érintett gyermekek számára növeljék, javítsák és biztosítsák a fogadó és védelmi szolgáltatásokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy különítsenek el elegendő forrást az illetékes szervek számára, többek között projektek révén, és kéri, hogy finanszírozzák a menedékhelyek létrehozását és bővítését, valamint az egyéb megfelelő szolgáltatásokat, amelyek révén a kapcsolati erőszak női áldozatait biztonságos és bizalmas helyi környezetben segítik;

18. sajnálattal állapítja meg, hogy előfordul, hogy a női áldozatok megfelelő szociális, egészségügyi és pszichológiai támogatás nélkül maradnak; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsanak hatékony, hozzáférhető és színvonalas orvosi és pszichológiai támogatást a nemi alapú erőszak áldozatai számára, ideértve a szexuális és reprodukció egészségügyi szolgáltatásokat is, különösen válság idején, amikor ezt a támogatást elengedhetetlennek kell tekinteni, például a távorvoslásba történő beruházások révén, biztosítandó az egészségügyi szolgáltatások folyamatosságát;

19. felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre betegközpontú orvosi ellátást, amely lehetővé tenné a kapcsolati erőszak korai felismerését, valamint szervezzenek szakmai terápiás kezelést és hozzanak létre lakhatási programokat és jogi szolgáltatásokat az áldozatok számára, amelyek jelentős mértékben hozzájárulhatnak a partnerkapcsolati erőszak megelőzéséhez és következményeinek csökkentéséhez;

20. felhívja a tagállamokat, hogy térképezzék fel az erőszak áldozatainak segítségét szolgáló virtuális lehetőségeket, ideértve a tanácsadás és a mentális egészség támogatásának lehetőségét is, ügyelve az információtechnológiai szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén meglévő egyenlőtlenségekre;

21. bátorítja a néhány tagállamban a további erőszak megelőzése céljából már alkalmazott bevált gyakorlatokat, például az áldozatok telefonszámainak rögzítését a zaklatással és a partnerkapcsolati erőszakkal kapcsolatban létrehozott különleges listákban, annak érdekében, hogy a jövőbeli lehetséges vészhelyzetek alkalmával a hívásokat abszolút prioritásként kezeljék, és megkönnyítsék bűnüldöző szervek hatékony beavatkozását;

A gyermekek védelme és támogatása

22. hangsúlyozza, hogy fontos a közös jogi fogalmak és minimumnormák meghatározása uniós szinten a nemi alapú erőszak elleni harc, valamint a nemi alapú erőszak áldozatai gyermekeinek védelme érdekében, mivel a partnerkapcsolati erőszakot, a tanúként elszenvedett vagy helyettes erőszakot számos jogrendszer nem ismeri el; rámutat arra, hogy a családi környezetükben erőszak tanújává váló gyermekeket nem ismerik el a nemi alapú erőszak áldozataiként, ami közvetlen hatással van a rendőrségi és igazságügyi ágazaton belüli adatgyűjtésre és a határokon átnyúló együttműködésre; hangsúlyozza, hogy a jogi védelem és megfelelő segítségnyújtás érdekében a bünyogi és nyomozási eljárásokban nemi alapú erőszak áldozatainak kell tekinteni azokat a gyermekeket, akik partnerkapcsolati erőszak tanújává válnak, vagy helyettes erőszak éri őket; ezért ajánlja, hogy vezessenek be szisztematikus eljárásokat a kapcsolati erőszak gyermek áldozatai és tanúi figyelemmel kísérésére, beleértve a pszichológiai figyelemmel kísérést is, hogy az ilyen helyzet által e gyermekek életében okozott zavarokat kezeljék, és megelőzzék, hogy e gyermekek hasonló erőszakot kövessenek el felnőttként; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy vezessenek be különleges intézkedéseket az úgynevezett tanúként elszenvedett erőszakra vonatkozóan, ideértve a különleges súlyosbító körülményekre vonatkozó rendelkezéseket;

23. felszólítja a tagállamokat, hogy indítsanak éves kampányt a gyermekek tájékoztatása és a gyermekek jogaival kapcsolatos tájékozottság növelése érdekében; felszólítja a tagállamokat, hogy hozzanak létre külön központokat az erőszak áldozataivá vált gyermekek támogatására, a nemi alapú erőszak kezelésére szakosodott gyermekorvosokkal és terapeutákkal; felszólítja a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan kapcsolattartó pontokat a gyermekek számára, amelyek könnyen elérhetőek, akár telefonon, e-mailen, online chatszolgáltatáson stb. keresztül is, ahol beszélhetnek és kérdéseket tehetnek fel az erőszakról, valamint jelenthetik a velük vagy szülőjükkal vagy testvérükkel szemben elkövetett erőszakot, és ahol tájékoztatást és tanácsokat kaphatnak, vagy további segítségért más szervezethez irányíthatják őket;

2021. október 6., szerda

24. hangsúlyozza, hogy a gyermekszámára különösen lehetőséget kell biztosítani a meghallgatásra, ami elengedhetetlen annak megállapításához, hogy mi szolgálja a gyermek mindenek felett álló érdekét a felügyeleti és nevelőszülői ügyek vizsgálata során, a gyermek életkorának és érettségének megfelelően; rámutat arra, hogy minden esetben, de főképpen azokban az esetekben, amelyekben felmerül a partnerkapcsolati erőszak gyanúja, ezeket meghallgatásokat gyermekbarát környezetben, képzett szakembereknek – például orvosoknak vagy pszichológusoknak, köztük a gyermek-neuropszichiátria területén képesítéssel rendelkezőknek – kell lefolytatniuk, hogy elemezzék a másokba vetett bizalomnak a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésére gyakorolt hatását, továbbá a trauma és a viktimizáció súlyosbításának elkerülése érdekében; kéri, hogy vezessenek be uniós minimumszabályokat arra vonatkozóan, hogy hogyan kell lefolytatni az ilyen meghallgatásokat; kiemeli annak fontosságát, hogy hosszú távon megfelelő szintű pszichológiai és pszichiátriai ellátást és szociális tanácsadást biztosítsanak az áldozatok és gyermekeik számára végig a bántalmazás utáni rehabilitáció során;

25. rámutat arra, hogy különös figyelemre, valamint különleges eljárásokra és normákra van szükség azokban az esetekben, amikor az áldozat vagy az érintett gyermek fogyatékkal élő személy, vagy különösen kiszolgáltatott csoportba tartozik;

26. üdvözlözi, hogy a Bizottság bemutatta a kiszolgáltatott gyermekek védelmét és a gyermekbarát igazságszolgáltatás előmozdítását szolgáló átfogó stratégiáját; hangsúlyozza, hogy meg kell védeni a legkiszolgáltatottabb gyermekek jogait, különös tekintettel a fogyatékkal élő gyermekekre, továbbá hogy meg kell előzni és le kell küzdeni az erőszakot, és elő kell mozdítani a gyermekbarát igazságszolgáltatást; kéri, hogy minden tagállam teljes körűen és gyorsan hajtsa végre a stratégiát; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak konkrét intézkedéseket a gyermekek szexuális zaklatása és szexuális kizsákmányolása elleni küzdelem érdekében, az elkövetők általi bűnismétlés megelőzését célzó megelőző intézkedések és kezelési programok finanszírozásával, az áldozatok hatékonyabb támogatásával, valamint a bűnüldöző hatóságok és a civil társadalmi szervezetek közötti együttműködés fokozásával; hangsúlyozza, hogy a gyermekbántalmazás feltételezett eseteiben haladéktalanul intézkedni kell a gyermek biztonságának garantálása, valamint a további vagy potenciális erőszak megállítása és megelőzése érdekében, biztosítva ugyanakkor a gyermek meghallgatáshoz való jogát az egész folyamat során; úgy véli, hogy az ilyen intézkedésnek az azonnali kockázatértékelésre és védelemre is ki kell terjednie, a tények kivizsgálása során számos hatékony intézkedést foglalva magában, például ideiglenes intézkedéseket vagy védelmi vagy távoltartási végzéseket; emlékeztet rá, hogy az erőszak gyermek áldozataival kapcsolatos valamennyi eljárásban alkalmazni kell a gyorsaság elvét; hangsúlyozza, hogy a gyermekbántalmazási ügyekkel foglalkozó bíróságoknak a nemi alapú erőszakra is szakosodniuk kell;

27. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak konkrét intézkedéseket a gyermekek szexuális bántalmazásának felszámolása érdekében azáltal, hogy megelőző intézkedéseket finanszíroznak, konkrét programokat határoznak meg a lehetséges elkövetőkre vonatkozóan, és hatékonyabb támogatást nyújtanak az áldozatoknak; felszólítja a tagállamokat, hogy fokozzák az együttműködést a bűnüldöző hatóságok és a civil társadalmi szervezetek között a gyermekek szexuális bántalmazása és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelem érdekében;

28. hangsúlyozza, hogy a gyermekek elleni erőszak a nemi alapú erőszakhoz is kapcsolódhat, akár azért, mert a gyermek az anya ellen elkövetett erőszaknak válik tanújává, akár azért, mert maga is bántalmazás áldozata, amikor azt közvetett módon használják fel az anya feletti hatalomgyakorlásra és lelki erőszakra; megjegyzi, hogy a kapcsolati erőszaknak kitett gyermekeket támogató programoknak döntő szerepük van a hosszú távú károk minimalizálásában; felszólítja a tagállamokat, hogy továbbra is biztosítsanak innovatív programokat a gyermekek igényeinek kielégítése érdekében, például olyan szolgáltatók képzése révén, akik a korai figyelmeztető jelek észlelése érdekében dolgoznak a gyermekekkel, valamint hatékony pszichológiai támogatást nyújtanak a gyermekeknek az őket érintő büntetőeljárások és polgári eljárások során; határozottan ajánlja, hogy a tagállamok vezessenek be szisztematikus eljárásokat a kapcsolati erőszak gyermek áldozatainak és tanúinak figyelemmel kísérésére, beleértve a pszichológiai figyelemmel kísérést is, hogy az ilyen helyzet által a gyermekek életében okozott zavarokat kezeljék, és megelőzzék, hogy e gyermekek hasonló erőszakot kövessenek el felnőtként;

Megelőzés: szakemberképzés

29. felszólít a nemi alapú erőszakkal, a gyermekbántalmazással és általában a kapcsolati erőszak valamennyi formájával és mechanizmusaival – többek között a manipulációval, a lelki erőszakkal és a kényszerítésen alapuló kontrollal – foglalkozó szakemberek rendszeres és hatékony kapacitásépítésére és kötelező célzott képzésére; hangsúlyozza, hogy ezt a célzott képzést ezért az igazságszolgáltatás, a bűnüldöző szervek tagjai, a szakosodott gyakorló jogászok, az igazságügyi orvosi személynézet, az egészségügyi szakemberek, a szociális munkások, a tanárok és a gyermekgondozók, valamint az e területeken dolgozó köztisztviselők számára kell kidolgozni; kéri, hogy ez a képzés hangsúlyozza a partnerkapcsolati erőszak relevanciáját a gyermekek jogai, valamint védelmük és jólétük szempontjából; hangsúlyozza, hogy a képzésnek növelnie kell az említett szakemberek ismereteit a meglévő védelmi intézkedések, valamint a biztonság, a bűncselekmények hatása, az áldozatok szükségletei és ezen szükségletek kielégítése tekintetében, valamint fejlesztenie kell az áldozatokkal való jobb kommunikációhoz és az áldozatok támogatásához szükséges humán készségeket; kéri, hogy ez a képzés tegye lehetővé számukra a helyzet megbízható kockázatértékelési eszközök segítségével történő értékelését és a bántalmazás

2021. október 6., szerda

jeleinek felismerését; hangsúlyozza, hogy értékelni kell az érintett szakemberek által a jelek felismerésére használt mechanizmusokat; kéri, hogy a képzés keretében elsősorban az áldozatok szükségleteivel és aggályaival foglalkozzanak, és ismerjék el, hogy a nők elleni erőszakot és a kapcsolati erőszakot a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő és emberi jogi megközelítés révén kell kezelni, a nemzeti, regionális és nemzetközi normákat és intézkedéseket tiszteletben tartva; kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy fejlesszenek és finanszírozzanak ilyen képzéseket; emlékeztet az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat fontosságára ebben a tekintetben; hangsúlyozza, hogy a gyermekekkel és a kapcsolati és nemi alapú erőszak áldozataival és értük dolgozó civil társadalmi szervezeteket és állami szervezeteket fel kell kérni, hogy tartsák meg ezeket a képzéseket, vagy legalább vegyenek részt bennük, hogy megoszthassák tudásukat és szakértelmüket gyakorlati tapasztalataik alapján; felkéri a Bizottságot, hogy segítse elő és koordinálja az ilyen típusú képzéseket, különösen a határokon átnyúló esetekre összpontosítva;

30. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy rendőrségük és igazságszolgáltatásuk megfelelő finanszírozással, felszereléssel és képzéssel rendelkezzen a kapcsolati erőszakkal kapcsolatos panaszok kezeléséhez és az ezekre való reagáláshoz; sajnálja, hogy az alulfinanszírozás és a költségvetési csökkentések ezeknek a szolgáltatásoknak az esetében eljárási hibákhoz, a panaszos felek az eljárás haladására vonatkozó tájékoztatásának hiányához, valamint jelentős késésekhez vezettek, és ez nem egyeztethető össze az áldozatok védelmére vonatkozó köteleességgel és felépülésük támogatásával; hangsúlyozza, hogy a szociális és pszichológiai munkások fontos szerepet töltenek be a rendőrségeken, elősegítve a konkrét és humánus támogatást a kapcsolati erőszak áldozatai számára; felhívja a tagállamokat, hogy minden szervezet számára biztosítsák a szükséges eszközöket ahhoz, hogy segítséget nyújtsanak a női áldozatoknak és gyermekeiknek; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az együttműködést annak érdekében, hogy javítsák a kapcsolati és partnerkapcsolati erőszak áldozatainak azonosítását, valamint lehetővé tegyék az áldozatok és tanúk számára, hogy előálljanak, és bejelentsék a bűncselekményeket, mivel a partnerkapcsolati erőszakot sok esetben nem jelentik be;

31. felkéri a Bizottságot és az Európai Igazságügyi Hálózatot, hogy hozzanak létre uniós platformot az egymástól való tanulásra és a bevált gyakorlatok megosztására a különböző tagállamok jogi szakembereinek és politikai döntéshozóinak számára, akik az érintett területeken dolgoznak;

32. határozottan javasolja, hogy a tagállamok hozzanak létre szakosodott bíróságokat vagy szekciókat, továbbá megfelelő jogszabályokat, képzést, eljárásokat és iránymutatásokat – ideértve a nemi alapú erőszakkal és a nemi sztereotípiákkal kapcsolatos tudatosság növelését is – a partnerkapcsolati erőszak áldozataival foglalkozó valamennyi szakember számára, elkerülendő az egymásnak ellentmondó bírósági határozatokat és a hátrányos megkülönböztetést vagy a másodlagos viktimizációt az igazságügyi, orvosi, rendőrségi, gyermekvédelmi és gyámsági eljárások során, biztosítva, hogy a gyermekeket és a nőket megfelelően meghallgassák, és védelmüket és kártalanításukat prioritásként kezeljék; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a külön erre a célra létrehozott bíróságokat vagy szekciókat, valamint a gyermekek és nők szempontjából áldozatbarát igazságszolgáltatást, hogy olyan átfogó értékelési egységeket kell létrehozni a nemi alapú erőszakra vonatkozóan, amelyek igazságügyi orvosszakértőkből, pszichológusokból és szociális munkásokból állnak, és amelyek együttműködnek a nemi alapú erőszakra specializálódott áldozattámogató közszolgáltatásokkal; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a jogi védelmi intézkedéseket teljes mértékben alkalmazni kell a gyermekek erőszakkal szembeni védelmének érdekében, valamint, hogy az ilyen intézkedéseket nem korlátozhatják vagy csökkenthetik a szülői jogok; sürgeti, hogy a közös felügyeletre vonatkozó döntéseket halasszák el addig, amíg a partnerkapcsolati erőszakot megfelelően ki nem vizsgálják és kockázatértékelést nem végeztek;

33. hangsúlyozza, hogy fel kell ismerni a büntetőjogi, polgári és egyéb jogi eljárások összefüggéseit annak érdekében, hogy koordinálni lehessen a partnerkapcsolati erőszakra adott bírósági válaszokat, és ezért javasolja a tagállamoknak, hogy fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyek összekapcsolják egy család büntetőjogi és polgári jogi ügyeit, hogy hatékonyan el lehessen kerülni az egymásnak ellentmondó bírósági és egyéb jogi határozatokat, amelyek hátrányosan érintik a gyermekeket és az áldozatokat; sajnálatát fejezi ki az áldozatok védelmét szolgáló ideiglenes intézkedések és az olyan az ideiglenes mechanizmusok hiánya miatt, amelyek felfüggesztik az erőszakos szülő szülői felügyeletét az általában több éven át tartó bírósági eljárások során; felhívja a tagállamokat, hogy kísérletezzenek az ilyen védelmi intézkedésekkel, és dolgozzanak ki ilyeneket; ennek érdekében felszólítja a tagállamokat, hogy szervezzenek képzést az ilyen eljárásokban részt vevő összes szakember és önkéntes munkavállaló számára, és vonják be ezekben a képzésekbe a gyermekekkel és az áldozatokkal foglalkozó és azok érdekében dolgozó civil társadalmi szervezeteket; felhívja az illetékes nemzeti hatóságokat, hogy az ügyészek közötti kapcsolatok elősegítésével javítsák a bíróságok közötti koordinációt, tegyék lehetővé a szülői felelősséggel kapcsolatos kérdések sürgős megoldását, és biztosítsák, hogy a családjogi bíróságok a nőkkel szembeni nemi alapú erőszakkal kapcsolatos valamennyi kérdést figyelembe vegyék a felügyeleti és láthatási jogok meghatározásakor;

34. felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre platformot a bevált gyakorlatok rendszeres cseréjéhez a polgári és a büntető bíróságok, a kapcsolati és nemi alapú erőszak eseteivel, különválási és felügyeleti esetekkel foglalkozó jogi szakemberek, valamint más releváns érdekelt felek között;

2021. október 6., szerda

35. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vonják be az érintett civil társadalmi szervezeteket – különösen azokat, amelyek a gyermekekkel és a gyermekekért dolgoznak –, valamint a kapcsolati és nemi alapú erőszak áldozatait a politikák és jogszabályok kidolgozásába, végrehajtásába és értékelésébe; kéri, hogy uniós, nemzeti és helyi szinten nyújtsanak strukturális támogatást ezeknek a civil szervezeteknek, beleértve a pénzügyi támogatást is, hogy növeljék reagálási és támogató képességüket, valamint hogy mindenki számára biztosítsák a megfelelő hozzáférést a szolgáltatásaikhoz, ideértve a tanácsadást és a támogató tevékenységeket;

36. hangsúlyozza, hogy teljes mértékben támogatja a szolgáltatók kapacitásának megerősítését az összes ágazatban (igazságügy, bűnüldözés, egészségügy, szociális szolgáltatások), hogy naprakész adatbázisokat rögzítsenek és tartsanak fenn; felszólítja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki nemzeti iránymutatásokat és bevált gyakorlatokat, valamint dolgozzanak ki figyelemfelhívó képzéseket a partnerkapcsolati erőszakkal kapcsolatban mindegyik első vonalbeli ágazat személyzete számára minden szinten, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy a védelmet igénylő nők szükségleteit figyelembe véve reagáljanak; felszólítja a tagállamokat, hogy kövessék nyomon az ágazatoknak nyújtott szolgáltatásokat, és az igényeknek megfelelően határozzák meg a szükséges költségvetést;

37. javasolja a nemzeti hatóságoknak, hogy folytassák a – különösen a partnerkapcsolati erőszakkal kapcsolatos ügyekben és a felügyeleti jogban érintett – szakmai alanyok számára szóló, a kockázati tényezőket (a kifejezetten kiskorúakat érintő családi, környezeti, társadalmi, visszaeső erőszak jelentette kockázati tényezőket) is magába foglaló iránymutatások kidolgozását és terjesztését, lehetővé téve a partnerkapcsolati erőszak értékelését a kiskorúak és nők jogainak támogatása érdekében;

38. megjegyzi, hogy ezeknek az iránymutatásoknak támogatniuk kellene az egészségügyi szakembereket abban, hogy szakmai környezetükben tudatosítsák a közvéleményben a nők elleni erőszaknak – ideértve a partnerkapcsolati erőszakot is – a nők mentális egészségére gyakorolt jelentős hatását;

39. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ezekben az eljárásokban minden releváns igazságügyi szakértő és szakember, például az orvosok, igazságügyi klinikai szakpszichológusok, valamint szociális munkások tevékenysége ne csak a kapcsolati erőszak vagy bántalmazás áldozatául esett nőkre, hanem az érintett gyermekekre is kiterjedjen, különösen, ha a környezet, amelyben élnek, nem alkalmas egészségük, méltóságuk, érzelmi egyensúlyuk és életminőségük védelmére; emlékeztet ezért arra, hogy az érintett igazságügyi szakértők és szakemberek számára biztosítani kell többek között azt, hogy hasznosíthatóak az uniós szintű adatokból, gyakorlatokból és bevált gyakorlatokból származó iránymutatásokat; megjegyzi, hogy az igazságügyi orvosszakértő speciális technikai és orvosi ismeretei révén megfelelő szakember a specialisták (gyermekorvos, nőgyógyász, pszichológus) munkájának segítésére, aki a megfelelő képzés és technikai szakértelem birtokában képes felismerni az erőszak jeleit, és indokolt esetben eljárni a jelentéstételi kötelezettségek teljesítése érdekében, valamint kapcsolatot tartani az igazságügyi hatósággal;

40. emlékeztet az áldozatok jogairól szóló irányelv rendelkezéseire; hangsúlyozza, hogy a nemi alapú erőszak női áldozatait és gyermekeik gyakran különleges támogatást és védelmet igényelnek, az ilyen erőszakkal kapcsolatos másodlagos és ismételt áldozattá válás, megfélemlítés és megtorlás nagy kockázata miatt; ezért kéri, hogy szenteljenek figyelmet az áldozathibáztató magatartásokra a társadalomban, többek között a büntető igazságszolgáltatási rendszerben dolgozó szakemberek körében; felszólít az intézményi erőszak elismerésére és kezelésére, az intézményi erőszak magában foglalja a hatóságok és a köztisztviselők minden olyan intézkedését és mulasztását, amelynek célja a vonatkozó közszolgáltatásokhoz való hozzáférés vagy az áldozatok jogai gyakorlásának késleltetése, akadályozása vagy megakadályozása, az áldozatok védelme és kártalanítása érdekében megfelelő szankciókat és intézkedéseket kell alkalmazni; hangsúlyozza annak kiemelkedő fontosságát, hogy képzést, eljárásokat és iránymutatásokat dolgozzanak ki az áldozatokkal foglalkozó összes szakember számára annak érdekében, hogy a partnerkapcsolati erőszak jeleit még az áldozatok kifejezett panaszai nélkül is fel tudják ismerni; javasolja, hogy ezen iránymutatások és tanácsadások foglaljanak magukban olyan intézkedéseket, amelyek az erőszakot, beleértve a partnerkapcsolati erőszakot elszennvedő nők biztonságos, tiszteletteljes és nem áldozathibáztató kezelési programjainak előmozdítását, továbbá a számukra és gyermekeik számára legjobb kezeléseket terjesztését segítik elő; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a névtelen panaszok és a visszavont panaszok kérdésével az áldozatok védelmét szolgáló hatékony és gyors eljárások biztosítása, valamint az erőszakos partnerek számonkérhetőségének biztosítása révén; ösztönzi olyan bűnüldözési adatbázisok létrehozását, amelyek nyilvántartást vezetnek az áldozat vagy harmadik személy által bejelentett partnerkapcsolati erőszakra vonatkozó összes részletről, hogy nyomon kövessék és megelőzzék az erőszak további előfordulását; szorgalmazza, hogy a vidéki és távoli területeken a rendőri és szociális szolgálatok körében erősítsék meg a közösségi oktatást és figyelemfelhívást, valamint a partnerkapcsolati erőszakkal kapcsolatos képzéseket és oktatást, hangsúlyozva az oktatás fontosságát a gyermekek tájékoztatásában és támogatásában, valamint kéri, hogy vezessenek be a konfliktusrendezési programokat, pozitív példaképeket és kooperatív játékokat;

Megelőzés: fellépés a nemi sztereotípiák és az elfogultság ellen – oktatás és figyelemfelkeltés

41. aggodalmát fejezi ki a nemi sztereotípiák és elfogultság hatása miatt, amely oda vezet, hogy a nőkkel szembeni nemi alapú erőszakra nem megfelelően reagálnak, és a nőkben gyakran kevésbé bíznak, különösen a gyermekbántalmazásra és a kapcsolati erőszakra vonatkozó, feltételezett hamis állításokat illetően; aggodalmát fejezi ki a bírák, ügyészek és jogi

2021. október 6., szerda

szakemberek speciális képzésének hiánya miatt is; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az oktatáson és figyelemfelhívó kampányokon keresztül küzdjenek a nemi sztereotípiák és a patriarchális elfogultság ellen; felszólítja a tagállamokat, hogy kísérik figyelemmel a női vélemények becsméréseinek kultúráját, és lépjenek fel ellene; elítéli a nem tudományos elméletek és koncepciók alkalmazását, érvényesítését és elfogadását a felügyeleti joggal kapcsolatos ügyekben, amelyek úgy büntetik azokat az anyákat, akik gyermekbántalmazás vagy nemi alapú erőszak eseteit próbálják bejelenteni, hogy megakadályozzák őket a felügyeleti jog megszerzésében vagy korlátozzák szülői jogaikat; hangsúlyozza, hogy az úgynevezett „szülői elidegenedés szindrómája” és az ehhez hasonló fogalmak és kifejezések, amelyek általában a nemi sztereotípiákon alapulnak, a partnerkapcsolati erőszak áldozatául esett nők hátrányára válhatnak, ha az anyákat hibáztatják a gyermekek apától való „elidegenítéséért”, megkérdőjelezzik az áldozatok szülői készségeit, figyelmen kívül hagyják a gyermek vallomását és az erőszak kockázatát, amelynek gyermekei vannak kitéve, valamint veszélyeztetik az anya és a gyermekek jogait és biztonságát; felhívja a tagállamokat, hogy igazságszolgáltatási gyakorlatukban és jogszabályaikban ne ismerjék el a szülői elidegenítés szindrómáját, és a bírósági eljárásokban – különösen az erőszak fennállásának megállapítására irányuló vizsgálatok során – ne támogassák vagy akár tiltsák meg a szülői elidegenítés szindrómájának használatát;

42. rámutat a figyelemfelkeltő kampányok fontosságára, amelyek lehetővé teszik a tanúk (különösen a szomszédok és munkatársak) számára, hogy felfedezzék a partnerkapcsolati erőszak jeleit (különösen a nem fizikai erőszakét), és útmutatást biztosítsanak azzal kapcsolatban, hogy hogyan támogassák és segítsék az áldozatokat; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozgítsák elő az olyan figyelemfelkeltő, tájékoztató és érdekképviselői kampányokat, amelyek a nemi elfogultsággal és sztereotípiákkal, valamint a kapcsolati és nemi alapú erőszakkal szemben lépnek fel, mégpedig minden formájukkal, például a fizikai erőszakkal, a szexuális zaklatással, az online erőszakkal, a lelki erőszakkal és a szexuális kizsákmányolással szemben, különös tekintettel az újonnan létrehozott megelőző intézkedésekre és rugalmas sürgősségi figyelmeztető rendszerekre, valamint hogy ösztönözzék az elismert és szakosodott nőjogi szervezetekkel való koordinációról és együttműködésről szóló jelentéstételt; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy valamennyi állami szervezetet aktívan bevonják a figyelemfelkeltő kampányok végrehajtásába;

43. hangsúlyozza, hogy a bántalmazók tényleges megbüntetése elengedhetetlen ahhoz, hogy elrettentsék az elkövetőket a további erőszaktól, és megerősítsék az állami hatóságokba vetett bizalmat, különösen az áldozatok részéről; rámutat azonban arra, hogy a bebörtönzés önmagában nem elegendő a jövőbeli erőszak megelőzéséhez, és hogy speciális rehabilitációs és reedukációs programokra van szükség; felszólítja a tagállamokat, hogy az isztambuli egyezmény 16. cikkében foglaltak szerint fogadják el az ahhoz szükséges jogalkotási és egyéb intézkedéseket, hogy olyan programokat hozzanak létre vagy támogassanak, amelyek célja a kapcsolati erőszak elkövetőinek oktatása arra, hogy erőszakmentes magatartást tanúsítsanak az interperszonális kapcsolatokban a további erőszak megelőzése és az erőszakos viselkedési minták megváltoztatása céljából; hangsúlyozza, hogy ennek során a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az áldozatok biztonsága, támogatása és emberi jogai kiemelt szerepet kapjanak, valamint hogy ezeket a programokat adott esetben az áldozatsegítő szakszolgálatokkal szorosan együttműködve állítsák össze és hajtsák végre; rámutat arra, hogy az oktatás kulcsfontosságú a nemi alapú erőszak, és különösen a partnerkapcsolati erőszak leküzdéséhez; felkéri a tagállamokat, hogy a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiával összhangban hajtsanak végre megelőző programokat, többek között a hivatalos tanterv részeként és az oktatás minden szintjén megvalósított, a tanulók változó képességeihez igazított oktatás révén, amely olyan kérdéseket tárgyal, mint a nők és a férfiak közötti egyenlőség, a kölcsönös tisztelet, az erőszakmentes konfliktusmegoldás a személyközi kapcsolatokban, a nőkkel szembeni nemi alapú erőszak, a személyi sérthetlenséghez való jog és az életkornak megfelelő szexuális nevelés; hangsúlyozza, hogy az életkornak megfelelő átfogó partnerkapcsolati és szexuális nevelés kulcsfontosságú ahhoz, hogy megvédjék a gyermekeket az erőszakkal szemben, és olyan készségekkel ruházzák fel őket, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy biztonságos, a szexuális, nemi alapú és partnerkapcsolati erőszaktól mentes kapcsolatokat alakítsanak ki; felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa a nemi alapú erőszak megelőzését célzó programokat – többek között a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program Daphne ágán keresztül – a hatékony megelőzési intézkedések biztosítása érdekében;

44. felszólítja a tagállamokat, hogy bátorítsák az olyan kezdeményezéseket, amelyek felszámolják a nemek közötti a gondozás terén meglévő szakadékot megalapozó berögződött előítéleteket;

45. kiemeli, hogy a partnerkapcsolati erőszak megelőzésére irányuló stratégiáknak magukban kell foglalniuk a gyermekkori erőszaknak való kitettség csökkentésére irányuló intézkedéseket, a biztonságos és egészséges kapcsolatok létrehozásához szükséges készségek tanítását, valamint azon társadalmi normák megváltoztatását, amelyek szerint a férfiak felsőbbrendűek a nőknél, és érvényesíthetik önkényüket, vagy amelyek megengedik a szexista viselkedés egyéb formáit;

46. felhívja a Bizottságot, hogy a kapcsolati és a nemi alapú erőszak megelőzése, az erőszakkal szembeni zero tolerancia kultúrájának megteremtése és az áldozatok számára biztonságosabb környezet érdekében mozdítsa elő az egész Unióra kiterjedő figyelemfelkeltő és ismeretterjesztő kampányokat, és ossza meg a bevált gyakorlatokat; rámutat a média e tekintetben betöltött stratégiai szerepére; hangsúlyozza azonban, hogy néhány tagállamban a nőgyilkosságokat és a nemi alapú erőszak eseteit még mindig úgy mutatják be, hogy az erőszakos partnert mentesítik a felelősség alól; hangsúlyozza, hogy a média és a hirdetések nem terjeszthetnek nőgyűlölő és szexista üzeneteket, többek között az erőszak és az erőszakos partnerek felelősségének mentegetésére, legitimálására vagy minimalizálására törekedve; úgy véli, hogy a kapcsolati erőszak a szülői nemi sztereotípián alapuló megközelítéséből is fakad; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy

2021. október 6., szerda

küzdjenek a nemi sztereotípiák ellen, és mozdítsák elő a nemek közötti egyenlőséget a szülői felelősség terén, ahol a szülői terhek igazságosan oszlanak meg, biztosítva, hogy a nők ne kapjanak alárendelt státuszt; felszólítja a Bizottságot, hogy uniós szinten segítse elő a megelőzésre, a védelemre, a küzdelemre és a büntetőeljárásokra, valamint az erőszak elleni küzdelemre vonatkozó bevált gyakorlatok cseréjét, valamint az ilyen intézkedések gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlatokat; felhívja a tagállamokat, hogy egészítsék ki ezt az uniós kampányt azzal, hogy tájékoztatást nyújtanak arról, hogy az áldozatok és a tanúk hol jelenthetik be az ilyen típusú erőszakot, többek között a kampány végét követően is, figyelembe véve a Covid19-válság sajátosságait, hogy a gyermekekre gyakorolt hatásra is összpontosítsanak; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az iskolákban és más környezetben folytatott olyan tevékenységeket, amelyek felhívják a figyelmet a bűnözéssel és traumával kapcsolatos kérdésekre, arra, hogy hol kapható segítség, hogyan jelenthető be a problémák, és hogyan építhető a gyermekek és a gyermekekkel foglalkozók rezilienciája;

A tagállamok közötti együttműködés, a határokon átnyúló ügyekben is

47. hangsúlyozza a bíróságok, a tagállamok központi hatóságai és a rendőri szervek közötti információcsere fontosságát, különösen a határokon átnyúló, felügyeleti joggal kapcsolatos ügyekben; reményét fejezi ki, hogy a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelettel ⁽²⁸⁾ felülvizsgált szabályok révén javulni fog az igazságszolgáltatási rendszerek közötti együttműködés a gyermek mindenképp felett álló érdekének eredményes meghatározása terén, függetlenül a szülők családi állapotától és a család összetételétől, valamint a partnerkapcsolati erőszak áldozatai érdekének meghatározása terén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az igazságügyi orvosszakértő vagy bármely más érintett szakember az illetékes nemzeti hatóság számára a partnerkapcsolati erőszakkal kapcsolatos tájékoztatást nyújtson, ha úgy ítéli meg, hogy az ilyen erőszak közvetlenül veszélyezteti a felnőtt áldozat vagy a gyermek életét, és hogy az áldozat nem képes megvédeni magát az erőszak elkövetőjének befolyásából eredő erkölcsi vagy gazdasági kényszer következtében, törekedjen ugyanakkor a felnőtt áldozat beleegyezésének megszerzésére; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a Brüsszel IIa. rendelet végrehajtását és hatékony alkalmazását; e tekintetben sajnálja, hogy a rendelet legutóbbi felülvizsgálata során nem terjesztették ki a hatályát a bejegyzett élettársi kapcsolatokra és a nem házastársi kapcsolatban élőkre; véleménye szerint ez megkülönböztetéshez és potenciálisan veszélyes helyzetekhez vezet a bejegyzett élettársi kapcsolatban és a nem házastársi kapcsolatban élők áldozatai és gyermekei esetében; emlékeztet arra, hogy a Brüsszel IIa. rendelet hatálya és célja az Unió polgárai közötti, állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmának elvén és a tagállamok jogrendszerei közötti kölcsönös bizalom elvén alapul; kéri a Bizottságot, hogy legkésőbb 2024 augusztusáig tegyen jelentést a Parlamentnek e rendeletek végrehajtásáról és hatásáról, a pártnerkapcsolati erőszakkal és a felügyeleti joggal összefüggésben is;

48. rámutat arra, hogy bár minden családi vitának mély érzelmi hatása van, a határokon átnyúló esetek még érzékenyebbek, és jogi szempontból még összetettebbek; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a közvélemény jól ismerje az olyan összetett kérdéseket, mint a határokon átnyúló felügyeleti megállapodások és tartási kötelezettségek, ideértve azt is, hogy minden országban egyértelmű helyzetet kell teremteni a szülők és gyermekek jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatban; rámutat arra, hogy a tagállamok hozzájárulhatnak az ilyen, határokon átnyúló családjogi ügyek gyorsabb megoldásához azáltal, hogy a nemzeti bíróságokon belül létrehoznak szakosodott részlegeket, többek között az igazságügyi orvosi személyzetből, pszichológusokból és más érintett szakemberekből álló, nemi alapú erőszakkal foglalkozó egységeket, valamint azáltal, hogy együttműködnek a nemi alapú erőszakra szakosodott és az áldozatok segítségével foglalkozó közszolgálatokkal; kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet az egyszülős háztartások helyzetére és a tartásdíj határokon átnyúló behajtására, mivel a jelenleg érvényes rendelkezések – nevezetesen a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet, valamint tartásdíjak külföldön történő behajtásáról szóló ENSZ-egyezmény, amely meghatározza a tartásdíj határokon átnyúló behajtására vonatkozó jogi kötelezettségeket – a végrehajtás gyakorlati szempontjai tekintetében továbbra is problémásak; hangsúlyozza, hogy a tartásdíj határokon átnyúló behajtására szolgáló jogi eszközöket úgy kell végrehajtani, hogy a nyilvánosság figyelmét is felhívják arra, hogy ezek az eszközök rendelkezésre állnak; sürgeti a Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt a tagállamokkal a tartásdíj-behajtással kapcsolatos gyakorlati problémák azonosítása érdekében a határokon átnyúló helyzetekben, és segítse a tagállamokat olyan eszközök kidolgozásában, amelyek révén a fizetési kötelezettségek hatékonyan érvényesíthetők; hangsúlyozza a kérdés fontosságát, valamint annak az egyszülős családokat és a szegénység kockázatát érintő következményeit;

49. sürgeti a tagállamokat, hogy folytassák a nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak minden formájának elterjedtségére, valamint a gyermekeket érintő következményeire vonatkozó adatok és tendenciák elemzését a kijárási korlátozások alatt és közvetlenül az azt követő időszakban;

⁽²⁸⁾ HL L 178., 2019.7.2., 1. o.

2021. október 6., szerda

50. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az együttműködést annak érdekében, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek lehetővé teszik a partnerkapcsolati erőszak áldozatai számára, hogy előálljanak, és bejelentsek a bűncselekményeket, mivel a partnerkapcsolati erőszakot sok esetben nem jelentik be; üdvözlí a Bizottság kötelezettségvállalását a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos új uniós felmérés elvégzésére, amelynek eredményeit 2023-ban terjesztik elő; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szorosan működjenek együtt egy olyan állandó mechanizmus létrehozása érdekében, amely harmonizált, pontos, megbízható, összehasonlítható, jó minőségű és nemek szerint bontott, uniós szintű adatokat szolgáltat a partnerkapcsolati erőszak előfordulási gyakoriságáról, okairól, a nőket és gyermekeket érintő következményeiről és kezeléséről, valamint a felügyeleti jogokról, teljes mértékben támaszkodva az EIGE és az Eurostat kapacitására és szakértelmére; emlékeztet arra, hogy a nemi alapú erőszakra vonatkozó nemzeti statisztikák szolgáltatása olyan intézkedés, amelynek finanszírozása a 2021–2027 közötti időszakra szóló Egységes piac program keretében támogatható; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az adatok kor, szexuális irányultság, nemi identitás, nemi jellegek, faj és etnikum, valamint fogyatékosági státusz szerinti bontását, többek között azért, hogy biztosítsák, hogy a nők tapasztalatait teljes sokféleségükben rögzítsék; megjegyzi, hogy ez hozzá fog ámulni a probléma méretének és okainak jobb megértéséhez, főképpen az olyan társadalmi-gazdasági kategóriákra vonatkozóan, amelyekben gyakrabban fordul elő a nemi alapú erőszak, és más befolyásoló tényezőkre, valamint a különféle jogi keretrendszerekre és szakpolitikákra vonatkozóan az országok körében, amelyek részletes ország-összehasonlítások segítségével áposan megvizsgálhatók annak érdekében, hogy azonosítsák azokat a szakpolitikai keretrendszereket, amelyek az erőszak előfordulását befolyásolhatják; hangsúlyozza továbbá, hogy a tagállamoknak statisztikai adatokat kell gyűjteniük a partnerkapcsolati erőszakot is érintő, szülői felügyelettel kapcsolatos közigazgatási és bírósági eljárásokról, különös tekintettel az ítéletek eredményére és a felügyeleti és láthatási jogokról szóló döntés indoklására;

51. felhívja a Bizottságot, hogy a kapcsolati erőszak megelőzése és az erőszakkal szembeni zéró tolerancia kultúrájának megteremtése érdekében mozgítsa elő az egész Unióra kiterjedő figyelemfelkeltő kampányokat;

o

o o

52. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0407

Az EU 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai kerete – Ajánlások a „zéró-elképzelés” felé történő következő lépésekre

Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keretről – Ajánlások a zéró-elképzelés felé vezető következő lépésekről (2021/2014(INI))

(2022/C 132/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel „A 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret – Következő lépések a zéró-elképzelés felé” című, 2019. június 19-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2019)0283),
 - tekintettel a Bizottság „Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időálló pályára állítása” című, 2020. december 9-i közleményére (COM(2020)0789),
 - tekintettel a közúti közlekedésbiztonságot veszélyeztető közlekedési jogsértésekre vonatkozó információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló, 2015. március 11-i (EU) 2015/413 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (a határokon átnyúló szankcionálásról szóló irányelv),
 - tekintettel a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾ (a vezetői engedélyekről szóló irányelv),
 - tekintettel a gépjárműveknek és pótkocsijaiknak, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkotóelemeinek és önálló műszaki egységeinek az általános biztonság, továbbá az utasok és a veszélyeztetett úthasználók védelme tekintetében történő típusjóváhagyásáról szóló, 2019. november 27-i (EU) 2019/2144 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾ (az általános biztonságról szóló rendelet),
 - tekintettel el a műszaki alkalmassági jogszabálycsomag közúti közlekedésbiztonsági szempontjaira vonatkozó végrehajtási jelentésről szóló, 2021. április 27-i állásfoglalására ⁽⁴⁾.,
 - tekintettel „A közúti közlekedésbiztonság – csatlakozás a 2017 márciusi valletai nyilatkozathoz” című, 2017. június 8-i tanácsi következtetéseire,
 - tekintettel a közúti közlekedésbiztonsággal foglalkozó harmadik globális miniszteri konferencia folyamán, 2020. február 19-20-án tett stockholmi nyilatkozatra,
 - tekintettel az Unió közlekedési minisztereinek informális ülésén Luxembourgban aláírt, a kerékpározásról mint éghajlatbarát közlekedési módokról szóló, 2015. október 7-i tanácsi nyilatkozatra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság jelentésére (A9-0211/2021),
- A. mivel az EU közútjain évente még mindig mintegy 22 700 ember veszti életét, és mintegy 120 000 személy szenved súlyos sérülést; mivel az EU-ban az elmúlt 10 évben több mint 11 800 gyermek és 17 év alatti fiatal veszítette életét közúti balesetekben; mivel a halálos közúti balesetek számának csökkentése tekintetében az előrelépés megtorpan, és emiatt nem valósult meg az a célkitűzés, amely szerint 2010 és 2020 között 50 %-kal kellett volna csökkenteni a halálos kimenetelű közúti balesetek számát; mivel ezek az adatok az uniós polgárok számára elfogadhatatlan emberi és társadalmi terhet jelentenek, és mivel a közúti balesetek külső költsége az EU éves GDP-jének mintegy 2 %-át teszi ki;

⁽¹⁾ HL L 68., 2015.3.13., 9. o.

⁽²⁾ HL L 403., 2006.12.30., 18. o.

⁽³⁾ HL L 325., 2019.12.16., 1. o.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0122.

2021. október 6., szerda

- B. mivel az EU az automatizálás terén új tendenciákkal és kihívásokkal szembesül, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a közúti biztonságra; mivel fel kell venni a küzdelmet a mobil eszközök általi figyelemelvonás egyre terjedő jelenségével; mivel a közeljövőben az automatizált/összekapcsolt funkciók széles skálájával rendelkező járműveknek és a hagyományos járműveknek együtt kell majd közlekedniük, ami új kockázatokat gerjeszt, különösen a veszélyeztetett úthasználók, például motorkerékpárosok, kerékpárosok és gyalogosok számára;
- C. mivel a technológiai fejlődés, az összekapcsoltság, az automatizálás és a megosztáson alapuló gazdaság új lehetőségeket teremt a közúti biztonság és a forgalmi torlódások kezelése terén, különösen városi övezetekben; mivel a biztonsági és fenntarthatósági intézkedések közötti sinergiák kialakítása, a tömegközlekedési eszközök igénybe vételét előtérbe helyező modális váltás, valamint az aktív mobilitás megvalósítása csökkentheti a szén-dioxid-kibocsátást, javíthatja a levegő minőségét és elősegítheti az aktívabb és egészségesebb életmód kialakulását;
- D. mivel az európai új autókat értékelő „Euro NCAP” teszten 5 csillaggal értékelt gépkocsik esetében 68 %-kal kisebb az utasok halálos sérülése, és 23 %-kal kisebb az utasok súlyos sérülése kockázata, mint a 2 csillaggal értékelt gépkocsik utasai esetében;
- E. mivel a járműbiztonság javítására irányuló és más közlekedésbiztonsági intézkedések mindeddig főként a gépjárművek használóinak javát szolgálták, ezért a halálos közúti balesetek áldozatainak között nőtt a veszélyeztetett úthasználók aránya; mivel az EU-ban értékesített új autók súlya, löereje és legnagyobb sebessége nő, ami fokozza a közutak biztonságát fenyegető kockázatokat; mivel sürgősen foglalkozni kell a motorkerékpárosok, a kerékpárosok és a gyalogosok biztonságával;
- F. mivel a kétkerekű gépjárművekkel közlekedők az összesen megtett kilométerek mindössze 2 %-át teszik meg, mégis közülük kerül ki az összes halálos közúti baleset áldozatainak 17 %-a; mivel az egyes országok között nagy különbségek vannak; mivel az EU-nak a következő évtizedben nagyobb hangsúlyt kell fektetnie az e személyek biztonságának javítását célzó intézkedésekre;
- G. mivel a Bizottság tanulmánya szerint a halálos balesetek mindössze 8 %-a következik be autópályákon, 37 %-a városi területeken, 54 %-a pedig vidéki utakon; mivel a közúti közlekedésbiztonság szempontjából kulcsfontosságú az új beruházás és a meglévő infrastruktúra megfelelő karbantartása, annak egész életciklusa alatt;
- H. mivel a balesetek nem minden áldozatáról történik bejelentés, ami torzítja a rendelkezésre álló statisztikákat; mivel tudnunk kell a közúti balesetek áldozatainak tényleges számát, ezért hatékony tesztelési módszerek kidolgozására van szükség;
- I. mivel a halált okozó közúti balesetek elhárítása és súlyosságuk enyhítése szempontjából kulcsfontosságú az úthasználók biztonságos magatartásának előírása és ezen előírások érvényre juttatása, többek között a megfelelő sebesség megválasztása, a biztonsági övek és a bukósisakok használata, az alkoholos vagy kábítószeres befolyásoltság alatt történő vezetés tilalma, valamint a vezetés, lovaglás és gyaloglás közbeni figyelemelterelés kizárása tekintetében;
- J. mivel a nemek, az életkorcsoportok és a társadalmi helyzet tekintetében fennálló egyenlőtlenségek a mobilitás és a közúti biztonság terén is éreztetik hatásukat;
- K. mivel az új uniós közúti közlekedésbiztonsági célok elérése érdekében fokozni kell az érdekelt felekkel az erős európai közúti közlekedésbiztonsági politika kidolgozása terén folytatott együttműködést, továbbá megbízható adatokon és hatásvizsgálaton alapuló szakpolitikai megoldásokat kell előkészíteni a kutatás és az innováció támogatása, a nemzeti végrehajtási intézkedések gyarapítása és célzottabb tétele, valamint a szankciók határokön átnyúló végrehajtása terén folytatott hatékony együttműködés javítása érdekében is;
- L. mivel a munkavégzéssel összefüggő halálesetek 40–60 %-a a közutakon – munkavégzés közben, illetve a munkahelyről vagy a munkahelyre végzett utazás közben – következik be; mivel az uniós közutakon gyakran közlekednek fáradt járművezetők;
- M. mivel a nemzeti közúti közlekedésbiztonsági tervek és az új uniós közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret végrehajtásához biztos és megfelelő pénzügyi forrásokat kell biztosítani a tagállamok és az EU költségvetéséből egyaránt;

2021. október 6., szerda

A 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret – a zéró-elképzelés felé vezető következő lépések

1. üdvözli, hogy az EU a 2021 és 2030 közötti időszakra szóló uniós közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai keretben megerősítette a „zéró-elképzelés” (vision zero) hosszú távú stratégiai célját, amely szerint 2050-ig közel nullára kell csökkenteni a halálos áldozatok számát és nullára kell csökkenteni a súlyos sérülések számát az uniós utakon, valamint a valletai nyilatkozattal összhangban középtávon, 2030-ig 50 %-kal kell csökkenteni a halálesetek és a súlyos sérülések számát; hangsúlyozza, hogy a közúti közlekedés biztonságával kapcsolatos uniós általános célokat és konkrét célértékeket összehangolt, jól tervezett, rendszeres és megfelelő finanszírozással rendelkező közúti közlekedésbiztonsági megközelítéssel kell alátámasztani, uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt;

2. üdvözli ezzel összefüggésben a „biztonságos rendszer” (safe system) uniós szintű megközelítés elfogadását, amely a halálos balesetek és a súlyos sérülések csökkentését konkrét eredményekhez és határidőkhöz köti; üdvözli a tagállamokkal együttműködésben létrehozott fő teljesítménymutatók létrehozását, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék a tagállamok teljesítményének pontosabb mérését, célzottabb elemzését és a hiányosságok azonosítását; felhívja a Bizottságot, hogy határozzon meg 2023-ig elérendő célokat; hangsúlyozza az EU és a tagállamok között e téren már kialakult együttműködés fontosságát, és sürgeti az összes tagállamot, hogy teljes mértékben kötelezzék el magukat e gyakorlat mellett, és állapodjanak meg a fő teljesítménymutatókra vonatkozó, a tagállamok számára az adatok összehasonlítását lehetővé tevő összehangolt módszertanról; kéri részletes cselekvési menterend kialakítását, amelynek alapján kijelölt szervek mérhetik a teljesítményt és elszámoltathatják az érintett szereplőket;

3. úgy véli azonban, hogy van még javítanivaló a fent említett fő teljesítménymutatókon, ezért nyomatékosan kéri a Bizottságot annak megfontolására, hogy a közúti biztonságra vonatkozó uniós stratégiai cselekvési tervében adott esetben kiterjeszti és frissíti e mutatókat; úgy véli, hogy a védőfelszerelésekre vonatkozó fő teljesítménymutatót ki kellene egészíteni egy olyan fő teljesítménymutatóval, amely az összes úthasználóra vonatkozóan gyűjti a kitettségére vonatkozó adatokat az utazási távolság és idő alapján, a különböző kapcsolódó kockázati arányok és veszélyek jobb megértése érdekében közlekedési módok és úttípusok szerinti lebontásban; felszólítja a Bizottságot, hogy folytassa a szoros együttműködést a tagállamokkal a közúti infrastruktúrára vonatkozó fő teljesítménymutató meghatározása érdekében, amely elfogadott közös minősítési módszertan alapján biztonsági szempontból minősíti majd a közúti hálózatot, függetlenül az úthasználók magatartásától vagy a járműtechnológiától; sajnálatosnak tartja, hogy a járműbiztonságra vonatkozó fő teljesítménymutatók figyelmen kívül hagyják a kétkerekű gépjárműveket; felhívja a Bizottságot járműbiztonsági index kidolgozására az L kategóriájú járművekre vonatkozóan, és hangsúlyozza, hogy abba be kell építeni az L kategóriájú járművekre vonatkozó valamennyi fő teljesítménymutatót is;

4. hangsúlyozza, hogy az uniós finanszírozás a fenntartható és intelligens közúti biztonsági megoldásokat fejlesztő beruházások alapvető eszköze, amely felgyorsítja a közúti közlekedésbiztonsági eredmények Uniós-szerte történő megvalósítását; felhívja a Bizottságot, hogy minden releváns uniós finanszírozási programban, így a kutatást és az innovációt támogató programokban is tartsa fenn és növelje a közúti közlekedésbiztonság fokozását célzó uniós beruházásokat; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy nemzeti költségvetésük megfelelő részét különítsék el arra a célra, hogy ezeket uniós forrásokkal is kiegészítve biztosítsák mind nemzeti közlekedésbiztonsági programjaik, mind pedig a 2021–2030 közötti időszakra szóló új uniós közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret végrehajtását; felhívja a tagállamokat nemzeti közúti biztonsági alapok létrehozására, mechanizmusokat bocsátva rendelkezésre a közlekedési szabályok megszegéséért kiszabott bírságok beszedése és a közúti közlekedésbiztonságra fordított összegek újraelosztása céljára; felhívja a Bizottságot, hogy terjessze ki valamennyi tagállamra a közúti közlekedésbiztonság fokozására hivatott uniós közúti közlekedésbiztonsági csereprogramot, amely jelenleg mindössze hat tagállamra összpontosít;

5. ösztönzi a tagállamokat, hogy nemzeti közlekedésbiztonsági adatbázisaik feltöltése érdekében hozzanak létre közúti közlekedésbiztonsági megfigyelőközpontokat, biztosítva az érdemleges adatok folyamatos összegyűjtését, feldolgozását és físsítését; kéri a tagállamokat, hogy nemzeti közúti közlekedésbiztonsági stratégiáikat hangolják össze a 2021 és 2030 közötti időszakra szóló uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret célkitűzéseivel, és a lehető legrövidebb időn belül orvosolják az ezzel kapcsolatos hiányosságokat;

Biztonságos infrastruktúra

6. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy részesítsék előnyben a közúti közlekedésbiztonság szempontjából leginkább hasznos befektetéseket (különös figyelmet fordítva a legtöbb baleset előfordulását mutató övezetekre), részesítsék előnyben a balesetveszélyes területeken végzett munkákat, és ruházzanak be mindenekelőtt a meglévő infrastruktúra fenntartásába, illetve – ha szükséges – új infrastruktúra kiépítésébe; üdvözli, hogy a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz finanszírozást nyújt a biztonságos és védett infrastrukturális és mobilitási projektekhez, többek között a közúti közlekedésbiztonság terén is; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, a regionális és kohéziós alapok, az InvestEU és az Európai Beruházási Bank (EBB) által indított

2021. október 6., szerda

„Biztonságosabb közlekedés” platform keretében rendelkezésre bocsátott uniós finanszírozási lehetőségeket, különösen a közúti közlekedésbiztonság szempontjából viszonylag gyenge lábakon álló tagállamokban; hangsúlyozza, hogy a közúti közlekedésbiztonsági intézkedések tekintetében egyértelműbbé kell tenni a fent nevezett eszközök igénybe vehetőségére vonatkozó kritériumokat; kéri a Bizottságot, hogy a tagállamok nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveihez hozzájárulva támogassa és ösztönözze a beruházásokat a biztonságosabb, fenntarthatóbb, reziliens és multimodális közlekedési hálózatba; felhívja a Bizottságot, hogy a transzeurópai közlekedési hálózatról (TEN-T) szóló rendelet⁽⁵⁾ felülvizsgálata alkalmával teremtsen alapot a jövőbeli közúti közlekedésbiztonsági beruházási döntésekhez, többek között a törzshálózat karbantartására vonatkozó uniós szintű nyomonkövetési terv bevezetéséhez;

7. hangsúlyozza, hogy az uniós úthálózat proaktív értékelése hasznos eszköz lesz a közutak beépített biztonságának értékeléséhez és a szükséges célzott beruházások azonosításához; üdvözlí ezzel összefüggésben, hogy a közelmúltban felülvizsgált uniós infrastruktúra-biztonsági szabályok⁽⁶⁾ az autópályákra és a főutakra vonatkozóan kockázatfeltérképezést és biztonsági minősítést vezettek be, és felhívja a tagállamokat, hogy a területükön az új irányelv által a közúti biztonság növelése tekintetében kínált potenciális lehetőségek kihasználása érdekében a lehető legtöbb elsődleges utat jelöljék ki e célra; felhívja a tagállamokat, hogy az irányelvvel összhangban hozzanak létre az önkéntes jelentéstételre szolgáló nemzeti rendszereket és biztosítsák azok online hozzáférhetőségét és elérhetőségét valamennyi úthasználó számára, megkönnyítve az úthasználók és a járművek által bejelentett eseményekre vonatkozó adatok (valamint a bejelentők által észlelt, a közúti infrastruktúra biztonságát ténylegesen vagy potenciálisan veszélyeztető kockázatokra vonatkozó, illetve a biztonsággal kapcsolatos egyéb információk) összegyűjtését annak biztosítása érdekében, hogy az uniós polgárok átlátható, azonnali és közvetlen módon hozzájárulhassanak a közutak biztonságához; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a fent említett jogi aktus felülvizsgálata során előírt rendelkezésekkel összhangban a lehető legrövidebb időn belül állapodjanak meg az úthálózat egészére kiterjedő szisztematikus állapotfelmérések során alkalmazandó módszertanról, kitérve az aktív úthasználók biztonsága szempontjából fontos minden vonatkozásra;

8. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egyengessék a talajt a járművek minél szélesebb körű automatizálása előtt, és ennek érdekében gyorsítsák fel a közúti táblák és egyéb jelzések teljesítményére vonatkozó uniós feltételek kidolgozására irányuló munkát; emlékeztet a közúti táblák és egyéb jelzések teljesítményének fontosságára, beleértve azok elhelyezését, láthatóságát és fényvisszaverő képességét is, különösen az olyan vezetéstámogató rendszerek hatékonysága szempontjából, mint az intelligens sebességszabályozó és a sávtartó rendszerek; hangsúlyozza, hogy önálló infrastruktúrát kell kiépíteni a közúti közlekedés valamennyi résztvevőjének biztonságát szolgáló önműködő, önerősítő és „megbocsátó” (az utakról való esetleges lecsúszás során a baleset lehetőségét csökkentő) utak hálózatának megteremtéséhez, különösen a veszélyes területeken és ott, ahol jelentős számú veszélyeztetett úthasználó közlekedik;

9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat azon problémák megoldására, amelyek miatt az aktív úthasználók biztonsági szintje jelenleg nem megfelelő, többek között minőségi követelmények kidolgozására a gyalogos és kerékpáros infrastruktúrára vonatkozóan; felhívja a Bizottságot, hogy az európai közúti biztonsági ellenőrök számára létrehozott új fórumának részeként dolgozzon ki közös uniós oktatási tervet a közúti infrastruktúra felügyelői és ellenőrei számára, többek között szakképzést nyújtva a veszélyeztetett úthasználók sajátos szükségleteire vonatkozóan is;

10. megjegyzi, hogy a mozgáskorlátozott és egyéb fogyatékossgal élő úthasználóknak sajátos szükségleteik vannak, amelyeket az új közúti infrastruktúra megtervezésekor és építésekor figyelembe kell venni; felszólítja a tagállamokat, hogy támogassák az olyan projektekre történő beruházásokat, amelyek célja, hogy a közúti infrastruktúrát mindenki számára befogadóvá és akadálymentessé tegyék;

11. megjegyzi, hogy az uniós infrastruktúrabiztonsági szabályok legutóbbi felülvizsgálata értelmében a Bizottság 2021-ig köteles fontolóra venni az alagutakra vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről szóló 2004/54/EK irányelv⁽⁷⁾ felülvizsgálatát, valamint a hidakra vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről szóló új jogalkotási javaslat elfogadását; felszólítja a Bizottságot, hogy többek között tájékoztató kampányok megszervezésével és a megfelelő tanulmányok elkészítésével javítsa tovább az alagutak biztonságos használatát;

12. bátorítja a Bizottságot és a tagállamokat egy szakértői csoport felállítására, amelynek feladata a sebességhatárokat az út kialakításával és fekvésével jobban összehangoló közút-besorolási keret kialakítása a „biztonságos rendszer” megközelítéssel összhangban;

⁽⁵⁾ HL L 348., 2013.12.20., 1. o.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1936 irányelve (2019. október 23.) a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 2008/96/EK irányelv módosításáról (HL L 305., 2019.11.26., 1. o.).

⁽⁷⁾ HL L 167., 2004.4.30., 39. o.

2021. október 6., szerda

13. kéri, hogy a TEN-T rendelet soron következő felülvizsgálata során egyrészt szülessenek intézkedések a városi csomópontok és a városok közelében fekvő vidéki területek közötti biztonságának a kritikus infrastruktúra, például az alagutak és hidak (teljes életciklusra kiterjedő) további megerősítése és az üzembiztonság javítása érdekében – a sebezhető infrastruktúrák esetében mérlegelve egyúttal új felügyeleti technológiák alkalmazását is –, másrészt kerüljön sor egyedi biztonsági célkitűzések és minőségi követelmények meghatározására;

14. felhívja a tagállamokat, hogy ismerjék el az aktív közlekedési módokra, közöttük a gyaloglásra és a kerékpározásra való modális váltás fontosságát, valamint a fenntartható tömegközlekedési módokat tekintse a közúti veszélyeket csökkentő eszközöknek, ezért különítsenek el ezekre megfelelő beruházásokat; üdvözlí e tekintetben a „Biztonságosabb közlekedési platform” kezdeményezést, amelynek kifejezett célja a fenntartható közlekedés eszköztárának javítása többek között a kerékpárosok és a gyalogosok biztonságának fokozása érdekében, valamint a balesetek enyhítésére irányuló projektek végrehajtása; felhívja a Bizottságot és az EBB-t figyelemfelhívó és tájékoztató kampányok lefolytatására annak biztosítása érdekében, hogy minden érdekelt fél megismerje e platform felhasználási feltételeit, és fontolóra vegye annak használatát;

15. felszólít az EuroVelo európai kerékpárút-hálózat és a TEN-T közötti szinergiák fokozására a kerékpáros infrastruktúra biztonságosabbá tétele és jobb összekapcsolása érdekében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a TEN-T projektekben lehetőség szerint biztosítsanak egybefüggő gyalogos és kerékpáros útvonalakat is; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a használaton kívüli vasúti pályatestek helyreállítását, valamint támogassa aktívan a kerékpáros-vasúti projekteket és a kerékpáros és a vasúti közlekedés közötti intermodalitást; megjegyzi, hogy az infrastruktúra új formái – többek között a megállás helyét jelző fejlett vonalak, kerékpárdobozok, kerékpáros utcák vagy kerékpáros autópályák – új lehetőségeket kínálnak a biztonságos aktív mobilitás számára; hangsúlyozza, hogy a félreértések elkerülése, a biztonság fokozása és a használat megkönnyítése érdekében erőfeszítéseket kell tenni a közúti táblákra és egyéb jelzésekre vonatkozó szabályok harmonizálására és végrehajtásának biztosítására;

16. véleménye szerint a Bizottságnak mindent meg kell tennie annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamokban a Covid19-világjárványra adott válaszként létrehozott kerékpáros és gyalogos infrastruktúra fennmaradjon, sőt, a biztonságos aktív közlekedés további előmozdítása érdekében még tovább bővüljön;

17. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szorosan működjenek együtt a régiókkal és a városokkal a TEN-T hálózat intermodális és határokon átnyúló összeköttetései tekintetében még fennálló minden hiányosság felszámolása, biztosítva ezáltal az infrastruktúra és a szolgáltatások zökkenőmentesebb és hatékonyabb használatát és javítva a közúti közlekedésbiztonságot;

Biztonságos járművek

18. üdvözlí az általános biztonságról szóló rendelet közelmúltbeli felülvizsgálatát, amely 2022-től a járművekben új, fejlett biztonsági elemeket tesz kötelezővé – ilyenek például az intelligens sebességszabályozó és a vészhelyzeti sávartó rendszerek –, amelyek becslések szerint 2030-ig mintegy 7 300 élet megmentését és 38 900 súlyos sérülés elkerülését eredményezhetik az EU-ban; felhívja a Bizottságot nagyra törő másodlagos jogszabályok megfelelő időben történő elfogadására, kötelezővé téve többek között nagy teljesítményű intelligens sebességszabályozó rendszerek beszerelését minden új járműbe; felhívja ezzel összefüggésben a Bizottságot annak fontolóra vételére, hogy a gyakorlatban is kivitelezhető-e a motorkerékpárok ilyen rendszerekkel való kötelező felszerelése, valamint megvalósítható-e, elfogadható-e és milyen lehetséges következményekkel járna a következő generációs intelligens sebességszabályozók beépítése a személygépkocsikba, a kisteherautókba, a teherautókba és a buszokba;

19. emlékeztet arra, hogy a járműtechnológiai innováció fontos szerepet tölt be, aktív és passzív biztonsági funkciók révén segítve mind a balesetek súlyosságának enyhítésében, mind pedig előfordulásuk valószínűségének csökkentésében; felhívja a Bizottságot, hogy az új technológiai fejlemények fényében vizsgálja felül a személygépjárművekre vonatkozó jövőbeli előírásokat, és vegye figyelembe a közúti biztonságra hatást gyakorló tényezőket, közöttük a járművek tömegét, teljesítményét, sebességét és homloklétfületének méretét;

20. felszólítja a Bizottságot, hogy az L kategóriájú járművek típusjóváhagyásának közelgő felülvizsgálata során tegye kötelezővé a motorkerékpárok blokkolásgátló fékrendszerekkel való felszerelését; felhívja a Bizottságot, hogy bővítse azon járművek kategóriáit, amelyek esetében kötelező az e-segélyhívást lehetővé tevő eszköz beszerelése, különös figyelmet fordítva a kétkerekű gépjárművekre;

21. kéri a Bizottságot, hogy a minimumszabályok harmonizálása és az utasbiztonság mindenki számára történő biztosítása érdekében fejlessze tovább a jármű-típusjóváhagyás ütközésbiztonsági követelményeit, és építse be azokat a jövőbeli jogalkotási felülvizsgálatokba, ideértve az Euro NCAP töréskereszt legújabb kritériumait is, amelyek az ütközés más járművekre és a veszélyeztetett úthasználókra gyakorolt hatását figyelik;

22. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az intelligens sebességszabályozó technológia bevezetésének előmozdítása érdekében támogassák a városokat sebességkorlátozási adatbázisok létrehozásában, amint azt az általános biztonsági rendelet is megköveteli;

2021. október 6., szerda

23. hangsúlyozza, hogy a kamionok és a veszélyeztetett úthasználók közötti balesetek veszélyét és gyakoriságát kanyarodássegítő rendszerek széles körű használatával jelentősen csökkenteni lehetne; kiemeli, hogy a kanyarodássegítő rendszerek 2022-ben az új típusú kamionokban, 2024-ben pedig minden új kamion esetében kötelezők lesznek; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre a kanyarodássegítő rendszerekre vonatkozó európai cselekvési programot, népszerűsítve e technológia előnyeit és arra ösztönözve az érdekelt feleket, hogy a lehető legrövidebb időn belül önkéntesen szereljék fel az új és a meglévő járműveket kanyarodássegítőkkal; örömdetesnek tartja a kötelező kanyarodássegítő rendszerek önkéntes bevezetését támogató kezdeményezéseket; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak pénzügyi támogatást a kanyarodássegítő rendszerek az új és a már forgalomba helyezett járművekbe való beszereléséhez;

24. hangsúlyozza, hogy az elektronikus biztonsági szolgáltatások, így például a fejlett gépjárművezetés-támogató rendszerek manipulálása és az ezekkel kapcsolatos csalás nagy biztonsági kockázatot jelent, ezért az ellenőrök számára szakképzést kell biztosítani a szoftverek sértetlenségének ellenőrzésére vonatkozóan;

25. felszólítja a Bizottságot a járműben utazó és a járművön kívüli úthasználókat többféle vonatkozásban – például életkor, nem, magasság és testtömeg különböző változataiban – reprezentáló töréstesztabuk kifejlesztésére;

26. felszólít arra, hogy a legmagasabb biztonsági normáknak megfelelő járművek vásárlásának és használatának előmozdítása érdekében a tagállamok kínáljanak adózási ösztönzőket, a magánbiztosítók pedig vonzó gépjármű-biztosítási rendszereket; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a gépjárművek szén-dioxid-címkézésére vonatkozó jogszabályokat annak érdekében, hogy az értékesítési pontokon és digitálisan további információkat szolgáltatassanak az új járművek biztonsági minősítéséről;

27. üdvözli, hogy a felülvizsgált általános biztonsági rendelet értelmében valamennyi ülés esetében kötelezővé kell tenni a biztonsági öv bekapcsolására figyelmeztető berendezéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki szabványokat a gyermekbiztonsági rendszerek biztonsági paramétereire vonatkozó tájékoztatási követelményekre vonatkozóan; felszólítja a tagállamokat a szülőket és a gyermeknevelőket célzó, a közúti közlekedésben a gyermekek biztonságával foglalkozó figyelemfelkeltő kampányok lefolytatására annak érdekében, hogy megfelelő figyelem övezze a biztonsági öv használatának szükségességét, a hátsó üléseken is, figyelembe véve a járműben ülőket érő biztonsági kockázatokat számos olyan – jelenleg és vélhetően még évekig használatban lévő – járműben, amelyek nem rendelkeznek ilyen, a biztonsági öv használatára figyelmeztető technológiával;

28. kéri a Bizottságot, hogy a Parlamentnek a műszaki alkalmassági jogszabálycsomag közötti biztonsági szempontjairól készített végrehajtási jelentéséről szóló, 2021. április 27-i állásfoglalásával összhangban kellő mértékben vegye figyelembe az új általános biztonsági rendeletben előírt járműbiztonsági elemek terén bekövetkezett műszaki fejlődést, és a műszaki alkalmassági csomag következő felülvizsgálatának hatálya alá vonja be a fejlett biztonsági rendszereket is annak biztosítása érdekében, hogy az időszakos műszaki vizsgák folyamán ezek is az ellenőrzés tárgyát képezzék; felhívja e tekintetben az illetékes hatóságokat, hogy biztosítsanak további képzést, továbbképzést és átképzést az időszakos műszaki ellenőrzéseket végző ellenőrök számára; kéri a járművek öndiagnózisára vonatkozó követelmények szigorítását annak megakadályozása érdekében, hogy a biztonság fokozása érdekében tervezett fejlett vezetéstámogató rendszerek meghibásodása veszélyforrássá válhasson;

29. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a műszaki alkalmassági jogszabálycsomagnak a rakomány rögzítésének ellenőrzésére vonatkozó rendelkezései nem kötelezők; felhívja a Bizottságot, hogy a szabálycsomag következő felülvizsgálata során tegyen javaslatot e rendelkezések megerősítésére;

30. hangsúlyozza, hogy több erőfeszítésre van szükség a futásteljesítménnyel kapcsolatos csalások megelőzése, és ezáltal a használt járművek minőségének és biztonságának szavatolása érdekében; felkéri ezért a tagállamokat, hogy használják a Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatósága (DG MOVE) által kifejlesztett kilométer-számláló adatcsere rendszert, az EU MOVEHUB platformját és annak ODOCAR modulját, amely a Parlament által javasolt, a kilométer-számlálóval kapcsolatos csalások visszaszorítására szolgáló európai rendszerrel (OREL) kapcsolatos kísérleti projekt eredményeként jött létre;

31. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot az automatizált gépjárművekre vonatkozó új, harmonizált szabályozási keretre, átfogó – többek között valós vezetési körülmények között végzett – vizsgálatok révén biztosítva, hogy az automatizált járművek ne jelentsenek veszélyt sem az utasaik, sem más úthasználók biztonságára nézve, különös figyelmet fordítva arra, hogy e járművek miként közlekednek biztonságosan együtt a hagyományos járművekkel és a veszélyeztetett úthasználókkal;

32. kéri a Bizottságot, hogy időközben értékelje a jelenleg rendelkezésre álló vezetéstámogató rendszerek közlekedésbiztonsági kockázatait, amelyek például abból is fakadhatnak, hogy a járművezető túlzottan hagyatkozik e rendszerekre vagy elterelődik a figyelme; felhívja a Bizottságot olyan követelmény bevezetésének megfontolására, amelynek értelmében járművezetők mobil és elektronikus eszközeit „biztonságos vezetési móddal” kell ellátni, valamint alapfelszerelésként be kell építeni a vezetés közbeni figyelemelvonás csökkentésére szolgáló technológiai eszközöket;

2021. október 6., szerda

33. kiemeli, hogy a közbeszerzés értékes lehetőséget kínál a közúti közlekedésbiztonság pozitív befolyásolására, amint arra a közúti közlekedésbiztonságra vonatkozó stratégiai uniós cselekvési tervében a Bizottság is rámutatott; felszólítja a Bizottságot annak kifejezett figyelembe vételére, hogy a közúti személyszállítási közszolgáltatások beszerzésekor a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot a legjobb ár-minőség arány alapján kell értékelni, amelynek a járműbiztonságot, az innovációt, a minőséget, a fenntarthatóságot és szociális szempontokat is magába kell foglalnia; sürgeti a tagállamokat és az ajánlatkérő szerveket, hogy a közúti fuvarozási szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződések odaítélésekor a biztonsági szempontokat tekintsék az egyik fő kritériumnak;

34. megjegyzi, hogy bizonyos új személyi mobilitási eszközök nemcsak általános biztonsági, hanem közlekedésbiztonsági szempontból is számos komoly aggályt vetnek fel; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e kérdésben csupán néhány tagállam vezetett be jogszabályt, és hogy az előírások uniós szintű összehangolásának hiánya zavart okozhat, megnehezítve a nem helyi úthasználók számára a helyi szabályok betartását; felhívja a Bizottságot, hogy fontolja meg ezen új mobilitási eszközök típusjávahagyási keretének kidolgozását, és adjon ki iránymutatásokat a tagállamok számára a biztonsági szempontok kezeléséről, ezen belül az ilyen eszközök biztonságos használatára vonatkozó közlekedési szabályokról; emlékezteti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy uniós és nemzeti tájékoztatási és oktatási kampányokra van szükség a mikromobilitási eszközök biztonságos használatáról, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetett úthasználókra, köztük a gyermekekre, valamint az idősekre és a mozgáskorlátozott személyekre; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a mikromobilitási eszközök biztonságos használatának javítása tekintetében bevált gyakorlatokat;

35. felszólítja a Bizottságot, hogy aktualizálja az Európai Unió közúti balesetekre vonatkozó adatbázisának (CARE) követelményeit, és vegye fel e követelmények közé a mikromobilitási eszközök, például az e-robogók és más, villamos hajtással támogatott kerékpárok ütközéseinek azonosítását; felhívja a tagállamokat, hogy a CARE adatbázisban szereplő információk alapján hajtsanak végre konkrét megelőző biztonsági intézkedéseket nemzeti, regionális vagy helyi szinten;

Biztonságos közúthasználat

36. megjegyzi, hogy egy bizottsági tanulmány becslése szerint a halálos kimenetelű közúti balesetek mintegy 25 %-ában játszik közre az alkohol, és 15 %-ában kábítószer^(*); megjegyzi, hogy az engedélyezett véralkoholszintről szóló uniós ajánlás 2001-ből származik; felhívja a Bizottságot, hogy frissítse a fent említett ajánlásokat, illesszen be az alkoholfogyasztás hatása alatti gépjárművezetés tekintetében „zéró toleranciájú” korlátozó keretet, valamint terjesszen elő uniós ajánlást ugyancsak „zéró tolerancia” korlátozásra a tiltott pszichoaktív kábítószeres használatra és a bódult állapotban történő gépjárművezetés tekintetében is; rámutat, hogy ha a megengedett véralkoholszintet az EU-ban valamennyi jármű-kategória esetében harmonizálják, ez megkönnyíti a közutakon közlekedő járművek vezetőinek józanságát mérő fő teljesítménymutatók alapján végzett összehasonlításokat; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen iránymutatásokat a járművezetői képességre kiható gyógyszerek címkézésére vonatkozóan, és indítson tájékoztató kampányokat az orvosi szolgálatok, köztük a háziorvosok tudatosságának fokozása céljával; felhívja a Bizottságot, hogy a felülvizsgált ajánlásokba vegyen fel iránymutatást indításgátló alkoholszondák felszerelésére vonatkozóan, különös figyelmet fordítva a visszaeső szabálysértőkre, az első ízben súlyos szabálysértést elkövető személyekre és valamennyi hivatásos gépjárművezetőre;

37. megjegyzi, hogy a gyorsjáratú halálos kimenetelű közúti balesetek mintegy 30 %-ában elsődleges, a sérülést okozó balesetek túlnyomó része esetében pedig súlyosbító tényező; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő ajánlást a „biztonságos rendszer” megközelítéssel összhangban álló biztonságos sebességkorlátozások alkalmazására valamennyi úttípus esetében, többek között 30 km/óra legnagyobb sebességet írva elő a lakóövezetekben és olyan területeken, ahol sok a kerékpáros és a gyalogos, lehetőséget adva a kerékpáros és gyalogosforgalom növelésére, a veszélyeztetett úthasználók megfelelő védelme mellett; felhívja a tagállamokat, hogy részesítsék előnyben azokat a beruházásokat, amelyek célja a sebességkorlátozások érvényre juttatása, illetve a sebességszabályozás kulcsfontosságú szerepére vonatkozó színvonalas kommunikáció kibontakoztatása; felszólítja a tagállamokat, hogy alkalmazzanak visszatartó erőt jelentő szankciókat, többek között büntetőpont-rendszereket a gyorsjáratú visszaszorítása érdekében, és fontolják meg a sebességgel kapcsolatos figyelemfelhívó tanfolyamok bevezetését a visszaeső elkövetők számára. magatartásuk megváltoztatása céljából;

38. megjegyzi, hogy a Bizottság becslései^(*) szerint az EU-ban évente 10 millió azon súlyos közúti közlekedési szabálysértések száma, amelyek oka a megengedett legnagyobb sebesség túllépése, áthajtás piros lámpán és nem helyi lakos által elkövetett ittas vezetés; elismeri, hogy a közlekedési szabálysértések határokon átnyúló szankcionálására vonatkozó, 2015-ben létrehozott keretnek köszönhetően már sikerült eredményeket felmutatni, ugyanakkor azonban sajnálatát is kifejezi amiatt, hogy a közlekedési szabálysértések határokon átnyúló szankcionálásáról szóló irányelvben előírt jelenlegi

^(*) A Bizottság 2014. február 18-i tanulmánya az ittas vezetés indításgátló alkoholszondával történő megelőzéséről.

^(*) A Bizottság 2019. március 15-i bevezető hatásvizsgálata a határokon átnyúló jogérvényesítésről szóló irányelv felülvizsgálatáról.

2021. október 6., szerda

keret nem biztosítja sem a szankciók végrehajtásához, sem pedig a szankciókat kiszabó határozatok elismeréséhez szükséges megfelelő vizsgálat elvégzését; úgy véli, hogy a közúti közlekedési szabályok határokon átnyúló végrehajtásának javítása növelné a szabályoknak való megfelelést és visszatartó erővel bírna, ezáltal csökkentve a veszélyes magatartást és javítva a közúti biztonságot; felhívja a Bizottságot, hogy e megfontolásra tekintettel az irányelv következő felülvizsgálata során foglalkozzon a fent említett kérdésekkel, vizsgálja meg a vezetéstől való eltiltások és a büntetőpontok kölcsönös elismerésének megvalósíthatóságát, valamint vizsgálja felül az irányelv hatályát, a veszélyes vezetés megelőzése és az infrastruktúra minőségének fenntartása érdekében kiterjesztve azt az útdíjak beszedésére is;

39. emlékeztet arra, hogy a vezetői engedélyekről szóló irányelv harmonizált uniós engedélyezési modellt hozott létre, és minimumkövetelményeket vezetett be az engedélyek megszerzésére vonatkozóan; megjegyzi, hogy az irányelvet a jármű- és infrastruktúra-technológia, valamint a járművek automatizálása terén bekövetkező új technológiai fejlesztések tükrében folyamatosan frissíteni kell a képzési tanterv kiigazítása érdekében, különös tekintettel a hivatásos gépjárművezetők képzésére; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki minimumszabványokat a járművezetői képzés és a közlekedésbiztonsági oktatás tekintetében, a járművezetői tanfolyamok formájának, tartalmának és eredményeinek uniós szintű fokozatos összehangolásával, valamint mérlegelje a GDE-mátrix (a járművezetői képzés alapvető összetevőinek mátrixa) beépítését a következő felülvizsgálat során, a következő három kategóriában: tudás és készségek, a kockázatot növelő vonatkozások és önértékelés; kéri továbbá fokozatos engedélyezési rendszer bevezetését, amely a kezdő sofőröket tapasztalatszerzésre ösztönzi az olyan magasabb rendű készségek terén, mint a forgalom belátása, az önértékelés és a veszélyérzékelés, ugyanakkor korlátozza a magas kockázatú tevékenységeket, például az éjszakai vezetést és személyszállítást, a félreeső térségekben és a tömegközlekedéshez való korlátozott hozzáférés jellemezte területeken élő személyek mobilitási igényeinek figyelembevétele mellett; felhívja továbbá a Bizottságot a gépjárművezetők és képzőikre vonatkozó minimumszabályok további harmonizálására, figyelmet fordítva többek között az időszakonkénti képzésre, a veszélyérzékeléssel kapcsolatos képzésre, a minimális végzettség szigorúbb előírására és a kommunikációs készségekre; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy beszámolók szerint több tagállamban is szabálytalanul adtak ki gépjárművezetői engedélyeket, és felhívja a Bizottságot e kérdés átvilágítására;

40. felhívja a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a vezetői engedély megszerzéséhez a kétkerekű gépjárművek valamennyi kategóriája esetében kötelező legyen az elméleti és gyakorlati képzés, és vizsgát kelljen tenni;

41. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki fő teljesítménymutatókat a forgalombiztonsági és mobilitási oktatás uniós tagállamokban való biztosítására vonatkozóan, és dolgozzon ki uniós eszközöket a forgalombiztonsági és mobilitási oktatás tervezése, végrehajtása és értékelése céljából; bátorítja az összes uniós tagállamot, hogy jó minőségű közúti közlekedésbiztonsági oktatás biztosítására, az iskolában kezdve, és azután az egész életen át tartó tanulás keretében folyamatosan;

42. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány a házhoz szállító szolgáltatási ágazat bővüléséhez vezetett, és ennek következtében jelentősen nőtt különösen a kisteherautók, a kétkerekű gépjárművek, például segédmotoros kerékpárok és a kerékpárok jelenléte a közutakon, és ezzel lendületet adott a platformmunka új típusai és új üzleti modellek megjelenésének; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a hivatásos kisteherautó-vezetők megfelelő képzését, valamint oldja meg a kisteherautó-vezetők fáradtságával és gyorselhajtásával kapcsolatos problémákat, amelyek fő oka a hazaszállítások számának jelentős növekedése; felhívja továbbá a Bizottságot annak mérlegelésére, hogy szigorítsa-e meg a műszaki vizsgálati rendszert, illetve vezessen-e be kötelezettséget a csomagkézbesítési szolgáltatók által használt kisteherautók további ellenőrzésére vonatkozóan, és e kötelezettséget a műszaki alkalmassági csomag felülvizsgálatának részeként kiterjessze-e az e kategóriákba tartozó, de egyéb üzleti célokra használt más járművekre is; felhívja a Bizottságot ajánlás előterjesztésére a csomagkézbesítő vállalkozások által foglalkoztatott munkavállalók biztonságával kapcsolatban, többek között kitérve a munkáltatók és a vállalatok által rendelkezésre bocsátandó biztonsági berendezésekre és biztonságos járművekre és az ezek használatára vonatkozó követelményekre, valamint a munkavállalók által lehetségesen használt digitális eszközökre, például alkalmazásokra és interaktív platformokra vonatkozó képzésre;

43. mély aggodalmának ad hangot amiatt, hogy kereskedelmi teher- és utasszállításban részt vevő járművezetők fáradtsága a közúti balesetek egyik okát képezi; felhívja ezzel összefüggésben a Bizottságot, hogy biztosítsa a munkavállalók egészségéről és biztonságáról szóló 89/391/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁰⁾ megfelelő végrehajtását a közúti közlekedésbiztonsági szempontok tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be a kereskedelmi teher- és utasszállításban alkalmazandó, a járművezetők fáradtságát mérő kulcsfontosságú teljesítménymutatót; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a TEN-T hálózaton belül a biztonságos parkolóhelyek számát, igazítsák azokat a járművezetők igényeihez, és frissített, felhasználóbarát weboldalon nyújtsanak tájékoztatást az elérhetősükről; felhívja a Bizottságot annak megvizsgálására,

⁽¹⁰⁾ HL L 183., 1989.6.29., 1. o.

2021. október 6., szerda

hogy légkondicionálók és hasonló légűtési rendszerek beszerelése a kamionok utasfülkéjébe pozitív hatással lehet-e a járművezetők fáradtságára és ezáltal a közúti közlekedésbiztonságra;

44. hangsúlyozza, hogy az ütközéseket követően fogatosítandó intézkedések nemcsak az orvosi ellátásból és a rehabilitációból állnak, hanem magukba foglalják a mentális és szociális támogatást, az áldozatok elismerését, a baleset okainak feltárására irányuló alapos vizsgálatot, megismétlődésük megelőzését, valamint adott esetben büntetőjogi és polgári jogi eljárásokat is; felhívja a tagállamokat, hogy vonják szorosabbra az együttműködést a közúti közlekedésbiztonsági hatóságok és az egészségügyi ágazat között, a mentési műveletek felgyorsítása érdekében gondoskodva a vészhelyzeti sávok megfelelő használatáról; felhívja továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy bocsássanak rendelkezésre elégséges finanszírozást a hatékony sürgősségi infrastruktúra számára, beleértve a légi mentőszolgálatokat is, különösen a távoli, a szigeti és a hegyvidéki régiókban; felhívja a Bizottságot, hogy a vezetői engedélyekről szóló irányelv jövőbeli felülvizsgálata során tegye kötelezővé elsősegélynyújtási képzés elvégzését; felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti közúti szabályzataikban rögzítsék a vészhelyzeti folyosók fogalmát, és indítsanak további figyelemfelkeltő kampányokat; emlékeztet az áldozatoknak nyújtott hatékony támogatás nyomán követésének fontosságára;

45. felhívja a tagállamokat, hogy gondoskodjanak fő traumahálózataik továbbfejlesztéséről, és fogadjanak el a kölcsönös együttműködésre vonatkozó iránymutatásokat annak érdekében, hogy a sürgősségi ellátási szolgálatok gyorsan, többek között határokon átnyúlóan is el tudják látni a betegeket;

46. hangsúlyozza, hogy a közúti közlekedési szabályok gyenge hatásfokú végrehajtása aláásná a zéró-elképzelés valóra váltására irányuló erőfeszítéseket; ösztönzi a tagállamokat, hogy közúti közlekedésbiztonsági terveikben határozzanak meg éves végrehajtási és megfelelési célokat, valamint biztosítsák ezek megfelelő finanszírozását is, továbbá végezzenek éves nyomon követést (elemezve a megvalósított célokat és az elért eredményeket), és azt tegyék közzé; hangsúlyozza, hogy a vezetési magatartásra csak megfelelően indokolt és a nyilvánossággal jól megismertetett, következetes végrehajtási tevékenységek és a végrehajtás révén történő szemléletformálás lehetnek tartós hatással; megjegyzi, hogy a hatékonyság fokozható azáltal, ha szélesítik a feltárt szabálysértések miatti bírságok kezelésének automatizálását;

47. megállapítja, hogy a mobiltelefonok és más elektronikus készülékek vezetés közbeni használata jelentősen tompítja a járművezetési képességet, és a közúti ütközések 10–30 %-ában játszik közre; felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat, többek között nem pénzügyi szankciókat a vezetés közbeni mobiltelefon-használat tekintetében, hívják fel a figyelmet a kockázatokra és javítsák a végrehajtást;

Jövőálló keret

48. felhívja a figyelmet arra, hogy külső tényezők és már most körvonalazódó társadalmi tendenciák következtében a közúti közlekedésbiztonságra vonatkozó uniós stratégia számos komoly kihívás előtt áll, amelyeket a 2030-ig tartó időszakban és azután is megfelelően kezelni kell; megjegyzi, hogy az EU-nak egyengetnie kell az utat az összekapcsolt és automatizált járművekkel történő bevezetése előtt, valamint fel kell mérnie, hogy a „vegyes forgalom” – azaz az ilyen járműveknek a hagyományos járművekkel és a veszélyeztetett úthasználókkal együtt történő közlekedése – milyen kockázatokot rejt magában; felhívja a Bizottságot annak alapos megvizsgálására, hogy az automatizált járműnek nagyarányú elterjedése milyen hatásokat gyakorol a városi forgalomra és a környezetre; hangsúlyozza, hogy az infrastruktúra frissítésére lehet szükség annak garantálásához, hogy az automatizált és részben automatizált járművek biztonságosan működjenek, de emellett fokozzák a hagyományos járművek biztonságát is, és ily módon valamennyi úthasználó előnyére váljanak;

49. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre „zöld feltételeket” figyelembe vevő roncsautó-beszámítási rendszereket annak érdekében, hogy ösztönözzék a biztonságosabb, tiszta és energiahatékonyabb járművek használatát és a köz- és magán gépjárműpark megújulását; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EBB-vel együttműködve tanulmányozzanak olyan új finanszírozási rendszereket, amelyek megkönnyíthetik a biztonságos és fenntartható közlekedési szolgáltatásokba, valamint a biztonságos és fenntartható járműflottákba való beruházást;

50. rámutat arra, hogy az adatok kulcsfontosságú szerepet fognak játszani a közúti közlekedésbiztonság javításában; emlékeztet arra, hogy a járművek fedélzeti adatai rendkívül értékesek a forgalom irányítása, a műszaki ellenőrzések elvégzése és az ütközések elemzése szempontjából; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre a balesetek kivizsgálására és a műszaki vizsgálatok elvégzésére vonatkozó célzott keretet, amely az általános adatvédelmi rendelettel⁽¹⁾ összhangban a javítási piacon kívül is lehetővé teszi a járműfedélzeti adatokhoz való hozzáférést; hangsúlyozza e tekintetben az esemény-adatrögzítőkben tárolt digitális adatok fontosságát a közúti közlekedésbiztonság javítást szolgáló balesetelemzések

⁽¹⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

2021. október 6., szerda

elvégzése szempontjából; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az esemény-adatrögzítők rögzítsék és tárolják a mélyreható balesetelemzéshez és a közúti közlekedésbiztonsági kutatásokhoz szükséges valamennyi adatelemet (köztük a helyszínt, a dátumot és az időpontot);

51. emlékeztet arra, hogy bár a közúti közlekedésbiztonság felelőssége megoszlik a releváns uniós, nemzeti és helyi szintű szereplő és hatóság között, az EU-nak határozott vezető szerepet kell betöltenie annak biztosítása érdekében, hogy a közúti közlekedésben a biztonság kérdése továbbra is prioritás maradjon, megszűnjenek a tagállamok közötti közúti közlekedésbiztonsági különbségek, és az EU világelső maradjon e területen; hangsúlyozza az EU azon felelősségét, hogy a közúti közlekedés biztonságáról szóló Stockholmi Nyilatkozat végrehajtása érdekében előmozdítsa az együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét harmadik országokkal, köztük az Egyesült Királysággal is; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az uniós közlekedésbiztonsági politika célkitűzései minden releváns külső programozásra érvényesek legyenek, és a végrehajtás javítása érdekében dolgozzanak ki hatékony rendszert a közlekedési jogsértésekre vonatkozó információk cseréjére a szomszédos nem uniós országokkal, biztosítva ugyanakkor, hogy az adatok megosztása szigorú biztosítékok alapján, ellenőrzések mellett, az adatfelügyeleti feltételeknek megfelelően és az alkalmazandó uniós szabályok maradéktalan tiszteletben tartásával történjen;

52. felhívja a Bizottságot, hogy a városi mobilitási csomag küszöbön álló felülvizsgálatára tekintettel mozdítsa elő a biztonsági és fenntarthatósági intézkedések közötti szinergiákat a városi területeken; kéri e tekintetben, hogy a városi területeken a közlekedési infrastruktúra súlypontja a motorizált egyéni közlekedésről tevődjön át a fenntartható, biztonságosabb és egészségesebb közlekedési módokra – módosítva többek között a közterületek rendeltetését is –, például a tömegközlekedésre, a gyaloglásra és a kerékpározásra, figyelembe véve egyúttal a veszélyeztetett úthasználók, így például a gyermekek, valamint a fogyatékossgal élő és az idősek emberek sajátos szükségleteit; bátorítja, hogy uniós finanszírozási eszközök igénybe vételével még több beruházás és társfinanszírozás járuljon hozzá parkolási lehetőségek és mobilitási összeköttetés kialakításához a városokba közvetlenül bevezető pontokon, a városokon belüli torlódások elkerülése és a szén-dioxid-kibocsátások csökkentése céljával könnyű hozzáférést biztosítva a tömegközlekedés különböző módjaihoz; üdvözlí, hogy az EBB nagyra törő beruházási programokkal, többek között fenntartható városi mobilitási tervek és tömegközlekedési projektek keretében támogatni kívánja a közigazgatási szerveket a fenntartható mobilitás helyi és regionális szinten történő előmozdításában; felhívja a Bizottságot, hogy a bevált gyakorlatok nyomon követése és előmozdítása révén szervezettebben építse be az uniós közúti közlekedésbiztonsági célokat és intézkedéseket a fenntartható városi mobilitási tervekhez kapcsolódó iránymutatásokba, többek között mutatót hozva létre az uniós finanszírozásnak a városi közlekedésbiztonság hatékony javítására történő felhasználásának mérésére;

53. megállapítja, hogy az EU területének hozzávetőlegesen 83 %-át vidéki térségek alkotják, és e területek adnak otthont az uniós lakosság 30,6 %-ának; rámutat, hogy a vidéki területek és különösen a ritkán lakott területek nem rendelkeznek sem színvonalas közlekedési infrastruktúrával, sem rendszeres kollektív tömegközlekedési szolgáltatásokkal, ami közvetlen hatással van a közúti biztonságra; megállapítja továbbá, hogy az EU-ban a közúti halálesetek 54 %-a vidéki közutakon következik be; kiemeli, hogy a vidéki területek megközelíthetőségének, összekapcsoltságának és közúti biztonságának javítását a fenntartható és intelligens mobilitási stratégia részévé kell tenni; felhívja a Bizottságot, hogy a vidéki térségek hosszú távú jövőképéről szóló, hamarosan kiadandó közleményében térjen ki az intelligens mobilitási stratégiára;

54. rámutat, hogy a zero-elképzelésben meghatározott célok elérése érdekében integrált megközelítést kell előmozdítani, meg kell erősíteni az ágazatközi együttműködést, valamint regionális, nemzeti és uniós szintű párbeszédet kell folytatni többek között a kormányzati szervezetekkel, a civil társadalommal, a vállalkozásokkal és az iparral; felhívja a vállalatokat és a kkv-kat, hogy a stockholmi nyilatkozattal összhangban járuljanak hozzá a közúti közlekedésbiztonság megteremtéséhez azáltal, hogy teljes értékláncukban, többek között belső beszerzési, gyártási és elosztási gyakorlataikban alkalmazzák a biztonságos rendszer elveit, valamint fenntarthatósági jelentéseikben és hivatalos weboldalaikon számoljanak be biztonsági teljesítményükről; felhívja továbbá a vállalkozásokat és a kkv-kat, hogy adott esetben kínáljanak járművezetőiknek a közúti közlekedésbiztonsággal kapcsolatos célzott képzést, és mérleget adják a „mobilitási vezetői” munkakör létrehozását, a teljes logisztikai lánc mentén koordinálva és optimalizálva a vállalkozás mobilitási szükségleteit az áruk és a munkavállalók szállítása terén;

55. felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal, a civil társadalommal és más kulcsfontosságú érdekelt felekkel a színvonalas közúti közlekedésbiztonsági kultúra egész Európára történő kiterjesztése érdekében; üdvözlí, hogy az Európai Mobilitási Hét keretében létrejött az Európai Városi Közúti Közlekedésbiztonsági Díj, és hogy új lendületet kap majd az Európai Közúti Közlekedésbiztonsági Charta, a közúti közlekedés biztonságával foglalkozó legnagyobb civil társadalmi platform; felhívja a Bizottságot, hogy a 2021–2030 közötti időszakra szóló uniós közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret részeként az elkövetkező években szervezzék meg a kezdeményezést „a közúti közlekedésbiztonság európai éve” vonatkozóan; szót emel továbbá amellett, hogy 2022-ben, „a zöldebb városok európai éve” keretében – megfelelő finanszírozást és nyomon követést is biztosítva – vezessék be a „biztonságosabb város” címkét, amelynek alapját a közúti közlekedésbiztonság legmagasabb szintjét valamennyi úthasználó számára szavatoló előírásokra, alacsonyabb sebességhatárokat és élhetőbb közterületekre, többek között a jobb levegőtisztaságra és a csökkentett CO₂-kibocsátásokra vonatkozó kritériumok képezik;

2021. október 6., szerda

56. egyetért azzal, hogy minden évben (november harmadik vasárnapján) megtartják „a közlekedési balesetek áldozatainak világnapját”, megemlékezve arról a sok millió emberről, aki a világ közútjain veszítette életét vagy szenvedett súlyos sérülést, valamint köszönetet mondva a mentőszolgálatoknak és elgondolkozva azon, milyen súlyos árat és terheket ró e napi rendszerességgel, folyamatosan bekövetkező katasztrófa a családokra, a közösségekre és az országokra; hivatalosan is elismeri ezt a napot, és felszólítja az Európai Tanácsot és a Bizottságot, hogy ezt ők is tegyék meg, és ennek jegyében kerüljön sor mindhárom intézmény által támogatott éves rendezvényre;

57. véleménye szerint az átfogó, fenntartható és intelligens mobilitási stratégia keretében gondoskodni kell az uniós közúti közlekedésbiztonsági politika következő lépéseinek megfelelő végrehajtásáról, ezért a közúti biztonság területén új kapacitások kiépítésére van szükség, különös tekintettel az átfogó stratégia koordinációs, nyomon követési és értékelési funkcióira és az ehhez biztosítandó technikai támogatásra; felhívja a Bizottságot ezzel összefüggésben, hogy fontolja meg a fenntartható, biztonságos és intelligens közúti közlekedést előmozdító európai közúti közlekedési ügynökség felállítását, illetve – ha ez nem lehetséges –, valamelyik már meglévő ügynökséget bízva meg ezzel a feladattal;

o

o o

58. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0408

A halállományok helyreállítása a Földközi-tengerben

Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a földközi-tengeri halállományok helyreállításáról: értékelés és a következő lépések (2019/2178(INI))

(2022/C 132/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640), valamint a Parlament európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381),
- tekintettel a Bizottságnak „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i közleményében (COM(2020)0380) szereplő, 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiára, és különösen annak „A tengeri ökoszisztémák jó környezeti állapotának helyreállítása” című 2.2.6. pontjára, azáltal is, hogy „a halászatra és a védett tengeri területekre vonatkozó tengerpolitikára szánt jövőbeli pénzügyi eszközökből biztosított pénzügyi támogatásokat hoz létre (ideértve a Natura2000 hálózatot, illetve a nemzetközi és regionális egyezmények által létrehozott hálózatokat)”,
- tekintettel „Az uniós halászat fenntarthatóbbá tétele: az aktuális helyzet és a 2021-re vonatkozó iránymutatások” című, 2020. június 16-i bizottsági közleményre (COM(2020)0248),
- tekintettel a „2021. évi éves fenntartható növekedési stratégia” című, 2020. szeptember 17-i bizottsági közleményre (COM(2020)0575),
- tekintettel a földközi-tengeri halászati erőforrások fenntartható kiaknázásával kapcsolatos irányítási intézkedésekről szóló, 2006. december 21-i 1967/2006/EK tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) ⁽³⁾,
- tekintettel a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról szóló, 2008. szeptember 29-i 1005/2008/EK tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a közös halászati politikáról szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról szóló, 2014. május 15-i 508/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról és az 508/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatra (COM(2018)0390),

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005.

⁽²⁾ HL L 409., 2006.12.30., 11. o.

⁽³⁾ HL L 164., 2008.6.25., 19. o.

⁽⁴⁾ HL L 286., 2008.10.29., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 354., 2013.12.28., 22. o.

⁽⁶⁾ HL L 149., 2014.5.20., 1. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel az Európai Unió Mezőgazdasági Szövetkezeteinek Általános Szövetsége (COGECA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) és az Európai Unió Halászati Vállalkozások Nemzeti Szervezeteinek Szövetsége (Europêche) között 2012. május 21-én megkötött, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 2007. évi halászati munkaügyi egyezményének végrehajtásáról szóló megállapodást végrehajtó, 2016. december 19-i (EU) 2017/159 tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására szolgáló uniós keretrendszer létrehozásáról, valamint a közös halászati politika tekintetében a tudományos tanácsadás támogatásáról szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/1004 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁸⁾,
- tekintettel az Atlanti Tonhálfélek Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottságot (ICCAT) létrehozó egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról szóló, 2017. november 15-i (EU) 2017/2107 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,
- tekintettel a tengerfenéken élő állományoknak a Földközi-tenger nyugati térségében folytatott halászatára vonatkozó többéves terv létrehozásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1022 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a GFCM (Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság) megállapodás hatálya alá tartozó területen folytatott halászattal kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló, 1343/2011/EU rendelet módosításáról szóló, (EU) 2019/982 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az 508/2014/EU és az 1379/2013/EU rendeletnek a Covid19-járvány halászati és akvakultúra-ágazatra gyakorolt hatásának enyhítésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. április 23-i (EU) 2020/560 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾,
- tekintettel a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv (2008/56/EK irányelv) végrehajtásáról szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, 2020. június 25-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0259),
- tekintettel az Európai Számvevőszéknek a „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít” című, 2020. november 26-i 26/2020. sz. különjelentésére,
- tekintettel az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett „Megújított partnerség a déli szomszédsággal – Új program a földközi-tengeri térség számára” című, 2021. február 9-i közös közleményre (JOIN(2021)0002),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 38. és 39. cikkére,
- tekintettel az EU európai szomszédságpolitikájára (ENP),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének Tengerjogi Egyezményére (UNCLOS),
- tekintettel a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) félidős stratégiájára (2017–2020), amely a földközi- és fekete-tengeri halászat fenntarthatóságára törekszik,
- tekintettel a GFCM 2018. évi jelentésére a földközi- és fekete-tengeri halászat helyzetéről,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott, „Az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható használata a fenntartható fejlődés érdekében” elnevezésű 14. céljára,
- tekintettel a Bizottság Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottságának (HTMGB) „A közös halászati politika teljesítményének nyomon követése (HTMGB-Adhoc-20-01)” című, 2020. évi jelentésére,

⁽⁷⁾ HL L 25., 2017.1.31., 12. o.

⁽⁸⁾ HL L 157., 2017.6.20., 1. o.

⁽⁹⁾ HL L 315., 2017.11.30., 1. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 172., 2019.6.26., 1. o.

⁽¹¹⁾ HL L 164., 2019.6.20., 1. o.

⁽¹²⁾ HL L 130., 2020.4.24., 11. o.

2021. október 6., szerda

- tekintettel a Bizottságnak a Földközi-tengerről szóló rendeletre vonatkozó, 2016. évi visszatekintő értékelő tanulmányára,
- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a „Marine messages II – Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach” (Tengeri üzenetek II: A tiszta, egészséges és termelékeny tengerek felé vezető út kijelölése ökoszisztéma-alapú megközelítés alkalmazásával) című, 17/2019. sz. jelentésére,
- tekintettel a Földközi-tenger tengeri környezetének és partvidékének szennyezés elleni védelméről szóló egyezményre (a barcelonai egyezményre) és az ahhoz kapcsolódó uniós jegyzőkönyvekre és határozatokra,
- tekintettel a Földközi-tenger partvidéki államai által 2017. március 30-án Vallettában (Málta) elfogadott miniszteri nyilatkozatra (MedFish4Ever),
- tekintettel a 2018. június 7-i szófiai miniszteri nyilatkozatra,
- tekintettel a földközi- és fekete-tengeri fenntartható kisüzemi halászatra vonatkozó regionális cselekvési terv végrehajtására irányuló 2018. szeptember 26-i miniszteri nyilatkozatra,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak (IPBES) a biológiai sokféleségről és az ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló 2019. évi globális értékelő jelentésére,
- tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek (IPCC) „Az óceánok és a krioszféra az éghajlatváltozás tükrében” című, 2019. évi különjelentésére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye (UNCLOS) II. részének „A parti tenger határai” című 2. szakaszára,
- tekintettel az éghajlatváltozással és a környezeti változással foglalkozó földközi-tengeri szakértők független hálózatának (MedECC) a Földközi-tengerre vonatkozó első értékelő jelentésére (MAR1),
- tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) és a GFCM-nek „A földközi- és fekete-tengeri halászat helyzete 2020-ban” című jelentésére,
- tekintettel a Halászati Bizottságnak „A növekvő tengervíz-hőmérséklet hatása a halállományra és a halászatra” című jelentésére (2019/2163(INI)),
- tekintettel a Halászati Bizottság által a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság számára írt, „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című véleményre (2020/2260(INI)) PECH_AD(2021)662054,
- tekintettel az 1379/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a Covid19-járvány által a halászati és akvakultúra-ágazatra gyakorolt hatások enyhítésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló 2020. április 17-i állásfoglalására (COM(2020)0142 – C9-0093/2020 – 2020/0059(COD)) ⁽¹³⁾,
- tekintettel a „Több hal a tengerekben? A maximális fenntartható hozamot meghaladó állomány-helyreállítást elősegítő intézkedések, beleértve a halállomány-helyreállítási területeket és a védett tengeri területeket is” című, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Covid19-világjárványnak az ágazatra – többek között a kiskereskedőkre és a friss élelmiszerekkel folytatott kisipari kereskedelemre – gyakorolt jelenlegi és hosszú távú negatív társadalmi-gazdasági hatására,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0225/2021),

⁽¹³⁾ HL C 316., 2021.8.6., 28. o.

⁽¹⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0017.

2021. október 6., szerda

- A. mivel a Földközi-tenger mellett, hogy a világ egyik legnagyobb biológiai sokféleséggel rendelkező területe, olyan part menti közösségeknek ad otthont, amelyek nagymértékben függnek a halászatától, különösen a kisüzemi halászatától; mivel jelenlegi aggasztó környezeti állapota, amely részben a túlhalászásnak tudható be, nemcsak a biológiai sokféleséget, hanem egy olyan ágazat fennmaradását is súlyosan veszélyezteti, amelynek nyereségkiesése rendkívül negatív társadalmi-gazdasági következményekkel járhat a halász közösségekre, az iparra és a kapcsolódó ágazatokra nézve;
- B. mivel a halállományok reprodukív kapacitása véges, és mivel a hal iránti kereslet és a halfogyasztás folyamatosan nő;
- C. mivel a Földközi-tenger – különösen a Földközi-tenger nyugati térsége, ahol jelenleg új intézkedéseket hajtanak végre, bár még túl korai lenne teljes körű értékelést végezni, mivel több kezdeményezésre van szükség – és a Fekete-tenger lényegében változatlan maradt az adatgyűjtés 2003-as kezdete óta, bár 2012 óta a biomassza kismértékben nőtt;
- D. mivel a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottságnak (GFCM) a földközi- és fekete-tengeri halászat helyzetéről készített 2020. évi jelentése szerint a Földközi-tengerben a túlhalászott halállományok aránya a 2014. évi 88 %-ról 2018-ban 75 %-ra csökkent, ami egyértelműen jelzi, hogy még sok a tennivaló, ám a halászok kötelezettségvállalásainak köszönhetően az egész régióban fokozatosan javuló eredményeket is tükröz; mivel számos állomány helyzete továbbra is kritikus, mivel a HTMGB szerint a tudományosan értékelt állományok több mint 80 %-át a maximális fenntartható hozam (MFH) szintje felett aknázzák ki;
- E. mivel a tengerfenéken élő állományoknak a Földközi-tenger nyugati térségében folytatott halászatára vonatkozó többéves terv létrehozásáról szóló rendeletet 2019-ben fogadták el, és mivel meg kell várnunk, hogy az abban elfogadott intézkedések milyen hatásokkal járnak majd;
- F. mivel a halászati tevékenységekre vonatkozó korlátozások jelentős társadalmi-gazdasági hatással járnak, ami aláássa vállalatok ezreinek a nyereségességét és veszélyezteti túlélésüket, ez pedig potenciálisan pusztító hatással lehet a part menti területek foglalkoztatására és társadalmi kohéziójára;
- G. mivel az állomány kimerülése és a tengeri biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti a part menti közösségek élelmezésbiztonságát, valamint a kisüzemi halászati értéklánc egészében a munkahelyeket és a jövedelmeket;
- H. mivel a halászati tevékenységekre vonatkozó korlátozásoknak való megfelelés egyenlőtlen szintje kizárja a kitűzött célok elérését, egyértelműen hátrányos helyzetbe hozva azokat, akik betartják ezeket;
- I. mivel az Európai Tengerügyi és Halászati Alapot mind a negatív társadalmi-gazdasági hatások enyhítésére, mind az ágazat diverzifikálására fel kell használni;
- J. mivel a földközi-tengeri halászflootta nagy része kisüzemi halászhajókból áll – a halászflootta mintegy 85 %-át és a Földközi-tenger térségében a munkahelyek 60 %-át adja –, és mivel egyes flották jelentősen csökkentek, különböző mértékben ugyan az EU-ban és a nem uniós országokban a helyi gazdaságokra gyakorolt jelentős hatásokkal, a hajók számát érintő tendenciák viszonylag stabilak maradtak;
- K. mivel a legtöbb part menti és szigeti terület esetében a kisüzemi halászat olyan hagyományos halászat, amely az életmód részét képezi és jelentős megélhetési forrást biztosít, ami egyedi intézkedéseket és támogatást igényel a növekedés és fejlődés lehetővé tétele érdekében;
- L. mivel a munkahelyek elvesztésének megelőzése és a halászatától függő fontos gazdasági ágazatok fenntartása érdekében el kell érni a halállományok egészséges szintjét;
- M. mivel a földközi-tengeri halállományokra és a tengeri biológiai sokféleségre nehezedő nyomás nemcsak a halászatból ered, hanem többek között olyan emberi eredetű problémákból, mint a műanyagszennyezés, az üzemanyag szétszóródása, az élőhelyek elvesztése, a tengeri közlekedés és az éghajlatváltozás, valamint az idegenhonos inváziós fajok elterjedése;

2021. október 6., szerda

- N. mivel a statisztikák a haltermékek fogyasztásának folyamatos növekedését és a behozatal viszonylagos növekedését mutatják;
- O. mivel a földközi-tengeri halászat értékének növelése és a nyomon követhetőség javítása érdekében javítani kell az európai termékek címkézését, ugyanakkor fel kell lépni a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat ellen;
- P. mivel a termelés folyamatosan csökken, és intézkedésekre van szükség az erőforrások fenntarthatóságának helyreállítása érdekében;
- Q. mivel a halászat és az akvakultúra a Covid19-világjárvány által leginkább sújtott ágazatok közé tartozik, mivel a kereslet hirtelen visszaesést mutatott;
- R. mivel a Bizottság egy sor átmeneti és célzott intézkedést javasolt a Covid19 miatt a tengeri eredetű élelmiszer termelő közösséget érintő kihívások kezelésére;
- S. mivel a líbiai politikai instabilitás és zavargások kézzelfogható fenyegetést jelentenek a dél-mediterrán térségben tevékenykedő uniós halászokra, veszélyeztetve személyes szabadságukat és a halászati műveletek biztonságát;
- T. mivel bár az uniós halászoknak meg kell felelniük a halállományok védelmére vonatkozó szabályoknak, a más földközi-tengeri országokból származó halászoknak nem kell ugyanazokat a szabályokat betartaniuk, aláásva ezzel az állományok helyreállítására irányuló erőfeszítéseket, miközben tisztességtelen versenyt folytatnak az uniós halászzal szemben;
- U. mivel a Földközi-tenger felmelegedése 20 %-kal gyorsabb, mint a világ többi részéé; mivel a MedECC szerint az éghajlatváltozás a kereskedelmi forgalomba szánt halállomány és a tengeri gerinctelenek akár 50 %-ának helyi kipusztulásához is vezethet 2050-ig;

A jogalkotási szempontok javítása

1. kéri a Bizottságot, hogy a Földközi-tengerért felelős regionális tanácsadó testülettel (MED-AC) folytatott konzultációt követően azonosítsa a halállományok helyreállításának folyamatát akadályozó tényezőket, beleértve a 2017–2020-as GFCM-stratégia végrehajtásának elemzését annak érdekében, hogy annak megállapításait belefoglalják a 2021–2030-as stratégiába, biztosítva, hogy gyakorlati lépéseket tegyenek a halállományok helyreállítására, beleértve – szükség esetén és amennyiben indokolt – jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések mérlegelését is;
2. üdvözli a Bizottságnak a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2030-ig teljesítendő stratégiájában szereplő javaslatát, amely szerint az EU tengeri területeinek legalább 30 %-át védelem alá kell vonni, többek között halállomány-helyreállítási területek létrehozása révén, amint azt a közös halászati politika előírja, valamint ideértve azokat a területeket, ahol a legkárosabb halászati technikákat és gazdasági tevékenységeket korlátozzák;
3. szükségesnek tartja a meglévő védett tengeri területek hatékony megszilárdítását és fejlesztését, valamint a halászok bevonását az előkészítési és irányítási szakaszba;
4. hangsúlyozza, hogy a közös halászati politika működéséről szóló következő jelentésbe bele kell foglalni az ilyen területek kijelölésének és sikerének értékelését; felhívja a GFCM-et, hogy támaszkodjon a „Jabuka/Pomo Pit” halállomány-helyreállítási terület sikeres példájára;
5. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson egyenlő versenyfeltételeket valamennyi gazdasági ágazat számára a hatékonyan kezelt és összekapcsolt védett tengeri területek megvalósítása során;
6. sürgeti a Bizottságot, hogy foglalkozzon a földközi-tengeri országok szükségleteivel azáltal, hogy tudományos és technikai támogatást nyújt ezen országoknak a regionális és nemzetközi finanszírozási mechanizmusok felhasználásához és fenntartható fejlesztési projektek kidolgozásához;
7. felhívja a Bizottságot annak értékelésére, hogy szükség van-e új állománygazdálkodási tervekre a közös halászati politikában meghatározott társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatósági elvek eléréséhez;
8. emlékeztet a közös halászati politika azon célkitűzésére, hogy legkésőbb 2020-ig valamennyi állomány tekintetében el kell érni a maximális fenntartható hozam kiaknázási arányát;

2021. október 6., szerda

9. aggodalommal jegyzi meg, hogy továbbra is sok ismeretlen státuszú állomány van; felszólít az adatgyűjtés javítására irányuló erőfeszítések megkésztetésére a szükséges irányítási intézkedések kidolgozására irányuló intézkedések javítása érdekében;
10. emlékeztet a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv azon célkitűzésére, hogy legkésőbb 2020-ig el kell érni vagy fenn kell tartani a tengeri környezet jó környezeti állapotát;
11. felhívja a Bizottságot, hogy támaszkodjon a kékuszójú tonhalra vonatkozó sikeres példára azáltal, hogy tanulmányozza a teljes kifogható mennyiségek hosszú távú bevezetését egyes fajok, köztük a szürke tőkehal tekintetében, és terjesszen elő javaslatot a többéves terv 2024-es értékelése során;
12. emlékeztet rá, hogy a védett tengeri területek és más védett területek sikere abban rejlik, hogy a halászok, a part menti közösségek és más érdekelt felek elismerik azokat; felhívja a Bizottságot, hogy fontolja meg a halászati ágazat – ideértve annak kisüzemi alkotóelemét, a helyi közösségeket és az összes érdekelt felet – aktív részvétele elősegítésének szükségességét a védett tengeri területek tervezésében, irányításában és nyomon követésében;
13. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy lépjenek fel a Földközi-tengeren található, csak papíron létező védett területek megszüntetése érdekében, és a hatékonyan kezelt és összekapcsolt területek – többek között a tengeri és mélytengeri területek – koherens hálózatának részeként hozzanak létre védett tengeri területeket; emlékeztet arra a követelményre, hogy 400 méteres mélység alatt be kell szüntetni a tengerfenéki halászeszközökkel folytatott halászatot azokon a területeken, ahol ismert, hogy veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák léteznek vagy ilyenek valószínűleg előfordulnak;
14. felkéri az EU-t és tagállamait, hogy bővítsék ki a közös halászati politika és a GFCM hatálya alá tartozó halállomány-helyreállítási területek hálózatát, különösen abban az esetben, ha egyértelmű bizonyíték van a minimális állományvédelmi referenciaméretnél kisebb halak nagy koncentrációjára vagy arra, hogy ívóhelyekről van szó; hangsúlyozza, hogy a közös halászati politika működéséről szóló következő jelentésbe bele kell foglalni az ilyen területek kijelölésének és sikerének értékelését; felhívja a GFCM-et, hogy támaszkodjon a „Jabuka/Pomo Pit” halállomány-helyreállítási terület sikeres példájára;
15. felhívja a GFCM-et, hogy tegyen javaslatot a földközi-tengeri és fekete-tengeri halászatra és akvakultúrára vonatkozó, a 2021–2025-ös időszakra szóló ambiciózus és holisztikus közös stratégiára, amelynek a maximális fenntartható hozamon alapuló megközelítést követve regionális és nemzeti szinten hatékony és fenntartható gazdálkodási intézkedéseket kell tartalmaznia; felhívja a GFCM-et, hogy foglalkozzon az olyan kérdésekkel, mint a globális felmelegedés, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat és a rekreációs célú halászat, és hozzon létre új halállomány-helyreállítási területeket;
16. sajnálatát fejezi ki a rekreációs célú halászatra vonatkozó tudományos adatok hiánya miatt; felhívja az uniós tagállamokat és a GFCM-et, hogy teljes körűen mérjék fel a rekreációs célú halászatnak a halászati erőforrásokkal való gazdálkodásra gyakorolt hatását és hozzájárulását, és azt vonják be gazdálkodási terveikbe;
17. hangsúlyozza a nyomon követés és ellenőrzés, valamint a hatékony regionális együttműködés fontosságát a tengerek biológiai erőforrásaival való gazdálkodás terén;
18. felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az európai zöld megállapodás célkitűzéseit a GFCM szintjén, és megfelelő finanszírozás révén támogassa a fenntartható óceánpolitikai irányítást és halállomány-gazdálkodást;
19. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a halállományok növelésére irányuló valamennyi jogalkotási javaslatot, amely korlátozza a halászati tevékenységeket, széles körű hatásvizsgálat előzzön meg a part menti közösségekre, valamint az uniós halászati vállalkozások termelékenységére és versenyképességére, valamint a termelési láncra gyakorolt lehetséges társadalmi-gazdasági és környezeti hatások számszerűsítése érdekében, és azt a halászati ágazathoz kapcsolódó érdekelt felekkel megosztott, rendelkezésre álló legjobb tudományos adatok támogatásak;
20. kéri továbbá, hogy tekintettel az európai zöld megállapodás és az azt alátámasztó biodiverzitási stratégia és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia fejlődésére, valamint arra, hogy e megállapodás jelentős hatást fog gyakorolni általában a halászati tevékenységre és különösen a földközi-tengeri térségben folytatott halászatra, végezzék el ezen intézkedéseknek és azoknak a halászati és akvakultúra-ágazatban történő végrehajtásának előzetes hatásvizsgálatát, tekintettel a Földközi-tenger különleges tengeri státuszára, amennyiben ez a tenger különböző szabályozásokkal rendelkező nem uniós országokkal osztozik;
21. hangsúlyozza, hogy nincs pontosan számszerűsítve a halállományokra gyakorolt valamennyi lehetséges hatás a halászati tevékenységeken kívül, például a szennyezés, a globális felmelegedés, az idegenhonos fajok, a szénhidrogének kitermelése, a kotrás és a tengeri szállítás; hangsúlyozza, hogy ez az információhiány nem teszi lehetővé a kellően megfelelő és hatékony döntéshozatalt a halállományok és a tengeri ökoszisztémák védelmének biztosításához;

2021. október 6., szerda

22. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy egy közös irányítási modell keretében valamennyi jogalkotási és nem jogalkotási javaslatot osszanak meg a halászszövetségekkel, köztük a céhekkkel (*cofradías*);
23. hangsúlyozza, hogy a földközi-tengeri halállományok helyreállítását elősegítő minden olyan jövőbeli jogalkotási intézkedést, amely hatással van az európai halászati ágazat halászati tevékenységére, fokozatosan és az ágazat cselekvési képességének arányában kell végrehajtani; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy a jövőbeli jogalkotási javaslatok ne rójanak túlzott bürokratikus és pénzügyi terhet az európai halászati ágazatra, különösen a kisüzemi halászatra;
24. hangsúlyozza, hogy a földközi-tengeri állományok védelmére és helyreállítására irányuló jogalkotási kezdeményezések nem korlátozódhatnak kizárólag a halászati tevékenységeket korlátozó intézkedésekre, hanem holisztikus megközelítést kell alkalmazniuk a problémával kapcsolatban, és közösen kell kezelniük az állomány kimerülését fenyegető valamennyi veszélyt;
25. hangsúlyozza, hogy olyan ökoszisztéma-megközelítés alapján kell jogszabályokat alkotni, amely segítségével azonosíthatók és elemezhetők a halállományokra hatást gyakorló kölcsönhatások, figyelembe véve nemcsak a halászati tevékenységeket, hanem az egyensúlyt megteremtő egyéb tényezőket, valamint az új invazív fajok jelenlétét is;
26. kiemeli, hogy a Földközi-tengeren működő nagyon régi halászflokkák megújítása mind a hajók, mind a motor tekintetében pozitív hatással járna, mivel csökkentené a környezetre gyakorolt hatásukat, ösztönözné az üzemanyag-hatékonyságot és a hajók szén-dioxid-mentesítését, valamint javítaná a fedélzeti biztonságot és a munkakörülményeket; emlékeztet arra, hogy az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról (EMFAF) szóló megállapodás elősegíti e tekintetben a támogatást;
27. felhívja a Bizottságot, hogy őrizze meg a teljes halászati ágazat és annak termelési lánc versenyképességét és fenntartható fejlődését, növelve a halászati termékek értékét, javítva a címkézést és a nyomon követhetőséget, és különös hangsúlyt helyezve az annak biztosítására irányuló intézkedésekre, hogy az importált termékek megfeleljenek az európai szabványoknak;
28. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy pozitívan értékelje a Parlament álláspontját az 1005/2008/EK rendelet⁽¹⁵⁾ (IUU-rendelet) folyamatban lévő felülvizsgálata során, különösen a Parlament azon javaslatával kapcsolatban, hogy bizonyos feltételek mellett védintézkedéseket vezessen be, amelyek értelmében ideiglenesen felfüggesztik a halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó kedvezményes vámtarifákat azon nem uniós államok esetében, amelyek nem működnek megfelelően együtt a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemben;
29. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák a tengeri eredetű élelmiszerek címkézését és nyomon követhetőségét annak érdekében, hogy a fogyasztók világosabb tájékoztatást kapjanak a termék eredetéről, valamint a fajok és egyéb szempontok vonatkozásában, például a többek között nem uniós országokból származó halfogással és feldolgozással kapcsolatban alkalmazott termelési módszerekről és normákról;
30. felhívja a halászati és tengeri ügyekért felelős biztost, hogy hozzon létre konzultációs testületet a földközi-tengeri térség nem uniós országainak bevonásával a tisztességtelen verseny csökkentése, valamint az európai halászok és az ágazatban dolgozó nők egyenlő versenyfeltételeinek biztosítása érdekében;
31. felhívja a tagállamokat, hogy küzdjenek a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat ellen a halászati műveletek, valamint a nyomonkövetési és ellenőrzési erőfeszítések átláthatóságának növelése révén;
32. felhívja a tagállamokat, hogy növeljék a halászati ellenőrzési kapacitást, és az Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA) segítségével rövid távú taktikai szinten könnyítsék meg a bevált gyakorlatok és célok tagállamok közötti cseréjét;
33. sürgeti a földközi-tengeri térség tagállamait, hogy a túlhalászott tengeri ökoszisztémák védelme érdekében haladéktalanul hozzanak létre a GFCM-rendelet halászati korlátozásának hatálya alá tartozó további területeket, figyelembe véve a Jabuka/Pomo Pit halászati korlátozás alá vont területet mint a legjobb gyakorlat példáját;
34. felhívja a Bizottságot, hogy fontolja meg a halászatnak az EU szomszédságpolitikájába való integrálását a regionális együttműködés fellendítésének eszközeként;

⁽¹⁵⁾ A Tanács 1005/2008/EK rendelete (2008. szeptember 29.) a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról, továbbá a 2847/93/EGK, az 1936/2001/EK és a 601/2004/EK rendelet módosításáról és az 1093/94/EK és az 1447/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 286., 2008.10.29., 1. o.).

2021. október 6., szerda

35. kiemeli, hogy a közös halászati politika megfelelő kötelező végrehajtásának célja a környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság közötti megfelelő egyensúly megteremtése kell, hogy legyen;
36. felhívja a Bizottságot, hogy végezze el a helyi közösségekre és a földközi-tengeri halászati ágazatra vonatkozó környezeti és társadalmi-gazdasági adatok elemzését a Covid19-válság iparra és halállományokra gyakorolt hatásának értékelése érdekében, és hogy ezt az értékelést vegye figyelembe a jövőbeli döntéshozatal során;
37. felhívja a Bizottságot, hogy használja fel ezt az elemzést a politikák kidolgozása, a kutatási együttműködés megkönnyítése és a Földközi-tenger egész térségében tevékenykedő valamennyi szereplővel való együttműködés során, beleértve mind az uniós, mind a nem uniós part menti országokat, hogy felmérje és elkerülje a nemzetközi vizek érzékeny területein található, ugyanazon tengeri biológiai erőforrásokra halászó flották közötti esetleges vitákat;
38. felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a társadalmi, gazdasági és környezeti hatásokat, valamint a rekreációs célú halászati ágazat halállományokra gyakorolt hatásait, hogy ezt az elemzést be tudják építeni az esetlegesen elfogadandó intézkedésekbe;
39. sürgeti a tagállamokat, hogy az ETHA szabályaival és rendelkezéseivel összhangban megfelelően használják fel az ETHA forrásait azon kisüzemi halászatok kompenzálására, amelyeknek a védelmi intézkedések miatt ideiglenesen fel kell függeszteniük tevékenységüket;
40. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a közös gazdálkodás és ökoszisztéma, valamint az adaptív és elővigyázatossági irányítás által kínált lehetőségeket azzal a végső céllal, hogy megvalósuljon a halászati erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, amely a halászati erőfeszítések nyomon követésén és a földközi-tengeri halászati tevékenységek szelektivitásának biztosításán alapul;

Az egyéb gazdasági tevékenységek és a halállományok helyreállítására nehezedő nyomás hatásainak a kezelése

41. üdvözli a GFCM szintjén 2017 óta végzett munkát, amely arra irányult, hogy stratégiákat dolgozzanak ki és fogadjanak el az éghajlatváltozás halászatra gyakorolt lehetséges hatásainak kezelésére;
42. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan szabályokat, amelyek megtiltják a nagy magánhajóknak a partvonalától számított 300 méteren belüli és védett élőhelyeken való lehorgonyzását és kikötését e 300 méteres határon és az előkikötőkben, tekintettel az olyan sérülékeny ökoszisztémákra gyakorolt erős hatásukra, mint a *posidonia oceanica* rétek;
43. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen közzé tanulmányt a különböző – szárazföldi és tengeri – emberi tevékenységeknek és szennyezési forrásoknak a halállományokra és a tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatásáról;
44. kiemeli a földközi-tengeri tudományos kutatáshoz és állományfelméréshez szükséges erőforrások, különösen az emberi erőforrások hiányát;
45. felhívja a tagállamokat, hogy finanszírozzák új tudományos szakértők képzését;

Az adatgyűjtés és a kutatás megerősítése

46. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a kisüzemi part menti halászatot és az alacsony környezeti hatással járó halászati technikákat a Földközi-tengeren, többek között kötelezővé téve a tagállamok számára, hogy az 1380/2013/EU rendelet 17. cikkével összhangban a halászati lehetőségekből nagyobb részt osszanak ki ezekre a halászatokra azon két halászat esetében, ahol teljes kifogható mennyiségeket vezettek be;

Nagyobb szerep biztosítása a gazdasági szereplőknek a döntéshozatalban és az adatgyűjtésben

47. kéri a Bizottságot, hogy készítsen gazdasági elemzést a földközi-tengeri halászati erőforrások csökkenésének társadalmi és foglalkoztatási hatásairól annak érdekében, hogy megfelelő támogatási intézkedéseket találjon az alacsony hatással járó halászatra való tisztességes és méltányos áttérés biztosítására;
48. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy mind az adatok elemzése, mind pedig az abból eredő intézkedések felhasználhassák az ETHA forrásait az ágazat fenntarthatóságának és innovációjának, valamint diverzifikációjának támogatására;
49. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a tudományos intézeteket, hogy a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottsággal (HTMGB) szoros együttműködésben a terület szakemberei nagyobb mértékben vegyenek részt a szelektív halászatra vonatkozó adatok gyűjtésében;

2021. október 6., szerda

50. felszólít az egészségesebb és tisztább tengeri környezethez való hozzájárulás érdekében a szelektívebb halászeszközök és a tengeri hulladékgyűjtési módszerek fejlesztésével kapcsolatos bevált gyakorlatok és innováció cseréjére, elismerve a halászoknak a „tenger őreként” betöltött szerepét;

51. hangsúlyozza, hogy a földközi-tengeri állomány helyreállításával kapcsolatos célkitűzések teljes körű megvalósítása és az európai jogalkotók által elfogadott szabályok megfelelő végrehajtása a halászati ágazat tényleges részvételétől függ;

52. felhívja a Bizottságot, hogy javítsa és erősítse meg a part menti közösségek ágazatában működő tanácsadó testületekkel, halászokkal és szakemberekkel folytatott együttműködést és párbeszédet, kellően figyelembe véve nézeteiket, és elismerve a halászok, az ágazatban dolgozó nők, valamint az érintett szakmai szervezetek és civil társadalmi szervezetek jelentőségét a végrehajtandó szabályok és a döntéshozatali folyamatok kialakításában;

53. sürgeti a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé a helyi szintű közös halászati gazdálkodási modellek létrehozását, amelyek az érdekelt felek közötti részvételen, konzultáción és közös döntéshozatalon alapulnak; megjegyzi, hogy az ilyen gazdálkodási tervek megkövetelik a fogások átfogó nyomon követését az erőforrások fenntartható kiaknázásának biztosítása, valamint a halászati ágazaton belüli társadalmi-gazdasági feltételek tisztességes egyensúlyának biztosítása érdekében, tekintettel a flottaszegmensek közötti különbségek ellensúlyozására;

54. hangsúlyozza, hogy a közös irányítási modellek az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartásán és védelmük révén a kiaknázott ökoszisztémák megőrzésén alapulnak, ami azt jelenti, hogy ökoszisztéma-alapú megközelítést kell alkalmazni a halászatra és az alkalmazkodó gazdálkodásra egy állandó információs, elemzési és cselekvési rendszer létrehozásával, folyamatos tanulással, folyamatos visszajelzéssel és gyors döntéshozattal;

55. üdvözli a 2018. évi cselekvési terv elfogadását, amely fenntartható jövőt biztosít a kisüzemi halászat és a régió tengeri környezete számára, valamint üdvözli a „kisüzemi halászat barátai” platform elindítását;

56. hangsúlyozza, hogy a védelmi céloknak a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeken kell alapulniuk;

A jogállamiság garantálása

57. elítéli a tengerjog folyamatos megsértését a Földközi-tengeren, beleértve az emberrablásokat, a hajók lefoglalását, az illegális bebörtönzést, a megfélemlítést, az ellenőrzést, a zaklatást, az agressziót, a támadásokat és az uniós halászok ellen munkájuk végzése miatt folytatott tisztességtelen bírósági eljárásokat, amelyek egyértelműen sértik a nemzetközi emberi jogi kötelezettségeket;

58. felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a Földközi-tenger térségében kialakult helyzetet, és vizsgálja meg az európai tengerészek és hajók védelmét szolgáló operatív intézkedések létrehozásának lehetőségét;

59. felhívja a Bizottságot, hogy kezdjen párbeszédet azokkal az észak-afrikai országokkal, amelyek nem tartják be az ENSZ Tengerjogi Egyezménye és a GFCM politikáit és határozatait, amelyek arra irányulnak, hogy garantálják a biztonságot és az egyenlő versenyfeltételeket valamennyi uniós halász számára;

60. felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a szomszédos országokkal megvalósuló közös erőfeszítéseket megkönnyítendő a regionális halászati gazdálkodási szervezetek által kötött megállapodások betartását, és a halállományok megfelelő kezelésében és helyreállításában való részvételét;

61. felhívja a Bizottságot, hogy ügynökségein keresztül fokozza az uniós felségvizek nyomon követésére irányuló erőfeszítéseit az uniós felségvizeken és a védett tengeri területeken illegálisan halászó nem uniós hajók azonosítása és az uniós halászok munkakörülményeinek biztonságosabbá tétele érdekében; hangsúlyozza, hogy e célból alapvető fontosságú, hogy ezen ügynökségek megfelelő finanszírozásban és munkaerő-ellátásban részesüljenek;

62. kéri az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy fokozza a dél-mediterrán térségben a nemzetközi jog, a biztonság és a jogállamiság megteremtésére irányuló uniós erőfeszítéseket;

o

o o

63. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0409

Hatóanyagok, köztük a klórtoluron és a difenokonazol

Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a 2-fenilfenol (beleértve sóit is, mint például a nátriumsóját), a 8-hidroxikinolin, az amidoszulfuron, a bifenox, a klórmekvát, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a dimetaklór, az etofenprox, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a paraffinolaj, a penkonazol, a pikloram, a propakizafop, a proszulfokarb, a kizalofop-P-etil, a kizalofop-P-tefuril, a kén, a tetrakonazol, a triallát, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2021. szeptember 3-i (EU) 2021/1449 bizottsági végrehajtási rendeletről (2021/2869(RSP))

(2022/C 132/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a 2-fenilfenol (beleértve sóit is, mint például a nátriumsóját), a 8-hidroxikinolin, az amidoszulfuron, a bifenox, a klórmekvát, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a dimetaklór, az etofenprox, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a paraffinolaj, a penkonazol, a pikloram, a propakizafop, a proszulfokarb, a kizalofop-P-etil, a kizalofop-P-tefuril, a kén, a tetrakonazol, a triallát, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2021. szeptember 3-i (EU) 2021/1449 bizottsági végrehajtási rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 17. cikkére és 21. cikke első bekezdésére,
- tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 80. cikke (7) bekezdésének végrehajtásáról és a helyettesítésre jelölt anyagok jegyzékének létrehozásáról szóló, 2015. március 11-i (EU) 2015/408 bizottsági végrehajtási rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 11. és 13. cikkére,
- tekintettel a növényvédő szerekről szóló 1107/2009/EK rendelet végrehajtásáról szóló, 2018. szeptember 13-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel 2019. október 10-i és 2020. november 26-i állásfoglalására, amelyekben kifogást emelt a klórtoluron hatóanyag jóváhagyási időtartamának korábbi meghosszabbítása ellen ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL L 313., 2021.9.6., 20. o.

⁽²⁾ HL L 309., 2009.11.24., 1. o.

⁽³⁾ HL L 67., 2015.3.12., 18. o.

⁽⁴⁾ HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0356.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament 2019. október 10-i állásfoglalása az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a béta-ciflutrin, a bifenox, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a pikloram, a propakizafop, a proszulfokarb, a kizalofop-P-etil, a kizalofop-P-tefuril, a kén, a tetrakonazol, a triallát, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági végrehajtási rendelet tervezetéről (HL C 202., 2021.5.28., 7. o.); az Európai Parlament 2020. november 26-i állásfoglalása az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a bifenox, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a pikloram, a proszulfokarb, a kén, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. október 16-i (EU) 2020/1511 bizottsági végrehajtási rendeletről (Elfogadott szövegek, P9_TA (2020)0325).

2021. október 6., szerda

- tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,
- A. mivel a klórtoluront 2006. március 1-jén a 2005/53/EK bizottsági irányelvvel⁽⁷⁾ felvették a 91/414/EGK tanácsi irányelv⁽⁸⁾ I. mellékletébe, és az 1107/2009/EK rendelet szerinti jóváhagyott hatóanyagnak tekintendő;
- B. mivel 2013 óta folyamatban van a klórtoluron 844/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet⁽⁹⁾ szerinti jóváhagyásának meghosszabbítására irányuló eljárás;
- C. mivel a klórtoluron hatóanyagra vonatkozó jóváhagyási időtartamot az 533/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet⁽¹⁰⁾ már egy évvel meghosszabbította, majd ezt követően 2017 óta évente egy évvel meghosszabbította azt az (EU) 2017/1511⁽¹¹⁾, az (EU) 2018/1262⁽¹²⁾, az (EU) 2019/1589⁽¹³⁾, az (EU) 2020/1511 bizottsági végrehajtási rendelet⁽¹⁴⁾, és most ismét egy évvel meghosszabbításra került az (EU) 2021/1449 végrehajtási rendelettel, amely 2022. október 31-ig hosszabbítja meg a jóváhagyási időtartamot;
- D. mivel a Bizottság nem fejtette ki a meghosszabbítás indokait az alábbi kijelentés kivételével: „mivel az anyagok értékelése a kérelmezőkön kívül álló okok miatt halasztást szenvedett, a szóban forgó hatóanyagok jóváhagyása valószínűleg még azelőtt lejár, hogy meghosszabbításukról döntés születne”;
- E. mivel az 1107/2009/EK rendelet célja, hogy biztosítsa mind az emberi és állati egészség, mind a környezet magas szintű védelmét, és ezzel egyidejűleg megőrizze az uniós mezőgazdaság versenyképességét; mivel megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a népesség sérülékenyebb csoportjai, például a várandós nők, a csecsemők és a gyermekek védelmére;
- F. mivel az elővigyázatosság elvének érvényesülnie kell, és mivel az 1107/2009/EK rendelet kimondja, hogy a növényvédő szerek csak olyan anyagokat tartalmazhatnak, amelyekről kimutatták, hogy egyértelműen előnyösek a növénytermesztés szempontjából, és várhatóan nem hatnak károsan az emberek és állatok egészségére, illetve nem terhelik elfogadhatatlan mértékben a környezetet;

⁽⁷⁾ A Bizottság 2005/53/EK irányelve (2005. szeptember 16.) a 91/414/EGK tanácsi irányelvnek a klórtalonil, klórtoluron, cipermetrin, daminozid és tiofanát-metil hatóanyagként való felvételének céljából történő módosításáról (HL L 241., 2005.9.17., 51. o.).

⁽⁸⁾ A Tanács 91/414/EGK irányelve (1991. július 15.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról (HL L 230., 1991.8.19., 1. o.).

⁽⁹⁾ A Bizottság 844/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 18.) a hatóanyagok jóváhagyásának meghosszabbítására vonatkozó eljárás végrehajtásához szükséges rendelkezéseknek a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti megállapításáról (HL L 252., 2012.9.19., 26. o.).

⁽¹⁰⁾ A Bizottság 533/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. június 10.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az 1-metil-ciklopropén, a klórtalonil, a klórtoluron, a cipermetrin, a daminozid, a forklórfenuron, az indoxakarb, a tiofanát-metil és a tribenuron hatóanyagok jóváhagyási időtartama meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról (HL L 159., 2013.6.11., 9. o.).

⁽¹¹⁾ A Bizottság (EU) 2017/1511 végrehajtási rendelete (2017. augusztus 30.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az 1-metil-ciklopropén, a béta-ciflutrin, a klórtalonil, a klórtoluron, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dimeténamid-p, a flufenacet, a flurtamon, a forklórfenuron, a fosztiazát, az indoxakarb, az iprodion, az MCPA, az MCPB, a sziltiofam, a tiofanát-metil és a tribenuron hatóanyagok jóváhagyási időtartama meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról (HL L 224., 2017.8.31., 115. o.).

⁽¹²⁾ A Bizottság (EU) 2018/1262 végrehajtási rendelete (2018. szeptember 20.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az 1-metil-ciklopropén, a béta-ciflutrin, a klórtalonil, a klórtoluron, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dimeténamid-p, a diuron, a fludioxonil, a flufenacet, a flurtamon, a fosztiazát, az indoxakarb, az MCPA, az MCPB, a proszulfokarb, a tiofanát-metil és a tribenuron hatóanyagokra megállapított jóváhagyás érvényessége tekintetében történő módosításáról (HL L 238., 2018.9.21., 62. o.).

⁽¹³⁾ A Bizottság (EU) 2019/1589 végrehajtási rendelete (2019. szeptember 26.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a béta-ciflutrin, a bifenox, a klórtoluron, a klorfentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a pikloram, a proszulfokarb, a piriproxifen, a tiofanát-metil, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyag jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról (HL L 248., 2019.9.27., 24. o.).

⁽¹⁴⁾ A Bizottság (EU) 2020/1511 végrehajtási rendelete (2020. október 16.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a bifenox, a klórtoluron, a klorfentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a pikloram, a proszulfokarb, a kén, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról (HL L 344., 2020.10.19., 18. o.).

2021. október 6., szerda

- G. mivel az 1107/2009/EK rendelet előírja, hogy a biztonság érdekében a hatóanyagok jóváhagyási időtartamát korlátozni kell; mivel a jóváhagyás időtartamának arányban kell állnia az adott hatóanyag használatával járó esetleges kockázatokkal, de ebben az esetben egyértelmű, hogy ilyen arányosság nem áll fenn;
- H. mivel a hatóanyagként való jóváhagyása óta eltelt 15 évben a klórtoluront feltételezett endokrin károsító anyagként azonosították, ugyanakkor ezen időtartam alatt jóváhagyását nem vizsgálták felül vagy vonták vissza;
- I. mivel a Bizottságnak és a tagállamoknak lehetőségük van arra, illetve felelősségük is, hogy az elővigyázatosság elve alapján fellépjenek, amennyiben az egészségkárosító hatások lehetősége megállapítást nyert, de a tudományos bizonytalanság továbbra is fennáll, mégpedig olyan átmeneti kockázatkezelési intézkedések elfogadása révén, amelyek szükségesek az emberi egészség magas szintű védelmének biztosításához;
- J. mivel az 1107/2009/EK rendelet 21. cikke konkrétan úgy rendelkezik, hogy a Bizottság bármikor felülvizsgálhatja egy hatóanyag jóváhagyását, különösen abban az esetben, ha az új tudományos és műszaki ismeretek fényében úgy véli, hogy arra utaló jelek mutatkoznak, hogy az anyag már nem felel meg a rendelet 4. cikkében előírt jóváhagyási kritériumoknak, és mivel ez a felülvizsgálat az anyag jóváhagyásának visszavonásához vagy módosításához vezethet;

Endokrin károsító tulajdonságok

- K. mivel az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁵⁾ szerint a klórtoluron harmonizált osztályozása alapján nagyon mérgező a vízi élővilágra, nagyon mérgező a vízi élővilágra és hosszan tartó károsodást okoz, feltehetően rákot okoz (Carc. 2), és feltehetően károsítja a születendő gyermeket (Repr. 2);
- L. mivel tudományos publikációk a klórtoluront endokrin károsító tulajdonságokkal hozzák összefüggésbe⁽¹⁶⁾;
- M. mivel a klórtoluront 2015-ben, az (EU) 2015/408 végrehajtási rendelettel felvették a „helyettesítésre jelölt anyagok jegyzékébe”, mert az emberi szervezetre esetlegesen káros hatást gyakorló, endokrin károsító tulajdonságokkal rendelkező anyagnak minősül, és mivel esetében teljesülnek a perzisztens és mérgező anyaggá történő minősítés kritériumai;
- N. mivel az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének 3.6.5. pontja szerint egy hatóanyag nem hagyható jóvá, ha az emberekre nézve esetleg káros hatású, endokrin károsító tulajdonságokkal rendelkező anyagnak minősül, kivéve, ha a növényvédő szerben lévő adott hatóanyagnak való humán expozíció mértéke a felhasználás javasolt reális feltételei mellett elhanyagolható, azaz a terméket zárt rendszerekben vagy az emberrel való érintkezést kizáró egyéb körülmények között használják, és az adott hatóanyag élelmiszerben vagy takarmányban levő szermaradékainak mennyisége nem haladja meg a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁷⁾ 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint meghatározott alapértéket;
- O. mivel elfogadhatatlan, hogy egy olyan anyag használatát, amely valószínűsíthetően megfelel az endokrin károsító tulajdonságokkal rendelkező hatóanyagokra vonatkozó kizárási kritériumoknak, továbbra is engedélyezzék az Unióban, ezáltal veszélyeztetve a közegészséget és a környezet egészségét;
- P. mivel a kérelmezők azzal, hogy hiányos adatokat szolgáltatnak, illetve további eltéréseket és különleges feltételeket kérelmeznek és így szándékosan meghosszabbítják az újbóli értékelés folyamatát, saját előnyükre fordíthatják a Bizottság munkamódszereibe beépített automatikus rendszert, amely azonnal meghosszabbítja a hatóanyagok jóváhagyási időtartamát, ha az újbóli kockázatértékelés még nem zárult le, ami elfogadhatatlan kockázatok eredményez a környezetre és az emberi egészségre nézve, hiszen a veszélyes anyagnak való kitettség ezen idő alatt továbbra is fennáll;

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

⁽¹⁶⁾ Lásd többek közt: Hong, M., Ping, Z., Jian, X., „Testicular toxicity and mechanisms of chlorotoluron compounds in the mouse”, Toxicology Mechanisms and Methods 2007; 17(8):483-8.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.).

2021. október 6., szerda

- Q. mivel 2018. szeptember 13-i állásfoglalásában a Parlament felszólította a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az eljárás időtartamára vonatkozó jóváhagyási időszaknak a rendelet 17. cikke szerinti eljárási meghosszabbodására ne kerüljön sor azokban az esetekben, ha mutagén, rákkeltő, reprodukciót károsító (és ezért az 1A vagy 1B kategóriába tartozó), hormonháztartást zavaró, illetve emberi vagy állati egészséget károsító aktív hatóanyagokról van szó, amilyen például a jelenlegi körülmények között a flumioxazin, a triklópir, a klórtoluron és a dimoxisztribin;
- R. mivel a Parlament 2019. október 10-i és 2020. november 26-i állásfoglalásában már kifogást emelt a klórtoluron jóváhagyási időszakának korábbi meghosszabbításai ellen;
- S. mivel a Bizottság a klórtoluron jóváhagyási időszakának meghosszabbításával szembeni korábbi kifogásokra adott válaszában ⁽¹⁸⁾ csak „az (EU) 2018/605 bizottsági rendelet ⁽¹⁹⁾ elfogadását megelőzően elvégzett hatásvizsgálatot alátámasztó tanulmányra” hivatkozik, amelyben „a klórtoluront nem azonosították potenciális endokrin károsító anyagnak”, azonban nem ismeri el, hogy e tanulmány nem vezetett a klórtoluronnak a helyettesítésre jelölt anyagok jegyzékéből való törléséhez;
- T. mivel az (EU) 2017/2100 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽²⁰⁾ és az (EU) 2018/605 rendelet elfogadását követően a Bizottság megbízta az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot (EFSA) és az Európai Vegyianyag-ügynökséget (ECHA), hogy dolgozzanak ki harmonizált iránymutatásokat annak biztosítása érdekében, hogy az Unió által elfogadott, endokrin károsító anyagokra vonatkozó kritériumokat következetesen alkalmazzák az Unióban a biocidok és növényvédők szerek értékelésére; mivel ezt az iránymutatást ⁽²¹⁾, amely új OECD-vizsgálatokat tartalmaz, 2018 júniusában tették közzé, de nem használták fel a klórtoluron endokrin károsító tulajdonságainak értékelésére;
- U. mivel ezért a klórtoluront nem értékelték megfelelően ahhoz, hogy az a továbbiakban ne minősüljön endokrin károsító anyagnak;
- V. mivel az EFSA még nem értékelte a klórtoluronnal kapcsolatos hosszabbítási kérelmet értékelő jelentés tervezetét;
- W. mivel több hatóanyag, köztük a klórtoluron engedélyének az (EU) 2020/1511 végrehajtási rendelet szerinti korábbi, 2020. évi meghosszabbítását követően a szóban forgó végrehajtási rendelet által lefedett 27 hatóanyagból csak egyet nem újíttak meg, míg az (EU) 2021/1449 végrehajtási rendelet értelmében 39 anyag jóváhagyási időszakát ismét meghosszabbítják, sok esetben immár harmadik vagy negyedik alkalommal;

⁽¹⁸⁾ Az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a béta-ciflutrin, a bifenox, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflubenzuron, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a pikloram, a proszulfokarb, a piriproxifen, a tiofanát-metil, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági végrehajtási rendelet tervezetéről szóló európai parlamenti nem jogalkotási állásfoglalás Bizottság általi nyomon követése, SP(2019)669, [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2019/2826\(RSP\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2019/2826(RSP)&l=en)

Az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az amidoszulfuron, a bifenox, a klórtoluron, a klofentezin, a klomazon, a cipermetrin, a daminozid, a deltametrin, a dikamba, a difenokonazol, a diflufenikan, a fenoxaprop-P, a fenpropidin, a fludioxonil, a flufenacet, a fosztiazát, az indoxakarb, a lenacil, az MCPA, az MCPB, a nikoszulfuron, a paraffinolajok, a pikloram, a proszulfokarb, a kén, a trifluszulfuron és a tritoszulfuron hatóanyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. október 16-i (EU) 2020/1511 bizottsági végrehajtási rendeletről szóló európai parlamenti nem jogalkotási állásfoglalás Bizottság általi nyomon követése, SP(2021)129, [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2853\(RSP\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2853(RSP)&l=en)

⁽¹⁹⁾ A Bizottság (EU) 2018/605 rendelete (2018. április 19.) az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumok megállapítása tekintetében történő módosításáról (HL L 101., 2018.4.20., 33. o.)

⁽²⁰⁾ A Bizottság (EU) 2017/2100 felhatalmazáson alapuló rendelete (2017. szeptember 4.) az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumoknak az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő megállapításáról (HL L 301., 2017.11.17., 1. o.)

⁽²¹⁾ EFSA és ECHA Útmutató az endokrin károsító anyagok azonosításához az 528/2012/EU és az 1107/2009/EK rendelettel összefüggésben, EFSA Journal 2018, 16(6):5311, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5311>

2021. október 6., szerda

- X. mivel a difenokonazol önmagában, valamint különböző azokkal, például penkonazzal kombinálva történő használata gyaníthatóan triazol-rezisztenciát okoz az *Aspergillus fumigatus* gombatorzsben⁽²²⁾;
- Y. mivel az *Aspergillus fumigatus* triazol-rezisztenciája egyre komolyabb közegészségügyi problémát jelent⁽²³⁾; mivel számos tanulmány adatai⁽²⁴⁾ határozottan arra utalnak, hogy klinikai környezetben a mezőgazdaságban használt azolok felelősek az orvosi kezelés sikertelenségéért az azollal korábban nem kezelt betegeknek;
- Z. mivel a Covid19-cel kapcsolatos egészségügyi problémák miatt intenzív ellátásban részesülő betegek egynegyedéről megállapították, hogy *Aspergillus fumigatus* gombatorzssal fertőzöttek, és e betegek 15 %-át az *Aspergillus fumigatus* rezisztens változatával diagnosztizálják; mivel ezek a betegek szinte kezelhetetlenek, és túlélési arányuk mindössze 20 %-ra becsülhető⁽²⁵⁾;
- AA. mivel a gombás fertőzések elleni gyógyszerekkel szembeni rezisztenciát okozó anyagok jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása egészségügyi szempontból elfogadhatatlan;
1. úgy véli, hogy az (EU) 2021/1449 végrehajtási rendelet túllépi az 1107/2009/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;
2. úgy véli, hogy az (EU) 2021/1449 végrehajtási rendelet nem felel meg az uniós jognak, mivel nem tartja tiszteletben az elővigyázatosság elvét;
3. határozottan elítéli az újbóli engedélyezés folyamatában és az endokrin károsító anyagok azonosításában tapasztalható komoly késedelmeket;
4. úgy véli, hogy a klórtoluron és a difenokonazol jóváhagyási időtartamát meghosszabbító határozat nincs összhangban az 1107/2009/EK rendeletben meghatározott biztonsági kritériumokkal, és azt nem alapozzák meg sem az adott anyagok használatának biztonságosságát alátámasztó bizonyítékok, sem pedig az Unióban élelmiszer-termelési célra történő felhasználásuk iránti bizonyított és sürgős igény;
5. felhívja a Bizottságot, hogy helyezze hatályon kívül az (EU) 2021/1449 végrehajtási rendeletet, és nyújtson be a bizottságnak új tervezetet, amely figyelembe veszi valamennyi érintett anyag, különösen a klórtoluron és a difenokonazol káros tulajdonságaira vonatkozó tudományos bizonyítékokat;
6. felhívja a Bizottságot, hogy csak olyan anyagokra vonatkozóan nyújtson be a jóváhagyási időtartam meghosszabbítására irányuló végrehajtásirendelet-tervezeteket, amelyekkel kapcsolatban a Bizottság a tudomány jelenlegi állása szerint várhatóan nem fog javaslatot tenni az érintett hatóanyag jóváhagyásának meg nem hosszabbítására;
7. felhívja a Bizottságot, hogy vonja vissza az anyagokra vonatkozó jóváhagyásokat, amennyiben bizonyíték vagy észszerű kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy azok nem felelnek meg az 1107/2009/EK rendeletben meghatározott biztonsági kritériumoknak;
8. felhívja a tagállamokat, hogy időben biztosítsák az olyan hatóanyagok jóváhagyásának megfelelő újraértékelését, amelyek tekintetében bejelentő tagállamként járnak el, továbbá a lehető legrövidebb időn belül gondoskodjanak a fennálló késedelmek hatékony megszüntetéséről;
9. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

⁽²²⁾ Verweij, P.E., Lucas, J.A., Arendrup, M.C., Bowyer, P., Brinkmann, A.J.F., Denning, D.W., Dyer, P.S., Fisher, M.C., Geenen, P.L., Gisi, U., Hermann, D., Hoogendijk, A., Kiers, E., Lagrou, K., Melchers, W.J.G., Rhodes, J., Rietveld, A.G., Schoustra, S.E., Stenzel, K., Zwaan, B. J., és Fraaije, B.A., „The one health problem of azole resistance in *Aspergillus fumigatus*: current insights and future research agenda”, *Fungal Biology Reviews*, Volume 34, Issue 4, 2020, 202–214. o., <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1749461320300415>

⁽²³⁾ https://www.researchgate.net/publication/349087541_Prevalence_of_Azole-Resistant_Aspgillus_fumigatus_is_Highly_Associated_with_Azole_Fungicide_Residues_in_the_Fields

⁽²⁴⁾ Cao, D., Wang, F., Yu, S., Dong, S., Wu, R., Cui, N., Ren, J., Xu, T., Wang, S., Wang, M., Fang, H. és Yu, Y., „Prevalence of Azole-Resistant *Aspergillus fumigatus* is Highly Associated with Azole Fungicide Residues in the Fields”, *Environmental Science & Technology*, 2021, 55(5), 3041–3049, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5461301/>

⁽²⁵⁾ <https://huisarts.bsl.nl/levensbedreigende-schimmel-ontdekt-bij-kwart-coronapatienten-op-ic/>

2021. október 6., szerda

P9_TA(2021)0410

Az EU és az Egyesült Államok közötti kapcsolatok jövője

Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása az EU és az USA közötti kapcsolatok jövőjéről (2021/2038(INI))

(2022/C 132/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak a globális változásra irányuló új EU–USA programról szóló, 2020. december 2-i közös közleményére (JOIN(2020)0022),
- tekintettel a jogalkotók transzatlanti párbeszéde EU és USA közötti kapcsolatokról szóló, 2020. augusztus 24-i közös nyilatkozatára,
- tekintettel a Tanács EU–USA kapcsolatokról szóló, 2020. december 7-i következtetéseire,
- tekintettel az Egyesült Államok külügyminiszterének, Antony Blinkennek az Egyesült Államok Szenátusának Külügyi Bizottsága előtti, 2021. január 19-i beszámolójára,
- tekintettel az Európai Tanács tagjainak a biztonságról és a védelemről szóló, 2021. február 26-i nyilatkozatára,
- tekintettel von der Leyen elnök és Blinken amerikai külügyminiszter 2021. március 24-i közös sajtónyilatkozatára,
- tekintettel az Amerikai Egyesült Államok külügyminiszterének és az Európai Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2021. március 24-i együttes nyilatkozatára,
- tekintettel az Egyesült Államok külügyminisztériumának „Az USA Nyugat-Balkán iránti elkötelezettsége” című, 2021. április 26-i nyilatkozatára,
- tekintettel az EU globális kül- és biztonságpolitikai stratégiájáról szóló, „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa” című, 2016. november 14-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az EU–NATO együttműködésről szóló, 2016. július 8-án az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és a NATO főtitkára által Varsóban aláírt közös nyilatkozatra,
- tekintettel a Külügyi Bizottság, a Biztonság- és Védelempolitikai Albizottság és a NATO Parlamenti Közgyűlésével fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttség 2021. március 15-i együttes ülésén a NATO főtitkárával folytatott eszmecsereére,
- tekintettel az alelnök/főképviselő részvételére a NATO védelmi minisztereinek 2021. február 17–18-i ülésén, valamint a NATO külügyminisztereinek 2021. március 23–24-i ülésén,
- tekintettel az Észak-atlanti Tanács 2021. június 14-i brüsszeli ülésén részt vevő állam- és kormányfők által kiadott nyilatkozatra,
- tekintettel az EU–USA csúcstalálkozó „A megújított transzatlanti partnerség felé” című, 2021. június 15-i nyilatkozatára,

2021. október 6., szerda

- tekintettel az EU és a NATO közötti kapcsolatokról szóló, 2018. június 13-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a transzatlanti kapcsolatokról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az amerikai választásokat követően a transzatlanti kapcsolatokról szóló, 2009. március 26-i állásfoglalására ⁽²⁾, az EU-nak egy szélesebb transzatlanti partnerség előmozdításában betöltött szerepéről szóló, 2013. június 13-i állásfoglalására ⁽³⁾ és az EU és az USA közötti kapcsolatok állásáról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról – a 2020. évi éves jelentésről szóló, 2021. január 20-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a közös biztonság- és védelempolitika végrehajtásáról – a 2020. évi éves jelentésről szóló, 2021. január 20-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel a Parlament 2021. május 20-i állásfoglalására az Európai Bíróság 2020. július 16-i ítéletéről ⁽⁷⁾ – Adatvédelmi biztos kontra Facebook Ireland Limited és Maximillian Schrems („Schrems II”) – C-311/18. sz. ügy,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0250/2021),
- A. mivel a transzatlanti partnerség 75 éve kiáll a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság, a kereskedelmi és gazdasági együttműködés, valamint a biztonság mellett; mivel az Egyesült Államok továbbra is az EU legközelebbi és legfontosabb stratégiai partnere; mivel ez a partnerség erős politikai, kulturális, gazdasági és történelmi kapcsolatokon, valamint közös értékeken, például a szabadságon, a demokrácián, az emberi jogokon és a jogállamiságon alapul, és nagy lehetőségeket rejt magában a párbeszédben, az együttműködésben és a megvalósításban a közös érdekű vagy a szakpolitikai spektrumot érintő kérdésekben, célkitűzésekben és prioritásokban;
- B. mivel az EU és az USA közös értékek mentén gondolkodnak, és alapvető közös érdekük egy olyan, szabályokon alapuló nemzetközi környezet kialakítása, amely erősíti a multilateralizmust és a demokratikus értékeket, védi az emberi jogokat, támogatja a nemzetközi jogot, előmozdítja a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, és világszerte előmozdítja a békés konfliktusrendezést és a fenntartható fejlődést;
- C. mivel Joe Bidennek az Egyesült Államok elnökévé és Kamala Harrisnak az Egyesült Államok alelnökké történő megválasztása új lehetőségeket teremtett ezen alapvető transzatlanti partnerség további folytatására és fellendítésére, a hosszú múltra visszatekintő együttműködés valamennyi szintjén a munka és az innováció újraindítására, valamint az olyan többoldalú kérdésekben való jobb együttműködésre, mint az éghajlatváltozás, a digitális és zöld átmenet, a demokrácia és a nemzetközi biztonság; mivel mind az EU-nak, mind az USA-nak ki kell használnia ezt a megújult lehetőséget a szoros párbeszédre és együttműködésre, hogy teljesítsék azon nemzetközi szervezetekkel szembeni állandó kötelezettségeiket, amelyeknek mindketten tagjai, valamint hogy nagyobb koordinációt és tehermegosztást biztosítsanak a jövőben a geopolitikai kérdések széles körében; mivel az Egyesült Államokkal való együttműködés az EU állandó célkitűzése, függetlenül a hivatalban lévő kormánytól;
- D. mivel a Biden-adminisztráció kinyilvánította azon szándékát, hogy megerősítse a kapcsolatokat az EU-val és más demokratikus szövetségesekkel; mivel Biden elnök első tengerentúli látogatása Európában volt, amelynek során részt vett a NATO-csúcstalálkozón és az EU–US csúcstalálkozón Brüsszelben 2021. június 14–15-én; mivel ez megerősíti az USA határozott elkötelezettségét az Európai Unióval és tagállamaival fenntartott kapcsolatainak megerősítése, valamint a közös biztonság és védelem jövője iránt az Észak-atlanti Szövetségen belül és az Európai Unióval; mivel Biden elnök javaslatot tett egy, a demokráciának szentelt csúcstalálkozó megrendezésére, amelynek célja az EU-val és más demokráciákkal közös kötelezettségvállalások megtétele demokráciáink megerősítése és a demokratikus államok közötti megerősített együttműködés előmozdítása terén, valamint az önkényuralmi rendszerek és az emberi jogok megsértése elleni küzdelem a világ minden részén;

⁽¹⁾ HL C 28., 2020.1.27., 49. o.⁽²⁾ HL C 117. E, 2010.5.6., 198. o.⁽³⁾ HL C 65., 2016.2.19., 120. o.⁽⁴⁾ HL C 433., 2019.12.23., 89. o.⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0012.⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0013.⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0256.

2021. október 6., szerda

- E. mivel közös célkitűzéseken alapuló folyamatos, konstruktív és kiegyensúlyozott párbeszédre van szükség egy erős és ambiciózus transzatlanti menetrend kialakításához és minden olyan terület kezeléséhez, ahol transzatlanti különbségek vannak, mélyebb együttműködés révén, többek között olyan területeken, mint a Kínával és Oroszországgal fennálló kapcsolatok, a védelmi kötelezettségvállalások és képességek, a közel-keleti konfliktusok és egyéb biztonsági és stabilitási kérdések, valamint ahol lehetséges a közös megközelítések meghatározásához; mivel egyértelmű, hogy a transzatlanti szövetséget nem lehet magától értetődőnek venni, annak dinamizmusát újra kell éleszteni és azt folyamatosan meg kell erősíteni;
- F. mivel a transzatlanti együttműködés folytatása és elmélyítése során az EU-nak vezető partnerségre kell törekednie az Egyesült Államokkal, a közös érdekek érvényesítésére összpontosítva; mivel az EU-nak a védelmi és gazdasági kapcsolatok terén is elő kell mozdítania stratégiai autonómiáját saját legitim diplomáciai, biztonsági és gazdasági érdekeinek érvényesítése érdekében, egyúttal megerősítve a transzatlanti kapcsolatot és növelve az EU és az USA együttes befolyását a világ színterén, de azzal a céllal is, hogy fokozza azon képességét, hogy nagyobb felelősséget vállaljon a legfontosabb globális és regionális kihívások kezelésében, valamint hogy szükség esetén önállóan döntsön és fellépjen a kényes területek, valamint a biztonság és a védelem területén;
- G. mivel az EU és az USA között áll fenn a legnagyobb volumenű kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolat, és gazdasági kapcsolataik integrációja a legerősebb a világon;
- H. mivel mind az EU-nak, mind az USA-nak számos új közös kihívással kell szembenéznie, mint például az önkényuralmi rendszerek rosszindulatú befolyása, amelyek aláássák a multilaterális intézményeket, a világiárvány társadalmi-gazdasági hatása, a globális egészségügy előmozdítása, az éghajlatváltozás és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló intézkedések előmozdításának szükségessége, az önkényuralmi rendszerek globális hullámának visszaszorítása, a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség megvalósítása, a városi és a vidéki területek közötti növekvő megosztottság kezelése, a digitális és zöld átállás folytatása a fenntartható modernizáció eszközeként, a technológia fejlődése, például a mesterséges intelligencia és a kiberbiztonság, az adókerülés, valamint a gazdaság digitalizációjából eredő szélesebb körű kihívások;
- I. mivel a transzatlanti kapcsolatok új lendülete kedvező politikai környezetet teremtene mind a közös kihívások konstruktív kezeléséhez, mind pedig azon kérdések kezeléséhez, ahol álláspontjaink eltérnek;
- J. mivel a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) 2020 decemberében új uniós kiberbiztonsági stratégiát terjesztett elő, amelynek célja, hogy „az EU fokozza vezető szerepét a kibertérre vonatkozó nemzetközi normák és szabványok terén, és erősítse az együttműködést a nemzetközi partnerekkel egy, a jogállamiságon, az emberi jogokon, az alapvető szabadságokon és a demokratikus értékeken alapuló globális, nyitott, stabil és biztonságos kibertér előmozdítása érdekében”⁽⁸⁾;
- K. mivel az Egyesült Államokban mindkét politikai oldal határozottan támogatja a demokratikus szövetségesekkel való együttműködést annak érdekében, hogy növeljék a transzatlanti közösség rezilienciáját az önkényuralmi rendszerek okozta hibrid fenyegetésekkel szemben;
- L. mivel a szabályokon alapuló nemzetközi rendet és a demokratikus értékeket kérdőjelezi meg az ellentmondást nem tűrő tekintélyelvűség erősödése és a demokrácia hanyatlása a harmadik országokban, valamint az antidemokratikus populista és szélsőjobboldali mozgalmak felemelkedése az EU-ban és az Egyesült Államokban;
- M. mivel az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése a stratégiai környezet további széttagozódásához vezethet nemcsak az EU–USA kapcsolatok tekintetében, hanem az ENSZ Biztonsági Tanácsában, a G7- és G20-csoportok, valamint más multilaterális formációkban is;
- N. mivel Latin-Amerika olyan régió, amely számos kulcsfontosságú értékben, érdeken osztozik az EU-val és az USA-val, amelyekhez történelmi kapcsolatok, valamint gazdasági és emberi kapcsolatok fűzik;
1. üdvözlöi a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által 2020 decemberében előterjesztett, a globális változásra irányuló EU–USA programra vonatkozó új javaslatnak mint a megújított és megerősített transzatlanti partnerség tervezetének elfogadását;

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_20_2391

2021. október 6., szerda

2. újlag megerősíti, hogy támogatja az EU és az USA közötti erős transzatlanti együttműködést, partnerséget és barátságot, amely az elmúlt 70 évben hozzájárult Európa fejlődéséhez, jólétéhez és sikeres integrációjához, és a második világháború vége óta ez képezi stabilitásának és biztonságának alapját; hangsúlyozza, hogy az EU és az USA közötti kapcsolat közös értékeken alapul; emlékeztet arra, hogy az USA és az EU politikai rendszere egyaránt demokratikus elveken, jogállamiságon és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásán alapul; meggyőződése, hogy a transzatlanti együttműködés révén járulhatunk hozzá a legjobban a meglévő globális és regionális kihívások békés, fenntartható és konstruktív megoldásához, többek között a gazdaság fenntartható és környezetbarát újjáépítésére összpontosítva, beleértve a szén-dioxid-semlegesség 2050-ig történő elérését, valamint a regionális, társadalmi, faji és nemi alapú igazságtalanság leküzdését; kitart amellett, hogy a megújított transzatlanti partnerségnek a partnerek egyenlőségén kell alapulnia; emellett hangsúlyozza, hogy az EU stratégiai autonómiáját nem lehet megvalósítani az uniós kül- és védelempolitikai prioritások és elvek végrehajtásának minőségi javítása nélkül, valamint anélkül, hogy az EU szükség esetén képes legyen az önálló fellépésre jogos érdekeinek érvényesítése érdekében, ideértve az Unió legközelebbi szövetségeseivel, például az Egyesült Államokkal való ambiciózus partnerséget és együttműködést;

3. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét (alelnök/főképviselő), hogy erősítsék meg, hogy a stratégiai transzatlanti kapcsolat továbbra is fontos szerepet játszik a multilaterális, szabályokon alapuló nemzetközi rend újjáépítésében és újraélesztésében, amelynek középpontjában az ENSZ rendszere és a nemzetközi jog áll, a demokrácia és a demokratikus értékek globális megerősítésében és az emberi jogok előmozdításában, az önkényuralmi rendszerek rosszindulatú befolyásának és dezinformációjának kezelésében, valamint a digitális és technológiai jövő szabályainak a közös értékek, a fenntartható gazdasági fejlődés, valamint az inkluzív gazdasági növekedés és munkahelyek világszerte történő meghatározásában, az Oroszországgal és Kínával szembeni összehangolt álláspontban, valamint a globális infrastrukturális kezdeményezésekbe való közös befektetési ajánlatban, az EU konnektivitási stratégiájával összhangban; hangsúlyozza az uniós konnektivitási stratégia fontosságát, és szorgalmazza, hogy az Unió és az Egyesült Államok erősítsék meg együttműködésüket a konnektivitás központi jelentőségű területén; támogatja az energiatartalom elkerülésére irányuló transzatlanti erőfeszítéseket az energiadiverzifikáció és tágabb értelemben a konnektivitás valamennyi lehetséges mechanizmuson keresztül történő előmozdítása révén, amint azt a G7-ek „Közös cselekvési programunk a jobb újjáépítés érdekében” című közleménye is tükrözi;

4. tudomásul veszi és támogatja a demokrácia világszerte történő támogatására vonatkozó új transzatlanti elhatározást is, különösen a tömegtájékoztató szabadságának védelme, a civil társadalom támogatása, valamint az újságírók védelme révén; üdvözlí az Egyesült Államok egyértelmű elkötelezettségét a transzatlanti kapcsolatok megerősítése és kibővítése mellett azáltal, hogy az amerikai elnök úgy döntött, hogy első tengerentúli útja során Európába utazik, és részt vesz a 2021 júniusi EU–USA csúcstalálkozón; támogatja a csúcstalálkozó operatív következtetéseit, amelyeket az EU–USA csúcstalálkozó „A megújított transzatlanti partnerség felé” című, 2021. június 15-én kiadott nyilatkozata részletez, és amely tanúsítja, hogy mindkét fél határozottan elkötelezte magát a szinergiák folytatása és a transzatlanti párbeszéd és együttműködés elmélyítése mellett; kiemeli különösen a humanitárius szükségletek kezelésére és a nemzetközi humanitárius jog mellett kiállásra, valamint a humanitárius fellépések erőforrás-bázisának bővítésére irányuló transzatlanti elhatározást; tudomásul veszi és támogatja azt a szándékot is, hogy fokozzák a transzatlanti együttműködést a szankciók alkalmazásával kapcsolatban a közös külpolitikai és biztonsági célkitűzések megvalósítása érdekében;

5. egy olyan új transzatlanti menetrendre szólít fel, amely a közös érdekeket követi és a kollektív erőre épít, és előmozdítja a többoldalú együttműködést egy méltányosabb és egészségesebb világ érdekében, az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, valamint a konfliktusok – köztük a regionális konfliktusok – békés és fenntartható megoldását, a nemzetközi jog, a fegyverzet-ellenőrzés, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozása és a leszerelés elvei alapján; hangsúlyozza, hogy ennek a menetrendnek közös stratégiai céljainak kell a középpontba helyeznie, mint például a gyógyszerellátási láncunk megerősítése és a WHO reformja, az oltóanyagokhoz való megfelelő hozzáférés biztosítása a kiszolgáltatott országok számára, a külső energiatartalékoktól való függőségünk csökkentése, a fejlett technológiákba való beruházás növelése, az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, az ökológiai átalakulás előmozdítása, valamint az egymás közötti, illetve a releváns harmadik országokkal való együttműködés, melynek középpontjában az EU keleti és déli szomszédságának, a Nyugat-Balkánnak és az afrikai kontinensnek a biztonsága és stabilitása áll;

6. hangsúlyozza, hogy el kell mélyíteni a jogalkotási együttműködést, illetve erősebb struktúrákat kell létrehozni a jogalkotási együttműködéshez és egy inkluzív transzatlanti párbeszédhez, amely mind az EU, mind az USA jogalkotási ágain, például a transzatlanti jogalkotói közgyűlésen alapul; megjegyzi, hogy a transzatlanti jogalkotói párbeszédhez hasonló struktúrák ismertségének növelése, valamint a Parlament Külügyi Bizottságának egyesült államokbeli partnereivel tartott találkozók és látogatások rendszeresebbé tétele – például az érintett bizottságok rögzített évenkénti látogatásai alkalmából – helyreállítaná a transzatlanti együttműködés iránti bizalmat, illetve annak folyamatosságát és hatékonyságát; sürgeti az Egyesült Államok Kongresszusát, hogy fokozza a transzatlanti jogalkotói párbeszédet azáltal, hogy az Egyesült Államok és az Európai Unió közötti kapcsolatok előmozdításának szentelt, állandó tagsággal rendelkező hivatalos szervként, valamint az Európai Parlament Egyesült Államok Kongresszusával fenntartott kapcsolatokért felelős parlamentközi küldöttségének természetes partnereként engedélyezi azt; üdvözlí az európai uniós frakció újraindítását

2021. október 6., szerda

az Egyesült Államok Kongresszusában, és hangsúlyozza a transzatlanti jogalkotói párbeszéd tevékenységeivel való szoros együttműködés és társulás fontosságát; megerősíti, hogy a transzatlanti jogalkotói párbeszéd irányítóbizottsága fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy – a parlamenti felügyelet megerősítése céljából – a jogalkotási erőfeszítésekkel kapcsolatos transzatlanti együttműködést érintő valamennyi tevékenység össze legyen hangolva az Európai Parlamentben;

7. üdvözlí a civil társadalom szintjén folytatott, sokoldalú transzatlanti párbeszédet, és felhívja az EU-t és az USA-t, hogy értékeljék jobban ezt a párbeszédet, és valamennyi társadalmi és gazdasági szereplőt vonják be a transzatlanti kapcsolatok jövőjéről szóló vitába; úgy véli, hogy ennek érdekében ki lehetne alakítani a civil társadalommal való rendszeres transzatlanti párbeszédet; hangsúlyozza, hogy az EU és az USA polgárai közötti személyes kapcsolatok hozzájárulnak a transzatlanti partnerek közötti közös értékek, bizalom és kölcsönös megértés kialakításához; ezért felszólít a mobilitási és csereprogramok, például az Erasmus+ előmozdítására és megkönnyítésére irányuló támogatás növelésére, valamint a Kongresszus és az Európai Parlament közötti szakmai gyakorlatok cseréjére; hangsúlyozza a személyközi kapcsolatok erősítésének fontosságát a tudomány, a kutatás és az oktatás területén;

8. felszólít az Európai Parlament képviselői, a kongresszusi képviselők, az uniós tagállamok nemzeti parlamentjeinek tagjai és az 50 egyesült államokbeli szövetségi állam különböző állami törvényhozói közötti parlamentközi együttműködés megerősítésére különböző tematikus területeken, amelyek lehetővé tehetik a bevált gyakorlatok cseréjét, beleértve a szubnacionális párbeszédet, például az „Under2 Coalition”-t, valamint a fokozott koordinációt a globális és a közös hazai kihívásokkal kapcsolatban is, mint például a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek kezelése, az emberi jogok és a demokratikus normák védelme a növekvő – belső és külső – antidemokratikus fenyegetésekkel szemben, a nemzetközi jog védelme és a jogilag kötelező erejű megállapodások védelme, a közös stratégiai érdekek előmozdítása, az egyetemes egészségügyi ellátás, az emberközpontú mesterséges intelligencia valamennyi formájának jogszabályi közelítése, az USA és az uniós vállalatok közötti együttműködés támogatása, az innováció és más élvonalbeli technológiák, mint például az 5G és a 6G, valamint a biotechnológiák, a kutatás, a fejlesztés és az innováció, a technológiai vállalatok adóztatása, az online platformok felelőssége és elszámoltathatósága, többek között az annak biztosításához szükséges felügyelet biztosítása révén, hogy az online platformok politikái összhangban legyenek az alapvető demokratikus értékekkel, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, többek között biztonsági fenyegetésként, valamint a klímasemlegességre való méltányos áttérés célkitűzése, a szabad és független médiakörnyezet védelme és demokratikus választásaink külföldi beavatkozással szembeni védelme; ismételten hangsúlyozza az EU és az USA közötti úrpolitikai együttműködés és az EU–USA úrpárbeszéd fontosságát; üdvözlí azt a bejelentett kötelezettségvállalást, hogy a Galileo–GPS-megállapodásra építve megerősítik az űrral kapcsolatos transzatlanti együttműködést; úgy véli, hogy az EU és az USA világuűrral kapcsolatos együttműködése hozzájárulhat az űrbiztonsági szabványok és a bevált gyakorlatok előmozdításához az egész nemzetközi közösségben;

9. sürgeti az EU-t és az USA-t, hogy az OECD munkájára építve működjenek együtt a globális adóügyi kihívások – például a nemzetközi társaságiadó-rendszer reformja – terén annak kiküszöbölése érdekében, hogy a gazdasági szereplők adóalap-eróziós és nyereségátcsoportosítási stratégiák alkalmazásával elkerülhessék a társasági adó megfizetését; e tekintetben támogatja az OECD/G20 adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással foglalkozó inkluzív keretének munkáját; hangsúlyozza, hogy a reformtörekvéseknek ki kell terjedniük az adóparadicsomok felszámolására is; kiemeli, hogy ezek az intézkedések a gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését is szolgálhatják; megerősíti az EU elkötelezettségét a digitális gazdaságnak a globális változásra irányuló új EU–USA programban is szorgalmazott méltányos adóztatása iránt;

10. hangsúlyozza az EU és az USA közötti vízumkölcsönösség fontosságát, és arra ösztönzi mindkét felet, hogy aktív diplomáciai szerepvállalással találjanak kölcsönösen elfogadható megoldást, amely valamennyi uniós tagállam számára vízummentes rendszert tenne lehetővé; üdvözlí, hogy Lengyelországot felvették az USA vízummentességi programjába, és hogy megerősítették, hogy Horvátország is megfelel a felvételhez szükséges valamennyi követelménynek; felhívja az Egyesült Államokat, hogy gyorsítsa fel Bulgária, Ciprus és Románia vízummentességi programhoz való csatlakozásának folyamatát;

A multilateralizmus helyreállítása

11. üdvözlí, hogy az USA ismét elkötelezte magát a szabályokon alapuló multilateralizmus és a partnereivel kialakított szövetségek mellett, és hangsúlyozza, hogy ez az elkötelezettség jelentős lehetőséget kínál az USA-val való újbóli együttműködésre a transzatlanti kapcsolatok helyreállításában, újjáépítésében és kibővítésében – olyan területeket is beleértve, mint a multilateralizmus és az emberi jogok –, valamint a globális szabályokon alapuló rend közös demokratikus értékeink szellemében, egyenlő feleként történő megerősítésében; hangsúlyozza az Egyesült Államokkal és más hasonló gondolkodású államokkal való szoros együttműködés fontosságát a multilaterális szervezetek korszerűsítése terén annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a célnak, és javítsák a globális béke és biztonság, az alapvető jogok, az egyetemes értékek és a nemzetközi jog előmozdítását; hangsúlyozza továbbá, hogy a déli fejlődő országokat is be kell vonni ezekbe az erőfeszítésekbe; hangsúlyozza az ENSZ rendszerén, ügynökségein, szervezetein és misszióin belüli szoros együttműködés és koordináció szükségességét, többek között a vezető pozíciók betöltése tekintetében;

2021. október 6., szerda

12. újlag megerősíti a nemzetközi együttműködés iránti elkötelezettségét az ENSZ keretei között, amely a globális kihívásokra adott többoldalú megoldások, valamint a nemzetközi közösség egészét átfogó szakpolitikai tájékoztatás, szakpolitikai párbeszéd és konszenzusépítés nélkülözhetetlen fóruma;

13. szorgalmazza a forradalmi technológiákon alapuló élvonalbeli projektek EU és az USA általi közös finanszírozását, a kutatás-fejlesztés területén megvalósított közös beruházások növelését, a természettudományok, több személyek közötti felsőoktatási csereprogramot a műszaki tudományok és a matematika területén, valamint az induló technológiai vállalkozások és a kkv-k fokozott közös támogatását;

14. üdvözli a Biden-kormányt a Párizsi Megállapodáshoz való visszatérésre, valamint éghajlatváltozással foglalkozó különmegbízott (John Kerry) kinevezésére vonatkozó döntését; üdvözli az EU–USA magas szintű éghajlat-politikai munkacsoport létrehozására vonatkozó bejelentést; sürgeti az EU-t és az USA-t, hogy terjesszenek elő konkrét javaslatokat az éghajlatváltozás kezelésére és a kereskedelem környezetbaráttá tételére, valamint mozdítsák elő a zöld technológia – többek között a hidrogén, a fenntartható finanszírozás és a biológiai sokféleség – működőképessé tételét;

15. hangsúlyozza az oktatás, a tudomány, az ifjúság és a kulturális sokszínűség, valamint a párbeszéd támogatása terén felmerülő transznacionális kihívásokkal kapcsolatos globális együttműködés fontosságát; felhívja az Egyesült Államokat, hogy csatlakozzon újra az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetéhez (UNESCO);

16. üdvözli az USA döntését, hogy újra csatlakozik az Egészségügyi Világszervezethez; transzatlanti vezető szerepre szólít fel az egészségügyi diplomáciában a Covid19 globális szintű megállítására és a lehetséges jövőbeli egészségügyi válságokra vonatkozó megközelítés összehangolása, valamint a globális egészségügyi biztonság megerősítése érdekében, különösen az Egészségügyi Világszervezet reformja és a Covid19-oltóanyagokhoz, tesztekhez és kezelésekhez való méltányos globális hozzáférés és elosztás biztosítására irányuló közös transzatlanti erőfeszítés révén, különösen az alacsonyabb jövedelmű országokban; kitart amellett, hogy elő kell mozdítani az együttműködést a jövőbeli világjárványokra való felkészülés jobb eljárásainak kialakítása érdekében, többek között a globális ellátási láncokat kiegészítő, a rugalmasság és az ellenálló képesség biztosítását szolgáló koherens és következetes klinikai és szabályozási megközelítés révén; szorgalmazza a Covid19-világjárvány eredetének és terjedésének és a kezdetekkor annak WHO általi kezelésének pártatlan, független kivizsgálását;

17. hangsúlyozza, hogy megerősített társadalmi oltóanyag-diplomáciára van szükség, amelyben az EU és az USA vezető szerepet játszhat, miután a világjárvány megszüntetésének egyetlen módja a globális átoltottság; üdvözli, hogy az EU és az USA pénzügyi hozzájárulást nyújt a COVAX eszközhoz, és előmozdítja az oltóanyagok globális hozzáférhetőségének javítására irányuló nemzetközi együttműködést az oltóanyagokra vonatkozó szellemi tulajdon-jogi oltalom szabályainak enyhítésére irányuló javaslat kezelése során alkalmazott összehangolt megközelítés révén; e tekintetben sürgeti a transzatlanti partnereket, hogy működjenek együtt annak érdekében, hogy szükség esetén lehetővé váljon az oltóanyagok gyors előállítása és szállítása; ösztönzi az oltóanyagok bevezetésére vonatkozó bevált gyakorlatok USA és EU közötti cseréjét a jobb felkészültség és ellenálló képesség jövőbeli biztosítása érdekében;

18. összehangolt EU–USA megközelítésre szólít fel az ENSZ-en belül, többek között az ENSZ reformjáról annak multilaterális szervezatként való hatékonyságának megerősítése, az intézmény nagyobb átláthatósága és hitelességének növelése érdekében; koordinált erőfeszítésekre szólít fel annak érdekében, hogy az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel foglalkozó 2021. évi ENSZ-csúcstalálkozón (COPS 26) ambiciózus kötelezettségeket vállaljanak; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy vállaljanak vezető szerepet az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményében és más fórumokon, például a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetben és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetben; hangsúlyozza e tekintetben, hogy alapvető fontosságú a tiszta energia, a kutatás, a fejlesztés és az innováció, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és termékek terén folytatott együttműködés, valamint az együttműködés más sürgető kérdésekben, mint például a nonprolifерáció, a konfliktusmegoldás, valamint az erőszakos radikalizálódás és a terrorizmus elleni küzdelem; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az elmúlt három évtizedben Kína megháromszorozta szén-dioxid-kibocsátását, és kibocsátása jelenleg a világ üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 27 %-át teszi ki, ami a Kína által tett egyértelmű kötelezettségvállalások és azok végrehajtása nélkül nagyrészt elégtelenné teszi az üvegházhatású gázok kibocsátásának kezelésére irányuló uniós és egyesült államokbeli erőfeszítéseket;

19. szorgalmazza a nemzetközi tengerjog védelmét, és e tekintetben ismételtlen kéri az Egyesült Államokat, hogy ratifikálja az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményét; felhívja az Egyesült Államokat, hogy az ENSZ soron következő Környezetvédelmi Közgyűlésén csatlakozzon a tengeri hulladékról és a műanyagszennyezésről szóló nemzetközi szerződés elfogadásának ösztönzésére irányuló uniós erőfeszítésekhez; sürgeti az Egyesült Államokat és az EU-t, hogy erősítsék meg a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén világszerte folytatott együttműködésüket;

20. tudomásul veszi a Biden elnök által bejelentett, 2030-ig teljesítendő – a 2005-ös szinthez képest – 50–52 %-os új szén-dioxid-mentesítési célkitűzést; emellett tudomásul veszi, hogy Biden elnök éghajlatváltozással foglalkozó – virtuális – vezetői csúcstalálkozót tartott a főbb gazdaságok éghajlat-politikai erőfeszítéseinek ösztönzése érdekében;

2021. október 6., szerda

21. elismeri, hogy az Egyesült Államokban az elmúlt évtizedekben jelentősen javult a levegőminőség, ami nagyrészt az energiaágazat technológiai fejlődésének és innovációjának tudható be;
22. úgy véli, hogy az EU-nak az Egyesült Államokkal együtt meg kell erősítenie a fenntartható fejlődési célok és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend központi szerepét mint a hatékony többoldalú együttműködés keretét, amely lehetőség szerint Kínát is magában foglalja, feltéve, hogy Kína valóban kötelezettséget vállal arra, hogy nem ellenséges módon folytatja a párbeszédet és az együttműködést, valamint egy olyan menetrenddel, amely megerősíti a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend alapvető struktúráit és célkitűzéseit;
23. felhívja a figyelmet a korlátozó intézkedések, köztük az emberi jogi szankciók alkalmazásának fokozott összehangolására, és sürgeti a Tanácsot egy korrupciós elem elfogadására az EU globális emberi jogi szankciórendszerének részeként; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy amikor lehetséges és hasznos hangolják össze szankciós politikáikat;
24. üdvözli a Biden-adminisztráció azon bejelentett kötelezettségvállalását, hogy ismét együttműködik az ENSZ Emberi Jogi Tanácsával, jelezve az Egyesült Államok azon megújult szándékát, hogy világszerte előmozdítsa az emberi jogokat, remélve az emberi jogok globális érvényesítésére irányuló erőfeszítések megerősítését, valamint az emberi jogok államközpontú koncepcióként történő tekintélyelvű újradefiniálásának megakadályozását; felhívja az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy a hasonlóan gondolkodó szövetségekkel együtt munkálkodjanak az Emberi Jogi Tanács megreformálásán, és különösen határozzanak meg egyértelmű kritériumokat a tagságra vonatkozóan;
25. szorgalmazza az emberi jogok globális előmozdítása és védelme melletti EU–USA elkötelezettség megerősítését, valamint a tekintélyelvűség és az illiberális rezsimek felemelkedése elleni küzdelem megerősítését; ösztönzi az emberi jogi visszaélések kezelésére szolgáló átfogó EU–USA közös eszköztár létrehozását; felhívja az uniós intézményeket, hogy működjenek együtt más demokráciákkal az alapvető emberi jogok és a demokratikus értékek nemzetközi szintű védelme és előmozdítása érdekében, a nemzetközi szervezetekkel, például az Európa Tanáccsal és az EBESZ-szel való megerősített szoros együttműködés révén; úgy véli, hogy a Parlament és a Kongresszus együttműködhetne olyan esetekben, amikor emberijog-védőket és civil társadalmi képviselőket ok nélkül üldözik és börtönözik be, vagy elnyomják fellépésüket;
26. üdvözli, hogy a Biden-kormány feloldotta a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) vezető tisztviselőire vonatkozó amerikai szankciókat; ösztönzi az Egyesült Államokat, hogy csatlakozzon az NBB-t létrehozó Római Statútumhoz, és konstruktívan működjön együtt a Bíróság folyamatban lévő vizsgálataiban és jogi eljárásaiban;
27. megismétli azon felhívását, hogy az Egyesült Államoknak el kellene törölnie a halálbüntetést, és meg kellene reformálnia büntető igazságszolgáltatási rendszerét;
28. sürgeti az EU és az USA közötti párbeszédet és a bevált gyakorlatok cseréjét a faji és nemek közötti egyenlőség előmozdítása terén; felhívja az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy tegyenek határozott lépéseket az etnikai és faji kisebbségeket aránytalan mértékben érő rendőrségi erőszakban tükröződő, rendszerszerű rasszizmus, valamint a legitim békés tüntetések táptalajául szolgáló, mély egyenlőtlenségek kezelése érdekében;
29. úgy véli, hogy az EU és az USA együttesen előmozdíthatják az egyenlőséget és az emberi jogok tiszteletben tartását, és biztosíthatják, hogy ezek megfelelően tükröződjenek és támogatásban részesüljenek a multilaterális fórumok döntéshozatalában; ezért javasolja egy állandó platform kialakítását az EU és az USA közötti párbeszéd számára, hogy konkrét lépések szülessenek a rasszizmus, a gyűlöletbeszéd és a megkülönböztetés – többek között az LMBTIQ-személyekkel szembeni megkülönböztetés – elleni küzdelem érdekében, és e tekintetben szorosabb többoldalú együttműködésre szólít fel a nemzetközi szervezetekkel, például az EBESZ-szel, az ENSZ-szel, az Afrikai Unióval, az Amerikai Államok Szervezetével és az Európa Tanáccsal; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy szervezzenek együtt rasszizmus elleni globális csúcstalálkozót a rasszizmus és a megkülönböztetés elleni globális küzdelem kérdéséről;
30. rendkívül aggódik amiatt, hogy a Texas Legislature elfogadta a Texas Heartbeat törvényt, amely de facto tiltja az abortuszt, ami súlyos támadás a nők szexuális és reprodukív jogai ellen; sajnálja, hogy az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága megosztott határozattal elutasította az e példátlan törvény elfogadásáról való határozathozatalt;
31. kitart amellett, hogy fokozott erőfeszítésekre van szükség a nemek közötti egyenlőség és a nők jogainak – többek között a nemi alapú erőszak, valamint a szexuális és reprodukív egészség és jogok – javítása érdekében;
32. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy erősítsék meg együttműködésüket az USA-val a vallás és a meggyőződés szabadságának világszerte történő előmozdítása terén; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy kölcsönösen védjék meg és őrizzék meg Európa és az USA kulturális és történelmi örökségét az Egyesült Államokban és az EU-ban;

2021. október 6., szerda

33. ösztönzi a Biden-kormányzatot, hogy mielőbb hajtsa végre a guantánamói fogolytábor bezárására vonatkozóan bejelentett terveit; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy közel 20 évvel a létesítmény létrehozása után 40 rabot továbbra is fogva tartanak, köztük öt olyat, akik szabadon bocsátását az Obama-kormány előkészítette; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy ajánlják fel segítségüket a folyamat elősegítéséhez;

34. ösztönzi az Egyesült Államokat, hogy a lakosság nagyobb hányada számára biztosítson tisztességes és nyílt hozzáférést olyan alapvető szolgáltatásokhoz, mint az egészségügyi és a szociális védelmi rendszerek; arra buzdítja az újonnan kinevezett Biden-kormányt, hogy tegyen konkrét lépéseket az amerikai állampolgárok fegyvertartásának szabályozására;

35. hangsúlyozza, hogy a transzatlanti közösségnek számos példátlan közös kihívással kell szembenéznie, amelyek a terrorizmus elleni küzdelemtől a hibrid fenyegetésekig, az éghajlatváltozásig, a félretájékoztatásig, a kibertámadásokig, a kialakulóban lévő és forradalmi technológiáig, a változó globális hatalmi egyensúlyig, valamint az ebből eredő, a szabályokon alapuló nemzetközi rendet érintő kihívásig terjednek;

Megerősített együttműködés a nemzetközi kereskedelem és a beruházások terén

36. hangsúlyozza az Egyesült Államokkal való együttműködés szükségességét – a pozitív lendületre építve – a többoldalú kereskedelmi rendszer megerősítése és a Kereskedelmi Világszervezet reformja érdekében; üdvözlí „A megújított transzatlanti partnerség felé” című, 2021. június 15-i EU–USA csúcstalálkozó eredményét, amely az újjáéledő és konstruktív szerepvállalás jele; üdvözlí a nagy polgári légi járművek együttműködési keretéről szóló egyetértési megállapodást; tudomásul veszi, hogy az EU–USA csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat elismeri, hogy az Egyesült Államok által az EU-ból származó importra alkalmazott vámok az USA 232. szakasza értelmében feszültségekhez vezettek a transzatlanti kapcsolatokban, és üdvözlí az ugyanebben a nyilatkozatban tett azon kifejezett kötelezettségvállalást, hogy az év vége előtt megoldják az acél- és alumíniumtöbblettel kapcsolatos meglévő különbségeket; úgy véli, hogy számos állandó vitaforum – például a Kereskedelmi és Technológiai Tanács és az EU–USA közös technológiai versenypolitikai párbeszéd – létrehozása alapvető fontosságú, mivel még inkább lehetővé teszik a transzatlanti kereskedelmet, és sürgeti a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb hozzon létre hatékony és inkluzív struktúrát az EU részéről a Kereskedelmi és Technológiai Tanács számára; üdvözlí a közös EU–USA munkacsoport létrehozását, amely a Covid-vakcinák gyártásával és ellátási láncával foglalkozik;

37. hangsúlyozza, hogy a Kereskedelmi és Műszaki Tanács a pozitív transzatlanti kereskedelmi menetrend része, amelynek végső célja, hogy demokratikus értékeket és etikát rögzítsen az új technológiákba annak érdekében, hogy átlátható intézményi struktúrává váljon és vezető szerepet töltsön be a globális digitális átalakulásban; üdvözlí e tekintetben, hogy az alakuló ülésre a terveknek megfelelően került sor a feszültségek ellenére, amelyeket nyílt és őszinte módon kell megvitatni; rámutat, hogy gyors eredmények érhetők el, amelyek fokoznák a kétoldalú kereskedelmet, és ezért sürgeti mindkét felet, hogy összpontosítsanak konkrét kézzelfogható eredményekre; üdvözlí e tekintetben a Kereskedelmi és Technológiai Tanács szeptember 29-én Pittsburghben tartott első ülésének eredményeit, amelyen a tíz munkacsoport mindegyike számára konkrét témákat fogadtak el; a kötelezettségvállalások között támogatja az új és kialakulóban lévő technológiák kereskedelme előtt álló új és szükségtelen akadályok elkerülésében, a beruházások átvilágításában és a kettős felhasználású termékek exportjában való együttműködésre, valamint a nem piaci és a kereskedelmet torzító politikákkal és gyakorlatokkal foglalkozó politikák hatékonyságának javítására irányuló kötelezettségvállalásokat; üdvözlí az olyan konkrét témák azonosítását, mint például a nem piacgazdaságok jelentette kihívások kezelése, valamint a globális kereskedelmi kihívásokkal foglalkozó munkacsoportban a munkajogok és a kereskedelemmel kapcsolatos éghajlat-politikák terén folytatott együttműködés; hangsúlyozza a nemzetközi technológiai szabványok meghatározása terén folytatott együttműködés fontosságát; felszólít egy kereskedelemmel és technológiával foglalkozó albizottság létrehozására a transzatlanti jogalkotói párbeszédén belül, amely kiegészíti a Kereskedelmi és Technológiai Tanács végrehajtói részét és demokratikus ellenőrzést gyakorol a Tanács felett; hangsúlyozza, hogy a Kereskedelem és Technológiai Tanács nem az EU és az USA közötti kereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások fóruma, az erre irányuló jövőbeli kezdeményezések sérelme nélkül;

38. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió és az Egyesült Államok rendelkezik a világ legintegráltabb gazdasági kapcsolatával, amely egyben a legnagyobb és legmélyebb kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolat, mivel az áruk és szolgáltatások kétoldalú kereskedelme évente több mint 1 billió EUR-t tesz ki; emlékeztet arra, hogy az EU és az USA gazdasága együttesen a globális GDP több mint 40 %-át és a világkereskedelmi forgalom közel egyharmadát teszi ki;

39. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy történelmi szövetségeseikként és kereskedelmi partnerekként – nem utolsósorban a jelenlegi Covid19-válságra tekintettel – új lendületet adjunk transzatlanti kereskedelmi kapcsolatunknak a multilateralizmus, a nyílt, szabályokon alapuló kereskedelmi rendszer előmozdítása és a sürgető globális kihívásokra – többek között a globális egészségügyre – vonatkozó közös megoldások megtalálása céljából;

2021. október 6., szerda

40. tudomásul veszi az amerikai partnerek és az Egyesült Államok kereskedelmi képviselője, Katherine Tai nyilatkozatai által a Biden-kormány 2021. évi kereskedelmi programjáról tartott meghallgatáson tett kijelentéseket;
41. ezzel összefüggésben megismétli, hogy támogatja az EU új kereskedelmi stratégiáját, amelynek célja – többek között az Unió transzatlanti programja révén – a bel- és külpolitikai célkitűzések közötti szinergiák kialakítása az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival összhangban;
42. a kereskedelempolitikát a transzatlanti menetrend stratégiai geopolitikai eszközének tekinti; hangsúlyozza, hogy az USA kulcsfontosságú kereskedelmi partner, és ezért üdvözli a Biden-kormány pozitív jelzéseit az EU-val fenntartott kétoldalú kapcsolatok megerősítésére irányuló tervei tekintetében, és felszólít az együttműködés megújítására, amelynek tartós és konkrét eredményeket kell hoznia az elkövetkező években, figyelembe véve, hogy gazdasági kapcsolatainkat biztonsági érdekek is befolyásolják a nyitott stratégiai autonómia összefüggésében;
43. hangsúlyozza, hogy közös érdekeken és értékeken, valamint közös kockázatokon és fenyegetéseken alapuló közös fellépéseket kell meghatározni a Covid19-világjárványból való globális fenntartható és inkluzív gazdasági helyreállításhoz való hozzájárulás érdekében;
44. hangsúlyozza, hogy meg kell reformálni a globális kereskedelmi rendszert, hogy az globális egyenlő versenyfeltételeket biztosítson, és működjön együtt új szabályok kidolgozása érdekében, különös tekintettel a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra, mivel a tisztességtelen verseny súlyosan érinti vállalatainkat és munkavállalóinkat;
45. támogatja az Egyesült Államokkal kialakítandó vezető partnerség megközelítését, többek között az Oroszországgal és Kínával szembeni összehangolt álláspontot, amely a közös érdekek érvényesítésére és a kereskedelem környezetbarátabbá tételére összpontosít, valamint a globális közjavak biztosításával kapcsolatos közös kezdeményezéseket; hangsúlyozza, hogy e programnak ki kell terjednie a „munkavállalókra és bérekre”, valamint az ellenállóképesebb, fenntarthatóbb és felelősebb ellátási láncokra; e tekintetben arra ösztönzi mindkét felet, hogy hangolják össze a kényszermunkára és a kizsákmányoló munkafeltételekre vonatkozó megközelítésüket, és működjenek együtt a munkavállalói jogok és a környezetvédelmi normák kereskedelmi megállapodásokban való és multilaterális szinten történő tiszteletben tartásának javítása érdekében, többek között egymás tapasztalataira építve e rendelkezések hatékonyabb érvényesítése céljából;
46. hangsúlyozza, hogy be kell mutatni, hogy az EU és az USA közötti jobb kereskedelmi kapcsolatok az Atlanti-óceán mindkét partján a polgárok – különösen a globalizáció miatt hátrányos helyzetbe került polgárok – és a vállalkozások javát szolgálják majd; ezzel összefüggésben felhívja az EU-t és az USA-t, hogy működjenek együtt és hangolják össze stratégiáikat beruházási szinergiák létrehozása érdekében, különösen gazdaságaik fenntartható és inkluzív digitális és zöld átállásának megvalósítása érdekében;
47. megjegyzi, hogy az EU és az USA közös kihívásai egyre inkább nem katonai jellegűek, és gazdasági partnerségünk részét képezik; ezért a kereskedelemről szóló, folyamatos és megerősített transzatlanti parlamenti párbeszédre szólít fel az Európai Parlament és az Egyesült Államok Kongresszusa között a bizottságok közötti együttműködés révén, az Unió részéről az Európai Parlament Nemzetközi Kereskedelmi Bizottsága, amerikai részről pedig az adótörvényekért felelős bizottság (Ways & Means Committee), annak kereskedelmi albizottsága és a Szenátus pénzügyi bizottsága között, valamint a transzatlanti jogalkotói párbeszéd keretében;
48. üdvözli a WTO új főigazgatójának, Ngozi Okonjo-Iwealának USA általi támogatását, valamint az Egyesült Államok Párizsi Megállapodáshoz való visszatérését; üdvözli az uniós agrár-élelmiszeripari termékekre aránytalan negatív hatást gyakorló Airbus Boeing vámtarifák négy hónapos ideiglenes felfüggesztését, ami pozitív lépés a polgári légi járművek támogatására irányuló tartós megoldás megtalálásának irányába; megjegyzi, hogy e vámok felfüggesztése 2021 júliusában véget ér, és sürgeti, hogy találjanak olyan megoldást, amely e vámok végleges megszüntetéséhez vezet;
49. üdvözli az USA azon szándékát, hogy tárgyalásokat kezdjen az acél- és alumíniumiparban kialakult globális kapacitásfelesleg kezeléséről; tudomásul veszi a Bizottság döntését, hogy felfüggeszti az amerikai intézkedéseket ellensúlyozó, az USA-ból származó importra kivetett vámok emelését;
50. üdvözli továbbá az USA-val az új Biden-kormány alatt kötött első megállapodásnak, a WTO vámkontingens-megállapodásának gyors megkötését, ami bizonyítja, hogy ez az új kormány készen áll arra, hogy a WTO keretében megállapodásokat kössön az EU-val;
51. elismeri ugyanakkor, hogy továbbra is vannak eltérő érdekek; e tekintetben sürgeti mindkét felet, hogy oldják meg a kétoldalú vitákat; sürgeti az Egyesült Államokat, hogy szüntesse meg az egyoldalú kereskedelmi intézkedéseket és a digitális szolgáltatásokra kivetett adókkal kapcsolatos további intézkedésekkel való fenyegetést, tartózkodjon a további intézkedések meghozatalától, és inkább összpontosítson arra, ami összeköt minket; igen fontosnak tartja, hogy a 2021. júniusi EU–USA csúcstalálkozót használják ugródeszkaként kereskedelmi kapcsolataink további elmélyítéséhez és a szorosabb együttműködés kiaknázatlan területeinek megvitatásához;

2021. október 6., szerda

52. sürgeti az Egyesült Államokat, hogy a jelenlegi megbeszélések ellenére azonnal szüntesse meg az acélra és az alumíniumra vonatkozó, 232. szakasz szerinti vámokat, mivel az európai vállalatok nem tekinthetők nemzetbiztonsági fenyegetésnek, és hangsúlyozza, hogy közösen kell foglalkozni a harmadik országokbeli, acél- és alumíniumipar terén kialakult kapacitásfelesleggel kapcsolatos aggályokkal; megismétli többek között az EU azon törekvését, hogy megszüntesse az ipari termékekre kivetett vámokat az EU és az USA között;

53. miközben sajnálatosnak tartja a digitális adókkal kapcsolatos 301 vizsgálat következtetéseit, felszólít a kereskedelmi megtorló intézkedések hat hónapos felfüggesztésére olyan gazdasági ágazatokban, mint a cipőipar azokban a tagállamokban, amelyek bevezették a digitális szolgáltatási adót, amíg az OECD keretében folynak a tárgyalások; aggódmát fejezi ki az Egyesült Államok kereskedelmi képviselőjének a különböző uniós digitális szolgáltatási adókkal kapcsolatos 301 vizsgálatból származó, megtorló vámok előzetes listája miatt, amely olyan különösen érzékeny feldolgozóipari ágazatokat foglal magában, mint a cipő- és bőripar, amelyek további vámtarifák elfogadása esetén esetleg kiszorulhatnak az USA piacáról; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel és a lehető leghamarabb zárják le a digitális adóztatásról szóló OECD-javaslat keretében folytatott tárgyalásokat, és vegyenek igénybe minden szükséges módszert annak érdekében, hogy elkerüljék az uniós vállalatokat, különösen a kis- és közép vállalkozásokat érő további gazdasági károkat, különösen a Covid19-re vonatkozó helyreállítási stratégiákkal összefüggésben; úgy véli, hogy tekintettel az EU kizárólagos hatáskörére a közös kereskedelempolitika terén, valamint az USA-nak a digitális adóztatási jogszabályokkal kapcsolatos megtorlásra irányuló fenyegetéseire, közös uniós megközelítést kell előnyben részesíteni a nemzeti szintű egyéni megközelítésekkel szemben, különösen a transzatlanti vámok további eskalációjának elkerülése érdekében;

54. elismeri, hogy továbbra is kiaknázatlan lehetőségek állnak rendelkezésre a jelentős bürokrácia megszüntetésére és a transzatlanti gazdasági partnerség megerősítésére; a folyamatban lévő technológiai versennyel összefüggésben hangsúlyozza a szoros transzatlanti szabályozási tér fontosságát vállalkozásaink számára, különösen a kialakulóban lévő digitális, energetikai és éghajlattal kapcsolatos technológiák esetében; elvárja mindkét féltől, hogy párbeszéd keretében foglalkozzanak az amerikai „Buy American” törvénnyel és a Jones-törvénnyel, többek között a közbeszerzési eljárásokkal és a szolgáltatások piacához való hozzáféréssel kapcsolatos uniós aggályokkal;

55. közös megközelítést javasol a Covid19-válság kezelésére, többek között az oltóanyagok elérhetőségének és megfizethetőségének növelése révén; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy működjenek együtt, és vállaljanak vezető szerepet az oltóanyaghiány problémájának kezelésében annak biztosítása érdekében, hogy az oltóanyagok világszerte mindenhol a lehető legnagyobb számban és a lehető leggyorsabban elérhetőek legyenek; üdvözlí az EU és az USA közötti partnerség bejelentését a Covid19-oltással kapcsolatos globális erőfeszítés előmozdításáról azáltal, hogy a jövő évi ENSZ-közyűlésig a világ 70 %-át beoltják; emlékeztet, hogy a világ az oltóanyagok globális hiányával néz szembe; ezért a vakcinaméltányosság elérése érdekében felhívja az EU-t és az USA-t, hogy működjenek együtt a gyártókkal az oltóanyagok és alkotóelemeik globális gyártási kapacitásának növelése érdekében; felszólítja mindkét felet, hogy tartózkodjanak az exportkorlátozó intézkedésektől, biztosítsák az ellátási láncok megfelelő működését, biztosítsák a szükséges technológiatranszfert, és javítsák a jövőbeli globális egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültséget; ösztönzi mindkét felet, hogy fokozzák a szabályozási együttműködést a gyógyszerhez való alapvető hozzáférés megkönnyítése érdekében;

56. felhívja a Bizottságot és a Biden-kormányt, hogy tevékenyen támogassák a WTO új főigazgatójának különösen egészségügyre vonatkozó kezdeményezéseit; ezzel összefüggésben rámutat a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (TRIPS) alóli lehetséges mentességről szóló parlamenti álláspontra, amelyet 2021. június 10-i állásfoglalásában ⁽⁹⁾ fogalmazott meg;

57. úgy véli – miközben elismeri az európai szellemi tulajdon-jogok védelmének fontosságát a vállalkozások innovációs kapacitásának fenntartása érdekében –, hogy meg kell vizsgálni a TRIPS-megállapodásban foglalt valamennyi alkalmazandó rugalmasságot a vakcinák és az alkotóelemek globális gyártási kapacitásának növelése céljából; hangsúlyozza, hogy a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos megoldások keresése a közös globális válasznak csak egy része lehet;

58. hangsúlyozza, hogy a WTO továbbra is a szabályokon alapuló, többoldalú kereskedelmi rendszer sarokköve; felszólít a WTO reformjával kapcsolatos megerősített együttműködésre, beleértve 3 alapvető funkciójának reformját, ami magában foglalja a fellebbviteli testület sürgős reformját és visszaállítását, valamint a WTO nyomonkövetési és tanácskozási funkciójának megerősítését, többek között nyílt többoldalú megállapodások előmozdítása révén;

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament 2021. június 10-i állásfoglalása a Covid19-járvány globális kihívásának kezeléséről: a WTO TRIPS-megállapodás alóli mentesség hatásai a Covid19-oltóanyagokra, a kezelésekre, a berendezésekre és a gyártási kapacitás növelésére a fejlődő országokban (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0283).

2021. október 6., szerda

59. sürgeti mindkét felet, hogy működjenek együtt az egészségügyi termékek kereskedelmének szabályozásában, a digitális kereskedelemre vonatkozó szabályok kidolgozásában, valamint ambiciózus éghajlat-politikai és környezetvédelmi menetrend meghatározásában, többek között a környezeti termékekről szóló megállapodással kapcsolatos tárgyalások újraindításával, valamint dolgozzanak ki közös javaslatokat, többek között a támogatásokra vonatkozó szabályokról és a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetéséről;

60. elvárja mindkét féltől, hogy állapodjanak meg a WTO 12. miniszteri konferenciáján elérendő konkrét, a WTO-t a zöld és digitális átállásra felkészítő célokról, beleértve a halászatról szóló megállapodást, a kereskedelemről és az egészségügyről szóló nyilatkozatot, a vitarendezési rendszer reformjára vonatkozó munkaprogramot, az ipari támogatásokra és az állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó munkaprogramot, valamint az e-kereskedelmi tárgyalások terén elért jelentős előrelépést;

61. ösztönzi mindkét felet, hogy működjenek együtt az állami tulajdonú vállalatokra, az ipari támogatásokra, a kapacitásfeleslegre és a technológiatranszferre vonatkozó WTO-szabályok naprakésszé tétele érdekében azzal a céllal, hogy felkészítsék a szervezetet a 21. század kihívásaira; e tekintetben támogatja a Japánnal folytatott háromoldalú kezdeményezés kiterjesztését is, és felszólítja az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy a WTO keretében vezessék be a hasonló gondolkodású országok koalícióját azzal a céllal, hogy új szabályokról állapodjanak meg, és emellett dolgozzanak ki egy önálló eszközt a tisztességtelen külföldi támogatások ellen; elvárja mindkét féltől, hogy mozdítsák elő a többoldalú megállapodásokat, és törekedjenek ilyen megállapodásokra; felhívja az Egyesült Államokat, hogy újítsa meg a WTO közbeszerzésről szóló megállapodásával kapcsolatos kötelezettségvállalásait;

62. tudomásul veszi a Kínával folytatott EU–USA párbeszéd első magas szintű találkozájának eredményét, amelyen a két fél megismételte, hogy a Kínával fennálló kereskedelmi kapcsolatai sokrétűek, és az együttműködés, a verseny és a rendszerszintű rivalizálás elemeiből állnak; ahol csak lehetséges, támogatja a Kínával kapcsolatos közös stratégiai megközelítést, valamint a multilaterális kereteken belüli együttműködést az olyan közös kihívásokkal kapcsolatban, mint az éghajlatváltozás és a piac torzulásához és az egyenlő versenyfeltételek hiányához vezető tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok;

63. felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy összehangolt álláspontot alakítsanak ki a torzító hatású ipari támogatások – különösen az állami tulajdonú vállalatok és a kritikus ágazatok kapacitásfeleslege –, a kényszerített technológiatranszferek, a szellemi tulajdon-lopás, a kötelező közös vállalatok, a piaci akadályok és a kényszerszermunka betiltása elleni küzdelem kezelése tekintetében, többek között az Egyesült Államok és Kína közötti, I. szakasz megállapodásának és az EU átfogó beruházási megállapodásának megvitatása révén;

64. megjegyzi, hogy az ilyen kérdések nem oldhatók meg egyoldalúan vagy kétoldalúan, és a hasonló gondolkodású partnerek nemzetközi, a WTO keretein belüli koalícióját teszik szükségessé;

65. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy e közös stratégiába és a WTO keretébe belefoglalják az emberi jogok tiszteletben tartását, többek között a nemzetközi vállalkozások működése során is; e tekintetben rámutat arra, hogy a kellő gondosságról szóló kötelező erejű jogszabályra van szükség, és felszólítja az Egyesült Államokat, hogy csatlakozzon ehhez a megközelítéshez, és támogassa azt az értékláncok mentén;

66. meggyőződése, hogy az EU-nak és az USA-nak meg kell erősítenie a transzatlanti együttműködést a szabályokon alapuló és fenntartható összeköttetések terén Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezésére adott válaszként, és reménykedik a jövőbeli együttműködésben, különös tekintettel a szigorú minőségi normák fenntartására;

67. a párbeszéd és a közös fellépések előmozdítása mellett felhívja a Bizottságot, hogy határozottan mozdítsa elő az EU érdekeit és stratégiai autonómiáját az USA által bevezetett indokolatlan vámokra, a nemzetközi joggal ellentétes, területen kívüli szankciókra és piaci akadályokra reagálva; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az EU önálló kereskedelmi intézkedéseit;

68. kéri az Egyesült Államokat különösen annak biztosítására, hogy a közbeszerzési eljárások átláthatóak, nyíltak és kiszámíthatók legyenek az egyenlő bánásmód elve alapján;

69. felhívja a Bizottságot, hogy készítsen javaslatot egy olyan eszközről, amely megakadályozná és ellensúlyozná a harmadik országok által hozott kényszerítő intézkedéseket, és egy olyan jogszabályról, amelynek célja, hogy támogassa az e szankciókkal sújtott és a nemzetközi joggal összhangban működő európai vállalatokat;

70. ösztönzi mindkét felet, hogy kezdjenek ambiciózus párbeszédet, és a magas szintű stratégiai párbeszéd újraindítása révén találjanak keretet az együttes fellépéshez, és törekedjenek szelektív kereskedelmi és beruházási megállapodásokra;

71. erősebb szabályozási, zöld, fenntartható és digitális partnerségre szólít fel a Kereskedelmi és Technológiai Tanácson keresztül; felszólít a megfelelőségértékelésről szóló megállapodásra, amely különösen a kkv-k javát szolgálja, a kritikus és a kialakulóban lévő technológiákra, például a mesterséges intelligenciára vonatkozó nemzetközi szabványok meghatározásának összehangolt megközelítésére és a nagy technológiai vállalatokra, valamint a digitális és globális adókra vonatkozó szabályozási együttműködésre; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy osszák meg egymással a stratégiai ágazatokba történő külföldi befektetések átvilágítására – többek között az esetleges ellenséges felvásárlásokra – vonatkozó információkat, és működjenek együtt e téren;

2021. október 6., szerda

72. arra ösztönzi mindkét felet, hogy osszák meg egymással a bevált szabályozási gyakorlatokat; sürgeti az EU-t és az USA-t, hogy folytassák a megfelelőségértékelésről szóló tárgyalásaikat a pénzügyi terhet jelentő nem vámjellegű akadályok felszámolása érdekében; hangsúlyozza, hogy mindkét fél számára fontos a hasonló gondolkodású partnerek koalíciójának összehangolása és vezetése a transzatlanti szabványok nemzetközi szabványügyi szervezetek általi alkalmazásának fokozása érdekében;

73. felhívja mindkét felet, hogy a kereskedelmet használják az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a felfelé irányuló konvergencia elérésének eszközeként; e tekintetben sürgeti mindkét felet, hogy hogyan működjenek együtt a szén-dioxid-árazás terén, és különösen hangolják össze az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus kidolgozását, valamint az illegális fegyverkereskedelem elleni és a fegyverkereskedelem – többek között az USA és az uniós tagállamok fegyverexportja – átláthatóságának és elszámoltathatóságának növelését célzó hatékony intézkedéseket;

74. felszólítja az Egyesült Államokat és az EU-t, hogy működjenek együtt a globális társasági adó terén az OECD keretében, üdvözölve különösen a G7-országok által a globális adóreformról elért megállapodást, kiemelve a legalább 15 %-os globális társaságiadó-kulcsról szóló megállapodást, és működjenek együtt a csalárd és káros kereskedelmi gyakorlatok elleni küzdelemben;

75. hangsúlyozza, hogy az erősebb kereskedelmi és gazdasági partnerek erősebb szövetségeket tesznek lehetővé; üdvözli mindkét fél arra irányuló erőfeszítéseit, hogy ellátási láncokat ellenállóbbá tegyék, különös tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokra;

76. felszólít az EU és az USA közötti megerősített együttműködésre az Északi-sarkvidéken, tekintettel az új hajózási útvonalak megnyitására és a természeti erőforrásoknak az éghajlatváltozás miatti esetleges rendelkezésre állására, valamint figyelembe véve azt, hogy más országok, például Kína egyre nagyobb gazdasági érdeklődést tanúsítanak az Északi-sarkvidék iránt; felhívja a Bizottságot, hogy az Északi-sarkvidékre vonatkozó közelgő stratégiájában foglalkozzon ezekkel a lehetőségekkel és kihívásokkal is;

77. sürgeti a Bizottságot, hogy általános gyakorlatként átlátható módon működjön együtt az Egyesült Államokkal, többek között azáltal, hogy közlést tesz az Egyesült Államoknak küldött valamennyi javaslatot, valamint garantálja az Európai Parlament és a civil társadalom bevonását e javaslatok kidolgozásába a fogyasztók és a polgárok bizalmának növelése érdekében.

A biztonsági és védelmi kihívások együttes kezelése

78. hangsúlyozza, hogy a transzatlanti szövetség továbbra is alapvető fontosságú az európai kontinens biztonsága és stabilitása szempontjából, mivel a NATO Európa kollektív védelmének alapja és az európai biztonság fő pillére; újrag megerősíti továbbá, hogy a NATO szövetségeseinek és partnereinek, valamint az Európai Uniónak együttesen többet kell tenniük a méltányos elvárások teljesítése érdekében olyan hiteles és egyenlő transzatlanti partnerekként, amelyek képesek és hajlandók megvédeni magukat és kezelni a szomszédságukban kialakult válságokat, szükség esetén vezető szerepet vállalva, de az Egyesült Államokkal szoros együttműködésben; támogatja a transzatlanti biztonsági kapcsolatrendszerrel összefüggő felelősségek egyensúlyának helyreállítását azáltal, hogy az Egyesült Államokra nehezedő terhek csökkentésének, illetve a NATO-tagok és az uniós védelmi kapacitások közti szinergiák teremtésének egyik módjaként elősegítik az uniós tagállamok nagyobb önállóságát védelmi kérdésekben; hangsúlyozza, hogy az EU és a NATO közötti együttműködés konkrét területeken 74 közösen elfogadott fellépésen alapul; emlékeztet arra, hogy mindkét szervezet különböző feladatokat és prioritásokat lát el, mivel a NATO felel tagjainak közös területi védelméért, az EU pedig külföldön katonai válságkezelésre törekszik, lehetőséget teremtve a biztonsági kihívásokkal kapcsolatos további párbeszédre és együttműködésre, valamint a demokrácia, a szabadság és a béke előmozdításának alapvető értékeinek közös támogatására épülő stratégiai partnerségre; hangsúlyozza, hogy a mélyrehatóbb együttműködés, az összevonás és megosztás, valamint a hatékony és átlátható európai védelmi ágazat a NATO rendelkezésére álló képességeket is erősíti; hangsúlyozza, hogy egy erős uniós ipari bázis és az erősebb katonai képességek létrehozása, valamint a katonai mobilitásba és interoperabilitásba való beruházás nemcsak erősíti az EU-t, hanem ezzel egyidejűleg megszilárdítaná a transzatlanti szövetséget is, és szinergikus lenne az EU illetve a NATO-ban is tagsággal bíró uniós tagállamok szerepével és jelentőségével; teljes elkötelezettségét fejezi ki az európai védelmi kezdeményezések, többek között különösen az Európai Védelmi Alap, a PESCO és az Európai Békekeret iránt; hangsúlyozza, hogy a transzatlanti partnerség csak akkor lehet sikeres, ha valamennyi tagállam teljesíti kötelezettségvállalásait – többek között védelmi beruházási vállalásait –, és részt vesz a kölcsönös támogatásnyújtásban, valamint ha a kiegyensúlyozottabb tehermegosztás elvét követi; hangsúlyozza, hogy valamennyi szövetségesnek pénzügyileg be kell ruháznia a NATO polgárok védelméhez szükséges képességeinek fejlesztésébe, megszerzésébe és fenntartásába; utal az EU stratégiai irányítójának folyamatban lévő kidolgozására, amely mérőföldkő lesz az erősebb európai védelmi és biztonsági együttműködés szempontjából, és hangsúlyozza, hogy a stratégiai irányítónak szorosan kapcsolódnia kell a NATO stratégiai koncepciójának kidolgozásához, továbbá abbéli meggyőződésének ad hangot, hogy ezek a párhuzamos folyamatok egyedülálló lehetőséget kínálnak a transzatlanti politikai és biztonsági partnerség jelentős előmozdítására és aktualizálására, és azt alkalmassá teszik az EU és az USA előtt álló jelenlegi globális kihívások kezelésére; hangsúlyozza, hogy az európai stratégiai autonómia ambíciója semmiképp sem veszélyezteti a NATO-t, hanem kiegészíti azt; felszólít az Európai Védelmi Ügynökség és az Egyesült Államok közötti igazgatási megállapodás megkötésére, és üdvözli az EU és az USA azon kötelezettségvállalását, hogy a 2021. június 15-i EU–USA csúcstalálkozó végén kiadott nyilatkozatnak megfelelően a lehető leghamarabb megkezdik a megbeszéléseket; szorgalmazza az Egyesült Államok, az EU és az Egyesült Királyság közötti külpolitikai koordinációs folyamatok kialakítását;

2021. október 6., szerda

79. üdvözlí a Tanács 2021. május 6-i kedvező határozatát, amely felhatalmazta a katonai mobilitási projekt koordinátorát, Hollandiát, hogy meghívja az Egyesült Államok, Kanada és Norvégiát ezek kérésének megfelelően a PESCO katonai mobilitással kapcsolatos projektjében részvételre; hangsúlyozza, hogy ez a részvétel növelni fogja az EU és a NATO képességeinek koherenciáját, valamint a transzatlanti erők interoperabilitását, felkészültségét és ellenálló képességét;

80. kéri, hogy az EU, az Egyesült Államok és a NATO fokozottan működjön együtt keleti szomszédainkkal, különösen Grúziával, Ukrajnával és Moldovával a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos kérdésekben, támogassa az országok területi integritását, és erősítse meg ellenálló képességüket az őket érő kiber-, információs, kémkedési és egyéb fenyegetésekkel szemben;

81. üdvözlí az Egyesült Államok azon döntését, hogy eláll az amerikai erők EU-ból való visszavonásától, és fokozza katonai jelenlétét az uniós tagállamokban, a transzatlanti biztonsági együttműködés melletti elkötelezettség jeleként; háláját fejezi ki az Egyesült Államok katonai személyzetének, akik az elmúlt évtizedekben hozzájárultak Európa és polgári biztonságának és védelmének fenntartásához;

82. nyomatékosan kéri az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy mozgósítsák elő a szoros együttműködést nemcsak a hagyományos biztonsági fenyegetések, hanem a jelenleg kialakuló tekintetében is, amilyen például az ellenséges külföldi technológiai erőfölény, a hibrid fenyegetések, a dezinformációs kampányok és a választási folyamatokba való rosszindulatú beavatkozás; nyomatékosan kéri az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy alakítsanak ki szoros együttműködést a kiberbiztonság területén; nyomatékosan kéri az EU-t, hogy fejlesszen ki hatékonyabb kiberképességeket annak érdekében, hogy megerősítse képességeit a kiberfenyegetések elleni védekezésre; üdvözlí a Bizottság új kiberbiztonsági stratégiáját, amely alapul szolgál a kibertérre vonatkozó nemzetközi normák és szabványok meghatározásához; felszólít a szükséges képességek fejlesztésére, beszerzésére és fenntartására a NATO-n belül is, többek között a hírszerzési információk megosztása tekintetében, valamint az uniós ügynökségek, például az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA) és amerikai partnereik közötti szorosabb koordinációra; elismeri, hogy a kibervédelem bizonyos fokig hatékonyabb, ha tartalmaz offenzív eszközöket és intézkedéseket is, feltéve, hogy használatuk megfelel a nemzetközi jognak; hangsúlyozza, hogy közös megközelítésre van szükség az érdemi emberi beavatkozás nélkül támadások végrehajtására képes, autonóm módon működő fegyverek betiltása, a fegyverrendszerek autonómiájának globális szintű szabályozása, valamint a kibereszközök és a tömeges megfigyelési technológiák exportjának és elterjedésének korlátozása tekintetében; hangsúlyozza, hogy a globális fegyverzet-ellenőrzést naprakésszé kell tenni annak érdekében, hogy képes legyen szembenézni a kibereszközökkel és mesterséges intelligenciával kapcsolatos kihívásokkal; felhívja a transzatlanti partnereket, hogy csatlakozzanak és járuljanak hozzá aktívan az ENSZ főtitkárnak globális tűzszüneti felhívásához;

83. úgy véli, hogy a demokratikus és választási folyamatok védelme globális biztonsági kérdés; e tekintetben javasolja a választási folyamatokba való beavatkozásra adott válaszok strukturált keretének közös kidolgozását, amely a szabad és reziliens demokratikus folyamatok transzatlanti magatartási kódexén alapul, és amely strukturális és átfogó intézkedésekre törekszik az beavatkozások hibrid jellegére való reagálás érdekében, szorosan együttműködve az olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az EBESZ; felhívja az EU-t és az USA-t, hogy valamennyi érintett partnerrel – különösen a nemzetközi választási megfigyelés alapelveiről szóló nyilatkozatot aláíró szervezetekkel – mozgósítsák elő a választási megfigyeléssel kapcsolatos szorosabb és ambiciózusabb nemzetközi együttműködést a választási folyamatokat fenyegető növekvő közbiztonsági fenyegetések leküzdése érdekében; hangsúlyozza, hogy közösen kell fellépni a hamis belföldi megfigyelés egyre terjedő jelenségével szemben, amely aláássa a közvélemény választási megfigyelésbe vetett bizalmát, és mélyrehatóan értékelni kell az új választási információs és kommunikációs technológiák növekvő használatából adódó lehetőségeket, kihívásokat és kockázatokat; kitarat emellett, hogy minden szinten meg kell erősíteni az érintett hazai választási megfigyelő szervezetekkel való szükséges együttműködést, valamint tevékenységeik keretében védelmüket;

84. kiemeli a kvantumszámítási kapacitások elérésének jelentőségét, és hangsúlyozza, hogy fokozni kell az EU és az USA közötti együttműködést e területen annak biztosítása érdekében, hogy az első kvantumszámításokat egymással szoros kapcsolatban álló, azonos támogatási célok által vezérelt partnerek végezzék el;

85. hangsúlyozza az Atlanti-óceán északi részén a tenger alatti távközlési kábelek stratégiai jelentőségét, amelyek a nemzetközi távközlés több mint 95 %-át biztosítják; ismételt hangsúlyozza a megerősített transzatlanti együttműködés fontosságát a tenger alatti kábeleket szabályozó nemzetközi eszközök, köztük az ENSZ Tengerjogi Egyezménye védelme és tiszteletben tartásának biztosítása terén;

86. támogatja az EU és az USA közötti biztonsági és védelmi párbeszéd létrehozását, és felszólítja az alelnököt/főképviselőt, hogy a lehető leghamarabb indítsa el; rámutat annak fontosságára, hogy a NATO képviselőit is bevonják ebbe a párbeszédbe az EU–NATO keretben folyó együttműködéssel való szinergiák előmozdítása és a szakpolitikai válaszok megkettőzésének elkerülése érdekében; hangsúlyozza, hogy az EU és az USA közötti biztonsági és védelmi párbeszédnek ki kell térnie a biztonsági és védelmi kezdeményezésekre, a válságkezelésre, a katonai műveletekre és a kétoldalú biztonsági kérdésekre vonatkozó együttműködésre, amint az az EU és az USA globális változásra vonatkozó menetrendjében is szerepel; kiemeli, hogy az információmegosztás a párbeszéd fontos részét képezné;

2021. október 6., szerda

87. hangsúlyozza, hogy társadalmainknak közös önelemző folyamatba kell kezdeniük a közös demokratikus értékeinkről, a másik fél és a vélemények sokszínűségének tisztetben tartásáról, a globális demokrácia újjáélesztése és az Oroszország és Kína által egyaránt előretolt, de a transzatlanti közösségben is jelenlévő, egyre növekvő önkényuralmi tevékenységgel szembeni védelme érdekében, többek között demokratikus rendszereink elszámoltathatóságának és ellenálló képességének megerősítésével, fellépve a szélsőséges nézetekkel és rasszizmussal szemben, amelyek termékeny alapot biztosítanak az antidemokratikus mozgalmak sikeréhez, egységes álláspontot képviselve az önkényuralmi szereplők rosszindulatú befolyásával szemben geopolitikai szempontból, és a transzatlanti párbeszédben való részvétellel, valamint az egyenlőtlenségek kiváltó okait kezelő inkluzív szociális és gazdaságpolitikák előmozdítása által; hangsúlyozza a demokráciát, az emberi jogokat és a jogállamiságot támogató politikákkal, valamint a félretájékoztatás és a külföldi beavatkozás elleni küzdelemmel kapcsolatos transzatlanti párbeszéd és együttműködés értékét; hangsúlyozza, hogy mindkét oldalon szükség van a közvélemény politikába és intézményekbe vetett bizalmának csökkenését előidéző tényezők kezelésére; hangsúlyozza, hogy az ebbe az irányba tett erőfeszítéseknek ki kell terjedniük a tudományba és a tényekbe vetett bizalom kiépítésére, a megkülönböztetésmentességi politikák biztonsági hálójának kibővítésére, valamint a faji és vallási hátrányos megkülönböztetés elutasítására és kezelésére;

88. felszólítja továbbá az EU-t és a USA-t, hogy közösen nyújtsanak gazdasági, politikai és operatív támogatást az Afrikában jelenleg működő regionális szervezetekkel, mint például az Afrikai Unió, a Száhel-övezet G5-országai közös hadereje és a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége (ECOWAS);

89. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és az USA-nak szinergiákat kell teremtenie a terrorizmus és a radikalizálódás elleni küzdelemre irányuló erőfeszítései között, és biztosítani kell, hogy az erőfeszítéseket a szükséges források támogassák, és ezek arányosak legyenek az adott fenyegetéssel; az a véleménye, hogy mindkét partnernek törekednie kell a hírszerzésből származó információk tagállamok közötti megosztása jelenlegi gyakorlatának javítására, különös hangsúlyt fektetve a megfelelőbb közös szituációs tudatosság elérésére a kulcsfontosságú területeken, ideértve a kialakulóban lévő biztonsági zónákat és a forradalmi technológiák, valamint a hibrid taktikák terroristák általi alkalmazását;

90. ösztönzi az EU és az USA közötti fokozott együttműködést a radikalizálódás visszaszorítására és a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések terén, amelyek magukban foglalják közös képzési tevékenységeket, közös terrorizmus-ellenes tanfolyamokat, a tisztviselők csereprogramjait, taktikai gyakorlatokat és oktatási kezdeményezések létrehozását;

91. hangsúlyozza a társadalmi és gazdasági fejlődésünk, valamint szabad társadalmaink alapját képező demokratikus elvek alapvető fontosságát; támogatja Biden elnök arra irányuló javaslatát, hogy rendezzenek csúcstalálkozót a demokráciáról az egyetemes értékek előmozdítására; felhívja az Egyesült Államokat, hogy használják fel az Európa jövőjéről szóló uniós konferencia tapasztalatait, és felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mind politikai, mind gyakorlati szempontból támogassák a csúcstalálkozó kezdeményezését; úgy véli, hogy a demokráciáról szóló, javasolt csúcstalálkozó célja az értékalapú multilateralizmus és a demokráciák közötti szolidaritás előmozdítása a nyomás alatt, a demokrácia belső és globális megerősítése, különösen a polgárok demokratikus kormányzásban való részvételének növelése, a demokratikus mozgalmak folyamatos elnyomásának békés megoldása, valamint az emberijog-védők, köztük a környezetvédők védelme világszerte, az önkényuralmi rendszerek növekvő befolyásának kezelése mellett; hangsúlyozza e tekintetben, hogy egy ilyen erőfeszítés segíthet a populizmus és a tekintélyuralom elleni küzdelem, valamint az alapvető demokratikus és emberi jogi értékek védelme felé vezető egyértelmű irányvonal kialakításában; javasolja, hogy az EU hozzon létre transzatlanti szövetséget az Egyesült Államokkal a demokrácia globális védelme érdekében, és javaslatot kell tennie egy demokráciavédelmi eszköztárra, amelynek együttes fellépéseket kell magában foglalnia a szankciókkal, a pénzmosás elleni politikákkal, a gazdasági és pénzügyi támogatás feltételeire vonatkozó szabályokkal, a nemzetközi nyomozásokkal, valamint az emberi jogi aktivisták és a demokrácia védelmezőinek támogatásával kapcsolatban; felszólít a transzatlanti kapcsolat tartós fontosságáról és mai jelentőségéről szóló, a két fél polgáraival folytatott és a polgárok között zajló megfelelőbb kommunikációra; e tekintetben megerősíti a jogalkotók, a vállalkozások és a civil társadalom közötti eszmecserék értékét;

Szorosabb külpolitikai koordinálás

92. úgy véli, hogy az EU-nak szorosabban együtt kell működnie az USA-val és meg kell újítania a Nyugat-Balkán és Kelet-Európa országaival való stratégiai partnerséget annak érdekében, hogy reziliens, virágzó, demokratikus, több etnikumból álló társadalmakat építsen ki, amelyek képesek ellenállni mind a helyi, mind a külső tekintélyelvű erők romboló befolyásának; emlékeztet arra, hogy a Nyugat-Balkán illetve a keleti partnerség országainak stabilitása befolyásolja a régió és az EU békéjét és biztonságát; üdvözlözi az USA és az EU közötti fokozott koordinációt a nyugat-balkáni országoknak az európai integrációhoz és az uniós tagsághoz vezető úton történő támogatása terén; úgy véli, hogy a Külügyek Tanácsa és az Egyesült Államok külügyminisztere közötti rendszeres, intézményesített koordináció e téren és más külpolitikai kérdésekben fokozná a transzatlanti párbeszédet és együttműködést a közös érdekű külpolitikai kérdésekben, és előmozdítaná a politikai álláspontok transzatlanti szintű további konvergenciáját; emlékeztet arra a javaslatára, hogy a kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos szisztematikus konzultáció és összehangolás érdekében hozzanak létre egy Transzatlanti

2021. október 6., szerda

Politikai Tanácsot (TPC), amely az alelnök/főképviselő és az USA külügyminiszterének irányítása mellett működne, és amelyet a politikai igazgatók közötti rendszeres kapcsolattartás támasztana alá; határozott uniós vezetésre és az USA-val való hatékony koordinációra szólít fel a határok átrajzolására irányuló kezdeményezések és az etnikai megosztottság és szegregáció elmélyítését célzó hasonló szubnacionális kezdeményezések, valamint a régió belüli kínai beruházások és finanszírozás kérdése, valamint annak a demokratikus kormányzásra és a környezetre gyakorolt hatása elleni fellépés érdekében; hangsúlyozza az EU és az USA közötti szoros együttműködés és koordináció fontosságát az állam foglyul ejtése, a korrupció, a szervezett bűnözés, a külföldi beavatkozás és a médiaszabadság elleni támadások elleni küzdelem, valamint a jogállamiság, a mélyreható reformok, a jószomszédi kapcsolatok és a megbékélés, valamint az euroatlanti integráció célkitűzésének előmozdítása tekintetében; hangsúlyozza az EU vezető szerepét a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok normalizálásának folyamatában;

93. hangsúlyozza a hosszú távú fenntartható béke, stabilitás, biztonság, reziliencia, demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartásának támogatása iránti közös érdeket a Dél-Kaukázusban; üdvözlí az USA szerepvállalását a régióban, az EU-val együttműködésben, többek között olyan mechanizmusok révén, mint az EBESZ minszki csoportja;

94. felhívja az EU-t és az USA-t, hogy együttműködve foglalkozzanak a kulturális örökség védelmét és megőrzését érintő rendszeres és növekvő fenyegetésekkel, többek között a kulturális műtárgyak csempészetével, különösen a konfliktusövezetekben; sürgeti egy olyan stratégia elfogadását, amely erőteljes figyelemfelhívó kampányokat foglal magában, az ismeretlen eredetű régiségekkel való kereskedelem egyetemes elítélését, a kulturális helyszínek védelmére vonatkozó egységes magatartási kódex létrehozását, a különböző bűnüldöző szervek közötti fokozottabb együttműködés előmozdítását, amely magában foglalja a nemzeti hírszerző ügynökségek közötti azonnali információmegosztást, valamint a bűnüldöző szervek, valamint a művészeti és régészeti közösségek közötti fokozott együttműködést;

95. megjegyzi, hogy Kína gazdasági befolyása, geopolitikai hatalma és a kínai hatalmi törekvések különböző formái, valamint katonai ereje konfliktusba sodorta tekintélyelvű kormányzási rendszerét a liberális demokratikus értékeken alapuló nyugati kormányzási rendszerekkel; emlékeztet arra, hogy Kína egyre nagyobb mértékben van jelen a nemzetközi szinten és Európában az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés, a kibertérben, az északi-sarkvidéki régiókban és Afrikában folytatott tevékenységei révén; e tekintetben hangsúlyozza, hogy Kína rendszerszintű riválissá és vetélytárrá vált, de számos globális probléma kezelésében fontos partnernek is kellene lennie; meggyőződése, hogy a Kínával való együttműködés közös transzatlanti megközelítése a legjobb módja a Kínával való békés, fenntartható és kölcsönösen előnyös hosszú távú kapcsolat biztosításának; ezzel összefüggésben üdvözlí a Kínáról szóló átfogó EU–USA magas szintű stratégiai párbeszéd közelmúltbeli újraindítását, és úgy véli, hogy ennek kulcsfontosságú mechanizmust kell biztosítania érdekeink érvényesítéséhez és különbségeink kezeléséhez, és fel kell tárnia az EU és az USA Kínával való együttműködésének lehetőségeit a közös kihívásokkal, például az éghajlatváltozással, az egészségügyi kockázatokkal, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a kibertérrel, a fegyverzetellenőrzéssel, a nonprolifrációval és a kialakulóban lévő forradalmi technológiákkal kapcsolatos többoldalú keretek között; hangsúlyozza, hogy e párbeszédhez erős parlamenti dimenzió szükséges; felszólít a politikai eszközök széles körének kialakítására, és ahol lehetséges, transzatlanti szinergiák keresésére a Kínával való kapcsolattartás tekintetében; hangsúlyozza e tekintetben, hogy az EU és az USA komolyan aggódik az emberi jogok Kínában történő rendszeres megsértése miatt, különösen ami az uigur kisebbséget illeti; határozottan úgy véli, hogy a Kínai Népköztársasággal fenntartott kétoldalú és egyéb kapcsolatoknak mindig magukban kell foglalniuk a közös demokratikus értékek védelmét és előmozdítását, és hogy minden többoldalú menetrendnek a nemzetközi jognak való teljes körű megfelelés és az emberi jogok védelmének fogalmára kell épülnie;

96. hangsúlyozza, hogy a transzatlanti feszültségek – például az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Ausztrália közötti, AUKUS néven ismert háromoldalú biztonsági megállapodásnak az uniós szövetségekkel folytatott konzultáció nélküli elfogadását követő feszültségek – elkerülése érdekében fel kell tárni a konvergencia, a lehetséges együttműködés, valamint az USA és az EU közötti jobb koordináció és konzultáció területeit Kína tekintetében, különös tekintettel az emberi és kisebbségi jogok védelmére, a feszültségek enyhítésére a Dél- és a Kelet-kínai-tengeren, Hongkongban és a Tajvani Szoros egészén; hangsúlyozza, hogy az ENSZ Tengerjogi Egyezményének érvényességét a konfliktusok megoldásának jogalapjaként; megismétli, hogy támogatja a közös összeköttetési kezdeményezéseket, az EU újonnan bejelentett „Global Gateway” stratégiájának keretében is;

97. üdvözlí az indiai-csendes-óceáni térségre vonatkozó uniós stratégia terén a közelmúltban elért eredményeket, felszólít annak gyors és átfogó végrehajtására, mivel az az EU érdekeit szolgálja és előmozdítja értékeit, valamint hangsúlyozza e geostratégiai régió jelentőségét, amely olyan demokratikus közös transzatlanti baráti, illetve partnerországoknak ad otthont, mint például Japán, Dél-Korea, Ausztrália és Új-Zéland, akárcsak Tajvan, valamint felszólít az Unió és az USA közötti megerősített partnerség és koordináció kialakítására az indiai-csendes-óceáni térség tekintetében; emlékeztet az ASEAN-tagországokkal, valamint a Csendes-óceáni Szigetek Fórumával (PIF) fenntartott stratégiai kapcsolatok előmozdításának fontosságára;

2021. október 6., szerda

98. kiemeli, hogy a Kínához hasonló, nem demokratikus rezsimok egyre nagyobb mértékben használják fel a technológiát polgáraik ellenőrzésére és elnyomására, korlátozva az alapvető, szociális és politikai jogok gyakorlását; fokozott együttműködést szorgalmaz az EU és az USA között olyan emberközpontú technológia fejlesztése terén, amely tiszteletben tartja a magánélet védelmét, és mérsékli az előítéleteket és a diszkriminációt;

99. elismeri, hogy Kína a szellemi tulajdon-szerzést és a vezető kutatóközpontok által elért technológiai eredményeket gyakran katonai céljainak előmozdítására használja, ezért hangsúlyozza, hogy az Uniónak hosszú távú stratégiát kell kidolgoznia, hogy ellensúlyozza Kína katonai-polgári fúziós stratégiáját (MCF) Európában;

100. elismeri, hogy az EU-nak és a NATO-nak egyeztetnie kell azokban a kérdésekben, amelyek esetében a kínai intézkedések ellentétesek az euroatlanti biztonsági érdekekkel; hangsúlyozza, hogy prioritásként kell kezelni a kiberbiztonság, a hibrid fenyegetések, a kialakulóban lévő és forradalmi technológiák, az űrkutatás, a fegyverzet-ellenőrzés és a nonprolifерáció területén jelentkező kihívásokat;

101. aggodalmát fejezi ki a Kína által a tagállamokra és harmadik országokra gyakorolt gazdasági kényszer miatt; támogatja a Kína által gyakorolt gazdasági kényszerrel szembeni kollektív, a hasonló gondolkodású demokráciákkal való együttműködés révén kialakítandó gazdasági védelem gondolatát;

102. aggodalmát fejezi ki a kínai kommunista párt és a kínai ipar, különösen a biztonsági vállalatok közötti szoros kapcsolatok miatt; javasolja, hogy a tagállamok végezzék el a közbeszerzési gyakorlatok belső ellenőrzését annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti hálózataikba és védelmi intézményeikbe beépített termékek ne tartalmazzanak kínai vállalkozásoktól származó technológiákat;

103. szoros együttműködésre szólít fel az Orosz Föderációval való közös együttműködési terv kidolgozása érdekében, és ezzel párhuzamosan az Oroszországi Föderációból eredő olyan fenyegetések együttes kezelése érdekében, mint például Ukrajna, Grúzia és a Moldovai Köztársaság folyamatos destabilizálása, Lukasenka jogellenes uralmának támogatása Belaruszban, Oroszország szerepe és befolyása a Nyugat-Balkánon és a Fekete-tengeren, az EU-ban és az USA-ban zajló demokratikus folyamatokba való sajnálatos beavatkozás, beleértve a választásokat, a szélsőséges politikai pártok és revizionista politikák finanszírozását, a hibrid fenyegetéseket és félretájékoztató kampányokat – és szorgalmazza, hogy mindeközben kerüljön sor szelektív együttműködésre a közös transzatlanti érdekű területeken, különösen a fegyverzet-ellenőrzési architektúra, többek között a közepes hatótávolságú nukleáris erőkről szóló szerződés (INF-szerződés), valamint a klímadiplomácia, továbbá az átfogó közös cselekvési terv (JCPOA) újjáélesztése, illetve Afganisztán stabilizálása tekintetében; üdvözlí e tekintetben, hogy a jelenlegi amerikai vezetés úgy határozott, hogy meghosszabbítja a fegyverzet-ellenőrzésről szóló új START-szerződést; hangsúlyozza, hogy egyfelől új lendületet kell adni a legfontosabb globális szereplők – például az Egyesült Államok és az Oroszország – közötti fegyverzet-ellenőrzési, az európai biztonságot közvetlenül érintő tárgyalásoknak, másfelől pedig Kínát is be kell vonni a jövőbeli fegyverzet-ellenőrzési tárgyalásokba; hangsúlyozza, hogy a fegyverkezési verseny és az előre nem látható események hatókörének korlátozása érdekében sürgősen újra kell építeni a hagyományos fegyverzet-ellenőrzési architektúrát; üdvözlí, hogy a Biden-kormány kész újraindítani az Oroszországgal folytatott párbeszédet és tárgyalásokat, és támogatja az EU és az USA azon tervét, hogy magas szintű EU–USA párbeszédet indítsanak Oroszországról; úgy véli, hogy az Uniónak és a tagállamoknak tevékenesen elő kell mozdítaniuk az elmélyített párbeszéd lehetséges csatornáinak azonosítását, valamint hozzá kell járulniuk a kölcsönös bizalom helyreállításához; ezzel párhuzamosan hangsúlyozza a civil társadalommal folytatott párbeszéd és az olyan, oroszországi civil társadalmi szervezetek támogatásának fontosságát, amely szervezetek a politikai pluralizmusról, az ügynökségről és az orosz nép legitim demokratikus törekvéseiről folytatott párbeszéd előmozdítására törekednek;

104. úgy véli, hogy az Uniónak és az Egyesült Államoknak a walesi és a varsói csúcstalálkozón elfogadott paramétereken belül egyeztetéseket kell folytatniuk az elrettentéshez, illetve az Oroszországgal kialakított párbeszédhez kapcsolódó kettős megközelítésükről;

105. felhívja az Uniót és az Egyesült Államokat, hogy időben és határozottan lépjenek fel az oroszországi titkoszolgálatok uniós területen végrehajtott zavarkeltő akcióival szemben; javasolja, hogy a tagállamok fokozzák a kémelhárító szolgálatok közötti együttműködést és információmegosztást;

106. felhívja az alelnököt/főképviselőt és a Tanácsot, hogy dolgozzanak ki az Unió Oroszországgal fenntartott kapcsolataira vonatkozó új stratégiai megközelítést, amelynek jobban kell támogatnia a civil társadalmat, erősítenie kell az orosz állampolgárokkal ápolt, emberek közötti kapcsolatokat, egyértelmű határvonalakat kell húznia az orosz állami szereplőkkel való együttműködéshez, technológiai szabványokat és a nyílt internetet kell alkalmaznia a szabad terek támogatására és az elnyomó technológiák korlátozására, valamint szolidaritást kell mutatnia az Unió keleti partnereivel, többek között a biztonsági kérdések és a békés konfliktusrendezés terén; hangsúlyozza, hogy az Oroszországgal folytatott EU–USA párbeszédnek a nemzetközi jog és az emberi jogok tiszteletben tartásán kell alapulnia;

107. hangsúlyozza az USA és az EU közötti együttműködés és koordináció fontosságát az afrikai kontinenssel, annak különböző régióival és országaival a fenntartható fejlődés biztosítása, valamint a biztonság, a stabilitás és a jólét előmozdítása érdekében; hangsúlyozza, hogy égető szükség lenne egy olyan erős és méltányos partnerség kialakítására az USA, az EU és Afrika között, amely számol a klímaváltozás jelentette kihívásokkal és a biológiai sokféleség csökkenésével, Afrika természeti erőforrásainak Kína általi kiaknázásával, valamint előmozdítja a fenntartható társadalmi-gazdasági

2021. október 6., szerda

fejlődést, az oktatást, a jogállamiságot és a demokráciát, továbbá megerősíti az emberi jogokat és a civil társadalmat; úgy véli, hogy a biztonsági segítségnyújtás valamennyi formájának a humánbiztonsági megközelítésen és a helyi népesség szükségletein kell alapulnia, maradéktalanul be kell tartania a nemzetközi jogot, és szigorú elszámoltathatóságot, valamint a parlamenti ellenőrzést és a demokratikus felügyeletet biztosító mechanizmusokat kell magában foglalnia; üdvözlí, hogy a Biden-kormány elkötelezte magát a „Nemzetközi koalíció a Száhel-övezetért” csoporttal való együttműködés megerősítése mellett; sürgeti az Egyesült Államokat és az Uniót, hogy működjenek együtt az erőszakos szélsőséges fogozódásának, az ISIS és az al-Kaida „vadhajtásai” terrorizmusának, valamint a száhel-övezetbeli és általában a MENA (Közel-Kelet és Észak-Afrika) régiójában jelentkező humanitárius, gazdasági és irányítási kihívásoknak a kezelése érdekében; fokozott párbeszédet és koordinációt sürget ezért azzal kapcsolatban, hogy a transzatlanti partnerek milyen álláspontra helyezkedjenek az olyan országokat érintő kihívásokkal szemben, mint Irak, Libanon, Szíria, Irán és Líbia;

108. jobb együttműködésre szólít fel az Északi-sarkvidéken, figyelembe véve Oroszország északi-sarkvidéki tevékenységeit és katonai csapatösszevonásait, valamint azt, hogy más országok – például Kína – egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak az Északi-sarkvidék iránt; üdvözlí az EU és az USA azon döntését, hogy – amint azt a 2021. június 15-i EU–USA csúcstalálkozót követően kiadott nyilatkozat is tanúsítja – az Északi-sarkvidéki Tanácson keresztül együttműködnek annak érdekében, hogy az Északi-sarkvidék a béke és stabilitás térsége maradjon;

109. kiemeli annak szükségességét, hogy az Európai Unió, az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság között fenn kell tartani, illetve adott esetben mélyíteni kell a strukturális stratégiai kapcsolatokat, előnyt kovácsolva a közös értékekből, érdekekből és kihívásokból többek között a biztonsági kérdések terén, ugyanakkor az uniós döntéshozatal autonómiáját is biztosítva;

110. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tálibok erőszakosan átvették Afganisztánt az amerikai és európai csapatok kivonása után, és sajnálatosnak tartja az emberi jogok – különösen a lányok, a nők, valamint az etnikai és vallási kisebbségek – ebből következő széles körű megsértését, valamint az országban kibontakozó humanitárius válságot; megismétli azon álláspontját, mely szerint a transzatlanti közösségnek meg kell kétszereznie erőfeszítéseit a hosszú távú béke, stabilitás és fejlődés érdekében Afganisztánban azáltal, hogy támogatja az afgán civil társadalmat, az emberi jogok védelmezőit, különösen a női jogvédőket, politikai aktivistákat, újságírókat, tudósokat, művészeket és más veszélyeztetett csoportokat és személyeket; erőteljes transzatlanti koordinációra és konzultációra szólít fel az Afganisztánból, különösen az ISIS-ből, az al-Kaidából és azok kapcsolt szervezeteiből eredő terrorfenyegetésre vonatkozó hírszerzési információk megszerzése, megőrzése és megosztása érdekében; összehangolt transzatlanti megközelítésre szólít fel, amely humanitárius és terrorizmusellenes célokból összekapcsolja a tálibokkal való operatív együttműködés szükségességét a jövőben a tálib vezetésű kormánnyal való együttműködés egyértelmű feltételeivel, amelynek magában kell foglalnia az emberi jogok tiszteletben tartása és a terrorizmus elleni küzdelem iránti elkötelezettséget; felszólít az afganisztáni misszió tanulságainak mélyreható transzatlanti mérlegelésére azzal a céllal, hogy levonják a szükséges következtetéseket a stabilitás, a biztonság és a jó kormányzás világszintű előmozdítására irányuló jövőbeli erőfeszítésekhez; felhívja továbbá a transzatlanti partnereket, hogy működjenek együtt Afganisztán valamennyi szomszédjával, szem előtt tartva az ott menedéket kereső afgánok helyzetét és megsegítésük szükségességét;

111. üdvözlí az Egyesült Államok megújított szerepvállalását a Földközi-tenger keleti térségében, különös tekintettel a Földközi-tenger keleti térségről szóló 2019. évi jogi aktusra, amely új biztonsági támogatást engedélyez Ciprusnak és Görögországnak, és megerősíti a regionális szereplők közötti energiaügyi együttműködést; üdvözlí az EU és az USA azon döntését, hogy – amint azt a 2021. június 15-i EU–USA csúcstalálkozót követően kiadott nyilatkozat is tanúsítja – együtt dolgoznak a Földközi-tenger keleti térségében tapasztalható fenntartható enyhülésért, amelyre az jellemző, hogy a nézeteltéréseket jóhiszemű és a nemzetközi joggal összhangban folytatott párbeszéd keretében kell rendezni; támogatja az EU és az USA nyilatkozatát, miszerint együttműködési és kölcsönösen előnyös kapcsolatot kívánnak kialakítani egy demokratikus Törökországgal;

112. támogatja az Egyesült Államokkal és latin-amerikai országokkal való szorosabb együttműködést a multilaterális, a demokratikus értékek, az emberi jogok, a nemzetközi jogi normák, a gazdasági növekedés, a biológiai sokféleség, illetve az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, a kábítószer-kereskedelem elleni, a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint az éghajlatváltozás elleni küzdelem előmozdítása terén; elismeri, hogy az Uniónak és az Egyesült Államoknak aktívabban együtt kell működnie Latin-Amerikával és a karib-tengeri térséggel, amely területek a nemzetközi fórumokon kulcsfontosságú szövetségeseknek, a multilateralizmus védelme szempontjából pedig stratégiai partnereknek számítanak; szorgalmazza egy EU, USA és Latin-Amerika alkotta „hármastatlanti szövetség” létrehozását, amely mindkét régió számára lehetővé tenné, hogy közösen további eredményeket érjenek el például a demokrácia, a biztonság és a kábítószer-kereskedelem, az egyenlőtlenségek elleni küzdelem és a fejlesztési együttműködés tekintetében; ebben a tekintetben kiemeli, hogy az Egyesült Államokkal és a latin-amerikai országokkal folytatott együttműködés során fontos érvényre juttatni azoknak az ellenzékieknek és másként gondolkodóknak a közös támogatását, akik a demokratikus értékek és az emberi jogok védelméért több országban is megtorlással néznek szembe; e tekintetben felhívja az Egyesült Államokat és az Uniót, hogy mind egymással, mind pedig más országokkal működjenek együtt az emberi jogok és a demokrácia Venezuelán belüli – valóban szabad, hiteles, inkluzív, átlátható és teljes mértékben demokratikus választások megtartásával történő – helyreállítása érdekében, az Európai Parlament által elismert legitim politikai erők támogatása révén; megismétli továbbá elkötelezettségét a demokrácia és az emberi jogok valamennyi latin-amerikai országban történő előmozdítása mellett;

2021. október 6., szerda

fokozottabb koordinációt szorgalmaz az Unió és az Egyesült Államok között a szankciók terén; megismétli azon javaslatát, hogy az Egyesült Államok és az Unió folytassanak rendszeres eszmecsere-t a latin-amerikai országokkal rendezett csúcstalálkozókról, nevezetesen az EU–CELAC csúcstalálkozókról és az Amerikai Államok Szervezete által rendezett Amerikai Államok Csúcstalálkozásáról;

113. rámutat arra, hogy az európai és ennél fogva a transzatlanti biztonság és stabilitás megteremtésében milyen fontos szerepe van a közel-keleti és észak-afrikai régióknak; ezért fokozott párbeszédre és koordinációra szólít fel a transzatlanti partnereknek a közel-keleti és észak-afrikai régióval szembeni pozíciója tekintetében, többek között az emberi jogok és a nemzetközi jog régióbeli súlyos megsértése elleni fellépés révén; sürgeti az Egyesült Államokat, hogy csatlakozzon az átfogó közös cselekvési tervhez (JCPOA), amely a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni globális rendszer sarokköve, valamint a Közel-Keleten és a Perzsa-öböl térségében a deeszkaláció alapja; támogatja az USA felhívását egy „hosszabb és erősebb” nukleáris megállapodásra Iránnal, és további lépésként transzatlanti együttműködést sürget ebben az ügyben; üdvözlí az Egyesült Államok azon döntését, hogy újra finanszírozást nyújt az UNRWA részére; felszólít a transzatlanti erőfeszítések megújítására a közel-keleti békefolyamat érdemi felélesztése és sikeres lezárása érdekében, amely életképes kétállami megoldáshoz vezet; üdvözlí az Abraham-megállapodások aláírását és végrehajtását, és ösztönzi a transzatlanti együttműködést e kapcsolatok elmélyítése érdekében;

o

o o

114. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint tájékoztatásul az Egyesült Államok Külügyminisztériumának és Kongresszusának.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0411

Az uniós vagyongazdálkodási alapokról és a törökországi menekülteket támogató eszközről szóló végrehajtási jelentés

Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az uniós vagyongazdálkodási alapokról és a törökországi menekülteket támogató eszközről szóló végrehajtási jelentésről (2020/2045(INI))

(2022/C 132/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208., 210., 214. és 314. cikkére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2013. december 2-i 1311/2013/EU, Euratom tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az Európai Unió 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. és 2021. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésére,
- tekintettel a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítésről szóló, 2011. november 18-i bizottsági közleményre (COM(2011)0743),
- tekintettel a biztonságos, rendezett és szabályos migrációra vonatkozó globális megállapodásra és a menekültekről szóló globális megállapodásra, amelyeket az ENSZ Közgyűlése 2018-ban fogadott el,
- tekintettel az európai migrációs stratégia keretében harmadik országokkal kialakítandó új partnerségi keret létrehozásáról szóló, 2016. június 7-i bizottsági közleményre (COM(2016)0385),
- tekintettel a 2015. novemberi valletai csúcstalálkozó cselekvési tervére,
- tekintettel a 2016. március 18-i EU–Törökország nyilatkozatra,
- tekintettel a 2017. június 30-án közzétett, „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk” című, a fejlesztéspolitikáról szóló, új európai konszenzusra,
- tekintettel az „Eszköztár az uniós fejlesztési együttműködésnek az összes emberi jogra kiterjedő, az emberi jogok érvényesítésén alapuló megközelítéséhez” című, 2014. április 30-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2014)0152),

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 884. o.

⁽²⁾ HL L 193., 2018.7.30., 1. o.

⁽³⁾ HL L 163., 1996.7.2., 1. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos 2008. január 30-i európai konszenzusra,
- tekintettel a Békou uniós vagyonkezelői alap, a Madad uniós vagyonkezelői alap, az Afrikát támogató uniós vagyonkezelői alap és a Kolumbiát támogató uniós vagyonkezelői alap eredeti alapító megállapodásaira, valamint azok 2020. decemberi felülvizsgált alapító megállapodásaira,
- tekintettel a 2016. február 10-i C(2016)0855⁽⁴⁾, a 2017. április 18-i C(2017)2293⁽⁵⁾, a 2018. március 14-i C(2018)1500⁽⁶⁾ és a 2018. július 24-i C(2018)4959⁽⁷⁾ bizottsági határozatokkal módosított, az Unió és a tagállamok fellépéseinek koordinációs mechanizmus – a Törökország-támogató Menekültügyi Eszköz – révén való összehangolásáról szóló, 2015. november 24-i C(2015)9500 bizottsági határozatra⁽⁸⁾,
- tekintettel a Bizottságnak a törökországi menekülteket támogató eszközről szóló, 2020. április 30-i negyedik éves jelentésére (COM(2020)0162), valamint korábbi jelentéseire,
- tekintettel a Madad uniós vagyonkezelői alapról szóló hetedik eredményjelentésre,
- tekintettel az Európai Számvevőszéknek „A Közép-afrikai Köztársaság számára létrehozott Békou vagyonkezelői alap: ígéretes kezdet, egyes hiányosságok ellenére is” című, 11/2017. sz. különjelentésére; „A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz: hasznos segítség, de fokozni kell a költséghatékonyságot” című, 27/2018. sz. különjelentésére; valamint „Az Európai Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért: kellően rugalmas, de nem elég célirányos eszköz” című, 32/2018. sz. különjelentésére,
- tekintettel a Bizottság azon határozataira, melyekben a költségvetési rendelet 234. cikkével összhangban 2021 decemberéig meghosszabbítja az uniós vagyonkezelői alapokat, valamint a meghosszabbításról szóló határozattervezetekre vonatkozó parlamenti álláspontokra,
- tekintettel „Az EU külső finanszírozási eszközeinek végrehajtása: 2017. évi féldícs felülvizsgálat és a 2020 utáni időszakra vonatkozó jövőbeli architektúra” című, 2018. április 18-i állásfoglalására⁽⁹⁾,
- tekintettel a fejlesztési együttműködési eszköz, a humanitárius segítségnyújtási eszköz és az Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról szóló, 2018. április 17-i állásfoglalására⁽¹⁰⁾,
- tekintettel „Az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért: következmények a fejlesztés és a humanitárius segítségnyújtás szempontjából” című, 2016. szeptember 13-i állásfoglalására⁽¹¹⁾,
- Tekintettel „Az Afrikára vonatkozó új uniós stratégiáról – partnerség a fenntartható és befogadó fejlődésért” című, 2021. március 25-i állásfoglalására,
- tekintettel „A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról – 2020. évi éves jelentés” című, 2021. január 20-i állásfoglalására⁽¹²⁾, a Szíriára vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2017. május 18-i állásfoglalására⁽¹³⁾, a Szíriáról szóló 2016. október 6-i állásfoglalására⁽¹⁴⁾, a szíriai helyzetről szóló 2016. november 24-i állásfoglalására⁽¹⁵⁾, az Európai Unió 2016-os pénzügyi évre vonatkozó, 2/2016. számú költségvetés-módosítási tervezetéről szóló tanácsi álláspontról – a 2015-ös pénzügyi év többletének beviteléről szóló, 2016. július 6-i állásfoglalására⁽¹⁶⁾,

⁽⁴⁾ HL C 60., 2016.2.16., 3. o.

⁽⁵⁾ HL C 122., 2017.4.19., 4. o.

⁽⁶⁾ HL C 106., 2018.3.21., 4. o.

⁽⁷⁾ HL C 278., 2018.8.8., 3. o.

⁽⁸⁾ HL C 407., 2015.12.8., 8. o.

⁽⁹⁾ HL C 390., 2019.11.18., 76. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 390., 2019.11.18., 33. o.

⁽¹¹⁾ HL C 204., 2018.6.13., 68. o.

⁽¹²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0012.

⁽¹³⁾ HL C 307., 2018.8.30., 117. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 215., 2018.6.19., 44. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 224., 2018.6.27., 88. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 101., 2018.3.16., 179. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a Bizottság Törökországról szóló 2018. évi jelentéséről szóló, 2019. március 13-i állásfoglalására ⁽¹⁷⁾, az Európai Unió 2019. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének második tervezetéről szóló tanácsi álláspontról szóló, 2018. december 12-i állásfoglalására ⁽¹⁸⁾, az Európai Unió 2018-as pénzügyi évre vonatkozó, 3/2018. sz. költségvetés-módosítási tervezetéről (III. szakasz – Bizottság) szóló tanácsi álláspontról: a törökországi menekülteket támogató eszköz kibővítése” című, 2018. július 4-i állásfoglalására ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel a rendkívüli tartalék 2020. évi, a törökországi menekültek folyamatos humanitárius támogatása érdekében történő igénybeviteléről szóló, 5/2020. számú költségvetés-módosítására ⁽²⁰⁾ és az azt kísérő határozatra ⁽²¹⁾,
- tekintettel a Bizottság Törökországról szóló, 2019–2020. évi jelentéseiről szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ⁽²²⁾,
- tekintettel a Bizottság 2019-ben és 2020-ban hozott határozataira, amelyekben a költségvetési rendelet 234. cikkével összhangban 2021. december 14-ig meghosszabbítja a Madad uniós vagyongazdálkodási alapot,
- tekintettel az EU és tagállamai által a 2016 és 2021 között tartott londoni és brüsszeli konferenciákon tett, a szíriai válság kezelésére és a szíriai nép támogatására vonatkozó kötelezettségvállalásokra,
- tekintettel a Bizottság 2018. évi féldős értékelésére és a Madad uniós vagyongazdálkodási alap eredményeiről szóló rendszeres jelentéseire,
- tekintettel a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendeletre ⁽²³⁾, a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI-Globális Európa) 2021–2027 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2018. június 14-i javaslatra (COM(2018)0460), valamint az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) 2021–2027 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2018. június 14-i javaslatra (COM(2018)0465),
- tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint eljárási szabályzata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatára,
- tekintettel a Külügyi Bizottság, a Fejlesztési Bizottság és a Költségvetési Bizottság által az eljárási szabályzat 58. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság véleményére,
- tekintettel a Külügyi Bizottság, a Fejlesztési Bizottság és a Költségvetési Bizottság jelentésére (A9-0255/2021),

A. mivel 2014 óta négy vagyongazdálkodási alap jött létre a válságokra való koherens és megerősített segítségnyújtást biztosító rugalmas és gyors eszközök iránti igény kielégítése céljából: a 2014. július 15-én létrehozott Békou alap azzal a céllal, hogy támogassa a Közép-afrikai Köztársaság válságból való kilábalásának és újjáépítési erőfeszítéseinek valamennyi aspektusát; a 2014. december 15-én életre hívott Madad alap (a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap, amely lehetővé teszi a források és a reakció regionális szintű összevonását és testre szabását); az afrikai stabilitás megteremtése, valamint az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás okainak kezelése érdekében 2015. november 12-én létrehozott Uniói Szükséghelyzeti Alap Afrikáért; valamint a Kolumbiát támogató alap, amelyet 2016. december 12-én hoztak létre azzal a céllal, hogy támogassa a békemegállapodás végrehajtását a konfliktust követő korai helyreállítás és stabilizáció során;

⁽¹⁷⁾ HL C 23., 2021.1.21., 58. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 388., 2020.11.13., 326. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 118., 2020.4.8., 264. o.

⁽²⁰⁾ Az Európai Unió 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó 5. számú költségvetés-módosításának végleges elfogadása (EU, Euratom) 2020/1157 (HL L 299., 2020.9.11., 1. o.).

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1268 határozata (2020. július 15.) a rendkívüli tartaléknak a Törökországban lévő menekültek számára nyújtott humanitárius támogatás folytatása céljából történő 2020. évi igénybeviteléről (HL L 298., 2020.9.11., 21. o.).

⁽²²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0243.

⁽²³⁾ HL L 163., 1996.7.2., 1. o.

2021. október 7., csütörtök

- B. mivel a költségvetési rendelet 2018-as felülvizsgálata olyan rendelkezéseket vezetett be, amelyek bizonyos mértékig megerősítették a Parlament ellenőrzési hatásköreit új uniós vagyongazdálkodási alapok létrehozása vagy a jelenlegiek meghosszabbítása esetén; mivel ezek a rendelkezések továbbra is túlságosan korlátozottak ahhoz, hogy biztosítsák a Parlament a Szerződésben előírt teljes körű demokratikus ellenőrzését, valamint a költségvetési hatóság teljes parlamenti ellenőrzését;
- C. mivel a Parlament 2020-ban összességében kedvező véleményt adott ki az uniós vagyongazdálkodási alapok 2021 végéig történő meghosszabbítására irányuló kérelmekről, ugyanakkor aggodalmát fejezte ki a projektek végrehajtása átláthatóságának hiánya miatt, különös tekintettel a határigazgatással és a migrációkezeléssel kapcsolatos projektekre, és azzal a feltétellel, hogy a Szükséghelyzeti Alap Afrikáért esetében kötelező garanciákat kell nyújtani az alapvető emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozóan valamennyi finanszírozott projektben;
- D. mivel mind az uniós vagyongazdálkodási alapok, mind a törökországi menekülteket támogató eszköz létrehozását indokolták a klasszikus intézményi keretek között kivitelezhetetlen, rugalmas, eseti és gyors reagálást igénylő helyzetek, valamint az uniós költségvetésben rendelkezésre álló források és rugalmasság korlátozottsága; mivel az EU új külső pénzügyi keretének (Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz –NDICI – Globális Európa) meg kell szüntetnie azokat a korlátokat, amelyek ahhoz vezetnek, hogy vagyongazdálkodási alapokat kell létrehozni az egyes válságok rugalmasabb és gyorsabb kezelése érdekében; mivel a költségvetésen kívüli eszközök, például a vagyongazdálkodási alapok, valamint az olyan rendkívüli eszközök, mint a törökországi menekülteket támogató eszköz, veszélyeztetik a demokratikus elszámoltathatóságot, az átláthatóságot és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit, valamint aláássák az Európai Parlament szerepét és az uniós költségvetés integritását és egységességét is; mivel a Parlamenttel nem konzultáltak a költségvetésen kívüli eszközök létrehozásáról; mivel az Európai Fejlesztési Alap (EFA) hozzájárult az afrikai és a bekoui uniós vagyongazdálkodási alapokhoz, és mivel ezért a Parlamentet egyáltalán nem vonták be a két uniós alap létrehozásába; mivel az Európai Parlament lehetséges részvétele a Madad és Kolumbia uniós vagyongazdálkodási alapok alapító megállapodásáról szóló végrehajtási határozattervezetekkel szembeni kifogásra korlátozódott;
- E. mivel a szükséghelyzeti alap létrehozásakor a Bizottságnak meg kell indokolnia annak hozzáadott értékét, láthatóságát, más uniós finanszírozási eszközökkel való kiegészítő jellegét és a szakpolitikai célkitűzésekkel való összehangolását, és mivel alapvető fontosságú a források felhasználásának folyamatos nyomon követése és értékelése annak biztosítása érdekében, hogy hatásaik mindig összhangban legyenek az uniós joggal, az alapvető értékekkel és a célkitűzésekkel;
- F. mivel a költségvetési rendelet szerint a vagyongazdálkodási alapokat évente külső és független ellenőrzésnek kell alávetni, és az Európai Bizottságnak jogában áll felfüggeszteni a finanszírozási megállapodást, ha a partnerország megszegi az emberi jogok, a demokratikus elvek és a jogállamiság tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségét, valamint súlyos korrupciós esetekben; mivel az Európai Számvevőszék az uniós vagyongazdálkodási alapokról szóló különjelentéseiben azt ajánlotta a Bizottságnak, hogy javítsa az adományozók koordinációját (Békou), szüntesse meg a végrehajtás hiányosságait, növelje a hatékonyságot és a célzott intézkedéseket (Afrika), és biztosítson jobb ár-érték arányt (törökországi menekülteket támogató eszköz);
- G. mivel a Bizottság becslései szerint a menekültekkel kapcsolatos jelentős humanitárius szükségletek a törökországi menekülteket támogató eszközön is túlmutatnak;
- H. mivel a Parlament – miközben elismerte azok hozzáadott értékét – többször is hangoztatta, hogy fokozott parlamenti ellenőrzésre van szükség az uniós vagyongazdálkodási alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz tekintetében, valamint hogy fokozottabb mértékben be kell vonni a jövőbeli vagyongazdálkodási alapokkal, illetve a meglévő vagyongazdálkodási alapok és egyéb, az EU külső fellépéséhez kapcsolódó pénzügyi eszközök meghosszabbításával kapcsolatos előkészítő munkába és tárgyalásokba; mivel a Parlament felszólította a Bizottságot, hogy javítsa a szükséghelyzeti alapokkal kapcsolatos kommunikációját, és megjegyezte, hogy a szükséghelyzeti alapokkal kapcsolatos rendszeres, számadatokon alapuló tájékoztatás elengedhetetlen ahhoz, hogy a Parlament gyakorolhassa demokratikus felügyeleti és ellenőrzési szerepét;
- I. mivel a szükséghelyzeti alapokhoz való hozzájárulások legnagyobb része jelenleg magából az uniós költségvetésből származik, míg a tagállamok hozzájárulásai teljes költségvetésük igen korlátozott részét teszik ki; mivel a törökországi menekülteket támogató eszközhöz való tagállami hozzájárulások nem önkéntesek, hanem a GNI-hozzájárulási kulcs alapján alapulnak, és a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében külső címzett bevételként közvetlenül szerepelnek az uniós költségvetésben; mivel a vagyongazdálkodási alapok esetében a költségvetési rendelet 187. cikkének (6) bekezdése értelmében a tagállami hozzájárulásokat nem integrálják az Unió költségvetésébe;

2021. október 7., csütörtök

- J. mivel a 2016. márciusi EU-Törökország nyilatkozat és az EU és Törökország közötti visszafogadási megállapodás különös figyelmet fordít az illegális migráció új tengeri vagy szárazföldi útvonalainak megelőzésére, a csempészhálózatok felszámolására, a török határok ellenőrzésére és a visszaküldések megkülönböztetésmentes elfogadására;
- K. mivel az Unió fejlesztési együttműködési politikájának elsődleges célja a szegénység csökkentése és hosszú távon felszámolása az EUMSZ 208. cikkében foglaltak szerint; mivel továbbra is a fejlesztési politikáról szóló új európai konszenzus alkotja az uniós fejlesztéspolitika elvi keretét, a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus megerősíti humanitárius segítségnyújtás alapelveit; mivel az EU-nak és a humanitárius területen vele együttműködő partnereinek képesnek kell lenniük arra, hogy támogatást és védelmet biztosítsanak a szükségletek, valamint a humanitárius tevékenység semlegességének, pártatlanságának, emberiségének és függetlenségének elve alapján; mivel a hivatalos fejlesztési támogatási (ODA) forrásokból származó forrásokat a gazdasági, humán és társadalmi fejlődésre, és különösen a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítására, a – többek között az éghajlatváltozással kapcsolatos – helyi ellenálló képesség kiépítésére, valamint a fejlesztési és/vagy humanitárius segítségnyújtást szolgáló békefenntartó műveletekre kell fordítani, különös tekintettel a vagyongazdálkodási alapról szóló határozatban meghatározott fejlesztési kihívásokra;
- L. mivel az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért alapító megállapodása egyértelműen az uniós szükséghelyzeti alapok, valamint az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközzel szülő rendelet hatálya alá helyezte a líbiai határigazgatási projekteket; mivel 2017 júliusa óta közel 90 millió EUR-t különítettek el az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért keretében a líbiai parti őrség képzésére, felszerelésére és támogatására, és 49 millió EUR-t különítettek el a visszatérésre kötelezett személyek fogvatartási körülményeinek javítására; mivel az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért alapító megállapodása egyértelműen kimondja, hogy a szükséghelyzeti alap olyan tevékenységeket fog finanszírozni, amelyek a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítéssel összhangban hozzájárulnak a migrációkezelés javításához, ideértve az irreguláris migráció megfékezését és megelőzését, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelmet; mivel mindazonáltal elhangzottak olyan állítások, amelyek szerint a líbiai parti őrség tevékenységeivel összefüggésben emberi jogi jogsértéseket követtek el;
- M. mivel 2020-ban a Parlament úgy ítélte meg, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért meghosszabbítása érdekében minden támogatásban részesülő projekt esetében kötelező garanciákat kell biztosítani az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozóan, különös tekintettel a migrációkezelésre, valamint annak biztosítására, hogy ezeket a garanciákat a jövőben egy megfelelően indokolt új vagyongazdálkodási alap létrehozása esetén kikössék;
- N. mivel a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap (Madad alap) 2,3 milliárd EUR-t mozgósított, beleértve a 21 uniós tagállam, Törökország és az Egyesült Királyság által nyújtott önkéntes hozzájárulást; mivel programjai az oktatásra, a megélhetésre, az egészségügyre, a védelemre és a vízügyre összpontosítanak a menekültek, a belső menekültek és a helyi közösségek javát szolgálva és több mint 7 millió kedvezményezettet támogatva; mivel a szíriai polgárháború elhúzódásával a Madad alap reagálása tovább fejlődött a humanitárius fejlesztés mentén, jobban összpontosítva a befogadó országoknak az elhúzódó válságra való reagálással kapcsolatos erőfeszítéseit és kapacitáit támogató rendszerek megerősítésére, különös tekintettel a közszolgáltatások nyújtására Irakban, Jordániában és Libanonban;
- O. mivel értékelése szerint a Madad alap keretében gyorsabban indíthatók a projektek, mint az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz és az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében szokásos eljárások szerint; mivel a Madad alapnak a méretgazdaságosságot is sikerült megvalósítania, 20 millió EUR átlagos volumenű, nagyléptékű projektekkel és körülbelül 30 hónapos átlagos végrehajtási időszakkal;
- P. mivel a törökországi menekülteket támogató eszköz eltér az uniós vagyongazdálkodási alapoktól, főként azért, mert továbbra is az EU költségvetésébe van beágyazva;
- Q. mivel a Bizottság szerint a törökországi menekülteket támogató eszköz célja a meglévő uniós finanszírozási eszközök összehangolása annak érdekében, hogy azokat koherens és közös módon vegyék igénybe a menekültek szükségleteinek kielégítése érdekében;

2021. október 7., csütörtök

I. Általános megfontolások

Költségvetési vonatkozások

1. megjegyzi, hogy 2020. december 31-ig az uniós vagyongazdálkodási alapokba irányuló összes kötelezettségvállalás 7 691 millió EUR-t tett ki, amelyből 3 170 millió EUR az uniós költségvetésből, 3 534 millió EUR az Európai Fejlesztési Alapból (EFA), 988 millió EUR pedig a tagállamoktól és más adományozóktól származik; megjegyzi továbbá, hogy ugyanezen időpontig 7 141 millió EUR-t kötöttek le, és az uniós vagyongazdálkodási alapok 4 869 millió EUR-t fizettek ki; megjegyzi továbbá, hogy 2020. december 31-re az összes uniós vagyongazdálkodási alap kötelezettségvállalási előirányzatainak végrehajtási aránya 98 % volt (a Madad alap kötelezettségvállalási előirányzatainak több mint 95 %-át, a Békou alap 99 %-át, az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért 99 %-át, a Kolumbiát támogató alap pedig 94 %-át lekötötte), míg a kifizetési előirányzatok összesített végrehajtási aránya 63 % volt (Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért 62 %, Békou 66 %, Kolumbiát támogató alap 52 %, Madad 64 %);

2. emlékeztet arra, hogy a törökországi menekülteket támogató eszköz két, egyenként 3 milliárd EUR-s részből áll; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 2016–2017-es első részlettel eltérően, amelyhez az uniós költségvetés 1 milliárd EUR-val, a tagállamok pedig 2 milliárd EUR-val járultak hozzá, a 2018–2019-es második részlet esetében a hozzájárulások aránya megfordult, és ez hátrányosan érintette a meglévő uniós projekteket;

3. emlékeztet arra, hogy míg a törökországi menekülteket támogató eszköz első részletében az IPA II hozzájárulása 52,4 %-ot, a humanitárius segítségnyújtásé 46,6 %-ot, a biztonsághoz és a békéhez hozzájáruló eszközé 0,7 %-ot, a fejlesztési együttműködési eszközé 0,3 %-ot, a második részlet esetében pedig az IPA II hozzájárulása 64,5 %-ot, a humanitárius segítségnyújtásé pedig 35,5 %-ot tett ki;

4. megjegyzi, hogy (2020 végéig) a törökországi menekülteket támogató eszköz első részletének 36,6 %-át közvetlen irányítással, 63,4 %-át pedig közvetett irányítással hajtották végre (és ennek több mint egyötödét nemzetközi szervezetek hajtották végre); megjegyzi továbbá, hogy a második részletben a közvetlen irányítás 32,1 %-ot (100 %-ban az Európai Bizottság által), a közvetett irányítás pedig 67,9 %-ot (háromnegyed részben nemzetközi szervezetek által) képviselt;

5. megjegyzi továbbá, hogy az uniós vagyongazdálkodási alapokkal kapcsolatban a nemzetközi szervezetek voltak a legfontosabb végrehajtó szereplők (36,8 %), megelőzve az Európai Bizottságot (35,7 %), a tagállami ügynökségeket (24,2 %) és a közszolgálati szerveket (3,4 %);

A Parlament bevonása a döntéshozatalba és a nyomkövetési eljárásokba, valamint a jelentéstételi és/vagy értékelési folyamatokba

6. megállapítja, hogy a bizottsági elnökök és bizonyos képviselők megfigyelői státuszt kaptak a vagyongazdálkodási alapok stratégiai testületeinek ülésein és a törökországi menekülteket támogató eszköz irányítóbizottságában; sajnálatosnak tartja, hogy ezt hivatalosan nem vezették át a vagyongazdálkodási alapok alapító megállapodásaiba; határozottan sürgeti, hogy az ülésekre szóló meghívók vegyék figyelembe az Európai Parlament hivatalos naptárát, és hogy az igazgatótanács ülésein megvitandó valamennyi lényeges információt és dokumentumot jóval az ülések előtt bocsássák rendelkezésre a képviselők és a titkárság személyzete aktív részvételének lehetővé tétele érdekében;

7. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Parlament korlátozott szerepet játszik a szükséghelyzeti alapokkal kapcsolatos uniós hozzájárulások döntéshozatalában, felügyeletében és ellenőrzésében, és megismétli, hogy a meglévő jogi, szabályozási és költségvetési megoldásokat teljes mértékben ki kellett volna használni a továbbra is végső eszközként kezelendő szükséghelyzeti alap létrehozása és/vagy kiterjesztése előtt; emlékeztet korábbi, megválaszolatlan kéréseire, és megismétli, hogy a Parlamentnek képviseltetnie kell magát az operatív bizottságok ülésein, és képesnek kell lennie azok tevékenységének nyomon követésére, és felhívja a Bizottságot, hogy kellő időben nyújtson részletes tájékoztatást az e bizottságokban hozott határozatokról; úgy véli, hogy a Parlamentnek teljes mértékben fel kell használnia a végrehajtási felügyeletével és a költségvetés ellenőrzésével kapcsolatos hatásköreit, és gondoskodnia kell arról, hogy az uniós finanszírozási döntések és a kapcsolódó juttatások megfeleljenek az Unió jogszerűségére, illetve hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vonatkozó elveinek, ezzel biztosítva az uniós fellépések demokratikus legitimitását és elszámoltathatóságát;

8. tudomásul veszi a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy szorosan nyomon kövesse és értékelje a beavatkozásokat, valamint hogy célzott jelentések révén ismereteket gyűjtsön az uniós vagyongazdálkodási alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz tevékenységeiről; kéri, hogy tegyenek erőfeszítéseket a nagyobb átláthatóság elérése érdekében a releváns adatok, köztük a finanszírozott projektek konkrét részletei és a kitűzött célokkal kapcsolatban elért eredmények az uniós vagyongazdálkodási alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz honlapján történő közzétételére; hangsúlyozza, hogy az ilyen jelentések rendelkezésre állása, részletessége, teljessége és tényszerű következetessége elengedhetetlen a Parlament mint költségvetési hatóság támogatásához a végrehajtás megfelelő értékelése érdekében;

2021. október 7., csütörtök

9. megjegyzi, hogy a civil társadalmi szervezetek bevonására vonatkozó információkat az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért 2019. és 2020. évi éves jelentésében tették közzé; sajnálja, hogy ez az információ az alvállalkozók alacsony átláthatósága miatt nem áll rendelkezésre; megjegyzi, hogy amennyiben lehetséges, ezeket az információkat projektszinten kell lebontani, figyelembe véve a bizalmas kezelés és a biztonság kellően indokolt követelményeit;

10. sajnálattal állapítja meg, hogy a Bizottság későn jelezte az uniós vagyongazdálkodási alapok időtartamának meghosszabbítására irányuló szándékát, és hogy néhány vagyongazdálkodási alap értékelésére későn került sor, így a Parlament nem tudott kellő időben teljes körű és pontos következtetéseket levonni az Afrikát támogató uniós szükséghelyzeti alap esetében, és így sérült a demokratikus felügyelet és elszámoltathatóság;

11. ismételten hangsúlyozza, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy az uniós vagyongazdálkodási alapoknak az Európai Parlament által elfogadott 2021. decemberig történő meghosszabbítása főként technikai jellegű legyen, lehetővé téve az új többéves pénzügyi keretre való zökkenőmentes átállást, és a már lekötött forrásokra vonatkozó hatékony szerződéskötést és azok felhasználását; kiemeli a Bizottság arra vonatkozó biztosítékait, hogy a meghosszabbítások a korábbi, 2014–2020-as többéves pénzügyi keret keretében tett kötelezettségvállalások kifizetéseinek folytonos jogalapját kívánták biztosítani, és hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz, illetve az IPA III keretében nem tehetők új kötelezettségvállalások a vagyongazdálkodási alapokkal kapcsolatban;

12. hangsúlyozza, hogy jelentéseiben a Bizottságnak be kell mutatnia az uniós vagyongazdálkodási alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz – többek között az uniós külső beruházási terv – által lefedett területekre szánt különböző pénzügyi eszközök egymást kiegészítő jellegét, valamint a létrehozott hozzáadott értéket;

II. Az egyes vagyongazdálkodási alapok, illetve az FRT értékelése**Békou**

13. úgy véli, hogy a Békou vagyongazdálkodási alap részben hozzájárult a Közép-afrikai Köztársaságban kialakult helyzet kezeléséhez, valamint a Közép-afrikai Köztársaságban a fejlesztési és humanitárius szükségletek közötti kapcsolat közelítéséhez;

14. utal továbbá az Európai Parlament Fejlesztési Bizottsága által a Közép-afrikai Köztársaságba delegált küldöttség 2018. februári következtetéseire, amelyek megjegyzik, hogy a Békou vagyongazdálkodási alap láthatósága jó, és kedvezően ítélik meg azt az országban, a projektek pedig megfelelően kezelik a szükségleteket a rehabilitáció, a megélhetés biztosítása és a hosszabb távú fejlesztés között, legalább helyi szinten és kisebb léptékben;

15. kiemeli az Európai Számvevőszék 2017. évi különjelentésében közzétett következtetéseit, amelyek szerint a Békou vagyongazdálkodási alap összességében pozitív eredményeket ért el, és sikerrel mozgósított támogatást, jóllehet kevés további adományozót vonzott, továbbá hogy projektjeinek többsége elérte a várt eredményeket és növelte az EU láthatóságát; jelzi azonban, hogy a jelentés javasolta a beavatkozás hatókörének jobb meghatározását, valamint a donorok közötti koordináció, a projekt kiválasztási eljárások, a nyomon követés és a teljesítménymérés javítását, valamint a költségek optimalizálását és a végrehajtó szervezetek kiválasztásának fokozott átláthatóságát; megjegyzi, hogy az operatív bizottságban a tagállamokat saját nemzeti fejlesztési ügynökségeik képviselik, amelyeket egyszersmind projektvégrehajtóként választanak ki, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez összeférhetlenséghez vezethet az operatív bizottság projekt kiválasztási eljárásában;

16. megjegyzi, hogy a humanitárius válság, a szegénység és a Közép-afrikai Köztársaságban zajló új biztonsági kihívások miatt a további uniós támogatáshoz célirányos programokra és adott esetben az NDICI-Globális Európa keretében rugalmas uniós finanszírozásra lesz szükség a humanitárius reagálás, a béke és biztonság, a demokratizálódás és a demokratikus intézmények megerősítése, valamint az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében a Közép-afrikai Köztársaságban;

17. úgy véli, hogy az EU és más adományozók beavatkozása ellenére az országban továbbra is instabil a helyzet az új konfliktusok és az élelmiszer-ellátás rendkívüli bizonytalansága miatt;

Madad

18. úgy véli, hogy a Madad alap bizonyította hozzáadott értékét a válságkezelés terén és az EU szempontjából is a nagyobb külső láthatóság és befolyás, a különböző forrásokból származó források fokozott ellenőrzése, koordinációja és multiplikátorhatása tekintetében, összehasonlítva a nemzeti szintű vagy más nemzetközi csatornákon keresztül megvalósuló segélyezéssel; megjegyzi, hogy kiadásait hozzáigazították a jogalapokhoz vagy az alkalmazott uniós eszközökhöz, illetve azok céljaihoz; emlékeztet ezért arra, hogy a Madad vagyongazdálkodási alap keretében finanszírozott projekteknek elő kell mozdítaniuk és védeniük kell a méltóságot, az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat, valamint elő kell mozdítaniuk a társadalmi és gazdasági befogadást, különösen a kisebbségek és a kiszolgáltatott csoportok esetében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a szíriai konfliktus folytatódik és továbbra is szükségét szenvednek azok a szíriai menekültek, akik a belátható jövőben nem tudnak visszatérni hazájukba, és így a befogadó közösségek szükségletei továbbra is uniós és nemzetközi segítségnyújtást tesznek szükségessé, mivel biztosítani kell e közösségek hosszabb távú integrációra és foglalkoztatásra való képességét; rámutat, hogy a konfliktusnak kitett szíriai területeken még nem lehet megkezdeni a hosszú távú újjáépítést;

2021. október 7., csütörtök

19. megjegyzi, hogy a 2018. októberi félidős stratégiai értékelő jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a Madad vagyonkezelői alap „nagy volumenű és költséghatékony, és viszonylag alacsony költséggel jutott el nagyszámú kedvezményezetthez”, valamint hogy „lehetővé tette az EU számára a rugalmas segítségnyújtást”;

20. üdvözli, hogy az alap a koronavírus-járványra reagálva képes volt gyorsan és rugalmasan kiigazítani és újraorientálni tevékenységeit a partnerországok és -közösségek támogatása céljából Libanonban, Irakban, Törökországban és Jordániában, nemcsak az egészségügy területén, hanem más területeken is, mint például a megélhetés, a védelem, az oktatás vagy a társadalmi kohézió;

21. kiemeli a folyamatos támogatás fontosságát a menekültek, a belső menekültek és a kiszolgáltatott befogadó közösségek számára – a tágabb régióra is kiterjesztve azt – a folytatódó konfliktus által érintett területeken, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (TPK) számára létrehozott eszközök keretében nyújtott hosszabb távú, kiszámítható, teljes mértékben átlátható és gyorsan bevethető finanszírozás, valamint a tagállamok által külső címzett bevételként nyújtott potenciális hozzájárulások ötvözésével, figyelembe véve a költségvetési rendelet alapján biztosított valamennyi pénzügyi eszközt;

22. emlékeztet a palesztin menekült közösségek sebezhetőségére Szíriában és a régióban, és felszólít folyamatos támogatásukra, továbbá arra, hogy a szíriai válsággal kapcsolatos uniós humanitárius terveket és fellépéseket terjesszék ki az ő támogatásukra is;

Afrika

23. megjegyzi, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért szükséghelyzeti alapként jött létre azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Afrika három régiójában kialakult válságok kezeléséhez, hosszú távú stabilitási és fejlesztési célok elérése érdekében; úgy véli, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért gyors és rugalmas eszköz az olyan közös globális kihívások kezeléséhez, mint a migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás, az éghajlatváltozás hatása és a gazdasági válságok; kiemeli, hogy a jelenlegi Covid19-világjárvány miatti példa nélküli helyzet minden szükséges rugalmasságot és gyorsaságot megkövetel; hangsúlyozza azonban, hogy a rugalmasságot mindig teljes átláthatósággal és elszámoltathatósággal kell ötvözni; úgy véli, hogy a három területen belül célzottabb, irányított fellépéssel, valamint az eredmények mérésének és jelentésének támogatásával lehetne javítani az eredményeken;

24. tudomásul veszi, hogy 78 projekt járult hozzá a gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek bővüléséhez, 97 projektet hajtottak végre az ellenálló képesség megerősítésére, 75 projektet a migráció kezelésére, 75 projektet pedig a kormányzás és a konfliktusmegelőzés javítására; aggodalommal jegyzi meg, hogy a különleges körülmények miatt a migrációkezelés néhány projekt esetében az uniós válasz középpontjába került; megismétli azonban, hogy az ellenálló képesség javítására és a migráció kiváltó okainak kezelésére irányuló eredeti célkitűzéseket fenn kell tartani;

25. üdvözli, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért némileg hozzájárult a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a békeépítés egymással összekapcsolt hármas megközelítéséhez, ami az előző többéves pénzügyi keret uniós pénzügyi eszközeivel nem volt lehetséges; emlékeztet arra, hogy a vagyonkezelői alap által nyújtott finanszírozást az ODA kritériumai alapján kell végrehajtani és értékelni, és az e követelményeknek nem megfelelő összes kiadást az alapon összevont különböző forrásokból kell finanszírozni, továbbá helyteleníti az ODA alapok minden olyan felhasználását, amely ellentmond a fejlesztési céloknak; emlékeztet arra, hogy a humanitárius segítségnyújtásnak alapelveként függetlennek kell lennie;

26. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért mintegy 37 %-át a migráció korlátozására és csökkentésére irányuló intézkedésekre különítik el, míg a migrációt és a kényszerű lakóhelyelhagyást elősegítő tényezők kezelésére kevesebb mint 9 %-át fordítják; megjegyzi, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért forrásainak kevesebb mint 1,5 %-át különítették el a jogszerű migrációs csatornákra; elismeri, hogy a biztonság alapvető fontosságú az afrikai partnerországok stabilitása szempontjából, és hogy az EU-nak támogatnia kell a partnerországokat az irreguláris migrációs áramlások, az embercsempészet és az emberkereskedelem kiváltó okainak kezelésében;

27. tudomásul veszi a líbiai parti őrseg fellépéseivel összefüggésben Líbiában észlelhető emberi jogi jogsértésekről szóló jelentéseket; hangsúlyozza, hogy a parti őrseg által kimentett vagy feltartóztatott személyek közül sokakat vizsgálatoncolnak Líbiába, ahol önkényesen fogva tartják őket szörnyű körülmények között; hangsúlyozza, hogy a menekültek olyan országokba való visszatérése, ahol nincsenek biztonságban, sérti a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezményt; megjegyzi, hogy a sürgősségi tranzitmechanizmussal összefüggésben aggályok merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a projektek végrehajtása során tiszteletben tartják-e az emberi jogokat; megjegyzi, hogy Líbiában nem tartották tiszteletben a visszaküldés tilalmának elvét; emlékeztet azonban arra, hogy minden fellépésnek biztosítania kell az emberi élet, méltóság és emberi jogok teljes körű védelmét; e tekintetben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a civil társadalmi szervezetekkel konzultálva vizsgálják felül és végezzék el az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért keretében finanszírozott, az illetékes tengerfelügyeleti és határigazgatási hatóságokkal folytatott együttműködési tevékenységeket az emberi jogok tiszteletben tartásának objektív értékelése érdekében;

2021. október 7., csütörtök

28. hangsúlyozza a helyi partnerekkel folytatott együttműködés és párbeszéd fontosságát; üdvözli a kiemelt szükségletek azonosítása érdekében végzett konzultációkat és tanulmányokat; határozottan felszólítja a Bizottságot, hogy megfelelően vonja be a helyi hatóságokat és a civil társadalmi szervezeteket az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért által támogatott projektekbe;

29. megjegyzi, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért egyik fő célkitűzése – az alapító megállapodásban meghatározottak szerint – a migráció kiváltó okainak kezelése, különösen a reziliencia, a gazdasági lehetőségek, az esélyegyenlőség, a biztonság és a fejlesztés előmozdítása, valamint az emberi jogi visszaélések kezelése révén; kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a hosszú távú fejlesztési célokra, például a foglalkoztatásra, az oktatásra, az élelmezésbiztonságra és a helyi lakosság életkörülményeinek javítására;

30. megjegyzi, hogy az Európai Számvevőszék 32/2018. sz. különjelentése számos hiányosságra mutatott rá, többek között az unió közbeszerzési jog alkalmazásának elmulasztására és az átláthatatlan irányításra, és jobb projekt kiválasztási eljárást, nagyobb végrehajtási sebességet és szisztematikusabb teljesítmény-ellenőrzési folyamatot javasolt a projektek teljes körére kiterjedően, illetve megjegyezte, hogy az alap széles hatóköre miatt gyakran hiányzott a hatékonyság, mivel nem számszerűsítették megfelelően azokat az igényeket és eszközöket, amelyek révén mérhető hatást el lehetett volna érni; kéri a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó kérelmek egyszerűsítését és jobb kommunikációját a kisebb és helyi nem kormányzati szervezetek uniós finanszírozáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében;

31. megjegyzi, hogy az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért hozzájárult az ellenálló képesség megerősítéséhez, valamint a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztés összekapcsolt megvalósításához instabil helyzetekben; megjegyzi továbbá, hogy az alap előmozdította a különböző érdekelt felek közötti együttműködést is, és lehetővé tette nem uniós adományozók hozzájárulását, ami a brexit utáni időszakban különösen fontossá vált, valamint ráirányította a figyelmet a migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás problémájára és az arra adott uniós válaszra; ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az alap végrehajtásának nyomon követése nem volt megfelelő, és kéri konkrét, mérhető, teljesíthető, reális és határidőhöz kötött célkitűzések beépítését a hosszú távú projektekbe, valamint számszerűsíthető célok meghatározását a projektek értékeléséhez;

32. üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy vonják vissza az Afrikát támogató szükséghelyzeti alaphoz származó, eredetileg Eritrea számára elkülönített, különösen a kényszerszermunka alkalmazásával zajló útfelújítással kapcsolatos beszerzésekre szánt forrásokat;

Kolumbia

33. úgy véli, hogy a Kolumbiát támogató vagyonkezelői alap bizonyította értékét, és a jelenlegi helyzetben fontos eszköz a kolumbiai kormány és a Kolumbiai Forradalmi Fegyveres Erők (FARC) közötti békemegállapodás végrehajtásának támogatásában; rámutat arra, hogy a Kolumbiát támogató alap meghosszabbítása tovább erősítette az EU elkötelezettségét, és rendkívül lényeges támogatást biztosított a kolumbiai békefolyamathoz; emlékeztet arra, hogy az Unió Békealap Kolumbiáért a Fejlesztési Együttműködési Eszköz keretében jött létre, és azt össze kell hangolni az Európai Unió fejlesztési politikájának elsődleges célkitűzésével: „Az Unió fejlesztési együttműködési politikája elsődleges célként a szegénység mérséklésére, idővel pedig annak felszámolására irányul. Az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit”;

34. hangsúlyozza, hogy az alap fontos szerepet játszik a kolumbiai átfogó vidékfejlesztés és gazdasági növekedés támogatásában is; kéri, hogy a kolumbiai békefolyamat végrehajtását kezeljék prioritásként a hosszú és középtávú, teljes mértékben átlátható finanszírozási programok és nyomon követés részeként, és hogy e programok kapcsán biztosítsák az Európai Parlament megfelelő bevonását és az általa végzett demokratikus ellenőrzést, valamint az érdekelt felekkel, különösen a helyi civil társadalommal folytatott megfelelő, átlátható és inkluzív konzultációkat;

35. gratulál Kolumbia azon erőfeszítéseire, hogy – a békemegállapodás végrehajtásával kapcsolatos saját kihívásai ellenére – támogatást nyújtson a Kolumbiába érkező több mint 1,7 millió venezuelai menekültnek, különösen azáltal, hogy 10 éves ideiglenes oltalmazotti jogállást biztosít számukra;

36. üdvözli, hogy a Chilei Köztársaság is csatlakozott a vagyonkezelői alap adományozói közé; megjegyzi, hogy a regionális partnerek részvétele magas hozzáadott értéket képvisel, és növelte mind a helyi elismerést, mind az EU szerepvállalásának és együttműködésének legitimációját;

A törökországi menekülteket támogató eszköz

37. rámutat, hogy Törökország fogadja be a világon a legnagyobb számú menekültet, ami majdnem 4 millió regisztrált szíriai, iraki és afganisztáni menekültet jelent; emlékeztet arra, hogy a törökországi menekülteket támogató eszköz fontos szerepet tölt be a szíriai menekültek befogadásában; felszólít az EU–Törökország nyilatkozat teljes körű emberi jogi

2021. október 7., csütörtök

hatásvizsgálatának elkészítésére, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nyilatkozat végrehajtása keretében mindkét fél tartsa tiszteletben az alapvető jogokat; úgy véli, hogy az EU-nak továbbra is biztosítani kell a szükséges támogatást a szíriai és más menekülteknek, valamint a törökországi befogadó közösségeknek, biztosítva, hogy a török kormány ne vegyen részt közvetlenül a pénzeszközök kezelésében és elosztásában, amelyeket közvetlenül a menekültek és a befogadó közösségek számára kell folyósítani, és amelyeket az elszámoltathatóságot és az átláthatóságot garantáló szervezeteknek kell kezelniük;

38. úgy véli, hogy az EU törökországi menekülteket támogató eszköze bizonyította értékét mint innovatív forrásösszevonási eszköz és fontos koordinációs mechanizmus, amely segítséget nyújt Törökországnak a menekültek és befogadó közösségek azonnali humanitárius és fejlesztési szükségleteinek gyors kielégítésében, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a fellépések fenntarthatóságát; megjegyzi ezért, hogy a projektek többségét meg kellett hosszabbítani a várt eredmény elérése érdekében; támogatásáról biztosítja a török civil társadalmat, és emlékeztet arra, hogy a nemzetközi szervezetek dicséretes erőfeszítéseket tettek a projektek megvalósítása érdekében; hangsúlyozza a helyi szervezetek, szakértők és nem kormányzati szervezetek, valamint a tagállamokból származó szervezetek bevonása által a törökországi menekülteket támogató eszköz végrehajtásához nyújtott hozzáadott értéket;

39. üdvözli a törökországi menekülteket támogató eszköz első részletének sikerét, különösen a szükséghelyzeti szociális védőhálót (ESSN), amely a Bizottság által irányított legnagyobb humanitárius projekt; üdvözli a második részlet előrehaladását, amely elősegíti a humanitárius segítségnyújtásról a fejlesztési támogatásra való fokozatos áttérést;

40. tudatában van annak, hogy az FRT fontos szerepet játszik mintegy 1,8 millió menekült alapvető szükségletei fedezésének támogatásában, 668 900 menekült gyermek oktatási támogatásában, valamint többmillió menekült egészségügyi ellátása és védelme biztosításának támogatásában; külön kiemeli, hogy az Európai Számvevőszék 27/2018. sz. különjelentése rámutatott az egészségügyi és oktatási tevékenységek finanszírozásának következtelenségére, mivel hasonló projektek finanszírozására különböző irányítási struktúrákat alkalmaznak párhuzamosan; a jelentés kiemelte továbbá, hogy nagyobb értéket lehetett volna elérni a képzéstartogatási projektekben, és felszólította a Bizottságot, hogy javítsa a települési infrastruktúra és a társadalmi-gazdasági támogatás programozását, a nem kormányzati szervezetek működési környezetét és az eszközről szóló jelentéstételt; rámutat különösen a Covid19-világjárványnak a menekültekre gyakorolt hatására, és fenntartja, hogy a törökországi menekülteket támogató eszközt annak ellenére hozták létre, hogy a nemzetközi menekültjog szempontjából komoly aggályok merültek fel a törökországi menekültek emberi jogi helyzetével kapcsolatban; emlékeztet arra, hogy 2020-ban a Bizottság további 481,6 millió EUR mozgósítását kérte az uniós költségvetés rendkívüli tartalékából – amely meghaladja a törökországi menekülteket támogató eszközre eredetileg szánt előirányzatot – a szükséghelyzeti szociális védőháló program és a feltételes iskoláztatási képzéstartogatási program keretében végzett tevékenységek finanszírozása érdekében;

41. ismételtlen sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Parlamenttel hivatalosan nem konzultáltak sem ezen eszköz létrehozásakor, sem annak meghosszabbításakor, illetve ahhoz nem kérték jóváhagyását, és a Parlament így csak a költségvetési hatóság egyik ágaként működött közre, ami aláássa a törökországi menekülteket támogató eszköz demokratikus elszámoltathatóságát; megerősíti, hogy nem szabad engedni, hogy ez újra megtörténjen;

42. hangsúlyozza, hogy az Európai Számvevőszék 27/2018. sz. különjelentése⁽²⁴⁾ megkérdőjelezi az eszköz által finanszírozott humanitárius projektek hatékonyságát, mivel nem értékelték következetesen és átfogóan a költségvetésben előirányzott költségek észszerűségét; megjegyzi, hogy a jelentés azzal kapcsolatban is aggályokat vet fel, hogy az ellenőrzés során nem lehet nyomon követni az összes humanitárius projektet; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a két képzéstartogatási projekt kedvezményezettjeinek adataihoz való hozzáférés török hatóságok általi megtagadása kérdéseket vethet fel az eszköz pénzügyi irányításának hatékonyságát illetően, különös tekintettel arra, hogy Törökország gyors hátramenetbe kezdett a jogállamiság és az alapvető jogok terén; emlékeztet arra, hogy ellenőrizni kell a pénzeszközöknek a török kormány és a helyi hatóságok általi felhasználását; megjegyzi, hogy az alapokat kizárólag a menekültek valamennyi fizikai és pszichológiai szükségletének kielégítésére kell felhasználni, beleértve a lakhatást, az élelmezést, az oktatást és a tisztességes életszínvonal biztosítását; felszólítja a Bizottságot, hogy szerezze meg az FRT-programok és -projektek kedvezményezettjeire vonatkozó adatokat, és javítsa a nyomonkövetést; hangsúlyozza, hogy a teljes körű elszámoltathatóság elérése és a kettős finanszírozás elkerülése érdekében a Bizottságnak a végrehajtó partnerek által a helyszínen elért célok alapján és a költségvetési rendelet szabályai szerint elvégzett végrehajtási értékelést követően kell rendelkezésre bocsátania a forrásokat; felszólítja ezért a Bizottságot annak biztosítására, hogy az eszköz célkitűzései és végrehajtása összhangban legyenek az Unió általános elveivel, szakpolitikáival és célkitűzéseivel, beleértve a demokráciát, a jogállamiságot és az emberi jogokat, és aggódalmának ad hangot amiatt, hogy Törökország egyre kevésbé tartja tiszteletben ezen elveket;

⁽²⁴⁾ Az Európai Számvevőszék 27/2018. sz. különjelentése: „A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz: hasznos segítség, de fokozni kell a költséghatékonyságot”, 6. o. és 40. o.

2021. október 7., csütörtök

43. hangsúlyozza a humanitárius segítségnyújtásról a fejlesztési együttműködésre való áttérés fontosságát, és felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki és hajtson végre egy átmeneti stratégiát, amely arra összpontosít, hogy segítsen a menekültek megélhetési lehetőségeinek megteremtésében a befogadó közösségekben való önállóságuk és társadalmi befogadásuk javítása érdekében; emlékeztet arra a hosszú távú uniós célkitűzésre, hogy a török hatóságok fokozatosan átvegyék az uniós finanszírozású tevékenységeket a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartása mellett; felhívja a Földközi-tenger keleti térségéről szóló közelgő többoldalú konferencián részt vevő valamennyi felet, hogy ezt a kérdést a humanitárius és fejlesztési kérdések mellett átfogóan kezeljék;

44. megismétli azon kérését, hogy Törökország tartsa tiszteletben a visszaküldés tilalmának elvét, különösen a szíriai határon, biztosítva, hogy a menekültek emberi jogait és az 1951. évi menekültügyi egyezményben garantált jogállásukat teljes mértékben tiszteletben tartsák, és hogy ne használják fel a migrációs áramlásokat politikai célokra az EU-val szembeni zsarolás forrásaként; Elvárja, hogy Törökország teljes körűen és megkülönböztetésmentesen hajtsa végre a 2016. márciusi EU–Törökország nyilatkozatot és az EU–Törökország visszafogadási megállapodást; sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa az EU–Törökország nyilatkozat végrehajtásának szoros nyomon követését, többek között az EU–Törökország nyilatkozat keretében Törökországba visszatérő menedékkérők és migránsok emberi jogi helyzetét illetően, és arról számoljon be a Parlamentnek; felhívja a török hatóságokat, hogy biztosítsanak teljes körű hozzáférést az UNHCR számára a török–szíri határon található idegenrendészeti fogdákhöz, hogy ellenőrizni tudja a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy a Törökországnak a menekültáramlás kezeléséhez nyújtott pénzügyi támogatást a teljes költségvetési átláthatóságtól, valamint a civil társadalmi szervezetek korlátlan részvételének biztosításától kell függővé tenni; felhívja a Bizottságot, hogy szólítsa fel a török hatóságokat, hogy javítsák a nemzetközi nem kormányzati szervezetek munkakörnyezetét; felhívja a Bizottságot, hogy a kiadások felügyeletének megerősítése érdekében építsen a harmadik fél általi ellenőrzés különleges rendszerével kapcsolatos tapasztalataira;

45. felszólítja Törökországot, hogy tartózkodjon a menekültek fogva tartási központokban való tartásától azzal a céllal, hogy önkéntes visszatérési úrlapokat írássanak velük alá, és hogy az országon belüli nyilvántartásba vételük helyétől függetlenül biztosítsák az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket;

46. megjegyzi, hogy a törökországi menekülteket támogató eszköz csak a nyilvántartásba vett menekülteket támogatja; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy sok menekült segítség nélkül maradt, mivel egyes tartományokban és városokban megnehezítették a nyilvántartásba vételt;

47. üdvözlí, hogy a Tanács felkérte a Bizottságot is, hogy nyújtson be javaslatot a Tanácsnak a Törökországban, Jordániában, Libanonban és a régió más részeiben tartózkodó szíriai menekültek finanszírozásának folytatásáról;

III. Jövőbeli kilátások és ajánlások

48. hangsúlyozza, hogy elhúzódó válságok esetén megfelelőbben és a humanitárius segélyezés, az újjáépítés és a fejlesztés közötti koordinációra és átmenetre tekintettel rugalmasan és összekapcsolt módon kell kezelni a finanszírozási igényeket oly módon, hogy az összhangban legyen a nemzetközi fejlesztési politika célkitűzéseivel, többek között az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaival és az Unió fejlesztéspolitikai elveivel – például a szegénység felszámolásának és az egyenlőtlenségek csökkentésének támogatásával –, valamint humanitárius beavatkozás esetén a humanitárius tevékenység semlegességének, pártatlanságának, emberiségének és függetlenségének, illetve az emberi élet, méltóság és emberi jogok teljes körű védelmének elvével; kitart amellett, hogy az uniós segítségnyújtásnak hatékonynak és eredményesnek kell lennie annak érdekében, hogy tényleges hatást gyakoroljon a helyszínen;

49. hangsúlyozza, hogy rögzíteni kell a vagyonekezelői alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz létrehozása, irányítása és végrehajtása során levont tanulságokat annak érdekében, hogy azokat alkalmazni lehessen a külső pénzügyi eszközök új generációjára, és növelni lehessen a szinergiákat és a koherenciát az EU külső segítségnyújtása és a parlamenti felügyelet között; sürgeti a Bizottságot, hogy terjessze elő a szükséghelyzeti alap végrehajtásának végső átfogó felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy az összhangban legyen az uniós fejlesztési, emberi jogi és humanitárius célkitűzésekkel; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy amennyiben a jövőben új szükséghelyzeti alapra vagy ad hoc eszközre van szükség, az uniós költségvetésből származó hozzájárulási mechanizmust a kezdetektől egyértelműen meg kell határozni és a Parlament teljes körű bevonásával kell megtárgyalni; úgy véli továbbá, hogy tovább kell növelni az EU külső támogatásának hatását és láthatóságát, kiemelve az EU és tagállamai mint a globális fejlesztésfinanszírozás legnagyobb adományozóinak szerepét;

50. kéri a Bizottságot, hogy gondoskodjon az uniós finanszírozású projektek által a migránsok és menekültek emberi jogaira, valamint az érintett ország lakosságára gyakorolt hatásról független uniós szervek és szakértők által végzett átlátható hatásértékelésről; hatékony és független ellenőrzési mechanizmusok létrehozására szólít fel ezen alapok végső rendeltetésének és az alapvető jogok megsértése esetén alkalmazandó cselekvési protokollok teljes körű nyomon követése és értékelése érdekében; szükségesnek tartja a regionális és helyi hatóságok, valamint a civil társadalmi szereplők teljes körű

2021. október 7., csütörtök

bevonását ezek kialakításába és végrehajtásába; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy készítsenek teljes és egyértelmű áttekintést a harmadik országokkal a migrációkezelés terén folytatott együttműködés finanszírozására felhasznált alapokról, valamint azok végrehajtásáról valamennyi pénzügyi eszköz tekintetében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az ellenőrzési adatokat megosszák az uniós pénzügyi ellenőrzési szervekkel, többek között a Számvevőszékkel, az OLAF-fal és az Európai Ügyészséggel;

51. rámutat, hogy az afrikai migrációs áramlások közel 90 %-át kitevő Afrikán belüli migrációval kapcsolatos kihívásokat az Afrikai Unióval szoros együttműködésben, valamint az Afrikára vonatkozó migrációs politikai kerettel és a 2018–2030-as időszakra szóló cselekvési tervvel összhangban kell kezelni; azonban kitart amellett, hogy hosszú távon olyan megközelítésre van szükség, amely elkerüli a külső beavatkozástól való függőség kialakulását; e tekintetben kitart amellett, hogy az oktatás révén erősíteni kell a szerepvállalást, és hogy a minőségi oktatás fontos szerepet játszik a fejlesztési együttműködés erőteljesebb támogatásának megteremtésében;

52. megjegyzi, hogy a nemek közötti egyenlőség és a társadalmi befogadás az NDICI-Globális Európa egyik fő kiadási célkitűzése; hangsúlyozza az EU elkötelezettségét a nők és leányok szerepvállalásának fokozása iránt, és felhívja a Bizottságot, hogy a rezilienciaépítés és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás mellett a nemek közötti egyenlőség kérdését is integrálja a vagyonkezelői alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz tervezésébe és végrehajtásába; javasolja, hogy mind az uniós vagyonkezelői alapok, mind a törökországi menekülteket támogató eszköz keretében megvalósuló projektek végrehajtása során rendszeresen végezzenek a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő elemzést és vonják be a nőket a támogatott projektek kidolgozásába;

53. felhívja a Bizottságot, hogy függessze fel vagy vizsgálja felül az alapvető jogokat nem teljes mértékben tiszteletben tartó harmadik országokkal való együttműködést, beleértve az emberi jogokat veszélyeztető vagy aláásó egyedi finanszírozások és projektek felfüggesztését is;

54. megjegyzi, hogy a költségvetési rendelet lehetővé teszi vagyonkezelői alapok létrehozását a külső fellépések területén, ugyanakkor ismételt felhívja a figyelmet, hogy a Parlament hosszú ideje ragaszkodik ahhoz, hogy a külső segítségnyújtás finanszírozása teljes mértékben az uniós költségvetésből történjen és végrehajtására egységes módon, egyszerűsített szabályok szerint kerüljön sor a társjogalkotók által elfogadott eszközök alapján a Parlament jogalkotási, költségvetési és felügyeleti előjogainak, valamint a költségvetési egységesség, az elszámoltathatóság, az átláthatóság, a hatékonyság, továbbá a hatékony és eredményes költségvetési gazdálkodás elveinek teljes körű tiszteletben tartása mellett; kiemeli, hogy a rendkívüli eszközök elfogadása növeli az irányítás finanszírozásának összetettségét, és pénzügyi nyomást gyakorol a meglévő külpolitikai eszközökre, és ezáltal befolyásolhatja azok hatékonyságát; úgy véli, hogy az uniós vagyonkezelői alapokat csak arra szabad felhasználni, hogy reagálni tudjanak egy hirtelen bekövetkező súlyos válságra és azokra a helyzetekre, amikor több adományozói választ kell koordinálni, vagy amikor a külső politikai célkitűzést nem lehet teljes mértékben megvalósítani a meglévő külső finanszírozási eszközökkel, azzal a feltétellel, hogy azok tiszteletben tartják a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint hogy az uniós vagyonkezelői alap nem kettőz meg más meglévő finanszírozási csatornákat vagy hasonló eszközöket anélkül, hogy bármilyen addicionalitást biztosítana, és hogy a vagyonkezelői alap célkitűzései összhangban vannak azon uniós eszköz vagy költségvetési tétel célkitűzéseivel, amelyből finanszírozzák; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa hatékonyabb helyszíni kommunikációt, kiemelve az EU mint a globális fejlesztési segélyek legnagyobb adományozója szerepét;

55. rámutat arra, hogy az EFA-ból, az uniós költségvetésből és más adományozóktól származó források vagyonkezelői alapokba történő összevonása nem változtathatja meg a meglévő uniós politikák és programok azon képességét, hogy megvalósítsák eredeti célkitűzéseiket, például a szegénység felszámolását és az alapvető jogok előmozdítását;

56. ismételt hangsúlyozza, hogy a vagyonkezelői alapokat és a törökországi menekülteket támogató eszközt kivételes esetekre vagy valódi vészhelyzetre létrehozott eszközöknek kell tekinteni, amelyek hozzáadott értékét nagyon alaposan meg kell indokolni és gyakorlati hatásait gondosan nyomon kell követni; arra kéri a Bizottságot, hogy teljes mértékben használja ki a NDICI-Globális Európa és az IPA III földrajzi pillérében alkalmazott programalapú megközelítés által kínált lehetőségeket – amelyek a továbbiakban nem használhatók fel a Törökországnak nyújtott előcsatlakozási támogatás finanszírozására, kivéve a török civil társadalmi szervezeteknek a demokrácia és az emberi jogok előmozdítását szolgáló finanszírozási eszközön keresztül nyújtott támogatást –, melyeket globális tematikus programozással, gyorsreagálási finanszírozással és az NDICI-Globális Európa keretében rendelkezésre álló nagy, nem programozott tartalék felhasználásával egészíthet ki;

57. emlékeztet, hogy az NDICI-Globális Európa keretében az új kihívások és prioritások számára képzett tartalékból származó források várhatóan kiegészítik a földrajzi és tematikus programokból, valamint a gyorsreagálási fellépésekből származó finanszírozást; hangsúlyozza, hogy a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy az Európai Parlamenttel folytatott geopolitikai párbeszéd részeként megvitatja e források felhasználását, és igénybevételeük előtt részletes tájékoztatást nyújt, teljes mértékben figyelembe véve az Európai Parlamentnek a jellegre, célkitűzésekre és a tervezett pénzüsségekre vonatkozó megjegyzéseit;

64. megjegyzi, hogy az NDICI-Globális Európa félidős és záró értékeléseket, valamint a Bizottság által a Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó részletes éves jelentést irányoz elő a folyamatban lévő tevékenységekről, az elért eredményekről, a hatékonyságról, valamint a rendelet tematikus céljai és célkitűzései felé tett előrehaladásról; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki és alkalmazzon pontos módszertant a kiadások migrációra és kényszerű lakóhelyelhagyásra elkülönített 10%-ának nyomon követésére annak érdekében, hogy hatékonyan biztosítsa e kiadások megfelelő átláthatóságát és elszámoltathatóságát, amint azt a rendelet előírja;

2021. október 7., csütörtök

65. üdvözli a döntéshozatali eljárások helyszínek közeli szintre hozatalát, a helyi realitásokhoz való igazítást, valamint a határokon átnyúló és többéves finanszírozású projektek végrehajtásának lehetőségét az uniós vagyongazdálkodási alapok és a törökországi menekülteket támogató eszköz keretében, mivel ezek jelentős hozzáadott értékkel bírnak; kéri, hogy ezeket a szempontokat építsék be az uniós külső politikák költségvetési eszközeihez kapcsolódó jövőbeli programozási folyamatokba;

66. elismeri, hogy a konfliktus sújtotta területeken a helyi közösségekkel és érdekelt felek képviselőivel – többek között helyi kormányzati szervekkel, civil társadalmi szervezetekkel, szociális partnerekkel és vallási vezetőkkel – való együttműködés elengedhetetlen a megbékélés, a párbeszéd és a béke előmozdításához; hangsúlyozza, hogy a helyi egyházak és vallási alapú szervezetek aktív szerepet játszanak a fejlesztési együttműködésben és a leginkább rászorulóknak nyújtott humanitárius segélyezésben, és felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt velük, különösen abban az esetben, ha közvetlen támogatást nyújt a fejlődő országok nehezen elérhető közösségeinek;

67. hangsúlyozza, hogy a migráció területén a jövőbeli uniós finanszírozás jelentős részét a harmadik országokban működő civil társadalmi csoportoknak kell juttatni a segítségnyújtás, valamint a migránsok jogainak védelme és nyomon követése érdekében, valamint hogy gondoskodni kell arról, hogy az uniós finanszírozás jelentős részét a menekültek emberi jogainak, nemzetközi védelmének és jövőbeli kilátásainak javítására különítsék el;

68. felszólítja a Bizottságot, hogy a programozási módszereket igazítsa hozzá a helyi realitásokhoz és a felmerülő helyi kihívásokhoz, és támogassa a helyi szerepvállalást az új uniós fejlesztési eszközök végrehajtása során; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy végezze el a szükségletek felmérését, és az EU választ igazítsa hozzá a helyi igényekhez;

69. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a harmadik országbeli partnerek bevonásának lehetőségeit az olyan közös kihívások kezelésére irányuló közös kezdeményezésekbe és finanszírozásba, mint a migráció, a kényszerű lakóhelyelhagyás, az éghajlatváltozás, a nők társadalmi szerepvállalásának növelése és a kiszolgáltatott csoportok védelme;

70. felhívja a Bizottságot, hogy kezelje prioritásként az oktatásba és a munkahelyteremtésbe történő beruházásokat annak érdekében, hogy a partnerországok lakosai számára lehetőséget biztosítson helyi jövedelemtermelő tevékenységekben való részvételre;

71. elvárja, hogy a Bizottság hatékonyabb és célzottabb módon kezelje a jelenlegi vagy jövőbeli válságokat és esetleges újjáépítési igényeket a jelenlegi költségvetési rendelet szerinti meglévő módszerek és egyéb eszközök felhasználásával, szoros és összehangolt együttműködésben a tagállamokkal és más olyan uniós intézményekkel mint az „Európa együtt”, valamint a hasonló gondolkodású nemzetközi partnerekkel és adományozókkal;

o

o o

72. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Tanácsnak.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0412

Az Unió kibervédelmi képességeinek állapota

Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az Unió kibervédelmi képességeinek állapotáról (2020/2256(INI))

(2022/C 132/09)

Az Európai Parlament

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ),
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) által 2016. június 28-án ismertetett, „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan” című dokumentumra,
- tekintettel az Európai Tanács 2013. december 20-i, 2015. június 26-i, 2016. december 15-i, 2017. március 9-i, 2017. június 22-i, 2017. november 20-i és 2017. december 15-i következtetéseire,
- tekintettel a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről szóló, 2016. július 6-i (EU) 2016/1148 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a Tanács rosszhiszemű kibertevékenységekkel szembeni közös uniós diplomáciai fellépés keretéről („kiberdiplomáciai eszköztár”) szóló, 2017. június 19-i következtetéseire,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az „Ellenálló képesség, elrettentés és védelem: az Unió erőteljes kiberbiztonságának kiépítése” című, 2017. szeptember 13-i közös közleményére (JOIN(2017) 0450),
- tekintettel az EU és a NATO közötti együttműködésről szóló, 2018 júliusában aláírt együttes nyilatkozatra,
- tekintettel az Uniót vagy annak tagállamait fenyegető kibertámadások elleni korlátozó intézkedésekről szóló, 2019. május 17-i (KKBP) 2019/797 tanácsi határozatra,
- tekintettel a Tanácsnak a reziliencia megerősítésére és a hibrid fenyegetések elleni küzdelemre irányuló kiegészítő jellegű erőfeszítésekről szóló, 2019. december 10-i következtetéseire,
- tekintettel az ENISA-ról (az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökségről) és az információs és kommunikációs technológiák kiberbiztonsági tanúsításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/881 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (kiberbiztonsági jogszabály) ⁽²⁾,
- tekintettel a Tanács az Uniónak a terrorizmus és az erőszakos szélsőségesesség megelőzését és az azok elleni küzdelmet célzó külső tevékenységéről szóló, 2020. június 16-i következtetéseire,
- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, a polgári KBVP területére vonatkozó paktum létrehozásáról szóló következtetésekre,
- tekintettel az Uniót vagy annak tagállamait fenyegető kibertámadások elleni korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2019/797 határozat módosításáról szóló, 2020. július 30-i (KKBP) 2020/1127 tanácsi határozatra ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL L 194., 2016.7.19., 1. o.

⁽²⁾ HL L 151., 2019.6.7., 15. o.

⁽³⁾ HL L 246., 2020.7.30., 12. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az Uniót vagy annak tagállamait fenyegető kibertámadások elleni korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2019/797 határozat módosításáról szóló, 2020. október 22-i (KKBP) 2020/1537 tanácsi határozatra ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a Bizottság biztonsági unióra vonatkozó stratégiáról szóló, 2020. július 24-i közleményére (COM(2020)0605),
 - tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak „Az EU kiberbiztonsági stratégiája a digitális évtizedre” című, 2020. december 16-i közös közleményére (JOIN(2020)0018),
 - tekintettel a Bizottság az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2020. december 16-i javaslatára (COM(2020)0823),
 - tekintettel a Bizottság kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2020. december 16-i javaslatára (COM(2020)0829),
 - tekintettel a Tanács a digitális évtizedre vonatkozó uniós kiberbiztonsági stratégiáról szóló, 2021. március 9-i következtetéseire,
 - tekintettel a 2021. március 25-i európai tanácsi nyilatkozatra,
 - tekintettel a nyitott munkacsoport 2021. március 10-i jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ „Közös jövőnk biztosítása” című leszerelési programjára,
 - tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, különösen a 16. célra, amelynek konkrét célkitűzése a békés és befogadó társadalmak támogatása a fenntartható fejlődés érdekében,
 - tekintettel az Európai Számvevőszék európai védelemről szóló 09/2019. sz. áttekintésére,
 - tekintettel a kibervédelemről szóló, 2018. június 13-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0234/2021),
- A. mivel az Uniónak és tagállamainak folytatniuk kell egy olyan kiberbiztonsági stratégia kidolgozását, amely reális, pontos és ambiciózus célokat tűz ki, és egyértelműen meghatározza a szakpolitikákat mind a katonai, mind a polgári területen, és ott is, ahol a két ágazat között átfedés van; mivel valamennyi uniós intézménynek és uniós tagállamnak minden szinten kooperatívabban kell dolgoznia e stratégia kialakítása érdekében, melynek elsődleges célként a reziliencia további erősítését, és következésképpen közös, de egyben jobb nemzeti, szilárd polgári és katonai kiberképességek kifejlesztését kell kitűznie a tartós biztonsági kihívásokra való reakálás érdekében;
- B. mivel az Unió elkötelezett a hatályos nemzetközi jog kibertérben történő alkalmazása mellett, különös tekintettel az ENSZ Alapokmányára, amely felszólítja az államokat, hogy a nemzetközi viszállyukat békés eszközökkel rendezzék, és nemzetközi érintkezéseik során tartózkodjanak más állam területi integritása, vagy politikai függetlensége ellen irányuló vagy az Egyesült Nemzetek céljaival össze nem férő bármely más módon megnyilvánuló erőszakkal való fenyegetéstől vagy erőszak alkalmazásától;
- C. mivel az elmúlt években folyamatosan nőtt az Unió és tagállamai ellen irányuló, állami és nem állami szereplők által végzett olyan rosszindulatú kiberműveletek száma, amelyek biztonsági réseket tártak fel az európai biztonsághoz nélkülözhetetlen hálózatokban; mivel az offenzív kiberszereplők egyre sokfélébbek, kifinomultabbak és számuk növekszik; mivel e támadások következtében kiemelten szükség van a védelmi képességek megerősítésére, valamint az európai kiberképességek fejlesztésére; mivel a kárt okozó kibertámadások bármikor előfordulhatnak, és mind az uniós, mind a nemzeti szintű szereplőket arra kell ösztönözni, hogy hozzájáruljanak a szükséges intézkedéseknek annak érdekében, hogy békeidőben is fenntartsák a hatékony kibervédelmi képességeket;

⁽⁴⁾ HL L 351. I, 2020.10.22., 5. o.⁽⁵⁾ HL C 28., 2020.1.27., 57. o.

2021. október 7., csütörtök

- D. mivel a Covid19-világjárvány és a kiberbiztonság hiányának növekedése bizonyította, hogy nemzetközi megállapodásokra van szükség; mivel a Covid19-világjárvány során jelentősen fokozódtak a kibertámadások, és mivel az Unió és tagállamai észlelték az alapvető szereplőkre irányuló kiberfenyegetéseket és rossz szándékú kibertevékenységeket, többek között a kritikus infrastruktúrák – például az energia, a közlekedés és az egészségügy – megzavarására irányuló támadásokat, valamint a kibertérben elkövetett, jelentős külföldi beavatkozásokat, amelyek elmosták a béke és az ellenségeskedés közötti határvonalat; mivel az európai helyreállítási terv további kiberbiztonsági beruházásokat irányoz elő;
- E. mivel a kibertér ma már elismert műveleti terület; mivel a kiberfenyegetések alkalmasak arra, hogy veszélyeztessenek minden hagyományos katonai területet, és mivel a hagyományos területek függnek a kibertér funkcionalitásától, nem pedig fordítva; mivel a konfliktusok megvalósulhatnak bármelyik fizikai (szárazföldi, légi, tengeri és űrbeli) és virtuális (kiber) térben, és ezeket erősíthetik a hibrid hadviselés elemei, mint például az internetes dezinformációs kampányok, a helyettesítő erők által vívott háborúk, a kiberképességek offenzív és defenzív használata, valamint a digitális szolgáltatók elleni, a kritikus infrastruktúrák és a demokratikus intézményeink működésének megzavarására irányuló stratégiai támadások, mindezek pedig jelentős pénzügyi veszteséget is okoznak;
- F. mivel az Európai Külügyi Szolgálatnak (EKSZ), a Bizottságnak és az Európai Védelmi Ügynökségnek (EDA) támogatnia kell a tagállamokat kibervédelmi képességek és technológiák biztosítására irányuló erőfeszítéseik összehangolásában és fokozásában, ideértve a képességfejlesztés valamennyi szempontját, többek között a katonai doktrínát és vezetést, a szervezést, a személyzetet, a képzést, az ipart, a technológiát, az infrastruktúrát, a logisztikát, az interoperabilitást és az erőforrásokat;
- G. mivel a 2017. évi követelménykatalógus kidolgozása során – amelyet arra használnak, hogy számos szemléltető forgatókönyvön keresztül meghatározzák a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) katonai követelményeinek teljes körét – a kibervédelmi képességek szükségessége kiemelt prioritásként fogalmazódott meg;
- H. mivel az uniós missziók és műveletek sikeres végrehajtása egyre inkább a biztonságos kibertérhez való zavartalan hozzáféréstől függ, és ezért reziliens kibernműveleti képességekre van szükség;
- I. mivel a 2018-ban aktualizált uniós kibervédelmi szakpolitikai keret prioritásokat határozott meg, többek között a kibervédelmi képességek fejlesztését, valamint a KBVP kommunikációs és információs hálózatainak védelmét;
- J. mivel az Unió helyzetéről szóló, 2021. évi beszédében a Bizottság elnöke hangsúlyozta az uniós kibervédelmi politika szükségességét;
- K. mivel a mesterséges intelligencia (MI) a védelmi erők kiberképességeibe (kiberfizikai rendszerekbe, többek között a járművek közötti kommunikációs és adatkapcsolatok hálózatba kapcsolt rendszerébe) történő, egyre növekvő integrációja az elektronikai hadviselési támadásoknak (zavarásnak, spoofingnak, hackelésnek) való nagyobb kiszolgáltatottságot eredményez;
- L. mivel az uniós kiberbiztonság és kibervédelem szintjének emelése szükséges Európa digitális és geopolitikai törekvéseinek sikerre viteléhez, ami nagyobb rezilienciát eredményez, lépést tartva az egyre kifinomultabb kibertámadások veszélyével; mivel az erős kiberbiztonsági kultúrával és erős kiberbiztonsági technológiával rendelkező Unió, beleértve a rossz szándékú cselekvések időben történő és hatékony azonosítására és hozzárendelésére, valamint a megfelelő reagálásra való képességet, képes lenne megvédeni polgárait és tagállamai biztonságát;
- M. mivel a nemzetközi terrorista szervezetek szakértelme egyre nő, és egyre gyakrabban alkalmazzák a kiberhadviselést, a kibertámadások elkövetői pedig a legkorszerűbb technológiát használják a rendszerek és eszközök biztonsági réseinek feltárására, valamint a nagy- és megaméretű kibertámadások végrehajtására;
- N. mivel a Pegasus kémprogrammal kapcsolatos botrány nyomán kiderült, hogy sok újságíró, emberi jogi aktivista, választott képviselő és más uniós polgár után kémkedtek; mivel a védelmi és az űripar példa nélküli globális versennyel és a fejlett kibertechnológiák megjelenésével járó jelentős technológiai változásokkal néz szembe; mivel az Európai Számvevőszék rámutatott az infokommunikációs technológiák, a kiberhadviselés és a MI területén mutatkozó képességbeli hiányosságokra; mivel az Unió a kiberbiztonsági termékek és szolgáltatások nettó importőre, ami növeli a nem uniós szereplőkkel szembeni technológiai függőség és kiszolgáltatottság kockázatát; mivel egy sor közös uniós MI-képességgel kellene áthidalni a műszaki hiányosságokat, és biztosítani kellene, hogy azok a tagállamok, amelyek nem rendelkeznek megfelelő technológiai-ipari szakértelemmel vagy képességekkel ahhoz, hogy védelmi minisztériumaikban MI-rendszereket vezessenek be, ne maradjanak le;

2021. október 7., csütörtök

- O. mivel különböző állami szereplők – például Oroszország, Kína és Észak-Korea – politikai, gazdasági vagy biztonsági célkitűzések megvalósítása érdekében rossz szándékú kibertevékenységeket folytattak, amelyek többek között a kritikus infrastruktúrák elleni támadásokat, kiberkémkedést és az uniós polgárok tömeges megfigyelését foglalták magukban, dezinformációs kampányokat elősegítve, valamint az internet-hozzáférést és az informatikai rendszerek működését korlátozó kártékony szoftvereket terjesztve; mivel az ilyen tevékenységek figyelmen kívül hagyják és sértik a nemzetközi jogot, az emberi jogokat és az alapvető uniós jogokat, miközben veszélyeztetik a demokráciát, a biztonságot, a közrendet és az Unió stratégiai autonómiáját, és ezért közös uniós fellépéssel kell rájuk válaszolni, mint amilyen a közös uniós diplomáciai fellépés keretének alkalmazása, ideértve az uniós kiberdiplomáciai eszköztár tekintetében tervezett korlátozó intézkedések alkalmazását is;
- P. mivel a Tanács első alkalommal 2020. július 30-án határozott úgy, hogy korlátozó intézkedéseket vezet be kibertámadásokért felelős vagy azokban részt vevő személyekkel, szervezetekkel és szervekkel szemben a kibertérben előforduló rossz szándékú viselkedés hatékonyabb megelőzése, az attól való eltérítés és elrettentés és az arra való reagálás érdekében; mivel az uniós kiberbiztonsági szankciórendszerre vonatkozó jogi keretet 2019 májusában fogadták el;
- Q. mivel az attribúciós formák a kiberdiplomácia és az elrettentési stratégiák központi elemei;
- R. mivel az Unió és a NATO közötti együttműködés számos területen fokozódott, beleértve a kiberbiztonságot és -védelmet is, a 2016. évi EU–NATO együttes nyilatkozattal összhangban;
- S. mivel az ENSZ kormányzati szakértői csoportjának (UN GGE) 2010., 2013. és 2015. évi konszenzusos jelentései, amelyeket az ENSZ Közgyűlése is jóváhagyott, a kiberstabilitás egyetemes normatív keretét képezik, e keret pedig annak elismeréséből áll, hogy a meglévő nemzetközi jog, beleértve teljes egészében az ENSZ Alapokmányát is, alkalmazandó a kibertérben, amint alkalmazandó a felelős állami magatartásra vonatkozó 11 önkéntes, nem kötelező erejű norma, valamint a bizalomépítő intézkedések és a kapacitásépítés;

Az Unió kibervédelmi képességeinek állapota

1. hangsúlyozza, hogy a mélyebb és erősebb európai védelmi unió fejlesztésében központi szerepet játszik a közös kibervédelmi politika és a közös és jobb kibervédelmi kapacitások létrehozásának uniós szintű jelentős koordinációja, ami a technikai, stratégiai és operatív képességek komplex együttesét igényli; kijelenti, hogy a kibervédelem olyan intézkedéseket, eszközöket és eljárásokat jelent, amelyek arányosak és összhangban állnak a nemzetközi joggal, amelyek katonai és polgári elemeket egyaránt tartalmaznak, és amelyek célja többek között a KBVP-vel kapcsolatos kommunikációs és információs hálózatok, valamint a KBVP-missziók és -műveletek védelme, valamint a tagállamok segítése; hangsúlyozza, hogy sürgősen fejleszteni kell és meg kell erősíteni mind a közös, mind a tagállami katonai kibervédelmi képességeket;
2. emlékeztet rá, hogy a kibertér határok nélküli jellege, valamint a kibertámadások jelentős száma és növekvő összetettsége miatt összehangolt uniós szintű reagálásra van szükség, beleértve a közös tagállami támogatási képességeket és az EU kiberdiplomáciai eszköztárának intézkedéseire nyújtott tagállami támogatást is, szükség van továbbá a kiberbiztonsági eseményekre reagáló csoportok közötti információmegosztáson, a bevált gyakorlatok cseréjén, megerősített képzésen, kutatáson és gyakorlatokon alapuló fokozott EU–NATO együttműködésre;
3. üdvözli az uniós kibervédelmi szakpolitikai keret mint a tagállamok kibervédelmi képességeinek fejlesztését támogató eszközt; hangsúlyozza, hogy az uniós kibervédelmi szakpolitikai keret felülvizsgálatának mindenekelőtt a meglévő hiányosságokra és biztonsági résekre kell rávilágítania az uniós és nemzeti katonai struktúrák tekintetében; hangsúlyozza, hogy fokozni kell a koordinációt az uniós intézmények, ügynökségek és szervek között, a tagállamokkal és a tagállamok között, valamint az Európai Parlamenttel annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kibervédelmi szakpolitikai keret teljesítse az Unió kibervédelmi célkitűzéseit;
4. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve fejlessze tovább az átfogó intézkedéscsomagot és a koherens informatikai biztonsági politikát a reziliencia és a katonai kibervédelmi koordináció megerősítése érdekében; sürgeti az európai intézmények, szervek és hivatalok számítógépes vészhelyzeteket elhárító csoportjával (CERT-EU) való együttműködés megerősítését az összes uniós intézmény, szerv és ügynökség által használt hálózatok védelme érdekében, szoros együttműködésben az érintett szervezetek informatikai igazgatóival, valamint az uniós intézmények, szervek és ügynökségek tagállamokkal folytatott kommunikációjának megerősítését; felhívja a Parlamentet, hogy biztosítsa saját részvételét a CERT-EU eredményeiben olyan informatikai biztonsági szint elérése

2021. október 7., csütörtök

érdekében, amely lehetővé teszi számára, hogy megkapja a Szerződések szerinti feladatainak ellátásához szükséges összes minősített és nem minősített adatot, többek között a biztonság és védelem területén az információkhoz való hozzáférésről szóló, 2002. évi intézményközi megállapodás felváltására irányuló jelenlegi folyamat eredményeként; felszólítja az EKSZ-t, hogy biztosítsa eszközeinek, helyiségeinek és tevékenységeinek megfelelő kiberbiztonsági szintjét, ideértve a központjait, az uniós küldöttségeket, valamint a KBVP-missziókat és -műveleteket is;

5. tudomásul veszi a 2018-as kibervédelmi szakpolitikai keret azon célkitűzését, hogy létrehozza az Unió katonai CERT-hálózatát; felhívja a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék a minősített információk megosztására irányuló kapacitásokat, hogy amennyiben szükséges és hasznos, megkönnyítsék az információmegosztást, és hozzanak létre gyors és biztonságos európai hálózatot a kibertámadások felderítésére, értékelésre és megakadályozására;

6. emlékeztet rá, hogy a képességfejlesztési terv keretében meghatározott, 2018. évi uniós képességfejlesztési prioritások tükrözték annak szükségességét, hogy a képességek teljes spektrumát ki kell fejleszteni, és a kibervédelmet fő prioritássá emelték; emlékeztet rá, hogy a képességfejlesztési terv hangsúlyozta, hogy a kiber-helyzetismereti technológiák és a defenzív kibertechnológiák alapvető fontosságúak a biztonsági veszélyek elleni fellépéshez; üdvözlí, hogy az EDA támogatja a tagállamokat a kibereziliencia javítására szolgáló képességeik, vagyis a kibertámadások felderítésére, az azoknak való megbirkózásra és az azokat követő újbóli talpra állásra szolgáló képesség fejlesztésében; tudomásul veszi a tagállamok által az EDA keretében indított különböző tevékenységeket, többek között az EDA „Kibervédelmi követelmények megtervezése” (CyDRE) elnevezésű projektjét, amelynek célja szervezeti architektúra kifejlesztése kibertérbeli műveletekhez, beleértve a hatókört, a funkciókat és a követelményeket, nemzeti és uniós jogszabályok alapján;

7. felhívja a tagállamokat, hogy a gyors fellépés fokozása és a kibertámadások elleni biztonságos hálózat biztosítása érdekében határozzanak meg a minősített és nem minősített adatokra alkalmazható közös kommunikációs szabványt;

8. üdvözlí a koordinált éves védelmi szemlét (CARD) – az első teljes jogú, uniós szintű védelmi szemlét – , amely az egyik olyan kulcsfontosságú eszköz, amely támogatja a tagállamok védelmi kiadásában, védelmi terveiben és védelmi együttműködésében érvényesülő általános koherenciát, és amelynek hozzá kell járulnia a kibervédelmi képességek fejlesztésébe történő beruházások előmozdításához;

9. üdvözlí az európai védelmi ipari fejlesztési program keretében a hírszerzéssel, a biztonságos kommunikációval és a kibervédelemmel kapcsolatos számos releváns projekt formájában már elért eredményeket; üdvözlí különösen a védelemre szolgáló, könnyen telepíthető és összekapcsolt kibereszköztár létrehozására irányuló felhívást, valamint azt a tényt, hogy az EDF hozzá fog járulni a reziliencia megerősítéséhez, valamint a felkészültség, a reakálási képesség és az együttműködés javításához a kiberterületen, feltéve, hogy ezt prioritássá teszik az EDF vonatkozó munkaprogramjairól folytatott tárgyalások során; hangsúlyozza, hogy az Unió kibervédelmi projektek kidolgozására való képessége a technológiák, berendezések, szolgáltatások, adatok és adatfeldolgozás irányításától függ, és megbízható ágazati érdekeltek bázisra van hozzá szükség, ugyanakkor felszólít a védelmi beszerzésekről szóló irányelv⁽⁶⁾ teljes körű végrehajtására és érvényesítésére; felszólítja a tagállamokat, hogy használják ki az EDF-et a kibervédelmi képességek közös fejlesztése érdekében;

10. üdvözlí a tagállamok közötti fokozott együttműködést a kibervédelem, valamint a vezetés, irányítás, kommunikáció, informatika, hírszerzés, megfigyelés és felderítés (C4ISR) területén, valamint az állandó strukturált együttműködés (PESCO) keretében elért előrelépést, ideértve az olyan konkrét projektek végrehajtásán keresztül elért előrelépést, mint a „Kiberbiztonsági eseményekkel foglalkozó gyorsreagálási csoportok, valamint kölcsönös segítségnyújtás a kiberbiztonság területén”; emlékeztet rá, hogy az EDF és a PESCO kiváló lehetőségeket kínál a kibervédelmi képességek fejlesztésére és a kiberbiztonsági kezdeményezések felgyorsítására, például a kiberfenyegetésekre és kiberbiztonsági eseményekre való reagálással kapcsolatos információmegosztási platformon és a Kiber- és az Információs Terület Koordinációs Központján keresztül; felszólítja a tagállamokat, hogy a prioritásokkal kapcsolatos közös stratégiai megközelítés kidolgozása révén biztosítsák a koherenciát, és összpontosítsanak a kiberkapacitásra; felszólít a kutatás és innováció és a szakmai tapasztalatcsere előmozdítására a PESCO és az EDF teljes potenciáljának kiaknázása érdekében; üdvözlí a Tanács 2020. november 5-i határozatát, amely lehetővé teszi a harmadik országok számára, hogy egyes konkrét esetekben csatlakozzanak

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

2021. október 7., csütörtök

az egyes PESCO-projektekhez, mivel ezek az országok hozzáadott értéket teremthetnek, technikai szakértelmet és további képességeket biztosíthatnak, feltéve, hogy megfelelnek az elfogadott politikai, anyagi és jogi feltételeknek; hangsúlyozza, hogy kivételes és eseti alapon az Unió stratégiai érdeke lehet, hogy a tagállamok és harmadik országok részt vegyenek a kiberterülethez kapcsolódó PESCO-projektekben annak érdekében, hogy a tényleges viszonyosság alapján ambiciózusabb kötelezettségvállalásokat tegyenek;

11. hangsúlyozza, hogy a kibervédelem valamennyi KBVP-misszió operatív feladatának tekintendő, és hogy a kiberezilienciát és a kapcsolódó képességeket a KBVP tervezési folyamatainak megkezdése előtt ki kell alakítani, tesztelni és telepíteni kell; emlékeztet rá, hogy az uniós missziók és műveletek sikeres végrehajtása egyre inkább a biztonságos kibertérhez való zavartalan hozzáféréstől függ, és ezért szilárd és reziliens kiberműveleti képességeket, valamint a katonai létesítmények, missziók és műveletek elleni támadásokra adott megfelelő válaszlépéseket igényel; hangsúlyozza, hogy a polgári KBVP területére vonatkozó paktummal összhangban a polgári KBVP-misszióknak reziliensnek kell lenniük a kibertámadásokkal szemben, és adott esetben támogatniuk kell a fogadó országokat, többek között nyomon követés, mentorálás és tanácsadás révén; javasolja, hogy vizsgálják meg, hogy milyen lehetőségek vannak a partnereink kiberkapacitás-építésének előmozdítására, így például az uniós képzési missziók megbízatásának kibővítését, hogy abba a kibervédelmi szempontok is beletartozzanak, illetve a polgári kibermissziók indítását;

12. üdvözli az Uniót vagy annak tagállamait fenyegető kibertámadások elleni korlátozó intézkedésekről szóló, 2019. május 14-i tanácsi határozatot, amely célzott korlátozó intézkedéseket tesz lehetővé az Unióra vagy tagállamaira fenyegetést jelentő kibertámadások – ideértve a harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek elleni kibertámadásokat – megakadályozása és az ezekre való reagálás érdekében; üdvözli, hogy 2020 júliusában és 2020 októberében ilyen korlátozó intézkedéseket vezettek be, ami hiteles lépés az Unió kiberdiplomáciai eszköztárának, többek között a korlátozó intézkedések, alkalmazása és az Unió kibereklentéssel kapcsolatos uniós megközelítés megerősítése felé; felszólít a kibertámadások megfékezését célzó arányos korlátozó intézkedések rendszerének továbbfejlesztésére és szigorú végrehajtására, tiszteletben tartva az internetre vonatkozó európai elképzelést, amely szerint az internet egységes, nyitott, semleges, szabad, biztonságos és nem széttagolt hálózat;

13. emlékeztet rá, hogy a kibertechnológiák kettős felhasználást lehetővé tevő jellege miatt a biztonságos polgári termékek és szolgáltatások kulcsfontosságúak a katonai terület számára is, és így hozzájárulnak a jobb kibervédelemhez; üdvözli ezért az ENISA vezetésével zajló, a tagállamok és az érdekelt felek által együttesen folytatott munkát, amelynek célja, hogy az IKT-termékekre, -szolgáltatásokra és -folyamatokra alkalmazandó tanúsítási rendszereket bocsásson az Unió rendelkezésére, hogy növeljék a kiberbiztonság általános szintjét a digitális egységes piacon; hangsúlyozza, hogy az Unió központi, úttörő szerepet tölt be olyan szabványok kidolgozásában, amelyek formálják a kiberbiztonsági környezetet, hozzájárulnak a tisztességes versenyhez az Unión belül és a globális szinten, valamint reagálnak a területen kívüli intézkedésekre és a harmadik országokból eredő biztonsági kockázatokra; elismeri továbbá, hogy az ENISA fontos szerepet játszik a kutatási kezdeményezések és a kiberbiztonság fokozását célzó más együttműködési formák támogatásában; hangsúlyozza a kibervédelmi és kiberbiztonsági képességekbe történő beruházások fontosságát az Unió és a tagállamok rezilienciájának és stratégiai kapacitásainak fokozása céljából; e tekintetben kiemeli a Digitális Európa program és a Horizont Európa, különösen annak „A társadalmat szolgáló polgári biztonság” elnevezésű 3. klaszterének fontosságát; megállapítja, hogy a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keretben (MFF), valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközben jelentős pénzügyi eszközök állnak rendelkezésre;

14. üdvözli azokat az eredményeket, amelyeket néhány uniós tagállam ért el a hadseregükön belüli kiberparancsnokságok létrehozása terén;

Stratégiai jövőkép – a kibervédelmi reziliencia megvalósítása

15. megjegyzi, hogy a stratégiai iránytű fokozni és irányítani fogja az Unió biztonság- és védelempolitikai ambíciószintjének végrehajtását, és az ambíciót képességigényekre fogja lefordítani, többek között prioritásként a kibervédelem terén is, növelve ezáltal az Unió és a tagállamok képességét arra, hogy felderítsék, hozzárendeljék, megelőzzék, elbizonytalanítsák és elrettentsék a rossz szándékú kibertevékenységeket, és megbirkózzanak velük azáltal, hogy megerősíti helyzetüket, helyzetismeretüket, jogi és etikai keretüket, eszközeiket, eljárásaikat és partnerségeiket;

16. kitart amellett, hogy a stratégiai iránytűnek meg kell erősítenie a stratégiai kultúrát a kiberterületen, és meg kell szüntetnie a képességek és megbízatások közötti átfedéseket; hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni az Unión belüli átfogó kiberarchitektúra jelenlegi széttagoltságát és összetettségét, és közös elképzelést kell kialakítani arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet elérni a kibertér biztonságát és stabilitását;

17. hangsúlyozza, hogy a széttagoltságot komoly aggodalmak kísérik az uniós szintű források és a személyzet hiánya miatt, ami akadályozza a legbiztonságosabb digitális környezet megteremtésére irányuló törekvést, és ezért hangsúlyozza, hogy mindkettőt növelni kell; sürgeti az alelnökök/főképviselet és/vagy a tagállamokat, hogy növeljék a pénzügyi és

2021. október 7., csütörtök

kibervédelmi személyzeti erőforrásokat, különösen a kiberhírszerzési elemzőket és a kiberkriminalisztikai szakértőket, valamint képzésüket a döntéshozatal és a szakpolitikai döntéshozatal, a szakpolitikai végrehajtás, a kiberbiztonsági eseményekre való reagálás és nyomozás területén, beleértve a kiberkészségek fejlesztését, hogy megerősítsék EU azon képességét, hogy a kibertámadásokat jellemezni és azonosítani tudja, és ezáltal rövid időn belül megfelelő politikai, polgári és katonai választ adjon; felszólít a CERT-EU és az Európai Unió Helyzetelemző Központja (INTCEN) további finanszírozására, valamint a tagállamok támogatására a biztonsági műveleti központok (SOC-ok) létrehozásában és megerősítésében, annak érdekében, hogy EU-szerte létrejöjjön a SOC-ok hálózata, amely fokozhatná a polgári-katonai együttműködést, hogy időben ki lehessen adni a kiberbiztonsági eseményekkel kapcsolatos figyelmeztetéseket;

18. megjegyzi, hogy a kiberterületet érintő korszerűbb uniós katonai képzés és oktatás jelentősen javítaná a tagállamok közötti bizalom szintjét, növelve a szabványműveleti eljárásokat, egyértelműbb szabályokat kialakítva, valamint javítva a végrehajtást; e tekintetben megjegyzi, hogy az Európai Biztonsági és Védelmi Főiskola (EBVF) fontos képzési munkát végez a kibervédelem területén, és üdvözlí e tekintetben a kiberoktatással, -képzéssel, -értékeléssel és -gyakorlattal kapcsolatos platform létrehozását, amelynek célja a polgári és katonai személyzet kiberbiztonsági és -védelmi képzése, valamint a kiberterülettel kapcsolatos képzés szükséges harmonizációjának és szabványosításának megvalósítása; hangsúlyozza, hogy az EBVF-nek több uniós strukturális finanszírozást kell kapnia, hogy fokozni tudja az uniós kibervédelmi készségek fejlesztéséhez való hozzájárulását, különös tekintettel arra, hogy egyre nagyobb szükség van a legmagasabb szintű kiber szakértőkre; felszólítja a tagállamokat, hogy támogassák a tudományos körökkel való partnerségeket, amelyek célja a kiberbiztonsági kutatási-fejlesztési program előmozdítása a polgári és a védelmi ágazatban egyaránt alkalmazható új közös technológiák, eszközök és készségek kifejlesztése érdekében; hangsúlyozza az oktatás fontosságát, melynek célja a közvélemény tudatosságának növelése és a polgárok készségeinek fejlesztése, hogy meg tudják védeni magukat a kibertámadásokkal szemben;

19. hangsúlyozza, hogy az uniós kibervédelmi szakpolitikáknak figyelembe kell venniük a nemek közötti egyenlőség szempontjait, és ambiciózusnak kell lenniük a nemek közötti szakadéknak a kibervédelmi szakemberek körében történő megszüntetése terén, különösen aktív, nemi szempontból semleges szakpolitikák és a nők igényeihez igazított képzési programok révén;

20. emlékeztet arra, hogy a kibervédelemnek katonai és polgári dimenziója egyaránt van, és ezért az eszközök közötti szorosabb együttműködésre, szinergiákra és koherenciára van szükség; hangsúlyozza, hogy először elemezni kell és meg kell vitatni az együttműködéssel és a koordinációval kapcsolatos problémákat, valamint a humán és technikai erőforrásokat illető hiányosságokat mind nemzeti, mind uniós szinten; megjegyzi, hogy mind a katonai, mind a polgári erőforrások sikeres integrációja csak az összes érdekelt fél részvételével zajló képzések és gyakorlatok révén biztosítható; kiemeli e tekintetben a NATO „Locked Shields” elnevezésű gyakorlatát, amely a polgári és katonai kibervédelmi képességek tesztelésének és javításának egyik legjobb példája; felhívja ezért az alelnököt/főképviseletet és a Bizottságot, hogy dolgozzon ki integrált politikai megközelítést és mozgítsa elő a szinergiákat és a szoros együttműködést a katonai CERT-hálózat, a CERT-EU és a CSIRT-ek hálózata között;

21. üdvözlí az alelnök/főképviselet és a Bizottság „Az EU kiberbiztonsági stratégiája a digitális évtizedre” című közös közleményét, amelynek célja a polgári, védelmi és úrbeli kibertevékenység közötti szinergiák és együttműködés fokozása; úgy véli, hogy a stratégia mérföldkő az Unió és a tagállamok kiberezilienciájának megerősítése szempontjából, megerősítve ezáltal az EU digitális vezető szerepét és stratégiai kapacitásait;

22. javasolja egy közös kiberbiztonsági egység létrehozását az együttműködés fokozására, hogy ezáltal egy biztonságos és gyors információs hálózatot garantálva reagálni lehessen az uniós intézmények, szervek és hivatalok közötti információmegosztás hiányára, és hogy lehetővé váljon a meglévő struktúrák, erőforrások és képességek teljes mértékű kihasználása; megjegyzi, hogy a közös kiberbiztonsági egység fontos szerepet játszhat az EU súlyos, határokon átnyúló kibertámadásokkal szembeni védelmében, ami az ágazatok közötti információmegosztás koncepcióján alapul; hangsúlyozza a koordináció fontosságát, hogy a fejlesztés során elkerülhető legyen a struktúrák és a felelősségi körök megkettőzése; üdvözlí e tekintetben a Bizottság 2021. június 23-i ajánlását, amely előírja, hogy a kibervédelmi közösséggel való információmegosztás lehetővé tétele érdekében egyedi interfészeket kell kiépíteni a közös kiberbiztonsági egységgel, konkrétan az EKSZ képviseletén keresztül; hangsúlyozza továbbá, hogy a releváns PESCO-projektek képviselőinek támogatniuk kell a közös kiberbiztonsági egység munkáját, különösen a helyzetismeret és a felkészültség tekintetében;

23. emlékeztet rá, hogy a kibervédelmi képességek javításához – tekintettel azok gyakran kettős felhasználást lehetővé tevő jellegére – polgári hálózat- és információbiztonsági szakértőkre is szükség van; hangsúlyozza, hogy a kettős felhasználású, készen kapható rendszerek elterjedése kihívásokat jelenthet abból a szempontból, hogy a rendszereket egyre

2021. október 7., csütörtök

több állami és nem állami ellenséges szereplő is hasznosítja; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vezessenek be számos kulcsfontosságú eszközt, például tanúsítást, valamint a magánszereplők felelősségének felügyeletét; hangsúlyozza, hogy a technológiai innovációt főként a magánvállalkozások mozgatják, és ezért kulcsfontosságú a magánszektorral és a civil szereplőkkel – köztük a kritikus infrastruktúrák kezelésében részt vevő iparágakkal és szervezetekkel, valamint a kkv-kkal, a civil társadalommal, a szervezetekkel és a tudományos körökkel – való együttműködés, amelyet meg kell erősíteni; megjegyzi, hogy a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló irányelv és a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájáról szóló irányelv javasolt felülvizsgálatát, amelynek célja a kritikus infrastruktúrák védelme, az ellátási lánc biztonságának fokozása és a szabályozott szereplők digitális ökoszisztémába való bevonása; emlékeztet arra, hogy minden tagállamnak külön politikával kell rendelkeznie az ellátási lánc kiberbiztonsági kockázatainak kezelésére vonatkozóan, amely különösen a megbízható beszállítók kérdésével foglalkozik; emlékeztet továbbá arra, hogy a kiberbiztonsági irányelvnek tiszteletben kell tartania a tagállamok hatásköreit, és hivatkozik a Biztonság- és Védelempolitikai Albizottság e két javaslatról megfogalmazott véleményeire;

24. üdvözli, hogy 2020. szeptember 29-én elindult az Európai Kibervédelmi Kapcsolattartó Szervezetek Hálózata (CyCLONE), amely az EU technikai és politikai szintjei közötti szakadék megszüntetésével tovább javította az időben történő információmegosztást és helyzetismeretet; megjegyzi, hogy a hatékony kibervédelmi képességek szükségessé teszik a szükséges ismeret elvén alapuló információmegosztási kultúráról a megosztás szükségességén alapuló információmegosztási kultúrára való áttérést;

25. üdvözli a polgári, a védelmi és az űripár közötti szinergiákról szóló bizottsági cselekvési tervet, és emlékeztet e három ágazat szoros egymásrautaltságára a kibervédelem terén; megjegyzi, hogy más katonai területektől eltérően a kibertér „létrehozásához” használt infrastruktúrát elsősorban az EU-n kívüli kereskedelmi szervezetek működtetik, ami harmadik felektől való ipari és technológiai függőségekhez vezet; határozottan úgy véli, hogy az EU-nak fokoznia kell technológiai szuverenitását és az innovációt, és be kell ruháznia az olyan új technológiák biztonsági és védelmi célú felhasználásába, mint a mesterséges intelligencia és a kvantuminformatika; határozottan ösztönzi a mesterséges intelligenciára összpontosító kutatási-fejlesztési menetrend kidolgozását a tagállamokban; hangsúlyozza azonban, hogy a mesterséges intelligencia katonai alkalmazása során tiszteletben kell tartani a nemzetközi emberi jogi jogszabályokat és a nemzetközi humanitárius jogot, és hogy az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia egy, a mesterséges intelligenciára vonatkozó globális szabályozási keret előmozdításában, amely demokratikus értékeken és az „emberi beavatkozás” megközelítésén alapul;

26. megjegyzi az Európai Unió Műholdközpontja (Satcen) által végzett fontos munkát, és hangsúlyozza, hogy az Uniónak megfelelő erőforrásokkal kell rendelkeznie a műholdas képek és információgyűjtés területén; kéri az ügynökséget, hogy elemezze és készítsen jelentést az uniós és tagállami műholdak űrszeméttel és kibertámadásokkal szembeni biztonságáról és/vagy sebezhetőségéről; hangsúlyozza, hogy az EU Satcennek strukturálisabb uniós finanszírozásban kell részesülnie annak érdekében, hogy fenntarthassa az uniós fellépésekhez való hozzájárulását; hangsúlyozza, hogy a kibervédelmi képességek alapvető fontosságúak a Satcennel való biztonságos és reziliens információcsere biztosításához mind az űrből biztosított biztonság, mind az űrbiztonság terén, hogy az EU megőrizze és fokozza a helyzetismerethez szükséges stratégiai autonómiáját; hangsúlyozza, hogy az EU-nak törekednie kell arra, hogy megakadályozza a világűr hadviselésre való felhasználását;

27. üdvözli az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont bukaresti létrehozásáról szóló tanácsi határozatot, amely az Európai horizont programból és a Digitális Európa programból fogja biztosítani a kiberbiztonsággal kapcsolatos finanszírozást, és ösztönzi a nemzeti koordinációs központok hálózatával való zökkenőmentes együttműködést; hangsúlyozza, hogy a Központ fontos szerepet játszik a vonatkozó kiberbiztonsági projektek és kezdeményezések végrehajtásában, amelyek hozzájárulnak az Unió rezilienciájának támogatásához nélkülözhetetlen új képességek létrehozásához, valamint a polgári és a védelmi kiberbiztonsági ágazat közötti koordináció fokozásához; hangsúlyozza, hogy a Kiberbiztonsági Kompetenciaközpontnak emellett össze kell fognia a főbb európai érdekelt feleket, köztük az ipar képviselőit, a tudományos és kutatási szervezeteket, valamint más releváns civil társadalmi szervezeteket is a kiberbiztonsági szaktudás Unió-szerte történő megerősítése és terjesztése céljából;

28. hangsúlyozza a titkosítás és a titkosított adatokhoz való jogszerű hozzáférés fontosságát; emlékeztet arra, hogy az adattitkosítás, valamint az ilyen képességek megerősítése és lehető legszélesebb körű használata jelentős mértékben hozzájárulhat az államok, a társadalmak és az ipar kiberbiztonságához; bátorítja egy, az „európai digitális szuverenítésre” vonatkozó programot a jelenlegi képességeknek az alapvető európai jogok és értékek, mint például a magánélethez való jog, a véleménynyilvánítás szabadsága és a demokrácia által motivált kiber- és titkosítási eszközök tekintetében történő megerősítése és fejlesztése érdekében, hogy a kiberbiztonsági piacon fokozni lehessen az európai versenyképességet és növelni lehessen a belső keresletet;

2021. október 7., csütörtök

29. üdvözli a kibertérrel mint műveleti területtel kapcsolatos, hamarosan bemutatandó katonai koncepciót és stratégiát, amely az uniós KBVP műveleti területeként határozza meg a kiberteret; felszólít a KBVP-missziók információs infrastruktúrái sebezhetőségének folyamatos értékelésére, valamint a közös harmonizált előírások végrehajtására a kibervédelmi oktatás, képzés és gyakorlatok terén a KBVP-missziók támogatása érdekében;

30. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (MPCC) minősített rendszereinek jelenlegi korlátai akadályozzák annak képességeit; felszólítja ezért az EKSZ-t, hogy gyorsan biztosítsa az MPCC számára a legkorszerűbb, autonóm és biztonságos kommunikációs és információs rendszert (CIS), amely akár a KBVP-misszióinak és -műveleteinek minősített uniós adatait is képes kezelni, megfelelő szintű védelemmel és rezilienciával, valamint egy telepített kötelékparancsnoksággal együtt;

31. felszólít a kiberbiztonság uniós válságreakálási mechanizmusokba való további integrálására, valamint a különböző kiberközösségek meglévő kezdeményezéseinek, struktúráinak és eljárásainak összekapcsolására a tagállamok közötti fokozott kölcsönös segítségnyújtás és operatív együttműködés érdekében, különösen jelentős kibertámadások esetén, az interoperabilitás növelése és a kibervédelem közös értelmezésének kialakítása érdekében; határozottan hangsúlyozza a válságkezeléssel kapcsolatos további, de gyakoribb gyakorlatok és forgatókönyveken alapuló szakpolitikai megbeszélések fontosságát, többek között a kölcsönös segítségnyújtási záradékról (az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdése) egy feltételezett jelentős kibertámadási forgatókönyv alapján, amely potenciálisan fegyveres támadásnak minősülhet; kéri, hogy legyen több ilyen kezdeményezés a kölcsönös segítségnyújtásra és/vagy szolidaritásra vonatkozó végrehajtási eljárások közös értelmezésének megerősítése érdekében, összhangban az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdésével és az EUMSZ 222. cikkével, többek között azzal a konkrét céllal, hogy a tagállamokat érő kibertámadásokra vonatkozó eljárásokat gyakorlatban is megvalósítsák; üdvözli a NATO 2021. június 14-i brüsszeli csúcstalálkozóján kiadott közleményt, amely megerősíti a NATO elkötelezettségét a képességek teljes skálájának mindenkor alkalmazása mellett a kiberfenyegetések teljes spektrumával szembeni aktív elrettentés, védelem és elhárítás érdekében, beleértve az 5. cikk eseti alapon történő alkalmazására vonatkozó határozatot is; üdvözli az uniós kiberbiztonsági válságreakálási keret és a kiberdiplomáciai eszköztár összehangolásáról szóló további megbeszéléseket;

32. megjegyzi, hogy az EU egyre növekvő mértékben vesz részt a geopolitikai ellenfelekkel való hibrid konfliktusokban; hangsúlyozza, hogy e cselekmények különösen destabilizáló és veszélyes jellegűek, mivel elmoszák a háború és a béke közötti határvonalakat, destabilizálják a demokráciákat és kétségeket ébresztenek a célcsoportokban; emlékeztet arra, hogy ezek a támadások önmagukban gyakran nem elég súlyosak ahhoz, hogy kiváltsák a NATO-szerződés 5. cikkének vagy az EUSZ 42. cikke (7) bekezdésének alkalmazását, noha kumulatív stratégiai hatásuk van, és nem kezelhetők hatékonyan a jogsérelmet elszüntetett tagállam által alkalmazott retorziós intézkedésekkel; úgy véli, hogy az EU-nak ezért arra kell törekednie, hogy megoldást találjon e joghézag kitöltésére az EUSZ 42. cikke (7) bekezdésének és az EUMSZ 222. cikkének olyan módon történő újraértelmezésével, amely a kollektív védelemre vonatkozó küszöbérték alatt is fenntartaná a kollektív védelemhez való jogot, és lehetővé tenné az uniós tagállamok önkéntes alapon történő kollektív ellenintézkedéseit, valamint nemzetközi szinten is együtt kell működnie szövetségeseivel egy hasonló, nemzetközi szintű megoldás érdekében; hangsúlyozza, hogy ez az egyetlen hatékony eszköz a hibrid fenyegetésekre való reagálás terén mutatkozó bénultság leküzdésére, és olyan eszköz, amellyel növelhetők az ellenfeleink költségei;

33. megismétli, hogy az erős közös attribúciós képességek az uniós és tagállami képességek megerősítésének kulcsfontosságú eszközei, valamint a hatékony kibervédelem és a kibertámadásoktól való elrettentés alapvető elemét képezik; hangsúlyozza, hogy a technikai információkkal, elemzésekkel és fenyegetettségi információkkal kapcsolatos, tagállamok közötti uniós szintű információmegosztás javítása lehetővé tenné az uniós szintű kollektív attribúciót; elismeri, hogy a kibervédelem bizonyos fokig hatékonyabb, ha bizonyos offenzív eszközöket és intézkedéseket is tartalmaz, feltéve, hogy használatuk megfelel a nemzetközi jognak; hangsúlyozza, hogy a kibertámadások elkövetőinek pontos megnevezése az elrettentés hasznos eszköze; felkér arra, hogy mérlegelje a rossz szándékú kibertevékenységek elkövetőinek közös állami felderítését, ideértve annak lehetőségét, hogy az EKSZ égisze alatt az egyes szereplők kibertérbeli magatartásáról szóló jelentéseket készítsenek, amelyek uniós szinten összefoglalják a tagállamok ellen irányuló, államilag támogatott rossz szándékú kibertevékenységeket;

34. úgy véli, hogy az Unió és a NATO közötti kiber-együttműködés alapvető fontosságú, amely lehetővé teheti és megerősítheti a rossz szándékú kiberbiztonsági események hivatalos kollektív azonosítását és következképpen a korlátozó szankciók és intézkedések bevezetését; megjegyzi, hogy a reziliencia funkciója és a hatékony elrettentés akkor érhető el, ha az ellenfelek tisztában lennének (a kibertámadások súlyosságán, nagyságrendjén és célpontján alapuló) lehetséges ellenintézkedések tárházával, valamint azok arányosságával és megfelelőségével, és a nemzetközi jognak, különösen az ENSZ Alapokmányának való megfelelésükkel;

35. üdvözli a főképviselő/alelnök arra irányuló javaslatát, hogy ösztönözzék és segítsék elő az INTCEN-en belül a tagállamok uniós kiberhírszerzési munkacsoportjának létrehozását a kiberfenyegetésekkel és -tevékenységekkel kapcsolatos stratégiai hírszerzési együttműködés előmozdítása érdekében, hogy további támogatást lehessen nyújtani az

2021. október 7., csütörtök

uniós helyzetismerethez és a közös diplomáciai fellépésre vonatkozó döntéshozatalhoz; ösztönzi a közös javaslatcsomag további előrehaladását, különösen a hibrid fenyegetésekkel foglalkozó uniós információs és elemzőcsoporttal és a NATO hibrid elemző egységével a helyzetismeret és -elemzés megosztása, valamint a taktikai és operatív együttműködés terén folytatott folyamatos együttműködést;

A partnerségek megerősítése és az Unió szerepének erősítése nemzetközi összefüggésben

36. úgy véli, hogy a NATO-val folytatott kiber-együttműködés fontos szerepet játszik a tagállamok kollektív biztonságának területeit érintő kibertámadások megelőzésében, megakadályozásában és szükség esetén az azokra való reagálásban; felszólítja a tagállamokat, hogy teljeskörűen osszák meg a bizonyítékokat és a hírszerzési értesítéseket, hogy azok felhasználhatók legyenek a kiberbiztonsági szankciólisták létrehozásához; felszólít e témát illetően a NATO-val való fokozott koordinációra a kibergyakorlatokban és közös képzésekben, például a párhuzamos és koordinált gyakorlatokban (PACE) való részvétel révén;

37. elismeri, hogy az EU-nak és a NATO-nak egyeztetnie kell azokban a kérdésekben, amikor ellenséges szereplők az euroatlanti biztonsági érdekeket fenyegetik; aggodalmát fejezi ki különösen Kína, Oroszország és Észak-Korea által a kibertérben tanúsított rendszerszintű agresszív magatartás miatt, beleértve a kormányzati intézmények és magánvállalatok elleni számos kibertámadást; úgy véli, hogy az EU és a NATO közötti együttműködésnek a kibernetika, a hibrid fenyegetések, a kialakulóban lévő és forradalmi technológiák, a világűr, a fegyverzetellenőrzés és a nonprolifерáció területén jelentkező kihívásokra kell összpontosítania; sürgeti az EU és a NATO együttműködését az 5G bevezetésének szabályozása terén, hogy betarthatók legyenek azok a szigorú nemzeti biztonsági szabványok, amelyek biztosítják a nemzeti és nemzetközi információs hálózatoknak a kommunikáció titkosítására való alkalmasságát;

38. üdvözli a CERT-EU és a NATO kiberbiztonsági eseményeket kezelő képessége (NCIRC) közötti megállapodást, amely azáltal biztosítja a fenyegetésekre való valós idejű reagálás képességét, hogy mind az EU-ban, mind a NATO-ban javítja a kiberbiztonsági események megelőzését, felderítését és az azokra való reagálást; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy a NATO Kibervédelmi Kiválósági Együttműködési Központjával (CCDCOE) és a NATO Kommunikációs és Információs Akadémiájával (NCI) együttműködésben növeljék az informatikai és kiberrendszerek kibervédelmi kézségeit;

39. felszólít az Unió és a NATO közötti további együttműködésre, különösen a kibervédelmi interoperabilitási követelmények tekintetében, a lehetséges komplementaritások keresése és a kapacitások kölcsönösen előnyös erősítése, az érintett KBVP-struktúráknak a NATO Federated Mission Networking (szövetségi misszió hálózatépítése) kezdeményezéséhez történő csatlakozására való törekvés, valamint a párhuzamosságok elkerülése és egymás feladatainak elismerése révén; sürgeti az uniós PESCO és a NATO Smart Defence (intelligens védelem) és Connected Forces (összekapcsolt haderők) kezdeményezése és védelmi beruházási kötelezettségvállalása megerősítését, valamint az összevonás és megosztás előmozdítását a beszállítók és a végfelhasználók közötti kapcsolatokban a szinergiák, a harmonizáció és a hatékonyság javítása érdekében; üdvözli az EU-NATO együttműködés során a kibervédelem területén elért eredményeket, nevezetesen a koncepciók és doktrínák cseréjét, a kibergyakorlatokon való kölcsönös részvételt és a kölcsönös tájékoztatásokat illetően, különösen a válságkezelés kiberdimenziójával kapcsolatban; javasolja egy, a kiberfenyegetésekkel kapcsolatos közös EU–NATO információs központ, valamint a kiberbiztonsággal foglalkozó közös munkacsoport létrehozását;

40. felszólít a kibervédelem szorosabb összehangolására a tagállamok, az uniós intézmények, a NATO szövetségesei, az ENSZ és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) között; e tekintetben ösztönzi az EBESZ kibertérrel kapcsolatos bizalomépítő intézkedéseinek további előmozdítását, és hangsúlyozza, hogy hatékony nemzetközi együttműködési eszközöket kell kifejleszteni a partnerek kiberkapacitás-építésének támogatása, valamint bizalomépítő intézkedések kidolgozása és előmozdítása, illetve a civil társadalommal és az érdekelt felekkel folytatott inkluzív együttműködés érdekében; üdvözli az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó, 2021. április 19-i uniós stratégiában hangsúlyozott globális, nyílt, szabad, stabil és biztonságos kibertérnek tulajdonított jelentőséget; felszólít arra, hogy aktívan építsenek ki szorosabb kapcsolatokat az indiai–csendes-óceáni térség hasonlóan gondolkodó demokráciáival, például az Egyesült Államokkal, Dél-Koreával, Japánnal, Indiával, Ausztráliával és Tajvannal a kiberfenyegetéssel szembeni fellépéssel kapcsolatos tudás és tapasztalatok megosztása, valamint információcsere érdekében; üdvözli a Bizottság támogatja a kiberbiztonsági programokat a Nyugat-Balkánon és a keleti partnerség országaiban; hangsúlyozza, hogy sürgető szükség van a nemzetközi jog – köztük az ENSZ Alapokmánya – tiszteletben tartására és a kibertérben tanúsított felelősségteljes állami magatartásra vonatkozó, széles körben elismert nemzetközi normatív keret betartására, valamint a nemzetközi jog kibertérben való alkalmazásának módjaitól az ENSZ keretében folyó vitához való hozzájárulásra;

2021. október 7., csütörtök

41. hangsúlyozza a kibertérületen az Egyesült Királysággal való erős partnerség fontosságát, amely a kibervédelmi arzenálját tekintve vezető nemzet; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy arra irányuló folyamat újraindításának lehetőségét, hogy a jövőben hivatalos és strukturált együttműködési keretet hozzanak létre ezen a területen;

42. hangsúlyozza, hogy a kibertérben biztosítani kell a békét és a stabilitást; felszólítja a tagállamokat és az Uniót, hogy – többek között egy cselekvési program előterjesztésével – vállaljanak vezető szerepet az ENSZ égisze alatt zajló viták és kezdeményezések során annak érdekében, hogy proaktív megközelítést alkalmazzanak egy közös nemzetközi szabályozási keret létrehozása során, valamint az ENSZ kormányzati szakértői csoportjának az ENSZ Közgyűlése által jóváhagyott konszenzusos jelentéseire építve ténylegesen elősegítsék az elszámoltathatóság kialakítását, az új normák betartását, a digitális technológiákkal való visszaélés megelőzését és a kibertérben tanúsított felelősségteljes állami magatartás előmozdítását; üdvözli a nyitott munkacsoport végső jelentésének ajánlásait, különösen egy cselekvési program létrehozását illetően; ösztönzi az ENSZ-t, hogy mozgítsa elő az államok, a kutatók, a tudományos körök, a civil társadalmi szervezetek, a humanitárius szereplők és a magánszektor közötti párbeszédet annak érdekében, hogy az új nemzetközi rendelkezésekkel kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatali folyamatok inkluzívak legyenek; kéri valamennyi folyamatban lévő többoldalú erőfeszítés felgyorsítását annak érdekében, hogy a technológiai fejlődés és az új hadviselési módszerek ne haladhassák meg a normatív és szabályozási keretrendszereket; felszólít a fegyverzet-ellenőrzési architektúra korszerűsítésére egy digitális szűrke zóna kialakulásának elkerülése érdekében; kéri, hogy megbízatásuk tényleges végrehajtásával összhangban erősítsék meg az ENSZ békefenntartó misszióit kibervédelmi képességekkel;

43. emlékeztet az érdemi emberi beavatkozás nélkül támadások végrehajtására képes, teljesen autonóm módon működő fegyverek fejlesztésének, gyártásának és használatának betiltását szorgalmazó álláspontjára; felhívja az alelnököt/főképviselőt, a tagállamokat és az Európai Tanácsot, hogy fogadjanak el közös álláspontot a fegyverrendszerek kritikus funkciói felett érdemi emberi ellenőrzést biztosító autonóm fegyverrendszerről; követeli nemzetközi tárgyalások megindítását a teljesen önálló módon működő fegyvereket betiltó, jogilag kötelező erejű eszközről;

44. hangsúlyozza a nemzeti parlamentekkel való együttműködés fontosságát a kibervédelem területével kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje érdekében;

o

o o

45. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a védelem és kiberbiztonság területén működő uniós ügynökségeknek, a NATO főtitkárának, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0413

Az Északi-sarkvidék: lehetőségek, aggályok és biztonsági kihívások**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az Északi-sarkvidékről: lehetőségek, problémák és biztonsági kihívások (2020/2112(INI))**

(2022/C 132/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) V. címére, különösen a 21., 22., 34. és 36. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ötödik részére,
- tekintettel az Északi-sarkvidék kormányzásáról szóló, 2008. október 9-i⁽¹⁾, az Északi-sarkvidékre vonatkozó fenntartható uniós politikáról szóló, 2011. január 20-i⁽²⁾, az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2014. március 12-i⁽³⁾, az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikájáról szóló, 2017. március 16-i⁽⁴⁾, a klímadiplomáciáról szóló, 2018. július 3-i⁽⁵⁾ és az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i⁽⁶⁾ állásfoglalására,
- tekintettel az ENSZ őslakos népek jogairól szóló nyilatkozatára, amelyet az ENSZ Közgyűlés 2007. december 13-án fogadott el,
- tekintettel „A világban az őslakos népeket érő jogsértések, beleértve a nagyarányú földszerzést” című, 2018. július 3-i állásfoglalására⁽⁷⁾,
- tekintettel „Az Európai Unió és az Északi-sarkvidék” című, 2008. november 20-i bizottsági közleményre (COM(2008)0763), valamint „Az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos európai uniós politika kialakítása terén 2008 óta elért haladás és a következő lépések” című, 2012. június 26-i közös közleményre (JOIN(2012)0019), illetve „Az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikája” című, 2016. április 27-i közös közleményre (JOIN(2016)0021),
- tekintettel az északi együttműködésért felelős, a Svájccal és Norvégiával fenntartott kapcsolatokért felelős és az EU–Izland Parlamenti Vegyes Bizottságba és az Európai Gazdasági Térség (EGT) Parlamenti Vegyes Bizottságába delegált küldöttség (DEEA) vonatkozó ajánlásaira,
- tekintettel az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós politikáról szóló, 2021. januári nyilvános konzultáció eredményeinek összefoglalására,
- tekintettel 2020. január 15-i állásfoglalására⁽⁸⁾ és Bizottság 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640) az európai zöld megállapodásról,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményre (UNFCCC),
- tekintettel az UNFCCC részes felei 21. konferenciáján Párizsban 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (a Párizsi Megállapodás),
- tekintettel az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdésekről szóló, 2009. december 8-i, az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos európai uniós politika kidolgozásáról szóló, 2014. május 12-i, az Északi-sarkvidékről szóló, 2016. június 20-i, az „Úrtechnológiai megoldások a fenntartható Északi-sarkvidékért” című, 2019. november 21-i és az EU Északi-sarkvidékre vonatkozó politikájáról szóló, 2019. december 9-i tanácsi következtetésekre,

⁽¹⁾ HL C 9. E, 2010.1.15., 41. o.⁽²⁾ HL C 136. E, 2012.5.11., 71. o.⁽³⁾ HL C 378., 2017.11.9., 174. o.⁽⁴⁾ HL C 263., 2018.7.25., 136. o.⁽⁵⁾ HL C 118., 2020.4.8., 32. o.⁽⁶⁾ HL C 232., 2021.6.16., 28. o.⁽⁷⁾ HL C 118., 2020.4.8., 15. o.⁽⁸⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az őslakos népekről szóló, 2017. május 15-i tanácsi következtetésekre és az őslakos népekkel kapcsolatos uniós külső politika végrehajtásáról szóló, 2016. október 17-i közös szolgálati munkadokumentumra (SWD(2016) 0340),
- tekintettel „Az Európai Unió és az Északi-sarkvidék” című 2008. november 20-i bizottsági közleményre (COM(2008)0763),
- tekintettel a Jeges-tenger partján fekvő öt állam – az Egyesült Államok, Oroszország, Kanada, Norvégia és Dánia – által 2008. május 28-án bejelentett, majd 2018. májusban megerősített ilulissati nyilatkozatra,
- tekintettel a Balti-tengeri Államok Tanácsának (CBSS) és a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanács (BEAC) létrehozására,
- tekintettel az egyrészt az Európai Unió, másrészt Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról szóló, 2014. március 14-i 2014/137/EU tanácsi határozatra,
- tekintettel az Európai Unió 2016 júniusában közzétett, kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájára,
- tekintettel az északi-sarkvidéki államok, és különösen az északi-sarkvidéki államok, nevezetesen a Dán Királyság, Svédország és Finnország, valamint más uniós és EGT-tagállamok az Északi-sarkvidékre vonatkozó nemzeti stratégiáira,
- tekintettel az Európai Unió tengeri védelmi stratégiájára,
- tekintettel a Bizottság által 2016. október 26-án közzétett, „Úrstratégia Európa számára” című közleményre (COM(2016)0705),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-én aláírt és 1994. november 16. óta hatályban lévő Tengerjogi Egyezményére (UNCLOS),
- tekintettel a világ kulturális és természeti örökségéről szóló, 1972. november 16-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) őslakos és törzsi népekről szóló 169. számú egyezményére,
- tekintettel a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén történő szabályozatlan halászat megelőzéséről szóló, 2018. október 3-i megállapodásra (a továbbiakban: CAO halászati megállapodás),
- tekintettel az Atlanti-óceán észak-keleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezményre (OSPAR),
- tekintettel a sarkvidéki vizeken üzemelő hajók a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által elfogadott nemzetközi szabályzatára (a továbbiakban: sarkvidéki szabályzat);
- tekintettel az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú 1974. évi nemzetközi egyezményre (SOLAS), a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló, az 1978. évi jegyzőkönyvvel és az 1997. évi jegyzőkönyvvel módosított, 1973. évi nemzetközi egyezményre (MARPOL), a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló, 1995-ben és 2010-ben módosított, 1978. évi nemzetközi egyezményre (STCW), a tengeren történő összeütközések megelőzésére vonatkozó nemzetközi szabályokról szóló, 1995-ben és 2010-ben módosított, 1972. évi egyezményre (COLREGs), a nemzetközi tengeri forgalom könnyítéséről szóló, 1965. évi egyezményre és a Nemzetközi Tengerészeti Egyezményre (FAL) és a tengeri felkutatásról és mentésről szóló, 1979. évi nemzetközi egyezményre (SAR),
- tekintettel az 1920. február 9-i Svalbard Szerződésre (korábban a Spitzbergákról szóló szerződés),
- tekintettel az Északi-sarkvidéki Tanácsot létrehozó, 1996. szeptember 19-i ottawai nyilatkozatra,
- tekintettel az Északi Dimenzió 2019 novemberében a norvégiai Bodøben, 2017 novemberében Brüsszelben, 2015 májusában az izlandi Reykjavíkban, 2013 novemberében az oroszországi Arhangelszkben, 2011 februárjában a norvégiai Tromsøben, 2009 szeptemberében pedig Brüsszelben megrendezett parlamenti fórumán elfogadott nyilatkozatokra,
- tekintettel az Északi-sarkvidéki Tanács keretében megtárgyalt három, jogilag kötelező erejű megállapodásra, nevezetesen az északi-sarkvidéki légiforgalmi és tengeri kutatás-mentési együttműködésről szóló, 2011. évi megállapodásra, a tengeri olajszennyezéssel, felkészültséggel és válaszadással kapcsolatos északi-sarkvidéki együttműködésről szóló 2013. évi megállapodásra, valamint az északi-sarkvidéki nemzetközi tudományos együttműködés megerősítéséről szóló, 2017. évi megállapodásra,

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az Északi-sarkvidék Parlamenti Képviselői állandó bizottságának 2021. április 13–14-én megrendezett 14. konferenciáján elfogadott nyilatkozatra,
 - tekintettel a „Reziliencia a kritikus fontosságú nyersanyagok terén: a nagyobb biztonsághoz és fenntarthatósághoz vezető út feltérképezése” című, 2020. szeptember 3-i bizottsági közleményre (COM(2020)0474),
 - tekintettel a svédországi Umeåban 2019-ben megrendezett Északi-sarkvidéki Fórumra,
 - tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) jelentéseire, különösen az éghajlatváltozás összefüggésében az óceánokról és a krioszféráról szóló különjelentésre és a 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló különjelentésre,
 - tekintettel az északi-sarkvidéki érdekképviselői fórum konzultációról szóló összefoglaló jelentésére, amely 2017. december 21-én közzétett az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos fő beruházási prioritásokat és a régiót érintő jövőbeli uniós finanszírozási programok észszerűsítési lehetőségeit hivatott meghatározni,
 - tekintettel az Európai Politikai Stratégiai Központnak „Vékony jég: az Északi-sarkvidékre vonatkozó kiegyensúlyozott uniós stratégia” című, 2019. júliusi stratégiai feljegyzésére,
 - tekintettel az Észak-atlanti Szerződésre, az Észak-atlanti Tanács 2016. július 8–9-i varsói csúcstalálkozóján részt vevő állam- és kormányfők által kiadott varsói közleményre, valamint a NATO főtitkára által kinevezett vitacsoport „NATO 2030: Egységben egy új korszakért” című elemzésére és ajánlásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0239/2021),
- A. mivel a az utóbbi évtizedekben az Északi-sarkvidék békés, feszültségektől mentes és a nyolc északi-sarkvidéki ország – Dánia, Svédország, Finnország, Izland, Norvégia, Oroszország, Kanada és az Amerikai Egyesült Államok – közötti konstruktív nemzetközi együttműködés jellemezte régió; mivel az északi-sarkvidéki államoknak és a nemzetközi közösségnek ezért meg kell őrizniük ezt, és továbbra is politikai akaratot kell mutatniuk az együttműködésre és a vitás kérdések megoldására a nemzetközi joggal összhangban;
- B. mivel a régió geopolitikai jelentősége növekszik, és az Északi-sarkvidék jövője és az Északi-sarkvidék előtt álló globális kihívások, amelyek túlmutatnak a part menti északi-sarkvidéki államokéin, többszintű kormányzást igényelnek, és regionális együttműködésre és nemzetközi megoldásokra van szükség; mivel az Északi-sarkvidék biztonsága és környezeti állapota között közvetlen kapcsolat áll fenn, amit viszont erősen befolyásolnak a bolygó más területein folytatott emberi tevékenységek következményei;
- C. mivel az Északi-sarkvidék átfogó irányítási modellje – amelynek a középpontjában a nemzetközi jog áll – hatékonyak és megbízhatónak bizonyult; mivel az együttműködés az északi-sarkvidéki országok közötti kapcsolatok kialakítása leghasznosabb eszközének bizonyult;
- D. mivel az Északi-sarkvidék jelenlegi irányítási kerete, amely az Északi-sarkvidéki Tanácsban összpontosul, az elmúlt 25 évben jelentős mértékben hozzájárult a régió stabilitásához; mivel az Északi-sarkvidéki Tanács az északi-sarkvidéki együttműködés elsődleges fóruma, és munkacsoportjai a pozitív és konstruktív nemzetközi együttműködés színtereként szolgálnak;
- E. mivel az Északi-sarkvidéki Tanács munkája létfontosságú volt az északi-sarkvidéki államok közötti békés és konstruktív együttműködés biztosításához, aminek köszönhetően számos kötelező erejű megállapodás jött létre közöttük; mivel a múltban az Északi-sarkvidéket nem nagyon érintették a globális geopolitikai konfliktusok, de katonai jelentősége és geopolitikai stratégiai szerepe egyre nő; mivel az Északi-sarkvidék biztonsága és politikája egyre inkább a globális kérdésekhez kapcsolódik, és az Északi-sarkvidéken kívüli fejlemények valószínűleg következményekkel járnak az északi-sarkvidéki államokra nézve, és fordítva, ami még fontosabbá teszi a geopolitikai feszültségek és konfliktusok Északi-sarkvidékre gyakorolt továbbgyűrűző hatásának elkerülését;
- F. mivel az EU teljes mértékben támogatja az Északi-sarkvidéki Tanács az iránti elkötelezettségét, hogy biztosítsa az Északi-sarkvidék lakosainak jólétét, a régió fenntartható fejlődését és az északi-sarkvidéki környezet védelmét, beleértve az ökoszisztémák egészségét, a biológiai sokféleség fenntartását és helyreállítását, valamint a természeti erőforrások megőrzését és az azokkal való fenntartható gazdálkodást;

2021. október 7., csütörtök

- G. mivel az EU már régóta támogatja az Északi-sarkvidékkel folytatott szoros együttműködést, és foglalkozik az Északi-sarkvidékkel az Északi Dimenzió elnevezésű kezdeményezés révén, amelyben Oroszországgal, Norvégiával és Izlanddal együtt vesz részt, továbbá a Balti-tengeri Államok Tanácsának létrehozásában (CBSS), a Barents euro-sarkvidéki régióban, különösen a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanács és a Barents-tengeri Regionális Tanács munkájában, a Kanadával és az Egyesült Államokkal fenntartott stratégiai partnerségekben való részvétele, valamint az elmúlt években az Északi-sarkvidéki Tanácsban végzett valódi aktív megfigyelői munkája révén; mivel az EU az Északi-sarkvidék európai részén több mint 1 milliárd EUR-val járult hozzá a regionális fejlesztéshez és a határokon átnyúló együttműködéshez;
- H. mivel a nemzetközi jog képezi az Északi-sarkvidéket érintő nemzetközi szerepvállalás és együttműködés alapját; mivel hangsúlyozni kell és meg kell erősíteni különösen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye (UNCLOS), és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) egyezményeinek szerepét, amelyek keretét biztosítanak a Jeges-tengerhez kapcsolódó kérdésekben folytatott nemzetközi együttműködéshez és fellépéshez; mivel az UNCLOS képezi az óceánokban és tengerekben végzett valamennyi tevékenység jogi keretét, gazdasági jogokat biztosít a parti államok számára kizárólagos gazdasági övezeteik és kontinentális talapzatuk felett, és kimondja, hogy a nyílt tenger nem tartozik állami szuverenitás alá; mivel az északi-sarkvidéki parti menti országok az ilulissati nyilatkozatban megerősítették, hogy a Jeges-tenger irányítása során a nemzetközi jogot, legfőképpen az UNCLOS-t fogják követni; mivel az IMO nemzetközi szabályozási standardokat állapít meg a nemzetközi hajózás biztonságával, védelemével és környezeti teljesítményével kapcsolatban;
- I. mivel az Északi-sarkvidéket különösen és egyre inkább érintik az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenésének drámai hatásai, beleértve a hőmérséklet emelkedését, a jégviszonyok megváltozását, az erdőtüzeket, a tengerszint emelkedését, a megváltozott időjárási viszonyokat, az idegenhonos inváziós fajokat, a biológiai sokféleség jelentős csökkenését és a permafroszt felolvadását, amely hatások az egész bolygót érintik, valamint a helyi infrastruktúrára is veszélyt jelentenek; mivel a helyi alkalmazkodási stratégiákat és az északi-sarkvidéki ökoszisztéma védelmét nem lehet a globális éghajlat-politikai kerettől elszigetelten kezelni, és a Párizsi Megállapodás végrehajtása ezen együttműködés középponti eleme;
- J. mivel az Északi-sarkvidék egyes részein a világon a legmagasabb a műanyag hulladék koncentrációja, ami már most is hatással van az északi-sarkvidéki állatfajokra, valamint a táplálékhálózat szennyeződésének veszélyével jár, ami végső soron az embereket is érinteni fogja;
- K. mivel az Északi-sarkvidék jégsapkáinak riasztó ütemű olvadása az éghajlatváltozásnak és főként az Északi-sarkvidéken kívüli tényezőknek tudható be; mivel az éghajlatváltozásra a veszélyeket megsokszorozó tényezőként kell tekinteni, amely súlyosbítja a meglévő tendenciákat és fokozza a feszültségeket és az instabilitást;
- L. mivel az Északi-sarkvidék jégsapkájának olvadása és a tengerszint ebből eredő emelkedése súlyos globális környezeti, gazdasági és humánbiztonsági következményekkel járna; mivel a grönlandi jégsapka olvadása akár 7,2 méteres tengerszint-emelkedést is okozhat a világon, így a bolygó számos régiója víz alá kerülne; mivel egyes sarkvidéki népességcsoportok már most is a jégsapka olvadásának következményeivel szembesülnek, ami migrációs áramlásokat indított el; mivel Grönland olvadó jége a biológiai sokféleséget is megváltoztatja;
- M. mivel az Északi-sarkvidéket az emberi tevékenység következtében fenyegető különféle veszélyek közül az egyik különösen aggasztó a permafroszt felolvadása; mivel az északi félteke talajának mintegy 24 %-át, különösen Oroszország északi részének nagy területeit permafroszt borítja; mivel a permafroszt nagy arányban tartalmaz veszélyes metánt és CO₂-t, és a felolvadásával üvegházhatású gázok kerülnek a légkörbe, ami hozzájárul a globális felmelegedéshez; mivel a permafroszt olvadása megváltoztathatja az ökoszisztémákat és váratlan módon befolyásolhatja a biztonságot;
- N. mivel míg az Északi-sarkvidék előtt álló kihívásokat elsősorban a globális éghajlatváltozás és az Északi-sarkvidéken kívüli tevékenységek okozzák, az éghajlatváltozás hatásai különösen láthatóak az Északi-sarkvidéken, mivel az Északi-sarkvidék a globális átlagnál háromszor gyorsabban melegszik, és a sarkvidéki tengeri jég soha nem látott sebességgel olvad el, valamint a tengerszint emelkedése súlyos társadalmi, környezeti és gazdasági következményekkel jár nemcsak a régióban, hanem az egész világon is; mivel ezek a hatások megváltoztatják a regionális ökoszisztémát, földrajzot és gazdaságot azáltal, hogy potenciálisan új közlekedési útvonalakat nyitnak, fokozzák a kereskedelmet, lehetővé teszik a ritka természeti erőforrásokhoz való hozzáférést, valamint fokozzák a kutatási tevékenységeket, a halászatot és az idegenforgalmat; mivel e változások némelyike hatalmas lehetőségeket rejt magában a technológiaiilag fejlett, környezetbarát és fenntartható gazdasági fejlődés szempontjából; mivel az Északi-sarkvidékre hatást gyakorló kihívásokért – különösen az éghajlatváltozásért – az egész világ felelősséggel tartozik; mivel az EU-nak mind saját kötelezettségvállalásai, mind másoknak nyújtott segítség révén cselekednie kell e kihívások kezelése érdekében;

2021. október 7., csütörtök

- O. mivel az Északi-sarkvidéken – különösen az olaj és más sarkvidéki erőforrások kitermelése során – bekövetkező, ember okozta környezeti katasztrófákat nehéz megfékezni és kezelni, az okozott károk orvoslása pedig nehézségekbe ütközik; mivel az Északi-sarkvidék legnagyobb olajszenyyezésére 2020 májusában Szibériában került sor, amikor az orosz Norilsk város közelében több mint 20 000 tonna dízelüzemanyag ömlött a környező talajba és vízi utakba, a tisztítási munkálatok pedig még mindig tartanak;
- P. mivel az éghajlatváltozás Északi-sarkvidékre gyakorolt, többnyire külső hatásai és a régió belüli geopolitikai verseny újbóli megjelenése megnehezíti a fenntartható fejlődést és a hagyományos megélhetési formák megőrzését az Északi-sarkvidék törekeny környezetében, és negatív hatással lehet a régió biztonságára és fenntartható gazdasági fejlődésére;
- Q. mivel a régió geogazdasági jelentősége gyorsan növekszik a gazdag és bőséges természeti erőforrásai – többek között a kritikus fontosságú nyersanyagok –, a kialakulóban lévő új tengeri útvonalak és a tengeri szállítási potenciálja iránti érdeklődés következtében; mivel az északi-sarkvidéki országoknak ugyan joguk van arra, hogy saját területükön használják az erőforrásokat, kötelesek azonban ezt felelős módon végezni; mivel az Északi-sarkvidék erőforrásainak feltárása és kiaknázása jelentős kockázatokkal jár a régió sérülékeny ökoszisztémáira és a helyi lakosságára nézve; mivel 2019-ben az EU és az Egyesült Királyság importálta az északi-sarkvidéki országok energia-, fém-, ásvány- és halexportjának jelentős részét;
- R. mivel a jégolvadás következtében megnyílik az északnyugati átjáró, az északi hajózási útvonal és a jövőbeli transzpoláris tengeri útvonal; mivel az Északi-sarkvidék természeti erőforrásai nagyrészt az északi-sarkvidéki országok nemzeti joghatósága alá tartoznak, és ezen erőforrások tulajdonjoga vitathatatlan; mivel a fenntartható energia-termelési és szállítási megoldások kifejlesztése és megtalálása iránti igény fokozta a ritkaföldfémek iránti globális keresletet, ami az Északi-sarkvidék nagyrészt kiaknázatlan természeti erőforrásaira irányította a figyelmet; mivel az Északi-sarkvidék hatalmas ritkaföldfém-készletekkel rendelkezik; mivel a világon kitermelt ritkaföldfémek 90 %-a jelenleg Kínából származik;
- S. mivel az Északi-sarkvidék fenntartható fejlődéséért elsősorban az északi-sarkvidéki országok felelnek, azonban a külső tényezők jelentős hatása nem tagadható, és a nemzetközi közösségnek ennél fogva kötelessége minden tőle telhetőt megtenni az Északi-sarkvidék védelme, valamint stabilitásának és biztonságának biztosítása érdekében;
- T. mivel az Északi-sarkvidék körüli térség több mint négy millió embernek ad otthont, köztük több mint 40 különböző őslakos népcsoportnak és helyi közösségnek és félmillió uniós polgárnak; mivel az Unió egyetlen elismert őslakos népe, a számi nép Finnország és Svédország, valamint Norvégia és Oroszország sarkvidéki területein él; mivel e tekintetben emlékeztet arra, hogy az őslakos népek létfontosságú szerepet játszanak a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban és a biológiai sokféleség megőrzésében; mivel a demográfia fontos a regionális fejlődés szempontjából;
- U. mivel a tudományos kutatás terén folytatott együttműködés ma minden eddiginél fontosabb a súlyos környezetkárosodás és az éghajlatváltozás okozta kihívások leküzdése szempontjából;
- V. mivel az EU a Horizont 2020 programon keresztül több mint 200 millió EUR-val járult hozzá az északi-sarkvidéki kutatáshoz;
- W. mivel az EU elkötelezett amellett, hogy az EU globális stratégiájával és az Európai Unió tengeri védelmi stratégiájával összhangban nyitott és biztonságos globális tengeri terület kialakítására törekedjen;
- X. mivel az Unió Északi-sarkvidékkel kapcsolatos szerepvállalása a történelmen, a földrajzon, a gazdaságon és a kutatáson alapul; mivel hangsúlyozni kell a fenntartható fejlődés, a kohéziós politika és a határokon átnyúló együttműködés fontosságát a geopolitikai feszültségek enyhítése érdekében; mivel az EU globális szereplőként következetesen bizonyította a békés, környezeti szempontból tiszta, együttműködő, fenntartható és virágzó Északi-sarkvidék iránti elkötelezettségét, és célja, hogy fenntartható jövőt biztosítson az Északi-sarkvidéken élők számára; mivel az EU egyértelműen jelezte, hogy készen áll arra, hogy még jelentősebb szerepet játsszon;
- Y. mivel az EU többféleképpen is hozzá tud járulni az esetlegesen felmerülő kihívások megoldásához és az északi-sarkvidéki konfliktusok megelőzéséhez;

2021. október 7., csütörtök

- Z. mivel egyelőre még nem bíralták el az EU az iránti kérelmét, hogy az Északi-sarkvidéki Tanács teljes jogú megfigyelője lehessen, holott az Északi-sarkvidéki Tanács tagjai 2013-ban elismerték a kérelem kézhezvételét; mivel a végső döntést az Északi-sarkvidéki Tanács egyes tagjainak ellenállása miatt elhalasztották; mivel a Parlament korábban támogatásáról biztosította ezt a kérelmet; mivel az EU aktívan részt vesz az Északi-sarkvidéki Tanács érintett csoportjainak, munkacsoportjainak és szakértői csoportjainak munkájában; mivel az EU általános regionális kompetenciája, kiterjedt szaktudása és meglévő kezdeményezéseinek széles köre keretként szolgálhat a közös projektekhez;
- AA. mivel Franciaország, Németország, Hollandia, Lengyelország, Spanyolország és Olaszország – az Északi-sarkvidéki Tanácsban megfigyelői státusszal rendelkező országok – jelentős szerepet vállalnak az észak-sarkvidéki ügyekben és komoly érdeklődést mutatnak az Északi-sarkvidéki Tanáccsal folytatandó jövőbeli párbeszéd és együttműködés iránt; mivel Észtország és Írország kérelmezte, hogy megfigyelői státuszt kapjon az Északi-sarkvidéki Tanácsban;
- AB. mivel Izland és Norvégia az EGT-megállapodás és a Schengeni Megállapodás révén az Unió elkötelezett és megbízható társult partnere;
- AC. mivel hosszú ideig viszonylag sikeresen megőrizték az Északi-sarkvidék stabilitását, de azt egyre jobban befolyásolja a régió iránti növekvő nemzetközi érdeklődés és a változó biztonsági helyzet, beleértve az Oroszországi Föderáció régióon belüli fokozatos újramilitarizálását is; mivel az Oroszországi Föderáció Északi-sarkvidéket érintő gazdasági és katonai beruházásai messze meghaladják a többi észak-sarkvidéki ország ilyen beruházásait; mivel az Orosz Föderáció új és korszerűsített régi katonai bázisokat hozott létre az északi régiókban, és fokozta a hozzáférésgátlási/területmegtagadási (A2/AD) kapacitást, korlátozva a hajózási jogokat az Északi-tenger stratégiai útvonalán, amelyet tévesen belső vízi útnak tekint; mivel Oroszország északi flottáját katonai körzetté fejlesztette, és fegyveres erőinek különböző ágait bővítette, többek között új tengeralattjárókkal, nukleáris és hagyományos meghajtású jégtörőkkel, harcra kész radarokkal és rakétarendszerekkel felszerelve; mivel Oroszország újjáélesztette a védelmi koncepciót, amelynek célja, hogy stratégiai képességeit megvédje a Barents-tengertől a Bering-szorosig; mivel Oroszország fokozta haditengerészeti és légi járőrözését, tengeralattjáró-tevékenységét és elektronikus hadviselési taktikáját, ami rendkívül aggasztó fejlemény; mivel az ilyen geopolitikai fejlemények az Északi-sarkvidéken a gyakorlatozások, a telepítések, a járőrözések és a képességekkel kapcsolatos beruházások növekedéséhez vezettek; mivel a térség militarizálása ellentétes az együttműködés szellemével, amely eddig irányította az észak-sarkvidéki országok közötti kapcsolatokat;
- AD. mivel a Barents-tenger térsége a ballisztikusrakéta- és cirkálórakéta-rendszerek fő kísérleti terepe volt, míg a Novaja Zemljától keletre fekvő terület a nukleáris kísérletek fő területeként szolgált;
- AE. mivel Oroszország megsértette békés szomszédjainak szuverenitását és területi integritását, akadályozva a hajózás szabadságát az Azovi-, a Fekete- és a Balti-tengeren, és mindezt nem lehet figyelmen kívül hagyni a jelenlegi békés együttélés Északi-sarkvidéken való fenntartására vonatkozó jövőbeli forgatókönyvek értékelésekor;
- AF. mivel Kína nagy horderejű projektjei és kezdeményezései komoly aggodalomra adnak okot; mivel Kína 2018 januárjában közzétette az északi-sarkvidéki politikáról szóló első fehér könyvét, és hosszú távú erőfeszítéseket tett az Északi-sarkvidéken elfoglalt helyzetének javítására azáltal, hogy „majdnem sarkvidéki állammá” nyilvánította magát azzal a szándékkal, hogy „sarkvidéki hatalommá” váljon, valamint megerősíti az Oroszországgal az Északi-sarkvidéken folytatott együttműködést; mivel Kína az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés kiterjesztéseként létrehozta az Északi-sarkvidéken keresztül vezető, kereskedelmi célú sarkvidéki selyemutat, és regionális tudományos kutatási küldetéseket szervezett, kutatóközpontokat hozott létre az Északi-sarkvidéken és 24 sarkvidéki megfigyelő műholdat fejlesztett ki; mivel Kína aktívan részt vesz az Északi-sarkvidéki Tanácsban, valamint kétoldalú együttműködést folytat az egyes északi-sarkvidéki országokkal és más érdekelt felekkel annak érdekében, hogy támogatást szerezzen kezdeményezéseihez;
- AG. mivel az északi-sarkvidéki szereplők a legtöbb esetben aktualizálták stratégiáikat, figyelembe véve az Északi-sarkvidék gyorsan változó helyzetét és a régió növekvő gazdasági és geostratégiai jelentőségét;

A nemzetközi együttműködés mint a biztonságos, stabil, virágzó, hozzáférhető és békés Északi-sarkvidék alapja

1. megerősíti, hogy az Északi-sarkvidék stratégiai és politikai jelentőséggel bír az EU, az északi-sarkvidék tekintetében érdekelt fél és globális szereplő számára, és hangsúlyozza, hogy az EU elkötelezett amellett, hogy felelős szereplőként a nemzetközi partnerekkel való teljes körű együttműködés révén a régió hosszú távú fenntartható és békés fejlődésére törekedjen; alapvető fontosságúnak tartja, hogy valamennyi érdekelt fél – beleértve az EU-t és tagállamait is – fellépjen

2021. október 7., csütörtök

a békés és intenzív nemzetközi és regionális együttműködés, a tudományos kutatás, a jólét és a feszültségmentesség fenntartása érdekében az Északi-sarkvidéken, valamint reagáljon az éghajlatváltozás rendkívül riasztó hatásaira és következményeire a régióban; úgy véli, hogy az Északi-sarkvidék kulcsfontosságú szerepet játszik a bolygó környezeti egyensúlyának megőrzésében, és elégedettséggel tölti el, hogy a régió régóta a béke és a gyümölcsöző nemzetközi együttműködés térsége, és gratulál az Északi-sarkvidéki Tanácsnak a 25. évfordulójához, amely az északi-sarkvidéki együttműködés elsődleges fórumaként bizonyította, hogy képes fenntartani az együttműködés konstruktív és pozitív szellemét;

2. támogatja az Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált uniós politika három alappillérenek, nevezetesen az éghajlatváltozásra adott ambiciózus válasznak és az északi-sarkvidéki környezet védelmének, a fenntartható fejlődés előmozdításának és a nemzetközi együttműködés erősítésének az érvényességét; hangsúlyozza a kiegyensúlyozott uniós északi-sarkvidéki politika fontosságát, és véleménye szerint az Unió különösen alkalmas arra, hogy segítse a tagállamok Északi-sarkvidékre vonatkozó politikáinak koordinálását és kiegészítését, valamint ezért hangsúlyozza, hogy nagyobb koherenciára van szükség az Unió északi-sarkvidéki ügyekkel kapcsolatos külső és belső politikái között; sürgeti az Uniót, hogy adott esetben ágazati politikáiba építsen be északi-sarkvidéki dimenziót;

3. hangsúlyozza az Északi-sarkvidéki Tanács megfigyelőinek fontos szerepét, akik jelentős tapasztalattal rendelkeznek és régóta elkötelezettek az Északi-sarkvidéken folyó tudományos és politikai együttműködés iránt; üdvözlí e tekintetben a megfigyelők és az Északi-sarkvidéki Tanács elnöksége között folyó párbeszédet; támogatja az Unió kérelmét, hogy teljes jogú megfigyelővé váljon az Északi-sarkvidéki Tanácsban, valamint ösztönzi az Északi-sarkvidéki Tanács tagjait, hogy reagáljanak pozitívan az Unió kérelmére; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az Unió már de facto megfigyelő az Északi-sarkvidéki Tanácsban, és lehetősége van a más megfigyelő tagokéval azonos feltételek mellett való részvételre és hozzájárulásra;

4. hangsúlyozza, hogy az Uniónak hozzá kell járulnia a sarkvidéki multilaterális kormányzás erősítéséhez, elő kell mozdítania a források fenntartható felhasználását, valamint meg kell védenie és őriznie az Északi-sarkvidéket, annak lakosságával együtt; kéri az Uniót, hogy szakértelemmel és finanszírozással továbbra is járuljon hozzá az Északi-sarkvidéki Tanácshoz azáltal, hogy fokozza részvételét az Északi-sarkvidéki Tanács munkacsoportjaiban és különféle projekteiben; úgy véli, hogy az Északi régióra az Unió északi szomszédságának részeként kell tekinteni, a meglévő fórumokon való megnövelt részvétellel; hangsúlyozza, hogy az Északi Dimenzió konstruktív közegként szolgál a határokon átnyúló együttműködés számára, sikeres modellt szolgáltatva az ágazati együttműködés számára, amely során az Unió egyenlő mértékben járul hozzá az Oroszországgal, Norvégiával és Izlanddal, valamint más megfigyelőkkel közös politikához; üdvözlí a további gyakorlati együttműködést a területek széles körére vonatkozóan; hangsúlyozza a helyi és nemzeti állami és nem állami szereplők közötti, különösen a Barents-tengeri régió szempontjából releváns kérdésekben való együttműködést a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanácsban, amelyben az Unió teljes jogú tag; megjegyzi, hogy a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanács fontos szerepet játszott a bizalom és a kölcsönös megértés kiépítése során északon, miközben növelte az együttműködés mértékét az északi-sarkvidéki országok között; megjegyzi, hogy az Uniónak törekednie kell az Északi-sarkvidék fejlesztéséhez kapcsolódó egyéb politikai fórumokon való részvételre is;

5. üdvözlí az EU Északi-sarkvidékre vonatkozó politikájának folyamatban lévő aktualizálását, amelynek tükröznie kell az EU Északi-sarkvidék iránti érdeklődését, és kezelnie kell a fokozott nemzetközi figyelmet és a régió éghajlati, környezeti, geopolitikai és gazdasági változásai jelentette összetett kihívásokat; úgy véli, hogy a politikának olyan új szereplőket is be kell vonnia, mint Kína, és hogy az Északi-sarkvidék biztonsági dimenziójával az EU közös kül- és biztonságpolitikája keretében is foglalkozni kell; konkrétan úgy véli, hogy annak magában kell foglalnia a biztonság átfogó megközelítését, amely többek között magában foglalja a környezet és az egészség fogalmát, valamint a tengeri védelmi problémákat; megjegyzi, hogy egy ilyen, a tagállamok közötti konszenzuson alapuló, átfogó, aktualizált politika lehetővé teszi az EU számára, hogy hatékony, proaktív és ambiciózusabb szerepet játsszon a régióban, figyelembe véve az éghajlatváltozással kapcsolatos sürgető kihívásokat és az Északi-sarkvidék növekvő geopolitikai jelentőségét, ugyanakkor az uniós polgárok – elsősorban az Északi-sarkvidéken élők – és különösen az őslakos népek érdekeit szolgálja; hangsúlyozza, hogy ennek a politikának tükröznie kell az Északi-sarkvidékkel való uniós kapcsolatok belső és külső dimenzióját, és magában kell foglalnia a fenntartható konnektivitás dimenzióját az Északi-sarkvidék lakosait érintő kulcsfontosságú problémák megoldása érdekében, mint például a minőségi internetkapcsolat biztosítása;

6. úgy véli, hogy az új uniós északi-sarkvidéki politikát szélesebb körben kell alkalmazni olyan lehetőségként, amely növeli az uniós polgárok, a tudományos körök és a vállalkozások északi-sarkvidéki ügyekkel kapcsolatos tájékozottságát és szerepvállalását; kéri egy olyan egységes északi-sarkvidéki portál létrehozását, amely az uniós intézmények minden északi-sarkvidéki kezdeményezését és tevékenységét lefedi;

7. megjegyzi, hogy növekszik az érdeklődés az Északi-sarkvidék és annak erőforrásai iránt; mély aggodalmát fejezi ki az éghajlatváltozás negatív hatásai, különösen a gyorsan olvadó jég és az erőforrások túlzott kiaknázása miatt, amelyek új elemeket és realitásokat teremtenek a gazdasági fejlődés bizonyos formái számára, valamint az egyre törekényebb északi-sarkvidéki ökoszisztémák további megzavarását;

2021. október 7., csütörtök

8. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi jogon alapuló átfogó kormányzási modell minden északi-sarkvidéki ország és a régió egészének javát szolgálta, valamint kiszámíthatóságot és stabilitást biztosított a térségben; hangsúlyozza, hogy a meglévő regionális struktúrák elősegítik az északi-sarkvidéki országok közötti bizalmat és együttműködést; hangsúlyozza, hogy elsődlegesen az északi-sarkvidéki országok felelnek a területükön felmerülő problémák kezeléséért; rámutat azonban, hogy a külső erők kulcsfontosságú hatással vannak a régió jelenlegi és jövőbeli kihívásaira; ismételten rámutat arra, hogy a nemzetközi jog az északi-sarkvidéki nemzetközi kapcsolatokat szabályozó jogi keret sarokköve, és hangsúlyozza az összes tengeri tevékenység alapját képező Tengerjogi Egyezményt (UNCLOS) – különösen annak XV. része – jelentőségét az óceánokkal kapcsolatos viták békés rendezése és az Északi-sarkvidék kontinentális talapzatának körülhatárolására vonatkozó különféle vitarendezési eljárások, valamint a felségvizeket illetően az Északi-sarkvidéken belüli szuverenitási kérdések rendezése szempontjából; ismételten arra kéri az EU-t és a tagállamokat, hogy vállaljanak nagyobb szerepet a nemzetközi egyezmények hatékony végrehajtásában, és felszólítja az Egyesült Államokat, hogy ratifikálja az ENSZ Tengerjogi Egyezményt; hangsúlyozza továbbá az ENSZ Tengerjogi Egyezménye alapján létrehozott nemzetközi testületek, köztük a kontinentális talapzatok határáért felelős ENSZ-bizottság (CLCS), a Nemzetközi Tengerfenék Hatóság (ISA) és a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság (ITLOS), valamint az olyan platformok fontosságát, mint az Északi-sarkvidéki Tanács, az Északi-sarkvidéki Parlamenti Képviselők Konferenciája, a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanács, az Északi Dimenzió és az Egyesült Nemzetek, és továbbra is elkötelezett az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos parlamenti együttműködésben való határozott és aktív részvétel mellett;

9. elismeri az északi-sarkvidéki országok szuverenitását és szuverén jogait a nemzetközi joggal összhangban; úgy véli, hogy alapvető fontosságú, hogy megőrizzük a békés együttműködés három évtizedének eredményeit; hangsúlyozza, hogy teljes mértékben ki kell aknáznunk az EU azon képességét, hogy megoldásokat kínáljon a potenciális biztonsági kihívásokra; hangsúlyozza, hogy tekintettel az Északi-sarkvidék gazdasági, környezeti és biztonsági fejlődésével kapcsolatos összetett és összefonódó kérdések sokaságára, a régió biztonsági szükségleteiről folytatott párbeszédhez globális, regionális és helyi helyszínekre van szükség;

Éghajlatváltozás az Északi-sarkvidéken

10. mély aggodalmát fejezi ki az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) óceánról és a krioszféráról szóló különjelentésének megállapításai miatt, amelyek szerint az elmúlt évtizedekben a globális felmelegedés a krioszféra kiterjedt zsugorodásához vezetett, ami a jégtakarók és gleccserek tömegvesztésével, a hótakaró és az északi-sarkvidéki tengeri jég kiterjedésének és vastagságának csökkenésével, valamint a permafroszt hőmérsékletének növekedésével járt; komoly aggodalmát fejezi ki a permafroszt olvadásának népegészségügyi és biztonsági következményei miatt, mivel a permafroszt olvadásával évszázadok vagy évezredek óta szunnyadó baktériumok és vírusok kerülhetnek felszínre;

11. hangsúlyozza, hogy az Északi-sarkvidék biológiai sokfélesége riasztó mértékben csökken, és mély aggodalmát fejezi ki a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biodiverzitásról és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló globális értékelő jelentésének megállapításaival kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség csökkenése nemcsak az éghajlatváltozásnak, hanem az óceáni bányászatnak is köszönhető, amelynek mértéke az IPBES szerint az olvadás következtében valószínűleg tovább fog növekedni az Északi-sarkvidéken;

12. aggodalmát fejezi az olyan jelentések miatt, amelyek szerint a kiolvadó permafroszt által kibocsátott baktériumok éghajlatkárosító szén-dioxidot bocsátanak ki, továbbá a vírusokkal együtt komoly egészségügyi veszélyt jelenthetnek az állatokra és az emberekre; megjegyzi, hogy az éghajlatváltozás és a permafroszt olvadása káros hatással van az élet- és munkaképességre a régióban, mivel mindkettő a meglévő infrastruktúra, utak és épületek elvesztéséhez vagy leromlásához, valamint ipari és közlekedési balesetek sorozatához vezetett, továbbá veszélyezteti a kulturális és örökségi helyszíneket és az őslakosok életmódját;

13. hangsúlyozza, hogy az Uniónak olyan politikát kellene folytatnia, amely biztosítja, hogy a környezetvédelmi kérdések kezelésére irányuló intézkedések figyelembe veszik az Északi-sarkvidék lakosainak, köztük az őslakos népeknek a régió védelmével és fejlesztésével kapcsolatos érdekeit;

14. sürgeti az Uniót, hogy töltsön be vezető szerepet az Északi-sarkvidékre vonatkozó nagyszabású éghajlatpolitikai cselekvési terv létrehozására irányuló munka során, foglalkozva az üvegházhatású gázok globális kibocsátásának mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, az Északi-sarkvidék szempontjából releváns innovatív megoldások támogatása mellett;

Geopolitikai fejlemények az Északi-sarkvidéken

15. üdvözlöi, hogy az Északi-sarkvidék stabilitását hosszú ideig alig befolyásolták a világ más térségeiben zajló konfliktusok, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megelőzzék a más régiókban zajló geopolitikai fejleményeknek az Északi-sarkvidékre gyakorolt továbbgyűrűző hatásait; megjegyzi azonban, hogy az Északi-sarkvidék biztonsági és katonai helyzete alapvetően megváltozott az elmúlt években, és elismeri a régió stratégiai jelentőségét; megjegyzi, hogy a biztonságos, stabil, békés és virágzó Északi-sarkvidék kulcsfontosságú szerepet játszik Európa szélesebb körű biztonsága és annak stratégiai összefüggései tekintetében; hangsúlyozza továbbá, hogy a régióban folytatott katonai tevékenységnek

2021. október 7., csütörtök

kiszámíthatónak és átláthatónak kell lennie, és azt a biztonságot és stabilitást elősegítő módon kell végrehajtani, valamint a fokozódó militarizálás a globálisan romló geopolitikai kapcsolatokkal együtt incidensekhez és fokozott biztonsági kockázatokhoz vezethetnek; ennek megfelelően fokozott regionális párbeszédre, határokon átnyúló együttműködésre és önmérsékletre szólít fel a katonai szférában, és olyan tárgyalási folyamatra és bizalomépítő intézkedésekre ösztönöz, amelyek hosszú távú célja a katonai felszerelések csökkentése a régióban;

16. tudomásul veszi, hogy az Oroszországi Föderáció sajátos földrajzi helyzettel rendelkezik: felségvizei és gazdasági övezetei messze meghaladják az összes többi északi-sarkvidéki országot; e tekintetben hangsúlyozza, hogy Oroszországot sajátos földrajzi adottságai alapértelmezett tárgyalópartnerré teszik, ugyanakkor ez fokozott felelősséggel is jár rá nézve;

17. megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidék kiemelt helyet foglal el a régióban tevékenykedő valamennyi szereplő katonai stratégiájában, és sürgeti őket, hogy sarkvidéki politikáikat a nemzetközi jog teljes körű tiszteletben tartása mellett hajtsák végre; súlyos aggodalmának ad hangot az Oroszország által folytatott katonai terjeszkedés miatt, amely az északi-sarkvidéki országok közül a legkiterjedtebb volt és magában foglalja a hozzáférésgátlásra és a területmegtagadásra (A2/AD) vonatkozó képességek fejlesztését, valamint tengeri nukleáris erői és jégtörőflottája újbóli működésbe hozását és újjászervezését, amelyek közül Oroszország egyeseket cirkálórakétákkal és elektronikus hadviselési rendszerekkel kíván felszerelni; úgy véli, hogy a helyi katonai helyzet nem indokol ilyen lépéseket, és jelentősen túllépi a jogos védelmi célokat, ami tükrözi Oroszország azon szándékát, hogy stratégiai katonai fölényt érjen el a régióban, ami instabilitáshoz és a konfrontáció fokozott kockázatához vezetne, és eltérne az 1987-es murmanszki kezdeményezéstől, amelynek célja az volt, hogy az Északi-sarkvidéket nemzetközi „békeövezetté” alakítsa; nyomatékosan kéri a sarkvidéki országokat, hogy ne építsenek ki katonai támaszpontokat vagy olyan kutatóbázisokat, amelyeket katonai erők védenek;

18. sajnálja, hogy Oroszország ahelyett, hogy az együttműködés előnyeit hangsúlyozná, az egyre élesebb versenyen, sőt konfrontáción alapuló nézőpontot fogadott el az Északi-sarkvidék kapcsán, és az Északi-sarkvidéket a katonai, területi és gazdasági terjeszkedés területének, valamint nagyhatalmi ambíciói színterének tekinti;

19. kéri az összes északi-sarkvidéki országot, hogy folytassanak konstruktív és kölcsönösen előnyös párbeszédet a környezetvédelemtől kezdve a gazdasági fejlődésen át a katonai műveletekig terjedően minden kérdésről; kiemeli, hogy az EU és Oroszország jelentős közös érdekekkel rendelkezik az Északi-sarkvidékhez kapcsolódó számos területen, többek között a tengeri védelem és a környezetvédelmi kérdésekben folytatott határokon átnyúló együttműködés terén; hangsúlyozza azonban, hogy a konstruktív együttműködésnek összhangban kell lennie a szelektív együttműködés elvével, többek között az éghajlat és a környezet területén, és nem veszélyeztetheti az orosz kormány világ más részein hozott intézkedéseinek következtében elfogadott szankciók és korlátozó intézkedések céljait, valamint összhangban kell lennie az Oroszországi Föderációval kapcsolatos uniós stratégiával; megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidéki Tanácsot az Oroszországgal az EU számára is fontos kérdésekben folytatott nyílt párbeszéd fenntartására és folytatására szolgáló platformnak kell tekinteni;

20. úgy véli, hogy az Északi-sarkvidéknek Kína gazdaságfejlesztési programjaiba való bevonását – azon törekvés mentén, hogy az Északi-sarkvidék északi tengeri útvonalát integrálják az „Egy övezet, egy út” elnevezésű kezdeményezésébe („sarkvidéki selyemútként”) – az EU-nak szorosan nyomon kell követnie és figyelembe kell vennie naprakész északi-sarkvidéki politikájában, mivel az megkérdőjelezi azt az elképzelést, hogy az Északi-sarkvidéket önálló, a globális geopolitikától védett régióként lehetne kezelni; e tekintetben megjegyzi, hogy Kína kutatásba, új jégtörőkre és stratégiai infrastrukturális projektekbe történő beruházásai az Északi-sarkvidéken arra emlékeztetnek, ahogyan Kína a világ más részein is tevékenykedik, és emlékeztet arra, hogy az EU-nak el kell kerülnie, hogy e területen jelentősen lemaradjon a harmadik országokkal szemben; aggodalmát fejezi ki Kínai arra irányuló kísérletei miatt, hogy beruházzon az északi hajózási útvonal mentén található tengeri kikötőkre és bányászati jogokat szerezzen, többek között azzal a céllal, hogy megalapozza jelenlétét az Északi-sarkvidéken, és sürgeti az északi-sarkvidéki országokat, hogy alaposan vizsgálják meg a stratégiai jelentőségű szervezeteikbe és infrastruktúrájukba való külföldi beruházásokat;

A hajózás szabadságának biztosítása

21. üdvözliz az IMO sarkvidéki vizeken üzemelő hajókról szóló nemzetközi szabályzatának (sarkvidéki szabályzat) 2017. január 1-jei elfogadását és hatálybalépését;

22. felszólít az IMO sarkvidéki szabályzata végrehajtásának értékelésére, valamint a SOLAS-egyezmény és a MARPOL-egyezmény szerinti normák és kötelezettségek végrehajtásának értékelésére, annak megállapítása érdekében, hogy az Északi-sarkvidéken működő szervezetek teljeskörűen végrehajtották-e azokat, valamint hogy azonosítsák a még kezelendő hiányosságokat és gyenge pontokat; sürgeti az Északi-sarkvidék part menti államait, hogy mielőbb tegyék meg

2021. október 7., csütörtök

a sarkvidéki szabályzat teljes körű végrehajtásához szükséges intézkedéseket; arra bátorítja azokat a hajókat, amelyek nem tartoznak a SOLAS hatálya alá, hogy önkéntesen hajtsák végre a biztonsági intézkedéseket, és kövessék a biztonságos és környezetbarát északi-sarkvidéki hajózást és működést szolgáló egyéb intézkedéseket és útmutatásokat;

23. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vállaljanak határozottabb szerepet az olyan nemzetközi egyezmények hatékony végrehajtásának előmozdításában, mint a Párizsi Megállapodás, a Minamata egyezmény, a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény, a Göteborgi Jegyzőkönyv, a Stockholmi Egyezmény, a sarkvidéki kódex, az Árhusi Egyezmény és a Biológiai Sokféleség Egyezmény;

24. sürgeti a tengeri életbiztonságért és a sarkvidéki környezet fenntarthatóságáért való közös felelősséget, mivel a sarkvidéki hajózás az elmúlt években nagyszámú növekszik és jellegét tekintve diverzifikálódik; üdvözlí e tekintetben – a sarkvidéki szabályzaton túl – a hajók útvonalát érintő intézkedéseket, amelyek célja az incidensek kockázatának csökkentése, valamint a hajózás biztonságának javítása és a sérülékeny és egyedülálló környezet védelme érdekében tilalmi zónák létrehozása; hangsúlyozza az EU és tagállamai szerepét az északi-sarkvidéki konfliktusok megelőzésében és megoldásában, a polgári biztonsági mechanizmusok kiépítésében, valamint a válságkezelési kapacitások és a kutatás-mentési infrastruktúrák megerősítésében; kiemeli, hogy az EU a szakértelmével, valamint a hajózással és a navigálással kapcsolatos képességeivel és ismereteivel hozzájárulhat a tengeri biztonsághoz; elismeri, hogy a kutatás-mentési műveletek terén már most is jelentős a határokon átnyúló együttműködés; arra bátorítja az EU-t, hogy az Északi-sarkvidéki Tanács, az északi-sarkvidéki parti őrségi fórum és a Barents-tenger európai és sarkvidéki területeivel foglalkozó tanács keretében nagyobb mértékben járuljon hozzá a vészhelyzetek megelőzéséhez, a felkészültséghez és a katasztrófareagáláshoz; aggodalommal jegyzi meg azonban, hogy az északi hajózási útvonalon kialakuló és gyorsan növekvő tengeri forgalom és energiakitermelés geopolitikai feszültségek és környezetvédelmi aggályok forrásává vált; megjegyzi, hogy növekszik a gazdasági növekedés fellendítésének eszközt és globálisan versenyképes nemzeti közlekedési hálózatot jelentő északi hajózási útvonal fejlesztése iránti, nevezetesen Oroszország és Kína által tanúsított gazdasági érdeklődés; tudomásul veszi a nagyszabású energiaprojektek – mint például a Yamal LNG-projekt és az Arctic LNG 2 kapcsán jelenleg folyó orosz–kínai együttműködés – fejlesztését, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ezek a projektek jelentősen növelik az északi-tengeri útvonalon való hajózás volumenét, és jelentős nyomást gyakorolnak a már most is veszélyben lévő északi-sarkvidéki ökoszisztémára;

25. elismeri Oroszország nagy számbeli előnyét a jégtörő hajók terén, valamint Kína jégtörőprogram-fejlesztéseit, és arra ösztönzi a tagállamokat és a többi partnerországot, hogy építsék ki saját kapacitásait e tekintetben; úgy véli, hogy az EU-nak elő kell mozdítania, hogy több jégtörő hajót és a jég hatásai ellen megerősített hajót építsenek és vessenek be uniós lobogó alatt;

26. hangsúlyozza, hogy erősíteni kell a tengeri felügyeletet és az információmegosztást az Északi-sarkvidéken; támogatja az űrmegfigyelési és navigációs műholdrendszerekbe történő további beruházásokat a Kopernikus és a Galileo műholdas hálózatok keretében, valamint a európai tengeri megfigyelési és adathálózat (EMODnet) in situ információival kapcsolatos beruházásokat a szükséghelyzeti reagálás, a biztonságos hajózás és az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek javítása érdekében; megjegyzi, hogy a növekvő emberi tevékenység a régióban, többek között a növekvő idegenforgalom komoly aggodalmakra ad okot az emberi biztonságra vonatkozóan, különösen a zord időjárási körülményekkel, valamint a kutatás-mentési képesség korlátozottságával kapcsolatban; véleménye szerint nélkülözhetetlen a nemzetközi együttműködés, valamint a katonai és a nem kormányzati szektorok együttműködése és szoros partnersége a régió megfelelő polgári védelmének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a kutatás-mentén területén elő kell mozdítani és meg kell osztani a legjobb gyakorlatokat, és közös gyakorlatokon keresztül hozzá kell járulni a kutató-mentő egységek interoperabilitásához; javasolja, hogy a tagállamok fontolják meg olyan új állandó strukturált együttműködési projektek létrehozását – például a kutatás-mentésre vagy a környezeti reagálásra összpontosítva –, amelyek a közös biztonság- és védelempolitika képességeinek növelését célozzák az Északi-sarkvidéken; ösztönzi az Uniót és a tagállamokat, hogy végezzenek olyan gyakorlatokat, amelyek azt szimulálják, hogy a polgári védelmi mechanizmust hogyan lehet széles körben alkalmazni az Északi-sarkvidéken;

27. elengedhetetlennek tartja, hogy az Északi-sarkvidéken teljes mértékben tiszteletben tartsák a Tengerjogi Egyezmény, különösen annak 17–21. és 37–41. cikkének hatálya alá tartozó külföldi hajók jogait, különösen a békés áthaladás jogát, a tranzitáthaladás jogát és a hajózás szabadságát; elítéli az arra irányuló orosz lépéseket, hogy lezárják az északi hajózási útvonalakat a nemzetközi hajózás elől azáltal, hogy azokat teljes szuverén ellenőrzése alatt álló beltengerekké nyilvánítja, szabályozási és adminisztratív akadályokat állít a külföldi hajózás elé az útvonalon, és előírja, hogy a kizárólagos gazdasági övezetbe és a felségvizeire való belépéshez és az áthaladáshoz Oroszország engedélyét kell kérni, valamint hogy nem állapít meg kifejezett kivételt a teljes mentességgel rendelkező hajók számára; hangsúlyozza, hogy a hajózási szabadságot korlátozó intézkedéseknek összhangban kell lenniük Tengerjogi Egyezménnyel és a nemzetközi szokásjoggal; felszólítja az Oroszországi Föderációt, hogy tartsa be a Tengerjogi Egyezményben kodifikált szabályokat, mind az Északi-sarkvidéken,

2021. október 7., csütörtök

mind máshol, és tartsa tiszteletben azokat a kötelezettségvállalásokat, amelyeket azáltal tett, hogy csatlakozott az ENSZ Kögyűlése által a részes államokhoz intézett éves felhíváshoz, hogy a tengeri követeléseiket hozzák összhangba a Tengerjogi Egyezményrel;

28. hangsúlyozza, hogy az északi közlekedési útvonalak fejlesztésének fenntarthatónak kell lennie, és hozzá kell járulnia a zöldebb átálláshoz; megjegyzi, hogy konkrétan az új északi vasúti összeköttetések ösztönöznék az északi és balti államok gazdaságát, és javítanák a piacra jutás észak–déli dimenzióját; ezért felszólítja a Bizottságot, hogy az Északi Dimenzió közlekedési és logisztikai partnerség (NDPTL) keretében foglalkozzon az északi közlekedési kérdésekkel, és azonosítsa a lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy jobb kapcsolatokra van szükség az Északi Dimenzió régióján belül, hogy a globális fejlődésre reagálva csökkentsük a távolságot, és biztosítsuk az összeköttetést;

Fenntartható fejlődés és a stratégiai erőforrások kiaknázása

29. hangsúlyozza az Északi-sarkvidék fontosságát az EU energiabiztonsága szempontjából, határozottan ragaszkodik az északi-sarkvidéki energiaforrások fenntartható, tudományosan megalapozott kiaknázásához, és hangsúlyozza, hogy az EU által előállított megújuló energiákra és energiahatékonyságra vonatkozó megerősített politikára van szükség, amely jelentősen csökkenti az Unió külső forrásoktól való függőségét, és ezáltal javítja az Unió biztonsági helyzetét; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás ellen a Párizsi Megállapodás céljainak szem előtt tartásával kell küzdeni;

30. megjegyzi, hogy az éghajlatváltozás és a jégtakaró ebből eredő csökkenése következtében az Északi-sarkvidék hatalmas szénhidrogénkészleteinek jobb hozzáférhetősége megváltoztatja a régió geostratégiai jelentőségét, ami következményekkel járhat a nemzetközi stabilitásra nézve; felszólítja a térség államait, hogy az Északi-sarkvidék természeti erőforrásaihoz való hozzáféréssel kapcsolatos jelenlegi vagy jövőbeli konfliktusokat továbbra is a nemzetközi joggal, nevezetesen a Tengerjogi Egyezményrel összhangban és a 2008-as ilulissati nyilatkozat szellemében, konstruktív párbeszéd útján oldják meg;

31. elismeri, hogy az északi-sarkvidéki kőolaj- és földgázkitermelés környezeti kockázatot jelenthet; hangsúlyozza, hogy az északi-sarkvidéki gazdasági fejlődésnek, különösen a természeti erőforrások feltárásának és kiaknázásának a nemzetközi jog, valamint a vonatkozó nemzetközi egyezmények és szabályzatok betartásával és szigorú környezetvédelmi elővigyázatossági előírások szerint kell történnie, továbbá szigorú követelmények bevezetését szorgalmazza a régióban található új szénhidrogénkészletek feltárására és kiaknázására vonatkozóan; e tekintetben aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy többen, nevezetesen Oroszország, illetve más országokból származó magánvállalkozások továbbra is kísérleteket tesznek széles körű és rendkívül nagy hatással járó kitermelési projektek folytatására, azok környezeti hatásának megfelelő vizsgálata nélkül; sürgeti ezért az összes északi-sarkvidéki államot, hogy biztosítsák a kitermelési projektek környezeti hatásainak megfelelő előzetes vizsgálatát, valamint hangsúlyozza a szabályozási normák betartásának fontosságát;

32. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelemnek és az ember által okozott szennyezés kezelésének kulcsfontosságú célkitűzést kell képeznie az Északi-sarkvidéken; nem támogatja az Északi-sarkvidék erőforrásainak kiaknázását, ha tudományosan bizonyított, hogy ez helyrehozhatatlan károkat okoz az Északi-sarkvidék és az azon kívüli területek ökoszisztémájában;

33. üdvözlí az Északi-sarkvidéki Tanács által az Északi-sarkvidék szennyezésének kezelésében végzett munkát, és felszólítja az EU-t, hogy vállaljon aktív szerepet és nyújtson segítséget e tekintetben;

34. rendkívül aggasztónak tartja a Norilsk Nickel által nemrégiben okozott környezeti katasztrófát, amely a valaha volt legnagyobb olajszennyezéshez vezetett az Északi-sarkvidéken, valamint azt az esetet, amikor egy ülepítő medencéből mérgező szennyvizet szivattyúztak a tundrába, továbbá más, rendszeresen előforduló, de a hivatalos statisztikákban nem szereplő szennyezések is sor kerültek; üdvözlí a katasztrófaért felelős vállalat megbírságolásáról hozott bírósági határozatokat, ugyanakkor aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az újságírók és szakértők csak korlátozottan léphettek be a baleseti helyszínekre, és felszólítja az orosz hatóságokat, hogy hozzanak létre átlátható és hatékony eljárásokat az ilyen környezeti katasztrófák bejelentésére és nyomon követésére; sajnálja, hogy az ilyen balesetek gyakran az őslakos népek területein történnek, ami ahhoz vezet, hogy az őslakosok nem tudják folytatni hagyományos életmódjukat; felszólítja az EU-t, hogy támogassa az ilyen eseteket kivizsgáló környezetjog-védőket és újságírókat, és használja fel saját eszközeit – például a Kopernikuszt – az ilyen jellegű szennyezések nyomon követésére az Északi-sarkvidéken, és végezzen alapos felmérést a kizárólag nyereségorientált kitermelés ökológiai és emberi következményeiről; ösztönzi az északi-sarkvidéki államokkal a környezeti katasztrófák, különösen az olajszennyezések valós idejű kezelésére szolgáló gyorsreagálási rendszerek kialakítása terén folytatott együttműködést;

35. sajnálja, hogy az orosz vállalatok továbbra is a minimális szintre szorítják vissza a környezetvédelemben és a termelő létesítményekben történő beruházásaikat, hogy a lehető legrövidebb időn belül a lehető legnagyobb nyereséget éri el, aminek következtében folyamatosan mérgező anyagokat bocsátanak ki a légkörbe, ami nemcsak a környezetet, hanem a legtöbb északi-sarkvidéki várost, például Norilskot is tönkretette, amely a világ legszennyezettebb városai közé került;

2021. október 7., csütörtök

36. úgy véli, hogy az Északi-sarkvidéknek központi szerepet kell játszania az Európai Nyersanyagszövetségben, fokozva a kritikus fontosságú ásványi anyagok európai kitermelését és csökkentve a ritkaföldfémek tekintetében fennálló, Kínától való függőséget, amely a zöld technológia továbbfejlesztésének és a régió számára a legnagyobb fenyegetést jelentő éghajlatváltozás elleni küzdelemnek a kulcsa; úgy véli, hogy a helyi hatóságoknak átlátható módon kell dönteniük az ásványkincsek kitermeléséről; üdvözli az európai Északi-sarkvidéken a fenntartható bányászatra és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére irányuló kezdeményezéseket, például amelyek a világ első fosszilis anyagoktól mentes vasgyártási projektje, a HYBRIT keretében folynak, figyelembe véve az acél iránti növekvő keresletet és az egyre inkább villamosított társadalom igényeit;

37. megállapítja, hogy az Északi-sarkvidék ásványi erőforrásokban gazdag, és hangsúlyozza, hogy az európai Északi-sarkvidék fontos szerepet játszik az EU nyersanyagellátásában, többek között a digitális és zöld átállás megvalósításához szükséges alapvető erőforrásokkal, technológiával és know-how-val; megjegyzi, hogy az EU kritikus nyersanyagainak többsége az Északi-sarkvidéken található, ami megfelelő és fenntartható módon történő erőforrás-gazdálkodás esetén erősítheti az EU autonómiáját; tudomásul veszi, hogy Pekinget az Északi-sarkvidék tartalékai feletti ellenőrzés megszerzésére sarkalló egyik tényező az a törekvés, hogy megőrizze erőfölényét a létfontosságú erőforrások és a kialakulóban lévő technológiák kulcsfontosságú összetevői ellátási láncában;

38. szorgalmazza a digitális infrastruktúra hozzáférhetőségének növelését az Északi-sarkvidéken, előmozdítva ezzel a vállalkozói szellemet és az innovációt és diverzifikálva a gazdasági fejlődést; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a megújuló energia használatát a távoli északi-sarkvidéki közösségekben; ösztönzi az innovatív energetikai megoldásokkal és a kapcsolódó kapacitásépítéssel kapcsolatos további munkát az Északi-sarkvidéken az éghajlatváltozás megelőzése érdekében, figyelembe véve a társadalom igényeit; hangsúlyozza az Atlanti-óceán északi részén fekvő, tenger alatti távközlési kábelek stratégiai jelentőségét, amelyek a nemzetközi távközlés több mint 95 %-át biztosítják; ismételten hangsúlyozza a megerősített transzatlanti együttműködés fontosságát a tenger alatti kábeleket szabályozó nemzetközi eszközök, köztük az ENSZ Tengerjogi Egyezménye védelme és tiszteletben tartásának biztosítása terén; hangsúlyozza az Északi-sarkvidéknek az Észak-Amerika, Európa és Ázsia közötti digitális összeköttetés szempontjából biztosított éghajlattani és földrajzi versenyelőnye, valamint adattárolási központjai révén betöltött szerepét; megjegyzi, hogy az új digitális sztrádának – kiterjesztett optikakábel-rendszereken és -infrastruktúrán keresztül – lehetővé kell tenniük az Északi-sarkvidék közösségei számára a jobb digitális összeköttetéseket is, valamint egészségügyi és szociális szolgáltatásokat (pl. távegészségügyi szolgáltatásokat), online oktatást és a globális gazdasághoz való egyszerűbb általános hozzáférést;

39. elismeri, hogy az Északi-sarkvidéken alulfinanszírozottság áll fenn; úgy véli, hogy az Unió hozzájárulhat a gazdasági, társadalmi és fenntartható fejlődéshez az Északi-sarkvidék közösségeinek érdekében, különös tekintettel az energiára, a közlekedésre és az infrastruktúrára; úgy véli, hogy az Északi-sarkvidék a fenntartható fejlődéshez elengedhetetlen innovatív iparágaknak ad otthont;

40. hangsúlyozza, hogy a nagy távolságok, a ritkán lakott területek, a zord éghajlat és a demográfiai egyenlőtlenségek miatt az Északi-sarkvidéken belüli és kívüli termelékenység és kereskedelem javítása érdekében döntő jelentősége van annak, hogy az információs és kommunikációs technológiákba és a közlekedési (vasúti, tengeri, szárazföldi és légi) infrastruktúrába történő beruházások révén növeljék a közösségek összekapcsoltságát, elérhetőségét és integrációját; úgy véli, a jobb közlekedési és széles sávú összeköttetés a határokon átnyúló munkaerő- és diákmobilitás lehetőségeit és az együttműködés további kiterjesztését is elősegíti; hangsúlyozza az olyan helyi beágyazottságú eszközök, mint például az intelligens szakosodási stratégiák és a területi együttműködés hasznosságát a fenntartható északi-sarkvidéki beruházások teste szabásában, és úgy véli, hogy ezeket az uniós szakpolitikákat tovább kell fejleszteni és össze kell kapcsolni az EU északi-sarkvidéki politikájával; szorgalmazza egy speciális beruházási platform létrehozását, amely elősegítené az EU és az Északi-sarkvidék gazdasági közötti szorosabb gazdasági együttműködést, az Európai Beruházási Bankkal (EBB) és az Európai Beruházási Alappal folytatott együttműködés keretében;

41. tudomásul veszi a magánszektor szerepét az Északi-sarkvidékre vonatkozó fenntartható megoldások kidolgozásában; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az európai vállalatok beruházásait olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint a megújulóenergia-termelés, a logisztika és az energiahálózat fejlesztése, ugyanakkor azonosítsa az uniós beruházási és finanszírozási eszközök keretében rendelkezésre álló beruházási lehetőségeket az európai vállalatok Északi-sarkvidéki piachoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében; kiemeli a kereskedelem és a digitális infrastruktúrába, az innovációba és a gazdasági fejlődésbe történő beruházások fontosságát az Északi-sarkvidéken, szorosabb együttműködést folytatva a kormányok, a tudományos élet és az üzleti élet között; felszólítja az EU-t, hogy csökkentse a kereskedelem technikai akadályait, és erősítse meg együttműködését az üzleti élet képviselőivel, és ösztönzi az Északi-sarkvidéki Gazdasági Tanács további támogatását; ragaszkodik ahhoz, hogy az EU-ban székhellyel rendelkező vagy az EU-ban működő vállalatok szigorúan tartsák be az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelveket az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos valamennyi üzleti tevékenységük és kapcsolataik tekintetében, és biztosítsanak hatékony emberi jogi és környezetvédelmi átvilágítási eljárásokat; felszólítja ezeket a szervezeteket, hogy a folyamat minden szakaszában biztosítsanak hatékony, érdemi és tájékoztatáson alapuló konzultációkat mind az érintett, mind a potenciálisan

2021. október 7., csütörtök

érintett érdekelt felekkel, beleértve az őslakos népeket is; hangsúlyozza, hogy az Északi-sarkvidéken minden gazdasági tevékenységnek fenntarthatónak kell lennie, és figyelembe kell venni azok környezeti hatásait, különösen az éghajlatváltozásra gyakorolt hatásait, valamint társadalmi következményeit; hangsúlyozza, hogy tovább kell támogatni a fenntartható regionális fejlődést az Északi-sarkvidéken élők javára, valamint elő kell mozdítani az alacsony szén-dioxid-kibocsátású tevékenységeket, a tudást és a körforgásos gazdaságot;

42. általános szabályként támogatja a Jeges-tenger középső térségére vonatkozó halászati megállapodásában kifejtett nézetet, amely szerint a természeti erőforrások kiaknázására csak akkor kerülhet sor, ha észszerű bizonyossággal megállapítható, hogy nem okoznak kárt a környezetben, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az északi-sarkvidéki és szubarktikus halászat összes szakaszában elővigyázatos megközelítést alkalmazzanak; hangsúlyozza a hosszú távú fenntarthatóság biztosítása érdekében a legjobb elérhető tudományos tanácsadason alapuló halászati gazdálkodási intézkedések fontosságát; megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidék part menti államai megállapodtak az Északi-sarkvidéken folytatott tevékenységek irányítási keretéről, beleértve a tengeri területekre vonatkozó, egymást átfedő követelések rendezését is; támogatásáról biztosítja a meglévő regionális halászati gazdálkodási szervezeteket és a halászzal, hajózással és tengeri környezettel kapcsolatos globális megállapodásokat; hangsúlyozza, hogy az EU-nak a Tengerjogi Egyezményrel összhangban részt kell vennie az állományok kezelésében;

43. megjegyzi, hogy az EU halimportjának jelentős részét az Északi-sarkvidékről szerzi be, és tudatában van annak, hogy a halászat körüli viták valószínűleg erősödni fognak, többek között azért, mert egyes területeken a halállományok kimerülnek, és részben az éghajlatváltozás miatt más területekre vándorolnak; üdvözlí a Jeges-tenger középső térségére vonatkozó halászati megállapodás aláírását, amelynek célja az Északi-sarkvidék fenntartható fejlődésének megvalósítása, és amely elővigyázatossági megközelítést vezet be a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén a halászati gazdálkodásban, és szorgalmazza a megállapodás gyors hatálybalépését; elismeri az oslói nyilatkozat jelentőségét a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén történő szabályozatlan halászat megelőzéséről szóló kötelező érvényű megállapodás elérésében; üdvözlí, hogy az őslakos szervezetek képviselői is részt vesznek a küldöttségekben; sajnálja azonban, hogy ezek a szervezetek és a nem kormányzati szervezetek csupán megfigyelőként vehetnek részt;

A helyi közösségek szolgálata és az őslakos népek jogainak megőrzése

44. üdvözlí az elért eredményeket, de emlékeztet arra, hogy a legtöbb skandináv országban az északi-sarkvidéki átlag a szegénység, az alacsony várható élettartam és a rendkívül korlátozott emberi és gazdasági fejlődés tekintetében továbbra is rosszabb a nemzeti átlagoknál; tudatában van annak, hogy a technológiai átalakulás és az éghajlatváltozás hatással van az őslakos népek hagyományos életmódjára, és ezért ismételt felszólít arra, hogy aktívan vonják be az Északi-sarkvidék valamennyi közösségét és lakosát, különösen a helyi és gyakorlati ismeretekkel rendelkező őslakos népeket a fejlődési lehetőségekre vonatkozó döntéshozatali folyamatokba; e tekintetben határozottan támogatja az Egyesült Nemzetek őslakos népek jogairól szóló nyilatkozata (UNDRIP) 19. cikkének teljes körű és hatékony végrehajtását, különös tekintettel arra, hogy az őslakos népeket érintő jogalkotási vagy közigazgatási intézkedések elfogadása és végrehajtása előtt meg kell szerezni szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezésüket;

45. elismeri, hogy az olvadó jég és az enyhébb hőmérséklet hatásai nemcsak a lakóhelyük elhagyására kényszeríti az őslakos népeket, hanem általánosan veszélyeztetik az őslakosok életmódját is; elfogadja az északi-sarkvidéki régió szuverén jogokkal és felelősséggel bíró lakosainak és kormányainak azon kívánságát, hogy folytatódhasson a fenntartható gazdasági fejlődés, ugyanakkor megóvhassák az őslakosok megélhetését biztosító hagyományos erőforrásokat és a rendkívül sérülékeny sarkvidéki ökoszisztémákat, figyelembe véve a térség változatos erőforrásainak fenntartható módon történő felhasználásával és fejlesztésével kapcsolatos tapasztalataikat;

46. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az őslakos népek kultúrájának, hagyományainak és nyelveinek megőrzését, kapacitásépítő programok létrehozása által, az őslakos népek sokféleségére, történelmére és jogaira vonatkozó tudatosság növelése érdekében, nem csak az őslakos fiatalság, de a régió nem őslakos népessége számára is; kéri, hogy az uniós küldöttségek az északi-sarkvidéki országokban folytassanak valódi és inkluzív párbeszédet az őslakos népekkel nemzeti és regionális szinten, valamint szolgáljanak kapcsolattartó pontokként az őslakos népeket érintő ügyekkel kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy szükség van arra, hogy ezen uniós küldöttségek dolgozói jártasak legyenek az őslakos népesség jogaiban, ahogyan azt az UNDRIP megerősítette; üdvözlí, hogy az Unió külpolitikájában egyre inkább elismeri az őslakos népek jogait; ezen a területen kéri az Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó belső és külső politikái közötti összhang fokozását;

47. ismételt kéri, hogy aktívan vonják be az Északi-sarkvidék összes, helyi és gyakorlati tudással rendelkező lakosát, különösen az őslakos népeket a fejlődési lehetőségekre vonatkozó döntéshozatali folyamatokba;

2021. október 7., csütörtök

48. sajnálatát fejezi ki az orosz kormánynak a civil társadalom elnyomása érdekében tett erőfeszítései miatt, ami nagyon negatív hatással van az őslakos népekre, mivel korlátozza képviselőik és partnerségeik önállóságát a nemzetközi fórumokon, korlátozva a külső forrásokhoz való hozzáférést; megjegyzi, hogy hasonló problémák érintenek más nem kormányzati szervezeteket is, többek között a környezetvédelmi aktivistákat;

49. leszögezi, hogy az Északi-sarkvidéken végzett minden tevékenységnek, többek között az Északi-sarkvidéken lévő erőforrásokkal való gazdálkodásnak és azok fenntartható kiaknázásának tiszteletben kell tartania az őslakos népek és más helyi lakosok jogait és azok javát kell szolgálnia; e tekintetben szorosabb kapcsolatot szorgalmaz az Északi-sarkvidéken működő vállalkozások és a helyi közösségek között a gazdasági és kutatási lehetőségek és a munkahelyek megteremtése, valamint az erőforrások fenntartható fejlődésének elősegítése érdekében, valamint támogatja az olyan normák alkalmazását, mint az északi-sarkvidéki beruházásokról szóló jegyzőkönyv és az ENSZ Globális Megállapodása; emlékeztet azokra a meglévő nemzetközi eszközökre, amelyek állami joghatóságot, jogokat és kötelezettségeket hoznak létre a természeti erőforrások kezelésére és fenntartható használatára vonatkozóan, és ragaszkodik ahhoz, hogy ezeket az eszközöket továbbra is teljes mértékben tiszteletben tartsák; hangsúlyozza az emberek közötti együttműködés, az oktatáshoz és az üzleti lehetőségekhez való hozzáférés, valamint az Északi-sarkvidéken élő fiatalok támogatásának fontosságát;

50. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy foglalkozzanak a helyi lakosság törekvéseivel, igényeivel és kihívásaival, elsősorban az emberek közötti együttműködés, az összeköttetés, az internethez való hozzáférés, az oktatás, az egészségügyi ellátás és a foglalkoztatás terén, különösen a fiatalok és a marginalizált csoportok esetében; kiemeli, hogy az aktualizált északi-sarkvidéki politikának egy ambiciózus nemi dimenziót kell tartalmaznia; felszólít az olyan programok finanszírozásának megerősítésére, mint az északi-sarkvidéki és egyéb mobilitási programok, amelyek különösen az Északi-sarkvidéken élő fiatalokra irányulnak, valamint kéri, hogy nyújtsanak nagyobb támogatást és forrásokat annak érdekében, hogy az Északi-sarkvidék népei alkalmazkodni tudjanak az éghajlatváltozás okozta mélyreható változásokhoz;

51. ismételtlen kéri, hogy az összes fennmaradó tagállam haladéktalanul ratifikálja az ILO a bennszülött és törzsi népekről szóló, 169. sz. egyezményét;

Tudomány és tudás

52. felszólítja az északi-sarkvidéki országokat, hogy tegyenek eleget a Biológiai Sokféleség Egyezmény szerinti kötelezettségvállalásaiknak, különösen az in situ megőrzés tekintetében; felszólítja az összes államot annak biztosítására, hogy az északi-sarkvidéki őslakos népeket és helyi közösségeket bevonják a vonatkozó nemzetközi klíma- és biodiverzitás-diplomáciai tanácskozásokba és döntéshozatali folyamatokba; támogatja az őslakos népek azon ajánlását, hogy fenntartható hatásmérséklési és alkalmazkodási kezdeményezéseikkel összefüggésben közvetlenül hozzáférhessenek a Zöld Klíma Alap forrásaihoz;

53. kiemeli, hogy az EU és tagállamai fontos hozzájárulást nyújtanak a sarkvidéki tudományokhoz, amelyek szükségesek az éghajlatváltozás globális és helyi hatásainak megértéséhez, hangsúlyozza továbbá az Északi sarkvidéken a politikai döntések és a fenntartható fejlődés alapját képező tudás fontosságát; megismétli az Északi-sarkvidék Parlamenti Képviselői 14. Konferenciájának kérését, hogy erősítsék a tudásbázist és növeljék a tudományos együttműködést egy új, „sarkvidékek nemzetközi éve” elnevezésű kezdeményezés révén; támogatja a nemzetközi erőfeszítéseket az északi-sarkvidéki dimenzióval rendelkező tudomány, tudás és innováció területén és az északi-sarkvidéki kutatással kapcsolatos nemzetközi együttműködést, például az északi-sarkvidéki nemzetközi tudományos együttműködés fokozásáról szóló megállapodás megkötését és végrehajtását;

54. megjegyzi, hogy az EU az északi-sarkvidéki kutatások egyik legnagyobb pénzügyi támogatója olyan programokon keresztül, mint a Horizont 2020; hangsúlyozza, hogy növelni kell az északi-sarkvidéki kutatás és fejlesztés uniós finanszírozását; kéri az Északi-sarkvidékre irányuló kutatás és innováció láthatóbbá tételét és fokozott koordinációját, többek között a Horizont Európa keretében; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson átfogó áttekintést a régióra és a horizontális uniós programok északi-sarkvidéki összetevőire szánt uniós finanszírozásról, és sürgeti az EU-t, hogy hajtson végre az Északi-sarkvidékre vonatkozó ambiciózus, előrettekintő és környezeti szempontból fenntartható beruházási tervet; úgy véli, hogy egy ilyen tervnek növelni kell az olyan kulcsterületek finanszírozását, mint a tudományos kutatás, valamint hogy több forrást kell elkülönítenie az északi-sarkvidéki kutatásra, fejlesztésre és innovációra, az űr-, a digitális és a közlekedési infrastruktúrára, az űrtechnológiákra, a fenntartható hajózásra, a nyersanyagok fenntartható kitermelésére és feldolgozására, a megújuló energiára és más alacsony szén-dioxid-kibocsátású tevékenységekre, valamint a turizmusra; hangsúlyozza, hogy javítani kell a meglévő finanszírozási eszközök közötti szinergiákat annak érdekében, hogy elejét vegyék az esetleges megkettőzéseknek és maximalizálják az Unió belső és külső programjai közötti kölcsönhatásokat;

55. megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidék hatalmas lehetőséget jelent az innováció és a források fenntartható használata területén, olyan gyakorlatok kidolgozásával, amelyek később globálisan alkalmazhatóak, és hogy kísérleti környezetet biztosít többek között a geotermikus, szél- és vízenergia-projektek, a szén-dioxid-kibocsátástól mentes acéltermelés és a zöldebb akkumulátorgyártás számára; elismeri az olyan uniós űrprogramok, mint a Kopernikusz, a Galileo, az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás és a műholdas kommunikáció hozzájárulását a környezeti, tengeri és emberi

2021. október 7., csütörtök

biztonsághoz és védelemhez az Északi-sarkvidéken azáltal, hogy lehetővé teszik egyebek között a jég állapotának nyomon követését, a tengeri erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást, a szennyezések észlelését, a vészhelyzeti riasztást, a tengeri közlekedés azonosítását és nyomon követését, valamint a kutató-mentő szolgálatokat; támogatja az ilyen képességek fejlesztésébe való folyamatos beruházást, valamint javasolja, hogy ezeket az Északi-sarkvidéken az uniós és/vagy a NATO-tag északi-sarkvidéki államokkal együttműködve és azok vezetése alatt alkalmazzák;

Több EU az Északi-sarkvidéken, több Északi-sarkvidék az EU-ban

56. üdvözlí, hogy 2017-ben létrehozták az Északi-sarkvidékkel foglalkozó különmegbízott hivatalát; támogatja megbízatásának folytatását, és elismerését fejezi ki a jelenlegi különmegbízott által végzett munkáért; kéri a Bizottságot, és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy növeljék a szolgálatok közötti együttműködést és az Északi-sarkvidékre vonatkozó különféle programok és beruházások közötti összhangot, és sürgeti őket, hogy különítsenek el megfelelő forrásokat, tükrözendő az uniós északi-sarkvidéki politika ambícióit; sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre egy konkrét munkacsoportot, amely átfogó módon fedi le Észak-Európát és az Északi-sarkvidéket; megjegyzi, hogy az északi-sarkvidéki ügyekre vonatkozó uniós belső koordinációt meg kell erősíteni a bizottsági munkacsoportok szintjén és az érintett uniós ügynökségek között egyaránt; sürgeti a Bizottságot, hogy az Északi-sarkvidékre vonatkozó politikák irányításának szerepét bízza egyik alelnökére a hatáskörök megkettőzésének elkerülése érdekében; felhívja a Tanácsot, hogy hozzon létre Észak-Európával és az Északi-sarkvidékkel foglalkozó munkacsoportot, és felhívja az EKSZ-t, hogy struktúráin belül hozzon létre hasonló egységet; úgy véli, hogy meg kell erősíteni a Parlament szerepét az Unió északi-sarkvidéki politikájának alakításában és végrehajtásában, valamint a Parlamentben nagyobb figyelmet kell fordítani az Északi-sarkvidékre, többek között azáltal, hogy létrehoznak egy kifejezetten erre a célra kijelölt parlamentközi küldöttséget, amelynek kiemelt felelőssége az északi-sarkvidéki együttműködés; kéri az Északi-sarkvidékre vonatkozó kérdések szélesebb körű megvitatását, mind az uniós intézményekben, mind a tagállamokban;

57. úgy véli, hogy az új uniós északi-sarkvidéki politika konzultációs folyamatát a jelenlegi uniós szakpolitikák hatékonyságának értékelésére kell használni;

58. úgy véli, hogy az Uniónak globális szereplőként aktív politikai párbeszédet kell folytatnia, reagálnia kell az Északi-sarkvidék növekvő stratégiai fontosságára, valamint továbbra is elfogadott és hiteles szereplőként kell jelen lennie az Északi-sarkvidéken, tiszteletben tartva a meglévő sarkvidéki konzultációs fórumok és sikeres irányítási keretmechanizmusok egyedülálló rendszerét; úgy véli, hogy az EU elfogulatlan közvetítőként működhet a regionális stabilitás és jólét előmozdítása érdekében; felhívja az EU-t, hogy folytassa a párbeszédet és a bizalomépítő intézkedéseket a meglévő többoldalú keretek között, és az Északi-sarkvidéket prioritásként vegye fel az EU globális stratégiájába; kéri továbbá egy sarkvidék-specifikus összekapcsoltsági politika (digitalizáció, navigáció, logisztika, közlekedés) kidolgozását; határozottan úgy véli, hogy az európai zöld megállapodás kiemelten szükséges hosszú távú választ ad az éghajlatváltozás növekvő kihívásaira egy fenntartható fejlődést célzó, kibővített beruházási menetrend és különösen helyi innovatív kezdeményezések révén, valamint jelentősen hozzájárul az Unió stratégiai energiafüggetlenségének megoldásához; ezt szem előtt tartva kéri uniós északi-sarkvidéki szakpolitikai dimenzió beépítését az európai zöld megállapodásba, az Unió 2019–2024-es stratégiai menetrendjébe, az EU globális stratégiájába, az összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégiába és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós stratégiába;

59. hangsúlyozza, hogy az Uniónak és tagállamainak konstruktív kapcsolatokat kell fenntartaniuk az összes nem uniós északi-sarkvidéki országgal, és kiemeli, hogy az Uniónak jogalapú megközelítést kell folytatnia és előmozdítania az Északi-sarkvidék őslakos népeivel való együttműködésre vonatkozóan; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az északi-sarkvidéki uniós államok szélesebb körben osszanak meg információkat a régió jelenlegi kihívásaira vonatkozóan, növeljék hibrid hadviselési képességeiket, folytassák a védelmi beruházásokat, növeljék a jelenlegi cselekvések egységességét az Északi-sarkvidéken, és közösen fejlesszék a tengeri és légi területeket; felkéri az EU-t és tagállamait, hogy regionális és nemzetközi fórumokon szorosabban működjenek együtt az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdésekben, és felhívja az EU-t, hogy nagyobb mértékben vonja be a helyi és regionális kormányzati szinteket a régiót érintő politikáinak kidolgozásába;

60. úgy véli, hogy a Kína és Oroszország közötti fokozódó együttműködésre adott legjobb válasz a jobb uniós szintű koordináció, valamint az EGT-országokkal, az Egyesült Államokkal, Kanadával, valamint az Egyesült Királysággal, Japánnal, a Koreai Köztársasággal, Indiával és más olyan partnerekkel folytatott konzultáció, amelyek elkötelezettek a békés együttműködés és az északi-sarkvidéki tengeri közlekedés szabadságának biztosítása, valamint a lehetséges szinergiák legteljesebb kiaknázása mellett;

61. tudomásul veszi az Egyesült Államok északi-sarkvidékre vonatkozó biztonsági kezdeményezését és Kanada északi-sarkvidéki és északi szakpolitikai keretét, valamint ösztönzi az Uniót, hogy ahol lehetséges, lépjen partnerségre hasonló gondolkodású szövetségeseivel, hogy biztosítsák a megfelelő irányítást a régióban; e tekintetben átfogó párbeszédet szorgalmaz az EU és az Északi-sarkvidék között az Északi-sarkvidékre irányuló uniós szakpolitika végrehajtásának támogatása érdekében;

62. úgy véli, hogy az Északi-sarkvidék biztonsági kérdéseinek a NATO-val folytatott konzultációk és együttműködés részét kell képezniük, amely felhasználhatja a NATO-Oroszország Tanács keretét a félreértések tisztázására, a feszültségek enyhítésére és a válságok megelőzésére; elismeri a megfigyelési és felderítési műveletek fontosságát a régióban, valamint az

2021. október 7., csütörtök

információmegosztást fokozó mechanizmusok létrehozását; úgy véli, hogy az északi-sarkvidéki régióban a katonai gyakorlatokra vonatkozó előzetes figyelmeztetés növelheti az átláthatóságot a régióban zajló katonai tevékenységekre vonatkozóan;

63. megjegyzi, hogy a távoli észak a NATO szövetséges erői európai főparancsnokának felelőssége alá tartozik, és hogy együtt kell működni a NATO-val annak érdekében, hogy az Északi-sarkvidékre vonatkozó átfogó biztonsági koncepciót lehessen létrehozni; ezt szem előtt tartva üdvözlí a NATO főtitkára által azzal megbízott vitacsoport következtetéseit, hogy a NATO-szövetség politikai dimenzióját megerősíteni hivatott módszerek értékelése céljából folytasson le egy előremutató együttgondolkodási eljárást, amely módszerek keretében a NATO-nak fokoznia kell helyzetfelismerését a távoli északon és az Északi-sarkvidéken, és olyan stratégiát kell kidolgoznia, amely figyelembe veszi a szélesebb körű elrettentési és védelmi terveket, beleértve az állami szereplők agresszív lépéseinek kezelésére vonatkozó rendelkezéseket is;

64. megjegyzi, hogy a 2018. évi Trident Juncture gyakorlat, amely bizonyította, hogy a NATO operatív tevékenységet folytat az Északi-sarkvidéken, különösen a távoli északon (a Norvég- és a Barents-tengeren), a legmagasabb szintű átláthatóságot biztosította; Arra kér minden olyan felet, aki katonai tevékenységet folytat az Északi-sarkvidéken, hogy a nemzetközi kötelezettségekkel, többek között az EBESZ bécsi dokumentumával összhangban kövesse ezt a gyakorlatot, csökkentve ezáltal a kockázatokat, tisztázva az esetleges félreértéseket és növelve a szándékok átláthatóságát;

65. támogatja az olyan lehetséges nyomással szembeni ellenálló képesség erősítésére tett erőfeszítéseket, amely Kína vagy más olyan szereplők felől érkezik, akik nem helyezik előtérbe az ásványi anyagok környezetbarát és fenntartható módszerekkel történő, a nemzetközi normákat és az Egyesült Nemzetek egyezményeit tiszteletben tartó kitermelését; kéri, hogy az EKSZ keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoportja figyelje meg az ásványi anyagok régióban végzett kitermelésére vonatkozó döntéshozatali folyamatok befolyásolására irányuló kampányokat;

66. hangsúlyozza, hogy az Uniónak és az Egyesült Államoknak közösen kell előmozdítaniuk a biztonságot és stabilitást az Északi-sarkvidéken, miközben beruháznak állandó tudományos jelenlétükbe és kiterjesztik azt a régióban;

67. kéri, hogy az Északi-sarkvidéket vonják be az EU stratégiai iránytűjéről folytatott megbeszélésekbe, és hangsúlyozza, hogy az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos fejleményekkel a Politikai és Biztonsági Bizottságban és a Tanács ülésein is rendszeresen foglalkozni kell; rendszeresebb eszmecsere a szőlít fel az Északi-sarkvidékkel mint az EU és a NATO közötti konzultációk fontos területével kapcsolatos kérdésekről;

68. felszólít az EU láthatóságának növelésére az Északi-sarkvidéken, valamint kéri az EU-t, hogy alakítson ki megerősített politikai párbeszédet a Feröer szigetekkel és Grönlanddal folytatott kétoldalú együttműködésről, és a dán hatóságokkal együtt fontolja meg uniós irodák létrehozásának lehetőségét Grönlandon és a Feröer szigeteken;

69. kéri, hogy az új északi-sarkvidéki stratégia céljai tükröződjének a célzott finanszírozással rendelkező uniós programokban, projektekben és vonatkozó jogszabályokban, valamint az érintett uniós ügynökségek munkájában;

70. úgy ítéli meg, hogy az Unió tengerstratégiáját aktualizálni kell, hogy jobban tükrözze az új lehetőségeket és kihívásokat; úgy véli, hasonló elemzéseket és vizsgálatokat kell végezni más uniós politikákra, többek között az Unió úrpolitikájára vonatkozóan is, hogy megvizsgálják a meglévő műholdas programok kiterjesztésének lehetőségét annak érdekében, hogy lefedjék az északi-sarkvidéki régió egyedi szükségleteit, beleértve a Kopernikusznak a szennyezések nyomon követésére való alkalmazását;

o

o o

71. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0414

A fogyatékossgal élő személyek védelme petíciók révén: tanulságok

Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a fogyatékossgal élő személyek petíciók útján történő védelméről: tanulságok (2582/2013., 2551/2014., 0074/2015., 0098/2015., 1140/2015., 1305/2015., 1394/2015., 0172/2016., 0857/2016., 1056/2016., 1147/2016., 0535/2017., 1077/2017., 0356/2018., 0367/2018., 0371/2018., 0530/2018., 0724/2018., 0808/2018., 0959/2018., 0756/2019., 0758/2019., 0954/2019., 1124/2019., 1170/2019., 1262/2019., 0294/2020., 0470/2020., 0527/2020., 0608/2020., 0768/2020., 0988/2020., 1052/2020., 1139/2020., 1205/2020., 1299/2020. és 0103/2021. számú petíciók) (2020/2209(INI))

(2022/C 132/11)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a fogyatékossgal kapcsolatos témákban beérkezett, ezen állásfoglalás címében említett petíciókra és a Petíciós Bizottság azokról folytatott korábbi tanácskozásaira,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 19. és 48. cikkére, 67. cikkének (4) bekezdésére, valamint 153., 165., 168. és 174. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta) és különösen annak 3., 21., 24., 26., 34., 35., 41. és 47. cikkére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére és különösen annak 1., 3., 10. és 17. elvére,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (CRPD) és annak – a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló, 2009. november 26-i 2010/48/EK tanácsi határozat ⁽¹⁾ szerinti – 2011. január 21-i hatálybalépésére,
- tekintettel a CRPD általános kommentárjaira mint a CRPD alkalmazásával kapcsolatos mérvadó iránymutatásra,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Unió általi végrehajtására és az Európai Unió ezen egyezmény tekintetében való képviselőre vonatkozó belső szabályok megállapításáról a Tanács, a tagállamok és a Bizottság között létrejött magatartási kódexre ⁽²⁾,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottságnak (CRPD-bizottság) az Európai Unió első jelentéséről szóló, 2015. október 2-i záró észrevételeire,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az európai ombudsman arra vonatkozó stratégiai vizsgálatára, hogy az Európai Bizottság hogyan biztosítja weboldalainak akadálymentességét a fogyatékossgal élő személyek számára,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 33. cikkének 2. bekezdésében előírt uniós szintű keretrendszer módosított változatát létrehozó tanácsi intézkedésre,

⁽¹⁾ HL L 23., 2010.1.27., 35. o.

⁽²⁾ HL C 340., 2010.12.15., 11. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az európai ombudsman arra vonatkozó stratégiai vizsgálatára, hogy az Európai Bizottság hogyan követi nyomon a fogyatékossgal élő személyek és az idősek önálló életvitelhez való jogának előmozdítására felhasznált uniós forrásokat,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2020. évi alapjogi jelentésére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A fogyatékossgal élő személyek jogaival kapcsolatos, 2020–2030 közötti időszakra vonatkozó menetrend kialakítása” című, 2019. december 11-i véleményére,
- tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete által közzétett, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2020. évi mutatóra,
- tekintettel a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2007. október 23-i 1371/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2102 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾,
- tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról és a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2021)0101),
- tekintettel a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossga, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2008)0426, a megkülönböztetésmentességről szóló irányelv) és a Parlament erre vonatkozó, 2009. április 2-i állásponjtára ⁽⁹⁾,
- tekintettel a fogyatékossgal élő emberek parkolási kártyájáról szóló, 1998. június 4-i tanácsi ajánlásra ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra ⁽¹¹⁾,
- tekintettel „Az európai fogyatékossgügyi stratégia (2010–2020) értékelése” című, 2020. november 27-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0291),

⁽³⁾ HL L 315., 2007.12.3., 14. o.

⁽⁴⁾ HL L 151., 2019.6.7., 70. o.

⁽⁵⁾ HL L 327., 2016.12.2., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 321., 2018.12.17., 36. o.

⁽⁷⁾ HL L 188., 2019.7.12., 79. o.

⁽⁸⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

⁽⁹⁾ HL C 137. E, 2010.5.27., 68. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 167., 1998.6.12., 25. o.

⁽¹¹⁾ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
 - tekintettel a 2020 utáni európai fogyatékoságügyi stratégiáról szóló, 2020. június 18-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
 - tekintettel az értelmi fogyatékosággal élő személyek és családjaik jogainak a Covid19-válság alatti érvényesüléséről szóló, 2020. július 8-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
 - tekintettel az európai gyermekgaranciáról szóló, 2021. április 29-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,
 - tekintettel az UNCRPD-egyezmény fényében a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelv végrehajtásáról szóló, 2021. március 10-i állásfoglalására ⁽¹⁶⁾,
 - tekintettel a fogyatékosággal élő nők helyzetéről szóló, 2018. november 29-i állásfoglalására ⁽¹⁷⁾,
 - tekintettel a „European structural and investment funds and people with disabilities in the European Union” (Az európai strukturális és beruházási alapok és a fogyatékosággal élő személyek az Európai Unióban) című, 2016. november 3-i tanulmányára,
 - tekintettel az „Inclusive education for learners with disabilities” (Inkluzív oktatás a fogyatékosággal élő tanulók számára) című, 2017. szeptember 15-i állásfoglalására,
 - tekintettel a „The protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities” (A Petíciós Bizottságnak a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása terén betöltött védelmező szerepe) című, 2015. október 9-i tanulmányára és annak 2016., 2017. és 2018. évi frissítéseire,
 - tekintettel „Az európai akadálymentesítési irányelv” című, 2016. augusztus 15-i részletes elemzésére,
 - tekintettel a „Transport and tourism for persons with disabilities and persons with reduced mobility” (A fogyatékosággal élő és a csökkent mozgásképességű személyek közlekedéssel és turizmussal kapcsolatos helyzete) című, 2018. május 8-i tanulmányára,
 - tekintettel a „The Post-2020 European disability strategy” (A 2020 utáni európai fogyatékoságügyi stratégia) című, 2020. július 15-i tanulmányára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére és 227. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság levelére,
 - tekintettel a Petíciós Bizottság jelentésére (A9-0261/2021),
- A. mivel a Petíciós Bizottsághoz évente beérkező összes petíció körülbelül 1 %-a különféle fogyatékosággal kapcsolatos kérdésekre vonatkozik;
- B. mivel a becslések szerint az EU-ban 87 millió ember él valamilyen fogyatékosággal ⁽¹⁸⁾;

⁽¹²⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽¹³⁾ HL C 362., 2021.9.8., 8. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 371., 2021.9.15., 6. o.

⁽¹⁵⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0161.

⁽¹⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0075.

⁽¹⁷⁾ HL C 363., 2020.10.28., 164. o.

⁽¹⁸⁾ Dalli biztos 2021. március 3-i nyitóbeszéde a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló, 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó stratégiáról.

2021. október 7., csütörtök

- C. mivel az Unióban élő, 15 éves vagy annál idősebb lakosság 37 %-a számolt be (mérsékelt vagy súlyos) fizikai vagy érzékszervi korlátokról⁽¹⁹⁾;
- D. mivel a fogyatékossgal kapcsolatos kérdésekről szóló petíciók rámutatnak a fogyatékossgal élők nehézségeire, valamint arra, hogy a mindennapi életben hátrányos megkülönböztetéssel és akadályokkal szembesülnek, és nem élvezik a CRPD-ben meghatározott alapvető szabadságokat és jogokat, amelyek közé tartozik például a tömegközlekedés elérhetősége, az épített környezet megközelíthetősége, a jelnyelvek használata, a finanszírozáshoz való hozzáférés, valamint az oktatáshoz és szakképzéshez való egyenlő hozzáférés;
- E. mivel általánosan elismert tény, hogy a fogyatékossgal élő személyek a mindennapi életben továbbra is többféle akadállyal és hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek, amelyek akadályozzák őket abban, hogy éljenek az EU és az ENSZ alkalmazandó jogi kereteiben meghatározott alapvető szabadságokkal és jogokkal; mivel ezek közé tartozik a fogyatékossgal státusz tagállamok közötti kölcsönös elismerése – amelynek hiánya akadályozza a fogyatékossgal élő személyek Unión belüli szabad mozgását –, a tömegközlekedéshez való hozzáférés, az épített környezethez, árukhöz, szolgáltatásokhoz és programokhoz való fizikai, érzékszervi és kognitív hozzáférés, a jelnyelvek és minden más hozzáférhető kommunikációs és tájékoztatási eszköz és mód használata, az oktatás és szakképzés finanszírozása és az azaféle való egyenlő hozzáférés, a munkaerőpiachoz való hozzáférés, a személyes segítségnyújtáshoz való hozzáférés és a közösségbe való befogadás, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód;
- F. mivel minden fogyatékossgal élő személy másokkal egyenlő alapon egyenlő jogokkal rendelkezik az élet minden területén, és elidegeníthetetlen joga van az emberi méltósághoz, az egyenlő bánásmóddhoz, az önálló életvitelhez, az autonómiához és a társadalomban való teljes körű részvételhez, és elvárhatja, hogy az EU társadalmi, politikai és gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulását elismerjék és értékeljék;
- G. mivel azok az információk, amelyek fogyatékossgal élő személyek által vagy fogyatékossgal kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan a Parlamenthez benyújtott petíciókból származnak, információforrásként szolgálhatnak a CRPD nemzeti és uniós szintű végrehajtásában mutatkozó hiányosságokkal kapcsolatban, és segíthetnek a jogszabályok kidolgozásában valamennyi szakpolitikai területen;
- H. mivel a Petíciós Bizottság „védelmi szerepet” tölt be annak biztosítása érdekében, hogy az EU eleget tegyen a CRPD-nek az uniós szintű szakpolitikai döntéshozatal és jogalkotási intézkedések során; mivel a Petíciós Bizottságot felkérték, hogy az európai ombudsmannal, az EU Alapjogi Ügynökségével és az Európai Fogyatékosügyi Fórummal együtt alakítson ki egy uniós keretrendszert, amelyet a Tanács 2017. január 16-án tartott 3513. ülésén fogadott el;
- I. mivel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság kiemelte a fogyatékossgal élő személyek jogaival kapcsolatos petíciók jelentőségét, figyelemmel a Parlamentnek a CRPD végrehajtásának ellenőrzésére vonatkozó uniós keretben meghatározott szerepére és felelősségi köreire;
- J. mivel a Petíciós Bizottságnak szerepe révén kiemelt kötelessége, hogy védelmezze az EU-ban fogyatékossgal élő személyek jogait, akik alapvető szabadságainak és jogainak gyakorlását az uniós jog és a CRPD garantálja; mivel az e jogokról rendelkezésre álló információk nem elégségesek és nem eléggé akadálymentesek;
- K. mivel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság nagyra értékeli a Petíciós Bizottságnak az uniós polgárok, a Parlament és a többi uniós intézmény közötti hídként betöltött alapvető szerepét, és fontos eszköznek tartja a polgárok részvételi demokráciába való bevonásában; mivel a petíciók Parlamenthez történő benyújtásához való jog minden, az EU-ban letelepedett egyén és szervezet egyik alapvető joga, és a tényszerű információk elengedhetetlen közvetlen forrása;
- L. mivel a petíciós jognak és a petíciós eljárásnak láthatóbbá és hozzáférhetőbbé kell válnia az EU-ban minden egyén és szervezet számára, beleértve a fogyatékossgal élő személyeket is; mivel a Petíciós Bizottságnak jobb láthatóságot és elegendő tájékoztatást kell biztosítania ezzel kapcsolatban olyan célzott tájékoztató és figyelemfelkeltő kampányok révén, amelyek különös figyelmet fordítanak a kiszolgáltatott csoportokra, köztük a fogyatékossgal élő személyekre; mivel a Parlament még nem dolgozta ki petíciós rendszerének hatékonysági mutatóját, és statisztikai adatokat sem gyűjtött a petíciók kezeléséről;

⁽¹⁹⁾ Eurostat, Functional and activity limitations statistics (Funkcionális és tevékenységi korlátozásokra vonatkozó statisztikák), 2020. decemberi adatok.

2021. október 7., csütörtök

- M. mivel a CRPD az első olyan nemzetközi emberi jogi egyezmény, amelyet az EU és összes tagállama ratifikált;
- N. mivel a CRPD fakultatív jegyzőkönyvét az EU és öt tagállam nem ratifikálta;
- O. mivel a mindenki számára és minden értelemben egyenlőségközpontú Unió a jelenlegi Bizottság politikai iránymutatásainak egyik prioritása;
- P. mivel a petíciók ismételten rávilágítottak a fogyatékossgal élő személyek oktatáshoz való hozzáféréseinek korlátozottságára, amely az egész népesség átlagához mérten az oktatási tevékenységekben való alacsonyabb részvételhez és így a társadalmi és gazdasági kirekesztődés kockázatához vezet; mivel négyből egy fogyatékossgal élő személy idő előtt elhagyja az oktatási rendszert⁽²⁰⁾;
- Q. mivel az egyenlőségért felelős biztos szerepének létrehozása fontos szerepet játszott a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2021–2030 közötti időszakra szóló új stratégia meghatározásában („2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégia”);
- R. mivel állásfoglalásaiban a Parlament többször is sürgette a tagállamokat, hogy megfelelő politikákat vezessenek be annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek teljes mértékben élvezhessék társadalmi, politikai és gazdasági jogait;
- S. mivel a tagállamok felelőssége annak biztosítása, hogy az EU-ban élő minden embernek joga legyen a törvény által korábban létrehozott, független és pártatlan bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz, és hogy mindenkinek lehetősége legyen tanácsadást, védelmet és képviselést igénybe venni;
- T. mivel azt követően, hogy a Petíciós Bizottság a 0535/2017. számú petíció kapcsán kérdéseket intézett valamennyi tagállam állandó képviselőjéhez, 24 tagállam átfogó jelentést készített a CRPD végrehajtása terén elért előrehaladásukról, beleértve az akadálymentességet is, amely az egyezmény egyik alapelvét képezi;
- U. mivel a megkülönböztetésmentességről szóló, javasolt irányelv elfogadása – amely horizontális megközelítés révén nagyobb védelmet biztosítana a hátrányos megkülönböztetés minden formájával szemben – a Tanács szintjén elakadt, és mivel ez a helyzet már több mint egy évtizede fennáll;
- V. mivel az akadálymentesség előfeltétele annak, hogy a fogyatékossgal élők a CRPD-ben rögzített minden egyéb jogot másokkal egyenlő alapon gyakorolhassanak; mivel a Bizottság számos intézkedést javasolt az akadálymentességre vonatkozó meglévő jogszabályok végrehajtásának nyomon követésére, valamint új intézkedéseket javasolt az akadálymentes EU megteremtése érdekében;
- W. mivel az Access City díjhoz hasonló, uniós szintű kezdeményezések elősegítik a nyilvános tereknek az idősek és a fogyatékossgal élő személyek igényei szerinti kialakítását; mivel a pályázaton azokat a városokat díjazták, amelyek a politikai döntéshozatal szintjén elkötelezik magukat a fogyatékossgal élő személyek befogadása és jogaik tiszteletben tartása mellett, reagálnak a fogyatékossgal élő személyek igényeire, és társadalmi párbeszédet tartanak fenn a fogyatékossgal élő személyeket és az időseket képviselő szervezetekkel; mivel a nyilvános terek akadálymentesítése nem csupán a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet segíti, hanem a gazdaság növekedéséhez is hozzájárul;
- X. mivel számos petíció illusztrálja a fogyatékossgal élő személyek épített környezethez, közlekedéshez, információs és kommunikációs (IKT-) technológiákhoz és rendszerekhez, valamint a nyilvánosság számára biztosított egyéb létesítményekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos problémáit, valamint hozzáférésük javításának szükségességét;
- Y. mivel elengedhetetlen, hogy az uniós intézmények weboldalaikon biztosítsák az ahhoz szükséges technikai feltételeket, hogy a fogyatékossgal élő személyek hozzáférhessenek ezen oldalakhoz és így pontos, közvetlen tájékoztatást kaphassanak az őket polgárként érintő valamennyi kérdéstről, és ennek során a cél a dokumentumok, videók és weboldalak akadálymentességének javítása és az alternatív kommunikációs eszközök előmozdítása;

⁽²⁰⁾ Eurostat, „Archive: Disability statistics – access to education and training” (Archívum: Fogyatékossgal kapcsolatos statisztikák – az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés), 2021. július 29-i adatok.

2021. október 7., csütörtök

- Z. mivel a Parlamenten belül jelnyelvi szolgálatközi munkacsoportot hoztak létre olyan intézkedések végrehajtása céljából, amelyek az 1056/2016. számú petícióban foglalt kérésnek eleget téve lehetővé teszik a petíciók benyújtását az Európai Unióban használt nemzeti jelnyelveken;
- AA. mivel a Covid19-világjárvány által okozott rendkívüli és súlyos egészségügyi válság idején hozott kormányzati intézkedéseknek mindig tiszteletben kell tartaniuk az egyének alapvető jogait és szabadságait, és azok során a fogyatékossgal élő polgárokat nem érheti hátrányos megkülönböztetés;
- AB. mivel számos petíció bizonyítja, hogy a Covid19-világjárvány súlyosbította a fogyatékossgal élő személyek helyzetét: többek között sérültek a fogyatékossgal élő személyek olyan legalapvetőbb emberi jogai, mint az egészségügyi ellátáshoz, a betegség terjedése elleni övintézkedésekhez és az oktatáshoz való hozzáférés joga;
- AC. mivel a Parlamentnek garantálnia kell, hogy a Covid19-cel kapcsolatos intézkedések összhangban legyenek a Chartával és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel;
- AD. mivel a Covid19-válság idején kialakult nehéz helyzet miatt előfordult, hogy a fogyatékossgal élő személyeket és időseket fogadó egyes intézményeket, például napközi otthonokat vagy iskolákat ideiglenesen bezártak; mivel ebben a szükséghelyzetben az értelmi fogyatékossgal élő személyek ellátása a családtagjaikra maradt; mivel a továbbra is nyitva tartó intézményekben élő, fogyatékossgal élő személyeket súlyosan érintette a világjárvány, tekintettel az egészségügyi ellátást és támogatást biztosító személyzettel való fizikai kontaktusra való rászorultságukra, a létszámhiányra, a védőfelszerelések és fertőtlenítőszeres hiányára és az ebből adódó nagyszámú megbetegedésre és növekvő számú halálesetre;
- AE. mivel a korlátozó intézkedések különösen negatív hatással vannak a fogyatékossgal élő személyekre;
- AF. mivel a petíciók ismételten rávilágítottak a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáféréseinek korlátozottságára; mivel a fogyatékossgal élő és a fogyatékossgal nem rendelkező személyek foglalkoztatási rátája közötti különbség az EU-ban átlagosan 25 % ⁽²¹⁾;
- AG. mivel a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási és munkavégzési aránya alacsony, csupán 50,6 %-os, szemben a fogyatékossgal nem rendelkezők 74,8 %-os arányával; mivel ezen túlmenően a világjárvány, valamint a társadalmi és gazdasági válság növelte a fogyatékossgal élők és a fogyatékossgal nem rendelkezők közötti egyenlőtlenségeket;
- AH. mivel a szegregált intézményekben történő munkavégzés nem könnyíti meg a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacon való integrációját;
- AI. mivel a megkérdezett uniós polgárok közel egynegyede számolt be az egészségi állapota miatti bizonyos fokú funkcionális korlátozottságról ⁽²²⁾;
- AJ. mivel a szociális védelem és a munkavállalói jogok, az európai strukturális és beruházási alapoknak az uniós rendeletekkel és a CRPD-vel összhangban történő felhasználása, valamint a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság hatáskörébe tartozó egyéb kérdések a fogyatékossgal élők egyenlőségét illetően a Parlamenthez beérkezett petíciókban említett leggyakoribb aggályok közé tartoznak;

⁽²¹⁾ 2019. december 17-i mellékletek a Bizottság és a Tanács együttes foglalkoztatási jelentésére irányuló javaslatához, amely a következőt kíséri: a Bizottság közleménye a 2020. évi éves fenntartható növekedési stratégiáról (COM(2019)0653), 89. o.

⁽²²⁾ Eurostat, Functional and activity limitations statistics (Funkcionális és tevékenységi korlátozásokra vonatkozó statisztikák), 2021. július 6-i adatok.

2021. október 7., csütörtök

- AK. mivel a Petíciós Bizottsághoz számos petíció érkezik a 2000/78/EK tanácsi irányelvvel kapcsolatban amiatt, hogy a fogyatékossgal élő személyek inkluzív oktatáshoz, foglalkoztatáshoz és szakképzéshez való hozzáférése, szakmai előmenetele és munkakörülményei tekintetében nem juttatják érvényre az egyenlő bánásmód elvét; mivel a tagállamok és az EU ratifikálták a CRPD-t, amelynek 24. cikke kimondja, hogy az aláíróknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyatékossgal élő személyek hozzáférhessenek az egész életen át tartó tanuláshoz, a felnőttoktatáshoz, a szakképzéshez, az általános felsőfokú és középfokú oktatáshoz, valamint az ingyenes és kötelező alapfokú oktatáshoz;
- AL. mivel a minőségi foglalkoztatáshoz, az oktatáshoz és képzéshez, az egészségügyi ellátáshoz és a szociális védelemhez való, akár határokon átvívelő hozzáférés, a megfelelő lakhatáshoz való hozzáférés, az önálló életvitel támogatása, valamint a szabadidős tevékenységekben és a közösségi életben való részvételre való egyenlő lehetőségek alapvető fontosságúak ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek minőségi életet élhessenek;
- AM. mivel a közelmúltban előterjesztett, 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégia üdvözlendő lépés a fogyatékossgal élő személyek problémáinak kezelése felé, de mivel ezek a személyek még mindig akadályokkal és hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek; mivel 2019-ben a fogyatékossgal élő (legalább 16 éves) uniós népesség 28,4 %-át fenyegette a társadalmi kirekesztődés vagy a szegénység kockázata⁽²³⁾; mivel a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégiának ezt orvosolnia kell;
- AN. mivel a szociális jogok európai pillérének 17. elve szerint a fogyatékossgal élő személyeknek „joguk van olyan jövedelemtámogatásra, amely számukra méltósággal élhető életet biztosít, a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételüket lehetővé tevő szolgáltatásokra, valamint a szükségleteikhez igazított munkakörnyezetre”;
- AO. mivel a védett műhelyeknek arra kell törekedniük, hogy biztosítsák a befogadást, a rehabilitációt és a nyitott munkaerőpiacra történő kilépést, de ezek gyakran olyan szegregált környezetek, amelyekben a fogyatékossgal élő munkavállalók nem rendelkeznek munkavállalói státusszal vagy munkavállalói jogokkal, ami egyértelműen sérti a CRPD-t; mivel a támogatott foglalkoztatás inkluzív modelljei – amennyiben jogokon alapulnak és azokat elismerik foglalkoztatásként – alkalmasak lehetnek a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényesítésére, és elősegíthetik a nyitott munkaerőpiacon való befogadást, illetve a nyitott munkaerőpiacra történő kilépést;
- AP. mivel a Covid19-világjárvány által okozott gazdasági válság komoly veszélyt jelent az európai gazdaságokra és a munkahelyek megőrzésére; mivel a világjárvány különösen sújtotta a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó személyeket, különösen a fogyatékossgal élőket; mivel a Covid19 megelőzését célzó intézkedések lehetőségeket és kihívásokat is jelentettek a fogyatékossgal élő személyek számára a munkaerőpiac hozzáférhetősége és inkluzivitása tekintetében;
- AQ. mivel az EU-nak a NextGenerationEU ideiglenes helyreállítási eszközön keresztül támogatnia kell a fogyatékossgal élő személyekre is kiterjedő Covid19-válaszintézkedéseket és helyreállítást; mivel a civil társadalom és a fogyatékossgügyi szektorban dolgozó önkéntes szervezetek a Covid19-válság idején ismét megmutatták kiemelkedő jelentőségüket és rezilienciájukat;
- AR. mivel a Covid19 megelőzésére irányuló intézkedések új akadályokat állítottak a fogyatékossgal élő személyek elé, és a munka világának minden területén súlyosbították a meglévő kirekesztettséget; mivel a fogyatékossgal élő személyek nagyobb eséllyel veszítik el a munkájukat, és nehezebben találnak újra munkát; mivel a Covid19-világjárvány kedvezőtlen hatással volt a munkaszervezés és a munkafeltételek akadálymentességére és inkluzivitására, valamint a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási és munkafeltételeire, és számos fogyatékossgal élő személyt tett ki a távmunka kedvezőtlen hatásainak;
- AS. mivel 2019-ben az EU-ban közel 18 millió gyermek (azaz a gyermekkorú népesség 22,2 %-a) élt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata által fenyegetett háztartásban; mivel a fogyatékossgal élő gyermekek olyan sajátos hátrányokkal szembesülnek, amelyek különösen kiszolgáltatottá teszik őket; mivel ez hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a rászoruló gyermekek számára ingyenes és tényleges hozzáférést biztosítsanak a színvonalas kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz, az oktatási és iskolai tevékenységekhez, minden tanítási napon legalább egy egészséges étkezéshez és az egészségügyi ellátáshoz, továbbá tényleges hozzáférést az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz, az európai gyermekgaranciát létrehozó tanácsi ajánlásnak megfelelően;

⁽²³⁾ Eurostat, „Disability: higher risk of poverty or social exclusion” (Fogyatékossg: a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés magasabb kockázata), 2021. július 6-i adatok.

2021. október 7., csütörtök

- AT. mivel valamennyi uniós tagállam megerősítette a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményt, amely kötelező erejűvé vált számukra, és mivel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdése célkitűzésként határozza meg az EU számára a gyermekek jogainak védelmét; mivel a Charta garantálja a gyermekjogok uniós intézmények és tagállamok általi védelmét az uniós jog végrehajtása során; mivel a Parlament nagy többséggel elfogadta az európai gyermekgaranciáról szóló állásfoglalását, amelyben követeli, hogy minden gyermek számára biztosítsák az inkluzív oktatáshoz való hozzáférést, a kisgyermekkortól a serdülőkorig, ideértve a roma, a fogyatékossgal élő, a hontalan és a migráns gyermekeket, valamint a humanitárius vészhelyzetekben élőket is;
- AU. mivel a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni, munkával kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés összefügg az inkluzív oktatás és szakképzés hiányával, a lakhatás és az egészségügyi ellátás területén mutatkozó szegregációval és hátrányos megkülönböztetéssel, valamint a közlekedés és más szolgáltatások és termékek akadálymentességének hiányával;
- AV. mivel a Parlament „A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód az UNCPRD-egyezmény fényében” című állásfoglalásában rávilágított a 2000/78/EK tanácsi irányelv hiányosságaira;
- AW. mivel az (EU) 2019/1158 irányelv előírja, hogy a tagállamok mérjék fel, hogy szükséges-e hozzáigazítani a szülői, a gondozói és a munkavállalói szabadság feltételeit és részletszabályait az olyan, különösen hátrányos helyzetben lévő szülők sajátos igényeihez, mint a fogyatékossgal élő szülők, a fogyatékossgal élő vagy krónikus betegségben szenvedő gyermekek örökbefogadó, egyedülálló vagy elvált szülei, illetve a nehéz helyzetben lévő szülők;
- AX. mivel a fogyatékossgal élő személyek mindennapi életük során számos akadályba ütköznek, többek között amikor személyes segítséget próbálnak kérni, szeretnének bekerülni egy közösségbe, megfelelő és megfizethető, hozzáférhető lakhatást próbálnak találni, valamint megfizethető egészségügyi ellátást és személyközpontú szociális és egészségügyi ellátást szeretnének kapni;
- AY. mivel a fogyatékossgal élő személyek munkanélkülisége és a számukra megfelelő minőségi és fenntartható munkahelyek hiánya a szegénység, a társadalmi kirekesztődés és a hajléktalanság magas kockázatának fő tényezői a fogyatékossgal élő személyek körében;
- AZ. mivel 2017-ben az EU fogyatékossgal élő felnőtt lakosságának egyharmada olyan háztartásban élt, amelynek pénzügyi forrásai nem voltak elegendőek a szokásos, szükséges kiadások fedezésére; mivel 2019-ben a tevékenységekben akadályozott uniós lakosság közel kétharmada lett volna kitéve a szegénység kockázatának szociális ellátások, juttatások vagy nyugdíj nélkül⁽²⁴⁾;
- BA. mivel a fogyatékossgal élő személyek sokszínű csoportot alkotnak, és gyakran interszekcionális megkülönböztetésnek vannak kitéve, amelynek halmozott következményei kézzelfogható hatást gyakorolnak a foglalkoztatásra;
- BB. mivel az intézményi kitagolás terén elért eredmények eltérőek a tagállamokban, és még mindig egymillió ember él intézményekben annak ellenére, hogy az EU-ban külön szakpolitikákat vezettek be és jelentős finanszírozást osztottak szét ebből a célból; mivel számos petíciót nyújtottak be a fogyatékossgal élő személyek teljes intézményi kitagolására szánt uniós forrásokkal való visszaéléssel kapcsolatban; mivel 2021 februárjában az európai ombudsman saját kezdeményezésű vizsgálatot indított azzal kapcsolatban, hogy milyen szerepet játszik a Bizottság annak biztosításában, hogy a tagállamok az uniós forrásokat a fogyatékossgal élő személyek és az idősök önálló életvitelének előmozdítása, valamint a bentlakásos intézményekről való átállás céljából használják fel; mivel a tagállamoknak fel kell gyorsítaniuk az intézményi kitagolás folyamatát, a Bizottságnak pedig gondosan nyomon kell követnie előrehaladásukat;
- BC. mivel az uniós népességstatisztika adatgyűjtése nem veszi figyelembe az érintett személy fogyatékossgának jellegét, sem a bentlakásos gondozásban részesülő fogyatékossgal élő személyek számát, ami akadályozza a CRPD 31. cikkének való megfelelést;
- BD. mivel a fogyatékossgai státuszról eredő juttatások és jogok jegyzéke tagállamonként eltérő, csakúgy, mint az e jogokat meghatározó és elismerő szervezetek;

⁽²⁴⁾ Eurostat, „European Union Statistics on Income and Living Conditions” (Az Európai Unió jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó statisztikái), 2021. július 2-i adatok.

2021. október 7., csütörtök

- BE. mivel a fogyatékossgal élő személyek, valamint a gondozásra és tartós ápolásra-gondozásra szoruló személyek száma várhatóan drámaian nőni fog az EU-ban, többek között a demográfiai kihívások és a krónikus betegségek növekedése miatt; mivel a tartós ápolás-gondozás nagy részét jelenleg házi, általában nem fizetett és döntő többségében női gondozók végzik; mivel a demográfiai kihívások kezelésére és a növekvő gondozási és hosszú távú igények kielégítésére irányuló szakpolitikákat úgy kell megtervezni, hogy azok ne növeljék a házi gondozókra nehezedő nyomást;
- BF. mivel a fogyatékossgal gyakran munkahelyi sérülés következménye, vagy foglalkozási megbetegedéshez és egészségügyi kockázatoknak való kitettséghez kapcsolódó krónikus betegség révén alakul ki;
- BG. mivel a fogyatékossgal élő személyek jobb befogadása és a jogaik védelme iránti elkötelezettségnek minden szakpolitikai területen tükröződnie kell, ideértve az európai szemeszter folyamatát is;
- BH. mivel az EU-nak és a tagállamoknak minden megfelelő intézkedést meg kell hozniuk a CRPD-ben rögzített jogok érvényre juttatása érdekében, és módosítaniuk kell vagy vissza kell vonniuk a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetésével járó jelenlegi intézkedéseket; mivel az EU-nak és a tagállamoknak valamennyi szakpolitikában és programban védelmezniük kell és elő kell mozdítaniuk a fogyatékossgal élő személyek alapvető jogait;
- BI. mivel az Európai Unióban 46 millió nő és lány él fogyatékossgal ⁽²⁵⁾;
- BJ. mivel a fogyatékossgal élő nők és lányok többszörös interszekcionális megkülönböztetést és kihívásokat tapasztalnak, amelyek a nem és a fogyatékossgal, illetve a szexuális irányultság, a nemi identitás, a nemi önkifejezés, a nemi jelleg, a származási ország, az osztály, a migrációs státusz, az életkor, valamint a faji vagy etnikai származás metszetéből adódnak; mivel a kisebbségi háttérű, fogyatékossgal élő nők esetében nagyobb a valószínűsége annak, hogy kiszolgáltatott helyzetük miatt háromszoros megkülönböztetést tapasztalnak; mivel a megkülönböztetés akadályozza a részvételüket az élet minden területén, beleértve a társadalmi-gazdasági hátrányokat, a társadalmi elszigetelődést, a nemi alapú erőszakot, a kényszersterilizációt és -abortuszt, a közösségi szolgáltatásokhoz, a kultúrához, a sporthoz és a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférés hiányát, az alacsony színvonalú lakhatást, az otthonban történő elhelyezést és a nem megfelelő egészségügyi ellátást; mivel ezek az akadályok csökkentik annak valószínűségét, hogy teljes mértékben részt vegyenek és szerepet vállaljanak a társadalomban és hozzájáruljanak ahhoz, többek között az oktatásban és a munkaerőpiacon;
- BK. mivel az Európai Unióban a fogyatékossgal élő nők 20,6%-a dolgozik teljes munkaidőben, szemben a fogyatékossgal élő férfiak 28,5%-ával ⁽²⁶⁾; mivel a számadatok azt mutatják, hogy átlagosan a fogyatékossgal élő nők 29,5%-át fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés veszélye az EU-ban, szemben a fogyatékossgal élő férfiak 27,5%-ával ⁽²⁷⁾;
- BL. mivel a CRPD megállapítja, hogy a fogyatékossgal élő nők és lányok az otthonon belül és kívül egyaránt nagyobb mértékben vannak kitéve az erőszak veszélyének; mivel egyes tagállamok még nem ratifikálták az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményét (isztabuli egyezmény); mivel a bűncselekményi területeknek a nemi alapú erőszak egyes formáira való, az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő kiterjesztése nagyobb védelmet fog biztosítani a fogyatékossgal élő nők és lányok számára;

Irányítás és végrehajtás

1. hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogainak és emberi méltóságának védelme érdekében minden szinten fel kell hívni a figyelmet az e személyeket a CRPD értelmében megillető jogokra, és elő kell mozdítani a tagállamok közötti gyümölcsöző együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét; hangsúlyozza, hogy közösen elfogadott definíciókra van szükség a fogyatékossgal, az intézményi kitagolás, a közösségi életvitel, az önálló életvitel és az inkluzív oktatás fogalmát illetően; ösztönzi a tagállamokat, hogy erősítsék meg a koordinációs mechanizmusokat;

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása a fogyatékossgal élő nők helyzetéről.

⁽²⁶⁾ A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója.

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása a 2020 utáni időszakra vonatkozó európai fogyatékossgügyi stratégiáról.

2021. október 7., csütörtök

2. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket a fogyatékossgal élő személyek támogatása érdekében az alábbi kiemelt területeken: egészségügy, oktatás, akadálymentesítés, foglalkoztatási és munkakörülmények, önálló életvitel, koordináció, életkörülmények, szociális védelem és figyelemfelhívás;
3. felszólít minden olyan tagállamot, amely még nem ratifikálta a CRPD fakultatív jegyzőkönyvét, hogy ezt további késedelem nélkül tegyék meg, az EU-t pedig arra, hogy teljes mértékben ratifikálja azt; felhívja a Tanácsot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az EU csatlakozzon a fakultatív jegyzőkönyvhöz;
4. úgy véli, hogy a fakultatív jegyzőkönyv a CRPD elválaszthatatlan részét képezi; rámutat, hogy a fakultatív jegyzőkönyv fórumot biztosít a polgárok számára ahhoz, hogy jelezzék az egyezmény rendelkezéseinek egy részes állam általi állítólagos megsértését, és lehetővé teszi a CRPD-bizottság számára, hogy bizalmas vizsgálatokat kezdeményezzen, amennyiben egy részes állam által elkövetett súlyos vagy rendszeres jogsértésre utaló információt kap;
5. felhívja a Bizottságot, hogy átfogó és horizontális módon tekintse át az uniós jogszabályokat és finanszírozási programokat abból a szempontból, hogy azok teljes mértékben eleget tesznek-e a CRPD-nek a fogyatékossgal élőket képviselő szervezetek és a CRPD végrehajtásának ellenőrzésére vonatkozó uniós keret alkotó tagok konstruktív bevonása révén;
6. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szakpolitikák és az intézkedések kidolgozása és végrehajtása során vegyék figyelembe a fogyatékossgal élő személyek sokféleségét és heterogenitását;
7. tudomásul veszi a tagállamok által elért előrelépést a CRPD tényleges végrehajtása és nyomon követése, valamint az akadálymentességi intézkedések CRPD-normákhoz való igazítása terén; felhívja a tagállamokat, hogy további késedelem nélkül jelöljenek ki felelős hatóságokat kapcsolattartó pontokként, és valamennyi közigazgatási szinten hozzanak létre koordinációs mechanizmusokat a CRPD 33. cikkével összhangban az egyezmény végrehajtására és nyomon követésére; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a fogyatékossgal élő személyek jelentős számban közreműködjenek e hatóságok munkájában;
8. támogatja a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy hozzanak létre egy fogyatékossgügyi platformot, amelynek célja az irányítás megerősítése az erre irányuló uniós szintű együttműködés, valamint a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégia és a nemzeti fogyatékossgügyi stratégiák végrehajtása terén;
9. rámutat, hogy az új uniós fogyatékossgügyi platformnak összhangban kell lennie a szociális jogok európai pillére által meghatározott iránymutatásokkal;
10. felhívja a tagállamokat, hogy hajtsanak végre a CRPD-t és a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégiát népszerűsítő, fogyatékossggal kapcsolatos nemzeti tudatosságnövelő kampányokat, amelyek mindenki számára elérhetők, és bevonják a fogyatékossggal élő személyeket, a családtagokat és az őket képviselő szervezeteket; felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el ambiciózus határidőket a stratégia végrehajtására vonatkozóan; felhívja a Bizottságot, hogy a felülvizsgált szociális eredménytábláról szóló, soron következő felhatalmazáson alapuló jogi aktusban dolgozzon ki részletes mutatókat a stratégia céljainak és célkitűzéseinek végrehajtása terén elért haladás mérése és az e dokumentumokban körvonalazott kötelezettségvállalások valamennyi szereplő általi betartásának biztosítása érdekében;
11. tudomásul veszi a Bizottság arra irányuló felhívását, hogy valamennyi uniós intézmény, szerv, ügynökség és küldöttség jelöljön ki „fogyatékossgügyi koordinátorokat”; megismétli arra irányuló felhívását, hogy minden uniós intézménynél és ügynökségnél, köztük a Parlamentnél és a Tanácsnál is kapcsolattartó pontokat kell létrehozni, amelyek közül a Bizottság Főtitkársága szolgál központi kapcsolattartó pontként, és ezt megfelelő intézményközi mechanizmusnak kell támogatnia; felhívja az uniós intézményeket, hogy a fogyatékossgügyi koordinátorok kijelölése során részesítsék előnyben a fogyatékossggal élő személyeket;
12. üdvözlí a Bizottság arra irányuló terveit, hogy 2022-ben megvizsgálja a CRPD végrehajtásának ellenőrzésére vonatkozó uniós keret működését, és ez alapján intézkedéseket javasol; felszólítja a Bizottságot, hogy erősítse meg az uniós keretrendszer és annak függetlenségét, mindenekelőtt azáltal, hogy nagyobb szerepet és több részvételi lehetőséget biztosítanak a szakértőknek, nem kormányzati szervezeteknek, szociális partnereknek és különösen a fogyatékossggal élő személyeknek, a fogyatékossg típusa vagy bármely más személyes körülmény alapján történő hátrányos megkülönböztetés nélkül; kiemeli, hogy az uniós keretnek részletes, naprakész, minőségi, a fogyatékossg jellege szerint lebontott adatokon kell alapulnia, a fogyatékossggal kapcsolatos statisztikákkal foglalkozó washingtoni csoport munkájára támaszkodva;

2021. október 7., csütörtök

13. felszólítja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy erősítsék meg elkötelezettségüket a fogyatékossgal élő személyek számára biztosítandó inkluzív egyenlőség megvalósítása és a CRPD teljes körű végrehajtása iránt, beleértve annak a munkáról és a foglalkoztatásról szóló 27. cikkét is;
14. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelöljenek ki egyértelmű célkitűzéseket a fogyatékossgal élő személyek élet- és munkakörülményeinek javítására, tiszteletben tartva az akadálymentesség és a megkülönböztetésmentesség elvét, valamint fektessenek be az esélyegyenlőségbe és abba, hogy elősegítsék a fogyatékossgal élő személyek részvételét az élet minden területén;
15. rámutat, hogy a Petíciós Bizottság különleges védelmező szerepet tölt be annak biztosításában, hogy a szakpolitikák kidolgozása és a jogalkotási tevékenységek során az EU megfeleljen a CRPD-nek; megjegyzi, hogy e feladatának részeként a bizottság fogyatékossgal érintő kérdésekre vonatkozó petíciókkal foglalkozik, vitákat, tematikus workshopokat és nyilvános meghallgatásokat szervez e témában, állásfoglalásokat és jelentéseket készít, valamint helyszíni látogatásokat tesz;
16. hangsúlyozza, hogy annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek a Parlamenthez benyújtott petíciók révén ténylegesen hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz, biztosítani kell számukra az elfogadhatósági követelményeknek megfelelő petíciók megfogalmazásához és benyújtásához szükséges támogatást és segítséget; kéri a petíciós mechanizmus láthatóságának növelését nagyobb figyelemfelkeltés révén, valamint a fogyatékossgal élő személyek vagy képviselőik bevonását és részvételét a petíciók vizsgálata során;
17. sürgeti a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan nemzeti cselekvési terveket, amelyek orvosolják a fogyatékossgal élő személyeknek a közbiztonsággal kapcsolatos információkhoz, a táv- és online tanuláshoz, a személyes segítségnyújtáshoz, a gondozáshoz és a támogatási szolgáltatásokhoz való hozzáférése terén mutatkozó hiányosságokat;
18. felkéri a Petíciós Bizottságot, hogy gyűjtsön és szolgáltatson statisztikai adatokat a petíciók feldolgozásáról, és hangsúlyozza, hogy a bizottságnak – és az Európai Parlament valamennyi bizottságának – biztosítania kell a jelnyelvi tolmácsolás lehetőségét az információhoz való hozzáférés és a részvétel biztosítása érdekében;
19. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jobban ismerjék el az akadálymentes és minőségi támogató szolgáltatások és rendszerek fontosságát az önálló életvitel szempontjából; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az eltartott fogyatékossgal élő személyek és gondozóik személyre szabott, minőségi támogatására irányuló stratégiákat és normákat, beleértve a szociális védelem javítását és a házi gondozók támogatásának különböző formáit; felszólítja a Bizottságot, hogy az EU egészségügyi ágazatának minőségi megerősítését célzó további lépésként terjesszen elő stratégiai szemléletű uniós gondozási menetrendet, amely kiterjed a személyi és háztartási szolgáltatásokat nyújtó munkavállalókra is; megismétli, hogy a gondozási menetrendnek foglalkoznia kell az EU-ban élő 100 millió házi gondozó helyzetével is, akik a tartós ápolás-gondozás 80 %-át látják el, munkájuk azonban nagyrészt nincs elismelve;
20. javasolja, hogy a Petíciós Bizottság készítsen éves jelentést a petíciókban a fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatban felvetett problémákról, és terjesszen elő ajánlásokat;
21. felhívja a Bizottságot, hogy a 2021–2030 közötti fogyatékossgügyi stratégiát strukturálisan építse be az európai szemeszter folyamatába, mivel az európai szemeszter célja, hogy ösztönözze a tagállamok politikáit és megközelítéseit, erősítse a társadalom inkluzivitását, és támogassa a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását és szociális védelmét; felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen éves áttekintést a fogyatékossgal kapcsolatos szempontoknak az európai szemeszter folyamatában való érvényesítéséről;
22. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a CRPD-bizottságnak a 2015-ben elfogadott előzetes európai uniós jelentésről szóló összefoglaló megállapításaival összhangban határozzanak meg a fogyatékossga vonatkozó közös definíciót, és biztosítsák a fogyatékossgai státusz kölcsönös elismerését a tagállamokban annak érdekében, hogy garantálják a fogyatékossgal élő személyek szabad mozgását, illetve az uniós polgársághoz fűződő jogaik megfelelő gyakorlását és elismerését;
23. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az EU és a tagállamok teljes mértékben tegyenek eleget a fogyatékossgal élő személyek jogaira vonatkozó valamennyi uniós és ENSZ-kötelezettségnek, különösen a CRPD-nek és a CRPD-bizottság által az egyezményhez fűzött általános észrevételeknek, valamint a vonatkozó uniós intézkedéseknek és finanszírozási szabályoknak, továbbá támogassa e személyeket, családjaikat és gondozóikat, és tegye lehetővé a bevált gyakorlatok megosztását ezen a téren;

2021. október 7., csütörtök

24. hangsúlyozza, hogy az igazságügyi és bűnüldözési személyzet számára fokozottabb és rendszeres figyelemfelkeltő képzésre van szükség a sajátos fogyatékossgal élő személyekkel való kapcsolattartás során a válságbeavatkozásról és -kezelésről, valamint a konfliktusok csökkentéséről;

Adatvédelem

25. felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a tagállamok helyesen hajtsák végre a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (általános adatvédelmi rendelet – GDPR) ⁽²⁸⁾, és tegye meg a szükséges intézkedéseket a fogyatékossgal élő személyek érzékeny adatainak védelme érdekében;

26. hangsúlyozza, hogy a személyes adatok feldolgozásának teljes mértékben meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendeletnek; hangsúlyozza, hogy az általános adatvédelmi rendelet értelmében tilos a genetikai vagy biometrikus adatok feldolgozása természetes személyek egyedi azonosítása céljából, valamint az egészségügyi adatok (érzékeny személyes adatok) feldolgozása, kivéve, ha azt az általános adatvédelmi rendelet kifejezetten megengedi;

Résztétel

27. hangsúlyozza, hogy valamennyi típusú intézkedés tervezésének, elfogadásának, végrehajtásának és nyomon követésének minden szakaszában konzultálni kell a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetekkel, és aktívan be kell vonni őket annak érdekében, hogy ezek az intézkedések biztosítsák e személyek alapvető jogainak előmozdítását; üdvözli, hogy a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezeteket megfelelően bevonja a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégia végrehajtásának valamennyi szakaszába;

28. emlékeztet a fogyatékossgal élő személyekkel és az őket képviselő szervezetekkel való konzultáció és e személyek/szervezetek bevonásának fontosságára a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó intézkedések – például helyreállítási és oltási tervek – elfogadása és bármely esetleges jövőbeli válság során;

29. hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek az élet és a társadalom minden területén való teljes körű és tényleges részvétele létfontosságú az alapvető jogaik gyakorlása szempontjából;

30. emlékeztet arra, hogy sok fogyatékossgal élő személy még mindig a közösségtől elkülönítve él és nem rendelkezik irányítással saját mindennapi élete felett, különösen a bentlakásos intézményekben élők, hiszen a Covid19-világjárvány előtérbe helyezte és súlyosbította az őket érintő kihívásokat; sürgeti a tagállamokat, hogy terjesszék ki a támogató szolgáltatásokat annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek egyenlő jogot biztosítsanak az önálló életvitelhez és a közösség életében való részvételhez;

31. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a fogyatékossgal élő személyek korlátozások nélkül részt vehessenek a politikai döntéshozatali folyamatban; megjegyzi, hogy a CRPD teljes körű politikai részvételt követel meg, ami azt jelenti, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek másokkal azonos alapon kell tudniuk részt venni a választásokon és a döntéshozatali folyamatokban; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a tagállamok könnyített honosítást vagy a honosítási vizsga alóli különleges mentességeket biztosítsanak a fogyatékossgal élő személyek számára, lehetővé téve számukra az állampolgárság megszerzését;

32. emlékeztet arra, hogy nagyszámú uniós polgárt fosztanak meg a választásokon, köztük az európai parlamenti választásokon való részvételi joguktól fogyatékossguk vagy mentális egészségügyi problémáik miatt; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak valódi jogot a fogyatékossgal élő személyeknek az európai parlamenti választásokon való szavazásra;

Szabad mozgás

33. üdvözli a Bizottság arra vonatkozó tervét, hogy 2023 végéig javaslatot nyújt be egy valamennyi tagállam által elismert európai fogyatékossgügyi kártya létrehozása céljából, ezáltal új szintre emelve az európai fogyatékossgügyi kártyára és a fogyatékossgal élő személyek európai parkolási kártyájára vonatkozó kísérleti projekteket; úgy véli, hogy az európai fogyatékossgügyi kártya, amelyet valamennyi tagállamban kötelezővé kell tenni, fontos segítséget jelent majd a fogyatékossgal élőknél abban, hogy gyakorolhassák a szabad mozgáshoz való jogukat egy akadálymentes Európai Unióban;

34. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy legyenek ambiciózusak a kártya által a felhasználók számára biztosított jogosultságok körét illetően, valamint biztosítsák a kártya megfelelő bevezetését minden egyes uniós tagállamban, szükség esetén kötelező erejű uniós jogszabályokkal;

⁽²⁸⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

2021. október 7., csütörtök

35. megjegyzi, hogy néhány olyan tagállamban, ahol már bevezették a fogyatékosági kártyát, visszaélésekről számoltak be, ami néha negatív következményekkel járt a valóban jogosultak számára; ezért hangsúlyozza, hogy minden szinten fel kell hívni a figyelmet és intézkedéseket kell hozni az új európai fogyatékosági kártyával való visszaélések megelőzése érdekében;

36. felszólítja a Bizottságot, hogy a fogyatékosággal élő személyeket, családtagjaikat és segítőiket mentesítse az autópályadíjak megfizetése alól az egész EU-ban, ezzel támogatva utazásukat különösen akkor, ha orvosi és jóléti jellegű szállításuk érdekében számos utazást kell tenniük;

37. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse tovább a fogyatékosággal élő személyek turizmusban való részvételére vonatkozó jogalkotási keretrendszert; megállapítja, hogy az uniós választópolgárok 25 %-a rendelkezik valamilyen fokú egészségkárosodással vagy fogyatékosággal ⁽²⁹⁾, továbbá a fogyatékosággal élő és csökkent mozgásképességű személyek számára hozzáférhető turizmus támogatására szánt teljes bruttó uniós hozzájárulás összege 2012-ben körülbelül 786 milliárd EUR volt ⁽³⁰⁾;

38. határozottan üdvözli a vasúti személyszállítást igénybe vevő, fogyatékosággal élő és mozgáskorlátozott utasok jogainak megerősítését, különösen a tagállamokra vonatkozó jelenlegi mentességek fokozatos megszüntetését, valamint a fogyatékosággal élő és mozgáskorlátozott személyek segítségnyújtás iránti igényének előzetes bejelentésére előírt határidő lerövidítését; arra ösztönzi a tagállamokat, hogy lehetőség szerint rövidebb előzetes igénybejelentési határidőket írjanak elő az utazás során segítségre szoruló, fogyatékosággal élő személyek számára annak érdekében, hogy a fogyatékosággal élő és mozgáskorlátozott személyek könnyebben gyakorolhassák szabad mozgáshoz való jogukat, valamint határozzanak meg az akadálymentesítésre vonatkozó időkereteket; kéri, hogy az 1371/2007/EK rendelet átdolgozásában meghatározott szabályokat valamennyi tagállamban gyorsan hajtsák végre; felhívja a Bizottságot, hogy a még fennálló hiányosságok felszámolása érdekében fontolja meg egy, a fogyatékosággal élő utasokat a városi és távolsági közlekedésben megillető jogokkal kapcsolatos javaslat készítését; kéri egy ugyanilyen hatékony tengerhajózási csomag elfogadását;

39. felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat a szükséges – helyi, regionális és nemzeti szintű – feltételek biztosításában, hogy a fogyatékosággal élő személyek másokkal azonos alapon élvezhessék a szabad mozgáshoz, az önrendelkezéshez és az egyéni döntéshez való jogukat, függetlenül élhessenek és a közösséghez tartozhassanak, a CRPD 19. cikkében foglaltaknak megfelelően; felszólítja a tagállamokat, hogy nyílt és hozzáférhető formátumok használata révén javítsák a közigazgatás által nyújtott információk akadálymentességét;

Akadálymentesség

40. üdvözli az „AccessibleEU” erőforrásközpont 2022-ig történő létrehozására irányuló bizottsági javaslatot; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy akadálymentesítéssel foglalkozó uniós ügynökséget („európai akadálymentességi testület”), amelynek feladata lenne kidolgozni a konkrét uniós szakpolitikákat és jogszabályokat támogató, akadálymentességre vonatkozó műszaki előírásokat, konzultációt folytatni a jogosultakkal, az érdekelt felekkel és a nem kormányzati szervezetekkel, segítséget nyújtani a tagállamoknak és az uniós intézményeknek abban, hogy az egységes piac javát szolgáló, összehangolt módon valósítsák meg az akadálymentességet, valamint felhívni a figyelmet az akadálymentesség jelentőségére az egyenlő társadalmakban;

41. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a munkaerőpiac digitalizálásával kapcsolatos uniós kezdeményezések kognitív, érzékszervi és fizikai akadálymentességét;

42. sajnálja, hogy az épített környezet megközelíthetősége és a fizikai hozzáférhetőség nem került az európai akadálymentesítési irányelv hatálya alá; felhívja a Bizottságot, hogy az európai akadálymentesítési irányelvet használja kiindulási alapként egy olyan akadálymentes és befogadó környezetre irányuló szilárd uniós keretrendszer elfogadásához, amely teljes mértékben akadálymentes közterületeket és szolgáltatásokat foglal magában, ideértve a közösségi közlekedési, kommunikációs, adminisztratív és pénzügyi szolgáltatásokat, valamint az épített környezetet; üdvözli az Access City díjjal kapcsolatos bizottsági kezdeményezést;

43. üdvözli az európai Access City pályázat eredményeit; felhívja a tagállamokat, hogy indítsanak hasonló pályázatokat nemzeti szinten;

⁽²⁹⁾ Az Európai Parlament 2018. október 1-jei tanulmánya: „2018 Update of the Study on the protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities” (2018. évi frissítés a Petíciós Bizottságnak a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása terén betöltött védelmező szerepéről szóló tanulmányhoz).

⁽³⁰⁾ A Bizottság 2014. január 10-i bemutatója: „Economic impact and travel patterns of accessible tourism in Europe: Presentation of the key study findings” (Az akadálymentes turizmus gazdasági hatása és utazási mintázatai Európában: A tanulmány főbb megállapításainak bemutatása).

2021. október 7., csütörtök

44. emlékeztet arra, hogy a fogyatékossgal élő személyek egyenlőségével kapcsolatban a petíciók benyújtóinak leggyakoribb aggályai az akadálymentességhez és a szociális védelemhez, valamint a munkavállalói jogokhoz és a közösségekben való önálló élethez való joghoz kapcsolódnak; felhívja ezért a tagállamokat, hogy teljes mértékben hajtsák végre és folyamatosan kövessék nyomon az akadálymentességhez kapcsolódó összes jogszabályt, köztük az (EU) 2019/882 irányelvet (európai akadálymentesítési irányelv) a fogyatékossgal élő munkavállalók előtti akadályok hatékony és végleges felszámolása és megelőzése, továbbá az akadálymentes szolgáltatások elérhetőségének, valamint a nyújtásukhoz kapcsolódó feltételek megfelelőségének biztosítása érdekében; felszólítja ezzel kapcsolatban a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a szolgáltatások akadálymentessége és az épített környezet akadálymentessége közötti összefüggést, amikor az európai akadálymentesítési irányelvet átültetik a nemzeti jogszabályokba;

45. hangsúlyozza, hogy a teljes akadálymentességet valamennyi középületben garantálni kell Európában; sajnálja, hogy a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgügyi stratégiát napjainkban sok szempontból figyelmen kívül hagyják, és különösen hogy túl sok középületben vannak építészeti jellegű akadályok, ami a hátrányos megkülönböztetés felháborító formája; felhívja a Bizottságot, hogy az akadálymentességet valamennyi szakpolitikába építse be, a tagállamokat pedig, hogy a meglévő jogszabályokat teljes mértékben hajtsák végre;

46. sajnálja, hogy egyes tagállamokban a segélyhívó telefonszámok elérhetetlensége miatt egyes fogyatékossgal élő személyek nem tudnak kapcsolatba lépni a létfontosságú támogató és segélyhívó szolgálatokkal; ezért sürgeti a tagállamokat, hogy gondosan hajtsák végre az Európai Elektronikus Hírközlési Kódexet létrehozó (EU) 2018/1972 irányelvet;

47. felhívja a tagállamokat, hogy minden szinten biztosítsák a közszektorbeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló (EU) 2016/2102 irányelv gyors és hatékony végrehajtását annak garantálása érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek akadálymentes formátumban hozzá tudjanak férni minden számukra szükséges információhoz, többek között a nemzeti jelyelveken is; üdvözlí az összes uníós intézmény, szerv és ügynökség weblap-akadálymentesítésére vonatkozó cselekvési tervre irányuló bizottsági kezdeményezést, amelynek célja annak biztosítása, hogy az uníós weblapok, valamint az ezeken a weblapokon és az online platformokon közzétett dokumentumok megfeleljenek az európai akadálymentesítési előírásoknak, amelyek körét bővíteni szükséges; sürgeti az összes uníós intézményt, szervet és ügynökséget, hogy legkésőbb 2022-ig tegyenek eleget az európai akadálymentesítési előírásoknak;

48. sürgeti a tagállamokat, hogy nemzeti jogszabályaikba ültessék át az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló, régóta esedékes irányelvet, és annak 7. cikkével összhangban az audiovizuális médiaszolgáltatásokat tegyék hozzáférhetővé a fogyatékossgal élő személyek számára;

49. sürgeti az európai intézményeket, hogy javítsák az akadálymentesség szintjét és minőségét valamennyi épületükben, valamint számolják fel a honlapjaik, vitáik és dokumentációjuk tekintetében fennálló akadályokat, azaz tegyék akadálymentessé az előállított információkat, például a különböző tagállamok jelyelveire történő fordítás biztosítása, valamint Braille-írással készült és könnyen olvasható dokumentumok előállítása révén;

50. rámutat annak fontosságára, hogy az akadálymentesítési szempontokat gyorsan beépítsék minden vonatkozó politikába és eszközbe, beleértve a közbeszerzési szabályokat és a Parlamenthez történő petícióbenyújtás akadálymentessé tételét is;

51. sürgeti a Parlament illetékes szervezeti egységeit, hogy folytassák erőfeszítéseiket és a lehető legrövidebb időn belül zárják le a jelyelvi szolgálatközi munkacsoporttal kapcsolatos projektet, eleget téve az 1056/2016. számú petícióban foglalt azon kérésnek, hogy tegyék lehetővé a petíciók benyújtását az Európai Unióban használt nemzetközi és nemzeti jelyelveken, ezáltal megkönnyítve a jelyelvet használók számára a petíciós jog mint alapvető jog gyakorlását;

52. hangsúlyozza a jelyelvi tolmácsolási szolgáltatás és a könnyen olvasható nyelvezettel készült fordítások biztosításának szükségességét a bizottsági ülések, a plenáris ülések és az Európai Parlament valamennyi egyéb ülése alkalmával annak érdekében, hogy azok hozzáférhetők legyenek a fogyatékossgal élő személyek számára;

A megkülönböztetés elleni küzdelem

53. megjegyzi, hogy a tagállamok nem ismerik el kölcsönösen a fogyatékossgai státuszt; felhívja a tagállamokat, hogy a kölcsönös bizalom szellemében működjenek együtt a másik tagállamban megállapított státusz elismerése érdekében; hangsúlyozza a Bizottság azon célját, hogy a tagállamokkal együttműködve kiterjessze a fogyatékossgai státusz kölcsönös elismerésének hatályát olyan területeken, mint a munkavállalói mobilitás és a szolgáltatásnyújtási feltételek szerinti juttatások; hangsúlyozza, hogy az uníós fogyatékossgai kártya nyújtotta előnyöket ki kell terjeszteni a kölcsönösen elismert

2021. október 7., csütörtök

egészségügyi ellátásokra is; kiemeli ezzel összefüggésben a gyors cselekvés fontosságát az európai fogyatékosági kártya bevezetése terén; megismétli, hogy szükség van az egyetértésre az intézményi kitagolás és annak végrehajtása, valamint a közösségen belüli önálló életvitel fogalmának értelmezését illetően, ami elősegíti a tagállami stratégiáknak és az uniós forrásoknak a CRPD-vel való jobb összehangolását;

54. elismeri, hogy az európai fogyatékosági kártya számos területen felhasználható lenne, mind a számos szolgáltatáshoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés, mind pedig a veszély- és sürgőshelyzet esetén nyújtott biztonság szempontjából; rámutat, hogy a kártya biztosítaná, hogy az eljáró rendőrség azonnal megállapíthassa, amennyiben fogyatékosággal élő személyről van szó;

55. sajnálatosnak tartja, hogy a WHO szerint a fogyatékosággal élő gyermekeket és felnőtteket nagyobb mértékben fenyegeti az erőszak veszélye, mint a fogyatékosággal nem rendelkezőket; kiemeli, hogy a kiskorúak „3,7-szer nagyobb valószínűséggel lesznek az erőszak bármilyen formájának áldozatai, mint a fogyatékosággal nem rendelkező gyermekek; 3,6-szer nagyobb valószínűséggel szenvednek el fizikai erőszakot és 2,9-szer nagyobb valószínűséggel szexuális erőszakot”; hangsúlyozza, hogy „a jelek szerint az értelmi vagy szellemi károsodással élő gyermekek a legkiszolgáltatottabbak közé tartoznak: esetükben 4,6-szer nagyobb a szexuális erőszak kockázata, mint fogyatékosággal nem rendelkező társaik körében”; ezért sürgeti egy olyan európai keretrendszer létrehozását, amely védelmet nyújt a fogyatékosággal élő személyeknek az erőszak bármilyen formájával szemben;

56. hangsúlyozza, hogy sürgősen szükség van olyan uniós jogszabályra, amelynek célja, hogy védje a polgárokat a megkülönböztetés valamennyi formájával szemben az EU-ban, és úgy véli, hogy ez elsődleges fontosságú a CRPD-politikák megfelelő végrehajtása szempontjából; sürgeti a tagállamokat, hogy fogadják el a Bizottság által 2008-ban előterjesztett, a megkülönböztetésmentességről szóló horizontális uniós irányelvet; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő alternatív megoldást annak érdekében, hogy az egész Unióban, az élet minden területén mihamarabb sikerüljön előrelépést tenni a megkülönböztetés elleni küzdelemben;

57. határozottan elítél a fogyatékosággal élő személyekkel szemben alkalmazott minden orvosi jellegű megkülönböztetést; emlékeztet arra, hogy a tagállamok által elfogadott vonatkozó intézkedéseknek meg kell felelniük a CRPD-nek, és egyenlő és megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítaniuk az egészségügyi ellátáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli egészségügyi válságokra való reagálásnak (a felkészüléstől egészen a kezelésig) biztosítania kell, hogy a fogyatékosággal élő személyeket ne hagyják magukra; e tekintetben sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy a fogyatékosággal élő személyek számára ugyanolyan orvosi ellátást nyújtsanak, mint bármely más személy számára, beleértve az intenzív ellátást; emlékeztet annak fontosságára, hogy az állami egészségügyi szolgálatok mindig meghatározó szerepet töltsenek be a fogyatékosággal élő személyek védelmében;

58. megismétli a Bizottsághoz intézett azon felhívását, hogy az Európai Unió Bíróságával együtt dolgozzon ki kommunikációs és akadálymentesítési stratégiákat annak érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül igénybe vehessék az uniós igazságszolgáltatási rendszert; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák a fogyatékosággal élő személyek szerepvállalásának növelésére irányuló azon programokat, amelyek segítségével felismerhetik és bejelenthetik az őket érő hátrányos megkülönböztetést;

59. elítéli a fogyatékosággal élő személyekkel szembeni munkahelyi megkülönböztetés valamennyi formáját; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vezessenek be a fogyatékoságon alapuló zaklatás megelőzésére irányuló politikákat; továbbá arra kéri a tagállamokat, hogy a munkáltatókkal együttműködve hajtsanak végre olyan politikákat, amelyek megakadályozzák a fogyatékosággal élő személyek internetes megfélemlítését a munkahelyeken;

60. hangsúlyozza, hogy meg kell akadályozni az olyan személyek bebörtönzését, akiknek a fogyatékosága öszegegyeztetetlen a fogva tartással, és a börtönbüntetés helyett alternatív megoldásokról kell gondoskodni; felszólítja a tagállamokat, hogy a fogyatékosággal élő fogvatartottak esetében biztosítsák az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetésmentesség, az észszerű alkalmazkodás és az akadálymentesség alapelveinek tiszteletben tartását;

61. felszólítja a tagállamokat, hogy osszák meg egymással az információkat és a bevált gyakorlatokat, különösen az intézményi ellátásból az önálló életvitelre való áttérés, a fogyatékosággal élő személyek számára hozzáférhető és megfizethető lakhatás biztosítása és a közösségekbe való beilleszkedés tekintetében;

62. kiemeli, hogy a fogyatékosággal élő személyekkel szembeni megkülönböztetés leküzdése szempontjából az észszerűen kialakított körülmények, az akadálymentesség és az egyetemes formatervezés döntő fontossággal bírnak; hangsúlyozza a hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosításának fontosságát, amelynek része, hogy azonosítani kell és meg kell szüntetni azokat az akadályokat és korlátokat, amelyek gátolják a fogyatékosággal élő

2021. október 7., csütörtök

személyek hozzáférését a nagyközönség számára hozzáférhető árukhoz, szolgáltatásokhoz és létesítményekhez; hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára lehetőség szerint ugyanolyan feltételek mellett kell biztosítani a hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférést, mint a fogyatékossgal nem rendelkező személyek számára, és hogy meg kell könnyíteni a segédeszközök használatát a fogyatékossgal élő személyek számára, beleértve a mobilitást és a hozzáférést segítő eszközöket, például szükség esetén az elismert vakvezető és egyéb segítő kutyákat⁽³¹⁾; emlékeztet arra, hogy az akadálymentesítési szabványokat a fogyatékossgal élő személyekkel és az őket képviselő szervezetekkel konzultálva kell elfogadni, mivel szakértelmük fontos az akadálymentességi problémák azonosításához; kiemeli, hogy a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni megkülönböztetés leküzdése szempontjából az észszerűen kialakított körülmények, az akadálymentesség és az egyetemes formatervezés döntő fontossággal bírnak;

63. hangsúlyozza a fogyatékossgal élő személyeket ellátó családtagok létfontosságú szerepét, akik gyakran gondoskodnak e személyek ellátással és segítségnyújtással kapcsolatos szükségleteiről; ezért hangsúlyozza, hogy az uniós és nemzeti politikáknak és stratégiáknak erőteljes támogatást kell biztosítaniuk a családtagok és gondozók számára; létfontosságúnak tartja, hogy e személyek gondozói szerepkörükben európai szinten kölcsönös elismerésben részesüljenek;

64. kiemeli annak fontosságát, hogy a fogyatékossgal élő személyek egyenlő alapon jogosultak gyakorolni alapvető jogait; hangsúlyozza, hogy a CRPD 12. cikkével összhangban el kell ismerni, hogy a fogyatékossgal élő személyek az élet minden területén másokkal azonos jogképességgel rendelkeznek; felszólítja a tagállamokat, hogy hozzanak megfelelő és időszzerű intézkedéseket annak érdekében, hogy a különböző típusú fogyatékossgal élő személyek számára hatékony, tisztességes és inkluzív hozzáférést biztosítsanak az igazságszolgáltatási rendszerhez és a jogérvényesítéshez a folyamat valamennyi szakaszában; hangsúlyozza, hogy a létesítményeknek és szolgáltatásoknak akadálymentesnek kell lenniük az igazságszolgáltatáshoz és a teljes jogi eljáráshoz való, megkülönböztetés nélküli egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében;

65. rámutat, hogy pénzügyi támogatásokra van szükség ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek segítőket vehessenek igénybe vagy alkalmazhassanak, illetve pénzügyileg támogathassák családtagjaikat, mivel gondozási feladataik ellátása időbe és pénzbe kerül, és mivel ez elengedhetetlenül szükséges a fogyatékossgal élő személyek és az őket segítő családtagok támogatásához;

66. hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyek társadalmilag marginalizált helyzetben vannak és kirekesztődnek a foglalkoztatásból, valamint a gazdasági és társadalmi életből; sajnálja, hogy a fogyatékossgal élő személyeket és különösen a fokozott támogatásra szoruló személyeket gyakran fenyegeti az intézménybe kerülés kockázata, míg a tagállamok által nyújtott jelenlegi pénzügyi támogatás nem elegendő, különösen ami a közösségi alapú, személyre szabott támogatást illeti a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelme érdekében⁽³²⁾;

67. hangsúlyozza, hogy a CRPD 19. cikke rögzíti a független életvitel és a közösségbe való befogadás jogát; felhívja a tagállamokat, hogy gondoskodjanak egy olyan folyamatról, amelynek során a fogyatékossgal élő személyek életkörülményeinek javítása érdekében az intézményi környezetet a társadalmi részvételt szavatoló rendszerrel váltják fel, ahol a szolgáltatásokat a közösségben egyéni akarat és preferencia szerint nyújtják; felhívja a tagállamokat, hogy az intézményi kitagolásra vonatkozó stratégiáikba foglaljanak bele konkrét célokat és egyértelmű határidőket, és megfelelően finanszírozzák e stratégiák végrehajtását;

68. sajnálja, hogy az EU oltási stratégiája kizárta a fogyatékossgal élő személyeket és támogató hálózatukat a kiemelt csoportok köréből; sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsanak elsőbbséget a fogyatékossgal élő személyeknek és támogató hálózatuknak a védőoltáshoz; ezzel kapcsolatban ragaszkodik ahhoz, hogy a Covid19 elleni védőoltásnak a fogyatékossgal élő személyek szabad és tájékozott beleegyezésén kell alapulnia, és hogy egyetlen fogyatékossgal élő személy – köztük az értelmi fogyatékossgal élők, a pszichoszociális fogyatékossgal élők és az autisták – autonómiáját és jogképességét sem szabad aláásni olyan indokokkal, mint a közjó vagy az adott személy elsődleges érdeke;

69. szorgalmazza, hogy uniós és nemzeti szinten vizsgálják meg a Covid19 által okozott aránytalanul magas fertőzési és halálozási arányokat az ápolási és gondozási otthonokban, illetve az idősek és fogyatékossgal élők számára nyújtott bentlakásos és egyéb szociális szolgáltatások tekintetében az okok megértése, a felelősök azonosítása és a szükséges intézkedések meghozatala érdekében, hogy a jövőben megelőzzék az ilyen eseteket;

⁽³¹⁾ Az 1140/2015., 0857/2016., 0535/2017., 1140/2015. és 0988/2020. számú petíciók.

⁽³²⁾ <https://www.edf-feph.org/independent-living-and-de-institutionalisation-policy/>

2021. október 7., csütörtök

70. kéri, hogy a védőoltások beadásának helyszínei fizikailag akadálymentesek legyenek, és az arra rászorulóknak nyújtsanak személyes útmutatást és segítséget; az ingyenes vagy alacsony költségű akadálymentes közlekedésre irányuló, célzott programokat szorgalmaz, ahol csak szükséges.

Foglalkoztatás és szociális ügyek

71. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU-ban más csoportokhoz képest magas a fogyatékossgal élő személyek munkanélküliségi rátája, különösen a fogyatékossgal élő nők körében; felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő és biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek, különösen a fogyatékossgal élő nők, köztük a rejtett fogyatékossgal élő, krónikus betegségben szenvedő vagy tanulási fogyatékossgal élő nők munkaerő-piaci részvételének jogi és szakpolitikai keretét;

72. felszólítja a tagállamokat, hogy alkalmazzanak interszekcionális megközelítést, különösen az inkluzív foglalkoztatás megteremtésére irányuló szakpolitikáikban és intézkedéseikben; sajnálja, hogy a 2021–2030 közötti európai fogyatékossgal-ügyi stratégia nem foglalkozik kellően a többszörös és interszekcionális megkülönböztetéssel; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy a stratégia végrehajtása során helyezzen különös hangsúlyt az interszekcionalitásra, és a többszörös és interszekcionális megkülönböztetés kezelése érdekében a munkahelyi sokszínűséggel kapcsolatban tűzzön ki olyan egyértelmű, mérhető és ambiciózus célokat, amelyek tükrözik a fogyatékossgal élő személyek heterogenitását; hangsúlyozza, hogy fontos a stratégia hatékonyságának a fogyatékossgal élő személyek és az őket képviselő szervezetek bevonásával történő nyomon követése;

73. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő és támogassák a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására összpontosító szociális vállalkozásokat, mivel ezek a szervezetek ösztönzik a tisztességes munkahelyek létrehozását;

74. ösztönzi a tagállamokat, hogy az időskori elszegényedés és társadalmi kirekesztődés kockázata elleni küzdelem érdekében könnyítsék meg az állami nyugdíjrendszerekhez való korai hozzáférést a jelentős és súlyos fogyatékossgal élő személyek számára;

75. felszólítja a tagállamokat, hogy a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási arányának javítása érdekében kezeljék az állami foglalkoztatási szolgálatok elmaradottságának és alulfinanszírozottságának problémáját; sürgeti a tagállamokat, hogy erősítsék meg az állami foglalkoztatási szolgálatok és a munkaerő-közvetítő ügynökségek közötti kapcsolatokat;

76. kiemeli a CRPD-nek megfelelő védett munkavégzési helyek pozitív szerepét a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacra való kilépésének folyamatában;

77. sürgeti a tagállamokat, hogy támogassák a jogokon alapuló, inkluzív és tisztességes egyéni elhelyezési és támogatási („támogatott foglalkoztatási”) modelleket mint a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacra való kilépésének eszközt, amennyiben az lehetséges;

78. felszólítja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb kezdje meg a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv felülvizsgálatát, hogy az teljesen összhangba kerüljön a CRPD-vel és létrejöjjön egy részvételi alapú folyamat, amelynek célja biztosítani a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek közvetlen és teljes körű bevonását;

79. rámutat arra, hogy a munkaerő-felvételt támogató rendszerek nem csökkenthetik a fogyatékossgal élők béreit, különösen állami társfinanszírozáson keresztül; rámutat arra, hogy a fogyatékossgal élő személyek felvételének a fizetés és a munkaidő-beosztás tekintetében a többi munkavállalóra alkalmazott foglalkoztatási kereteken kell alapulnia, és ezeket a kereteket az ő igényeikhez kell igazítani; úgy véli, hogy a fogyatékossgal élő személyeket nem lehet bevonni a nyitott munkaerőpiacra a foglalkoztatást szabályozó általános keretrendszer, valamint a bértárgyalások és kollektív tárgyalások előmozdítása nélkül;

80. kiemeli, hogy pénzügyi támogatásra van szükség ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek speciálisan képzett segítőköt vehessenek fel vagy foglalkoztathassanak;

81. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a társadalombiztosítás megfelelő koordinációját a fogyatékossgal élő személyek számára, többek között annak garantálásával, hogy akkor is megkapják a fogyatékossgal összefüggő többletköltségeket fedező fogyatékossgal támogatásokat, ha kilépnek a munkaerőpiacra, vagy ha túllépnek egy bizonyos jövedelmi küszöböt, hogy támogassák a munkaerőpiaci integrációjukat, és segítsenek biztosítani a méltóságukat és egyenlőségüket; úgy véli, hogy ezt a 883/2004/EK rendelet módosítása és a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetekkel folytatott konzultáció révén kell megvalósítani;

2021. október 7., csütörtök

82. felszólítja a tagállamokat, hogy osszák meg egymással az információkat és a bevált gyakorlatokat, különösen az intézményi ellátásból az önálló életvitelre való áttérés, a fogyatékossgal élő személyek számára hozzáférhető és megfizethető lakhatás biztosítása és a közösségbe való beilleszkedés tekintetében;

83. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a fogyatékossgal élőket érintő tartós foglalkoztatási szakadék megszüntetése terén, és segítsék elő a fogyatékossgal élő személyek minőségi és fenntartható munkahelyekhez való hozzáférését; üdvözlí e tekintetben a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben tett azon bizottsági javaslatot, hogy a fogyatékossgal élőket érintő foglalkoztatási szakadék kerüljön be a felülvizsgált szociális eredménytáblába;

84. felszólítja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre a 2000/78/EK tanácsi irányelvet; sürgeti a tagállamokat, hogy javítsák a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási kilátásait azáltal, hogy hatékonyabban hajtják végre az irányelvet, különösen annak az észszerű alkalmazkodásról szóló 5. cikkét, és az uniós alapok és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásait a fogyatékossgal élő személyeket célzó képzésbe és munkahelyteremtésbe fektetik be;

85. hangsúlyozza, hogy a munkaközvetítés, a foglalkozási profil meghatározása, az egyidejű foglalkoztatás és képzés, a munkahelyi bevezetés, a képzés támogatása, valamint a karrierfejlesztési lehetőségek fontos szerepet játszanak abban, hogy segítsenek a fogyatékossgal élő személyeknek fizetett munkát találni és azt megtartani;

86. felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a munkaerőpiacok és a munkakörnyezet nyitottak, inkluzívak és hozzáférhetőek legyenek a fogyatékossgal élő személyek számára, támogassák a foglalkoztatási szolgálatokat, hívják fel a figyelmet az inkluzív foglalkoztatási gyakorlatokra, biztosítsanak megfelelő ösztönzőket és támogató intézkedéseket azon vállalatok, különösen mikro-, kis- és középvállalkozások számára, amelyek fogyatékossgal élő személyeket vesznek fel és képeznek, és biztosítsák, hogy az általános önfoglalkoztatási rendszerek akadálymentesek és támogatók legyenek a fogyatékossgal élő személyek számára;

87. felszólítja a tagállamokat, hogy ösztönözzék a munkahelyek átalakítását, és hozzanak intézkedéseket a munkahelyi egészségvédelem és biztonság javítására; felszólítja a Bizottságot, hogy az Európai Unió következő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretében fordítson különös figyelmet a fogyatékossgal élő munkavállalókra, és tűzzön ki ambiciózus célokat;

88. sürgeti az EU intézményeit és tagállamait, hogy a befogadó munkahelyek előmozdítása érdekében vezessenek be a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó munkahelyi kvótákat;

Közbeszerzés és uniós alapok

89. emlékeztet arra, hogy a tagállamokban a közbeszerzési eljárások lefolytatása és végrehajtása során teljes mértékben tiszteltetben kell tartani a kedvezményezettek, köztük a fogyatékossgal élő személyek alapvető jogait; rámutat arra, hogy a tagállamoknak a közbeszerzési jogszabályok végrehajtása során meg kell felelniük a CRPD-nek, különösen ami a kommunikációs eszközök megválasztását, a technikai feltételeket, az odaítélési szempontokat és a szerződésteljesítési feltételeket illeti;

90. emlékeztet arra, hogy a jól strukturált közszolgáltatások – különösen az egészségügyben és az oktatásban – létfontosságúak a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni egyenlő bánásmód biztosításához, gazdasági helyzetüktől függetlenül; felhívja a tagállamokat, hogy az uniós források felhasználásával fejlesszék ezeket a szolgáltatásokat és a kapcsolódó infrastruktúrákat a REACT-EU és a Next Generation EU kezdeményezések szellemében;

91. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az európai strukturális és beruházási alapokkal kapcsolatos partnerségi megállapodások végleges változatába és ezen alapok programjaiba foglalják bele azokat a célkitűzéseket és megközelítéseket, amelyek célja a fogyatékossgal élő személyek életkörülményeinek javítása, tiszteltetben tartva ugyanakkor az akadálymentesség és a megkülönböztetésmentesség elvét, valamint előmozdítva az esélyegyenlőséget és a fogyatékossgal élő személyek részvételét az élet minden területén, támogatva többek között az intézményi életvitelről a közösségi életvitelre való áttérést; kéri a Bizottságot, hogy szorosan kísérje figyelemmel, hogy az uniós alapok felhasználása összhangban van-e a CRPD-vel; hangsúlyozza, hogy fokozatos konvergenciára van szükség az akadálymentesség, a részvétel és a közösségi életvitel fogalom meghatározása terén, ami a tagállamok közötti kohézió növelésének eszköze;

92. felhívja a tagállamokat, hogy használják ki a fogyatékossgal élő személyek munkahelyteremtésére és képzésére szolgáló uniós alapok nyújtotta lehetőségeket, garantálják és támogassák a nyilvános terek és infrastruktúrák teljes körű akadálymentességét, és biztosítsák, hogy az uniós finanszírozású intézkedések elérjék a fogyatékossgal élő személyeket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós forrásokat továbbra is számos tagállamban arra használják fel, hogy új, szegregált környezeteket alakítsanak ki a fogyatékossgal élő személyek számára;

2021. október 7., csütörtök

93. hangsúlyozza, hogy megfelelő finanszírozásra van szükség a fogyatékossgal élő személyek számára szükséges felszerelések biztosításához annak érdekében, hogy mindennapi életük, foglalkoztatásuk és társadalmi részvételük során a rendelkezésre álló legjobb technológiát és felszerelést használhassák;

94. rámutat, hogy az uniós források soha nem használhatók fel nem akadálymentes termékek, szolgáltatások vagy infrastruktúrák finanszírozására;

95. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a vidékfejlesztési programok és stratégiák tartalmazzanak a vidéki térségekben lakó, fogyatékossgal élő személyeket célzó konkrét intézkedéseket, és e személyeket vonják be az említett programok és stratégiák kialakításába és végrehajtásába;

Digitalizáció

96. felszólítja a tagállamokat, hogy tárják fel a digitalizáció és a digitális megoldások nyújtotta lehetőségeket és potenciált, és ismerjék el a fogyatékossgal élőket segítő támogató és adaptív technológiák értékét, kellő tekintettel a személyes adatok védelmére és az etikai aggályokra; emlékeztet arra, hogy a digitális eszközök és támogató technológiák használatában rejlő potenciál kiaknázása attól függ, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek milyen lehetőségeik vannak fejleszteni digitális készségeiket; hangsúlyozza, hogy a szükséges digitális készségek kialakítása és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos ismeretek segíthetnek a kiszolgáltatott csoportoknak, például a fogyatékossgal élőknél abban, hogy megvessék lábukat a munkaerőpiacon;

97. rámutat, hogy a Covid19-világjárvány rávilágított arra, hogy a teljes lakosságnak részesülnie kell a digitális transzformáció előnyeiből, bármilyen hátrányos megkülönböztetés vagy kirekesztés nélkül; hangsúlyozza az IKT (információs és kommunikációs technológiák) fontosságát a mobilitás, a kommunikáció és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés szempontjából; ezért felhívja a tagállamokat, hogy aktívan mozdítsák elő a fogyatékossgal élő személyek részvételét, gondoskodva az online közszolgáltatásokhoz való hozzáférésüket biztosító megfelelő eszközökről;

98. felhívja az uniós intézményeket, hogy biztosítsák a legmagasabb szintű akadálymentességet infrastruktúrájukban, szolgáltatásaikban és digitális szolgáltatásaikban, tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a jogalkotási eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumaikat felhasználóbarát és hozzáférhető módon tegyék közzé, és biztosítsák, hogy a fogyatékossgal élő személyek megfelelően és teljesen akadálymentesen használhassák weboldalukat és kapcsolattartási űrlapjaikat; olyan programok kidolgozására ösztönzi a tagállamokat, amelyek célja a fogyatékossgal élő személyek társadalmi bevonása a sport, a művészet, a kultúra és a szabadidős tevékenységek révén, és amelyek elősegítik korlátozás nélküli részvételüket a politikai folyamatban;

Kutatás

99. felszólítja a Bizottságot, hogy végezzen további kutatásokat a kialakulóban lévő technológiáknak a fogyatékossgal élő személyekre gyakorolt egészségügyi és egyéb hatásaival, így például a LED-világításnak a fényérzékeny személyekre gyakorolt hatásaival kapcsolatban;

100. emlékeztet arra, hogy összehasonlítható és megbízható uniós adatokra van szükség ahhoz, hogy megfelelő és hatékony szakpolitikákat lehessen kialakítani és olyan megoldásokat lehessen találni, amelyek megfelelnek az EU-ban élő valamennyi fogyatékossgal élő személy igényeinek; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek több erőfeszítést a magánszemélyekre és a háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretrendszerének kialakítása érdekében, hogy megbízható adatokat gyűjtsenek a fogyatékossgal élő személyek részvételéről az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi életben való részvétel különböző szintjein és típusaiban;

101. hangsúlyozza, hogy szükséges befektetni a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását és vállalkozásait támogató innovációba és kutatásba, ezzel elősegítve pénzügyi túlélésüket, valamint a gazdasági és társadalmi életben való részvételüket;

102. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a kutatást és az innovációt az akadálymentesítési technológia területén annak érdekében, hogy a munkaerőpiacok befogadóbbá váljanak a fogyatékossgal élőkhöz számára; hangsúlyozza az információs és kommunikációs technológiák fontosságát a fogyatékossgal élő személyek mobilitása, kommunikációja és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférése szempontjából;

Oktatás

103. üdvözli, hogy a tagállamok készek inkluzív oktatási politikákat végrehajtani; felhívja a tagállamokat, hogy továbbra is növeljék oktatási rendszereik arra való képességét, hogy valamennyi tanuló számára magas színvonalú és akadálymentes oktatást biztosítsanak, elősegítve az olyan egyedi intézkedéseket és személyre szabott támogatást, mint például az akadálymentes és testreszabott tantervek és oktatási anyagok, az akadálymentes információs és kommunikációs technológiák, valamint a megfelelő digitális oktatás, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg a gyermekgarancia

2021. október 7., csütörtök

szerepét a fogyatékossgal élő gyermekekkel szembeni egyenlő bánásmód biztosításában és fontolja meg egy akadálymentes iskolákat jutalmazó rendszer bevezetését; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fektessenek be a fogyatékossgal élő személyek szükségleteivel foglalkozó szakemberek képzésébe; megismétli, hogy a vonatkozó uniós finanszírozási programok végrehajtásának és elosztásának elő kell segítenie az inkluzív oktatásra történő áttérést; hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára garantálni kell az oktatáshoz való hozzáférést, többek között a Covid19-világjárványhoz hasonló válságok idején is, és a tagállamoknak küzdeniük kell a hátrányos megkülönböztetés és a kirekesztés valamennyi formája ellen ezen a területen; hangsúlyozza, hogy növelni kell a fogyatékossgal élő fiatalok képzésben való részvételét, figyelembe véve szükségleteiket, ami jobb hozzáférést biztosítana számukra a munkaerőpiachoz; megjegyzi, hogy a nyelvi kisebbségekhez tartozó, sajátos nevelési igényű gyermekek számára előnyös, ha a korai oktatás során anyanyelvükön tanulnak olyan esetekben, amikor nehézséget okoz számukra a nyelvhasználat és a kommunikáció; felhívja a tagállamokat, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek számára biztosítsák a kisebbségi nyelvi oktatáshoz való hozzáférést;

104. felhívja a figyelmet az inkluzív oktatási, valamint szakképzési programokra mint a befogadóbb munkaerőpiac két kulcsfontosságú előfeltételére; felszólítja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot segítő mikrotanúsítványokra vonatkozó, majdani uniós megközelítés akadálymentes és befogadó legyen, és térjen ki arra, hogyan lehet jobban érvényesíteni a fogyatékossgal élő személyek munkához való jogát; felszólítja a tagállamokat, hogy használják ki azokat a lehetőségeket, amelyeket a továbbfejlesztett ifjúsági garancia kínál a fogyatékossgal élő fiatalok foglalkoztatására, oktatására, szakmai gyakorlatára vagy tanulószerződéses gyakorlati képzésére, biztosítsanak egyenlő hozzáférést a fogyatékossgal élő személyek számára, és vezessenek be célzott politikákat;

105. hangsúlyozza a fogyatékossgal élő gyermekeknek, szüleiknek és gondozóiknak nyújtott korai, egyénre szabott és átfogó támogatás fontosságát; felszólítja a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a fogyatékossgal élő és a sajátos nevelési igényű gyermekekre;

106. felhívja a figyelmet a kisgyermekkori beavatkozás fontosságára, valamint arra, hogy a fogyatékossgal élő gyermekeket életük legkorábbi szakaszától kezdve be kell vonni a társadalomba, és részt kell venniük annak életében; rámutat arra, hogy növelni kell az inkluzív oktatás finanszírozási lehetőségeit, amikor és ahol csak ez lehetséges és ajánlatos, mind az inkluzív oktatás fogyatékossgal élő, illetve fogyatékossgal nem rendelkező gyermekekre kifejtett hatásának előmozdítása, mind pedig az inkluzív oktatás területén folytatott kutatás finanszírozása érdekében; szükségesnek tartja a fogyatékossgal élők számára alkalmas új technológiák, többek között az információs és kommunikációs technológiák, a mobilitást támogató eszközök, valamint a kiegészítő eszközök és technológiák használatának ösztönzését; hangsúlyozza, hogy az oktatás központi szerepet játszik az egyéni fejlődésben, és hogy a fogyatékossgal élő személyeknek nyújtott akadálymentes tanulási környezet lehetőséget kínál számukra arra, hogy teljes mértékben hozzájáruljanak a társadalom valamennyi aspektusához;

107. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a fogyatékossgal élő személyek teljes munkaerőpiaci integrációját az inkluzív oktatás és az igényeiknek megfelelő, rugalmas foglalkoztatási formák (például a távmunka vagy az intelligens foglalkoztatás) előmozdítása, valamint a fogyatékossgal élő személyek szövetségeinek az inkluzív stratégiák kidolgozásába való teljes körű bevonása révén;

108. rámutat arra, hogy a fogyatékossgal élő személyek gyakran magas szintű készségekkel és képesítésekkel rendelkeznek, amelyeket alulértékelnek; megjegyzi, hogy ez akadályozza őket abban, hogy kiaknázzák képességeiket, a társadalmat pedig megfosztja a befogadásukból származó társadalmi és gazdasági értéktől;

109. határozottan úgy véli, hogy a tagállamoknak megfelelő támogatást kell nyújtaniuk a fogyatékossgal élő gyermekek számára annak érdekében, hogy a közoktatás az egyénre szabott pedagógiai paradigma gerincévé váljon;

110. elismeri, hogy az iskola és a sport létfontosságú értéket képvisel a fogyatékossgal élő – ezen belül különösen az autista – gyermekek előrehaladásában és fejlődésében; sajnálja, hogy a világjárvány során ezek a gyermekek a távoktatás miatt nem vehettek részt ezen alapvető tevékenységekben; reméli, hogy a részükre nyújtott oktatás kiemelt helyen fog szerepelni a tagállamok újrainítási politikáiban;

111. javasolja, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogainak előmozdítását és védelmét célzó átfogóbb oktatási stratégia részeként hozzanak létre olyan projekteket, amelyek célja felhívni a figyelmet a fogyatékossgal élő személyek szükségleteire a kulturális eszközök erejének pozitív felhasználásával, például kulturális rendezvények népszerűsítése révén;

112. felhívja a tagállamokat, hogy kövessék a Bizottság által az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló közleményében nyújtott iránymutatást a kormányok azon feladatával kapcsolatban, hogy valamennyi oktatási és képzési ágazatban támogassák e cél általános érvényesítését, összhangban a CRPD szerinti ENSZ-kötelezettségvállalásokkal; kéri, hogy a nemzeti, európai és regionális oktatási politikák tartalmazzanak olyan inkluzív feltételrendszert, amely megkönnyíti a fogyatékossgal élő tanulók oktatásban való teljes körű részvételét, elkerülve a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját;

2021. október 7., csütörtök

A fogvatékossággal élő nők jogainak védelme

113. üdvözlí a 2021–2030 közötti európai fogvatékossággügi stratégiát és annak hivatkozásait a fogvatékossággal élő nőket és lányokat érintő sajátos kihívásokra; kéri, hogy a nemi szempontok és a fogvatékosság közötti összefüggésekkel valamennyi uniós politikában, programban, kezdeményezésben és a tagállamok nemzeti cselekvési terveiben is foglalkozzanak; felszólít a meglévő és jövőbeli uniós finanszírozási eszközök felhasználásának optimalizálására az akadálymentesség és a mekülönböztetésmentesség előmozdítása érdekében;

114. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a fogvatékossággal élő nők teljes körű fejlődését, előmenetelét és társadalmi szerepvállalását, és mozdítsák elő részvételüket a nyilvános döntéshozatalban; rámutat arra, hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy szempontjaikat teljes mértékben figyelembe vegyék, és hogy a fogvatékossággal foglalkozó tanácsadó testületekkel együtt támogassák a fogvatékossággal élő nőket képviselő szervezetek részvételét;

115. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy sürgősen foglalkozzanak a fogvatékossággal élő nők és lányok által aránytalan mértékben tapasztalt nemi alapú erőszakkal az isztambuli egyezmény, valamint a bűncselekményi területeknek a nemi alapú erőszak egyes formáira való, az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő kiterjesztése révén; felhívja a Bizottságot, hogy ezt jogalapként használja fel arra, hogy kötelező erejű intézkedésekre és egy átfogó uniós keretirányelvre tegyen javaslatot a nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzése és leküzdése érdekében; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a fogvatékossággal élő nők szükségleteit építsék be az olyan kezdeményezésekbe, amelyek a nemi esélyegyenlőségi stratégia és az áldozatok jogairól szóló stratégia révén támogatást nyújtanak az áldozatoknak, és biztosítsa, hogy az áldozatoknak nyújtott támogatás megtervezése az akadálymentesség elvével összhangban történjen;

116. sajnálatát fejezi ki a fizikai és értelmi fogvatékossággal élő nők és lányok által az egészségügyi ágazatban tapasztalt nemi alapú mekülönböztetés miatt; úgy véli, hogy a fogvatékossággal élő nőknek és lányoknak teljes körű és egyenlő hozzáféréssel kell rendelkezniük a sajátos szükségleteiknek megfelelő orvosi kezelésekhöz fogvatékosságspecifikus egészségügyi ellátás és általános szolgáltatások révén; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az egészségügyi szakemberek továbbképzését a fogvatékossággal élő nők és lányok sajátos szükségletei tekintetében, és biztosítsák, hogy a fogvatékossággal élő nők és lányok minden megfelelő információt megkapjanak annak érdekében, hogy szabadon dönthessenek egészségüket illetően;

117. felhív a szexuális és reprodukciós egészség és jogok egyetemes tiszteltben tartására és az azokhoz való hozzáférés biztosítására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes országokban visszaesés tapasztalható a nők szexuális és reprodukciós egészsége és jogai terén, ami különösen káros a fogvatékossággal élő nők és lányok számára, akik további akadályokkal szembesülnek az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok minden szükséges intézkedést hozzanak meg a kényszersterilizálás ellen; sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a fogvatékossággal élő nők és lányok szexuális és reprodukciós egészséghez és jogokhoz való teljes körű hozzáféréseinek biztosítására irányuló közberuházásokat; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a szexuális nevelést gyakran megtagadják a fogvatékossággal élő lányoktól; sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsanak átfogó és inkluzív oktatást a szexualitásról és a párkapcsolatokról;

118. felhívja a tagállamokat, hogy inkluzív oktatási intézkedések segítségével gondoskodjanak akadálymentes és nem sztereotipizált oktatási rendszerekről, amelyek felkészítik a fogvatékossággal élő nőket és lányokat a munkaerőpiacra, különös tekintettel a digitális képességekre és az egész életen át tartó tanulásra, valamint garantálják, hogy a fogvatékossággal élő nők és lányok megválaszthassák tanulmányi területüket, lehetővé téve számukra, hogy olyan munkát válasszanak, amelyet szeretnének és amelyben teljes mértékben kamatoztatni tudják a képességeiket, és amelyet nem korlátozhat az akadálymentesség hiánya, az előítéletek vagy a sztereotípiák; elismeri az oktatás és az azt követő foglalkoztatás közötti kapcsolatot; hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatási szakadék leküzdése érdekében teljes körű hozzáférést kell biztosítani az oktatáshoz;

119. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a fogvatékossággal élő nőket érintő foglalkoztatási szakadékkal, különösen a nemi sztereotípiák leküzdése, a digitális gazdaságban való részvételük megerősítése, a STEM-tárgyak és szakmák oktatásában, képzésében és foglalkoztatásában való képviseletük növelése, valamint a munkavégzéstől elrettentő tényezőkkel, például a szexuális zaklatással szembeni küzdelem révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek konkrét intézkedéseket annak biztosítására, hogy a fogvatékossággal élő nők részt vegyenek a döntéshozatalban és egyenlő munkáért egyenlő díjazásban részesüljenek a bérek átláthatóságára vonatkozó kötelező intézkedések révén, lépjenek fel az őket fokozottan fenyegető dolgozói szegénység ellen, és a munkaügyi szabályokat, például a rugalmas munkafeltételeket és a szülői szabadságot igazítsák hozzá sajátos szükségleteikhez; felhívja

2021. október 7., csütörtök

a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terven keresztül támogassák a fogyatékossgal élő nők társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának javítását célzó szociális gazdasági üzleti modelleket és kezdeményezéseket;

120. megjegyzi, hogy a fogyatékossgal élő nők és lányok helyzetének megértéséhez elengedhetetlen, hogy több adatot és információt gyűjtsenek; szorgalmazza a nemek közötti egyenlőség és a fogyatékossgág szempontjait figyelembe vevő releváns, pontos és lebontott adatok gyűjtését, amelyek tükrözik a fogyatékossggal élő nők által – különösen a munkaerőpiacon – tapasztalt sajátos kihívásokat;

o

o o

121. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének, a Régiók Bizottságának, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és az Egyesült Nemzetek Szervezetének.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0415

Bankunió – 2020. évi éves jelentés**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a bankunióról – 2020. évi éves jelentés (2020/2122(INI))**

(2022/C 132/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a bankunióról szóló 2019. évi éves jelentésről szóló, 2020. június 19-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak (EKB) a bankunióról szóló 2019. évi éves jelentésről szóló, 2020. június 19-i parlamenti állásfoglalásra vonatkozó visszajelzésére,
- tekintettel az EKB 2020. évi felügyeleti tevékenységekről szóló, 2021. március 23-i éves jelentésére ⁽²⁾,
- tekintettel az EKB 2019. évi felügyeleti tevékenységekről szóló, 2020. március 19-i éves jelentésére ⁽³⁾,
- tekintettel az uniós gazdasági és monetáris ügyekkel kapcsolatos pozíciók jelöltjei közötti nemi egyensúlyról szóló, 2019. március 14-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a digitális pénzügyről: a kriptoeszközök miatt újonnan felmerülő kockázatokról – a pénzügyi szolgáltatások, intézmények és piacok területén felmerülő szabályozási és felügyeleti kihívásokról szóló, 2020. október 8-i, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel „A tőkepiaci unió (CMU) további fejlesztéséről: a tőkepiaci finanszírozáshoz való hozzáférés, különösen a kkv-k számára, és a lakossági befektetők tőkepiaci részvételének növelése” című, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az euró nemzetközi szerepének megerősítéséről szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az Európai Központi Bank 2020. évi éves jelentéséről szóló, 2021. február 10-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az eurórendszer központi banki digitális fizetőeszkővel foglalkozó magas szintű munkacsoportjának a digitális euróról szóló, 2020. októberi jelentésére ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB) „A felügyeleti és szabályozási technológiák hatóságok és szabályozott intézmények általi alkalmazása – piaci fejlemények és pénzügyi stabilitási vonatkozások” című, 2020. október 9-i jelentésére ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság elnöke által az eurócsoport elnökéhez intézett, 2020. július 22-i levélre,

⁽¹⁾ HL C 362., 2021.9.8., 45. o.⁽²⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/pdf/ssm.ar2020~1a59f5757c.en.pdf>.⁽³⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/pdf/ssm.ar2019~4851adc406.en.pdf>.⁽⁴⁾ HL C 23., 2021.1.21., 105. o.⁽⁵⁾ HL C 395., 2021.9.29., 72. o.⁽⁶⁾ HL C 395., 2021.9.29., 89. o.⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0110.⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0039.⁽⁹⁾ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf⁽¹⁰⁾ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P091020.pdf>

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER)/európai bankfelügyelet által az Európai Bizottságnak az új európai digitális pénzügyi szolgáltatási stratégiáról/FinTech cselekvési tervről folytatott nyilvános konzultációjára adott, 2020. augusztusi válasza⁽¹¹⁾,
- tekintettel az öt elnök „Az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése” című, 2015. június 22-i jelentésére,
- tekintettel a Bizottságnak a 806/2014/EU rendeletnek az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2015. november 24-i javaslatára (COM(2015)0586),
- tekintettel az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról szóló, 2010. évi keretmegállapodásra,
- tekintettel az EKB-nak a Covid19-világjárvány alatti osztalékfizetésekről szóló, 2020. december 15-i ajánlására⁽¹²⁾,
- tekintettel a Bizottságnak a nemteljesítő hiteleknek a Covid19-világjárványt követően történő kezeléséről szóló, 2020. december 16-i közleményére (COM(2020)0822),
- tekintettel az Európai Rendszerkockázati Testület „A banknak nem minősülő uniós pénzügyi intézetek általi pénzügyi közvetítés 2020. évi kockázatfigyelése” című, 2020. októberi jelentésére⁽¹³⁾,
- tekintettel az Európai Bankhatóság (EBH) „Az európai bankrendszer kockázatértékelése” című, 2020. decemberi jelentésére⁽¹⁴⁾,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által „Szabályozói tesztkörnyezet és innovációs központok a FinTech szempontjából” címmel 2020 szeptemberében közzétett tanulmányra⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az eurócsoport 2020. november 30-i ülésén elfogadott nyilatkozatra,
- tekintettel az euróövezeti csúcstalálkozó által 2020. november 30-án és december 11-én elfogadott nyilatkozatra,
- tekintettel az euróövezeten kívüli tagállamok részvételével tartott euróövezeti csúcstalálkozónak az Európai Stabilitási Mechanizmus reformjáról és az Egységes Szanálási Alap védőhálójának korai bevezetéséről szóló, 2020. december 11-i nyilatkozatára,
- tekintettel az EBH által közzétett, 2020 negyedik negyedévre vonatkozó, negyedéves kockázati jelzőrendszerre⁽¹⁶⁾,
- tekintettel az EKB 2020. novemberi pénzügyi stabilitási elemzésére,
- tekintettel az Európai Bizottság, az EKB és az Egységes Szanálási Testület (ESZT) szolgálatai által közösen készített, a kockázatcsökkentési mutatókról szóló, 2020. novemberi nyomonkövetési jelentésre⁽¹⁷⁾,

⁽¹¹⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.esbceuropeanbankingsupervisionresponsetoeuropeancommissionpublicconsultationdigitalfinancestrategyeuropefintechactionplan2020~b2e6cd0dc4.en.pdf>

⁽¹²⁾ https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/en_ecb_2020_62_f_sign~6a404d7d9c.pdf

⁽¹³⁾ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/nbfi_monitor/esrb.202010_eunon-bankfinancialintermediationriskmonitor2020~89c25e1973.en.pdf

⁽¹⁴⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/Risk%20Assessment%20Reports/2020/December%202020/961060/Risk%20Assessment_Report_December_2020.pdf

⁽¹⁵⁾ Tanulmány – „Szabályozói tesztkörnyezet és innovációs központok a FinTech szempontjából: az innovációra, pénzügyi stabilitásra és a felügyeleti konvergenciára gyakorolt hatás”, Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2020. szeptember.

⁽¹⁶⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/Risk%20dashboard/Q4%202020/972092/EBA%20Dashboard%20-%20Q4%202020.pdf

⁽¹⁷⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/46978/joint-risk-reduction-monitoring-report-to-eg-november-2020_for-publication.pdf

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az európai felügyeleti hatóságok vegyes bizottságának az uniós pénzügyi rendszerben rejlő kockázatokról és sebezhető pontokról szóló, 2021. márciusi közös bizottsági jelentésére ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel a Nemzetközi Fizetések Bankjának 2020. évi éves gazdasági jelentésére,
- tekintettel az Unió és az Egyesült Királyság közötti, a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályozási együttműködés keretének létrehozásáról szóló egyetértési megállapodás tervezetére,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatóságának Gazdasági Kormányzás Támogatási Osztálya által közzétett, „A banki válságkezelési és betétbiztosítási keret felülvizsgálata” és „Bankunió: az elhalasztott Bázeli III reformok” című, 2021. januári, valamint „Az Európai Parlament bankunióról szóló jelentései, 2015–2019” című, 2020. októberi tájékoztatókra (briefingekre),
- tekintettel a Bizottság által válságkezelési és betétbiztosítási keret felülvizsgálatáról folytatott nyilvános konzultációra ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel az ESZT „A bankokkal szembeni elvárások” című, 2020. márciusi jelentésére ⁽²⁰⁾,
- tekintettel az EKB-műhelytanulmányok (Occasional Paper) 251. számában közzétett, „Likviditás biztosítása a szanálás során: a likviditásnyújtás kereteinek összehasonlítása a különböző joghatóságok között” című tanulmányra ⁽²¹⁾,
- tekintettel a német elnökségnek a bankunió megerősítése terén elért eredményekről szóló, 2020. november 23-i jelentésére ⁽²²⁾,
- tekintettel a horvát elnökségnek a bankunió megerősítése terén elért eredményekről szóló, 2020. május 29-i jelentésére ⁽²³⁾,
- tekintettel az ESZT elnökének, Elke Könignek „Az uniós bankok válságkezelési kerete: mit lehet tenni kis- és közepes méretű bankokkal?” című, 2021. januári előadására ⁽²⁴⁾,
- tekintettel az FSB-nek a „túl nagy a csődhöz” reformok hatásainak értékeléséről szóló, 2021. április 1-jei végleges jelentésére ⁽²⁵⁾,
- tekintettel az ESZT elnöke, Elke König által írt, az ESZT-nek a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelményekkel (MREL) kapcsolatos, a Covid19 hatását figyelembe vevő megközelítéséről szóló blogbejegyzésére ⁽²⁶⁾, valamint a Gazdasági és Monetáris Bizottság 2020. október 27-i ülésén való részvételére ⁽²⁷⁾,
- tekintettel Andrea Enria „A bankcsoportok határokon átnyúló integrációjának előmozdítása a bankunióban” című, 2020. október 9-i felügyeleti blogbejegyzésére ⁽²⁸⁾,

⁽¹⁸⁾ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2021_27_jc_spring_2021_report_on_risks_and_vulnerabilities.pdf

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2021-crisis-management-deposit-insurance-review-targeted_en

⁽²⁰⁾ https://srb.europa.eu/sites/default/files/efb_main_doc_final_web_0.pdf

⁽²¹⁾ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op251~65a080c5b3.en.pdf>

⁽²²⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13091-2020-INIT/hu/pdf>

⁽²³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8335-2020-ADD-1/en/pdf>

⁽²⁴⁾ <https://srb.europa.eu/en/node/1118>

⁽²⁵⁾ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P010421-1.pdf>

⁽²⁶⁾ <https://srb.europa.eu/en/node/967>

⁽²⁷⁾ <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/product/product-details/20201021CAN58122>

⁽²⁸⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/blog/2020/html/ssm.blog201009~bc7ef4e6f8.en.html>

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az EBH-nak az illetékes hatóságok pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel kapcsolatos bankfelügyelettel összefüggő megközelítéseiről szóló jelentésére ⁽²⁹⁾,
 - tekintettel a Bizottság pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzését szolgáló, átfogó uniós szakpolitikára irányuló, 2020. május 7-én közzétett cselekvési tervére,
 - tekintettel az EBH-nak a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem jövőbeli uniós keretéről szóló jelentésére ⁽³⁰⁾,
 - tekintettel a Brueghel „Áthidalható-e a banki szolgáltatások európai belső piacán fennálló szakadék?” című, 2020. december 7-i blogbejegyzésére ⁽³¹⁾,
 - tekintettel az Európai Számvevőszék „Szanálástervezés az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében” című, 2021. január 14-én közzétett különjelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0256/2021),
- A. mivel a bankszektor összességében reziliensen reagált a Covid19-világjárványra, építve a szabályozás globális pénzügyi válság óta bevezetett átalakítására, amit megkönnyített az Európai egységes szabálykönyv és a bankunió belüli egységes felügyelet, és amit támogattak a rendkívüli, könnyítést célzó közpolitikai intézkedések és tőkefenntartási gyakorlatok;
- B. mivel a Covid19-válság bebizonyította, hogy az erős bankrendszer az integrált tőkepiacokkal együtt alapvető szerepet játszik az európai gazdaság helyreállításában;
- C. mivel a bankunió az egységes felügyeleti mechanizmussal (EFM) és az egységes szanálási mechanizmussal (ESZM) együtt biztosítja a teljes összhangot a bankválságok felügyelete és kezelése között;
- D. mivel a stabilabb, versenyképesebb és konvergensebb gazdasági és monetáris unióhoz szilárd bankunióra van szükség európai betétbiztosítási rendszerrel és fejlettebb és biztonságosabb tőkepiaci unióval, ami hozzájárulna az euró nemzetközi megítéléséhez és a globális piacokon betöltött szerepének növekedéséhez is;
- E. mivel a bankunió minden uniós tagállam előtt nyitva áll; mivel Bulgária és Horvátország csatlakozott az európai ERM-II árfolyam-mechanizmushoz, és belépett a bankunióba;
- F. mivel a bankuniónak a két meglévő pilléren túli kiteljesítése, különösen az európai betétbiztosítási rendszer bevezetése, továbbra is prioritás marad; mivel a szanálás és a betétbiztosítás területén végrehajtott célzott reformoknak tovább kell erősíteniük a bankszektor stabilitását, és meg kell őrizniük az általános pénzügyi stabilitást;
- G. mivel mind az EKB, mind az ESZT felhívott a bankunió gyors kiteljesítésére, nevezetesen az európai betétbiztosítási rendszer létrehozásával;
- H. mivel az Egységes Szanálási Alap védőhálóját 2022-ig, a korábban tervezettnél két évvel korábban bevezetik, közös, rendszerszintű biztonsági hálót biztosítva a szanálás alatt álló bankok számára;

⁽²⁹⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/News%20and%20Press/Press%20Room/Press%20Releases/2020/EBA%20acts%20to%20improve%20AML/CFT%20supervision%20in%20Europe/Report%20on%20CA%20approaches%20to%20AML%20CFT.pdf

⁽³⁰⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/931093/EBA%20Report%20on%20the%20future%20of%20AML%20CFT%20framework%20in%20the%20EU.pdf

⁽³¹⁾ <https://www.bruegel.org/2020/12/can-the-gap-in-the-europes-internal-market-for-banking-services-be-bridged/>

2021. október 7., csütörtök

- I. mivel a Covid19-válság előtt az uniós bankszektort strukturális hatékonysági problémák jellemezték, amelyek az alacsony nyereségességben, a csökkent költséghatékonyságban, az alacsony kamatlábakban, a kapacitásfeleslegben és az üzleti modellek fenntarthatóságával kapcsolatos bizonytalanságban nyilvánultak meg; mivel egyes problémákat továbbra sem kezelnek megfelelően;
- J. mivel annak ellenére, hogy az elmúlt években összességében csökkent a nemteljesítő hitelek száma, fokozott erőfeszítésekre van szükség egyes pénzügyi intézményekben a nemteljesítő hitelek tartósan magas szintjének csökkentése érdekében;
- K. mivel a Covid19-válság során feltárt hiányosságokat figyelembe kell venni a válságkezelési és betétbiztosítási keret felülvizsgálatakor és a bankszektor további integrációjakor; mivel a világválság során levont tanulságok felhasználása elvezethet a jobb költséghatékonysághoz és a fenntarthatóbb üzleti modellekhez;
- L. mivel a bankok és az állam közötti visszacsatolási spirál továbbra is létezik, és az államadósság prudenciális kezeléséről szóló uniós szabályozási keretnek összhangban kell lennie a nemzetközi normákkal; mivel az állampapír-kitettségek szintje számos bankban nőtt; mivel a prudenciális jogszabályi kereteken belül számos nemzeti választási lehetőség és mérlegelési jogkör továbbra is rendelkezésre áll, ami aláássa a bankunió európai dimenzióját;
- M. mivel az éghajlatváltozás, a környezetkárosodás és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás olyan tényezők, amelyeket figyelembe kell venni a bankok mérlege fenntarthatóságának értékelésekor mint az egyes régiókban és ágazatokban a beruházásokat potenciálisan befolyásoló kockázatot; mivel a kifinomult kockázati modelleknek már számos, az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatot is figyelembe kell venniük;
- N. mivel az EKB a belső modellek célzott felülvizsgálatára irányuló projektje (TRIM) keretében megállapította, hogy a felügyelt intézmények továbbra is alkalmazhatnak belső modelleket felügyeleti intézkedések mellett;
- O. mivel egyre erősebb a technológiai átalakulásra irányuló törekvés, ami növeli a bankok hatékonyságát és innovációs ambícióit, ugyanakkor ki is teszi őket a digitális pénzügyi világgal, a kiberbiztonsággal, a hírnévvel, az adatvédelemmel, a pénzmosással és a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos új kockázatoknak és kihívásoknak;
- P. mivel a fogyasztók és befektetők védelme kiemelkedő fontosságú a tőkepiaci unió elmélyítéséhez, és olyan szigorú uniós fogyasztóvédelmi szabályokra van szükség, amelyek szigorú minimumkövetelményeket határoznak meg; mivel az európai fogyasztóvédelmi követelményeket végrehajtó tagállami szabályok nem egységesek a bankunióon belül, ami rámutat a harmonizáció szükségességére; mivel a bankunió még mindig nem rendelkezik hatékony eszközökkel a fogyasztók előtt álló problémák kezelésére, mint például a mesterséges bonyolultság, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, a kiszolgáltatott csoportok kizárása az alapvető szolgáltatások igénybevételéből és a hatóságok korlátozott bevonása;
- Q. mivel elsődlegesen fontos megerősíteni és harmonizálni az uniós pénzügyi rendszer integritásának védelméhez szükséges uniós prudenciális és pénzmosás elleni felügyeletet és végrehajtását;
- R. mivel a megbízható globális standardok és elvek fontosak a bankok prudenciális szabályozásához; mivel a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) előírásait kellő időben és a célok kellő figyelembevételével kell átültetni az európai jogba, megfelelően számolni kell az európai bankrendszer sajátosságaival és adott esetben az arányosság elvével;
- S. mivel az Egyesült Királyság Unióból való kilépése néhány banki szolgáltatás Unióba történő áthelyezését eredményezte; mivel az EFM kulcsfontosságú irányító és ellenőrző szerepet játszott a módszeres felkészülési iránymutatásai és a jelentős bankokkal a működési modellekkel kapcsolatban folytatott koordináció révén; mivel a bankszektor új realitásokra való felkészülése hatékonyságának teljes körű értékelése közép és hosszú távon válik majd világossá;

2021. október 7., csütörtök

- T. mivel az Unió és az Egyesült Királyság jelenleg elkötelezett amellett, hogy fenntartsa a szabályozási és felügyeleti együttműködést a pénzügyi szolgáltatások területén, mivel ennek az együttműködésen alapuló megközelítésnek alá kell támasztania az Unió és az Egyesült Királyság közötti hosszú távú kapcsolatokat;
- U. mivel a jelenlegi válságkezelési keret nem biztosít a tagállamok-szerte következetes megközelítést a bajban lévő bankok problémáinak megoldásához, többek között azért, mert az ESZT és a nemzeti szanálási hatóságok eltérően értelmezik a közérdek értékelését, a tagállami szanálási eljárások keretében hasonló eszközök állnak rendelkezésre, mint a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv⁽³²⁾ és az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet⁽³³⁾ keretében rendelkezésre álló szanálási eszközök, valamint nincs összhang az ösztönzők között a banki fizetéseképtelenség esetén a szanáláshoz és fizetéseképtelenséghez rendelkezésre álló finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés eltérő feltételei miatt;
- V. mivel a válságkezelési és betétbiztosítási keretnek mérettől és üzleti modelltől függetlenül valamennyi bankra vonatkozóan következetes és hatékony megközelítést kell biztosítania, valamint hozzá kell járulnia a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez, minimalizálnia kell az adófizetők pénzének felhasználását és egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítania az egész Unióban, a szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével;
- W. mivel a felügyeleti és szanálási szabályokat, valamint a szanálási alapot központosították, ugyanakkor a betétbiztosítási rendszerek továbbra is tagállamiak, és tagállamonként eltérőek; mivel a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelvben⁽³⁴⁾ meghatározott rendelkezések biztosítják a betétesek védelmének minimális szintjét; mivel a betéteseknek a bankunió egészében azonos szintű védelmet kell élvezniük az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása révén;

Általános megfontolások

1. üdvözlí Bulgária és Horvátország csatlakozását a bankunióhoz, valamint a bolgár leva és a horvát kuna felvételét az ERM-II-be; tudomásul veszi az EKB-nak a bolgár nemzeti bankkal és a horvát nemzeti bankkal kialakítandó szoros együttműködésről szóló döntéseit; hangsúlyozza, hogy a bolgár és a horvát nemzeti bankok megfelelően képviselve vannak az EKB felügyeleti testületében és az ESZT plenáris ülésén és ügyvezetői testületének kibővített ülésén, a többi tagjával azonos jogokkal és kötelezettségekkel, a szavazati jogokat is beleértve;
2. hangsúlyozza, hogy az ERM-ben és a bankunióban való részvétel elválaszthatatlanul kapcsolódik a vonatkozó uniós normákhoz és jogszabályokhoz; arra ösztönzi Bulgáriát és Horvátországot, hogy tegyenek jelentős előrelépést a pénzmosás és a gazdasági bűnözés elleni küzdelem terén is; emlékeztet rá, hogy a közös valutához való csatlakozás előtt el kell végezni a bankszektor, beleértve a kevésbé jelentős intézmények, átfogó értékelését;
3. üdvözlí a Dániában és Svédországban a bankunióhoz való csatlakozás lehetőségéről folytatott megbeszéléseket, és hangsúlyozza, hogy a nemzeti felügyeleti hatóságok közötti együttműködés rendkívül fontos, különösen a határokon átnyúló tevékenységeket illetően; hangsúlyozza, hogy fontos megőrizni a már meglévő és jól működő üzleti modelleket a pénzügyi stabilitás tekintetében;
4. emlékeztet rá, hogy a bankunió az egységes felügyeleti mechanizmuson és az Egységes Szanálási Mechanizmuson keresztül megteremtette a nagyobb piaci integráció intézményi keretét, ám a bankunió harmadik pillére, az európai betétbiztosítási rendszer még függőben van; üdvözlí a szanálási keret lehetséges felülvizsgálatát, és támogatja a fizetéseképtelenségi jogszabályok további célzott harmonizálására irányuló jelenlegi gondolkodást, amelynek célja a bankok válságkezelése hatékonyságának és koherenciájának növelése az Unióban, valamint a gondolkodást a bankunió

⁽³²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról, és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

⁽³³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 806/2014/EU rendelete (2014. július 15.) a hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében történő szanálására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanálási Alap létrehozásáról és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 225., 2014.7.30., 1. o.).

⁽³⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.).

2021. október 7., csütörtök

harmadik pillérének olyan betétbiztosítási rendszer révén történő kiteljesítéséről, amelynek célja a betétbiztosítás szintjének növelése, az erkölcsi kockázat minimalizálása, a bankok és az államháztartások közötti kapcsolat csökkentése, valamint a bankunió valamennyi betétese számára egyenlő védelem garantálása;

5. tudomásul veszi a 2020. december 11-i euróövezeti csúcstalálkozón tett nyilatkozatot, amelyben felkérték az eurócsoporthoz, hogy „konszenzusos alapon dolgozzon ki egy olyan fokozatos és határidőket tartalmazó munkatervet, amely magában foglalja a bankunió kiteljesítéséhez szükséges, még hiányzó elemek mindegyikét”; sajnálatosnak tartja, hogy a tagállamok továbbra is a közösségi kereten kívül járnak el, aláírva a Parlament társjogalkotói szerepét; kéri, hogy folyamatosan tájékoztassák az eurócsoporthoz és az európai betétbiztosítási rendszerrel foglalkozó magas szintű munkacsoport szintjén zajló jelenlegi egyeztetésekről; megismétli azon kérését, hogy váljon szorosabbá az együttműködés az eurócsoporthoz elnökövel, mégpedig az eurócsoporthoz elnökövel folytatott gazdasági párbeszéd gyakoriságának növelése révén, igazodva a monetáris párbeszéd modelljéhez és gyakoriságához;

6. úgy véli, hogy a bankok képesek voltak reziliensebb módon reagálni a jelenlegi válságra, mivel jobban tőkésítettek voltak és kisebb tőkeáttétellel működtek, mint egy évtizeddel ezelőtt, ami igazolja a bevezetett intézményi keret és a 2008-as pénzügyi válságot követő szabályozási reformok pozitív hatásait; mindazonáltal úgy véli, hogy a bankszektor bizonyos strukturális hatékonysági problémák jellemzik, amelyeket a jelenlegi válság tovább súlyosbíthat; különösen aggasztónak tartja az örökölt nemteljesítő kitételek magas szintjét, amely számos intézménynél már a világjárvány előtt fennállt; rámutat, hogy a nemteljesítő hitelek állománya jelentősen csökkent a bankunió létrehozása óta, és hogy a nemteljesítő hitelek csökkenő tendenciája a Covid19-válság ellenére 2020-ban is folytatódott; úgy véli, hogy a bankok eszközminőségének romlása hatással lehet a már amúgy is visszafogott nyereségességre, ami a leginkább érintett gazdasági ágazatoknak nagymértékben kitétt bankok fizetésektelenségéhez vezethet;

7. megjegyzi, hogy a bankunió kiteljesítése és a tőkepiaci unió elmélyítése jobb feltételeket fog teremteni az európai gazdaság finanszírozásához, mind a háztartások, mind pedig azon vállalkozások számára, amelyek még mindig nagymértékben támaszkodnak a bankhitelekre a beruházások és a munkahelyteremtés előmozdítása érdekében, valamint tovább fogja erősíteni az európai piacok versenyképességét és elő fogja mozdítani a fenntartható magánberuházásokat; hangsúlyozza, hogy válság idején a kis- és középméretű bankok stabilizáló hatást gyakorolnak az Unió gazdaságára; úgy véli, hogy a bankunió és a tőkepiaci unió kiteljesítése érdekében tett szabályozási változtatások során arányos megközelítést kell alkalmazni;

8. megjegyzi, hogy egy teljes körű bankunió a teljes mértékben integrált és erős tőkepiaci unióval együtt hozzájárulna az európai gazdaság rezilienciájához, támogatná a gazdasági és monetáris unió működését és erősítené az euró nemzetközi szerepét; kiemeli, hogy egyenlő versenyfeltételekre van szükség, amelyek révén elkerülhető, hogy a kis- és középvállalkozások (kkv) hátrányos helyzetbe kerüljenek a finanszírozáshoz való hozzáférés tekintetében, valamint gondosan nyomon kell követni az értékpapírosított termékek kibocsátását; úgy véli, hogy a válságból való kilábalás teljes súlya nem nehezédhet kizárólag a bankokra, hanem egy erős tőkepiaci unióra kell törekedni, amely hozzájárul az európai gazdaság reziliens helyreállításához és helyreállításához; úgy véli, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lendületet adhat a bankunió kiteljesítéséhez, tekintve véve a bankszektor alapvető szerepét a hitelhez való hozzáférés biztosításában és a rendelkezésre álló forrásoknak a reálgazdaság, különösen a fenntartható és társadalmilag felelős beruházások felé való terelésében; hangsúlyozza a magánfinanszírozás és -beruházások szerepét – a közberuházásoké mellett – az éghajlatvédelmi átállás támogatásában, amint az a Fenntartható Európa beruházási tervben szerepel; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen további erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a pénzügyi piaci tevékenység nagyobb mértékben igazodjon a fenntarthatósági célkitűzésekhez, valamint a környezeti, társadalmi és irányítási szempontokhoz – többek között az e szempontokon alapuló fenntarthatósági minősítések kidolgozására irányuló jogalkotási javaslat révén; felhívja a Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit a fenntartható finanszírozás terén az uniós taxonómiai rendelet⁽³⁵⁾ és a közzétételről szóló rendelet⁽³⁶⁾ keretében még hátralévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadása révén, és többek között a jelentős károkozás elkerülését célzó szilárd módszertan alkalmazásával;

9. úgy véli, hogy bár az egységes felügyeleti mechanizmus és az ESZT közötti jó kapcsolat a rendszer indításától fogva alapvető fontosságú volt, a jelenlegi helyzetben különösen fontos a két pillér közötti együttműködés megerősítésére irányuló megközelítés a megfelelő és időben történő intézkedés biztosítása érdekében;

⁽³⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁽³⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2088 rendelete (2019. november 27.) a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételről (HL L 317., 2019.12.9., 1. o.).

2021. október 7., csütörtök

10. hangsúlyozza, hogy a válság kezeléséhez elengedhetetlenül hozzájárulnak az olyan ideiglenes intézkedések, mint az állami garanciarendszerek, a pénzügyi nehézségekkel küzdő hitelfelvevők hiteltörlesztésére vonatkozó moratóriumok, a központi bankok likviditási programjai, valamint az EKB célzott hosszabb távú refinanszírozási műveletei, az eszközvásárlási program (APP) és a pandémiás vészhelyzeti vásárlási program (PEPP); kitart amellett, hogy az effajta kivételes ideiglenes intézkedéseket a piac- és gazdaságtörzítő hatások enyhítésére irányuló intézkedéseknek kellene kísérniük; hangsúlyozza továbbá a szabályozók által a bankoknak nyújtott azon rugalmasság jelentőségét, hogy a 2. pillér szerinti tőke-iránymutatás (P2G) alatt, csökkentett tőkekövetelmények mellett működhetnek;

11. hangsúlyozza a világjárvány kivételes jellegét és a gazdasági veszteség csökkentésére kezdeti korlátozó intézkedésként bevezetett enyhítő intézkedések ideiglenes voltát; megjegyzi, hogy a gazdaságot támogató intézkedéseknek továbbra is a jelenlegi és várható gazdasági körülményekhez kell igazodniuk; felhív a világjárvány hatásainak enyhítését célzó eszközökről a helyreállítást támogató eszközökre történő, jól irányított, fokozatos és célzott átállásra, beleértve a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési reformtervek révén megvalósítandó tagállami reformokat, mivel az ideiglenes intézkedések korai vagy összehangolatlan megszüntetése visszahozhatja a bankszektor válság előtti gyengeségeit és sebezhetőségeit – beleértve a bankok hitelkockázati kitettségeinek növekedését, amely befolyásolhatja tőkehelyzetüket –, és alááshatja a növekedést és a helyreállítás eredményét;

12. üdvözli a tőkekövetelményekről szóló rendelet (CRR) célzott módosításait, amelyek a „CRR gyors megoldások” révén kerültek bevezetésre annak érdekében, hogy támogassák a bankok háztartások és vállalkozásoknak történő hitelnyújtással kapcsolatos kapacitását⁽³⁷⁾, ezáltal enyhítve a Covid19-világjárvány gazdasági hatását és biztosítva a szabályozási keretnek a válság kezelésére szolgáló egyéb intézkedésekkel való zökkenőmentes kapcsolatát;

13. megjegyzi, hogy 2020 decemberében az EFM nyilatkozatot adott ki az osztalékfizetésekről és részvény-visszavásárlásokról szóló korábbi ajánlásának módosításáról, amelyben azt javasolta, hogy azok a bankok, amelyeknek szándékában áll az osztalékfizetés vagy a részvény-visszavásárlás, legyenek nyereségesek és rendelkezzenek stabil tőkepályákkal; felhívja az EFM-et, hogy készítsen becslést a hatáskörébe tartozó bankok által 2021 első és második negyedévében teljesített kifizetésekről (osztalék és részvény-visszavásárlás) és változó javadalmazásokról, és ez alapján értékelje a bankok tőkehelyzetére gyakorolt hatásukat; felhívja az EFM-et, hogy vizsgálja meg, hogy a jelenleg hatályos kifizetési korlátozások 2021 szeptembere utáni meghosszabbítása hasznos eszköz-e mindaddig, amíg alapvető bizonytalanságok állnak fenn a gazdaság helyreállítását és a bankok eszközminőségét illetően; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy jogilag kötelező erejű osztalék- és részvény-visszavásárlási eszköz mint válság idején bevetendő felügyeleti eszköz lehetőségét;

14. felhívja a Bizottságot, valamint a nemzeti és európai felügyeleti hatóságokat (EFH), hogy készüljenek fel a bankok eszközminőségének romlására; üdvözli az EFH-k 2021. márciusi, első közös kockázatértékelési jelentését, amely azt tanácsolta a bankoknak, hogy készüljenek fel, és igazítsák ki céltartalék-képzési modelljeiket, biztosítva a megfelelő szintű céltartalék időben történő megképzését, következetes hitelezési gyakorlatot folytatva és a kockázatokat megfelelően árazva, szem előtt tartva, hogy az állami támogatási intézkedések, például hitelmoratóriumok és állami garanciarendszerek le fognak járni, és az osztalékokkal és részvény-visszavásárlásokkal kapcsolatban konzervatív politikát alkalmazva; tudomásul veszi az EFH-k pénzügyi intézményeknek szóló azon figyelmeztetését, hogy dolgozzanak ki további intézkedéseket a hosszú időn át alacsony kamatlábakra való felkészülés érdekében;

15. aggodalommal állapítja meg, hogy a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardot (IFRS 9) heterogén módon alkalmazták az intézmények veszteségekre történő céltartalékképzése tekintetében, amint arra a Covid19-világjárvány során fény derült; felhívja az EFM-et, hogy tegyen intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a beszámolási standardokat a bankunióban működő összes intézmény következetesen alkalmazza;

16. úgy véli, hogy az integrált bankuniónak előfeltétele a lakossági pénzügyi szolgáltatások jól működő egységes piaca; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel, milyen akadályok és korlátok hátráltatják a fogyasztókat a lakossági banki termékek – például a jelzáloghitelek – határokon átnyúló igénybevétele során, és javasoljon megoldásokat annak biztosítására, hogy a fogyasztók határokon átnyúlóan is kihasználhassák a lakossági pénzügyi szolgáltatásokat; megjegyzi továbbá, hogy a jelzáloghitelek kamatlábai között Unió-szerte jelentős eltérések tapasztalhatók;

⁽³⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/873 rendelete (2020. június 24.) az 575/2013/EU rendeletnek és az (EU) 2019/876 rendeletnek a Covid19-világjárvánnyal összefüggő bizonyos kiigazítások tekintetében történő módosításáról (HL L 204., 2020.6.26., 4. o.).

2021. október 7., csütörtök

17. örömmel veszi tudomásul, hogy felgyorsult a bankszektor digitalizációja, amelynek jóvoltából a bankok távolról és új termékek bevezetésével jobban kielégíthetik az ügyfelek igényeit, és a költséghatékonyság növelésére is lehetőség nyílik; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a bankszektor digitalizációját a fogyasztók jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett kell megvalósítani, és folytatni kell a pénzügyi kirekesztés felszámolását, különösen a gyenge digitális vagy pénzügyi jártassággal rendelkező kiszolgáltatók csoportok esetében; hangsúlyozza, hogy a digitalizáció az informatikai rendszerekre, a kutatásra-fejlesztésre és az új működési modellekre irányuló jelentős beruházásokat igényel, ami rövid távon gyenge jövedelmezőséget fog eredményezni; határozottan támogatja a Bizottság új digitális pénzügyi szolgáltatási stratégiáját, és üdvözlí a Bizottság által 2020-ban indított digitális pénzügyi csomagot, amely megkönnyíti az innovatív technológiák határokra átnyúló bővítését, miközben biztosítja a pénzügyi ágazat rezilienciáját; várakozással tekint a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról szóló rendeletre és irányelvre irányuló javaslatok további kidolgozása elé, amelyek biztosítani fogják, hogy a pénzügyi szervezetek megfelelő biztosítékokat vezessenek be az IKT-vonatkozású biztonsági eseményesemények hatásának enyhítésére; úgy véli, hogy sikeres végrehajtása profitálni fog a jelentős köz- és magánberuházásokból, valamint a nagyobb biztonsági és ellenálló képességi rendszerekre irányuló innovációs együttműködésből; úgy véli, hogy az európai bankszektor digitalizációja lehetőséget kínál az Unió számára, hogy a külföldi tőke vonzó célpontjává váljon és a globális piacon versenyezzen; e tekintetben rámutat a bankok, a kriptoeszközök és a digitális pénzügyi szolgáltatások közötti növekvő összefonódásra;

18. hangsúlyozza, hogy a szabályozási és felügyeleti megközelítéseken belül szavatolni kell a technológiasemlegességet; hangsúlyozza, hogy megoldással kell szolgálni a bankfelügyelethez és a fizetési rendszerek felvigyázásához kapcsolódó új innovatív technológiák használatából eredő kihívásokra;

19. üdvözlí az EKB digitális euróval kapcsolatos munkáját, beleértve a témáról szóló jelentését és a nyilvános konzultáció eredményét; rámutat arra, hogy a digitális euró pontos kialakításától függően a bankszektorra gyakorolt hatás jelentős lehet, olyan területeket érintve, mint a fizetések, a bankok lejáratú transzformációra vonatkozó képessége, valamint az általános hitelezési kapacitás és nyereségesség, és ezért felkéri az EKB-t, hogy végezzen további elemzést a digitális pénznem bankszektorra gyakorolt hatásairól, valamint a pénzügyi stabilitásra gyakorolt lehetséges következményeiről; üdvözlí a digitális euró azon célját, hogy a készpénz mellett a biztonságos és versenyképes digitális fizetés eszköze legyen, és elismeri a polgárok számára lehetséges előnyöket; támogatja az EKB azon törekvéseit, amelyek a magánélet magas szintű védelmét, a fizetési adatok titkosságát, a kibertámadásokkal szembeni rezilienciát és a biztonságot hivatottak szolgálni; tudomásul veszi a digitális pénznemről folytatott vitát, és elismeri, hogy a digitális pénznem hozzáadott értéket teremthet az euró nemzetközi szerepének erősítésében;

20. megjegyzi, hogy a Jegybanki és Felügyeleti Elnökök Csoportja 2020 márciusában módosította a Bázeli III keretrendszer utolsó elemeinek végrehajtására vonatkozó ütemtervet annak érdekében, hogy a Covid19-világjárvány közvetlen következményeivel szembeni válaszütemtervekhez a bankok és a felügyelet megerősített működési kapacitással rendelkezzenek; hangsúlyozza a bankok szabályozására vonatkozó megbízható globális standardok, valamint ezek következetes és időben történő végrehajtásának fontosságát; várakozással tekint a Bizottság készülő, a véglegesített Bázeli III standardok végrehajtásáról szóló javaslata elé; emlékeztet rá, hogy a végrehajtás során figyelembe kell venni az arányosság elvét, és adott esetben tiszteletben kell tartani az uniós bankszektor sajátosságait és sokféleségét, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az uniós tőkekövetelmény-rendelet megfeleljen a bázeli előírásoknak; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi felülvizsgálatnak tiszteletben kell tartania az elvet, miszerint – az európai bankok általános pénzügyi pozíciójának erősítésével párhuzamosan – el kell kerülni az általános tőkekövetelmények jelentős növelését; emlékeztet a Bázeli III véglegesítéséről szóló, 2016. november 23-i állásfoglalására⁽³⁸⁾, és felhívja a Bizottságot, hogy a jogalkotási javaslatok kidolgozásakor tegyen eleget az abban foglalt ajánlásoknak; felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be olyan intézkedéseket, amelyek célja a realgazdaságnak – különösen a kkv-knak – nyújtott banki hitelezés növelése, valamint a helyreállítás finanszírozása, valamint az európai digitális és környezeti átállás; hangsúlyozza, hogy gazdasági szuverenitásának és stratégiai autonómiájának megőrzése érdekében az Uniónak erős és versenyképes európai bankokra van szüksége ahhoz, hogy a vállalkozások számára – azok méretétől függetlenül – biztosítani lehessen a nagykereskedelmi banki szolgáltatások rendelkezésre állását;

21. kiemeli, hogy jelentős mértékben összekapcsolódik a „bankrendszeren kívüli pénzügyi közvetítő ágazat” és a „hagyományos” bankszektor, ami az előbbi megfelelő szabályozásának és felügyeletének hiánya miatt rendszerkockázati aggályokat vet fel; kiemeli, hogy a jelenlegi világjárvány okozta sokk bebizonyította, hogy a nem banki szektor felerősítheti a piaci volatilitást és az árak elmozdulását, különösen akkor, ha a piaci likviditás nyomás alá kerül; felhívja a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy szükség van-e további makroprudenciális eszközökre, nevezetesen előzetes likviditáskezelési eszközök kidolgozására és a meglévő tőkeáttételi intézkedések alapos elemzésére;

22. tudomásul veszi a bankok és a központi szerződő felek közötti kölcsönös függőségeket; felhívja ugyanakkor a figyelmet azokra a kétértelműségekre, amelyeket a bankoknak és a központi szerződő feleknek a többlépcsős struktúra beszűkülésekor (end-of-waterfall) potenciálisan jelentkező veszteségek tekintetében fennálló felelőssége, valamint e felelősség és a bankok prudenciális követelményei közötti kölcsönhatás vet fel; e tekintetben kiemeli az egyesült királyságbeli központi

⁽³⁸⁾ HL C 224., 2018.6.27., 45. o.

2021. október 7., csütörtök

szerződő felekre való túlzott támaszkodás kockázatát, és üdvözlö a Bizottság által az elmúlt évben elfogadott intézkedéseket, amelyek meghatározzák a harmadik országbeli központi szerződő felek besorolásának kritériumait;

23. sajnálja, hogy az uniós pénzügyi intézményekben és szervezetekben nem sikerült biztosítani a nemek közötti teljes egyensúlyt, kiváltéppel pedig azt, hogy a banki és pénzügyi szolgáltatások területén a nők továbbra is alulreprezentáltak a vezetői pozíciókban; hangsúlyozza, hogy a vezetőtestületekben és a személyzet körében érvényesülő nemek közötti egyensúly társadalmi és gazdasági haszonnal jár; úgy véli, hogy az uniós pénzügyi intézmények és szervezetek jelöltjeit érdemeik és alkalmasságuk alapján, továbbá az érintett intézmény vagy szerv működési hatékonyságának maximalizálását szem előtt tartva kell kiválasztani; felhívja a kormányokat, valamint az összes intézményt és szervet, hogy a lehető leghamarabb tegyék prioritássá a nemek közötti teljes egyensúly elérését, többek között azáltal, hogy minden olyan jövőbeli kinevezéshez, amelyhez a Parlament egyetértése szükséges, nemi szempontból kiegyensúlyozott jelöltlistákat bocsátanak rendelkezésre, többek között az EKB-nál és az EU vezető pénzügyi intézményeinél is, törekedve arra, hogy kinevezési eljárásokként legalább egy nőt és egy férfi jelöltet vegyenek fel; emlékeztet 2019. március 14-i állásfoglalására⁽³⁹⁾, amelynek célja a nemek közötti egyensúly biztosítása az uniós gazdasági és monetáris ügyekkel kapcsolatos pozíciókra jelölt személyek soron következő listáján, és ismét elkötelezi magát amellett, hogy nem veszi figyelembe az olyan jelöltlistákat, amelyek esetében nem tartották tiszteletben a nemek közötti egyensúly elvét;

24. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a kiválasztási kritériumokat azzal a céllal, hogy nagyobb számban pályázzanak női jelöltek;

Felügyelet

25. nagyra értékeli az európai bankfelügyelet szerepét a Covid19-világjárványra reagáló, a bankoknak szóló, tőkére és működésre vonatkozó ideiglenes engedmények biztosításában, amelynek köszönhetően – a magas színvonalú felügyelet fenntartása mellett – a bankok továbbra is képesek pénzügyi támogatást nyújtani a vállalkozásoknak és a háztartásoknak, valamint fedezni a veszteségeket; tudomásul veszi az egységes felügyeleti mechanizmus magas költségekkel, alacsony jövedelmezőséggel, nyomott piaci értékelésekkel és a bankszektorban az új technológiákba való elégtelen beruházásokkal kapcsolatos aggodalmait; kéri, hogy szolgáljanak iránymutatással a pufferek visszaállításának várható időtartamáról, valamint az alkalmazandó megközelítésről;

26. hangsúlyozza, hogy javítani kell az uniós bankfelügyelet átláthatóságát és kiszámíthatóságát, és e tekintetben elismerését fejezi ki a 2. pillér szerinti bankspecifikus követelmények közzétételének közelmúltban alkalmazott gyakorlata kapcsán; úgy véli, hogy az egyedi követelmények megbízhatóbbá teszik az egységes felügyeleti mechanizmus elvárásait, és hozzájárulnak a megalapozottabb befektetői döntésekhez;

27. arra számít, hogy az egységes felügyeleti mechanizmus szervezeti felépítésének közelmúltbeli átalakítása a rendszer egyszerűsítése és a technológiai innovációk beépítése mellett a még inkább kockázatalapú felügyeletet, valamint az intézményen belüli együttműködést is elő fogja mozdítani;

28. hasznosnak tartja, hogy az EFM 2020. novemberi elemzése a bankszektor eszközminőségre és tőkére gyakorolt sokkhatásokból eredő potenciális sebezhetőségét szcenárióelemzés keretében vizsgálta;

29. megjegyzi, hogy az EFM-nek továbbra is az egyik kiemelt prioritásként kell tekintenie a hitelkockázat hatékony kezelésére; osztja az EFM azzal kapcsolatos aggályait, hogy a bankok esetleg megváltoztathatják hitelkockázati modelljeiket, és e tekintetben tudomásul veszi az EFM-nek a nemteljesítő hitelek várható növekedésével kapcsolatos megfelelő működési előkészületekre, valamint a megbízható hitelkockázat-kezelésre vonatkozó felügyeleti – a jelentős intézmények vezérigazgatóinak megküldött leveleiben, valamint a Covid19-hitelkockázati stratégiájában körvonalazott – elvárásait; támogatja, hogy az EFM intenzívebb felügyeletet gyakoroljon a magas tőkeáttételű piacok felett; megjegyzi, hogy nem minden bank volt képes megfelelni az EFM hitelkockázat-kezeléssel kapcsolatos elvárásainak, ami további erőfeszítéseket tesz szükségessé;

30. elismeri, hogy a Covid19-világjárvány okozta válság növeli a nemteljesítő hitelek további felhalmozódásának kockázatát; aggodalommal veszi tudomásul az EKB előrejelzését, amely szerint egy kellően súlyos, de nem elképzelhetetlen forgatókönyv alapján a nemteljesítő hitelek szintje 2022 végére elérheti akár az 1,4 billió EUR-t; hangsúlyozza, hogy a bankok mérlegeiben szereplő eszközök minőségromlásának megfelelő és időben történő kezelése alapvetően fontos lesz ahhoz, hogy rövid távon megelőzhető legyen a nemteljesítő hitelek felhalmozódása; azt tanácsolja a tagállamoknak, hogy tegyenek további erőfeszítéseket e probléma megoldásának érdekében; tudomásul veszi e tekintetben a Bizottságnak az uniós háztartások és cégek fizetőképességének megőrzése érdekében a nemteljesítő hiteleknek a Covid19-világjárványt követően történő kezeléséről szóló, 2020. december 16-i közleményét (COM(2020)0822), azt várja, hogy a fogyasztói hitelekről szóló irányelv⁽⁴⁰⁾ felülvizsgálata biztosítani fogja a fogyasztóvédelem magas szintjét, nevezetesen ambiciózusabb

⁽³⁹⁾ HL C 23., 2021.1.21., 105. o.

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 133., 2008.5.22., 66. o.).

2021. október 7., csütörtök

rendelkezések meghatározásával a hitelfelvevők visszaélésekkel szembeni védelme tekintetében, és biztosítva, hogy ezek a jogok a meglévő és a jövőbeli hitelekre egyaránt vonatkozzanak; szorgalmazza, hogy kövessék nyomon – különösen az átmeneti tehermentesítési intézkedések visszavonásakor – az esetlegesen jelentkező hirtelen kilengéseket; felhívja a felügyeleti hatóságokat, hogy továbbra is megfelelően vegyék figyelembe azokat a mellékhatásokat, amelyeket a nemteljesítő hitelek tömeges elidegenítése gyakorolhat a belső modelleket alkalmazó bankok prudenciális mérlegére;

31. hangsúlyozza, hogy a bankoknak be kell tartaniuk a nemteljesítő hitelekre vonatkozó prudenciális szabályokat és felügyeleti iránymutatásokat, valamint fenn kell tartaniuk a nehéz helyzetben lévő adósok proaktív kezeléséhez és mérlegük ellenőrzéséhez szükséges operatív kapacitásukat, felgyorsítva a rossz hitelek korai azonosítását, hogy ily módon mérsékelni lehessen a hitelezési kapacitás gyengülésének kockázatát a fellendülést célzó beruházások iránti fokozott kereslet időszakában; felhívja a figyelmet a nemteljesítő hitelekre vonatkozó EKB-iránymutatás végrehajtásához biztosított jelenlegi mozgástérre, így többek között arra, hogy a nemteljesítő hitelek különösen magas szintjeivel rendelkező bankok számára hosszabb időszak biztosítható a nemteljesítő hitelek csökkentésére irányuló stratégiák benyújtásához;

32. emlékeztet rá, hogy a bankszektoron belüli kockázatsökkentés hozzájárulna a stabilabb, erősebb és a gazdasági növekedésre összpontosító bankunióhoz; e tekintetben tudomásul veszi a hitelgondozókról és hitelfelvásárlókról szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslattal kapcsolatos politikai megállapodást, amely ösztönözi fogja a nemteljesítő hitelek másodlagos piacainak unióbeli fejlődését, és célja, hogy segítse a bankokat mérlegük nemteljesítő hitel-állományának csökkentésében;

33. elismeri, hogy egyes tagállamokban a bankok szerepet játszottak a vállalkozások és a reálgazdaság támogatásában a világválság idején; hangsúlyozza, hogy a bankoknak gondosan kell értékelniük a vállalkozások pénzügyi stabilitását és életképességét, proaktívan együtt kell működniük a nehéz helyzetben lévő adósokkal kitettségeik kezelése érdekében, valamint finanszírozási és életképes szerkezetátalakítási vagy megfelelő alternatív lehetőségeket kell kínálniuk az életképes ágazatok és vállalkozások, különösen a kkv-k számára a nemteljesítések lehetőség szerinti megelőzése, valamint annak érdekében, hogy a vállalkozások és a fogyasztók ne kerüljenek a túlzott eladósodás kockázatába; hangsúlyozza, hogy a prudenciális kereteket következetesen módosítani kell annak érdekében, hogy lehetővé tegyék és ösztönözzék az átstrukturálási intézkedések alkalmazását olyan vállalatok és háztartások esetében, ahol a bankok úgy ítélik meg, hogy a helyreállítás kilátásai továbbra is magasak, és felszólít az alkalmazásuk útjában álló valamennyi szabályozási akadály felszámolására; sürgeti a bankokat, hogy – végső eszközként – vegyék fontolóra az életképtelen vállalkozások piacról való strukturált kilépését; úgy véli, hogy a bankoknak megfelelő hitelátvitelt kell biztosítaniuk az eurórendszerből a reálgazdaságba; üdvözlö a „Tőkepiaci unió a polgárok és a vállalkozások számára – új cselekvési terv” című, 2020. szeptember 24-i bizottsági közleményben (COM(2020)0590) és annak mellékletében meghatározott intézkedéseket, melyek szerint azokat a kkv-kat, amelyek hitelkérelmét elutasították, alternatív finanszírozási szolgáltatókhoz kell irányítani;

34. felhívja az EFH-kat, hogy teljes mértékben éljenek hatáskörükkel a fogyasztóvédelem magas szintű biztosítása érdekében, beleértve adott esetben a termék szintű beavatkozási hatáskörükkel is, amennyiben a pénzügyi és hiteltermékek az ügyfél számára ténylegesen vagy valószínűsíthetően hátrányt okoznak;

35. hangsúlyozza a fogyasztói jogok védelmének fontosságát, különös tekintettel a tisztességtelen és agresszív feltételekre és gyakorlatokra, a banki díjakra, a termékköltségek átláthatóságára, a nyereségességre és a kockázatokra; megjegyzi, hogy a bankunió még mindig nem rendelkezik hatékony eszközökkel a fogyasztók előtt álló olyan problémák kezelésére, mint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok és a mesterségesen keltett bonyolultság; e tekintetben felhívja az EBH-t, hogy megbízatásának teljesítése során fordítson nagyobb figyelmet a fogyasztói tendenciák megfelelő gyűjtésére, elemzésére és az ezzel kapcsolatos jelentéstételre, valamint a pénzügyi műveltség és az illetékes hatóságok általi oktatási kezdeményezések felülvizsgálatára és összehangolására; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a fogyasztói szerződésekben a bankszektor által alkalmazott tisztességtelen záradékokat és gyakorlatokat, és minden meglévő eszköz felhasználásával biztosítsa a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelv⁽⁴¹⁾ hatékony és gyors végrehajtását;

36. megjegyzi, hogy a várható hitelezési veszteségek a jelenlegi alacsony kamatkörnyezettel együtt ronthatják a bankok nyereségességét; rámutat arra, hogy a bankoknak ki kell igazítaniuk üzleti modelljeiket fenntarthatóbb, költségtakarékosabb és technológiailag fejlettebb stratégiák felé, valamint stratégiai irányítást és prudens felügyeletet kell végezniük az üzleti funkciók felett, a fogyasztók jogainak teljes tiszteletben tartása mellett; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a bankok hitelezési kapacitásának támogatására irányuló banki tartalékképzési döntéseket ne halasszák el indokolatlanul, különösen akkor, ha a hitelkereslet megélénkül;

37. riasztónak tartja, hogy a közelmúltbeli bankválságok nyomán kiderült, hogy a hitelintézetek rutinszerűen értékesítettek megtevesztő módon kötvényeket és más pénzügyi termékeket lakossági ügyfeleknek; sajnálja, hogy a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv fogyasztóvédelmi rendelkezéseinek végrehajtása a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények (MREL) tekintetében töredékes volt;

⁽⁴¹⁾ A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.).

2021. október 7., csütörtök

sürgeti a Bizottságot, hogy értékelje a pénzügyi termékek banki intézmények általi megtévesztő értékesítését, és a megállapítások alapján terjesszen elő megfelelő javaslatokat, többek között a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv közelgő felülvizsgálata során;

38. hangsúlyozza, hogy – az Unión belüli és a határokon átvitelő – banki konszolidáció lehetséges előnyeit az alacsony jövedelmezőség, a túlzott kapacitás és a bankszektor széttagozottságának kezelése tekintetében tovább kell dokumentálni; elismeri, hogy a bankszektorban biztató tendencia figyelhető meg a konszolidációban való részvétel irányába, és ezzel összefüggésben rámutat a konszolidáció felügyeleti megközelítéséről szóló EKB-útmutatóra, amely támogatja a jól megtervezett és jól végrehajtott üzleti kombinációkat; hangsúlyozza, hogy a rendszerszintű bizalom kiépítése és a pénzügyi stabilitás fenntartása szempontjából előnyökkel jár a pénzügyi szektor sokszínűségének/pluralitásának védelme; felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe és kövesse nyomon a Pénzügyi Stabilitási Tanács 2021. évi értékelésének következtetéseit a „túl nagy a csődhöz” reformok pénzügyi rendszerre gyakorolt hatásairól;

39. sajnálja, hogy a székhely szerinti és a fogadó tagállam kérdése továbbra is kihívást jelent a bankunió kiteljesítése szempontjából, és úgy véli, hogy az európai betétbiztosítási rendszer bevezetése a további kockázatsökkentési intézkedésekkel párhuzamosan a megoldás részét képezi; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy amennyiben a nemteljesítő hitelek szintje az állami támogatási intézkedések csökkenésével emelkedni kezd, a székhely szerinti és a fogadó országok intézkedéseket hozhatnak az eszközök védelmére, és újból bevezethetik az elkülönített kezelést; hangsúlyozza, hogy a bankoknak képesnek kell lenniük a határokon átnyúló működésre, tőkéjük és likviditásuk konszolidált szinten tartása mellett, hiteles és érvényesíthető biztosítékokkal a fogadó országok számára a források rendelkezésre állása és a pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatás tekintetében, a kockázatok diverzifikálása és a jövedelmezőség esetleges elmaradásának kezelése érdekében; úgy véli, hogy fokozatos harmonizációra van szükség azokon a területeken, ahol a nemzeti választási lehetőségek és mérlegelési jogkörök alkalmazandók, többek között a fizetésképtelenségre vonatkozó jogszabályok területén, a bankunió belüli, határokon átnyúló bankcsoportok szanálási tervei készítésének megkönnyítése érdekében;

40. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy mivel a tagállamok egyre nagyobb mennyiségben adnak el államkötvényeket, az államadósság aránya a bankok mérlegében szintén növekszik, ami ronthatja a bankok és az állam közötti visszacsatolási spirált; úgy véli, hogy a Next Generation EU létrehozása kiváló minőségű, alacsony kockázatú európai eszközöket fog biztosítani, lehetővé téve az államkötvények egyensúlyának helyreállítását a bankok mérlegében, segítve az államok és a bankok pénzügyi helyzetének egymásra hatásából adódó negatív spirál (sovereign bank doom loop) enyhítését; rámutat, hogy a Next Generation EU fontos szerepet fog játszani a helyreállítás támogatásában, és lehetőségként kell szolgálnia a beruházások növeléséhez és az egyes uniós tagállamokban a szükséges reformok megállapított kritériumok alapján történő végrehajtásához, és hozzá kell járulnia az európai bankrendszer megerősítéséhez;

41. úgy véli, hogy a a székhely szerinti és a fogadó országok kérdésének megoldásához, a bankok és az állam közötti visszacsatolási spirál megszakításához és a bankkonszolidációs erőfeszítések támogatásához páneurópai biztonsági hálók bevezetésére lenne szükség, továbbá a bankok helyreállítási terveinek részeként a csoporton belüli pénzügyi támogatási megállapodások kidolgozására és végrehajtására, valamint fokozatos harmonizációra azokon a területeken, ahol a nemzeti választási lehetőségek és mérlegelési jogkörök alkalmazandók (többek között a fizetésképtelenség területén), a kockázatsökkentési erőfeszítések folytatása mellett;

42. hangsúlyozza, hogy az államadósság prudenciális kezeléséről szóló szabályozási keretnek összhangban kell lennie a nemzetközi normákkal;

43. hangsúlyozza a bankokon belüli szilárd belső irányítási struktúrák fontos szerepét, és rámutat az EFM 2020. évi felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárása (SREP) során azonosított hiányosságokra – az eljárás arra összpontosított, hogy a bankok hogyan kezelték a válsághoz kapcsolódó, tőkével és likviditással kapcsolatos kockázatokat, figyelembe véve az egyes bankokat érintő rendkívüli körülményeket; elismerését fejezi ki a tőke- és likviditásértékeléshez szükséges információgyűjtésre vonatkozó célzott megközelítésért; hangsúlyozza a legmagasabb szintű normák és az egyenlő versenyfeltételek hatályba helyezésének fontosságát a bankok igazgatótanácsi tagjai szakmai alkalmasságának és üzleti megbízhatóságának értékelésére vonatkozóan, mert ezeket jelenleg a tőkekövetelményekről szóló irányelv rendkívül eltérő átültetése miatt a tagállamok eltérően értelmezik; ezért további harmonizációra szólít fel ezen a területen; kitart amellett, hogy az illetékes hatóságoknak mindig előzetesen, nem pedig utólagosan kell elvégezniük a szakmai alkalmasság és az üzleti megbízhatóság értékelését; támogatja az EKB arra irányuló tervét, hogy 2021-ben felülvizsgálja szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság értékelésére vonatkozó jelenlegi útmutatóját annak érdekében, hogy felvázolja az igazgatósági tagok kvalitásaival kapcsolatos felügyeleti elvárásait; várja az EKB javaslatait a szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság felügyeletének javítását célzó intézkedéscsomagra vonatkozóan; e tekintetben szorgalmazza, hogy vegyék fontolóra a szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények beépítését a tőkekövetelményekről szóló rendeletbe;

44. tudomásul veszi, hogy a 2021. január 29-én indított uniós szintű stresszteszt célja a romló eszközminőségű bankok tőkepályájának vizsgálata az alacsony kamatlábakkal jellemzett környezetet feltételezve; felhívja az EBH-t, hogy bővítse ki a későbbi stressztesztet hatókörét, mivel a vizsgálat során kiválasztott 51 bankból álló minta túl szűknek tekinthető;

2021. október 7., csütörtök

hangsúlyozza, hogy a bizalomépítés szempontjából fontos feladat a stressztesztek elvégzése és – megfelelő időpontban – a kevésbé jelentős intézmények gördülő mintáján végzett eszközminőség-vizsgálatok;

45. örömmel veszi tudomásul az egységes felügyeleti mechanizmus arra irányuló erőfeszítéseit, hogy iránymutatást biztosítson a bankoknak, és egyértelművé tegye számukra az önértékelést és a megfelelő jelentéstételt a környezeti és éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokról; hangsúlyozza, hogy további felügyeleti nyomásra van szükség ahhoz, hogy a pénzügyi intézmények megfelelően közzétegyék az éghajlattal kapcsolatos és környezeti kockázatokot; úgy véli, hogy az EFM éghajlati kockázatra vonatkozó stressztesztje fontos lépés a bankok gyakorlatainak értékeléséhez és a fejlesztés konkrét területeinek azonosításához; ezzel összefüggésben elismerését fejezi ki az éghajlattal kapcsolatos és környezeti kockázatokról szóló EKB-útmutató ajánlásával kapcsolatban, amely megerősíti az éghajlattal kapcsolatos kockázatok kezelésére irányuló stratégiai, átfogó megközelítést; támogatja a bankok 2021-ben elkészítendő önértékelésére és cselekvési terveire, valamint a banki intézkedések ezt követő, 2022. évi felügyeleti felülvizsgálatára vonatkozó elképzelést; úgy véli, hogy az önértékelésnek és a jelentéstételnek összhangban kell állnia az arányosság elvével, és nem áthatja alá a bankok kapacitását és versenyképességét; tudomásul veszi az EBH arra irányuló kezdeményezését, hogy uniós szintű kísérleti projektet folytasson az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokról, és tudomásul veszi annak megállapításait, hogy az átállási stratégiákról és az üvegházhatásúgáz-kibocsátásról több információra van szükség ahhoz, hogy a bankok és a felügyelet pontosabban értékelhessék az éghajlati kockázatokot; emlékeztet arra, hogy a nem fenntartható gazdasági tevékenységekbe történő beruházások és az ezek számára biztosított hitelezés az eszközök elértéktelenedéséhez vagy a befektetések meg nem térüléséhez vezethetnek;

46. tudomásul veszi az EBH szerepét az uniós pénzügyi szektor pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmének irányításában, koordinálásában és nyomon követésében; üdvözlí az EKB elmúlt két évben tett erőfeszítéseit, amelyek arra irányultak, hogy fokozza az egységes felügyeleti mechanizmus és a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó felügyeleti hatóságok közötti információcserét annak érdekében, hogy a prudenciális felügyeleti intézkedésekben jobban figyelembe vegyék a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos szempontokat; kéri, hogy ehhez a feladathoz biztosítsanak megfelelő finanszírozást és forrásokat; üdvözlí, hogy az EBH támogatja a pénzmosás elleni, önállóan működő felügyeleti hatáskörök végrehajtását a tagállamokban, és további intézkedésekre szólít fel annak biztosítása érdekében, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem felügyelete kockázatalapú, arányos és hatékony legyen; rámutat a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem nemzeti hatóságok általi felügyeletére és az uniós jogszabályok alkalmazására vonatkozó megközelítések közötti különbségekre, amelyek szabályozási arbitrázshoz vezethetnek; ösztönzi a pénzmosás elleni irányelv rendelkezéseinek rendelteté történő részleges átalakítását; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy több tagállam még mindig nem ültette át teljes mértékben a negyedik és ötödik pénzmosási irányelvet, és még több tagállamnak vannak súlyos hiányosságai az irányelvek hatékony végrehajtása terén; üdvözlí, hogy a Bizottság megkezdte a kötelezettségszegési eljárások megindítását, és felhívja a Bizottságot, hogy indítson kötelezettségszegési eljárást a pénzmosási irányelv átültetésének és végrehajtásának elmaradásával kapcsolatos fennmaradó esetekben; tudomásul veszi az EBH arra vonatkozó második megbízását, hogy a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos adatbázist hozzon létre, amelyet várhatóan 2021-ben fejlesztenek ki, és hogy fokozza az együttműködést és az információcserét az európai hatóságok között; hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló csoportok esetében a pénzmosás elleni felügyeleti kollégiumok – amelyek a csoport működési helye szerinti joghatóságok pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó hatóságainak összességéből állnak – fontos szerepet játszanak annak értékelésében, hogy a csoport hogyan teljesít a pénzmosás elleni küzdelem terén;

47. üdvözlí a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzését szolgáló, átfogó uniós szakpolitikára irányuló bizottsági cselekvési tervet, amelyet 2020. május 7-én tettek közzé, felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb fogadja el pénzmosás elleni jogalkotási csomagját; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó európai felügyelet létrehozására; hangsúlyozza, hogy a pénzmosás elleni keret hatályának ki kell terjednie a kriptoeszköz-kibocsátókra és -szolgáltatókra; felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg egy európai pénzügyi információs egység létrehozását;

48. kiemeli a bankszektor fontos szerepét az adókerülés elleni küzdelemben; megismétli a Parlament azon álláspontját, hogy az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek jegyzékének I. és II. mellékletében szereplő országokat érintő ügyletek esetében fokozott ellenőrzések és az „Ismerd az ügyfeledet” elv alkalmazása szükséges;

49. üdvözlí a Bizottság digitális pénzügyi csomagját; úgy véli, hogy a kriptoeszközök piacairól és a digitális működési rezilienciáról szóló bizottsági javaslatok időszerűek, hasznosak és szükségesek; hangsúlyozza, hogy a digitális pénzügyi szolgáltatások növelik a fogyasztók és a vállalkozások finanszírozási lehetőségeit, de emellett meg kell őrizni a fogyasztóvédelmet és a pénzügyi stabilitást;

2021. október 7., csütörtök

50. tudomásul veszi az Egyesült Királyság kilépését az Európai Unióból; tudomásul veszi, hogy számos jelentős bank előrelépést ért el az EFM-mel egyeztetett, a brexit utáni időszakra vonatkozó működési modelljei tekintetében, és támogatja az EFM arra irányuló erőfeszítéseit, hogy nyomon kövesse az e modellek irányába tett előrelépéseket az eszközök, a személyzet és a könyvelési gyakorlatok terén; megismétli, hogy a vállalkozások Unión belüli áthelyezésével összefüggésben az üres postafiók-intézmények nem fogadhatók el az euróövezetben; úgy véli, hogy a felügyelet megerősítése érdekében foglalkozni kell az uniós jogi keret meglévő szabályozási hiányosságaival, és emlékeztet arra, hogy az EFM közvetlen felelősséget fog vállalni a rendszerszintű jelentőséggel bíró befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéért, a befektetési vállalkozásokról szóló felülvizsgált rendelet⁽⁴²⁾ 2021. júniusi hatálybalépésétől kezdve;

51. hangsúlyozza az egyenlő versenyfeltételek fenntartásának fontosságát a szabályozási területen, valamint a negatív szabályozási verseny megakadályozásának fontosságát; ezzel összefüggésben tudomásul veszi az EKB és az Egyesült Királyság hatóságai közötti egyetértési megállapodást, amely 2021. január 1-jén lépett hatályba, és amely az EBH által tárgyalta modellen alapul, és kiterjed a biztosítási és nyugdíjrendszerek kívüli prudenciális felügyeletre is, szilárd alapot teremtve az egységes felügyeleti mechanizmus és az Egyesült Királyság prudenciális szabályozó hatósága közötti felügyeleti együttműködéshez, a határokon átnyúló bankcsoportok közötti információcserére és kölcsönös bánásmódra összpontosítva, valamint a fiókvállalatok felügyeletével kapcsolatos feladatok megosztása céljából;

52. megjegyzi, hogy az arányosság elvének tiszteletben tartása kulcsfontosságú a bankfelügyelet működőképessé tételéhez, különösen a kisebb intézmények esetében;

Szanálás

53. bízik abban, hogy az Egységes Szanálási Alapba 2022-ben, az eredetileg tervezettnél két évvel korábban bevezetett védőháló, amely az Európai Stabilitási Mechanizmusból származó, ruólirozó hitelkeret formájában valósul meg, és amely biztonsági hálót biztosít a bankunió belüli bankszanálásokhoz, megerősíti a válságkezelési keretet, és fontos lépést jelent a bankunió kiteljesítése felé; megjegyzi, hogy az Egységes Szanálási Alap jelentős kiépítése a közös védőhálóval együtt lehetővé fogja tenni az ESZT számára a jóval 100 milliárd EUR feletti összegű kombinált alapokhoz való hozzáférést; megjegyzi, hogy az európai betétbiztosítási rendszer létrehozásával párhuzamosan tovább kell csökkenteni a bankrendszerek kockázatait;

54. ragaszkodik hozzá, hogy a bankok maguk feleljenek a teljesítményükért ahelyett, hogy az adófizetőkre hárítsák a válságkezelési keret terhét;

55. örömmel veszi tudomásul, hogy bár az ESZT-nek 2020-ban nem kellett szanálási intézkedéseket hoznia, azonban válságközelí esetek tekintetében lelkiismeretesen együttműködött az egységes felügyeleti mechanizmussal; tudomásul veszi az ESZT által az MREL időközí céljainak a szanálhatóság veszélyeztetése nélkül történő elérése érdekében biztosított könnyítő intézkedéseket és rugalmasságot; hangsúlyozza, hogy az ilyen intézkedésekre vonatkozó információk továbbra is rendkívül korlátozottak az ESZT honlapján; sürgeti az ESZT-t, hogy növelje az átláthatóságot, és hozza nyilvánosságra a belső szanálási csoportok által a Covid19-hez kapcsolódó segítségnyújtás alkalmazása során követett iránymutatást; tudomásul veszi az ESZT által kidolgozott 2020. évi MREL-politikát és a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló iránylevél keretében az MREL-re vonatkozó célzott jelentéstételt; nagyra értékeli a jelenlegi, 2021-re vonatkozó szanálástervezési ciklus előrehaladását, és megismétli, hogy az arányosan beállított MREL kulcsfontosságú elem a bankok szanálhatóságának javítása tekintetében, a szélesebb körű pénzügyi stabilitás biztosítása mellett;

56. rámutat arra, hogy a korai beavatkozási intézkedések alkalmazására vonatkozó követelmények és az EKB szokásos felügyeleti hatásköréi között meglévő átfedések megakadályozhatják a korai beavatkozási intézkedések végrehajtását; ezzel összefüggésben kitart amellett, hogy ezeket az átfedéseket meg kell szüntetni, és bízí benne, hogy az intézkedések megfelelő és fokozatos alkalmazásának biztosítása érdekében tisztázni fogják minden egyes eszköz jogalapját; ezzel összefüggésben – szem előtt tartva a Számvevőszék azon ajánlását, amely a korai beavatkozási intézkedések bevezetésére vonatkozó számszerűsített küszöbértékekre vonatkozik – támogatja a gyors felügyeleti intézkedések alkalmazását, elkerülve ugyanakkor az automatizmust;

57. szükségesnek tartja a felszámolás megkönnyítését azon bankokra vonatkozóan, amelyek szanálása az ESZT vagy az illetékes nemzeti hatóság értékelése alapján nem közérdek; hangsúlyozza, hogy a „vagyonértékesítési” stratégia fontos eszköz lehet az ESZT által alkalmazottak között a szanálás során felmerülő értékvesztés minimalizálása érdekében; elismeri, hogy a piacról fizetéseképtelenség miatt való kilépésre vonatkozó keretnek összehangoltabbnak kell lennie a bizonytalan helyzetek elkerülése és az összhang biztosítása érdekében a bank működési engedélyének visszavonása tekintetében; elismeri, hogy a betétbiztosítási rendszerek keretében a betéti könyvek átutalásának finanszírozására szolgáló alternatív intézkedések fontos szerepet játszhatnak ilyen esetekben, különösen a kis- és közepes méretű bankok esetében, amennyiben

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2033 rendelete (2019. november 27.) a befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről (HL L 314., 2019.12.5., 1. o.).

2021. október 7., csütörtök

nem rontják a betétesek védelmét, és a betétbiztosítási rendszer megfelelően finanszírozott, minimalizálva az adófizetők hozzájárulását és az értékmegsemmisülést és biztosítva a pénzügyi stabilitást, továbbá más esetekben áthidalhatja a szanalási alaphoz való hozzáférés 8 %-os belső feltőkésítési előfeltétele és a bank tényleges veszteségviselő képessége közötti különbséget, leszámítva az átvinni szándékozott betéteket; hangsúlyozza, hogy az ilyen beavatkozásokat a legalacsonyabb költségre vonatkozó szigorú tesztnek kell alávetni; ezért felhívja a Bizottságot, hogy tegye egyértelműbbé a legalacsonyabb költség elvét és a betétbiztosítási rendszerek pénzeszközeinek felhasználási feltételeit;

58. megjegyzi, hogy a fizetéseképtelenségi rendszerek jelenlegi sokfélesége bizonytalanság forrása a felszámolási eljárások kimenetelét illetően; úgy véli, hogy a bankunió hatékony működése érdekében tovább kell harmonizálni a bankok fizetéseképtelenségére vonatkozó jogszabályokat; felkéri a Bizottságot, hogy részletes vizsgálatokat és a nemzeti hatóságokkal és parlamentekkel folytatott konzultációt követően vizsgálja meg a meglévő nemzeti fizetéseképtelenségi jogszabályok egyes vonatkozásai további harmonizációjának előmozdítását, valamint a külső finanszírozás használatának feltételeit, biztosítandó az ösztönzők összhangját és az egyenlő versenyfeltételeket;

59. különösen érdemesnek tartja, hogy célzott megközelítést alkalmazzanak a hitelezői kielégítési sorrend összehangolására a bankok fizetéseképtelenségi eljárásaiban, a betétbiztosítási rendszerek által a szanalás és – a kifizetések kivételével – az intézkedések keretében nyújtott finanszírozás hatókörének növelése érdekében, amennyiben a betétbiztosítási rendszerek megfelelően finanszírozottak;

60. szükségesnek tartja a szanalás több bank számára történő elérhetővé tételét, ami megköveteli a közérdek értékelésének felülvizsgálatát annak érdekében, hogy fokozódjon átláthatósága és várható kimenetelének és előzetes kiszámíthatósága, és így a szanalási eszközöket a bankok nagyobb csoportjára, különösen a közepes méretű bankokra, lehessen alkalmazni, és szükségesnek tartja a következetesebb és arányosabb MREL-szintek biztosításához szükséges egyértelműség biztosítását; tudomásul veszi az ESZT e tekintetben folyamatban lévő munkáját; kéri, hogy orvosságként a kritikus funkciók belső szanalási csoportok általi értékelése közötti következetlenségeket, amint azt az Egységes Szanalási Mechanizmuson belüli szanalástervezéséről szóló, 2021. évi számvevőszéki jelentés is említi; hangsúlyozza továbbá, hogy koherens módon felül kell vizsgálni az állami támogatási szabályokat és a bankokról szóló, 2013. évi bizottsági közleményt annak érdekében, hogy tükrözzék a válságkezelési keret végrehajtása és javítása terén elért eredményeket, valamint biztosítsák a bankok helyreállításáról és szanalásáról szóló irányelv követelményeivel való összhangot, kellően figyelembe véve az Európai Unió Bíróságának közelmúltbeli ítéleteit; tudomásul veszi továbbá a Számvevőszék 2021. évi ajánlását, amely szerint az ESZT-nek meg kell felelnie az egységes szabálykönyvnek azáltal, hogy minden egyes szanalási tervben meghatározza a szanaláhatóság jelentős akadályait, és megfelelő eljárást követ azok megszüntetése érdekében;

61. támogatja azt az elképzelést, hogy a válságkezelési keret felülvizsgálatával összefüggésben vegyék fontolóra a csoportszintű helyreállítási és szanalási tervek szerepét, valamint gyakorlati végrehajtásukat annak érdekében, hogy hatékonyabb megközelítést biztosítsanak a határokon átnyúló banki szolgáltatások nehézségeinek kezelésére; üdvözlí azokat a javaslatokat, amelyek lehetővé teszik a bankcsoportok számára, hogy hivatalos megállapodást hozzanak létre a leányvállalatok és az anyavállalatok között arról, hogy likviditási támogatást nyújtanak egymásnak, és ezt a támogatást összekapcsolják csoportszintű helyreállítási terveikkel, hogy a székhely szerinti és a fogadó tagállam között kiegyensúlyozott módon megkönnyítsék a meglévő rendelkezések alkalmazását; úgy véli, hogy az illetékes hatóságokat szükség esetén be kell vonni az ilyen hivatalos megállapodások érvényesítésébe; megjegyzi, hogy a csoportszintű helyreállítási és szanalási tervek lehetővé tennék az MREL kalibrálását és azt, hogy a bankok különböző biztonsági hálókhoz való hozzájárulásai valóban kockázatalapúak legyenek, tükrözve e biztonsági hálók igénybevételének valószínűségét és nagyságrendjét az előnyben részesített válságkezelési stratégia keretében;

Betétbiztosítás

62. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a betétesek a bankunió egészében ugyanolyan szintű védelemben részesüljenek megtakarításaik tekintetében, bárhol legyen is a bankjuk; rámutat arra, hogy a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv végrehajtása, 100 000 EUR-ig biztosítva a banki betéteket, magasabb szintű betétvédelemhez kíván hozzájárulni; elismeri a Bizottság arra irányuló kísérletét, hogy az európai betétbiztosítási rendszer bevezetésével tovább erősítsék a polgárok betétvédelemben vetett bizalmát; elismeri ugyanakkor, hogy az európai betétbiztosítási rendszer fontos szerepet játszik az államháztartások és a bankok közötti kapcsolat csökkentésében;

63. hangsúlyozza a betétbiztosítási rendszerekbe történő befizetések kockázatarányos voltának fontosságát; figyelmeztet arra, hogy a kockázatalapú megközelítés hiánya megteremtheti az erkölcsi kockázat és potyautasság veszélyét, ami oda vezet, hogy a spekulatív üzleti modelleket az óvatosak finanszírozzák; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli európai betétbiztosítási rendszerbe befizetett hozzájárulásoknak is kockázatarányosnak kell lenniük; rámutat arra, hogy a bankunió belül még mindig eltérőek az idioszinkratikus kockázatok a különböző intézményekben; megismétli, hogy a bankunió valamennyi tagjának végre kell hajtania a bankok helyreállításáról és szanalásáról szóló irányelv és a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv átültetését annak érdekében, hogy a bankunió egészében biztosítani lehessen az egységes kockázatcsökkentést;

2021. október 7., csütörtök

64. tudomásul veszi a válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálatát és a hibrid európai betétbiztosítási rendszer köztes lehetőségét, amely a Bizottság 2015. évi javaslatának megfelelően az európai betétbiztosítási rendszer teljes körű kiteljesítése felé tett első lépés, és egy olyan új központi alap elképzelésére épül, amely a nemzeti betétbiztosítási rendszerek szintjén maradó forrásokkal együtt működne, és az ESZT szerepének ezzel arányos növelésével párosulna; felhívja a figyelmet a válságkezelés és az európai betétbiztosítási rendszer közötti szoros kapcsolódási pontokra, valamint azt, hogy ezeket közösen kell kezelni a bankunió újránacionalizálódásának elkerülése és az egyenlő versenyfeltételek fenntartása érdekében; ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálatának törekednie kell a keret koherenciájának és következetességének javítására;

65. felhívja a Bizottságot, hogy egy ütemterven alapuló munkaterv révén tegyen további lépéseket az európai betétbiztosítási rendszerről szóló tárgyalások újraindítására; kéri, hogy a tagállamok határozottan kötelezzék el magukat egy olyan megállapodás kidolgozása mellett, amely összhangban van az Unió egészének érdekeivel; kinyilvánítja elkötelezettségét az európai betétbiztosítási rendszerről szóló megállapodás kidolgozása iránt, törekedve ugyanakkor arra, hogy folytassa a kockázatsökkentő intézkedésekkel kapcsolatos munkáját;

66. felhívja a Bizottságot, hogy kellően vegye figyelembe az intézményvédelmi rendszerek szerepét a tagintézmények védelmében és stabilizálásában;

o

o o

67. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0416

A káros adózási gyakorlatokkal kapcsolatos uniós politika reformja (beleértve a magatartási kódexszel foglalkozó csoport reformját)**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a káros adózási gyakorlatokkal kapcsolatos uniós politika reformjáról (beleértve a magatartási kódexszel foglalkozó csoport reformját) (2020/2258(INI))**

(2022/C 132/13)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 113., 115. és 116. cikkére,
- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által 1997. december 1-jén elfogadott, a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódexről szóló állásfoglalásra ⁽¹⁾, amelynek célja az Európai Unión belüli káros adóverseny visszaszorítása,
- tekintettel „A jó kormányzás előmozdítása az adóügyek terén” című, 2009. április 28-i bizottsági közleményre (COM(2009)0201),
- tekintettel a „Mértányos és hatékony társaságiadó-rendszer az Európai Unióban: 5 fő cselekvési terület” című, 2015. június 17-i bizottsági közleményre (COM(2015)0302),
- tekintettel a hatékony adóztatás külügyi stratégiájáról szóló, 2016. január 28-i bizottsági közleményre (COM(2016)0024),
- tekintettel a társasági adózásra vonatkozó magatartási kódexről szóló, 2016. március 8-i tanácsi következtetésekre ⁽²⁾,
- tekintettel az adózási átláthatóság, valamint az adókijátszás és az adókikerülés elleni küzdelem fokozása érdekében hozott további intézkedésekről szóló, 2016. július 5-i bizottsági közleményre (COM(2016)0451), amely tartalmazza a nem együttműködő adóztatási joghatóságok uniós jegyzékbe vételi folyamatának magyarázatát,
- tekintettel az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzéke összeállításának kritériumairól és folyamatáról szóló, 2016. november 8-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Tanács (Ecofin) 2017. december 5-i ülésének eredményére,
- tekintettel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport (társasági adózás) 2021. február 9-i munkaprogramjára a portugál elnökség alatt ⁽³⁾,
- tekintettel az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek felülvizsgált európai uniós jegyzékének Tanács általi legutóbbi, 2021. február 26-i frissítésére ⁽⁴⁾,
- tekintettel „A helyreállítási tervet támogató igazságos és egyszerű adózásra irányuló új cselekvési terv” című, 2020. július 15-i bizottsági közleményre (COM(2020)0312),
- tekintettel az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról szóló, 2020. július 15-i bizottsági közleményre (COM(2020)0313),

⁽¹⁾ A Gazdasági és Pénzügyi (Ecofin) Tanács által az 1997. december 1-jei ülésén az adópolitikával kapcsolatban hozott tanácsi következtetéseinek I. melléklete – A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanáccsal ülésező képviselői által 1997. december 1-jén elfogadott állásfoglalás a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódexről (HL C 2., 1998.1.6., 2. o.).

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6004-2021-INIT/en/pdf>

⁽⁴⁾ HL C 331., 2020.10.7., 3. o. és HL C 66., 2021.2.26., 40. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a közös társaságiadó-alapról (KTA) szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslattal⁽⁵⁾ és a közös összevont társaságiadó-alapról (KÖTA) szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslattal⁽⁶⁾ kapcsolatos álláspontjára,
- tekintettel „A 21. század társasági adózása” című, 2021. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0251),
- tekintettel az adómegállapításokról és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekről szóló, 2015. november 25-i⁽⁷⁾, az adómegállapításokról és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekről szóló, 2016. július 6-i⁽⁸⁾, valamint a pénzügyi bűncselekményekről, az adókijátszásról és az adókikerülésről szóló, 2019. március 26-i⁽⁹⁾ állásfoglalására,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a társaságiadó-politikák Európai Unión belüli átláthatóvá tételéről, összehangolásáról és közelítéséről szóló, 2015. december 16-i állásfoglalására⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, a pénzmossással, adókikerüléssel és adókijátszással foglalkozó vizsgálatot követő, 2017. december 13-i ajánlására⁽¹¹⁾,
- tekintettel az adóparadicsomok uniós jegyzékének reformjáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására⁽¹²⁾, valamint az adóparadicsomok uniós jegyzékének reformjáról a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett kérdéseire (O-000082/2020 – B9-0002/2021 és O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- tekintettel a fent említett európai parlamenti állásfoglalások és ajánlás nyomán a Bizottság által elfogadott nyomonkövetési intézkedésekre⁽¹³⁾,
- tekintettel az Európai Gazdasági Kutatási Központ (ZEW) GmbH által a Bizottság számára készített, „Az adótervezés hatása az előzetes effektív adókulcsokra” című jelentésre⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Bizottság számára készített, „Agresszív adótervezési mutatók” című tanulmányra⁽¹⁵⁾,

⁽⁵⁾ HL C 162., 2019.5.10., 182. o.

⁽⁶⁾ HL C 162., 2019.5.10., 152. o.

⁽⁷⁾ HL C 366., 2017.10.27., 51. o.

⁽⁸⁾ HL C 101., 2018.3.16., 79. o.

⁽⁹⁾ HL C 108., 2021.3.26., 8. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 399., 2017.11.24., 74. o.

⁽¹¹⁾ HL C 369., 2018.10.11., 132. o.

⁽¹²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0022.

⁽¹³⁾ A Bizottság által 2016. március 16-án elfogadott, a társaságiadó-politikák Unión belüli átláthatóvá tételéről, összehangolásáról és közelítéséről szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó európai parlamenti (Gazdasági és Monetáris Bizottság) állásfoglalás, valamint a feltételes adómegállapításokról és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekről szóló európai parlamenti (a feltételes adómegállapításokkal és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekkel foglalkozó különbizottság (TAXE 1)) állásfoglalás közös nyomon követése; a Bizottság által 2016. november 16-án elfogadott, a feltételes adómegállapításokról és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekről szóló európai parlamenti (a feltételes adómegállapításokkal és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekkel foglalkozó különbizottság (TAX2)) állásfoglalás közös nyomon követése; a Bizottság által 2018 áprilisában elfogadott, a pénzmossással, adókikerüléssel és adókijátszással kapcsolatos vizsgálatot követően az Európai Parlament Tanácshoz és Bizottsághoz intézett ajánlástervezetéről szóló, 2017. december 12-i nem jogalkotási európai parlamenti (a pénzmossás, adókikerülés és adókijátszás tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan elkövetett hivatali visszaéléseknek a kivizsgálásával foglalkozó vizsgálóbizottság (PANA)) állásfoglalás nyomon követése; valamint a pénzügyi bűncselekményekről, az adókijátszásról és az adókikerülésről szóló, 2019. augusztus 27-i európai parlamenti (a pénzügyi bűncselekményekkel, adókijátszással és adókikerüléssel foglalkozó különbizottság (TAX3)) állásfoglalás nyomon követése.

⁽¹⁴⁾ Adóügyi tanulmányok, 64. sz. munkadokumentum, 2016. augusztus 31., elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-11/taxation_paper_64.pdf

⁽¹⁵⁾ Adóügyi tanulmányok, 71. sz. munkadokumentum, Institute for Advanced Studies, együttműködik: CPB és DONDENA, 2017., elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2018-03/taxation_papers_71_atp_.pdf

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága által 2018. október 17-én közzétett, „Az Európai Unión belüli postafiókcek áttekintése” című tanulmányra ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel az ENSZ nemzetközi pénzügyi elszámoltathatósággal, átláthatósággal és integritással foglalkozó magas szintű munkacsoportja a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend megvalósítása érdekében (FACTI Testület) által készített, „Financial Integrity for Sustainable Development” (Pénzügyi integritás a fenntartható fejlődésért) című, 2021. februári jelentésre ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel az OECD/G20-ak az adóalap-erőzíóval és a nyereségátcsoportosítással kapcsolatos cselekvési tervének a digitalizációból eredő adóügyi kihívásokkal kapcsolatos, folyamatban lévő munkájára,
- tekintettel az adózási célú fedőcégek és konstrukciók elleni küzdelemről szóló bevezető hatásvizsgálatra ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel a Nemzetközi Valutaalap „Multinacionális vállalatok adóztatása Európában” című jelentésére ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel a belső piac működését közvetlenül érintő adókikerülési gyakorlatok elleni szabályok megállapításáról szóló, 2016. július 12-i (EU) 2016/1164 tanácsi irányelv (a továbbiakban: az adókikerülés elleni I. irányelv vagy az ATAD I irányelv) ⁽²⁰⁾, valamint az (EU) 2016/1164 irányelvnek a harmadik országokat érintő hibrid struktúrákból adódó diszkrepanciák tekintetében történő módosításáról szóló, 2017. május 29-i (EU) 2017/952 tanácsi irányelv (a továbbiakban: ATAD II) ⁽²¹⁾,
- tekintettel a különböző tagállambeli társult vállalkozások közötti kamat- és jogdíjfizetések közös adózási rendszeréről szóló, 2003. június 3-i 2003/49/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv) ⁽²²⁾,
- tekintettel a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 2011. november 30-i 2011/96/EU tanácsi irányelv (a továbbiakban: az anya- és leányvállalatokról szóló irányelv) ⁽²³⁾,
- tekintettel az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2011. február 15-i 2011/16/EU tanácsi irányelv (a továbbiakban: az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló irányelv vagy DAC 1) ⁽²⁴⁾, a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról szóló, 2015. december 8-i (EU) 2015/2376 tanácsi irányelv (a továbbiakban: DAC 3) ⁽²⁵⁾, a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról szóló, 2016. május 25-i (EU) 2016/881 tanácsi irányelv (a továbbiakban: DAC 4) ⁽²⁶⁾, valamint a 2011/16/EU irányelvnek az adatszolgáltatási kötelezettség alá tartozó, határokon átnyúló konstrukciókkal kapcsolatosan az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról szóló 2018. május 25-i (EU) 2018/822 tanácsi irányelv (a továbbiakban: DAC 6) ⁽²⁷⁾,
- tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
- tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0245/2021),

⁽¹⁶⁾ Kiendl Krišto, I. és Thirion, E., *An overview of shell companies in the European Union* (Az Európai Unión belüli postafiókcek áttekintése), Európai Parlament, Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága, Utólagos Értékelések Osztálya és Európai Hozzáadott Érték Osztálya, 2018. október 17., elérhető a következő címen: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/155724/EPRS_STUD_627129_Shell%20companies%20in%20the%20EU.pdf

⁽¹⁷⁾ https://www.un.org/pga/75/wp-content/uploads/sites/100/2021/02/FACTI_Panel_Report-compressed.pdf

⁽¹⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12999-Tax-avoidance-fighting-the-use-of-shell-entities-and-arrangements-for-tax-purposes_hu

⁽¹⁹⁾ Crivelli, E., De Mooij, R., De Vrijer, J.E.J., Hebous, S., Klemm, A., *Taxing Multinationals in Europe* (A multinacionális vállalatok adóztatása Európában), 2021 (<https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>)

⁽²⁰⁾ HL L 193., 2016.7.19., 1. o.

⁽²¹⁾ HL L 144., 2017.6.7., 1. o.

⁽²²⁾ HL L 157., 2003.6.26., 49. o.

⁽²³⁾ HL L 345., 2011.12.29., 8. o.

⁽²⁴⁾ HL L 64., 2011.3.11., 1. o.

⁽²⁵⁾ HL L 332., 2015.12.18., 1. o.

⁽²⁶⁾ HL L 146., 2016.6.3., 8. o.

⁽²⁷⁾ HL L 139., 2018.6.5., 1. o.

2021. október 7., csütörtök

- A. mivel 1997 óta a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódexe az Unió elsődleges eszköze a káros adóintézkedések megelőzésére; mivel a magatartási kódex fogalom meghatározása szerint a káros adóintézkedések olyan intézkedések (ideértve a közigazgatási gyakorlatokat is), amelyek jelentősen befolyásolhatják, hogy a vállalatok tevékenysége hol összpontosul az Unióban, és az érintett tagállamban általában érvényes adószintnél sokkal alacsonyabb adószintet szabnak meg;
- B. mivel a Bizottság adózásról szóló 2021. évi éves jelentése szerint a becslések szerint évente 36–37 milliárd EUR társaságiadó-bevétel esik ki az EU-ban az adókikerülés miatt ⁽²⁸⁾;
- C. mivel az adókikerülés elleni szakpolitikák világszerte a preferenciális rendszerek hanyatlásához vezettek, különösen az Unióban; mivel az OECD BEPS 5. intézkedése szerint a preferenciális rendszer olyan rendszer, amely az adott országban az adózás általános elveivel szemben valamilyen adókedvezményt kínál; mivel a rendszer által kínált kedvezmény számos formát ölthet, beleértve az adókulcs vagy az adóalap csökkentését vagy az adók befizetésére vagy visszafizetésére vonatkozó preferenciális feltételeket ⁽²⁹⁾; mivel káros adózási gyakorlatok új formái jelentek meg, különösen a preferenciális rendszerek agresszív általános rendszerekké való átalakítása révén;
- D. mivel az agresszív adótervezés az adófizetési kötelezettség csökkentése céljából az adórendszer jogi alakiségaiból fakadó előnyöket, illetve a két vagy több adórendszer közötti eltéréseket használja ki; mivel az adóügyi intézkedések nem akadályozhatják a magánszektor által irányított olyan kezdeményezéseket, amelyek lehetővé teszik a fenntartható növekedést; mivel empirikus kutatások szerint a nagy multinacionális vállalatok esetében a tényleges adómérték alacsonyabb, mint a hazai kkv-k esetében ⁽³⁰⁾;
- E. mivel az Unió által a káros adózási gyakorlatok ellen folytatott munka magában foglalja a jogszabályok elfogadását, a puha jogi eszközöket és a kormányközi együttműködést; mivel a Parlamenttel konzultációt folytatnak a közvetlen adózás területén, és a Parlament tiszteletben tartja a tagállamok szuverenitását ezen a területen;
- F. mivel a káros adózási gyakorlatok kapcsolatban aggályok merültek fel az Unióban az 1990-es évek elején, amikor létrehozták a független szakértőkből álló bizottságot, amely az EU-n belüli társasági adózásra vonatkozó ajánlásokat tartalmazó jelentést készített (a továbbiakban: Ruding-jelentés) ⁽³¹⁾; mivel 1997-ben az Európai Unió Tanácsa a társasági adózásra vonatkozó magatartási kódexet hozott létre; mivel a Tanácson belül létrejött a magatartási kódexszel foglalkozó csoport, amelynek feladata a magatartási kódex alkalmazási körébe tartozó adóügyi intézkedések értékelése; mivel empirikus kutatások ⁽³²⁾ szerint az EU tagállamai együttesen a legtöbb társaságiadó-bevételt más uniós tagállamok és nem harmadik országok javára veszítik el; hangsúlyozza, hogy a bevételkiesés fő oka az Unión belüli agresszív adótervezési gyakorlatok és a káros adóverseny elleni jogszabályok hiánya;
- G. mivel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport célja azon adóintézkedések értékelése, amelyek a magatartási kódex hatálya alá tartozhatnak, és teret biztosít az együttműködésnek és az Unión belüli potenciálisan káros rendszerek szakértői értékelésének; mivel a magatartási kódex némi tekintélyt szerzett a tagállamok körében, ami csoportnyomást gyakorol rájuk, hogy hajtsanak végre reformokat, a tükörhatáson keresztül pedig a harmadik országokat is arra ösztönzi, hogy működjenek együtt az uniós jegyzékbe vételi eljárás keretében;
- H. mivel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport hatékonyan visszatartotta a preferenciális adórendszereket; mivel úgy tűnik, hogy az európai adóverseny hozzájárult a társaságiadó-kulcsok visszaeséséhez, amely az átlagos európai adókulcsot az OECD-országok átlagos adókulcsa alá szorította ⁽³³⁾; mivel a magatartási kódex a tisztességes verseny elveinek meghatározásával hozzájárult a tagállamok közötti agresszív adóverseny megakadályozásához; mivel

⁽²⁸⁾ 2021. évi éves jelentés az adózásról – Az uniós tagállamok adópolitikájának felülvizsgálata (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/db46de2a-b785-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en>).

⁽²⁹⁾ OECD (2015), *Countering Harmful Tax Practices More Effectively, Taking into Account Transparency and Substance, Action 5 – 2015 Final Report*, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing, Párizs <http://dx.doi.org/10.1787/9789264241190-en>

⁽³⁰⁾ Az IMF jelentése: *A multinacionális vállalatok adóztatása Európában, 2021*: <https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>

⁽³¹⁾ Elérhető a következő címen: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0044caf0-58ff-4be6-bc06-be2af6610870>

⁽³²⁾ Tørsløv, T., Wier, L. és Zucman, G., *The Missing Profits of Nations*, munkadokumentum, 2020. április, elérhető itt: <https://missingprofits.world/>

⁽³³⁾ IMF, i. m. 2021.

2021. október 7., csütörtök

a magatartási kódexszel foglalkozó csoport nem szüntette meg az egyes tagállamok által a nagyvállalatok számára kínált tisztességtelen adómegállapodásokat, például a káros előzetes ármegállapításokat (a továbbiakban: feltételes adómegállapítások) és az ebből eredő tisztességtelen versenylőnyt; mivel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport legutóbbi szakértői értékelései a szellemi tulajdonra vonatkozó rendszerekre összpontosítottak; mivel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport továbbra is tisztán kormányközi jellegű;

- I. mivel a jövőbeli globális megállapodás mindkét pillére összhangban van a Bizottságnak „A 21. század társasági adózása” című közelmúltbeli közleményében megfogalmazott, a vállalkozások adóztatására vonatkozó kerettel kapcsolatos elképzelésével; mivel a Bizottság ebben a közleményben olyan irányelvre irányuló javaslatot jelentett be, amely tükrözi majd az OECD modellszabályait, és tartalmazza a minimális tényleges adómértékről szóló II. pillér végrehajtásához szükséges kiigazításokat;
- J. mivel a magatartási kódexszel foglalkozó csoport sikeresen nyitotta meg a párbeszédet azokkal a harmadik országokkal, illetve területekkel, amelyek felkérést kaptak arra, hogy szüntessék meg káros adózási gyakorlataikat annak elkerülése érdekében, hogy bekerüljenek az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzékébe (a továbbiakban: az uniós jegyzék); mivel az uniós jegyzéknek egy olyan eszköznek kell lennie, amely a globális tisztességes adóverseny megőrzése érdekében elriasztja a harmadik országbeli joghatóságok által alkalmazott káros adózási gyakorlatokat; mivel a jelenlegi uniós jegyzék mindössze 12 harmadik országbeli joghatóságot tartalmaz ⁽³⁴⁾, és sajnálatos módon figyelmen kívül hagy bizonyos hírhedt adóparadicsomokat; mivel az uniós jegyzéket a magatartási kódexben meghatározott kritériumok alapján állítják össze;
- K. mivel az uniós lista kritériumai még mindig eltérnek a káros adózási gyakorlatok uniós szakértői értékelése során alkalmazott kritériumoktól, míg mindkét értékelést a magatartási kódexszel foglalkozó csoport végzi; mivel hat tagállam kapott országspecifikus ajánlásokat adórendszerének az agresszív adótervezés kockázatával szembeni megerősítésére vonatkozóan;
- L. mivel a Bizottság elfogadta az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról szóló közleményt, és tervbe vette a magatartási kódex reformját és az uniós jegyzék javításait;
- M. mivel a Covid19-világjárvány a modern idők legmélyebb recessziójába taszította az EU gazdaságát, és csak a közelmúltban mutatkoztak a fellendülés jelei; mivel a Covid19-világjárvány miatt hozott válaszlépések részeként a kormányok Unió-szerte gyorsan adóintézkedéseket vezettek be a vállalkozások és a háztartások likviditásának biztosítására ⁽³⁵⁾, ami a tagállamok adóbevételeinek csökkenését eredményezte; mivel a vállalkozások adózása olyan eszköz kell legyen, amely egyszerű, stabil és kkv-barát adószabályok révén támogatja a helyreállítást, és nem akadályozza a gazdasági fellendülést túlzott adóintézkedésekkel;

A káros adózási gyakorlatokkal foglalkozó jelenlegi uniós szakpolitikák

1. megjegyzi, hogy számos adóbotrány, nevezetesen a LuxLeaks, a panamai dokumentumok, a Paradise-iratok és újabban az OpenLux-vizsgálatok, valamint a nyilvánosság és a parlament nyomása élénkítette a káros adózási gyakorlatokra vonatkozó uniós politikai menetrendet; hangsúlyozza, hogy az adókijátszás és az adókikerülés elfogadhatatlanul jelentős bevételkiesést okoz a tagállamok számára, amely bevételekre most a világjárvány pusztító következményeinek kezelése érdekében szükség van; emlékeztet az OECD adóalap-erőzióra és nyereségátcsoportosításra (BEPS) vonatkozó konzervatív becsléseire, amelyek a globális társaságiadó-bevételek mintegy 4–10 %-át, azaz évi 100–240 milliárd USD-t (84–202 milliárd EUR) tesznek ki ⁽³⁶⁾; emlékeztet arra, hogy a Parlament társaságiadó-kikerülésre vonatkozó becslései 160 és 190 milliárd EUR között mozognak, ha figyelembe vesszük az adóalap-erőziót és a nyereségátcsoportosítást (BEPS) és más adórendszereket is ⁽³⁷⁾; felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen értékelje az adókijátszás és adókikerülés mértékét;

⁽³⁴⁾ Amerikai Szamoa; Anguilla; Dominika; Fidzsi; Guam; Palaui Köztársaság; Panama; Szamoa; Trinidad és Tobago; Amerikai Virgin-szigetek; Vanuatu; Seychelle-szigetek.

⁽³⁵⁾ Európai Bizottság, Éves jelentés az adózásról (2021).

⁽³⁶⁾ <https://www.oecd.org/tax/beps/>

⁽³⁷⁾ Drover, R., Ferret, B., Gravino, D., Jones, E. és Merler, S., *Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union* (Az átláthatóság, a koordináció és a konvergencia meghonosítása az Európai Unión belüli társaságiadó-politikákban), Európai Parlament, Parlamenti Kutatási Főigazgatóság, Európai Hozzáadott Érték Osztály, 2015. november 24. Elérhető a következő címen: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/558773/EPRS_STU\(2015\)558773_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/558773/EPRS_STU(2015)558773_EN.pdf)

2021. október 7., csütörtök

2. üdvözlö az adózási átláthatóság elveinek megerősítése, a káros adóverseny elleni küzdelem és a káros adózási gyakorlatok elleni intézkedések tiszteletben tartásának biztosítása érdekében uniós és nemzetközi szinten tett jelentős intézkedéseket; üdvözlö a 2013/34/EU irányelvnek⁽³⁸⁾ a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele (nyilvános országonkénti jelentéstétel) tekintetében történő módosításáról szóló irányelvvel kapcsolatban elért intézményközi megállapodást; várakozással tekint az elé, hogy a Tanács mielőbb elfogadja első olvasatban kialakított álláspontját annak érdekében, hogy az irányelvet a lehető leghamarabb el lehessen fogadni és hatályba lehessen léptetni; kiemeli a káros adózási gyakorlatok Unión belüli kezelésére elfogadott uniós eszközök sokféleségét, amelyek közé tartozik az ATAD I és II irányelv, a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv, az anya- és leányvállalatokról szóló irányelv, az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló irányelv, és különösen a DAC 3, 4 és 6 (a feltételes adómegállapításokról, az országonkénti jelentéstételről és a közvetítőkre vonatkozó kötelező adatközlési szabályokról), a Tanácshoz intézett különböző bizottsági ajánlások, a magatartási kódex, valamint az agresszív adótervezéssel foglalkozó európai szemeszter keretében tett tanácsi ajánlások;

3. emlékeztet arra, hogy az uniós jogszabályok minimumszabályokat írnak elő az adózás területén megvalósuló együttműködési fellépésekre és információcserére vonatkozóan; támogatja a tagállamok közötti további megbeszéléseket az adózás területén folytatott közigazgatási együttműködés megerősítése érdekében; hangsúlyozza, hogy a meglévő szabályok megfelelő végrehajtására és ellenőrzésére kell helyezni a hangsúlyt; kiemeli, hogy az EU szociális piacgazdaságán belül a megfelelő adómértékek, valamint az egyszerű és egyértelmű adójogszabályok hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez, javítják az EU versenyképességét, valamint hozzájárulnak az adókijátszás és az adókikerülés elleni küzdelemhez; elismeri, hogy a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy maguk döntsenek az általuk a saját körülményeik fényében megfelelőnek ítélt adópolitikájukról; e tekintetben emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak az uniós joggal összhangban kell gyakorolniuk hatásköreiket;

4. megjegyzi, hogy a magatartási kódex] abból a feltételezésből indul ki, hogy bár az országok közötti adóverseny önmagában nem jelent problémát, közös elvekre van szükség azzal kapcsolatban, hogy az egyes országok milyen mértékben használhatják adórendszereiket és adópolitikáikat a vállalkozások és a nyereségek vonzására; kiemeli, hogy a Bizottság elismeri, hogy az adóverseny jellege és formája egyaránt jelentősen megváltozott az elmúlt két évtizedben, és hogy a magatartási kódex viszont nem változott az új kihívásoknak megfelelően, minden szempontból próbára téve a méltányosságot⁽³⁹⁾;

5. üdvözlö a magatartási kódexszel foglalkozó csoport által a káros adózási gyakorlatokkal kapcsolatban végzett munka belső és külső dimenzióját; megjegyzi, hogy a káros adózási gyakorlatok külső dimenziójával főként a magatartási kódexszel foglalkozó csoport foglalkozik a „méltányos adóztatás” kritériumának alkalmazásával; úgy véli, hogy szükség van az uniós jegyzékbe vételi eljárás reformjára; javasolja, hogy ezt a folyamatot formalizálják az uniós jogban, különösen egy kötelező erejű eszköz révén; felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson további tájékoztatást annak érdekében, hogy a jegyzékbe vételi eljárás során értékelni lehessen a káros adózási gyakorlatokra vonatkozóan a tagállamokra alkalmazott gyenge kritériumok és a harmadik országok joghatóságaira – különösen a gazdasági tartalom vonatkozásában – alkalmazott szigorúbb kritériumok közötti koherenciát; kiemeli, hogy a tagállamoknak a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv végrehajtása során is tiszteletben kell tartaniuk az átláthatóság kritériumát; megjegyzi, hogy az Unió által az adókijátszás és a káros adózási gyakorlatok elleni küzdelemre világszerte gyakorolt befolyás attól függ, hogy milyen példát mutat saját területén; üdvözlö e tekintetben a fedőcégek visszaéléséről szóló bizottsági közleményben említett, a fedőcégekre vonatkozó lényegi szabályokról szóló javaslat elé, amelynek célja az agresszív adótervezési lehetőségek kezelése az olyan vállalatok igénybeviteléhez kapcsolódóan, amelyek nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek jelentős jelenléttel és tényleges gazdasági tevékenységgel egy adott térségben;

6. megjegyzi, hogy 1997 óta a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódex az Unió elsődleges eszköze a káros adóverseny megakadályozásában; emlékeztet arra, hogy 1998-ban az OECD-n belül létrehozták a káros adózási gyakorlatokkal foglalkozó fórumot, amelynek feladata az adózási gyakorlatok nyomon követése és felülvizsgálata, és amely a preferenciális adórendszerek jellemzőire összpontosít; kiemeli, hogy a káros adózási gyakorlatokkal foglalkozó fórum értékelései meghatározó hatást gyakorolnak a káros rendszerek minősítésére az uniós jegyzékbe vételi folyamatban; felkéri a magatartási kódexszel foglalkozó csoportot, hogy a káros adózási gyakorlatok értékelése során maradjon független a káros adózási gyakorlatokkal foglalkozó fórumtól;

⁽³⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

⁽³⁹⁾ COM(2020)0313.

2021. október 7., csütörtök

Ajánlások a káros adózási gyakorlatokkal kapcsolatos jövőbeli uniós munkához

7. kiemeli a II. pillérnek az OECD/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással foglalkozó átfogó keretrendszere (inkluzív keret) által javasolt reformját, amelynek célja az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos fennmaradó kihívások kezelése, valamint olyan szabályok meghatározása, amelyek adóztatási jogot biztosítanak a joghatóságok számára abban az esetben, ha más joghatóságok nem gyakorolták elsődleges adóztatási jogait, vagy a befizetésre más okokból alacsony szintű tényleges adóztatás vonatkozik, a káros adózási gyakorlatok elleni küzdelem és a tényleges adókulcs bevezetése érdekében ⁽⁴⁰⁾; e tekintetben várakozással tekint egy olyan globálisan elfogadott konszenzus elé, amely összhangban van az egyszerű és tisztességes adózási elvek és normák meglétéhez fűződő uniós érdekekkel;

8. tudomásul veszi, hogy az OECD/G20 inkluzív keretéről folytatott tárgyalásoknak új lendületet adtak az USA kormányának legutóbbi javaslatai, valamint tudomásul veszi a közelmúltban megkötött inkluzív keretmegállapodást, illetve a G20-ak pénzügyminiszterinek közleményét, amelyek megkönnyíthetik a II. pillérről szóló megállapodás 2021 közepéig való létrejöttét, több mint 130 ország részvételével; a további tárgyalások alapjaként osztja a G7-ek 2021. június 13-i kötelezettségvállalását, amely szerint „országoként legalább 15 %-os globális minimumadót kell fizetni”, amelyet 2021. július 1-jén megismételtek „A gazdaság digitalizációjából eredő adóügyi kihívások kezelésére szolgáló kétpilléres megoldásra vonatkozó nyilatkozat” című dokumentumban;

9. felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő hatásvizsgálatot a nemzetközi adóügyi tárgyalások jövőbeli eredményeiről; emlékeztet a Bizottság azon kötelezettségvállalására, hogy a minimális tényleges adómértékre vonatkozóan a II. pillér szerinti megoldáshoz hasonló megoldást javasol, függetlenül attól, hogy az OECD inkluzív keretének szintjén létrejön-e megállapodás;

10. kéri a „gazdasági tartalom minimumszintje” fogalom meghatározásának elfogadását, amely összeegyeztethető az OECD globális standardjával és azt követően a BEPS 5. intézkedésével – lehetőleg képleten alapuló megközelítés alapján –, és amely a bejelentett jövedelmek növekedésével fokozatosan fejlődne, és amelyet fel lehetne használni annak értékelésére, hogy egy adórendszer potenciálisan káros-e; javasolja, hogy egy ilyen kritérium felhasználható lenne annak értékelésére, hogy egy adórendszer potenciálisan káros-e; emlékeztet arra, hogy a Bizottság a 21. század társasági adózásáról szóló közleményében mérlegeli a tényleges gazdasági tevékenység lehetséges új tartalmi követelményeit és mutatóit az adózási szabályok tekintetében; kiemeli az uniós jegyzék „mértányos adózás” kritériumában már szereplő, a gazdasági tartalomra vonatkozó követelményt; úgy véli azonban, hogy ez a kritérium teret hagy az értelmezésnek, és továbbra is túl homályos, mivel *de minimis* reformokat követően továbbra is lehetővé teszi a legkínálóbb adóparadicsomok törlését;

11. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat arra vonatkozóan, hogy miként kell kialakítani az egységes piac torzulásának csökkentő, tisztességes és átlátható adózási ösztönzőket, amelyek biztosítják a tisztességes versenyt és kedveznek a munkahelyteremtésnek, különösen az ilyen ösztönzők típusának (nyereségalapú vagy költségalapú) időbeli jellegének (ideiglenes vagy állandó), földrajzi korlátozásainak (gazdasági övezet) és intenzitásának (teljes vagy részleges mentességek) vizsgálata révén; tudomásul veszi az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság megbízásából készült tanulmányt a társaságiadó-kulcsok csökkentéséről, valamint annak a bevételekre és a növekedésre gyakorolt hatásáról ⁽⁴¹⁾;

12. üdvözlzi, hogy a Bizottság elismeri, hogy meg kell fontolni egy jövőbeli minimális globális adózási normának a magatartási kódexbe való beépítését, függetlenül attól, hogy globális szinten sikerül-e konszenzust elérni, annak biztosítása érdekében, hogy minden vállalkozás tisztességes adóösszeget fizessen, amikor nyereséget termel az egységes piacon ⁽⁴²⁾; megjegyzi, hogy a Bizottság a közelmúltban „A 21. század társasági adózása” című közleményében bejelentette a II. pillér uniós szintű végrehajtásához szükséges jogalkotási javaslatokat, beleértve az ATAD felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az ellenőrzött külföldi társaságokra vonatkozó szabályokat hozzáigazítsák a II. pillérben elfogadott jövedelembefogadási szabályhoz, a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv átdolgozásához, a hozzájáruló felek bizottságának reformjához, valamint a harmadik országoknak a nem együtműködő joghatóságok uniós jegyzékébe való felvételéhez használt kritériumokba a II. pillérbe; e tekintetben felszólítja a Bizottságot, hogy garantálja, hogy a minimális tényleges adókulcsra vonatkozó végrehajtási szabályok kialakítása ne járjon túlzott megfelelési költségekkel; értelmezése szerint összességében egy nagyvállalat nemzeti tényleges adókulcsa – a II. pillér jelenlegi javaslatának logikáját követve – nem csökkenhet a minimális adókulcs alá;

⁽⁴⁰⁾ Az OECD/G20 adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos projektje, *Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar One Blueprint: Inclusive Framework on BEPS*, (A digitalizációból eredő adóügyi kihívások – Az első pillér tervezetéről szóló jelentés: a BEPS inkluzív kerete), OECD Publishing, Párizs, 2020, 12. o. Elérhető a következő címen: <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-one-blueprint.pdf>

⁽⁴¹⁾ Baert, P., Lange, F., Watson, J., *The Role of Taxes on Investment to Increase Jobs in the EU – An Assessment of Recent Policy Developments in the Field of Corporate Taxes*, 2019. május.

⁽⁴²⁾ COM(2020)0313.

2021. október 7., csütörtök

13. emlékeztet arra, hogy a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv módosítására irányuló javaslatot 2012 óta blokkolják a Tanácsban, különösen a forrásadó minimális kulcsival kapcsolatos nézeteltérések miatt; felszólítja a Tanácsot és az elnökséget, hogy nyissák meg újra az ezzel kapcsolatos tárgyalásokat;

14. hangsúlyozza, hogy a multinacionális vállalatokat az adóztatási jogok tagállamok közötti allokációjára vonatkozó igazságos és hatékony képlet alapján kell megadóztatni; e tekintetben sajnálja, hogy a Tanács nem állapodott meg a KTA- és a KÖTA-javaslatokról; sürgeti a Bizottságot, hogy a jövőbeli BEFIT jogalkotási javaslat menetrendjét igazítsa hozzá a nemzetközi adóügyi menetrendhez; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nincs világos stratégia, amely biztosítaná, hogy az uniós vállalkozások adózásának új kerete elnyerje a tagállamok támogatását;

15. kiemeli, hogy a Nemzetközi Valutaalap szerint ⁽⁴³⁾ a társasági adókulcsok ugyan csökkenő tendenciát mutatnak, azonban a társaságiadó-bevételek beszedése a GDP százalékában kifejezve szembetűnő módon állandó maradt az idők során, figyelembe véve az üzleti ciklust;

16. kitart amellett, hogy a káros adózási gyakorlatok elleni új uniós eszközök jövőbeli végrehajtása során prioritásként kell kezelni a kötelező erejű eszközök alkalmazását, és fel kell tárnai az EUMSZ által kínált valamennyi lehetőséget, lehetővé téve a döntéshozatal hatékonyabbá tételét; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 116. cikkében meghatározott eljárás akkor alkalmazható, ha a káros adózási gyakorlatok torzítják a belső piaci verseny feltételeit, és hogy a Szerződés e rendelkezése nem változtatja meg az Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást;

17. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a szabadalmi adókedvezmények és a szellemi tulajdonra vonatkozó egyéb rendszerek hatékonyságát a káros adózási gyakorlatokra vonatkozó BEPS cselekvési terv 5. intézkedésében meghatározott új nexus módszer keretében, beleértve a bevételkiesésre gyakorolt hatást is; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat arra az esetre, ha az értékelés azt állapítja meg, hogy a szellemi tulajdonnal kapcsolatos rendszerek nem gyakorolnak hatást a valós gazdasági tevékenységekre; megjegyzi, hogy az USA kormánya az immateriális javakból külföldről származó jövedelem (FDII) hatályon kívül helyezését javasolja;

18. kiemeli, hogy a tagállamok adópolitikáit az európai szemeszter keretében követik nyomon; úgy véli, hogy az európai szemesztert célzott országspecifikus ajánlások révén tovább lehetne fejleszteni az agresszív adótervezés EU-n belüli visszaszorításának támogatására szolgáló eszközként;

A vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódex reformja

19. üdvözli, hogy a magatartási kódexszel foglalkozó csoport a létrehozása óta 480 rendszert értékelt, amelyből mintegy 130 rendszert ⁽⁴⁴⁾ károsnak talált ⁽⁴⁵⁾; elismeri, hogy a nemzeti adórendszereknek a magatartási kódex keretében végzett szakértői értékelése hatással volt a káros adóverseny csökkentésére, és ennek következtében az Unión belüli preferenciális adórendszerek csökkenéséhez vezetett; arra számít, hogy az uniós jegyzékbe vételi folyamat révén globális szinten is hasonló hatás várható; figyelmeztet azonban a káros, nem preferenciális rendszerek kialakulására; ezért úgy véli, hogy a magatartási kódexben a káros adózási gyakorlatot meghatározó jelenlegi kritériumok részben idejétmúltak, mivel a preferenciális rendszerekre helyezik a hangsúlyt; hangsúlyozza, hogy javítani kell a magatartási kódex hatékonyságát a közelmúltbeli adóbotrányok és az olyan jelenlegi kihívások fényében, mint a globalizáció, a digitalizáció és az immateriális javak növekvő jelentősége;

20. kéri a magatartási kódexszel foglalkozó csoportot, hogy teljes mértékben használja ki megbízatásának jelenlegi alkalmazási körét; felkéri azonban a Tanácsot, hogy haladéktalanul folytassa a megbízatás hatályának reformját, továbbá adott esetben és különösen vizsgálja meg a tagállamok által alkalmazott valamennyi agresszív adótervezési mutatót, beleértve az adott adórendszer általános jellemzőit is annak megállapítása érdekében, hogy jogszabályai tartalmazznak-e káros adóintézkedéseket; felszólítja a Tanácsot, hogy kövesse nyomon az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról szóló, 2020. júliusi bizottsági közleményt, amely a magatartási kódex reformját szorgalmazza az Unión belüli tisztességes adózás biztosítása érdekében; megjegyzi, hogy ezt a magatartási kódexszel foglalkozó csoport már részben már megtette, különösen a fiktív kamatlevonási rendszerek és a külföldi forrásokból származó jövedelemre vonatkozó mentességi rendszerek esetében, valamint az uniós jegyzékbe vételi eljárás keretében;

⁽⁴³⁾ <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/087/2021/012/article-A001-en.xml>

⁽⁴⁴⁾ Az Adóügyi Albizottság (FISC) 2021. április 19-i eszmecsereje Ljudmila Petkovával, a magatartási kódexszel foglalkozó csoport elnökével.

⁽⁴⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9639-2018-REV-4/en/pdf>

2021. október 7., csütörtök

21. kiemeli, hogy a magatartási kódex olyan puha jogi eszköz, amelynek célja egy olyan uniós adózási keret megőrzése, amely kölcsönös felülvizsgálat és kölcsönös nyomásgyakorlás alapján egyenlő versenyfeltételeket tesz lehetővé az adózás terén; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy a magatartási kódex nem kötelező jellegű; tudomásul veszi, hogy a tagállamok bármilyen következmény nélkül késleltethetik a káros rendszer hatályon kívül helyezését, sőt fenntarthatják azt; ragaszkodik ahhoz, hogy a magatartási kódexszel kapcsolatos döntéshozatal dokumentációjának nyilvánosan hozzáférhetőnek kell lennie;

22. felszólít a magatartási kódex kritériumainak, irányításának és hatályának felülvizsgálatára egy, a jelenlegi kormányközi megállapodásokra épülő és hatékonyabb döntéshozatali eljárással rendelkező, kötelező erejű eszköz révén; úgy véli, hogy a magatartási kódex felülvizsgálatát demokratikus, átlátható és elszámoltatható folyamat keretében, a civil társadalom, a Bizottság és a Parlament szakértőiből álló szakértői csoport bevonásával kell elvégezni; felszólít a felülvizsgált eszköz átláthatóbb és hatékonyabb alkalmazására, valamint arra, hogy az biztosítsa a Parlament megfelelő részvételét a káros adózási gyakorlatok elleni küzdelem új politikáinak és kritériumainak kidolgozásában és elfogadásában;

23. úgy véli, hogy sürgősen meg kell reformálni a magatartási kódex kritériumait, és első lépésként tartalmazniuk kell egy tényleges adókulcsra vonatkozó kritériumot, összhangban az inkluzív keret II. pillérének jövőbeli, nemzetközileg elfogadott tényleges minimális adókulcsával, továbbá szilárd és progresszív gazdasági tartalmi követelményeket, miközben lehetővé teszik a tisztességes versenyt, amely ideális eredménye lehet annak az ambiciózus erőfeszítésnek, amelyet elsősorban az Unió és legfontosabb partnere, az USA irányít;

24. úgy véli, hogy a potenciális kockázati tényezők széles köre megkönnyítheti a nyereségátcsoportosítást, mint például a különleges célú gazdasági egységek száma, az immateriális javak áthelyezése és a passzív bevételek magas szintje (jogdíjak, kamatok, osztalékok stb.);

25. támogatja a Bizottságnak a gazdaságélénkítési stratégiát támogató, méltányos és egyszerű adóztatásra vonatkozó cselekvési tervében felvázolt azon szándékát, hogy kiterjessze a magatartási kódex hatályát a nemzeti társaságiadó-rendszerek további típusaira és általános szempontjaira; javasolja a kedvezményes személyi jövedelemadó-rendszerek beépítését a különleges állampolgársági rendszerek vagy a rendkívül mobilis vagyonos személyek és digitális nomádok vonzására irányuló intézkedések lefedése érdekében, amelyek jelentős torzulásokhoz vezethetnek az egységes piacon;

26. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyenek fontolóra egy „agresszív adótervezési konstrukcióra és alacsony adómértékekre vonatkozó keretrendszert”, amely a jelenlegi magatartási kódex helyébe lépne, az alábbiak szerint:

A. A szóban forgó keretrendszer – a tagállamok és az Unió hatáskörének sérelme nélkül – azokra az intézkedésekre vonatkozik, amelyek jelentősen kihatnak vagy kihathatnak az Unión belül a gazdasági tevékenységek elhelyezkedésére, valamint a személyi jövedelem és tőke (egyéni adórendszerek).

E tekintetben a gazdasági tevékenység egy adott vállalatcsoporton belül végzett valamennyi tevékenységet magában foglalja.

A keretrendszer hatálya alá tartozó adóügyi intézkedések egyaránt tartalmaznak jogszabályokat vagy rendeleteket és közigazgatási gyakorlatokat.

B. Az A. pontban meghatározott alkalmazási körön belül azok az adóintézkedések, amelyek az érintett tagállamban alkalmazott általános adókulcshoz képest lényegesen alacsonyabb tényleges adókulcsról rendelkeznek vagy bármely, a nyereségátcsoportosítással kapcsolatos átfogó keretrendszerben illetve európai uniós képviselőt tömörítő nemzetközi fórumon elfogadott minimális tényleges adókulcsnál alacsonyabb adókulcsról rendelkeznek – ideértve a nulla kulcsos adóztatást is –, potenciálisan károsnak tekintendők, és ezért ennek a magatartási kódexnek a hatálya alá tartoznak (kapu kritérium).

Ilyen mértékű adóztatás megvalósulhat a nominális adómérték és/vagy az adóalap vagy bármely más, a tényleges adókulcsot meghatározó releváns tényező révén.

Annak értékelésekor, hogy az ilyen intézkedések károsak-e, többek között a következőket kell figyelembe venni:

1. az előnyöket kizárólag adóügyi illetőséggel nem rendelkező személyek számára vagy adóügyi illetőséggel nem rendelkező személyekkel folytatott ügyletekre tekintettel biztosítják-e;
2. vagy 2. az előnyök elkülönülnek-e a hazai piactól, így nem érintik a nemzeti adóalapot; vagy

2021. október 7., csütörtök

3. az előnyöket akár – az Európai Bizottság meghatározása szerint – az adóelőnyt alkalmazó harmadik országban végzett valós gazdasági tevékenység és számottevő gazdasági jelenlét hiányában is biztosítják-e és azok olyan arányos, tartalomra vonatkozó követelményen alapulnak-e, amely a bejelentett jövedelmek növekedésével fokozatosan változik. E tekintetben fokozott figyelmet kell fordítani a szellemi tulajdonjogi rendszerekre;
4. a nemzetközi vállalatcsoporton belül folytatott tevékenységek tekintetében a nyereségmeghatározásra vonatkozó szabályok eltérnek-e a nemzetközileg, különösen az OECD keretében elfogadott elvektől; vagy
5. az adóintézkedések nem átláthatónak tekinthetők-e, ideértve azt az esetet is, amikor a jogszabályi rendelkezéseket a közigazgatás nem átlátható módon enyhítette;

C. Az A. pontban meghatározott alkalmazási körön belül azok a preferenciális személyi jövedelemadó- vagy tőkeadó-rendszerek, amelyek az érintett tagállamban alkalmazott általános adókulcshoz képest lényegesen alacsonyabb tényleges adókulcsról rendelkeznek – ideértve a nulla kulcsos adóztatást is –, potenciálisan károsnak tekintendők, és ezért ennek a magatartási kódexnek a hatálya alá tartoznak. Ugyancsak az alkalmazási körbe tartoznának és értékelés tárgyát képeznék az olyan általános személyi jövedelem- és vagyonadó-rendszerek, amelyek az egységes piac torzulását eredményeznék.

A fennálló helyzet fenntartása és visszamenőleges hatály*A fennálló helyzet fenntartása*

D. A tagállamok kötelezettséget vállalnak arra, hogy nem vezetnek be olyan új adóügyi intézkedéseket, amelyek e keret értelmében károsak. A tagállamok ezért a jövőbeli szakpolitika meghatározásakor tiszteletben tartják a keretrendszer alapjául szolgáló elveket, és kellően figyelembe veszik az E-I. pontban említett felülvizsgálati eljárást annak megítéléséhez, hogy egy adott új adóügyi intézkedés káros-e.

Visszamenőleges hatály

E. A tagállamok kötelezettséget vállalnak arra, hogy – a keretrendszer alapjául szolgáló elvek és az E-I. pontban vázolt felülvizsgálati eljárás figyelembe vételével – felülvizsgálják meglévő jogszabályaikat és kialakított gyakorlataikat. A tagállamok szükség szerint módosítják ezeket a jogszabályokat és gyakorlatokat – a Tanács és a Bizottság által a felülvizsgálati eljárást követően folytatott egyeztetések figyelembe vételével – a káros intézkedések mihamarabbi felszámolása érdekében.

A felülvizsgálati eljárás*A lényeges információk rendelkezésre bocsátása*

F. A tagállamok – az átláthatóság és a nyíltság elvének megfelelően – tájékoztatják egymást és a Bizottságot azokról a meglévő és javasolt adóügyi intézkedésekről, amelyek a keretrendszer alkalmazási körébe tartozhatnak. A tagállamokat kiemelten kéri arra, hogy más tagállamok kérésére adjanak tájékoztatást minden olyan adóügyi intézkedésről, amely a keretrendszer alkalmazási körébe tartozik. Amennyiben a tervezett adóintézkedések parlamenti jóváhagyást igényelnek, ilyen jellegű tájékoztatást kizárólag azok Parlamentben történő kihirdetését követően kell adni. A keretrendszer keretében értékelendő rendszereket tájékoztatás céljából be kell jelenteni az Európai Parlamentnek.

A káros intézkedések értékelése

- G. Bármely tagállam élhet azzal a lehetőséggel, hogy megvitassa és véleményezze más tagállamok olyan adóügyi intézkedéseit, amelyek a keretrendszer alkalmazási körébe tartozhatnak. Ez lehetővé teszi annak értékelését, hogy a szóban forgó adóintézkedések az Unión belüli esetleges hatásukat tekintve károsak-e. Ez az értékelés a B. és C. pontban meghatározott valamennyi tényezőt figyelembe veszi.
- H. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy az értékelés során gondosan fel kell mérni az adóintézkedések más tagállamokra gyakorolt hatásait, többek között annak fényében, hogy az érintett tevékenységekre milyen tényleges adózás vonatkozik az Unió területén.

Amennyiben az adóintézkedéseket egyes régiók gazdasági fejlődésének támogatására használják, értékelés készül arról, hogy az intézkedések arányosak-e a kitűzött célokhoz képest, és ténylegesen szolgálják-e azokat. Ennek értékelése során kiemelt figyelmet kell fordítani a legkülső régiók és a kis szigetek sajátosságaira és korlátaira, anélkül, hogy ez az uniós jogrend integritását és koherenciáját – beleértve a belső piacot és a közös politikákat – aláásná. Az értékelés során figyelembe kell venni a B. bekezdés szerinti, számottevő gazdasági jelenlét minimális szintjére vonatkozó, progresszív követelményeket.

2021. október 7., csütörtök

Az eljárás

I. A Tanács és a Bizottság közösen létrehoz egy csoportot, amelynek feladata az e keretrendszer alkalmazási körébe tartozó adóügyi intézkedések értékelése, valamint az ezekre az intézkedésekre vonatkozó tájékoztatás felügyelete lesz. A Tanács kéri az egyes tagállamokat és a Bizottságot, hogy delegáljanak egy magas szintű képviselőt és egy helyettest ebbe a csoportba, amelynek elnöki tisztségét egy tagállam képviselője fogja betölteni. A rendszeresen ülésező csoport feladata lesz, hogy kiválassza és felülvizsgálja, melyek lesznek azok az adóügyi intézkedések, amelyek az E–G. bekezdésekben meghatározott rendelkezések szerint értékelésre szorulnak. A csoport rendszeresen be fog számolni az értékelt intézkedésekről. Ezeket a jelentéseket megvitatás céljából továbbítják a Tanácsnak, és amennyiben a Tanács úgy dönt, közzétételre kerülnek. A dokumentumokat kérésre közölni kell a Parlamenttel, és az értékelési folyamat lezárását követően nyilvánosságra kell hozni azokat.

Végrehajtás

J. A tagállamok jogosultak olyan ellenintézkedések végrehajtására, amelyek mérsékelnék az adóelkerülésre való ösztönzést, amennyiben egy tagállam 2 éven belül nem számol fel egy e keretrendszer szerint károsnak minősített rendszert, különös tekintettel az alábbiakra:

- a) a költségek leírásának tilalma;
- b) forrásadó-intézkedések;
- c) a részesedésekből származó jövedelmek adómentességének korlátozása;
- d) különleges dokumentációs követelmények, különösen a transzferárazás tekintetében;

Földrajzi eloszlás

K. A Tanács célszerűnek tartja, hogy a káros adóintézkedések felszámolására irányuló elveket a lehető legszélesebb földrajzi alap alkalmazásával fogadják el. A tagállamok ezért kötelezettséget vállalnak arra, hogy előmozdítják azok harmadik országokban történő elfogadását; A tagállamok ezért kötelezettséget vállalnak arra, hogy előmozdítják azok harmadik országokban történő elfogadását; kötelezettséget vállalnak továbbá arra is, hogy a Szerződés hatályán kívül eső területeken is előmozdítják elfogadásukat. E tekintetben a Tanácsnak és a Bizottságnak az adózás átláthatóságára, a tisztességes adózásra és az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás elleni intézkedések végrehajtására vonatkozó kritériumokra kell támaszkodnia a nem együttműködő joghatóságok uniós listájának összeállításakor. A méltányos adózás kritériumainak az e keretrendszer B. és C. pontjában meghatározott tényezőkhöz kell alapulniuk.

L. Azon tagállamok, amelyek függő vagy társult területekkel rendelkeznek, vagy más területek tekintetében különleges felelősséggel vagy adózási előjogokkal rendelkeznek, alkotmányos egyezményeik keretében kötelezettséget vállalnak arra, hogy a szóban forgó elvek alkalmazását biztosítják ezeken a területeken. Ezzel összefüggésben ezek a tagállamok felméri a helyzetet a H. bekezdésben említett csoportnak benyújtott jelentések alapján, amely a fent leírt felülvizsgálati eljárás keretében értékelést készít.

Nyomon követés és felülvizsgálat

M. A keretrendszer kiegyenlített és hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében a Tanács felszólítja a Bizottságot, hogy éves rendszerességgel készítsen számára jelentést a keretrendszer végrehajtásáról és a költségvetési állami támogatások alkalmazásáról. A jelentést közzé kell tenni. A Tanács és a tagállamok a keretrendszer rendelkezéseit két évvel az elfogadását követően felülvizsgálják;

27. üdvözli a 2021. április 19-én Ljudmila Petkovával, a magatartási kódexszel foglalkozó csoport elnökével folytatott eszmecserét; felkéri a magatartási kódexszel foglalkozó csoport elnökét, hogy évente legalább egyszer jelenjen meg a Parlament előtt egy nyilvános meghallgatáson, és az elért eredményekről szóló jelentést nyújtsa be a Tanácsnak;

28. üdvözli a magatartási kódexszel foglalkozó csoport által a Tanácsnak két évente készített jelentései közzétételét; úgy véli, hogy külön online eszközt kell létrehozni annak elkerülése érdekében, hogy kizárólag a tanácsi következtetésekre támaszkodjanak az uniós adópolitikával kapcsolatos alapvető információk megszerzése érdekében; nagyra értékeli a magatartási kódexszel foglalkozó csoporthoz kapcsolódó dokumentumok és munkák közzétételére irányuló erőfeszítéseket; kéri, hogy a nyilvános információkat egy felhasználóbarát platformon tegyék elérhetővé;

29. felhívja a magatartási kódexszel foglalkozó csoportot, hogy megfigyelőként hívja meg az Európai Parlament képviselőit a magatartási kódexszel foglalkozó csoport megbeszéléseire; ösztönzi a magatartási kódexszel foglalkozó csoportot, hogy bizonyos üléseit nyilvánosan közvetítse, amennyiben azok nem igényelnek bizalmas tanácskozást;

2021. október 7., csütörtök

o

o o

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0417

A mianmari emberi jogi helyzet, többek között a vallási és etnikai csoportok helyzete**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a mianmari emberi jogi helyzetről, többek között a vallási és etnikai csoportok helyzetéről (2021/2905(RSP))**

(2022/C 132/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Mianmarról és a rohindzsák helyzetéről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2012. november 22-i ⁽¹⁾, a 2012. április 20-i ⁽²⁾, a 2010. május 20-i ⁽³⁾, a 2010. november 25-i ⁽⁴⁾, a 2016. július 7-i ⁽⁵⁾, a 2016. december 15-i ⁽⁶⁾, a 2017. szeptember 14-i ⁽⁷⁾, a 2018. június 14-i ⁽⁸⁾, a 2018. szeptember 13-i ⁽⁹⁾, a 2019. szeptember 19-i ⁽¹⁰⁾ és a 2021. február 11-i ⁽¹¹⁾ állásfoglalására,
- tekintettel a Mianmarról szóló, 2021. február 22-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (főképviselő/alelnök) a mianmari erőszak eszkalálódásáról szóló, 2021. március 23-i és a mianmari helyzetről szóló, 2021. április 19-i, 2021. április 30-i, 2021. május 12-i és 2021. július 27-i nyilatkozatára,
- tekintettel a főképviselőnek az Európai Unió nevében tett, az ASEAN vezetői találkozásának eredményéről szóló, 2021. április 30-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének az emberi jogok hadsereg általi folyamatos megsértéséről szóló, 2021. március 3-i, valamint a legutóbbi mianmari fejleményekről szóló, 2021. május 23-i nyilatkozatára,
- tekintettel a mianmari/burmai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2013/184/KKBP határozat módosításáról szóló, 2021. június 21-i (KKBP) 2021/1000 tanácsi határozatra ⁽¹²⁾,
- tekintettel a mianmari/burmai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2021. április 29-i (KKBP) 2021/711 tanácsi határozatra ⁽¹³⁾,
- tekintettel a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatásokra,
- tekintettel Mianmar 2008. évi alkotmányának 34. cikkére, amely elismeri a vallás és a meggyőződés szabadságát, és biztosítja a polgárok számára a szabad hitvalláshoz és vallásgyakorláshoz való jogot,
- tekintettel a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének 2021. április 24-i ötpontos konszenzusára,
- tekintettel az ENSZ főtitkárának „Situation of human rights of Rohingya Muslims and other minorities in Myanmar” (A rohindzsza muszlimok és más kisebbségek emberi jogi helyzete Mianmarban) című, 2021. augusztus 31-i jelentésére,

⁽¹⁾ HL C 419., 2015.12.16., 189. o.⁽²⁾ HL C 258. E, 2013.9.7., 79. o.⁽³⁾ HL C 161. E, 2011.5.31., 154. o.⁽⁴⁾ HL C 99. E, 2012.4.3., 120. o.⁽⁵⁾ HL C 101., 2018.3.16., 134. o.⁽⁶⁾ HL C 238., 2018.7.6., 112. o.⁽⁷⁾ HL C 337., 2018.9.20., 109. o.⁽⁸⁾ HL C 28., 2020.1.27., 80. o.⁽⁹⁾ HL C 433., 2019.12.23., 124. o.⁽¹⁰⁾ HL C 171., 2021.5.6., 12. o.⁽¹¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0054.⁽¹²⁾ HL L 219. I, 2021.6.21., 57. o.⁽¹³⁾ HL L 147., 2021.4.30., 17. o.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a mianmari helyzetről szóló, 2021. június 18-i 75/287. számú határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Mianmarral foglalkozó független nemzetközi tényfeltáró missziójának „Sexual and gender-based violence in Myanmar and the gendered impact of its ethnic conflicts” (Szexuális és nemi alapú erőszak Mianmarban és etnikai konfliktusainak nemi szempontú hatásai) című, 2019. augusztus 22-i jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának, az Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának jelentéseire és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet felügyeleti mechanizmusa által készített jelentésekre,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának a mianmari emberi jogi helyzetről szóló, 2021. szeptember 16-i jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosának Mianmarról szóló, 2021. szeptember 23-i nyilatkozatára;
 - tekintettel Thomas H. Andrews-nak, az ENSZ különleges előadójának a mianmari emberi jogi helyzetről szóló, 2021. szeptember 22-i jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának Mianmarról és a rohindza muszlimok és más kisebbségek emberi jogi helyzetéről szóló jelentésére,
 - tekintettel a Mianmarra vonatkozó független vizsgálati mechanizmus 2021. július 1-jei jelentésére,
 - tekintettel a tanácsadó bizottság Rakhajn államról szóló végleges jelentésére és ajánlásaira (Annan-jelentés),
 - tekintettel a Nemzetközi Bíróságnak a népirtás büntetének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló egyezmény alkalmazása ügyében (*Gambia kontra Mianmar ügy*) hozandó ideiglenes intézkedések iránti, a Gambiai Köztársaság által benyújtott kérelemre vonatkozó, 2020. január 23-i végzésére,
 - tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és az azokhoz csatolt jegyzőkönyvekre,
 - tekintettel a népirtás büntetének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló, 1948. évi ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2021. február 1-jén a mianmari hadsereg – az ún. Tatmadaw – Mianmar alkotmányát egyértelműen megsértve letartóztatta Vin Mjint elnököt és Ang Szán Szu Csí államtanácsost, valamint a kormány vezető tagjait, államcsíny útján magához ragadta a hatalmat a kormányzás törvényhozó, igazságszolgáltatási és végrehajtó ága felett, és egyéves szükségállapotot hirdetett ki; mivel 2021 augusztusában Min Ang Hlaing főparancsnok bejelentette, hogy saját magát nevezi ki miniszterelnöknek, és hogy a szükségállapotot 2023 augusztusáig meghosszabbítják;
- B. mivel az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadója hivatalos nyilatkozatban jelezte, hogy a katonai junta Mianmar népe ellen irányuló, kiterjedt és módszeres támadásai a nemzetközi jog értelmében valószínűleg emberiség elleni bűncselekményeknek és háborús bűncselekményeknek minősülnek; mivel az ENSZ különleges előadója kifejezetten kijelentette, hogy az államcsíny és a jogsértések kidolgozóit és elkövetőit felelősségre kell vonni;
- C. mivel a katonai junta 2021 májusában tette meg az első lépéseket Ang Szán Szu Csí politikai pártjának feloszlására, amely a 2021. februári államcsínyig kormányzott;
- D. mivel a Pjidadangszu Hluto képviselőletében eljáró bizottságot (CRPH) és a nemzeti egységkormányt azért hozták létre, hogy képviselje a mianmari nép demokratikus akarát;

2021. október 7., csütörtök

- E. mivel az államcsínyre válaszul számos mianmari városban békés tüntetésekre és demonstrációkra került sor; mivel 2021. február 1-je óta politikusokat, kormányzati tisztviselőket, civil társadalmi képviselőket, vallási szereplőket, békés tiltakozókat és írókat tartóztattak le jogellenesen vagy helyeztek házi őrizetbe; mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának legutóbbi jelentése szerint az államcsíny óta több mint 1 120 embert öltek meg, és a katonai hatóságok több mint 8 000 embert tartóztattak le, köztük több száz politikus, aktivistát és köztisztviselőt; mivel a bíróságok 312 embert ítélték el, ezek közül 26 embert halálra, és az elítéltek között két gyermek is van; mivel a jelentések szerint legalább 120 ember halt meg őrizetben; mivel 2021 júliusáig a junta legalább 75 gyermeket ölt meg;
- F. mivel ezzel párhuzamosan a katonaság fokozta a mianmari média elleni fellépését, és egyre több újságíró tartóztatnak le önkényesen, tartanak fogva és emelnek vádat ellenük a média elhallgattatása és a véleménynyilvánítás szabadságának felszámolása érdekében; mivel a junta egyre több megfigyelési és cenzúraeszközt alkalmaz a távközlésre és az internetre vonatkozó korlátozások révén;
- G. mivel széles körben alkalmaznak kínzást a demokráciapárti tüntetéseken való részvétel miatt fogva tartott személyekkel szemben; mivel a kínzási módszerek között szerepel a verés, a lőfegyverrel való kivégzések tettetése, a cigarettával történő égetések, a nemi erőszak és a nemi erőszakkal való fenyegetés; mivel a rendőrség általi kínzás korábban is problémát jelentett Mianmarban, de a Tatmadaw az ellenzék elnyomására irányuló erőfeszítései részeként jelenleg módszeresen fenyeget kínzással;
- H. mivel a junta egyre inkább támaszkodik a kollektív büntetés alkalmazására, elrabolva például azok családtagjait, akik ellen elfogatóparancsot adtak ki, de akiket a rendőrség és a katonai erők nem tudtak megtalálni; mivel gyermekeket, köztük kisgyermeket is megölnek és elrabolnak, feltehetően, hogy arra kényszerítsék a szülőket, hogy feladják magukat a hatóságoknak;
- I. mivel az etnikai kisebbségek keresztények (6,3 %, elsősorban a csinek, kacsinok és karenek), muzulmánok (2,1 %, elsősorban rohindzsák, malájok, jangoniak és más kisebbségek tagjai) és hinduk (0,5 %, elsősorban burmai indiaiak);
- J. mivel Mianmarban a vallás vagy meggyőződés szabadságának és más emberi jogoknak a megsértését a vallási és etnikai kisebbségekkel szemben követik el;
- K. mivel a templomokat lebombázták és kifosztották, a papokat és a lelképásztorokat pedig letartóztatták; mivel katonai csapatok egyházi területeken táboroztak le, még inkább aláásva ezzel abban betöltött szerepüket, hogy menedéket nyújtsanak a szükségét szenvedőknek;
- L. mivel Mianmarban számos etnikai csoport él; mivel a belső konfliktusok az elmúlt évtizedekben tragikus módon több ezer emberéletet követeltek;
- M. mivel a mianmari állampolgársági törvény a rohindzsákat „külföldi állampolgároknak” vagy „külföldi lakosoknak” nyilvánítja, ezzel megfosztva őket állampolgárságuktól, ami tovább súlyosbítja bizonytalan helyzetüket; mivel a rohindzsa kisebbség üldözése a nemzetközi közösség számos felhívása ellenére sem fejeződött be;
- N. mivel a Rakhajn államban maradó mintegy 600 000 rohindzsát folyamatosan hátrányosan megkülönböztető politikáknak és gyakorlatoknak, alapvető jogaik szisztematikus megsértésének, önkényes letartóztatásoknak, túlsúlyolt táborokban való fogva tartásnak vetik alá, valamint rendkívül korlátozottan férnek hozzá az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz; mivel a rohindzsákkal szembeni elnyomó körülmények emberiesség elleni bűncselekményeknek minősülnek;
- O. mivel a rohindzsák és más etnikai kisebbségek, különösen a nők és lányok továbbra is jelentős mértékben ki vannak téve a szexuális erőszak veszélyének, különösen a Tatmadaw és az Arakan Hadsereg közötti elhúzódó konfliktus összefüggésében;
- P. mivel a mianmari humanitárius válság egyre súlyosbodik, és csak ebben az évben több mint 210 000 ember kényszerült lakóhelye elhagyására, hárommillió ember szorul humanitárius segílyre, és ez a szám az elmúlt nyolc hónapban megháromszorozódott, továbbá a lakosság fele, mintegy 20 millió ember a szegénységi küszöb alatt él;
- Q. mivel az ENSZ főtitkára figyelmeztetett arra, hogy „egy nagyszabású fegyveres konfliktus kockázata kollektív megközelítést tesz szükségessé ahhoz, hogy Délkelet-Ázsia szívében és azon túl meg lehessen előzni egy többdimenziós katasztrófát”;

2021. október 7., csütörtök

- R. mivel az Élelmezési Világprogram becslései szerint Mianmarban 6,2 millió embert fenyeget az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és az éhezés, szemben a katonai puccs előtti 2,8 millióval;
- S. mivel a mianmari humanitárius helyzetet a Covid19-válság is súlyosbította; mivel a tiltakozók önkényes tömeges fogva tartása, a zsúfolt börtönök és a fogvatartottak egészségének általános elhanyagolása ugyancsak hozzájárult a Covid19-fertőzések számának növekedéséhez;
- T. mivel a katonaság a Covid19-cel kapcsolatos intézkedéseket a demokráciapárti aktivistákkal, emberijog-védőkkel és újságírókkal szembeni fellépésre használta; mivel csorbul az egészséghez való jog; mivel a junta bezárta a kórházakat és egészségügyi szakembereket vett célba, ami az egészségügyi rendszer összeomlásához vezetett, miközben a Covid19 az egész országban elterjedt; mivel a csapatok orvosi eszközöket és berendezéseket semmisítettek meg, és több tucat egészségügyi létesítményt foglaltak el, ami arra készítette a mianmari népet, hogy a fogva tartástól vagy agyonlövéstől való félelem miatt távol maradjon az egészségügyi létesítményektől;
- U. mivel a Tatmadaw és tábornokai faanyag, drágakövek, földgáz és olaj illegális értékesítése révén illegálisan szereznek pénzeszközöket, és kiterjedt korrupciós vádakkal néznek szembe;
- V. mivel az ENSZ szerint az ENSZ 2021. évi mianmari humanitárius reagálási terve eddig csak a kért források 46 %-át kapta meg, és a jelentős finanszírozási hiány miatt a humanitárius műveletek hátrányt szenvednek;
1. határozottan elítéli a Tatmadaw által Min Ang Hlaing főparancsnok vezetésével végrehajtott, 2021. február 1-jei államcsínyt; felszólítja a Tatmadaw-t, hogy teljes mértékben tartsa tiszteletben a 2020. novemberi demokratikus választások eredményét, haladéktalanul állítsa vissza a polgári kormányt, vessen véget a szükségállapotnak, vessen véget a békés tüntetőkkel szembeni erőszak alkalmazásának, tartsa tiszteletben a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságához való jogot, és tegye lehetővé, hogy valamennyi megválasztott parlamenti képviselő betölthesse megbízatását; felszólítja a mianmari hadsereget, hogy engedje szabadon az összes politikai foglyot, oldja fel a véleménynyilvánítás, a gyülekezés és az egyesülés szabadságára vonatkozó korlátozásokat, és tartsa tiszteletben a vallás és a meggyőződés szabadságát;
 2. felszólít Vin Mjint elnök, Ang Szán Szu Csí államtanácsos és mindazok azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, akiket megalapozatlan vádak alapján letartóztattak; úgy véli, hogy valamennyi politikai vezető és fogvatartott szabadon bocsátása az első alapvető lépés a válság békés megoldása és a legitim hatóságok visszaállítása felé;
 3. támogatásáról biztosítja a mianmari népet a demokráciáért, a szabadságért és az emberi jogokért folytatott küzdelme során;
 4. elítéli, hogy a Tatmadaw széles körű, erőszakos választ ad minden tiltakozásra, valamint elítéli a súlyos emberijog-sértéseket, amelyeket a Tatmadaw a mianmari nép, többek között az etnikai és vallási kisebbségek ellen elkövetett és továbbra is elkövet, és amelyek emberiség elleni bűncselekményeknek minősülnek; mély aggodalmát fejezi ki az egyházak, mecsetek, iskolák és egészségügyi létesítmények elleni gyakori támadások, valamint vallási vezetők letartóztatása miatt;
 5. támogatja a CRPH-t és a nemzeti egységkormányt mint a mianmari nép demokratikus akaratának egyetlen legitim képviselőjét, és felszólítja a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségét (ASEAN) és a nemzetközi közösséget, hogy vonják be őket a valódi és inkluzív politikai párbeszédbe és a válságnak a jogállamiság tiszteletben tartásán alapuló békés megoldására irányuló erőfeszítésekbe;
 6. felszólít arra, hogy biztosítsák a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának haladéktalan és rendszeres bejutását a fogva tartottakhoz és a börtönökbe, amint arról a genfi egyezmények rendelkeznek; felhívja a katonai és rendőri erőket, hogy a biztonsági erők 2021. február 1-jét megelőző és azt követő, Mianmar-szerte lebonyolított műveletei során elfogott valamennyi személy sorsáról és tartózkodási helyéről nyújtsanak családjaik számára teljes körű tájékoztatást;
 7. emlékeztet Mianmar többnemzetiségű jellegére; sürgeti a Tatmadaw-t, hogy teljes mértékben tartsa tiszteletben az egyes etnikumok elidegeníthetetlen jogait; felszólít a katonaság által az országban elkövetett bűncselekmények azonnali, szigorú, független és átlátható kivizsgálására és az elkövetők bíróság elé állítására;

2021. október 7., csütörtök

8. megdöbbenését fejezi ki a Tatmadaw által a mianmari etnikai és vallási csoportok ellen elkövetett bűncselekmények miatt; határozottan elítéli a Tatmadaw által Kajin, Kaja, Kacsin, San és Csin államban elkövetett támadásokat, amelyek tömeges lakóhelyelhagyáshoz, civilek, köztük gyermekek halálához, vallási épületek lerombolásához, valamint az emberi jogok és a humanitárius jog egyéb megsértéséhez vezettek;
9. elítéli, hogy az országban üldözik a keresztényeket; sürgeti a Tatmadaw-t, hogy hagyjon fel a keresztények legyilkolásával és letartóztatásával, és vessen véget a templomok bombázásának és kifosztásának; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi közösség mély aggodalmának adott hangot a mianmari keresztény közösségek erőszakos célbavétele miatt;
10. ismételten elítéli az emberi jogok megsértését, valamint a rohindzsa lakosság elleni rendszeres és széles körű támadásokat; hangsúlyozza, hogy az EU továbbra is szorosan nyomon fogja követni a katonai vezetésnek az országban élő kisebbségekkel, különösen a rohindzsákkal szembeni fellépéseit; megismétli azon felhívását a mianmari hatóságokhoz, hogy hozzák létre a szülőföldjükre visszatérni kívánó rohindzsák – az ENSZ felügyelete alatt történő – hazatérésének biztonságos, önkéntességen alapuló, méltó és tartós feltételeit és garanciáit;
11. határozottan elítéli az etnikai kisebbségekkel szembeni folyamatos megkülönböztetést, akiknek a mozgásszabadsága súlyosan korlátozott, és akiket megfosztanak az alapvető szolgáltatásoktól Mianmarban;
12. elítéli a junta által a polgáraival szemben alkalmazott erőszakot, valamint a – különösen az emberi jogi jogvédőkkel, a civil társadalmi aktivistákkal és az újságírókkal szembeni – zaklatás egyéb formáit; sürgeti a juntát, hogy szüntesse meg a távközlésre és az internetre – többek között a független médiaweboldalakra és a közösségimédia-plafomokra is – alkalmazott korlátozásokat;
13. felszólít a munkavállalókkal és a szakszervezetekkel szembeni erőszak azonnali beszüntetésére, valamint a szakszervezetek és tagjaik jogainak védelmére, ideértve a szabad működéshez való jogot is;
14. a humanitárius hozzáférés és segítségnyújtás azonnali biztosítására szólít fel a kiszolgáltatott közösségek – köztük a nők, a gyermekek és az etnikai kisebbségek – számára, valamint a civil társadalmi szervezetek és az etnikai közösségeken alapuló szervezetek szerepének megerősítésére annak biztosítása érdekében, hogy a humanitárius segély ténylegesen eljusson a rászorulókhöz; kéri a Bizottságot, hogy irányítsa át és fokozza a humanitárius segítségnyújtást – beleértve az egészségügyi ellátás támogatását is – határokon átnyúló csatornákon, helyi humanitárius hálózatokon, etnikai szolgáltatókon, valamint közösségi és civil társadalmi szervezeteken keresztül; kéri a Bizottságot, hogy elemezze, hogyan lehet a legjobban megvalósítani fejlesztési projekteket ezekkel a csoportokkal, és ennek megfelelően irányítsa a fejlesztési támogatást;
15. mély aggodalommal állapítja meg, hogy a humanitárius válságot Mianmarban tovább súlyosbította a Covid19 harmadik hulláma, amely különösen aggasztó mértékben terjed a leginkább marginalizált lakosság körében, beleértve az ország túlszűfolt és egészségtelen börtöneiben élőket is; sürgeti a juntát, hogy állítsa vissza a járvány megfékezésére irányuló stratégiát és egy kontaktkövető rendszert, továbbá biztosítsa, hogy az emberek hozzáférjenek az egészségügyi szolgáltatásokhoz és az oltóanyagokhoz; kéri a Bizottságot, hogy fokozza az e tekintetben nyújtott támogatását, és garantálja, hogy ez a támogatás eljut a polgárokhoz, többek között a Covid19-oltóanyagok biztosítása révén;
16. megdöbbenésének ad hangot az egészségügyi dolgozókat érintő támadások, zaklatások, fogva tartások és kínzások miatt, különösen a jelenlegi Covid19-cel összefüggő egészségügyi válság idején; felszólítja a juntát, hogy garantálja valamennyi egészségügyi dolgozó védelmét és biztonságát, és haladéktalanul hagyjon fel az ezen emberek elleni zaklatással és támadásokkal; hangsúlyozza, hogy a mianmari hatóságok felelőssége az egészségügyi ellátáshoz való teljes körű hozzáférés biztosítása;
17. elítéli a katonai hatóságok egészségügyi szakemberek és létesítmények elleni támadásait, valamint e hatóságok Covid19-világjárványra adott válaszát; kiemeli, hogy az egészség, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a védőoltásokhoz való hozzáférés egyetemes emberi jogok;
18. felszólítja a Tatmadaw-t, hogy ne tagadja meg a lakosságtól a Covid19 elleni védekezéshez és a megfelelő kezeléshez való jogot, mivel a Covid19 Mianmarban számos emberéletet követelhet;
19. sürgeti a szomszédos országok kormányait annak biztosítására, hogy hatóságaik ne akadályozzanak senkit abban, hogy menedéket keresve átlépje a határt; felszólítja ezeket a kormányokat annak biztosítására, hogy a segélyszervezetek és a helyi civil társadalmi szervezetek a Mianmarral közös határaik mentén beléphessenek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek által lakott területekre;
20. megismétli, hogy határozottan támogatja a civil társadalom és a demokrácia mianmari szószólóit, és felhívja az EU-t és intézményeit, hogy a jelenlegi katonai kormány által bevezetett jelenlegi és esetlegesen a jövőben is folytatódó korlátozások ellenére folytassák a civil társadalom támogatására irányuló erőfeszítéseket;

2021. október 7., csütörtök

21. felhívja az ASEAN-t, annak tagjait és különösen a mianmari különmegbízottját, hogy proaktívabban használják ki a Mianmarban betöltött különleges szerepüket, működjenek együtt az ENSZ különmegbízottjával, és tartsanak kapcsolatot valamennyi érintett féllel, nevezetesen a nemzeti egységkormányal és a civil társadalom képviselőivel, különösen a nők és az etnikai csoportok képviselőivel, hogy előmozdítsák legalább az ötpontos konszenzus hatékony és érdemi végrehajtását annak érdekében, hogy a jelenlegi válság a közeljövőben fenntartható és demokratikus módon rendezhető legyen;

22. felszólítja emellett Kínát és Oroszországot, hogy aktívan vegyenek részt a nemzetközi diplomáciában és az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagjaiként tegyenek eleget kötelességüknek; elvárja tőlük, hogy játsszanak konstruktív szerepet a mianmari helyzet vizsgálatában;

23. sürgeti Mianmart, hogy működjön együtt az elszámoltathatóság biztosítására irányuló nemzetközi törekvésekkel, többek között biztosítson végre korlátozás nélkül belépést az országba az ENSZ Mianmarra vonatkozó független vizsgálati mechanizmusa (IIMM) számára; felszólítja az EU-t, tagállamait és a nemzetközi közösséget, hogy biztosítsák az IIMM számára a megbízatásának teljesítéséhez szükséges támogatást; emlékeztet arra, hogy Mianmar köteles betartani a Nemzetközi Bíróság ideiglenes intézkedéseket elrendelő végzését;

24. üdvözli a Tanács által a Tatmadaw tagjaival és vállalkozásaikkal szemben a közelmúltban bevezetett szankciókat, és felhívja a Tanácsot, hogy továbbra is alkalmazzon célzott és erőteljes szankciókat a junta utánpótlási vonalainak felszámolása érdekében, biztosítva ugyanakkor, hogy a mianmari nép ne szenvedjen kárt; úgy véli, hogy a nemzetközi közösségnek továbbra is fel kell lépnie a katonaság és vezetői ellen, és költségeket kell rónia rájuk mindaddig, amíg azok irányt nem váltanak, és nem biztosítják a demokráciához való visszatérést; hangsúlyozza, hogy valamennyi uniós tagállamnak meg kell erősítenie és végre kell hajtania a mianmari állami vállalatokkal szemben kiszabott szankciókat, különösen a fa- és drágakőiparban; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a tagállamokra és a társult országokra az uniós szankciók megsértése miatt kiszabott nemzeti büntetések hatékonyak legyenek; hangsúlyozza, hogy ez szükségessé tenné konkrét vagyoni eszközök befagyasztását és a két állami tulajdonú bank, a mianmari Külkereskedelmi Bank és a Mianmari Beruházási és Kereskedelmi Bank – amelyen keresztül minden devizát beszednek – részére történő nemzetközi pénzügyi átutalások betiltását, valamint a junta számára a legnagyobb devizabeáramlást generáló állami tulajdonú mianmari olaj- és gázvállalat felvételét a szankciós listára;

25. felhívja a Tanácsot, hogy továbbra is szabjon ki célzott szankciókat a 2021. februári államcsíny elkövetőire, és vegyen fontolóra más lehetséges intézkedéseket is; sürgeti a Tanácsot, hogy az egyes tagok helyett az Államigazgatási Tanácsot mint szervezetet vegye fel a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek és szervek jegyzékébe;

26. ismételt felszólítja a mianmari műveletekkel vagy ellátási láncokkal rendelkező uniós székhelyű vállalkozásokat, hogy fokozottan tanúsítsanak kellő gondosságot az emberi jogok tekintetében, és biztosítsák, hogy ne legyenek kapcsolatban a mianmari biztonsági erőkkel, azok egyes tagjaival vagy az általuk birtokolt vagy ellenőrzött szervezetekkel, valamint hogy ne járuljanak hozzá sem közvetlenül, sem közvetve a junta fellépéséhez a demokráciával és az emberi jogokkal szemben; felhívja az uniós székhelyű vállalkozásokat, hogy hozzák nyilvánosságra következtetéseiket, és munkálkodjanak a mianmari vállalkozásaikban a munkakörülmények és környezetvédelmi normák folyamatos javításán;

27. megismétli felhívását, hogy folytassák a célzott szankciók alkalmazását azokkal szemben, akik felelősek a rohindzsák elleni atrocitásokért;

28. ismételt felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen indítson vizsgálatot a Mianmar számára előnyös kereskedelmi preferenciákról meghatározott ágazatokban, különös tekintettel a mianmari hadsereg tagjai tulajdonában lévő vállalatokra, és megfelelően tájékoztassa a Parlamentet a meghozandó lépésekről; elismeri, hogy előrelépés történt azóta, hogy Mianmar 2013-ban visszakerült a „fegyver kivételével mindent” (EBA) programba, például munkahelyek jöttek létre a ruházati ágazatban, ami különösen a nőknek kedvezett; hangsúlyozza azonban, hogy a fokozott szerepvállalási folyamat már 2018-ban elindult, a nemzetközi emberi jogi egyezményeknek és a munkajogoknak való megfelelésre összpontosítva, és hogy a puccs megfordította a demokratizálódási folyamat során elért eredményeket, aláásva ezáltal az EBA-kedvezmények nyújtásának feltételeit;

29. felszólítja az EU mianmari küldöttségét és a tagállamok nagykövetségeit, hogy szorosan kövessék nyomon a mianmari emberi jogi és egészségügyi helyzetet, valamint a politikai vezetők és a jelenleg letartóztatás alatt álló más személyek ügyeit;

30. felhívja a tagállamokat és a társult országokat, hogy tartsák fenn az embargót valamennyi fegyver, lőszer és egyéb katonai, biztonsági és megfigyelési felszerelés és rendszer közvetlen és közvetett szállítására, értékesítésére és átadására – beleértve a tranzitot, a szállítást és a brókertevékenységet is –, valamint a kiképzésre, karbantartásra és egyéb katonai és biztonsági segítségnyújtásra; hangsúlyozza, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróságnak tovább kell vizsgálnia a helyzetet;

2021. október 7., csütörtök

31. figyelmeztet arra, hogy az erőszak fokozódása és az ország súlyos gazdasági válsága, a szegénység és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek száma miatt még súlyosabb humanitárius vészhelyzet alakulhat ki; felszólítja az EU-t, tagállamait és a nemzetközi közösséget, hogy sürgősen tegyenek eleget az ENSZ 2021. évi mianmari humanitárius reakálási tervével kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeiknek;

32. felhívja az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy határozottan foglalkozzanak a mianmari helyzettel, és felhívja az alelnököt/főképviselőt, hogy a Parlamentnek, különösen a Külügyi Bizottságának rendszeresen tegyen jelentést többek között a vallási és etnikai csoportok helyzetéről annak érdekében, hogy megfelelő parlamenti párbeszédet lehessen biztosítani erről a fontos és aggasztó helyzetről;

33. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást Mianmar legitim elnökének és nemzeti egységkormányának, a Pjidaungsu Hlutót képviselő bizottságnak, a mianmari államtanácsosnak, a Tatmadaw-nak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Egyesült Államok, Banglades, az Egyesült Királyság, Japán, India, Ausztrália, Kanada és az ASEAN-tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, Oroszország és Kína kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárnak, az ASEAN főtitkárnak, az ASEAN Kormányközi Emberi Jogi Bizottságának, az ENSZ mianmari emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának, az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosának és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0418

Paul Rusesabagina ügye Ruandában

Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása Paul Rusesabagina ügyéről Ruandában (2021/2906(RSP))

(2022/C 132/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Ruandáról szóló korábbi állásfoglalásaira és különösen a Ruandáról, Paul Rusesabagina ügyéről szóló, 2021. február 11-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, amelyet Ruanda 1975-ben ratifikált,
 - tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Chartájára,
 - tekintettel az Afrikában a tisztességes eljáráshoz és a jogi segítséghez való jogra vonatkozó elvekre és iránymutatásokra,
 - tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel az ENSZ fogvatartottakkal való bánásmódra vonatkozó, 2015-ben felülvizsgált minimumszabályaira (a Nelson Mandela-szabályok),
 - tekintettel az afrikai börtönkörülményekről szóló kampalmai nyilatkozatra,
 - tekintettel az ENSZ munkacsoportjának 2021. március 25-i, Ruandáról szóló időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékelésére,
 - tekintettel a nemzetközi közösségnek a szabálytalanságokat és a ruandai tisztességes bírósági eljárások hiányát elítélő nyilatkozataira, többek között a belga kormány, az Egyesült Államok külügyminisztériuma és az Egyesült Királyság kormánya részéről,
 - tekintettel az Európai Ügyvédi Kamara, az Amerikai Ügyvédi Kamara Emberi Jogi Központja és számos elismert emberi jogi szervezet nyilatkozataira,
 - tekintettel a Cotonoui Megállapodásra,
 - tekintettel Ruanda alkotmányára,
 - tekintettel az ENSZ és az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Bizottsága eszközeire,
 - tekintettel a konzuli kapcsolatokról szóló, 1963. évi bécsi egyezményre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2021. szeptember 29-én Paul Rusesabagina emberi jogi aktivistát, belga állampolgárt és amerikai lakost a ruandai Legfelsőbb Bíróság nemzetközi határokon átnyúló bűncselekményekkel foglalkozó tanácsa – a 2020. augusztus 31-én Kigaliban történt letartóztatását követően – 25 év börtönbüntetésre ítélte; mivel Paul Rusesabaginat kilenc terrorizmussal kapcsolatos vádpontban vádolták meg és vonták büntetőjogi felelősségre az ellenzéki politikai pártok koalíciójának és katonai szárnyának – a Demokratikus Átalakulásért/Nemzeti Felszabadítási Front (MRCD-FLN) – tulajdonított tevékenységeikért;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0055.

2021. október 7., csütörtök

- B. mivel Rusesabagina úr 2020. augusztusi letartóztatása önkényes volt, hamis ürüggyel történt, amely a Ruandának történő jogellenes átszállításával, erőszakos eltüntetésével és teljesen elszigetelt fogva tartásával járt; mivel letartóztatására nem nyújtottak be a 2019. évi ruandai büntetőeljárás törvénykönyv 37. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő elfogatóparancsot, és a ruandai büntetőeljárás törvénykönyv 68. cikkével ellentétes módon nem nyújtottak be vádiratot az elítéléséig; mivel Rusesabagina úr több alkalommal nyilvánosan kijelentette, hogy a megtorlástól való félelem miatt nem térhet vissza szülőhazájába;
- C. mivel Ruanda igazságügyi minisztere, Johnston Busingye elismerte, hogy kormánya szerepet játszott Rusesabagina úr 2020 augusztusában történt erőszakos eltüntetésében és átszállításában, a repülőút kifizetésében, valamint Rusesabagina úr tisztességes eljárásához való jogának megsértésében; mivel 2021. március 10-én a bíróság úgy határozott, hogy Rusesabagina úr Ruandába szállítása jogszerű volt, és nem történt emberrablás;
- D. mivel az ítélethirdetéskor további bizonyítékokat jelentettek be – amelyeket a bíróság korábban nem hallgatott meg és a tárgyalás során sem terjesztettek elő – azzal az állítással kapcsolatban, hogy Rusesabagina úr pénzt gyűjtött az FLN fegyveres csoportja számára; mivel az idézett bizonyítékok egy része – Rusesabagina úr állítása szerint – kényszer hatására és ügyvéd hiányában kicsikart vallomásokból származik;
- E. mivel a Rusesabaginát kezdetben képviselő ügyvédcsapatot nem ő választotta, és mivel megakadályozták a választott ügyvédek – akikkel végül 2021 áprilisától léphetett kapcsolatba – hogy találkozhassanak vele, ami ellentétes a ruandai büntetőeljárás törvénykönyv 68. cikkével;
- F. mivel Rusesabagina úr egészségi állapota a fogva tartása alatt rendkívül aggasztó, mivel ráktúlélő, illetve szív- és érrendszeri rendellenességben szenved; mivel ügyvédek szerint két rákszűrést is elmulasztott, és a börtönhatóságok megtagadták tőle a belga orvosa által felírt gyógyszerekhez való hozzáférést, ami mentális és fizikai szenvedést okozott neki, megsértve ezzel a ruandai alkotmány élethez való jogról, a testi épséghez való jogról és az embertelen vagy megalázó bánásmóddal szembeni védelemről szóló 12. és 14. cikkét;
- G. mivel 2020 szeptemberében a ruandai hatóságok nem tájékoztatták a belga hatóságokat Rusesabagina letartóztatásáról a konzuli segítségnyújtásra vonatkozó nemzetközi jogban foglalt elvnek megfelelően; mivel a Ruandai Büntetés-végrehajtási Szolgálat (RCS) hozzáférhetett a Rusesabagina úr és az ügyvédek közötti kommunikációhoz és jogi dokumentumokhoz; mivel a belga külügyminiszter több szóbeli jegyzéket küldött ruandai kollégájának, amelyben kérte Rusesabagina úr jogainak tiszteletben tartását, de a ruandai kormány az összes kérést elutasította;
- H. mivel 2021 júliusában arról számoltak be, hogy a ruandai hatóságok az NSO Group Pegasus kémprogramját potenciálisan több mint 3 500 aktivista, újságíró és politikus ellen vetették be; mivel a telefon igazságügyi szakértői elemzése szerint ezt a kémprogramot használták Carine Kanimba, Rusesabagina lánya telefonjának megfertőzésére is; mivel a ruandai hatóságok ezt tagadják;
- I. mivel Ruanda aláírta a Cotonoui Megállapodást, amely kimondja, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása az EU és az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezete közötti együttműködés alapvető eleme; mivel a jogállamiság és az emberi jogok megerősítése a Ruandára vonatkozó uniós programok fő prioritási területei;
- J. mivel az Afrikai Unió és az EU közötti második miniszteri találkozóra 2021. október 25–26-án kerül sor Kigaliban;
1. emlékezteti a ruandai kormányt, hogy kötelezettséget vállalt az alapvető szabadságok garantálására, ideértve az igazságszolgáltatáshoz és a tisztességes eljárásához való jogot, ahogyan arról az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartája és más nemzetközi és regionális emberi jogi eszközök is rendelkeznek, többek között a Cotonoui Megállapodás, és különösen annak 8. és 96. cikke;
 2. hangsúlyozza, hogy Ruandának meg kell védenie az igazságszolgáltatás függetlenségét, és azt fenn kell tartania alkotmányában és jogszabályaiban, mivel minden kormányzati és egyéb intézmény köteles tiszteletben tartani az igazságszolgáltatás függetlenségét;

2021. október 7., csütörtök

3. emlékeztet arra, hogy bármely gyanúsított másik országba történő kiadatására csak független kiadatási eljárás keretében kerülhet sor a kiadatási kérelem jogszerűségének garantálása és annak biztosítása érdekében, hogy a gyanúsított tisztességes eljáráshoz való joga teljes mértékben biztosított legyen a kérelmező országban;
4. ezért határozottan elítéli Paul Rusesabagina jogellenes letartóztatását, fogva tartását és elítélését, amely sérti a nemzetközi és ruandai jogot; úgy véli, hogy Paul Rusesabagina esete példásan szemlélteti az emberi jogok ruandai megsértését, és megkérdőjelezi az ítélet igazságosságát, amely a jelentések szerint nem biztosította a tisztességes eljárás garanciáit a képviselőre, a meghallgatáshoz való jogra és az ártatlanság vélelmére vonatkozó bevált nemzetközi gyakorlatokkal összhangban;
5. felszólít Rusesabagina úr humanitárius okokból történő azonnali szabadon bocsátására és hazatelepítésére bűnösségének vagy ártatlanságának sérelme nélkül; kéri, hogy az EU ruandai küldöttsége és a tagállamok diplomáciai képviselői határozottan közvetítsék ezt a kérést a ruandai hatóságokkal folytatott eszmecsereik során;
6. felszólítja a ruandai kormányt, hogy minden körülmények között garantálja Rusesabagina testi és lelki épségét, és tegye lehetővé számára, hogy szokásos gyógyszereit szedhesse; ragaszkodik ahhoz, hogy a ruandai kormány tartsa tiszteletben a belga kormány azon jogát, hogy konzuli segítséget nyújtson Rusesabagina úrnak az egészsége és a védelemhez való megfelelő hozzáféréseinek biztosítása érdekében;
7. elítéli az általános emberi jogi helyzetet Ruandában, és különösen a másként gondolkodók célzott üldözését; elítéli a politikai indíttatású pereket és a politikai ellenfelek üldözését; sürgeti a ruandai hatóságokat, hogy biztosítsák a hatalmi ágak szétválasztását, különösen az igazságszolgáltatás függetlenségét;
8. felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot, a Bizottságot és az EU emberi jogi különleges képviselőjét, hogy a Cotonoui Megállapodás 8. cikke keretében a legmagasabb szinten erősítsék meg a Ruandával folytatott emberi jogi párbeszédet annak biztosítása érdekében, hogy az ország betartsa kétoldalú és nemzetközi kötelezettségvállalásait; hangsúlyozza, hogy a Ruandában folyó nemzetközi fejlesztési munkával összefüggésben sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni az emberi jogokra, a jogállamiságra, valamint az átlátható és reagálni képes kormányzásra;
9. kéri a Bizottságot, hogy kritikusan vizsgálja felül a ruandai kormánynak és állami intézményeknek nyújtott uniós támogatást annak biztosítása érdekében, hogy az teljes mértékben előmozdítsa az emberi jogokat, és ne gyakoroljon negatív hatást a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságára, a politikai pluralizmusra, a jogállamiság tiszteletben tartására és a független civil társadalomra;
10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Unió emberi jogokkal foglalkozó különleges képviselőjének, a Ruandai Köztársaság elnökének, a ruandai parlament elnökének, valamint az Afrikai Uniónak és intézményeinek.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0419

Texas állam (USA) abortusztörvénye**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása az abortuszra vonatkozó állami törvényről Texasban (USA) (2021/2910(RSP))**

(2022/C 132/16)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP III) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program” cselekvési tervről szóló, 2020. november 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0017),
- tekintettel a WHO „Biztonságos abortusz: technikai és szakpolitikai iránymutatás az egészségügyi rendszerek számára” című iránymutatására,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979. évi egyezményre (CEDAW) ,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére (az isztambuli egyezmény),
- tekintettel a Gyermekek Jogairól szóló 1989. évi Egyezményre,
- tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni, 1984. évi ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2006. évi egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala „ENSZ-szakértők elítélik a biztonságos abortuszhoz való jog elleni további támadásokat és a Legfelsőbb Bíróság bűnrészességét” című, 2021. szeptember 14-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikkére,
- tekintettel az ENSZ 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési céljaira, és különösen az egészség előmozdítására, illetve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 3. és 5. célra,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta),
- tekintettel az 1994-es kairói nemzetközi népesedési és fejlesztési konferenciára, annak cselekvési programjára és felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,
- tekintettel a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia 25. évfordulója alkalmából „Accelerating the Promise” címmel megrendezett csúcstalálkozón kiadott, 2019. november 1-jei nairobi nyilatkozatra, valamint a nairobi csúcstalálkozón bejelentett nemzeti és partnerszégi kötelezettségvállalásokra és együttműködési intézkedésekre,

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a nők egészségével összefüggésben a szexuális és reprodukciós egészség és jogok EU-ban fennálló helyzetéről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására⁽¹⁾, amely a reprodukciós egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést a nők emberi jogai alapvető pillérének nyilvánítja, és ennek megtagadását a nők és lányok elleni erőszak egyik formájának tekinti,
 - tekintettel a Pekingi Cselekvési Platformra és felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,
 - tekintettel az Egyesült Államok alkotmányára,
 - tekintettel az 1973. évi Roe kontra Wade ítéletre, amelyet megerősítettek a Planned Parenthood kontra Casey ügyben, valamint a Whole Woman's Health kontra Hellerstedt ügyben hozott ítéletek, amelyek alkotmányos jogot biztosítanak a várandós nők számára arra, hogy eldönthessék, hogy folytatnak-e egy az embrió viabilitásának kialakulása előtti szakaszban lévő terhességet;
 - tekintettel Texas állam szenátusának 2021. évi 8. számú, „Az abortusz, ezen belül egy meg nem született gyermek szívverésének észlelését követő abortuszok összefüggésében; polgári per indításának engedélyezése” című törvényre (SB8 törvény),
 - tekintettel az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának a texasi SB8 törvény blokkolását megtagadó, 2021. szeptember 1-jei határozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2021. szeptember 1-jén Texas állam törvénybe iktatta az SB8 törvényt, amely megtiltotta a nők számára, hogy a magzati szívverés kezdetét követően, azaz de facto az utolsó menstruációs ciklustól számított csupán hat hét elteltével, hozzáférhessenek az abortuszellátáshoz, és az eljárás lefolytatása előtt két külön ultrahangvizsgálatra van szükség, és ez alól az sem képez kivételt, ha a terhesség nemi erőszak, vérfertőzés miatt következik be, vagy ha a magzatnál a születés utáni tartós élettel nem összeegyeztethető egészségügyi állapot áll fent; mivel az SB8 törvény szinte teljes körű abortusztiltalomnak felel meg;
- B. mivel mind az USA-nak, mind az EU-nak tiszteletben kell tartania azt az elvet, hogy az emberi jogok elidegeníthetetlenek és minden embert megilletnek;
- C. mivel a transzatlanti partnerség alapvető jellege azt jelenti, hogy az közös értékeinkben gyökerezik, beleértve az emberi jogok tiszteletben tartását is;
- D. mivel a nemek közötti egyenlőség, a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelése, az egészséges élet biztosítása, a szegénység felszámolása mindenhol, valamint a jólét előmozdítása minden korosztály számára az 1., 3. és 5. fenntartható fejlődési cél alapvető célkitűzései; mivel az ENSZ valamennyi tagállama kötelezettséget vállalt arra, hogy tiszteletben tartja és előmozdítja a fenntartható fejlődési célokban meghatározott, többek közt a szexuális és reprodukciós egészséggel és jogokkal kapcsolatos 3.7. és 5.6. célkitűzéseket;
- E. mivel a szexuális és reprodukciós egészség és jogok az alapvető emberi jogokon alapulnak, védelmet élveznek a nemzetközi és európai emberi jogi jogszabályokban, így a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményben és az emberi jogok európai egyezményében, és az átfogó egészségügyi ellátás alapvető elemét képezik;
- F. mivel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöbölésével foglalkozó bizottság és az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2018 augusztusában közös nyilatkozatot adott ki, amelyben hangsúlyozta, hogy a biztonságos és legális abortuszhoz, valamint a kapcsolódó szolgáltatásokhoz és információkhoz való hozzáférés alapvető fontosságú a nők reprodukciós egészsége szempontjából, valamint ösztönözte az országokat a nők és lányok szexuális és reprodukciós egészsége és jogai korlátozásainak megszüntetésére, mivel ez veszélyezteti egészségüket és életüket; mivel az abortuszhoz való hozzáférés emberi jog, míg az abortuszhoz való hozzáférés késleltetése vagy megtagadása a nemi alapú erőszak egyik formáját képezi, és

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0314.

2021. október 7., csütörtök

- kínzásnak és/vagy kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmódnak minősülhet; mivel a szexuális és reprodukív egészség és jogok az ENSZ 3. és 5. fenntartható fejlődési céljának részét képezik, és mivel a nemi alapú erőszak és a nőkkel szembeni valamennyi káros gyakorlat felszámolása az 5. fenntartható fejlődési cél egyik célkitűzése;
- G. mivel az átfogó szexuális és párkapcsolati oktatáshoz, valamint a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés, beleértve a családtervezést, a fogamzásgátlási módszereket és a biztonságos és legális abortuszt, valamint minden személy autonómiája és arra való képessége, hogy szabad és független döntéseket hozzon testével és életével kapcsolatban, függetlenségének előfeltétele, és ezért elengedhetetlen a nemek közötti egyenlőség eléréséhez a magán- és a közélet valamennyi területén, beleértve a munkaerőpiacon és a politikában való részvételt, valamint a nemi alapú erőszak felszámolását; mivel az „ő testük, az ő választásuk” elv alkalmazandó;
- H. mivel a férfiak és a fiúk a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szerepvállalása egyszerre célja és előfeltétele a fenntartható egyenlőség elérésének;
- I. mivel a szexuális és reprodukív egészség és jogok érvényesítése nélkülözhetetlen része az emberi méltóságnak és elválaszthatatlanul kapcsolódik a nemek közötti egyenlőség eléréséhez és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemhez; mivel a nők és lányok részvétele az őket és emberi jogaikat érintő jogszabályok és szakpolitikák – többek között a szexuális és reprodukív egészség és jogok és az abortusz – kialakításában, valamint annak biztosítása, hogy jogaik megsértése esetén hozzáférhessenek az igazságszolgáltatáshoz és a jogorvoslathoz, kulcsfontosságú a nemek közötti egyenlőség megvalósításához;
- J. mivel a személyek testi és szellemi épségének tiszteletben tartásához való jog a Charta központi eleme;
- K. mivel a Roe kontra Wade mérőföldkőnek számító ügyben hozott ítéletével a Legfelsőbb Bíróság az USA egész területén legalizálta az abortuszt, amely alkotmányos jogot biztosít a várandós nők számára arra, hogy eldönthessék, hogy folytatnak-e egy az embrió viabilitásának kialakulása előtti szakaszban lévő terhességet; mivel ezt a Planned Parenthood kontra Casey és a Whole Woman's Health kontra Hellerstedt ügyekben is megerősítették;
- L. mivel 12 másik amerikai állam betiltotta a terhesség korai szakaszában végrehajtott abortuszt, de a szövetségi bíróságok megakadályozták, hogy e tiltások hatályba lépjenek, azáltal, hogy azokat alkotmányellenesnek nyilvánították;
- M. mivel az SB8 törvény körülbelül hat hetes terhesség után tiltja az abortuszt, és mivel az SB8 törvényt megelőzően a Texasban abortuszellátásban részesült nők mintegy 85–90 %-a legalább hat hetes várandós volt, a törvény ténylegesen megszünteti az abortuszellátást az államban;
- N. mivel az SB8 törvény célja, hogy mentesítse a kormánytisztviselőket a törvény végrehajtása alól, ugyanakkor arra ösztönzi a magánszemélyeket, hogy pénzjutalom reményében pereljenek be bárkit, aki abortuszellátást nyújt, vagy segítséget nyújt valakinek ahhoz, hogy ilyen ellátásban részesüljön az államban, ami nagy valószínűséggel az egészségügyi szolgáltatók, az abortuszellátásra szoruló nők és bárki, aki őket segíti – köztük szeretteik – legalizált zaklatásához vezet majd; mivel az SB8 törvény mindenképpen visszatartó hatást fog gyakorolni az egészségügyi szolgáltatókra;
- O. mivel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölésével foglalkozó bizottság megállapította, hogy az abortusz bűncselekménnyé nyilvánítása nem bír visszatartó erővel; mivel – amint azt a nők és lányok hátrányos megkülönböztetésével foglalkozó munkacsoport megállapította – ahol az abortuszra jogi korlátozások vonatkoznak, a terhesség biztonságos megszakítása a társadalmi-gazdasági szempontból előnyös helyzetben lévő nők kiváltságává válik, míg a korlátozott erőforrásokkal rendelkező nők kénytelenek nem biztonságos és illegális terhességszakítást igénybe venni, veszélyeztetve ezzel életüket és egészségüket; mivel – amint az az abortuszra vonatkozó korlátozások más eseteiben már megállapítást nyert – az SB8 törvény aránytalanul sújtja az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén már amúgy is hátrányos megkülönböztetéssel vagy akadályokkal szembesülő személyeket, köztük a rasszizált embereket, az etnikai kisebbségeket, az okmányokkal nem rendelkező nőket és az alacsony jövedelműeket vagy vidéki térségekben élőket, akiknek nem áll módjukban utazni, hogy ezekhez a szolgáltatásokhoz hozzáférjenek;

2021. október 7., csütörtök

- P. mivel az abortusz tilalma és az, hogy ezért a nők arra kényszerülnek, hogy nem biztonságos abortuszt vegyenek igénybe, az anyai halálozások számának növekedéséhez vezet, amely halálesetek teljes mértékben megelőzhetőek lennének;
- Q. mivel Texasban az elmúlt évtizedben már 26 abortuszkorlátozást iktattak törvénybe, beleértve az abortusz idén bevezetett, hathetes terhességen túli megtiltását, valamint az abortusz tilalmát, ami akkor lépne hatályba, ha a Roe kontra Wade ítéletet megsemmisítenék; mivel ebben az időszakban az államban működő abortuszklinikák száma a 2011. évi 46-ról 2017-re mindössze 21-re csökkent; mivel ez azt jelenti, hogy a nők nem férhetnek hozzá a számukra szükséges ellátáshoz;
- R. mivel az abortuszhoz való hozzáférés már egyébként is nehéz volt Texasban és az Egyesült Államok más régióiban, és az egészségügyi ellátás igénybevétele terén akadályokkal küzdők, köztük a marginalizált és kiszolgáltatott csoportok, elsősorban az alacsonyabb jövedelműek azok, akikre az SB8 törvényhez hasonló tilalom a legnagyobb hatást gyakorolja;
- S. mivel Texasban bármiféle szándékkal és célból végzett abortuszt betiltottak, a páciensek a szomszédos államokba utaznak a reprodukív egészséggel kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó klinikákra, és túlterhelik a régió gyenge abortusz-infrastruktúráját; mivel Texas államban évente több mint 56 000 abortuszra kerül sor; mivel valószínűtlennek tűnik, hogy a szomszédos államok képesek lesznek minden olyan pácienszt fogadni, aki jellemzően az SB8 törvény hatálybalépését követően venne igénybe abortuszt;
- T. mivel a 15–19 éves serdülő lányok körében világszerte a terhességi és a szülési komplikációk jelentik a legfőbb halálokat; mivel a Gyermekjogi Bizottság sürgeti az országokat, hogy dekriminalizálják az abortuszt, és biztosítsák a lányok biztonságos abortuszhoz való hozzáférését; mivel a tinédzserkori terhesség megerősíti a szegénység örököi körét; mivel Texas államban a hetedik legmagasabb a tinédzserkori szülések aránya az Egyesült Államokban, és a legmagasabb a tinédzserkori többszöri szülések aránya; mivel a spanyol ajkú és afroamerikai lányok körében különösen magas a tinédzserkori terhesség aránya, és ugyanez a helyzet az alacsony iskolai végzettségű, a vidéki térségekben élő, a nevelőszülőknél élő és a szegénységben élő lányok körében; mivel a tinédzser anyák sokkal nagyobb valószínűséggel szakítják meg tanulmányaikat, és lesznek munkanélküliek; mivel Texasban a fiatal szülők gyermekeinek 65 %-a él szegénységben, és nagyobb valószínűséggel vannak rossz egészségi állapotban és rendelkeznek alacsony iskolai végzettséggel;
- U. mivel az SB8 törvény az egyik legszigorúbb az abortuszra vonatkozó intézkedések között az Egyesült Államokban, mert tiltja az abortuszt azután, hogy a magzat szívverése kimutatható, és ez alól csak az egészségügyi vészhelyzetek képeznek kivételt, a nemi erőszak, a vérfertőzés vagy a magzat születés utáni élettel össze nem egyeztethető betegsége azonban nem; mivel ez a nemi alapú erőszak egy formáját jelenti, amely kínzásnak vagy kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak minősülhet;
- V. mivel a Reprodukív Jogok Központja és partnerei 2021. augusztus 30-án sürgős keresetet nyújtottak be az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságához a texasi törvény hatálybalépésének megakadályozására;
- W. mivel a törvényt több mint 300 texasi ügyvéd ellenezte, akik szerint az aláírta a régóta fennálló szabályokat és a jogrendszer alaptételeit; mivel Texas-szerte több mint 200 orvos fejezte ki komoly aggályait az egészségügyi ellátás nyújtására való képességgel kapcsolatban, és figyelmeztetett arra, hogy a törvény olyan visszatartó hatással lenne, amely több mint 30 szakterületen – többek között az alapellátás, a sürgősségi ellátás, a szülészet-nőgyógyászat és a belgyógyászat területén – akadályozná az orvosokat, hogy a terhességgel kapcsolatos valamennyi lehetőségről tájékoztassák a pácienseket, az alaptalan perekkel való félelem miatt;
- X. mivel az ENSZ emberi jogi szakértői nyugtalanítónak ítélték az SB8 törvény elfogadását, valamint azt, hogy a tilalom aránytalanul és hátrányosan fogja érinteni a texasi várandós nőket, különösen a marginalizált közösségekből származó nőket, az alacsony jövedelmű nőket, a vidéki térségekben élő nőket, a faji és etnikai kisebbségekhez tartozó nőket, valamint a migráns nőket, és felszólította az Egyesült Államok kormányát, hogy akadályozza meg az abortuszhoz való hozzáférés korlátozását, és ehelyett hozzon pozitív jogi intézkedéseket a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés biztosítása érdekében;
- Y. mivel az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága négy ellenében öt szavazattal elutasította a texasi törvény blokkolását, és kijelentette, hogy a törvényt megtámadók nem álltak helyt a „bonyolult és új előzetes eljárási kérdésekkel” kapcsolatban ebben az ügyben;

2021. október 7., csütörtök

- Z. mivel 2021. szeptember 9-én az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériuma keresetet indított Texas ellen azzal érvelve, hogy a tilalom sérti az egyének a magzat életképessége előtti abortuszhoz való alkotmányos jogát, és mivel a szövetségi kerületi bíróság előzetes felfüggesztő tárgyalást tűzött ki 2021. október 1-jére;
- AA. mivel Biden elnök kijelentette, hogy a törvény „a nők alkotmányos jogai elleni példátlan támadást” jelent, és „összkormányzati erőfeszítést” ígért a törvény megakadályozása érdekében, valamint felszólított arra, hogy biztosítsák „a texasi nők biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférését”, valamint nyilatkozatában megerősítette, hogy a Biden és Harris vezette kormányzat mindig küzdeni fog az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és a nők azon jogának védelméért, hogy a testükről és a jövőjükről maguk hozzanak döntést;
- AB. mivel a Guttmacher Intézet 2019. szeptemberi, „Abortion Incidence and Service Availability in the United States, 2017” (Az abortuszok száma és a szolgáltatás elérhetősége az Egyesült Államokban, 2017) című jelentése megállapította, hogy aggasztóan növekvő tendencia figyelhető meg a reprodukciós egészségügyi ellátáshoz korlátozott hozzáférést biztosító amerikai államokban a nők körében a saját maguk által megkísérelt, potenciálisan veszélyes, nem orvosi abortuszok tekintetében;
1. csatlakozik ahhoz, hogy USA-szerte határozottan elítélték az SB8 törvény Texas állam törvényhozása általi elfogadását, mint a nők – alapvető emberi jogok közé tartozó – szabadsága és szexuális és reprodukív egészsége elleni erőteljes támadást, és mint az amerikai nők alkotmányos jogainak megsértését, mert a törvény de facto a terhességmegszakítás teljes tilalmát jelenti, nem téve kivételt nemi erőszak, vérfertőzés vagy a magzat születés utáni étellel összeegyeztethetetlen betegsége esetén sem; mélyszéles aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a tilalom milyen mértékben járul hozzá a nemi erőszak és a vérfertőzés áldozatai által elszenvedett traumához;
 2. felszólítja Texas állam kormányát, hogy haladéktalanul helyezze hatályon kívül az SB8 törvényt annak érdekében, hogy biztonságos, legális, ingyenes és jó minőségű abortuszszolgáltatásokat biztosítson az államban, és tegye ezeket a szolgáltatásokat könnyen hozzáférhetővé valamennyi nő és lány számára;
 3. erős szolidaritását és támogatását fejezi ki a texasi nők, valamint az ilyen embert próbáló körülmények között a terhességmegszakítással kapcsolatos egészségügyi ellátás biztosításában és előmozdításában részt vevők iránt;
 4. üdvözlí Joe Biden elnök arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a Tanácsot és a Fehér Ház jogi tanácsadójának hivatalát irányítva összkormányzati erőfeszítést tegyenek a határozatra való reakálás érdekében, hogy biztosítsák, hogy a Texasban élő nők hozzáférjenek a biztonságos és legális abortuszhoz, amelyet a Roe kontra Wade ítélet véd; üdvözlí, hogy Joe Biden elnök kormányzata 2021. október 1-jén, pénteken sürgette a bírót, hogy akadályozza meg a Texas által elrendelt abortusztilalmat;
 5. teljes támogatásáról és szolidaritásáról biztosítja az egészségügyi szakembereket és az SB8 törvényt jogi úton megtámadókat abban a reményben, hogy munkájuk a texasi nők reprodukív egészségügyi ellátáshoz való jogának visszaállítását eredményezi majd; elismeri a nem kormányzati szervezetek szolgáltatóként és a szexuális és reprodukív egészség és jogok védelmezőiként betöltött szerepét az USA-ban, és arra ösztönzi őket, hogy folytassák munkájukat ezen alapvető jogok védelmezőiként; megerősíti, hogy ezeknek a nem kormányzati szervezeteknek működésükhöz megfelelő szintű finanszírozásra van szükségük;
 6. hangsúlyozza, hogy 2021. szeptember 14-én az ENSZ szakértői hangsúlyozták, hogy „a nők emberi jogai olyan alapvető jogok, amelyek nem rendelkeznek alá kulturális, vallási vagy politikai megfontolásoknak”, és hogy „a népegészségügyi ügyekbe való, ideológiai és vallási indíttatású beavatkozások hatása különösen káros a nők és lányok egészségére és jólétére”;
 7. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága egy élesen megosztott (öt mellette, négy ellene) határozattal elutasította a példa nélküli SB8 törvény bevezetésének megakadályozását; emlékeztet arra, hogy ez a határozat nem jelenti azt, hogy a törvényt alkotmányosnak nyilvánították;
 8. felhívja Joe Biden elnököt, hogy folytassa a biztonságos és jogszerű abortuszhoz való hozzáférés biztosítására irányuló erőfeszítéseit; további erőfeszítésekre ösztönöz annak biztosítása érdekében, hogy az abortusz és a fogamzásgátlás beépüljön a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos átfogó tájékoztatásba és szolgáltatásokba, hogy azok egyetemesen hozzáférhetőek legyenek, valamint hogy biztosítsák a folyamatos hozzáférést vészhelyzetekben, például a Covid19-világjárvány idején;
 9. felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy teljes mértékben dekriminalizálja az abortuszt, ami nemcsak azt követeli meg, hogy véget vessenek a várandós nők és lányok, egészségügyi szolgáltatók és mások büntetésének az abortuszhoz való hozzáférés, annak támogatása vagy nyújtása tekintetében, hanem azt is, hogy az abortuszt töröljék a büntetőjogi alapszabályokból, és eltöröljenek minden egyéb büntető jogszabályt, szakpolitikát és gyakorlatot;

2021. október 7., csütörtök

10. felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy vezessen be szövetségi jogvédelmet az abortuszhoz való egyetemes hozzáférés érdekében; hangsúlyozza, hogy az egészség emberi jog, és hogy az állam kötelessége mindenki számára hozzáférhető egészségügyi ellátást biztosítani;

11. felhívja az Egyesült Államok Kongresszusát, hogy az abortuszhoz való hozzáférés tekintetében biztosítson szövetségi jogvédelmet a nők egészségének védelméről szóló törvény (WHPA) révén, amelyet a közelmúltban egy történelmi szavazáson hagyott jóvá az Egyesült Államok Képviselőháza, és amely tiltja az abortuszra vonatkozó állami szintű tilalmak és korlátozások elrendelését;

12. hangsúlyozza, hogy az abortuszt tiltó, erősen korlátozó jogszabályok nem csökkentik az abortusz szükségességét, hanem azt eredményezik, hogy a nőknek illegális terhességmegszakításhoz kell folyamodniuk, terhességmegszakítás céljából el kell utazniuk, vagy terhességüket akaratuk ellenére végig kell vinniük, ami az emberi jogok megsértése, valamint a nők és lányok élethez, testi és szellemi sérthetetlenséghez, egyenlőséghez, megkülönböztetésmentességhez és egészséghez való jogát érintő nemi alapú erőszak egyik formája;

13. kiemeli, hogy csak az oktatás, a tájékoztatás és a fogamzásgátláshoz való egyetemes hozzáférés, a szexuális erőszak felszámolása és a fogamzásgátlással kapcsolatos közös felelősség csökkentheti a nem szándékos terhességek számát; hangsúlyozza, hogy prioritásként kell kezelni az életkornak megfelelő és tényeken alapuló szexuális és párkapcsolati oktatáshoz, a jó minőségű és mindenki számára hozzáférhető korszerű fogamzásgátlási módszerekhez és eszközökhöz, a családtervezési tanácsadáshoz és a fogamzásgátlással kapcsolatos tájékoztatáshoz való egyetemes hozzáférést, valamint a biztonságos és jogszerű abortuszellátás biztosítását;

14. mélységes aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a törvény aránytalanul sújtja a társadalmi-gazdasági nehézségekkel küzdő embereket, a vidéki területeken élőket, a rasszizált személyeket, az LMBTIQ+-személyeket, valamint a többszörös és interszekcionális megkülönböztetést elszenvedő személyeket, főként a nők kiszolgáltatott csoportjait, akik pénzügyi vagy logisztikai akadályok miatt nem engedhetik meg maguknak, hogy a szomszédos államokban a reprodukív egészséggel foglalkozó klinikákhoz utazzanak, így nagyobb a kockázata annak, hogy nem biztonságos és életveszélyes eljárásokon mennek keresztül, és nagyobb annak a kockázata, hogy akaratuk ellenére kényszerülnek arra, hogy végig vigyék a terhességüket;

15. erőteljesen megkérdőjelezi az erkölcsi kontextust, és aggodalmát fejezi ki e törvény kialakítása miatt, amely lehetővé teszi és pénzügyi ösztönzést ad a magánszemélyeknek arra, hogy bárkit bepereljenek, aki segíthetett a nőknek az abortusz megvalósításában – mint például az abortuszszolgáltatók vagy az abortuszellátás támogatói –, ezáltal megnyitva a teret az abortuszellenes önbíráskodók zaklatása és komolytalan perei előtt, és lefektetve a 21. századi boszorkányüldözés alapjait;

16. felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy vessen véget minden olyan jutalmazáson alapuló rendszernek, amely állami vagy egyéni abortusztilalmak végrehajtására szolgál, és amelyek a félelem és fenyegetés légkörét teremtik meg;

17. mélységes aggodalmát fejezi ki a texasi törvény más amerikai államokra gyakorolt hatása miatt, amelyet az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának tévlensége fog ösztönözni, és megkísérlik majd az abortusz betiltását az egész országban, amint azt Floridában már láthattuk;

18. kijelenti, hogy ez a törvény – amely az elmúlt évtizedben Texasban már bevezetett, az abortuszra vonatkozó 26 korlátozás egyike – újabb kísérletet jelent arra, hogy a nők jogait és reprodukív szabadságát, valamint az egészségügyi ellátáshoz való jogukat megsértse, és nem veszi figyelembe sem a nők alkotmányos jogait, sem az emberek akaratát;

19. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a törvény nemcsak az abortusz de facto tilalmához vezet, hanem kirívóan sérti a nők emberi jogait is, teljes mértékben figyelmen kívül hagyva a nemzetközi emberi jogi normákat – beleértve a visszalépés tilalmának elvét is –, és hogy korlátozza az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést azáltal, hogy csökkenti a nőket kezelő gondozási létesítmények számát, ami a nők gondozásának hiányához és a nők életének további veszélyeztetéséhez vezet;

20. határozottan elítéli a nők jogainak és a szexuális és reprodukív egészségnek és jogoknak az Egyesült Államokban és világszerte tapasztalható hanyatlását, és felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), a Bizottságot és valamennyi uniós tagállamot, hogy használjanak fel minden rendelkezésükre álló eszközt az e folyamat ellen való fellépésük megerősítésére; emlékeztet arra, hogy a szexuális és reprodukív egészség és jogok alapvető emberi jogok, amelyeket meg kell erősíteni, és azokat semmilyen módon nem lehet felhígítani vagy visszavonni;

2021. október 7., csütörtök

21. hangsúlyozza, hogy a Pekingi Cselekvési Platformmal és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjával összhangban védelmezni kell minden ember testi épséghez és önállósághoz való jogát, és biztosítani kell az e jogot érvényre juttató alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést; felszólít az alapvető szexuális és reprodukzív egészséggel kapcsolatos csomag átfogó megközelítésére, beleértve a nem biztonságos abortusz megelőzésére és elkerülésére irányuló intézkedéseket, valamint az abortuszt követő ellátás biztosítását, amelyet be kell építeni a nemzeti egyetemes egészségügyi ellátási stratégiákba, szakpolitikákba és programokba;

22. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Legfelsőbb Bíróság hamarosan megvitatja a Roe kontra Wade ügyet, és hogy ezt az üttörő ítéletet, amely garantálja a nők jogait, a közeljövőben megsemmisíthetik; attól tart, hogy ez súlyos és széles körű hatással lenne az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésre és a nők szabad választására más államokban, tekintettel arra, hogy jelenleg további 11 államban létezik az abortuszhoz való jogot tiltó „trigger law” (azaz olyan jogszabály, amely jelenleg végrehajthatatlan, de bizonyos körülmények esetén hatályba lép), amelyek automatikusan hatályba lépnek, ha a Roe kontra Wade ítéletet felülbírálják;

23. üdvözlí, hogy a Biden-kormány feloldotta az abortusszal kapcsolatos általános tilalmi szabályt, és szándékában áll visszaállítani az ENSZ Népesedési Alapja (UNFPA) – az ENSZ szexuális és reprodukzív egészséggel foglalkozó ügynökségének – amerikai finanszírozását; sürgeti, hogy a finanszírozás e visszaállítása haladéktalanul lépjen életbe;

24. emlékeztet arra, hogy az EKSZ GAP III öt pillérének egyike a szexuális és reprodukzív egészség és jogok előmozdítása; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsák az emberi jogi záradékok, köztük az ingyenes és biztonságos abortuszhoz való jog tiszteletben tartását és előmozdítását az Egyesült Államokkal fenntartott valamennyi nemzetközi kapcsolat során;

25. felhívja az EU egyesült államokbeli küldöttségét, hogy kövesse nyomon a szexuális és reprodukzív egészség és jogok helyzetét Texasban és más államokban, és kezelje prioritásként a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat az érintett amerikai hatóságokkal való együttműködése és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv helyi végrehajtása során;

26. felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy ajánljanak fel minden lehetséges támogatást – többek között pénzügyi támogatást – az országban a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat védő és előmozdító egyesült államokbeli civil társadalmi szervezeteknek, az e jogok iránti egyetemes elkötelezettségük kifejezéséeként; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy kínáljanak biztonságos menedéket minden olyan egészségügyi szakember számára, akiket jogszerű munkájuk miatt jogi vagy egyéb zaklatási formák fenyegethetnek; emlékeztet arra, hogy az abortuszellátás teljes tilalma vagy az abortuszellátás megtagadása a nemi alapú erőszak egyik formája;

27. felhívja az EU emberi jogi különleges képviselőjét, hogy az amerikai tisztviselőkkel folytatott eszmecsere során ítélje el a nők szexuális és reprodukzív jogainak e megsértését;

28. felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy az amerikai tisztviselőkkel folytatott eszmecsere során ítélje el a nők szexuális és reprodukzív jogainak és egészségügyi ellátáshoz való jogának megsértését;

29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, az Amerikai Egyesült Államok elnökének és kormányának, az Egyesült Államok Kongresszusának, valamint Texas állam kormányzójának és jogalkotójának.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0420

A belarusz helyzet egy évvel a tiltakozások és azok erőszakos elfojtása után

Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a belarusz helyzetről az egy éve tartó tiltakozások és azok erőszakos elnyomása után (2021/2881(RSP))

(2022/C 132/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Belaruszról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Európai Tanács Belaruszról szóló, 2021. május 24-i és 2021. június 25-i következtetéseire,
 - tekintettel a Külügyek Tanácsának Belaruszról szóló, 2021. június 21-i következtetéseire,
 - tekintettel von der Leyen elnöknek az Unió helyzetéről szóló 2021. évi beszédére,
 - tekintettel Josep Borrellnek, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a „Belarusz-szal foglalkozó nemzetközi elszámoltathatósági platform” Unió általi támogatásáról szóló, az Európai Unió nevében tett, 2021. március 26-i nyilatkozatára, a belarusz civil társadalom elleni erőszakos fellépésről szóló, 2021. július 15-i nyilatkozatára, az Európai Unió nevében tett 2021. július 30-i nyilatkozatára arról, hogy a rezsim eszközként használja a migránsokat és a menekülteket, valamint a 2020. augusztus 9-i elcsalt belarusz elnökválasztás első évfordulója kapcsán 2021. augusztus 8-én tett nyilatkozatára,
 - tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének Viktor Babarika elítéléséről és más politikai perekéről szóló, 2021. július 6-i nyilatkozatára, Litvánia diplomáciai jelenlétének korlátozásáról szóló, 2021. július 7-i, az újságírókkal és a médiával szembeni elnyomásról szóló, 2021. augusztus 30-i, valamint Marija Kalesznyikava és Makszim Znak elítéléséről szóló, 2021. szeptember 6-i nyilatkozataira,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, valamint az összes olyan emberi jogi egyezményre, amelynek Belarusz részes fele,
 - tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek (EBESZ) az új Európáért létrejött párizsi chartájára,
 - tekintettel az ENSZ belarusz emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadója által az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa számára készített, 2021. július 5-i nyilatkozatra,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a belaruszi emberi jogi helyzetről szóló, 2021. július 13-i határozatára,
 - tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Oroszország közötti politikai kapcsolatok irányára vonatkozó, 2021. szeptember 16-i ajánlására ⁽¹⁾,
 - tekintettel arra, hogy az Európai Parlament gondolatszabadságért járó Szaharov-díját 2020-ban a belarusz demokratikus ellenzéknek ítelték oda,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel több mint egy évvel a 2020. augusztus 9-i úgynevezett választásokat követően a belarusz hatóságok továbbra is elnyomást alkalmaznak a belarusz néppel szemben, és számos polgárt zaklatnak, letartóztatnak, kínóztak és elítélnék amiatt, hogy hangot adnak a rezsimmel vagy az emberi jogok Belaruszban tapasztalható széles körű megsértésével szembeni ellenállásuknak; mivel az EU és tagállamai nem ismerték el az elnökválasztás eredményét;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0383.

2021. október 7., csütörtök

- B. mivel becslések szerint különböző időpontokban közel 40 000 belarusz személyt tartottak fogva a rezsim elleni tiltakozás miatt; mivel emberi jogi aktivisták több száz esetben dokumentálták kínzás és bántalmazás alkalmazását, és sokan továbbra sem kerültek elő, másokat pedig holtan találtak meg; mivel a belarusz fogdákból és börtönökben továbbra is embertelen bánásmódot és kínzást alkalmaznak, valamint tudatosan megtagadják az orvosi ellátás nyújtását, ami miatt több tüntető életét veszítette; mivel számos, bíróságon és börtönben elkövetett öngyilkossági kísérletet dokumentáltak; mivel úgy tűnik, hogy az ország igazságszolgáltatásának egészét a rezsim egyik ügynökévé alakították át, és a rendszer túlélésének biztosítására használják; mivel Belaruszban több mint 720 politikai fogoly van, és több mint 4 600 büntetőjogi vádat emeltek belarusz állampolgárok ellen, miközben egyetlen ügyet sem indítottak az erőszakért és elnyomásért felelős vagy abban bűnrészes személyek ellen; mivel az emberijog-védőket, az ellenzéki politikusokat, a civil társadalom képviselőit, a független újságírókat és más aktivistákat módszeresen erőszakos elnyomásnak vetik alá; mivel több ezer belarusz kényszerült vagy kényszerítették arra, hogy elhagyja hazáját, és külföldön keressen biztonságot;
- C. mivel a tagállamok, különösen Lengyelország és Litvánia menedéket, orvosi ellátást és ösztöndíjat biztosítottak a Lukasenka által demokratikus törekvéseik miatt üldözött több ezer menedékkérő számára;
- D. mivel a belarusz rezsim elnyomó kampányt folytat a civil társadalom és az emberijog-védők ellen azzal a céllal, hogy minden fennmaradó független hangot elhallgattasson; mivel közel 250 civil társadalmi szervezetet felszámoltak vagy jelenleg számolnak fel, többek között a Vjaszna emberi jogi központot, amellyel szemben példátlan keménységgel lépnek fel, letartóztatva és vád alá helyezve vezetőit, munkatársait és önkénteseit, köztük a központ elnökét, Alesz Bjalkackit, Valjancin Sztrefanovicsot, a Vjaszna vezetőségi tagját és a Nemzetközi Emberi Jogi Szövetség alelnökét, Marfa Rabkovát, a Vjaszna önkéntes hálózatának koordinátorát, Andrej Csepjukot, Leanyid Szudalenkát, Taccjana Laszicát, Marija Taraszenkát, Uladzimir Labkovicst, valamint a Vjaszna további munkatársait és önkénteseit;
- E. mivel a belarusz bíróságok több mint 120 igazságtalan és önkényes ítéletet hoztak politikai indíttatású perekben, amelyeket gyakran zárt ajtók mögött és a törvényes eljárás mellőzésével tartottak; mivel Viktor Babarika belarusz ellenzéki politikus 14 év börtönbüntetésre, Marija Kalesznjickavát – a gondolatszabadságért járó Szaharov-díj és a Bátor Nők Nemzetközi Díja kitüntetettjét – és Makszim Znak közismert ügyvédet pedig puccskísérlet állítólagos vádjával 11 év, illetve 10 év börtönbüntetésre ítélték; mivel közel 500 újságíró tartóztatott le, és a belarusz hatóságok továbbra is keményen fellépnek és zaklatják a független belarusz újságírókat, és szándékosan próbálják megakadályozni az objektív tudósítást; mivel 2021. augusztus 27-én a belarusz rezsim elrendelte a Belarusz Újságírószövetség – az ország legnagyobb független újságírói szervezete – felszámolását, amelyet 2004-ben a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjjal tüntettek ki; mivel a Belsat két újságírója, Jekatyerina Andrejeva és Darja Csultsova továbbra is egy belarusz börtönbörtönben tölti büntetését;
- F. mivel az elmúlt hetekben drámai mértékben fokozódott a belarusz szakszervezetekre nehezedő nyomás, mivel a Belarusz Független Szakszervezet (BITU), valamint a Demokratikus Szakszervezetek Belarusz Kongresszusának (BKDP) vezetőit és tagjait letartóztatták, megbírságozták és a KGB házkutatást tartott náluk; mivel az ITUC 2021. évi globális jogi mutatója szerint Belarusz azon országok egyike, ahol a legrosszabb dolgozni a világon;
- G. mivel Aljakszandr Lukasenka folytatja a lengyel kisebbség elleni kampányát, bebörtönözte Andželika Boryst és Andrzej Poczubot, a lengyel közösség két vezetőjét, támadja a lengyel nyelvű iskolákat, és hamis történelmi narratívákra alapuló propagandakampányt folytat;
- H. mivel nincs arra utaló jel, hogy a belarusz hatóságok kivizsgálják a rendőri brutalitásról, illetve a tüntetők meggyilkolásáról 2020 augusztusa óta benyújtott több ezer bejelentést; mivel az emberi jogok megsértésének széles körű büntetlensége állandósítja a belarusz nép kétségbeejtő helyzetét; mivel a jogállamiság hiánya csorbítja az áldozatok tisztességes eljáráshoz való jogát; mivel Belarusz az egyetlen olyan ország Európában, amely még mindig alkalmazza a halálbüntetést;
- I. mivel 2021. május 23-án a Ryanair két uniós tagállam fővárosa (Athén és Vilnius) között közlekedő FR4978-as számú nemzetközi utasszállító járatát Aljakszandr Lukasenka parancsára bombafenyegetés ürügyével Minszkbe irányították és ott leszállásra kényszerítették, megsértve ezzel a nemzetközi egyezményeket, és veszélyeztetve a fedélzeten tartózkodó

2021. október 7., csütörtök

több mint 170 utasnak és a gép személyzetének a biztonságát; mivel Minszkben a belarusz hatóságok letartóztatták a járaton utazó Raman Prataszevics belarusz újságíró és aktivistát, valamint az őt kísérő Szofigja Szapegát;

- J. mivel a Ryanair FR4978-as számú járatának erőszakos eltérítése miatt kiszabott uniós szankciókkal szemben Lukasenka nyilvánosan azzal fenyegetett, hogy migránsokkal és kábítószerekkel árasztja el az EU-t, különösen a szomszédos Litvániát és Lengyelországot; mivel ezt a fenyegetést migránsok politikai célokból eszközként való felhasználásával hajtották végre: mivel a Lukasenka-rezsim rendszert dolgozott ki azzal a céllal, hogy Irakból és Törökországból Minszkbe szállítson migránsokat, és belarusz határőrök közreműködésével megkönnyítse illegális belépésüket az Európai Unióba; mivel ennek következtében mintegy 4 000 illegális migráns lépett be Litvániába, több mint 1 400 Lengyelországba és mintegy 400 Lettországba; mivel Litvánia, Lettország és Lengyelország szükségállapotot hirdetett a Belarusszal közös határaik mentén; mivel az EU-ba történő szabálytalan belépések száma továbbra is magas, és az illegális határátlépési kísérletek folytatódnak; mivel a belarusz rezsim erőszakkal kényszeríti át a migránsokat az EU területére, valamint propagandát terjeszt és szándékosan félretájékoztat, azzal vádolva az uniós tagállamokat, hogy megkönnyítik a Belaruszba irányuló illegális migrációt; mivel Lukasenka azt javasolta, hogy szüntessék meg Belarusznak a visszatérő migránsok befogadására vonatkozó kötelezettségét, és a felfüggesztésre vonatkozóan törvénytervezetet nyújtott be a belarusz parlamentnek; mivel legalább öt migráns halt meg kihűlés és végkimerülés következtében és több migráns hetekig a EU Belarusszal közös külső határán rekedt; mivel Lengyelország korlátozta a civil társadalmi szervezetek és a média hozzáférését a határ menti térséghez, ahol szükségállapotot vezettek be; mivel az EU Belarusszal közös határán továbbra is feszült a helyzet, és a belarusz tisztek és katonák részvételével számtalan különféle provokációra kerül sor;
- K. mivel a Bizottság elnöke az Unió helyzetéről szóló, 2021. szeptember 15-i beszédében a migránsok eszközként való felhasználását a Belarusz által az EU destabilizálása céljával elkövetett hibrid támadásnak nevezte;
- L. mivel 2021. augusztus 3-án egy kijevi parkban felakasztva találták Vitalij Sisovot, az Ukrajnai Belarusz Ház alapítóját, amely a Belaruszt elhagyó embereknek nyújt segítséget;
- M. mivel 2021. szeptember 17-én a belarusz főügyési hivatal felfüggesztette Raman Bandarenka halálának kivizsgálását;
- N. mivel a minszki halálos lövöldözés után – amely Andrej Zeltser és egy KGB-ügynök életét követelte – a rezsim több mint száz, a közösségi médiában az eseményt kommentáló embert tartóztatott le és kényszerített vallomásra;
- O. mivel az edzőivel szemben bírálatot megfogalmazó Kriszcina Cimanouszkaja belarusz sportolót a tokiói olimpia korai elhagyására kényszerítették, és személyes biztonságát féltve rendőri védelmet kért a tokiói repülőtéren, és elfogadta a Lengyelország által kínált humanitárius vízumot; mivel a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kizárta a tokiói olimpiáról Artur Simak és Jurij Majszevics belarusz edzőket, és vizsgálatot indított az ügyben;
- P. mivel az amúgy is feszült légkörben 2021 szeptemberében Oroszország és Belarusz nagyszabású – 200 000 főt megmozgató – közös hadgyakorlatot tartott „Zapad 2021” fedőnévvel, ami további nyomást gyakorolt az EU hatáira; mivel Oroszország és Belarusz közös légierő- és légvédelmi kiképzőközpontot hozott létre a lengyel határtól kevesebb mint 15 km-re fekvő Grodnóban; mivel Lukasenka és Vlagyimir Putyin 2021. szeptember 9-én Moszkvában találkozott, és bejelentette 28, gazdasági és költségvetési szinten kialakítandó további integrációs program jóváhagyását, valamint egy „közös védelmi szféra” létrehozását, ami újabb lépést jelent a belarusz és orosz fegyveres erők egyesítése, valamint az orosz csapatok Belaruszban való esetleges tartós állomásozása felé; mivel Lukasenka bejelentette, hogy 2025-ig 1 milliárd USD értékben fegyvert, többek között S-400-as rakétarendszereket kíván beszerezni Oroszországtól; mivel 2021. szeptember 9-én Lukasenka és Putyin megállapodtak abban is, hogy egységes olaj- és gázpiacot hoznak létre és elmélyítik a gazdasági integrációt, növelve annak kockázatát, hogy Lukasenka az Oroszország által nyújtott támogatásért cserébe folytatja Belarusz szuverenitásának kiárusítását;
- Q. mivel a belarusz rezsim 2021. június 28-án felfüggesztette részvételét a keleti partnerség kezdeményezésben;

2021. október 7., csütörtök

- R. mivel az elmúlt évben a Lukasenka-rezsim számos uniós és tagállami diplomatát és nagykövetségi alkalmazottat utasított az ország elhagyására, még több diplomáciai kommunikációs csatornát zárva el;
- S. mivel a Nemzetközi Valutaalap (IMF) úgy határozott, hogy a valamennyi tagja számára nyújtott szélesebb körű, 650 milliárd USD összegű juttatás részeként az új különleges lehívási jogok keretében hozzáférést biztosít Belarusz számára közel 1 milliárd USD-hoz;
- T. mivel Belarusz anélkül kezdte meg az Asztravecben található belarusz atomerőmű kereskedelmi célú üzemeltetését, hogy a 2018. évi uniós stressztesztről szóló jelentésben foglalt valamennyi biztonsági ajánlást figyelembe vette volna; mivel a belarusz fél nem átlátható, és nem nyújt megbízható információt az atomerőműben történt eseményekről, ismételten megerősítve, hogy a belarusz atomerőmű nem biztonságos és komoly nukleáris biztonsági fenyegetést jelent;
- U. mivel a Ryanair FR4978-as számú járatának Minszkben történő jogszerűtlen leszállásra kényszerítését követően a Tanács 2021. június 21-én elfogadta a negyedik korlátozó intézkedéscsomagot a belarusz személyekkel és szervezetekkel szemben; mivel 2021. június 4-én a Tanács úgy határozott, hogy megtiltja a belarusz légi fuvarozók számára az uniós légtérbe való belépést és az uniós repülőtereken való leszállást; mivel az Európai Unió eddig 166 személy és 15 szervezet – köztük Aljakszandr Lukasenka – ellen vezetett be szankciókat, valamint célzott gazdasági szankciókat a belarusz gazdaság számos ágazata ellen; mivel 2020-ban a belarusz gazdaság reál-GDP értékben 0,9 %-kal csökkent, és mivel a 2021-re vonatkozó előrejelzések a GDP további 2,7 %-os csökkenésével számolnak; mivel Kína továbbra is együttműködik és beruházásokat folytat Belaruszban, különösen a Nagy Kő kínai-belarusz ipari parkban;
1. továbbra is szilárdan szolidáris a belarusz néppel, valamint a békés tüntetőkkel, akik továbbra is kiállnak a szabad és demokratikus Belaruszért; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió és tagállamai a tömeges hamisítás és koholmányok miatt nem ismerték el a 2020. évi elnökválasztás eredményeit, és nem ismerték el Aljakszandr Lukasenkát Belarusz elnökének;
2. továbbra is elítéli a békés belarusz emberek elnyomását, kínzását és bántalmazását, a média és az internet elnyomását, valamint újságírók, bloggerek és más független véleménynyilvánítók verését, letartóztatását és megfélemlítését Belaruszban; továbbra is felszólít a politikai foglyokkal és az önkényesen fogva tartott személyekkel szemben emelt valamennyi vád azonnali és feltétel nélküli ejtésére és semmissé nyilvánítására, és követeli, hogy haladéktalanul vessenek véget az erőszaknak és elnyomásnak;
3. hangsúlyozza, hogy Belaruszban biztosítani kell az alapvető szabadságjogokat és az emberi jogokat, a jogállamiságot és a független igazságszolgáltatás működését, valamint véget kell vetni az elnyomásnak, az üldöztetésnek, a bántalmazásnak, a szexuális és nemi alapú erőszaknak, az erőszakos eltüntetéseknek és kínzásnak, valamint azonnal és véglegesen el kell törölni a halálbüntetést; felszólít a nőkkel és a kiszolgáltatott csoportokkal, köztük a fogyatékossgal élőekkel és az LGBTQI személyekkel szembeni megkülönböztetés megszüntetésére;
4. elítéli a Marija Kalesnyikava és Makszim Znak ellenzéki vezetőkkel, valamint más politikai foglyokkal és fogva tartottakkal szembeni politikai pereket és a közelmúltban hozott szigorú és igazságtalan bírósági ítéleteket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bírósági meghallgatásokat zárt ajtók mögött és megfelelő jogi eljárás nélkül tartották, és hogy uniós és tagállami diplomatákat akadályoztak abban, hogy azokon részt vegyenek;
5. továbbra is elítéli a Vjaszna emberi jogi központ elleni hatósági megtorlásokat, és felszólít Alesz Bjajjacki, Valjancin Sztefanovics, Marfa Rabkova, Andrej Csepjuk, Leanyid Szudalenka, Taccjana Laszica, Marija Taraszenka, Uladzimir Labkovics és a Vjaszna más munkatársai és önkéntesei azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására és valamennyi ellenük felhozott vád ejtésére;
6. elítéli a hatóságok által a lengyel kisebbség képviselői és a belaruszi lengyel nyelviskolák ellen alkalmazott elnyomást és ellenséges fellépést; felszólít ezzel összefüggésben Andzelika Borys, Andrzej Poczubut újságíró és más politikai foglyok azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására;
7. elítéli az Artur Simak és Jurij Majszevics belarusz edzők által a tokiói olimpián tanúsított magatartást; emlékeztet a belarusz sportolókkal szemben a békés tüntetéseken való részvételük miatt indított büntetőeljárásokra, valamint a belarusz jégkorongszövetség és Raman Bandarenka meggyilkolása közötti állítólagos összefüggésekre; felhívja a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot és más nemzetközi sportbizottságokat és szövetségeket, hogy a Belaruszt képviselő személyekkel való kapcsolattartás során kövessék etikai és magatartási kódexüket;

2021. október 7., csütörtök

8. ismételten felszólítja az EKSZ-t, a Bizottságot és az uniós tagállamok Belaruszban működő nemzeti diplomáciai képviseleteit, hogy szorosan kövessék nyomon az egyes belarusz politikai foglyok helyzetét, erről számoljanak be a Parlamentnek, nyújtsanak nekik támogatást, és tegyenek meg mindent a szabadon bocsátásuk érdekében;

9. felszólít a belarusz demokratikus ellenzék egyértelmű támogatására a szabad és tisztességes választások megszervezésében, az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (ODIHR) nemzetközi megfigyelése mellett, valamint független és szabad média és erős civil társadalom támogatásával;

10. úgy véli, hogy a Ryanair FR4978-as járatának minszki eltérítése és leszállásra kényszerítése állami terrorcselekménynek minősül, és ezért felszólítja az EU-t, hogy a terrorizmus elleni küzdelem érdekében alkalmazzon korlátozó intézkedéseket a felelős belarusz és oroszországi személyekkel és szervezetekkel szemben;

11. sürgeti az Európai Tanácsot, hogy következő, 2021. október 21–22-i ülésén állapodjon meg a belarusz rezsimmel szembeni szankciók átfogó és stratégiai megközelítéséről, amelynek magában kell foglalnia az áttérést a lépésről lépésre történő megközelítéstől egy határozottabb szankciós megközelítés felé, amely az elnyomás rendszerszintű jellegén és az emberi jogok súlyos megsértésén alapul;

12. üdvözli a Tanács döntését a korlátozó intézkedések negyedik csomagjának elfogadásáról, továbbá sürgeti a Tanácsot, hogy a lehető leggyorsabban folytassa a szankciók ötödik csomagjának kidolgozását azáltal, hogy az erőszakos belarusz fellépésben és elnyomásban részt vevő személyekre és szervezetekre, valamint az emberkereskedelemben részt vevő személyekre és szervezetekre összpontosít, továbbá megakadályozza a szankciók kijátszására irányuló, már most is érzékelhető törekvéseket;

13. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az alkalmazott gazdasági szankciók csak részleges hatást gyakoroltak a Lukasenka-rezsimre, és nem érintették jelentős mértékben az olyan fontos ágazatokat, mint a hamuzsír és a kőolajtermékek ágazata; felhívja a Tanácsot, hogy erősítse tovább az EU célzott gazdasági szankcióit, a kulcsfontosságú belarusz gazdasági ágazatokra, valamint a Lukasenka-rezsimek támogató és finanszírozó állami és magánvállalatokra összpontosítva, továbbá arra, hogy a gazdasági szankciócsomagot terjessze ki további ágazatokra, például az acél-, a fa- és a vegyi ágazatra, valamint az összes többi állami tulajdonú bankra és fontos vállalatra, például a Belaruskalira és a Beltelecomra, és vezessen be tilalmat a gyakran a büntetés-végrehajtási intézetekben fogva tartottak által előállított áruk behozatalára; üdvözli az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Kanada által a család belarusz elnökválasztás első évfordulója alkalmából bevezetett további szankciókat; felszólítja ezért az EU-t, hogy hangolja össze intézkedéseit az Egyesült Államokkal, a G7-partnerekkel és más, hasonló gondolkodású demokráciákkal;

14. felhívja a tagállamokat, hogy közösen nyilvánítsák nem kívánatos személynek a belarusz KGB tisztviselőit az Európai Unió területén; megismétli, hogy az EU-nak különös figyelmet kell fordítania a Belaruszból érkező pénzmozgásokra, és felkéri az uniós intézményeket, hogy számoljanak be a Parlamentnek Lukasenka környezetének és a Lukashenka korrupciós oligarcháihoz köthető vagyonáról; ismételten felszólítja az EU-t, hogy hangolja össze ezeket az intézkedéseket az Egyesült Államokkal, a G7-partnerekkel és más, hasonló gondolkodású országokkal;

15. elítéli uniós és tagállami diplomaták, különösen az Európai Unió belarusz küldöttsége vezetőjének, valamint litván, lett és lengyel nagykövetei és diplomaták Belaruszból való kitoloncolását; felkéri a tagállamokat, hogy a Lukasenka-rezsimnek küldött politikai jelzésként hívják haza konzultációra minszki nagyköveteiket, és tagadják meg a belarusz diplomaták akkreditálását az Unióban; hangsúlyozza, hogy belarusz parlamenti képviselőket és tisztviselőket nem szabad meghívni semmilyen nemzetközi vagy kétoldalú eseményre; sürgeti az EKSZ-t, hogy vizsgálja felül munkamódszereit, és biztosítson aktív szerepet az Európai Unió jelenleg Brüsszelbe visszahívott belarusz küldöttségének vezetője számára, valamint hozzon további intézkedéseket annak érdekében, hogy biztonságos munkakörnyezetet biztosítson Minszkben az uniós diplomaták és az uniós küldöttség személyzete számára, különös tekintettel a Lukasenka-rezsim propagandatámadásaival szembeni védelemre;

16. határozottan elítéli, hogy a Lukasenka-rezsim politikai célok érdekében eszközként használ embereket, megsértve ezzel a nemzetközi normákat és Belarusznak a szomszédos uniós országokkal kötött kétoldalú szerződéseit; hangsúlyozza, hogy az EU külső határán történő illegális határátlépések Belarusz általi állami támogatása – a dezinformációs kampánnyal párosulva – az EU megfélemlítésére és destabilizálására irányuló hibrid hadviselés egyik formája; határozott szolidaritását fejezi ki Litvániával, Lengyelországgal és Lettországgal, valamint a belarusz rezsim által megcélzott többi uniós tagállammal; megismétli, hogy a leginkább érintett országoknak hatékonyan meg kell védeniük az EU külső határait, a vonatkozó nemzetközi joggal, különösen a Genfi Egyezményrel, valamint az uniós menekültügyi joggal és az Alapjogi Chartával összhangban;

17. üdvözli, hogy a tagállamok, Norvégia és az uniós intézmények és ügynökségek, nevezetesen az Europol, a Frontex és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal támogatják a belarusz rezsim előidézte migrációs válságban érintett tagállamokat, és arra ösztönzi őket, hogy folytassák támogatásukat, többek között további uniós sürgősségi segély

2021. október 7., csütörtök

odaítélésével, és felszólítja azokat, akik még nem részesültek ebben a támogatásban, hogy éljenek vele; felhívja a tagállamokat és az uniós intézményeket, hogy sürgősen kezeljék a belarusz határon kialakult többdimenziós válságot, és segítsék az EU Belarusszal közös határán rekedt migránsokat, és biztosítsák számukra a szükséges támogatást; aggodalmát fejezi ki a lengyel–belarusz határon kialakult helyzet átláthatatlansága miatt, és sürgeti a lengyel hatóságokat, hogy átlátható módon biztosítsák a lengyel–belarusz határra vonatkozó jogszabályok, politikák vagy gyakorlatok uniós jognak való megfelelését, és biztosítsák a civil társadalmi szervezetek és a média számára a határ menti régióhoz való hozzáférést, valamint hogy működjenek együtt a Frontexszel a jelenlegi válság közös megoldása érdekében; felhívja az EU-t, a tagállamokat és a nemzetközi szervezeteket, hogy fokozzák az állam által irányított emberkereskedelem felszámolására irányuló erőfeszítéseiket, többek között azáltal, hogy diplomáciai nyomást gyakorolnak a migránsok származási országaira, és szankciókat szabnak ki a belarusz tisztviselőkre, az érintett személyekre és szervezetekre, valamint az EU területén működő, a végső rendeltetési helyekre történő szállításért felelős nemzetközi bűnözői hálózatokra; kiemeli, hogy Belarusz a közelmúltban felfüggesztette vízumrendszerét Pakisztánnal, Jordániával, Egyiptommal és Dél-Afrikával, lehetővé téve a vízummentes beutazást ezen országokból Belaruszba;

18. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy a vonatkozó uniós és nemzetközi jog, valamint a szolidaritás, az átláthatóság, az elszámoltathatóság, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának elve alapján fogadjanak el közös megközelítést erre a helyzetre vonatkozóan; felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen terjesszen elő célzott jogalkotási javaslatokat, amelyek biztosítják a tagállamok számára a szükséges biztosítékokat ahhoz, hogy gyorsan és hatékonyan reagáljanak és válaszoljanak a nem uniós országok migrációt eszközként használó kampányaira, különösen az EU külső határainak erős és hatékony védelme és a szabálytalan határátlépések megelőzésére irányuló hatékony intézkedések biztosítása, valamint olyan módszerek kidolgozása révén, amelyek megakadályozzák, hogy bármely ellenséges harmadik ország vagy bűnözői hálózat visszaéljen a menekültügyi rendszerrel;

19. aggodalmát fejezi ki a Belarusz és az EU közötti határon bekövetkezett halálesetek miatt, és együttérzését fejezi ki az elhunytak családjainak és rokonainak; felhívja Lengyelországot, Lettországot, Litvániát és más érintett tagállamok hatóságait, hogy biztosítsák az uniós menekültügyi és visszaküldési jogszabályok és az emberi jogok nemzetközi jogának tiszteletben tartását a vészhelyzet során is, beleértve a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférést, valamint a média, a civil társadalmi szervezetek és a jogsegélyt nyújtók határ menti térségekbe való, lehető legszélesebb körű bejutását, valamint hogy vegyék figyelembe az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) és az Európa Tanács szervei által kiadott iránymutatásokat; felhívja a Bizottságot mint a Szerződések őrét a vonatkozó uniós jogszabályoknak való megfelelés biztosítására;

20. felhívja a tagállamokat, hogy javítsák együttműködésüket a határigazgatás, az emberkereskedelem, a cigaretta-csempészet és a belarusz rezsím által előidézett vagy súlyosbított egyéb biztonsági kihívások elleni küzdelem terén; támogatja a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy függesszék fel az EU és a Belarusz Köztársaság közötti vízumkönnyítési megállapodás bizonyos cikkeit, amelyek a Lukasenka-rezsímhez kapcsolódó tisztviselők meghatározott kategóriáit célozzák, és amelyek nem érintik az átlagos belarusz állampolgárokat; felszólít az érintett személyek jegyzékének bővítésére, valamint arra, hogy már most vegyék fontolóra olyan személyek kategóriáira történő kiterjesztését, akikre a jövőbeli szankciócsomagok részeként egyedi korlátozó intézkedések vonatkozhatnak;

21. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az IMF 910 millió USD értékben, feltétel nélküli, különleges lehívási jogot biztosít, amely nem a belarusz nép javát, hanem az ország illegitim vezetőjének érdekeit fogja szolgálni; felhívja a tagállamokat, hogy működjenek együtt a nemzetközi partnerekkel a multilaterális szervezetekben, például az IMF-ben annak érdekében, hogy korlátozzák a források kifizetését a Lukasenka-rezsím részére, és befagyasszák a vele folytatott mindennemű együttműködést; tudomásul veszi a nem demokratikus országok, különösen Oroszország és Kína folyamatos beruházásait Belaruszban;

22. ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy sürgősen fel kell tární, hogy Oroszország támogatja Lukasenkát a belarusz néppel szembeni brutális fellépésében, továbbá Oroszország részvételét a Lukasenka-rezsím EU-val szembeni hibrid műveleteiben, beleértve a migránsok politikai célokra történő felhasználását, és az orosz vezetést elszámoltathatóvá kell tenni e cselekményekért;

23. aggodalommal veszi tudomásul a Zapad 2021 hadgyakorlat agresszív jellegét és az annak megfigyelésére rendelkezésre álló korlátozott lehetőségeket; megismétli, hogy ez a hadgyakorlat, valamint más, hasonlóképpen nagyszabású gyakorlatok is egyértelműen mutatják Oroszország támadó magatartását és azon eltökéltségét, hogy képességeit ellenséges módon használja fel; megismétli az EU stratégiai autonómiájára és a megerősített NATO részeként egy valódi európai védelmi unió létrehozására irányuló felhívását;

24. elítéli a Lukasenka és Vlagyimir Putyin közötti folyamatos egyeztetéseket, amelyek célja a Belarusz és Oroszország közötti szorosabb integráció ütemtervének – ezen belül Belarusz fokozatos militarizálásának – kidolgozása, és úgy véli, hogy ez sérti Belarusz szuverenitását, mivel a belarusz embereket megfosztják attól a joguktól, hogy meghatározzák országuk jövőjét; kiemeli Lukasenka uralmának jogellenességét, és elutasítja a Lukasenka által a belarusz állam nevében,

2021. október 7., csütörtök

különösen az elnöki megbízatásának 2020. november 5-i lejártát követően kötött valamennyi megállapodást; megismétli, hogy az EU-nak egyértelművé kell tennie: amennyiben Oroszország folytatja a Belarusszal kapcsolatos jelenlegi politikáját, az EU kénytelen lesz újabb korlátozó és visszatartó intézkedéseket hozni Oroszországgal szemben; kéri, hogy az uniós intézmények rendszeresen számoljanak be a Parlamentnek a Kreml beavatkozásáról Belaruszban, kitérve többek között arra, hogy miként használja ki a helyzetet a Belarusz feletti politikai, katonai és gazdasági ellenőrzésének fokozására;

25. csatlódottságának ad hangot amiatt, hogy az Unió mindeddig nem tudott átfogó stratégiát kialakítani a belarusz rezsimmel kapcsolatban, és sürgeti a Tanácsot, a Bizottságot és az alelnököt/főképviselőt, hogy dolgozzanak ki olyan koherens és átfogó stratégiát Belaruszra vonatkozóan, amely az elnyomás áldozatainak nyújtott jelenlegi szükséghelyzeti támogatáson, a belarusz civil társadalomnak, az emberijog-védőknek, a független médiának, a szakszervezeteknek és a demokratikus erőknek az országban és külföldön nyújtott, stratégiai és hosszú távú politikai, technikai és pénzügyi támogatáson, a sürgős humanitárius problémák ügyében a szomszédos országokkal folytatott együttműködésen, a nemzetközi partnerekkel és illetékes nemzetközi szervezetekkel (például az ENSZ-szel és az EBESZ-szel), valamint a nemzetközi donorokkal való szoros koordináción, továbbá a büntetlenség elleni közös nemzetközi fellépésen alapul; felszólítja az EKSZ-t, hogy vállaljon vezető szerepet egy ilyen koherens politika tagállamokkal és más uniós intézményekkel való összehangolásában;

26. sürgeti a Bizottságot, a Tanácsot, az alelnököt/főképviselőt és az Unió tagállamait, hogy továbbra is vessék fel a belarusz helyzet kérdését valamennyi érintett európai és nemzetközi szervezetben, különösen az EBESZ-ben, az ENSZ-ben és annak szakosodott szerveiben a belarusz helyzettel kapcsolatos nemzetközi fellépés növelése, valamint az Oroszország és más országok által e fellépések elé gördített akadályok leküzdése érdekében;

27. továbbra is támogatja a belarusz népet a szabad és tisztességes választások, az alapvető szabadságok és az emberi jogok, a demokratikus képviselet és egy szabad és szuverén Belaruszban a politikai részvétel érvényesítésére irányuló követeléseiben és törekvéseiben;

28. nagyra becsüli a belarusz demokratikus erők – különösen az ellenzék vezetője, Szyjatlana Cihanuskaja, a Koordinációs Tanács és a Nemzeti Válságkezelési Központ – által az országban és a száműzetésben végzett módszeres és következetes munkát; megismétli, hogy fenn kell tartani és sürgősen ki kell bővíteni a kapcsolatokat és az együttműködést ezekkel az erőkkel; üdvözlí ezzel összefüggésben Litvánia döntését, amely szerint megadja a hivatalos akkreditációt Belarusz demokratikus képviseletének Vilniusban, és felkéri a többi tagállamot, hogy ők is kövessék e példát; felszólítja az EU-t, hogy nyújtson megfelelő támogatást Belarusz demokratikus képviseleti irodájának brüsszeli létrehozására;

29. felhívja az EU-t operatív szintű együttműködés kialakítására a belarusz demokratikus erők képviselőivel olyan ütemterv elfogadására irányuló munka elvégzése érdekében, amelynek célja egy 3 milliárd eurós átfogó gazdasági támogatási terv végrehajtása egy jövőbeli demokratikus Belarusz számára olyan területeken, mint az érdekképviseleti, a reformvégrehajtási, a beruházási és a kormányzati irányítási kapacitások kiépítése Belarusz demokratikus erői számára; kéri az EU-t, hogy kezdje meg a Belarusz demokratikus erőivel folytatandó párbeszédhez szükséges előkészületeket, és rendszeresen számoljon be a Parlamentnek az elért eredményekről, többek között a demokratikus Belarusszal a jövőben fenntartandó kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégia elfogadásáról, valamint a belarusz demokratikus erőknek e terv végrehajtására való felkészítését szolgáló átfogó intézkedéscsomagról;

30. ismételten kéri, hogy a demokratikus Belarusz képviselőit hivatalosan hívják meg a keleti partnerség következő csúcstalálkozójára, és hívják meg őket az uniós és nemzeti szinten tartandó, magas szintű, kétoldalú és előkészítő ülésekre, az Európai Parlamenttel és a nemzeti parlamentekkel tartott parlamenti ülésekre és parlamentközi ülésekre; ismételten hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós tagállamok, a keleti szomszédság országai és a G7-országok valamennyi nemzeti parlamentjében hozzanak létre Belarusszal foglalkozó hivatalos csoportokat; felhív a belarusz civil társadalom és a demokratikus ellenzék képviselőinek fokozott bevonására és jelenlétük biztosítására a keleti partnerség többoldalú testületeiben, különösen a keleti partnerség civil társadalmi fórumában és az Euronest Parlamenti Közgyűlésben;

31. emlékeztet a volt magas rangú európai tisztviselők bevonásával zajló, magas szintű misszióra irányuló korábbi kezdeményezésére, amelynek célja, hogy feltárjon minden lehetséges módot az erőszak felszámolására és a politikai foglyok szabadon bocsátására, ami elősegítheti az inkluzív belföldi politikai párbeszédhez vezető környezet kialakítását Belaruszban; megismétli a Bizottsághoz és az alelnökhöz/főképviselőhöz intézett azon felhívását, hogy a nemzetközi partnerekkel közösen szervezzenek magas szintű nemzetközi konferenciát „A demokratikus Belarusz jövője” címmel

2021. október 7., csütörtök

a belarusz válság rendezéséről és egy több milliárd eurós pénzügyi csomagról a jövőbeli reformtörekvések és a belarusz gazdaság szerkezetátalakításának támogatása érdekében; kéri a Bizottságot, hogy tájékoztassa a Parlamentet az e téren elért haladásról;

32. hangsúlyozza, hogy a Lukasenka-rezsim által a belarusz nép ellen elkövetett bűncselekményeket, többek között Raman Bandarenka és más belarusz állampolgárok meggyilkolását átfogóan ki kell vizsgálni; várja az ukrán hatóságok Vitalij Sisov halála ügyében folytatott vizsgálatának eredményeit; felhívja a tagállamokat, hogy aktívan alkalmazzák az egyetemes joghatóság elvét, és készítsenek elő bírósági eljárásokat az erőszakért és elnyomásért felelős vagy abban bűnrészes belarusz tisztviselőkkel, köztük Aljakszandr Lukasenkával szemben;

33. kiáll a Belaruszban tapasztalható büntetlenség elleni küzdelemmel foglalkozó európai parlamenti platform hatékony működtetése, valamint a belarusz fejleményekre a megfelelő időben történő nemzetközi reagálás összehangolása mellett; kéri a platformot, hogy a soron következő ülésén vázolja fel, miként járulhatna hozzá az EU a jogvitán alapuló stratégiához és vehetne részt partnereivel együtt a nemzetközi tárgyalási folyamatban (ideértve az egyetemes joghatóságot is) annak elérése érdekében, hogy Aljakszandr Lukasenkát és rezsimjének tagjait személyesen elítéljék a belarusz nép ellen tömegesen elkövetett bűncselekményekért; különösen arra kéri a platformot, hogy fontolja meg Belarusz ügyének a Nemzetközi Bíróság elé vitelét a Chicagói Egyezmény, a Montreali Egyezmény és az ENSZ kínzás elleni egyezményének a Lukasenka-rezsim általi megsértése miatt;

34. emlékezteti a Belaruszban működő összes uniós vállalkozást azon korábbi felhívására, hogy az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekkel összhangban tanúsítsanak különös gondosságot, valamint tegyenek eleget az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségüknek; kéri őket, hogy tartózkodjanak minden új beruházástól, és nyilvánosan tiltakozzanak a belarusz hatóságok előtt a munkavállalók és általában az állampolgárok folytatódó elnyomása ellen;

35. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és az uniós tagállamokat, hogy növeljék a belarusz ellenzéknek, civil társadalomnak, emberijog-védőknek és független médiaszervezeteknek nyújtott közvetlen támogatást Belaruszban belülről és kívülről; hangsúlyozza az e személyekkel és szervezetekkel való kapcsolattartás fontosságát annak ellenére, hogy a belarusz rezsim bejelentette, hogy kilép a keleti partnerségből; elkötelezi magát saját demokráciatámogatási tevékenységeinek fokozása mellett; ismételten felszólít egy célzott uniós segítségnyújtási programra a civil társadalom, a független média, a tudományos élet és a száműzetésben élő belarusz ellenzék, valamint a politikai elnyomás és a rendőri erőszak áldozatainak és az elnyomó rendszer elől menekülők megsegítésére;

36. felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és az EKSZ-t, hogy működjenek együtt a nemzetközi partnerekkel, így az EBESZ moszkvai mechanizmusával, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsával, valamint a helyszíni emberijog-védőkkel és civil társadalommal, biztosítandó az emberi jogok megsértésének ellenőrzését, dokumentálását és bejelentését, valamint az ezt követő elszámoltathatóságot és az áldozatoknak nyújtott igazságszolgáltatást; üdvözlí és támogatja a Belarusszal foglalkozó nemzetközi elszámoltathatósági platformot, és felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy támogassák a platform és az EJT működését, valamint az elkövetők felelősségre vonására irányuló egyéb nemzetközi kezdeményezéseket; támogatja az emberi jogok belaruszbeli megsértésével foglalkozó, Hágában felállítandó esetleges nemzetközi törvényszékről szóló további megbeszéléseket;

37. kiemeli a belarusz népet képviselő nagykövetségek világszerte történő létrehozásának hatalmas jelentőségét, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak további támogatást a külföldön élő belarusz állampolgárok jogainak és érdekeinek, valamint egy demokratikus Belarusz érdekeinek védelméhez, például a belarusz népet képviselő nagykövetségek finanszírozási módjainak feltárásával;

38. ösztönzi a tagállamokat, hogy még jobban egyszerűsítsék a Belarusból politikai okokból menekülők vagy az ellenük elkövetett erőszak miatt orvosi kezelésre szoruló vízum vagy tartózkodási engedély megszerzésére irányuló kérelmeivel kapcsolatos eljárást, és biztosítsák számukra és családjaik számára a szükséges támogatást és segítséget; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy kínáljanak ösztöndíjakat az egyetemekről kiutasított és demokratikus nézeteik miatt bebörtönzött belarusz diákoknak és tudósoknak;

39. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell az Asztravecben található belarusz atomerőmű jelentette nukleáris biztonsági fenyegetésekkel; ragaszkodik ahhoz, hogy Belarusz teljes átláthatóság mellett vállaljon felelősséget a belarusz atomerőmű nukleáris biztonságáért, és kötelezze el magát az Európai Nukleáris Biztonsági Szabályozó Hatóságok Csoportja által az erőműről készített szakértői értékelés során tett ajánlások teljes körű végrehajtása mellett; amíg ez nem történik meg, támogatja a belarusz atomerőműből származó energia uniós piacra történő behozatalának betiltását, és ennek az álláspontnak az EU importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusában való megjelenítését;

2021. október 7., csütörtök

40. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, a Belarusz Köztársaság és az Oroszországi Föderáció hatóságainak, valamint a belarusz demokratikus ellenzék képviselőinek.

2021. október 7., csütörtök

P9_TA(2021)0421

Humanitárius helyzet Tigrében**Az Európai Parlament 2021. október 7-i állásfoglalása a Tigrében kialakult humanitárius helyzetről (2021/2902(RSP))**

(2022/C 132/18)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az etiópiai helyzetről szóló, 2020. november 26-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel Josep Borrellnek, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő) és Janez Lenarčič válságkezelésért felelős biztosnak a három humanitárius dolgozó Tigrében történt meggyilkolásáról szóló, 2021. június 25-i nyilatkozatára,
- tekintettel az alelnök/főképviselő és Lenarčič biztos 2021. június 24-i közös nyilatkozatára a Tigré tartományban elkövetett légitámadásról,
- tekintettel az alelnök/főképviselő által az Európai Unió nevében tett, hét ENSZ-tisztviselő kiutasításáról szóló, 2021. október 4-i nyilatkozatra,
- tekintettel az EU és az USA által a tigréi humanitárius vészhelyzetről tartott kerekasztal-megbeszélést követően kiadott, 2021. június 10-i közös nyilatkozatra,
- tekintettel a Külügyek Tanácsa 2021. július 12-i, Etiópiáról szóló következtetéseire,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa (EJT) Etiópia Tigré tartományának emberi jogi helyzetéről szóló, 2021. július 13-i 47/13. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2018. május 24-i 2417. sz. határozatára, amelyben elítéli a polgári lakosság kitéheztesítését mint hadviselési módot, valamint a polgári lakossághoz való humanitárius hozzáférés jogellenes megtagadását,
- tekintettel António Guterres ENSZ-főtitkárnak az ENSZ Biztonsági Tanácsának Etiópiáról szóló, 2021. augusztus 26-i ülésén tett észrevételeire,
- tekintettel az ENSZ emberi jogi biztosa, Michelle Bachelet 2021. szeptember 13-i nyilatkozatára,
- tekintettel Joe Biden amerikai elnöknek az etiópiai válságról szóló elnöki rendeletről szóló, 2021. szeptember 17-i nyilatkozatára,
- tekintettel António Guterres ENSZ-főtitkár 2021. szeptember 30-i, hét ENSZ-tisztviselő Etiópiából való kiutasítását követően tett nyilatkozatára,
- tekintettel az Etióp Demokratikus Szövetségi Köztársaság 1994. december 8-án elfogadott alkotmányára, és különösen az alapvető jogokról és szabadságokról, emberi jogokról és demokratikus jogokról szóló III. fejezet rendelkezéseire,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Chartájára,
- tekintettel az ENSZ által elfogadott, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló 1949-i Genfi Egyezményre, és annak 1977. és 2005. évi kiegészítő jegyzőkönyveire,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0330.

2021. október 7., csütörtök

- tekintettel a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi ENSZ-egyezményre, valamint annak 1967. évi jegyzőkönyvére,
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a fegyveres konfliktusok során a sebesültek és betegek, az egészségügyi személyzet és a humanitárius személyzet védelméről szóló, 2016. május 3-i 2286. számú határozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa (EJT) Etiópia Tigré tartományának emberi jogi helyzetéről szóló, 2021. július 13-i 47/13. sz. határozatára,
 - tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Bizottságának az Etiópia Demokratikus Szövetségi Köztársaság Tigré tartományába indított tényfeltárási misszióról szóló, 2021. május 12-i állásfoglalására,
 - tekintettel a Cotonoui Megállapodás második felülvizsgálatára,
 - tekintettel az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS-államok) és az EU Közös Parlamenti Közgyűlésének a demokráciáról és az alkotmányok tiszteletben tartásáról szóló, 2021. március 11-i állásfoglalására,
 - tekintettel az Amnesty International „Nem tudom, észrevették-e, hogy ember vagyok»: Nemi erőszak és a szexuális erőszak más formái az etiópiai tigréi konfliktusban” című, 2021. augusztus 10-i jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel az etióp kormány által 2021. június 28-án kihirdetett egyoldalú tűzszünet nem állította le a harcokat, és a konfliktusban részt vevő felek újabb offenzívákat indítottak; mivel a konfliktus immár kiterjed Afar és Amhara szomszédos tartományokra, és fennáll annak a kockázata, hogy a válság Afrika szarvára is áttérjed; mivel ez a 11 hónapos konfliktus ember okozta válságot idézett elő, és ez a hatalmas emberi szenvedés teljes mértékben megelőzhető;
- B. mivel Etiópiában már a harcok kezdete előtt 15,2 millióan szorultak humanitárius segítségre, közülük 2 millióan Tigré tartományban; mivel közel egymillió ember éhínséghez közeli körülmények között él, és a Tigrében élő 6 millió emberből 5,2 millió ember akut élelmiszer-ellátási bizonytalansággal küzd az erőszak közvetlen következményeként; mivel a lakosság 91 %-ának rendkívül sürgősen humanitárius segítségnyújtásra van szüksége, és 100 000 gyermeket életveszélyes, súlyos, akut alultápláltság fenyeget a következő 12 hónapban; mivel az ENSZ már 2021 júniusában figyelmeztetett arra, hogy Tigré szomszédos régióiban, Amhara és Afar térségében 5,5 millió fő szorul élelmiszersegélyre, 350 000 főt pedig éhínség sújt; mivel Tigré tartomány 100 000 belső menekültnek és 96 000 eritreai menekültnek ad otthont; mivel számos nagy menekülttáborral rendelkezik, amelyekben a nem kormányzati szervezetek szerint az ott élők 44 %-a gyermek; mivel 2021 júliusáig a konfliktus miatt mintegy 1,9 millió ember kényszerült elhagyni lakóhelyét Tigrében;
- C. mivel számos aggodalomra okot adó jelentés érkezett az emberi jogoknak, a humanitárius jogoknak és a menekültjogoknak a konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett állítólagos súlyos megsértéséről; mivel ezek a jelentések civilek elleni támadásokról, törvénytelen kivégzésekről, kínzásokról, erőszakos eltüntetésekéről, tömeges fogva tartásokról, módszeres fosztogatásokról, valamint az alapvető szolgáltatások, a vízrendszerek, a termények és a megélhetés szisztematikus és szándékos elpusztításáról szólnak;
- D. mivel annak ellenére, hogy az etióp kormány kifejezte elkötelezettségét a szexuális erőszakkal kapcsolatos elszámoltathatóság mellett⁽²⁾, az etióp, eritreai és az amharai regionális fegyveres erők továbbra is széles körben alkalmaznak a nőkkel és lányokkal szemben nemi erőszakot és egyéb szexuális erőszakot, valamint halálos fenyegetéseket és etnikai alapú sértegetéseket, továbbá szexuális rabszolgaság körülményei között tartanak fogva nőket; mivel a kormányzati erők és tisztviselők zaklatják és megfenyegetik a szexuális erőszak túlélőit támogató humanitárius szervezeteket és nemzeti egészségügyi szolgáltatókat;

⁽²⁾ Az Amnesty International által az Etiópia Demokratikus Szövetségi Köztársaság Tigré tartományi államában állítólagosan elkövetett nemi erőszakra és egyéb szexuális erőszakra készített legutóbbi jelentésről szóló, 2021. augusztus 12-i nyilatkozat.

2021. október 7., csütörtök

- E. mivel a Tigrében zajló konfliktus kezdete óta számos törvénytelen kivégzésről számoltak be, többek között a 2020. november 9-i éjszaka Mai Kadrában, 2020. november 28-án Axumban és 2021. januárban Mahbere Degóban történt állítólagos mészárlásokról; mivel 2021 augusztusában a szudáni hatóságok arról számoltak be, hogy körülbelül 50 ember holttestét találták meg a Tekeze folyóban, amely Nyugat-Tigré és Szudán határfolyója; mivel a polgárháború 2020. novemberi kezdete óta Tigrében több mint 250 állítólagos mészárlásra találtak bizonyítékot; mivel jelentések szerint a Tigréi Népi Felszabadítási Front 2021 augusztusában bírósági eljárás nélküli kivégzéseket is elkövetett a Tigrével szomszédos régiókban, például Csennában és Kobóban;
- F. mivel hiteles források szerint mind a Tigréi Népi Felszabadítási Front, mind az Etióp Nemzeti Védelmi Erő emberi jogi jogsértéseket követett el Tigrében; mivel az eritreai erők beszivárogtak Tigrébe és Etiópia más részeibe, és szintén súlyos emberi jogi jogsértéseket követtek el; mivel a vádak többsége az Etióp Nemzeti Védelmi Erő és az eritreai erők által elkövetett jogsértésekhez kapcsolódik;
- G. mivel 2021. szeptember 13-án Michelle Bachelet, az ENSZ emberi jogi főbiztosa „valamennyi fél által elkövetett jogsértésekről” beszélt; mivel az EU következetesen támogatta Bachelet főbiztos munkáját;
- H. mivel 2021. november 1-jén közlésezik az ENSZ emberi jogi tisztviselője és az etióp emberi jogi bizottság által az emberi jogoknak, valamint a humanitárius és menekültjogoknak a tigréi konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett állítólagos megsértése ügyében folytatott közös vizsgálat zárójelentését;
- I. mivel a termények fosztogatása és pusztulása mellett a tigréi Mekele-től délnyugatra sivatagi sáskarajokat is észleltek; mivel a jelenlegi konfliktus és humanitárius helyzet számos területen lehetetlenné tette a Covid19 megelőzésére és az oltásra irányuló erőfeszítéseket;
- J. mivel az ostrom alatt álló Tigré tartomány számára biztosított humanitárius szállítmányoknak csupán 10 %-a érkezett be a térségbe az elmúlt hónapban; mivel naponta 100 teherautóra van szükség ahhoz, hogy elegendő humanitárius ellátást biztosítsanak Tigré számára; mivel 2021. július 12. óta csak 525 teherautó lépett be a Tigrébe a lezárt határok, a fegyveres erők ellenőrzött belépése, az infrastruktúra – például hidak – tönkretétele, a járművezetők biztonságának hiánya, az ellátó pontokra való visszatéréshez szükséges üzemanyag és készpénz súlyos hiánya, valamint a humanitárius szállítmányok felkutatása és rendelkezésre bocsátása terén tapasztalt nagyobb késedelmek miatt;
- K. mivel a segélyszervezetek munkatársainak célponttá tétele háborús bűncselekménynek és emberiség elleni bűncselekménynek minősül; mivel 2021. június 25-én az Orvosok Határok Nélkül szervezet személyzetének három tagját ölték meg, miközben segélyt nyújtottak a leginkább rászorulóknak; mivel 2020 novembere óta a segélyszervezetek 23 munkatársát ölték meg a régióban; mivel 2021. június 22-én az etióp kormány erői megakadályozták, hogy a mentőautók egy togói piacon történt légitámadás helyszínére hajtsanak; mivel az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala (UNOCHA) arról számolt be, hogy 2021. június 17-én az eritreai kormányerők megállásra kényszerítettek és megtámadtak egy vakcinázással foglalkozó csoportot Asgede régióban; mivel a jelentések szerint az egészségügyi létesítmények fosztogatása ismétlődő jelenség Tigrében; mivel a kormányzati erők és tisztviselők zaklatják és megfenyegetik a szexuális erőszak túlélőit támogató humanitárius szervezeteket és nemzeti egészségügyi szolgáltatókat;
- L. mivel több mint kétmillió ember kényszerült lakóhelye elhagyására; mivel Afarban közel 76 500 ember és a becslések szerint Amharában 200 000 ember kényszerült lakóhelye elhagyására azt követően, hogy a tiranai erők bevonultak ezekbe a tartományokba; mivel a jelentések szerint 55 000 etióp menekült és menedékkérő keres menedéket Szudánban;
- M. mivel Tigrében egyes menekülttáborokat leromboltak; mivel a Tigrében élő eritreai menekülteket emberrablás és kényszerrel történő visszatérítés fenyegeti; mivel egészségügyi ellátás nem áll rendelkezésre, és a tigréi menekülttáborok tiszta ivóvízkészletei egyre fogyak;
- N. mivel beszámolók szerint a harcoló felek – többek között a tigréi erők – gyermekeket toboroznak a konfliktusba; mivel a gyermekkatonák alkalmazása háborús bűncselekménynek minősül;
- O. mivel az etióp hatóságok önkényesen letartóztatták és erőszakkal eltűntették az etiópai fővárosban a tigréi etnikumot, és más visszaéléseket követtek el velük szemben, például bezárták a tigréi tulajdonú vállalkozásokat; mivel Etiópiában – többek között magas rangú kormánytisztviselők részéről – nyilvánvaló a gyűlöletre és a megkülönböztetésre való uszítás, valamint a Tigré elleni retorika növekvő szintje;

2021. október 7., csütörtök

- P. mivel 2021. szeptember 30-án az etióp külügyminisztérium az ENSZ személyzetének hét tagját (az UNICEF, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR) és az UNOCHA kötelékéből) Etiópiában nemkívánatos személynek minősítették;
- Q. mivel a Tigrében és a szomszédos régiókban időszakosan korlátozták és leállították az internetet és a távközlést; mivel újságírókat támadtak meg, és számos médiaorgánum engedélyét felfüggesztették, ami akadályozza a helyzet helyszíni nyomon követését; mivel az alapvető szolgáltatások – köztük a villamosenergia- és banki szolgáltatások – továbbra is korlátozottak;
- R. mivel Etiópiában a jelenlegi instabil helyzet az etnikai megosztottság és az etnikai feszültség hosszú múltjára vezethető vissza;
- S. mivel Etiópia mint többnemzetiségű állam egysége nagy jelentőséggel bír a régió és az afrikai kontinens egészének stabilitása szempontjából;
- T. mivel több mint 110 milliós népessége és Afrika szarvához közeli stratégiai elhelyezkedése folytán Etiópia az afrikai kontinens kulcsfontosságú országa, és az EU és tagállamai potenciális stratégiai partnere;
- U. mivel a világ vezető humanitárius adományozójaként az EU – humanitárius finanszírozása révén – továbbra is szolidaritást vállal a rászorulókkal; mivel az EU az etiópiai konfliktus kezdete óta következetesen kiállt a humanitárius segítség teljes körű és akadálytalan célba juttatásának biztosítása mellett, a nemzetközi humanitárius joggal összhangban;
- V. mivel az EU humanitárius fellépéséről szóló, nemrégiben elfogadott közleménye előírja azon folyamatok megerősítését, amelyek a nemzetközi humanitárius jog előmozdítását és alkalmazását következetesen külső fellépéseink középpontjába helyezik;
- W. mivel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI-Globális Európa) kiemelt cselekvési területnek tekinti a humán fejlődést, a kormányzást és a békeépítést Etiópiában, ahol a többéves indikatív program 65 %-a e területekre irányul;
- X. mivel a Bizottság az Etiópiában szükséglet szenvedők támogatására 2021-ben már mozgósított és lekötött 53,7 millió EUR összegű humanitárius finanszírozás részeként a válság közelmúltbeli fejleményeinek kezelése érdekében 5 millió EUR értékű humanitárius fellépést finanszírozott Amhara és Afar területén; mivel 118 millió EUR-t mozgósítottak Tigré tartomány és a Szudánban lévő etióp menekültek támogatására; mivel a jelenlegi konfliktus következtében az EU elhalasztotta az Etiópiának nyújtott költségvetési támogatás folyósítását;
- Y. mivel 2021 szeptemberében az EU megpróbált humanitárius légi hidat szervezni a Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságán (DG ECHO) keresztül annak érdekében, hogy a sürgősen szükséges segélyszállítmányokat eljuttassa a tigréi régióba, de az etióp kormány jelentős akadályokat gördített ez elé; mivel ennek eredményeként csak egyetlen uniós humanitárius légi járat indulhatott útnak, és humanitárius szállítmányának csak kis részét sikerült célba juttatni;
- Z. mivel 2021. június 21-én az EU Annette Weibert nevezte ki az EU Afrika szarváért felelős új különleges képviselőjévé; mivel az alelnök/főképviseelő megbízatását követően Pekka Haavisto finn külügyminiszter idén kétszer látogatást tett a régióban, hogy megvitassák az etiópiai válságot és annak regionális hatásait;
- AA. mivel 2021. augusztus 26-án az Afrikai Unió Olusegun Obasanjo volt nigériai elnököt nevezte ki, hogy közvetítsen a konfliktusban;
- AB. mivel 2018 decemberében Etiópia újonnan felállított kormánya létrehozta az Etióp Megbékélési Bizottságot és a Békeügyi Minisztériumot; mivel a létrehozásukat követően kialakult nehéz helyzetben eddig egyik intézménynek sem sikerült teljesítenie eredeti megbízatását, amely a béke ösztönzése, valamint az etiópiai fegyveres konfliktusok megelőzése és megoldása lett volna;
- AC. mivel a folyamatban lévő konfliktus során az Abij Ahmed által vezetett Etiópiai Jóléti Párt egy olyan általános választás nyertesének nyilvánította magát, amelyet az ellenzéki pártok bojkottáltak, és amelynek eredményét nem fogadták el; mivel Tigrében nem került sor választásra; mivel az EU nem küldött választási megfigyelő missziót;

2021. október 7., csütörtök

AD. mivel Etiópia aláírta a Cotonoui Megállapodást, amelynek 96. cikke az AKCS-EU-együttműködés alapvető elemeként határozza meg az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását;

1. követeli, hogy valamennyi fél azonnal szüntesse be az összetűzéseket, ami szükséges előfeltétele annak, hogy Tigrében és más régiókban, különösen Afarban és Amharában végre javulni tudjon a humanitárius helyzet; felszólít az alkotmányos rend azonnali visszaállítására és egy, a tűzszünet betartásának ellenőrzésére szolgáló mechanizmus létrehozására;

2. felhívja az összes érintett nemzeti, regionális és helyi szereplőt, hogy tegyék lehetővé a humanitárius segítség azonnali és akadálytalan eljuttatását az érintett tigréi lakossághoz, megszüntetve a humanitárius segítségnyújtás és a kritikus árucikkek – többek között az élelmiszer, a gyógyszer és az üzemanyag – eljuttatásának de facto ellehetetlenítését, és könnyítsék meg az Amhara és Afar régióban élő rászoruló lakosságnak való segítségnyújtást;

3. határozottan elítéli, hogy a hadban álló felek szándékosan veszik célba a polgári lakosságot, és hogy a harcoló felek – többek között a tigréi erők – a jelentések szerint gyermekeket toboroznak, továbbá elítéli a nemi és szexuális erőszak továbbra is fennálló alkalmazását; emlékeztet arra, hogy a polgári lakosság elleni szándékos támadások, valamint a gyermekkatonák toborzása és bevetése háborús bűncselekménynek minősülnek;

4. elítéli a polgári lakosság, a menekültek, valamint a humanitárius és egészségügyi dolgozók meggyilkolását; felszólítja minden részt vevő fél erőit, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi emberi jogokat és a nemzetközi humanitárius és menekültjogot, és biztosítsák az emberek védelmét az érintett területeken; felszólítja a folyamatban lévő konfliktus során elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos felelősségre vonásra, valamint a felelősök felkutatására és bíróság elé állítására; felszólít arra, hogy a nemi erőszak vagy szexuális rabszolgaság elkövetésével gyanúsított személyekkel szemben folytassanak vizsgálatot olyan háborús bűncselekmények és emberiség elleni bűncselekmények miatt, mint a nemi erőszak, a szexuális rabszolgaság, a kínzás és az üldözés;

5. sürgeti a Tigréi Népi Felszabadítási Frontot, hogy állítsa le offenzíváját, és azonnal vonja vissza erőit Amhara és Afar tartományokból; felszólítja az amharai tartományi kormányt, hogy vonja ki erőit Nyugat-Tigréből, az eritreai kormányt pedig arra, hogy azonnal és véglegesen vonja ki erőit Etiópiából; felszólítja a szomszédos országokat, hogy tartózkodjanak minden olyan politikai és katonai beavatkozástól, amely tovább táplálhatná a konfliktust;

6. független és pártatlan vizsgálóbizottság létrehozását kéri azon etnikai és vallási csoportok elleni célzott támadások kivizsgálására, melyeknek az volt a céljuk, hogy a közösségek közötti erőszakra uszítsanak, és amelyek veszélyeztetik az etióp nép békéjét és biztonságát; felszólítja az etióp kormányt, hogy biztosítsa a felelősök felelősségre vonását;

7. emlékeztet arra, hogy az etióp kormány felel a menekültek és a területén tartózkodó belső menekültek biztonságáért és védelméért; felhívja az etióp hatóságokat, hogy nyújtsanak azonnali és megfelelő védelmet és segítséget a tigréi táborokból távozni kényszerült eritreai menekültek és menedékkérők ezrei számára, valamint hogy derítsék ki, hová tűnt el több ezer eritreai menekült és mi lett velük; sajnálatát fejezi ki a magas rangú tisztviselők által használt gyűlöletkeltő és lázító nyelvezet miatt, és sürgeti az összes érintett szereplőt, hogy gondosan válogassák meg szavaikat a további eskalálódás elkerülése és a további emberi szenvedés megelőzése érdekében; kéri, hogy a nemzetközi és regionális határokat továbbra is tartsák nyitva, hogy a polgári lakosság biztonságosan és szabadon mozoghasson; megjegyzi, hogy Etiópia a migránsokat tekintve fontos származási, tranzit- és célország is; ragaszkodik ahhoz, hogy Etiópia szövetségi kormánya és a regionális hatóságok védjék a lakosságot és garantálják alapvető jogait;

8. felszólítja az etióp hatóságokat, hogy haladéktalanul adjanak számot az összes erőszakkal eltüntetett polgári személyről, bocsássák szabadon azokat, akiket bűncselekmény elkövetésének hiteles bizonyítéka nélkül tartanak fogva, és vessenek véget minden megkülönböztető bánásmódnak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy közéleti személyiségek gyűlöletbeszédet alkalmaznak, amely a tigréi és más közösségekkel szembeni erőszakot, megfélemlítést és megkülönböztetést idézhet elő, ezzel bizalmatlanságot és etnikai konfliktusokat szítva, és sürgeti a nemzeti, helyi és regionális hatóságokat, hogy folytassanak befogadóbb párbeszédet, és tartózkodjanak az erőszakra való felbujtástól;

9. ösztönzi a hatóságokat, hogy hozzanak létre egy bírósághoz hasonló helyreállító igazságszolgáltatási szervet, amelynek feladata lenne a konfliktus során elkövetett emberi jogi visszaélések kivizsgálása, beleértve a jogsértések körülményeit, tényezőit és összefüggéseit, ezáltal lehetőséget biztosítva az áldozatoknak arra, hogy tanúvallomást tegyenek, és lehetővé téve a múltbeli történések pártatlan rögzítését, felhív továbbá arra, hogy e szerv dolgozzon ki kártérítési politikát, valamint foglalmazzon meg ajánlásokat az emberi jogok jövőbeli megsértésének megelőzését célzó intézkedésekre vonatkozóan;

2021. október 7., csütörtök

10. határozottan elítéli a humanitárius segélyszervezetek munkatársai és a kritikus infrastruktúrák – többek között a kórházak és az orvosi létesítmények – elleni támadásokat, valamint a humanitárius segélyek széles körű fosztogatását és megsemmisítését; határozottan elítéli, hogy megakadályozzák a mentőautók továbbhaladását, amikor azok a bombázások után orvosi segítséget próbálnak nyújtani a sebesülteknek;

11. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az etiópai külügyminisztérium az ENSZ hét emberi jogi és humanitárius munkatársát (az UNICEF, az ENSZ Emberi Jogok Főbiztosának Hivatala és az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala kötelékéből) nemkívánatos személynek minősítette; aggodalmát fejezi ki a régióban dolgozó független humanitárius és emberi jogi dolgozók biztonsága és jóléte, valamint a Tigrébe érkező humanitárius segélyek elosztásának semlegessége kapcsán; üdvözlí az EU és 27 tagállama 2021. szeptember 30-i határozott nyilatkozatát, amelyben határozottan elítéli e munkavállalók kiutasítását, és felszólítja a kormányt, hogy vonja vissza döntését;

12. felszólítja az etióp kormányt, hogy írja alá és erősítse meg a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát; felszólítja valamennyi harcoló felet, hogy biztosítsák az emberi jogi ügyek megfigyelését és kivizsgálását végző független személyzet zavartalan bejutását, ideértve az ENSZ és az Afrikai Unió vizsgálóinak bejutását is;

13. hangsúlyozza az újságírók fontos munkáját a régióban, és felszólítja az összes szereplőt, hogy biztosítsanak szabad utat a sajtó munkatársainak, és tegyék lehetővé, hogy az újságírók biztonságban végezhesék a munkájukat;

14. kéri, hogy teljes mértékben állítsák vissza az olyan alapvető közszolgáltatásokat, mint a villamosenergia-ellátás és a banki szolgáltatások, valamint hogy szüntessék meg Tigrében a távközlésre és az internet-hozzáférésre vonatkozó korlátozásokat; kiemeli annak fontosságát, hogy Tigrében és máshol is biztosítsák az oktatást és az iskolákat a gyermekek számára;

15. emlékeztet Etiópia jelentőségére Afrika szarvának és a kontinens egészének stabilitása szempontjából; emlékeztet arra, hogy az EU és más nemzetközi tárgyalópartnerek felajánlották, hogy közvetítőként szolgálnak az etiópai konfliktusban részt vevő felek között, de ezeket az ajánlatokat Etiópia nem fogadta el; felszólítja az összes érintett felet, hogy előfeltételek nélkül járuljanak a tárgyalóasztalhoz; felszólít egy etiópai vezetésű inkluzív nemzeti politikai párbeszéd elindítására a válság megoldása érdekében, valamennyi érintett terület (Tigré, Amhara, Benishangul-Gumuz, Afar, Oromia, Szidama, Szomali, a Déli Nemzetek, Nemzetiségek és Népek Régiója (SNNPR) és Gambella) képviselőinek bevonásával;

16. emlékeztet arra, hogy a helyzetet csak békés eszközökkel és a valamennyi harcoló fél közötti inkluzív párbeszéd, tényleges tűzszünettel és az emberi jogok védelmével lehet megoldani;

17. megismétli, hogy az EU készen áll arra, hogy másokkal szoros együttműködésben támogasson és megszervezzon egy párbeszédet, és abban maga is részt vegyen annak érdekében, hogy a párbeszéd mint lehetőség nyitva álljon, és megkíséreljék megteremteni a két fő harcban álló fél közötti tárgyalások alapját;

18. támogatását fejezi ki az olyan regionális közvetítési erőfeszítések iránt, mint például az Afrikai Unió közvetítője, Obasanjo elnök által tett kísérletek; üdvözlí továbbá, hogy az EU nemrégiben kinevezte az Afrika szarváért felelős új különleges képviselőjét;

19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa mindezidáig nem foglalkozott a tigréi helyzettel; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy gyakoroljanak nyomást az ENSZ Biztonsági Tanácsára, hogy tartson rendszeres nyilvános üléseket Tigré ügyében, és tegyen határozott lépéseket a humanitárius segítség akadálytalan célba juttatásának biztosítására, a polgári lakosság védelmének biztosítására, a nemzetközi jog súlyos megsértésének megszüntetésére, valamint az atrocitásokért való elszámoltathatóság biztosítására; felszólítja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy fontolja meg ENSZ békefenntartók bevetését a régióban;

20. sürgeti az uniós tagállamokat, hogy ösztönözzék az alelnököt/főképviselet, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának ülésén még az év vége előtt tartson ülések közötti tájékoztatót Tigréről, hogy ismertesse az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala és az etiópai emberi jogi bizottság közös vizsgálatáról készült jelentés megállapításait; hangsúlyozza, hogy a közös vizsgálatnak elő kell segítenie egy szilárd nemzetközi nyomozati mechanizmus alapjainak lefektetését, amelyet az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa sürgősséggel hozna létre;

21. felszólítja a Külügyek Tanácsát, hogy gyorsan, határozottan és egységesen lépjen fel a szükséges intézkedések elfogadása érdekében, a tigréi helyzet súlyosságának és sürgősségének megfelelően;

2021. október 7., csütörtök

22. üdvözli és támogatja a Bizottság 2020. decemberi határozatát, amelyben elhalasztotta az etiópai kormánynak szánt költségvetési támogatások kifizetését; üdvözli az alelnök/főképviselő és a Bizottság diplomáciai erőfeszítéseit, valamint ismételt nyilatkozatait, amelyek sürgetik az elszámoltathatóságot és az akadálymentes humanitárius hozzáférést, és elítélik a valamennyi fél által elkövetett visszaéléseket; határozottan megismétli, hogy az EU támogatja Michelle Bachelet-nek az ENSZ emberi jogi főbiztosaként végzett fontos munkáját;
23. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy fontolják meg az emberi jogok védelmét szolgáló intézkedések elfogadását, és biztosítsák az emberi jogi visszaélések elkövetőinek felelősségre vonását, például az EU globális emberi jogi szankciós mechanizmusán keresztül;
24. hangsúlyozza, hogy az EU az etiópai nép oldalán áll; hangsúlyozza, hogy kész a konfliktus békés megoldására; javasolja azonban, hogy amennyiben a humanitárius helyzet nem javul jelentősen 2021. október végéig – különösen az új etiópai kormány megalakulását követően –, a Bizottság alkalmazzon szankciókat Etiópia kormányának, Eritrea kormányának és a Tigréi Népi Felszabadítási Frontnak azon tagjaival, illetve mindazon személyekkel szemben, akik felelősek a konfliktus meghosszabbításáért és több millió etióp ember humanitárius helyzetének súlyosbodásáért;
25. felhívja a tagállamokat, hogy állítsák le az olyan fegyverek és megfigyelési technológiák Etiópiába irányuló kivitelét, amelyeket polgári személyek elleni támadások és emberi jogi jogsértések elkövetésére használnak fel;
26. üdvözli az Egyesült Államok elnökének az etiópai válság kapcsán 2021. szeptember 17-én kiadott elnöki rendeletét, amely szankciókat helyez kilátásba az etiópai konfliktus elhúzódásáért, a humanitárius hozzáférés akadályozásáért, a tűzszünet megakadályozásáért, valamint emberi jogi visszaélések elkövetéséért felelős vagy abban bűnrészes személyeket érintően; sajnálja ugyanakkor, hogy az USA fenntartotta költségvetési támogatását, ami azt jelenti, hogy az USA fellépései kevésbé voltak eredményesek és határozottak, mint az EU fellépései;
27. határozottan üdvözli a Bizottság által a régióban nyújtott életmentő támogatást, és támogatja annak meghosszabbítását; az EU szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékából további, legalább 30 millió EUR összegű finanszírozás mozgósítására szólít fel a tigréi konfliktus által érintett lakosság és az észak-etiópai konfliktus által közvetlenül érintett egyéb területek legégetőbb szükségleteinek kielégítése érdekében, különös tekintettel Afar és Amhara szomszédos régiókra;
28. sürgeti az EU-t és tagállamainak vezetőit, hogy a soron következő Afrikai Unió-EU csúcstalálkozó és vezetői találkozó során kezeljék prioritásként a Tigrében és Észak-Etiópiában uralkodó emberi jogi és humanitárius helyzetet, és határozzanak meg konkrét intézkedéseket, továbbá mozgósítsák elő a stratégia és az üzenetek nagyobb fokú összehangolását;
29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európai Külügyi Szolgálatnak, Etiópia szövetségi kormányának és szövetségi parlamentjének, a tigréi hatóságoknak, a Szudáni Köztársaság kormányának, Eritrea Állam kormányának, a Kormányközi Fejlesztési Hatóság kormányainak, az Afrikai Uniónak és tagállamainak, a Pánafrikai Parlamentnek és az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlésnek.
-

2021. október 5., kedd

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2021)0397

Környezetvédelem: az Aarhusi Egyezmény ***I

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1367/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2022/C 132/19)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0642),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 192. cikkének (1) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0321/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. január 27-i véleményére ⁽¹⁾,
 - a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2021. július 23-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 59. cikkére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A9-0152/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽²⁾;
 2. tudomásul veszi a Bizottság ezen állásfoglaláshoz csatolt nyilatkozatát;
 3. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

⁽¹⁾ HL C 123., 2021.4.9., 66. o.

⁽²⁾ Ez az álláspont lép a 2021. május 20-án elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0254).

2021. október 5., kedd

P9_TC1-COD(2020)0289

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2021. október 5-én került elfogadásra a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló 1367/2006/EK rendelet módosításáról szóló (EU) 2021/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2021/1767 rendelettel.)

2021. október 5., kedd**MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ****A Bizottság nyilatkozata**

A Bizottság továbbra is elkötelezett annak biztosítása iránt, hogy az EU tiszteletben tartsa az Aarhusi Egyezményrel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeit, és ezzel összefüggésben tudomásul veszi az Aarhusi Egyezmény Megfelelési Bizottsága által az ACCC/C/2015/128. sz. ügyben⁽¹⁾ az állami támogatással kapcsolatban 2021. március 17-én megfogalmazott aggályokat és elfogadott megállapításokat. A megállapításokban a Megfelelési Bizottság arra szólította fel az EU-t, hogy tegye meg az aarhusi rendelet módosításához vagy egy új uniós jogszabály elfogadásához szükséges jogalkotási, szabályozási és egyéb intézkedéseket annak érdekében, hogy az egyezmény 9. cikkének (3) és (4) bekezdésével összhangban a nyilvánosság tagjai számára egyértelműen biztosítsa a hozzáférést azon közigazgatási vagy bírósági eljárásokhoz, melyek révén megtámadhatják az Európai Bizottság által az állami támogatási intézkedésekkel kapcsolatban az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése alapján hozott határozatokat, amennyiben e határozatok sértik a környezetvédelemmel kapcsolatos uniós jogot.

A Bizottság jelenleg elemzi a megállapítások következményeit és vizsgálja a rendelkezésre álló lehetőségeket. A Bizottság 2022 végéig befejezi a vizsgálatot és közzéteszi annak eredményét. Amennyiben szükséges, 2023 végéig intézkedéseket fog előterjeszteni a kérdés megoldása céljából, figyelembe véve az EU-nak és tagállamainak az Aarhusi Egyezmény szerinti kötelezettségeit, valamint az állami támogatásokra vonatkozó uniós jogi előírásokat.

⁽¹⁾ Az ACCC/C/2015/128. sz. ügyre vonatkozóan lásd: https://unece.org/env/pp/cc/accc.c.2015.128_european-union, 131. pont.

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0398

Az EU-Egyesült Királyság parlamenti partnerségi közgyűlésbe delegált küldöttség felállítása és létszáma**Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata az EU-Egyesült Királyság Parlamenti Partnerségi Közgyűlésbe delegált küldöttség felállításáról és létszámáról (2021/2917(RSO))**

(2022/C 132/20)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Elnökök Értekezlete határozatra irányuló javaslatára,
 - tekintettel az egyrészt az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészt Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásra ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az EU-Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás) és különösen annak 11. cikkére,
 - tekintettel az EU és az Egyesült Királyság közötti tárgyalások eredményéről szóló, 2021. április 28-i állásfoglalására ⁽²⁾, és különösen annak 8. és 9. bekezdésére,
 - tekintettel a parlamentközi küldöttségek, a parlamenti vegyesbizottságokba delegált küldöttségek és a parlamenti együttműködési bizottságokba és a többoldalú parlamenti közgyűlésekbe delegált küldöttségek számáról szóló, 2019. április 17-i határozatára ⁽³⁾,
 - tekintettel a parlamentközi küldöttségek létszámáról szóló, 2019. július 17-i határozatára ⁽⁴⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 223. cikkére,
1. megjegyzi, hogy az EU-Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás 11. cikke rendelkezik egy EU-Egyesült Királyság Parlamenti Partnerségi Közgyűlés létrehozásáról, amely európai parlamenti képviselőkből és az Egyesült Királyság parlamenti képviselőiből áll, és amely:
 - a) tájékoztatást kérhet a megállapodás 7. cikkével létrehozott EU-Egyesült Királyság Partnerségi Tanácstól a megállapodás és bármely kiegészítő megállapodás végrehajtásával kapcsolatban, amely ezt követően az EU-Egyesült Királyság Parlamenti Partnerségi Közgyűlés rendelkezésére bocsátja a kért információkat;
 - b) tájékoztatást kap az EU-Egyesült Királyság Partnerségi Tanács határozatairól és ajánlásairól; valamint
 - c) ajánlásokat tehet az EU-Egyesült Királyság Partnerségi Tanácsnak;
 2. úgy határoz, hogy az EU-Egyesült Királyság Parlamenti Partnerségi Közgyűlésbe delegált, 35 tagú küldöttséget állít fel;
 3. hivatkozással az Elnökök Értekezletének a küldöttségek elnökségének összetételével kapcsolatos, 2019. július 11-i határozatára, úgy határoz, hogy a küldöttség elnökségének két alelnök legyen tagja;
 4. utasítja elnökét, hogy tájékoztatás céljából továbbítsa ezt a határozatot a Tanácsnak, a Bizottságnak és az Egyesült Királyság parlamentjének.

⁽¹⁾ HL L 149., 2021.4.30., 10. o.⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0141.⁽³⁾ HL C 158., 2021.4.30., 536. o.⁽⁴⁾ HL C 165., 2021.5.4., 23. o.

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0399

Az EU, Grönland és Dánia közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás ***

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodásnak és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvnek az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037(NLE))

(Egyetértés)

(2022/C 132/21)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (06566/2021),
 - tekintettel az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodásra és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvre (06380/2021),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdésével, 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával, továbbá 218. cikkének (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0073/2020),
 - tekintettel a határozatra irányuló tervezetről szóló, 2021. október 5-i nem jogalkotási állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság ajánlására (A9-0233/2021),
1. egyetért a megállapodás és a jegyzőkönyv megkötésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok, továbbá Grönland és Dánia kormányainak és parlamentjeinek.

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0400.

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0400

Az EU, Grönland és Dánia közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás (állásfoglalás)

Az Európai Parlament 2021. október 5-i nem jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodásnak és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvnek az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037M(NLE))

(2022/C 132/22)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (06566/2021),
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland kormánya és Dánia kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás tervezetére és az ahhoz csatolt végrehajtási jegyzőkönyvre (06380/2021),
- tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdésével és 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával, valamint (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0073/2020),
- tekintettel a közös halászati politikáról szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ II. címére,
- tekintettel a külső vizeken halászó flották fenntartható kezeléséről szóló, 2017. december 12-i (EU) 2017/2403 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a határozattervezetről szóló, 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az ENSZ tengerjogi egyezményének 62. cikkére,
- tekintettel az Északkelet-atlanti Halászati Bizottság (NEAFC) egyezményére,
- tekintettel az Északnyugat-atlanti Halászati Bizottság (NAFO) egyezményére,
- tekintettel az Atlanti-óceán észak-keleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezményre (OSPAR),
- tekintettel a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén folytatott szabályozatlan halászat megelőzéséről szóló megállapodásra,
- tekintettel a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló (34.) jegyzőkönyvre,
- tekintettel az Északi-sarkvidéki Tanácsot létrehozó ottawai nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (tengerentúli társulási határozat) szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2019. január 31-i jogalkotási állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az „Ex ante and ex post evaluation study of the Fisheries Partnership Agreement between the European Union and Greenland” (Előzetes és utólagos értékelő tanulmány az Európai Unió és Grönland közötti halászati partnerségi megállapodásról) című, 2019. augusztus 9-i jelentésre,

⁽¹⁾ HL L 354., 2013.12.28., 22. o.

⁽²⁾ HL L 347., 2017.12.28., 81. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0399.

⁽⁴⁾ HL C 411., 2020.11.27., 698. o.

2021. október 5., kedd

- tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0235/2021),
- A. mivel az EU az európai zöld megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia részeként európai fenntarthatósági célkitűzéseket, valamint az Unióra vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalásokat határozott meg, többek között a fenntartható fejlesztési célok, különösen az erőforrások és a tengeri környezet védelmére vonatkozó 14. fenntartható fejlesztési cél elérése tekintetében;
- B. mivel az éghajlatváltozás hatást gyakorol a tengeri ökoszisztémákra és erőforrásokra;
- C. mivel az ENSZ Tengerjogi Egyezményének 62. cikke előírja, hogy egy part menti államnak megállapodások vagy egyéb megállapodások révén hozzáférést kell biztosítania a kifogható mennyiség többletéhez más államok számára;
- D. mivel a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén folytatott szabályozatlan halászat megelőzéséről szóló megállapodás 16 éves időszakra betiltja a kereskedelmi célú halászatot;
- E. mivel az EU és Grönland – Dánián keresztül – a NEAFC és a NAFO regionális halászati gazdálkodási szervezetekhez tartoznak;
- F. mivel az EU szoros kapcsolatot ápol Grönlanddal; mivel Grönland az Európai Unióhoz társult tengerentúli országok és területek közé tartozik, és mivel 1984 óta halászati partnerségek vannak érvényben az Unió és Grönland között;
- G. mivel a Grönlandra vonatkozó különleges rendelkezésekről szóló 34. jegyzőkönyv a Grönlandról származó halászati termékek európai piacára vonatkozó kedvezményes vámtarifákat kapcsolja össze az európai hajók Grönland halászati területeihez való hozzáféréssel;
- H. mivel e fenntartható halászati partnerségi megállapodás különleges jellege azt jelenti, hogy a halászati lehetőségeket évente tárgyalják meg, és lehetővé teszi a kvótaátadást Norvégiával és a Feröer szigetekkel;
- I. mivel az előző jegyzőkönyv utólagos értékelése és az előzetes értékelés egy olyan új megállapodás és új jegyzőkönyv megtárgyalásához vezetett, amelyek jobban összhangban vannak a halászati lehetőségekkel és a tudományos szakvéleményekkel, nagyobb rugalmasságot biztosítanak a fogások esetében és a járulékos fogásokra vonatkozóan csökkentett kvótát írnak elő, és alacsonyabb járulékos fogási kvótával rendelkeznek, valamint a jegyzőkönyv időtartamát hat évben állapítják meg;
- J. mivel a Grönlanddal kötött fenntartható halászati partnerségi megállapodás fontos a grönlandi vizeken halászó uniós hajók és azon tagállami flották számára, amelyek közvetlenül vagy közvetve hasznat húznak a megállapodásból és az abban előírt kvótaátadásokból;
- K. mivel az új megállapodás és jegyzőkönyv lehetővé teszi tizenkét európai hajó számára, hogy a grönlandi vizeken 4 éven keresztül nyolc fajra (közönséges tőkehal, nyílt vízi vörös álsügérek, tengerfenéken élő vörös álsügérek, grönlandi laposhal, norvég garnéla, gránátoshal, kapellán és makréla) vonatkozóan kihasználják a halászati lehetőségeket, amely időszak két évre meghosszabbítható az Uniótól kapott 16 521 754 EUR éves pénzügyi ellentételezés ellenében, amelyből 2 931 000 eurót a grönlandi halászati ágazat fejlődésének támogatására és fejlesztésére különítenek el;

A korábbi megállapodás és jegyzőkönyv

1. megjegyzi, hogy a grönlandi és az európai halászati ágazat egyaránt profitál ebből a megállapodásból mind társadalmi-gazdasági szempontból, a közvetlen és közvetett foglalkoztatás tekintetében, mind pedig az európai flotta grönlandi vizeken folytatott tevékenysége által generált bruttó hozzáadott érték révén;
2. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Grönland által az előző jegyzőkönyvben felsorolt, több állomány tekintetében megállapított teljes kifogható mennyiség meghaladta a tudományos szakvélemények szerint javasoltat; hangsúlyozza, hogy e halászati lehetőségekből az EU részesedése csak viszonylag kicsi;
3. üdvözlí, hogy Grönland ágazati pénzügyi hozzájárulását a grönlandi hatóságok igazgatási, ellenőrzési vagy tudományos kutatás céljára használják fel;
4. aggodalmát fejezi ki azonban, hogy nem állnak rendelkezésre az állományszintek pontos becsléséhez szükséges tudományos adatok;

2021. október 5., kedd

Új megállapodás és új jegyzőkönyv

5. megállapítja, hogy a tárgyalások és kontextusuk is összetettek, mivel ezeket az Egyesült Királysággal a megállapodásról folytatott párhuzamos tárgyalások és az ebből eredő bizonytalanság, valamint grönlandi belpolitikai kérdések is kísérik; emlékeztet arra, hogy Grönland kezdeti álláspontja e tárgyalások során az európai flotta halászati kvótáinak 30 %-os csökkentése volt; megjegyzi, hogy a halászati lehetőségek csökkentésére irányuló javaslat indítéka Grönland azon törekvése volt, hogy továbbfejlessze halászati ágazatát;
6. megállapítja, hogy a kvóták átlagosan 5 %-kal csökkentek az előző jegyzőkönyvhöz képest;
7. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az európai gazdasági szereplők csaknem négy hónapot veszítettek a grönlandi választások és a kormányalakítás miatt csak 2021. április 22-én aláírt megállapodás ideiglenes alkalmazása előtt;
8. megjegyzi, hogy a makrélára vonatkozó halászati lehetőségek attól függenek, hogy a parti államok aláíróként részes feleivé válnak-e a makrélagazdálkodásra vonatkozóan a parti államok között létrejött megállapodásnak, és hogy a vörös álsügérekre vonatkozó halászati lehetőségeknek összhangban kell lenniük a NEAFC szintjén megszületett állománygazdálkodási megállapodással és határozatokkal;
9. megállapítja, hogy a jegyzőkönyvben 600 tonna járulékos fogás szerepel, ami jelentős csökkenést jelent az előző jegyzőkönyvhöz képest; hangsúlyozza, hogy valamennyi fogást, beleértve a járulékos fogásokat és a visszadobott halakat is, az alkalmazandó grönlandi jogszabályoknak megfelelően fajoként kell rögzíteni és bejelenteni;
10. üdvözli a megállapodás fenntarthatósági célkitűzéseit és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem terén folytatott együttműködést;
11. aggodalmának ad hangot a 4+2 éves időtartam és a jegyzőkönyv 4 év utáni megújításával kapcsolatos bizonytalanság miatt, ami az európai haláshajók láthatóságának hiányát eredményezheti;
12. megjegyzi, hogy az Uniótól kapott pénzügyi ellentételezés az előző jegyzőkönyvhöz képest magasabb, az ágazati támogatásra szánt rész változatlan maradt, a hajótulajdonosok halászati engedélyeinek referenciaárai pedig emelkedtek;

Grönland mint stratégiai szereplő az Atlanti-óceán északi részén és az Északi-sarkvidéken

13. megállapítja, hogy a brexit elbizonytalanította az észak-atlanti országok közötti kapcsolatokat;
14. kijelenti, hogy az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésével és ennek az Északi-tengeren és az Atlanti-óceán északkeleti részén folytatott halászatra gyakorolt következményeivel nem szabad az északi megállapodásokban szereplő kvótaelosztás manipulálása érdekében visszaélni, ehelyett tiszteletben kell tartani a halászati lehetőségek történelmileg kialakult elosztását, amely mindig a rendelkezésre álló legjobb tudományos adatokon és szakvéleményeken alapul;
15. emlékeztet Grönlandnak az Északi-sarkvidéken való geostratégiai elhelyezkedésére; hangsúlyozza az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós stratégia részeként, valamint a Jeges-tenger középső térségében folytatott szabályozatlan nyílt tengeri halászat megelőzése érdekében a Grönlanddal fenntartott kapcsolatok fontosságát;

Ajánlások és kérések az Európai Bizottsághoz

16. javasolja és kéri, hogy az Európai Bizottság:
 - a) tájékoztassa az Európai Parlamentet a megállapodás és a jegyzőkönyv végrehajtásáról;
 - b) biztosítsa, hogy a megállapodás és jegyzőkönyvének végrehajtása hozzájáruljon a globális felmelegedés mérsékléséhez és a felmelegedés egyre nagyobb horderejű következményeihez történő alkalmazkodáshoz, a biológiai sokféleség megőrzéséhez és helyreállításához, valamint a zöld megállapodás fenntarthatósági célkitűzéseire, és összhangban álljon a közös halászati politika célkitűzéseivel;
 - c) biztosítsa az elővigyázatossági megközelítés alkalmazását a jelenleg halászott és célzott állományok, például a közönséges tőkehal, a vörös álsügér és a grönlandi laposhal tekintetében;
 - d) az ágazati támogatásra szánt uniós pénzügyi hozzájárulás segítségével javítsa az adatgyűjtést és -elemzést és az ellenőrzés korszerűsítését annak érdekében, hogy biztosítsa az Unió által halászott állományokkal való fenntartható gazdálkodást, és biztosítsa, hogy az európai hajók számára odaítélt kvóták megfeleljenek a „többletnek”;

2021. október 5., kedd

- e) biztosítsa a grönlandi megélhetés céljára halászó és kisüzemi halászflokkok flottaméretére és halászati erőfeszítésére vonatkozó, rendelkezésre álló adatok javítását;
- f) biztosítsa, hogy a jegyzőkönyvet négy éven túl további két évvel megújítsák, és tegyen meg mindent annak biztosítása érdekében, hogy az európai hajók a grönlandi vizeken folyamatosan végezhesék tevékenységüket;
- g) tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a kvóták éves meghatározása ne vezessen a jegyzőkönyvben meghatározott halászati lehetőségek csökkenéséhez, kivéve, ha tudományos szakvélemények szerint azokat feltétlenül csökkenteni kell;
- h) 2022-re – a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel összhangban – teljesen vagy részlegesen csoportosítsa át a megállapodás ideiglenes alkalmazásának késedelve miatt fel nem használt kvótákat;
- i) ösztönözze Grönlandot arra, hogy írja alá a makrélagazdálkodásra vonatkozóan a parti államok között létrejött megállapodást;
- j) különösen az ágazati támogatás keretében fordítson kiemelt figyelmet az elvesztett halászhálókra, a tengeri hulladék gyűjtésére, a tengeri ökoszisztémákra és a veszélyeztetett fajokra, az élőhelyek felmérésére és a madarak járulékos fogásaira;
- k) javítson az Unió és Grönland közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás és a tengerentúli társulási határozat közötti kapcsolaton;
- l) javítsa a régió halállományával való gazdálkodásra vonatkozó különböző nemzetközi eszközök – például a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és a parti államok bizonyos halállományokkal való gazdálkodásra vonatkozó megállapodásainak – láthatóságát és átláthatóságát; ezzel összefüggésben kiemeli a tudományos ajánlások követésének, többek között az éghajlatváltozás hatásainak, valamint a regionális halászati gazdálkodási szervezetek döntéshozatali folyamatainak, többek között a lehalászási szabályok fontosságát;
- m) alakítson ki hosszú távra elképzelést a régióbeli partnereinkkel való kapcsolatok hivatalossá tétele és az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése által – különösen a halászat területén – előidézett bizonytalanság csökkentése érdekében;
- n) alakítson ki hosszú távú vitát a Grönlanddal kötött fenntartható halászati partnerségi megállapodás és a Norvégiával kötött halászati megállapodások közötti kapcsolatról, köztük azok kölcsönös függőségéről is;
- o) az Unió a Jeges-tengerrel kapcsolatos geostratégiai pozíciójának kialakítása során teljes mértékben vegye figyelembe a fenntartható halászati partnerségi megállapodást;

o

o o

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok, továbbá Grönland és Dánia kormányainak és parlamentjeinek.

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0401

Julia Laffranque az EUMSZ 255. cikke alapján létrehozott testületbe való kinevezésének meghosszabbítása

Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata Julia Laffranque-nak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 255. cikke alapján létrehozott bizottságba történő kinevezésére irányuló javaslatról (2021/2171(INS))

(2022/C 132/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 255. cikkének második bekezdésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkére,
- tekintettel a Jogi Bizottság javaslatára (B9-0478/2021),

A. mivel Julia Laffranque megfelel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 255. cikke második bekezdésében megállapított feltételeknek,

1. javasolja Julia Laffranque bizottsági taggá történő kinevezését;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a határozatot a Bíróság elnökének.
-

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0402

Az Európai Értékpapírpiazi Hatóság (ESMA) elnökének kinevezése

Az Európai Parlament 2021. október 5-i határozata az Európai Értékpapírpiazi Hatóság (ESMA) elnökének kinevezésére irányuló javaslatról (N9-0058/2021 – C9-0369/2021 – 2021/0902(NLE))

(Egyetértés)

(2022/C 132/24)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Értékpapírpiazi Hatóság elnöki tisztségére pályázó alkalmas jelölteknek az Európai Értékpapírpiazi Hatóság felügyelőtanácsa által 2020. november 26-án összeállított szűkített listájára,
 - tekintettel a Tanács 2021. szeptember 29-i levelére, amelyben Verena Ross-t javasolja az Európai Értékpapírpiazi Hatóság elnökének (C9-0369/2021),
 - tekintettel az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiazi Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 48. cikkének (2) bekezdésére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az uniós gazdasági és monetáris ügyekkel kapcsolatos pozíciók jelöltjei közötti nemi egyensúlyról szóló, 2019. március 14-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel a gazdasági és monetáris unió intézményeiről és szerveiről, illetve a közszolgálati jogviszony megszűnése utáni összeférhetetlenség megelőzéséről szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására ⁽³⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 131. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0272/2021),
- A. mivel az Európai Értékpapírpiazi Hatóság elnökének hivatali ideje 2021. március 31-én lejárt;
- B. mivel 2021. szeptember 29-én a Tanács azt javasolta, hogy az 1095/2010/EU rendelet 48. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban ötéves hivatali időre Verena Ross-t nevezzék ki az Európai Értékpapírpiazi Hatóság elnökévé;
- C. mivel 2021. szeptember 30-án a Gazdasági és Monetáris Bizottság meghallgatta Verena Ross-t, aki nyitóbeszédet mondott, majd válaszolt a bizottság tagjai által feltett kérdésekre;
1. egyetért Verena Ross-nak az Európai Értékpapírpiazi Hatóság elnökévé történő kinevezésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a határozatot a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Értékpapírpiazi Hatóságnak, valamint a tagállamok kormányainak.

⁽¹⁾ HL L 331., 2010.12.15., 84. o.

⁽²⁾ HL C 23., 2021.1.21., 105. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0017.

2021. október 5., kedd

P9_TA(2021)0403

Az egyes ipari termékeknek a Kanári-szigetekre történő behozatalára vonatkozó, a Közös Vámtarifa szerinti autonóm vámtételek ideiglenes felfüggesztése *

Az Európai Parlament 2021. október 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyes ipari termékeknek a Kanári-szigetekre történő behozatalára vonatkozó, a Közös Vámtarifa szerinti autonóm vámtételek ideiglenes felfüggesztéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0392 – C9-0351/2021 – 2021/0209(CNS))

(Különleges jogalkotási eljárás – konzultáció)

(2022/C 132/25)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0392),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkére, amelynek megfelelően a Tanács konzultált a Parlamenttel (C9-0351/2021),
 - tekintettel eljárási szabályzata 82. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0267/2021),
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát;
 2. felhívja a Tanácsot, hogy tájékoztassa a Parlamentet arról, ha a Parlament által jóváhagyott szövegtől el kíván térni;
 3. felkéri a Tanácsot a Parlamenttel való újbóli konzultációra, ha lényegesen módosítani kívánja a Parlament által jóváhagyott szöveget;
 4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU